Vedat Türkali

MAVİ KARANLIK

EVEREST

Vedat Türkali
Mavi Karanlık

I

Nasıl sevmem bu kenti? Bu maviden yeşile güneşe boyanmış doğa, insanı küçümsemeden nerde böyle kuşatır dört yanı? Bir şu Kale olmasaydı. Ortaçağ zindan bekçisi gibi durur... Maniseleion'un katilleri Hıristiyan barbarlar dikti, bizim aptallar da onardı; bir avuç para döktüler bu taştan gâvur pisliğine!.. Ne var gene sabah sabah?.. Uykuyu alamadık. Akşam biraz da fazla mı kaçırdık, ne?.. Tekne bitse de bir açılsak, yorgunluk, sinir minir kalmaz ya, teknenin de biteceği yok. Üç yüz bin daha diyorlar. Sen ona beş yüz, de... Nerden bulacağız bakalım?.. Balkona çıkıp koltuğa ilişti. Saat biri geçiyor, ezanlar başladı. Hele şu caminin müezzini... Böylesi çirkin sesli birine kim ezan okutur? Bu müezzini Makarios atamış diyordu Nazmi, haklı! İslamlıktan soğutmak için bağırtıyorlar herifi... Karılara bak, daha dün geldiler, iki saattir kumda yatıyorlar bu güneşin altında. Toptan manyak bu kadın milleti! Kalabalık başladı gene. Acıkmışım, gidip bir şeyler yemeli... Kalkıp odaya girdi, giyindi çabucak, taranmak için musluk üstündeki aynaya bir şey soracakmış gibi yaklaştı. Kırlaşmış saçlarına, yorgun göz altlarına baktı. Sor bakalım! Kapı vuruldu yavaştan. Hah, geldiler... Kurtardın beni Rahmiciğim. İki adımda kapıyı buldu, çevirdi anahtarı. Kapıyı açınca şaşırdı birden.

— Merhaba...

Sevinmişti.

— Sen miydin kız?

Kumral, kırışık Tatar bakışlı, ince uzun bir kız boynuna sarıldı.

— Düş kırıklığına uğrattım değil mi babacığım? dedi. Kimi bekliyordun?

Kızın yanaklarından öpüp kapıyı kapatırken.

— Herhalde seni değil, dedi gülerek. Ne vakit geldin?

— Biraz önce. Annem İstanbul'a gitti. Mürvet geliyordu arabasıyla, haydi, dedi...

— Özgür de burda!..

Donuk baktı Nergis. Öyle ya, Korhan var şimdi.

— Aç mısın? Haydi inip bir şeyler yiyelim, hem konuşuruz.

— Olur. Ben daha yeni kahvaltı ettim ya...

Balkon kapısından baktı.

— Ne güzelmiş bu oda, dedi. Kale, adalar, karşı burun...

— Yaaa, hele Kale!..

— Doğru ya, senin sevmediğin güzel olmaz!.. Bakıp durma aynaya, yakışıklısın...

Saçlarını çabucak taradı, kolundan tutup kapıya çekti kızını.

— Haydi, geveze, dedi, açlıktan öldüm ben...

Aşağı kata iniyorlardı ki resepsiyonda görevli komiser emeklisi elinde telefon,

— Sizi, Muhtar Bey, dedi gülerek...

— Ben mi?..

— Sevinerek telefona giderken, yemek salonunu gösterdi,

— Sen otur Nergisciğim, dedi, bana da bir ızgara söylersin... Telefonu aldı hemen.

— Efendim?.. Haa sen misin? Yoo, İstanbul sandım da... Söyle... Telefondaki çın çın kadın sesi, akşama Akkonak'a çağrılı olduklarını söyleyince, ilgisi arttı birden,

— Olur, dedi, saat beşte geliriz, Nergis de burda... Belki o da gelir... Sağ ol Fatoşçuğum.. Öptüm...

Kıyıdaki masada Nergis'in karşısına otururken kızın alaylı bakışına gülümsedi o da.

— Fatoş'muş...

— Duymayan mı kaldı? dedi Nergis aynı alaylı gülüşle.

Muhtar'ın telefondaki bağırmasını mı, bir dedikodunun yaygınlığını mı vurgulamıştı? Açıklamak gereğini duymuş gibi,

— Ayrıldı mı onlar? dedi.

— Yoo, niye ayrılsınlar?

Kısa bir sessizliği Muhtar bozdu.

— Fesat kız, dedi. Fatoş'la aramızda bir şey kalmadı bizim... Rahmi'yle de iyiler... Allah bozmasın.

Tık tık masaya vurdu bir uğursuzluğu kovalamak için!..

— Şimdi gelelim sana. Anlat bakalım...

Garson salatayı, şişleri masaya koyup biraları açtı, çekildi. Nergis bardağına ağır ağır bira boşaltırken,

— Ne anlatayım? dedi... Yok önemli bir şey...

— Sınavlar?

Birasını dikmeye hazırlanıyordu ki duraladı, çok mu önemli gibisine baktı babasına,

— Bıraktım bu yıl, dedi. Herifle hırlaşıp duruyoruz zati. Belki de dışarı gideceğim. Bir burs dalgası var... Olursa... Doktorayı verebilsem daha kolay olacaktı ya...

Gözleri kızda, ağır ağır yemeğini çiğnedi bir süre. Nergis tedirgin, başını önüne eğip de et parçalarıyla uğraşırken, Muhtar,

— Üç oldu, dedi yavaşça.

— Ne üç oldu?

Aynı tedirginlikle babasına bakıyordu Nergis, Muhtar da aynı durgunlukta,

— Yalanların, dedi. Yarım saat olmadan üçüncü yalanın bu...

Nergis gülmeye vurdu ya, bozulmuştu. Bir süre bakıştılar babasıyla.

— Daha ilk soruda adamları bir dövmediğin kalmış.

Nergis boş verir gibi tabağındaki etine döndü gene.

— İyi etmişim, dedi. Doktora sınavına girdim ben, itler parçalasın diye gitmedik.

Sinirli bir sessizlikten sonra, gene gülerek baktı babasına,

— Her yerde de kulağın var, dedi. Saadettin Bey mi yetiştirdi? Muhtar da gülümsedi,

— Nergis DEREN'in, benim kızım olduğunu bilen bir Saadettin mi var?

Ses çıkarmadı Nergis. Muhtar sürdürdü,

— Sen unutuyorsun diye başkaları da mı unutacak benim kızım olduğunu? dedi.

— Saçmalama, dedi Nergis. Benim unuttuğumu nerden çıkarıyorsun?

Onurlanmıştı; üstelemekten çekinir gibi sustu Muhtar. Ters bir söz eder şimdi...

— Öteki yalanlarım?

— Onları da sen açıkla!..

Nergis güldü. Buzlu bira bardağını yarıya yakın içip masaya bıraktı.

— Korhan'la geldik, dedi. Mürvet'in arabasıyla ya...

— En kötüsü de bu dördüncü yalanmış.

Kızacak gibi baktı Nergis,

— Ne yapalım, dedi, sen başlattın beni yalana... Kötü oluyor yalanlarım!..

Muhtar kızarır gibiydi, toparlandı, gülümsemeye vurdu. Hoşlanmazdı Korhan'dan. Soğuk oğlan. İyice bozuk bu kız, kötü saldırdı... Aldırmazdı

takılmalarıma. İlk kez başıma kakıyor yıllar önceki bir olayı. On dördünde var yoktu o sıra. Muhtar'ı, Berrin'le sandalda sevişirlerken yakalamıştı Gökova'da; Jale'den, annesinden saklamış, kuşkusunu da ustaca bir yalanla önlemişti.

— Annen de İzmir'e gitti, değil mi?

Nergis kalan birayı, köpürterek şişeden bardağa boşaltırken soğukça bir sesle,

— Evet, dedi, İzmir'e gitti, İstanbul'a değil.

— Çeşme'ye, Ferhat'a...

— Evet, Çeşme'ye, Ferhat'a... Yıllar olmuş, kopmuşsunuz; Jale Hanım'ın dedikodusunu bırakamıyorsun bir türlü...

Aynı soğuk, sert sesle,

— Çok umrumdaydı, dedi Muhtar. Yalana ne gerek var sadece?..

— İçimden İstanbul demek geldi birden. Alışkanlık. Yalana bulaşmışız bir kez!..

Alaylı, acımasız baktı babasına, gülmeye başladı,

— Bayılıyorum size, dedi. Merak etme, o da senden beter... Geberiyorsunuz birbiriniz için ya, dünyada birleştirmeyeceğim sizi. Çıra gibi yanıp tutuşun böyle...

Kahkahalarla gülmeye başlamıştı. Muhtar da gülmeye vurdu.

— Aptal! dedi. Birleşecekmişim!.. Tanrı korusun!.. Dünyayı sen yönetiyorsun zaten!..

Bir sessizlik oldu, konuyu değiştirmekle sürdürmek arası,

— Şu tekne bir bitse, dedi Muhtar, birleşecek başka şeyim kalmadı benim... Denizle evleneceğim artık!.. Tekne, deniz, balık...

— Bıkarsın...

— Bunca yıl bıkmadım da...

— Bunca yıl gelip gittin, yılda üç beş ay...

— Gençtik... Gelip gitmeyle yitirecek vaktim yok artık. Yerleşeceğim buraya. Emekliliğim de ekimde zaten... Bıktım büyük kentten...

— İstanbul'dan da mı?

— İstanbul'dan da...

İnanmamış gibi baktı Nergis, ses çıkarmadı. Yemekleri bittiğinde konuşacak şeyleri de tükenmiş gibiydi. Nergis uzunca kalmayı düşünüyordu. Mürvet dönecekmiş, evi ona bırakıyormuş. Korhan mı? O da bir süre kalacak... Muhtar'ın tekneyi bitirmekten başka düşüncesi yok.

Yazıhaneyi Selami'ye, ortağı avukata bırakmış eylül sonuna dek... Sonra da... Lokantadan daracık sokağa indiklerinde,

— Hadi benim tekneye bir bakalım, dedi Muhtar.

Ustanın aldırmazlığından, çalışanların tembelliğinden yakındı. Başında durmasa daha kırk yıl bitmez bu tekne. Nergis, bu küçük kentte yıllardır duyduğu bu tür sözlerin alışkanlığıyla gülümseyerek dinliyordu. Biraz bulut görseler, "Böön hava gış," deyip işe gelmezmiş yapılardaki işçiler... Yol boyu birkaç kez "Oooooo!"larla, yerli, yabancı tanıdık karşılaşmalarından, çoğuyla sarılıp öpüşerek görüşme dileklerinden sonra bir ara sokağa sapıp Kale'nin yanındaki kıyıda, kızakta bekleyen tekneye vardılar. Bir iki tekne daha vardı kızakta, bitmişe en yakını buydu. Motoru falan takılmış ya, daha epeyi işi vardı belli ki. Usta yemeğe gitmişti. Bu saatte, herkes lokantalarda, evlerinde. Kimi çoktan öğle uykusuna yattı... Muhtar tekneyi gösterdi başıyla,

— Görmek ister misin? dedi...

— Yoo, dedi Nergis. Gidip yatayım biraz. Çok sıcak. Sen de yorgun görünüyorsun. Daha burdayız.

Tam bir şey diyecekti ki Muhtar'ın gözü, kıyıya açılan arka kapıdan demircideki birine takıldı, duraladı.

— İbraam değil mi bu?

Yürüdü işyerine; matkaplar, presler, bıçaklar, kocaman çelik örs, kaynak makinesi, bütün işyerini denetleyen bir bekçi gibi köşeye kurulmuş isli körük, elindeki eğeyi bir demir parçasına sürterek karanlık işyerinin sessizliğini bozan, rengi karaya dönmüş mavi tulumlu bir de oğlan vardı içerde. Yeni terlemiş bıyıkları, yeşil gözleri, koyu kestane saçlarıyla güzel, delikanlı bir yüz, kapıdan bakan Muhtar'ı görünce gülümsedi. Eğeyi bırakıp yaklaştı.

— Merhaba İbraam...

— Hoş geldin ağbem...

Arkadan yaklaşan Nergis'i görünce gizlemeye çalıştığı kırılgan bir sevinçle baktı,

— Sen de hoş geldin abla, dedi...

— Hoş bulduk...

Muhtar, Nergis'in bir şeyler demesini önler gibi,

— Ne oldu? dedi. Sen Malik Bey'e gitmemiş miydin? Fabrikaya...

— Gittimdi...

— Eeee?..

İbrahim söylemekle söylememek arası durdu bir, kızarır gibi oldu.

— Döndük işte, dedi. Muhtar üsteledi,

— Ne oldu? Bir şey mi oldu?

— Eh işte, deyip duraladı İbrahim; gülmeye çalıştı. Muhtar'ın soru dolu bakışlarıyla bir süre ikircikli kaldı sonra dikeldi, kesin bir karar bildirir gibi,

— Bize göre değil, dedi.

Daha bir şeyler bekleyen Muhtar'a bakıp durdu öylece.

— Yahu, Malik Bey iyi adamdır, dedi Muhtar. Seni de pek sevmişti... Onun fabrikalarında sen, çok iyi bir gelecek...

— İyi adam Malik Bey... Kötü demedik ağbem... Sağlık olsun...

Kesip atması uyarı oldu Muhtar için de, geriler gibi gülümsedi.

— Sağlık olsun canım, dedi... Neyse... Şimdi burdasın?..

— Burdayız, dedi. İşyerini gösterdi şöyle bir.

— E, görüşürüz...

— Güle güle...

— İkindiyin uğrayacağım. Hadi eyvallah...

— Sağ olun... Güle güle...

Gözleri Nergis'e kaydı yavaşça, Nergis'in gülümseyerek başıyla verdiği selamı nasıl karşılayacağını bilemeden işine döndü. Suskun yürüyüp sokağı bulduklarında Muhtar Bey, hece sonlarındaki "k" sesini yutan yerli ağzını daha da abartarak,

— Mali Bey iyi adam!., dedi. Pis tembel bok... Şu turizm olmasa yemeğe "e'me'" bulamazsınız miskin herifler...

Ekmek sözünü yerli ağızla söylemesine Nergis gülünce tutamadı, o da güldü.

— Oysa Malik Bey neler düşünüyordu bunun için. Kafasız... Nergis'in sessizliğiyle aymış gibi baktı alaylı bir ciddilikle,

— Bağışla, unuttum, dedi. İbraam emekçi kardeşimiz, Malik Bey gibi sömürgen bir fabrikatöre karşı... Ancak bizim gibi oportünist küçük burjuvaların anlayamayacağı...

Nergis yavaşça kesti,

— Kavga istiyorsun galiba!.. Ürkerek toparlanmış gibi,

— Tanrı korusun, dedi Muhtar. Koca üniversite baş edemiyor sizinle...

Durup elini uzattı babasına.

— Çok sıcak, dedi. Gidip biraz yatmak istiyorum. Akşama da Akkonak'ta...

— Sevindim, dedi Muhtar. Geleceksin!..

— Geleceğim, dedi Nergis. Belki Korhan da gelir. Git de yat, çok yorgun görünüyorsun.

— Moralimi bozamazsın, dedi Muhtar. Aslan gibiyim. Büyük kentin pisliği var üstümde. Üç gün sonra görürsün...

Uzanıp yanaklarından öptü kızını, el sallayıp yürüdü. Nergis haklı, yorgunum. Şu yalınayak giydiğim şipitik sandaletler, keten pantolon, şilebezi gömlek bile ağır geliyor. Sıcaktan. Güneş tepede, baksana. Beş yüz bini bulmanın bir yolu arka koydaki arsayı satmak. O da akıl işi değil. Arsalar gün günden bindiriyor. Tekne için elden çıkarmak enayilik. Buraya yerleşeceksem bir kulübem olmalı. Yaş da elliyi... Daha kırk dokuz... Ah, Nergis yaşında olsaydım. O zaman da Nergis olmazdı. Olmasın... Nasıl dilim varır be. Çok seviyordu Nergis'i. Nefretlerle, kızgınlıklarla, yüreğinin ta içinden bağlılıklarla karmakarışık bir şey... Petrolün topraktan çıkarılışı üstüne bir film görürken Nergis'i anımsadığını unutmuyordu hiç. Kapkara, çamurla karışık yer yağ ağırca akarken spiker, "İşte uçaklarımızı bulutların üstüne çıkaran, arabalarımızı yüzlerce kilometre coşkuyla koşturan güç bu karanlık sıvıda..." demişti. Daha doğrusu eskidendi bu duygusu. Arınmış, süzülmüştü artık bu sıvı; çoğu kez hayranlığa dönüşen çekingen bir sevgi kalmıştı. Ama ne kadar güç olmuştu bu süzülüp arınma. Biliyordu, dertlerin kaynağı karısıyla kendisiydi aslında. Kızın ne suçu var? İstanbul'da Hukuk'u bitirip de evlendiklerinde Jale, Güzel Sanatlar Akademisi, Resim Bölümü'ndeydi daha. Seramikle uğraşıyordu. Bir diploma da alamadı ya... Bu konuda da beni suçlar: Evlenmekte acele etmişiz! Sanki yalnız benim isteğimle oldu. Neyse on yedi yıl sürdürdük gene de; sürdürmekse... Ayrılalı dokuz yıl oldu demek. Ayrılmayı isteyen Jale oldu görünürde. Genç kızı varmış; her önüne gelen kadınla yatan böyle bir ahlaksızla daha fazla birlikte olamazmış. Aslında onları ayıran Nergis'ti; öyle değil, basbayağı baskıyla yapmıştı o işi. Annesiyle babasının, kendini bildi bileli, önce korkuyla, sonra gözyaşlarıyla, sonra da alayla seyrettiği bitmez tükenmez kavgalarından kurtulmanın tek yolu olarak gördüğü için boşanmalarını ikisine de zorla dayattı denebilirdi. Başlarda babasını suçlu bulurdu; bütün yaygarası içinde annesinin de ne cevizler, ne fındıklar kırdığını öğrenmiş

olmalı ki babasına sokulmaya başladı. Muhtar Bey kızındaki bu değişikliğin nedenlerini sezdi sezmedi, boşanma işi çıktı ortaya. Hem de Jale'den geldi. Daha önceleri bu konuda hep direten Jale'den!.. Neyse, Allah razı olsun kim yaptıysa... Ağzı çok sıkıydı Nergis'in. Muhtar Bey, Jale'nin Ferhat'la ilişkisini kızının da bildiğini, ancak karısıyla ayrıldıktan sonra öğrenmişti. Çok zekiydi bu kız, daha parmak kadarken kavramadığı bir şeyimiz kalmamıştı; huysuzlukları, edepsizlikleri, sırasında etmediğini komaması, açıklarımızı iyi biliyordu da ondan. Biz de onu eğitip adam edeceğiz diye... Aslında o bizi adam etti! Bana mı benzer daha çok, annesine mi? İyi ki başka çocuk yapmadık. Benden olacağına güvensem isterdim belki de! Bunun senden olduğuna... Yoo, onda kuşkum yok. Vakti, saati her şeyi tam hesabıyla oldu. Çekik Tatar gözlerine baksana... Daha buraya dadanmamıştık o zamanlar!.. Ne olduysa bu kentte oldu bize... Boşuna bedroom dememişler buraya!.. Bak, ev işini Nergis'e söyleseydim iyiydi. Onun kolu kanadı geniştir. Aylarca bu otelde kalmaya param yetmez. Birine takılmadan çıkıp yatayım biraz.

II

Sıcak yol boyu Nergis'in kafasına takıldı İbraam. Beş on kişiyle birlikte, önceki yıl bir gece teknede sabahlamışlardı; İbraam da vardı. Kendinden epeyi küçük güzel oğlanı, belki içkinin de etkisiyle içi çekmiş; içkiden, tepinmeden, türkülerden herkesin yıkıldı yıkılacağı bir sıra öpüşmüştü Ibraam'la. Oğlanın ağzı leş gibi soğan kokuyordu; yinelemesine izin vermedi. Daha ötesini de düşünmemişti zaten. İbraam sarhoş gibi peşinde dolandı birkaç gün. Beceriksiz, yılışık, saygılı gülücüklerle bakıp duruyor, Nergis'e ortak bir gizlerini anımsatıyordu kendince. Sonunda bir akşam kahvede otururlarken, kalabalığın ortasında, gülerek baktı İbrahim'e,

— Geçende öpüştük biz seninle değil mi, İbraam? dedi. Ağzın gene soğan kokuyor mu?

İbrahim'in kıpkırmızı yüzü, çevrede patlayan, biraz sonra unutulup gidecek sulu kahkahalarla kapandı o iş. Mevsim sonuydu, dedikodular işleyemeden de ayrılmıştı kentten. Yalınayak, topukları çatlamış balıkçı, motorcu, otel, motel yöneten yakışıklı delikanlıların, "halkçı aydın", "sanat tutkulusu" kızlara kadınlara cinsel ateşlerini söndürmede yararlı oldukları bir sıcak kent burası. Ara sıra düşen yabancı turist karılara da yardımlarını

esirgemezler. Kendimi bildim bileli gelirim buraya, tek “halkçı” oyunum bu. Hiçbir cinsel istek duymamama karşın gene de hoşuma gider bu çocuk. Ağır, içine kapalı; öteki oğlanlara benzemez... Malik Bey’in işine boş verip dönmesi de güzel. Ağzından söz çıkmaz, kolay değil nedenini öğrenmek. Ne de önemli ya... Bu sıcakta yetti bu İbrahim dalgası... Asıl sorun Korhan’ı ne yapacağız? Muhtar Bey’in sezinleyemediği beşinci yalan en önemlisiydi. Salt gezmek için değil, son günlerde telefonlarla, Fakülte’ye bırakılan pusulalarla öldürüleceği kendisine kesinlikle bildirilen, Fen Fakültesi’nde Fizik Asistanı Korhan’ı kaçırmak için gelmişti buraya. Mürvet, evi onlara bırakıp gidecekti. Tam değilse de bir ölçüde güvenceydi buraya gelmek. Şimdilik tufandan kaçanların sığındığı tekne burası. Yerli esnaf, tüccarlar, siyasal yönden tutuculuklarına karşın, çıkarlarının bilinciyle, biraz da aklı başında, saygın bazı öğretmenlerin uyarıları, etkileriyle, gerici, terörist örgütlerin kente sızmasını hoş görmemişler, daha önce kurulmuş ilerici, uyanık öğrenci derneğinin bu konuda engellemelerini desteklemişlerdi. Burada da dan dun başlar da turistler kaçarlarsa ne yer, ne içer bu küçük kent?.. Burası Nuh’un Gemisi şimdilik... Yalnız Korhan için gelmedin buraya. Özgür de var... Varsa var!.. İlk göz ağrımız diye ölüp bitecek değiliz ya. Yoo, ölüp bitmiyorsun da... Bitmeden ölüyorsun!.. Doğru, uzun süre öyle sandım, ölürüm sandım. Gülümseyerek mırıldandı kendi kedine: “Tahir olmak da ayıp değil, Zühre olmak da; hatta sevda yüzünden ölmek de ayıp değil...” Ama ölmüyor insan... Hem sevgi öyle bir şey ki... Amaan bu sıcakta... Na, bahçe içinde ev, çat kapı gitsem mi? O Hollandalı kızla çırılçıplaktırlar şimdi! Kapıyı bile açmaz eşşoğlueşek... İçini oyan bir acıyla geçiriyordu bunları. Seviyordum o herifi... İlk yattığı erkekti Özgür. On yedi yaşında kızlığını vermişti ona. İlişkileri üç yıl sürmüştü. Askerliğini yaptı bir süre; sonra da habersiz çekip Paris’e gitti. Üniversitede Dil Tarih’teydi Nergis. Ankara’da annesiyle kalıyordu. Zindana kesmişti dünyası. Her şeyi yüzüstü bırakıp Özgür’ün peşinden Paris’e gitti o da. Ferhat’la, ara sıra sanatçı delikanlılarla evindeki tutkulu yaşantısında belki daha başıboş olacağı düşüncesiyle, annesi de desteklemişti Paris yolculuğunu. Çekiniyordu kızından. Karı beni uzaklaştırdı ki istediği çılgınlığı yapsın. Sevmez, yılgındır benden... Ferhat’la, iniltiler, hırıltılarla çiftleşirken oda kapılarını omuzlayıp girdiğimde tutsaktı ikisi de. Çirkin, ürkmüş iki çıplak hayvan vardı yatakta. Babamın kıyıya ağaçlar altına çekilmiş lastik botta o çıtı pıtı kadınla

sevişmeleri şiir doluydu bunun yanında. Belki çırılçıplak sevişmeyi ilk kez gördüğüm için! Dakikalarca ürpertilerle seyrettimdi kayanın ardından. Yorgun düştüler sonunda... Ne romantikti!.. Dediğimi yapar mıydım Jale Hanım'a? Ya hemen ayrılırsın kocandan ya da ben gidip Bentderesi'nde geneleve yazılıyorum. Aynı ağzı Paris'te bu hergeleye yaptım alaylı güldü: Orospuluk meslekmiş orda, benim gibi beceriksizi almazlarmış... Rahatlıkla adam öldürür insan... Tutamadı gülümsedi gene. Ne alçak heriftir!.. Ama çok borçluyum ona. Dünyaya, içinde yaşadığım topluma ilk gözümü açan o. Paris'e gitmem, Fransızca öğrenmem, psikoloji lisansı... Bırak da asıl doğruyu söyle... Bunlar da doğru. Bugün adını bile unuttuğum çeşitli kişilerle yatıp kalkmaya başlamam da başka bir kişiliğe yöneltti beni. Neyi kanıtlamak istedim, orospuluk mesleğini becerebileceğimi mi? Özgür'ü kıskandırıp küçültebileceğimi mi? Her neyse sonunda pısırıklıktan kurtulmama, kişilikli bir kadın olmama yaramadı mı bunlar? Yaramaz olur mu? Özgür şimdi bir gel deyiverse, kişilikli biçimde bobi gibi koşarsın! Baban da biliyor bunu. Koşarım belki. Ama bobi gibi değil... Ona da dünyasını dar ederim. Kızgın güneş altındaki toprak sokakları geçip bahçe kapısından girdiğinde, Mürvet'in pek övündüğü çiçeklerinde koşuşan arıların vızıltısı, ağustosböceklerinin zırıltısı, pencere kıyılan mora boyanmış, ak badanalı yerli tipteki iki kadı evin sessizliğini artırıyor gibiydi. Taşlıktan geçip gıcırtılı tahta kapıyı yavaşça iteledi. Pabuçlarını aşağıda bırakıp yalınayak çıktı merdivenleri, yandaki odaya girdi. Pencere önündeki somyada Korhan yatıyordu. Daha uyuyor mu bu? Korhan gözlerini açıp döndü, gülümseyerek doğruldu, pencere içindeki gözlüğünü takıp,

— Hoş geldin, dedi. Kaç oldu yahu? Ooo...

— Merhaba...

— Merhaba...

İndi yataktan; çıplak, sarı tahtalara basıp ayağa kalktı.

Dümdüz karnına yapışık soluk mavi slip üstünde yükseliveren geniş, kabarık göğsü, kaslı omuzları, olduğundan uzun görünen güçlü kolları, sarıya çalan renksiz bir yüzün, çerçeveli, camlı açık mavi gözlerin altında görkeminden bir şeyler yitiriyordu. Geniş alnı, ince kemerli burnu, etli dudakları da yardımcı olamıyordu görkemli görünümüne. Saçlarını parmaklarıyla tarar gibi arkaya atıp giysilerinden bunalmışlıkla bir anda

kurtuluveren çırılçıplak Nergis'e uzandı yavaşça. Tutacaktı ki kolunu birden çekti Nergis, karşı duvardaki somyaya kendini sırtüstü bırakırken,

— Git be Korhancığım, dedi. Bu sıcakta... Offf...

Havalar biraz ısındı mı odasında çıplak dolaşmaya da Özgür'den alışmıştı. O, yaz kış çıplaktır ya... Karşısında istekle dikilmiş Korhan'a baktı, alaylı alaylı gülüşle,

— Ne bakıyorsun yabani Laz, dedi. Hiç mi çıplak görmedin.

— Görmedim! dedi Korhan, durgunlukla. Hiç görmedim gibi...

— Peki, gör öyleyse...

Gözlerini kapatıp dalgın kaldı. Kestane rengi saçları yastığa dağılmıştı. Omuzlarından aşağı, dolgun göğüslerinde minik, ak boncuklar gibi parlayan serpilmiş terler vardı. Kalçaların, düzgün bacakların sıcak çizgileri arasında kuytulmuş dişiliğini, solumayla belli belirsiz kımıldayan ağzı, pembe dudakları, hiçbir çekinme duymadan sergiliyordu. Gözleri kapalı,

— Aç mısın? dedi. Çık bir şeyler ye istersen. Beşte de Akkonak'a gideceğiz, kokteyle... Biliyorum sevmezsin... Ben de sevmem. Ama çok kimseyi görürüz orda.

Durdu. Bir şey anımsamış gibi ekledi,

— İstersen sen gelme!..

Bir sessizlik oldu. Gözlerini yorgunca aralayıp baktı Nergis. Korhan, gözlerini ona dikmiş öylece duruyordu yatağın karşısında. Sinirli baktı Nergis,

— Gene tuttu Laz damarın! Olmaz dedik... İstemiyorum... Sonra şakaya vurdu yavaşça. Gülümseyerek,

— Ne biçim bilim adamısın sen? dedi. Biraz ağırbaşlı olsana!..

Korhan uysal, yatağına dönerken, göz ucuyla Nergis'i gösteren bir bakıştan sonra, aynı yumuşaklıkla,

— Bilim adamı ne halt etsin buna? dedi.

Öylesine doğal, içtendi ki sözler, Nergis tutamadı, gülmeye başladı. Ne aptal. Belki de onu baştan çıkarmak için böyle uzandım sanıyor. O olmasa soyunup yatmayacaktım bu sıcakta!.. İsteksiz olmam aklına bile gelmiyor. Ben soyundum, o da istediğine göre... Yaptığım, orospuluktan sadece!.. Değil de neden ya? Dişilik! Çok mu başka şey? Öff, uykum var...

Bu kadar kurcalarsa ister insan. O da biliyor bunu. Baskı yapmak istemez. Saygılıdır. Yoksa nasıl sürerdi bu ilişki? Nerdeyse iki yıl olacak.

Evlenme sözünü de bıraktı artık.

— Gerçekten acıkmışım.

Giyiniyordu Korhan. Pantolonun fermuarını çekip kapalı yaka kahverengi çizgili gömleğine uzanırken Nergis alaylı,

— Kravat da tak bari, dedi. Boğulursun bu sıcakta... Korhan duymamış gibi giydi gömleği, yakasını açtı, kollarını sıvadı. Toz lekeleri içinde lacivert pantolon, kirli kahverengi pabuç, sırıtıp duran küf yeşili çoraplar... Ne rüküş herif bu. Ama böyle güzel bu adam...

— Şu Allah'ın belası sıcak, dedi Nergis. Valizleri açmak gerek... Git gel de, doğru dürüst konuşalım seninle.

— Neyi?., dedi Korhan.

Karyolaya oturmuş bakıyordu. Nergis de doğruldu, karyoladan ayaklarını sarkıtıp oturdu yavaşça.

— Ne bileyim, dedi. Hep burda kalmayalım. Çevrede geziler yapalım. Gökova'ya, köylere filan. Ne kadar güvenli olsa, hep belli yerde kalman doğru mu? Hem koca bir yaz çekilir mi burası? Durgun, donuk bakıyordu Korhan,

— O kadar kalacak mıyız?

Nergis sinirli,

— Süs için mi geldik buraya? dedi.

Korhan başını önüne eğmiş dalgın duruyordu.

— Kitap mitap da almadım, dedi. Paldır küldür...

— Ben aldım mı? dedi Nergis. Dinleniriz bir süre. İkimize de öyle gerekliydi ki...

Kendi kendine söylenir gibi,

— Beş on gün sonra dönerim ben, dedi Korhan.

— Delirdin! dedi Nergis.

— Ağustosa kadar iznin var. Raporla uzatırız olmazsa. Durumu biliyorlar, kimse dön demez sana...

Gözlerini Nergis'e dikip baktı bir süre, başını salladı olmaz anlamına,

— Laboratuvardaki deney bile öylece kaldı, dedi. Sinirli güldü Nergis,

— Hay senin deneyinin içine ben... dedi. Öldürecekler, herif deney diyor. Git de tam deney yapsınlar seni...

Korhan kalktı, gidip açtı kapıyı, kızgınlıkla bakan çırılçıplak Nergis'e sıcak bir gülümsemeyle döndü, öylece durdu bir süre, sonra yavaşça,

— Beni sen öldürmezsen kimse öldüremez, dedi.

Çıkıp yavaşça çekti kapıyı. Merdivenlerde gıcırtılar, bahçede ayak sesleri, dış kapının kapanması, sonra sıcak, arılar, ağustos-böcekleri, evin ıpıssızlığı... Hay Allah'ın belası oğlan. Ciddi midir, alay mı eder? Ben bile anlayamadıktan sonra... Niye öldüreyim seni ben? Seviyorum bile... Kıskandığım oluyor. Yeteneklerini kıskanıyorum. "Einstein" diye takılırlarmış Fakülte'de daha öğrenciyken. Koşuda iki birincilik bir de boks madalyası alınca, "Einstein az buna," demiş bir oğlan, "Zweistein bu herif..." Boşuna takmamışlar bu adı. Nasıl okurdu yetenekli olmasa. Rizeli bir köy öğretmeninin çocuğu. Girdiği bütün devlet sınavlarını kazanmış. Amerika'da dört yıl burs. Orda kalmasını çok istemişler, yanaşmamış. "Memleçetumuz teduk, kelduk." Çevre, Laz diye takılır; bazı kendi de yapar bu şakaları. Şaka yapmaya vakit bulursa!.. Bir çalışmaya daldı mı ne yemek, ne içmek, bıraksalar ne uyku... Çok da az konuşur. Dinlerken bile dinlemiyor çoğu, kaç kez yakaladım, gözü sende, kafası o- oo- ooo... Bencillik değil mi bu? Benden karı olmaz buna. Kendini buna adayacak, içtenlikle özverili bir kadın gerek. Oysa, sen kendine öyle bir erkek arıyorsun... Aramıyorum... Öyle erkek olmaz çünkü... Olmasını da istemem, patlarım sıkıntıdan!.. Onun için de evlenmeyeceğim... Ne herkes benim gibi olmak zorunda, ne de ben herkes gibi. Ben de böyleyim işte... Karısı çocuk da doğurmalı Korhan'a. Öyle bir tohumdan döl almak toplumun da çıkan gereği. Bakarsın bir sürü dâhi çocuk!.. Fizikçi, matematikçi, sanatçı... O, olmaz işte. Gerçi müzik sevgisi var ya, sanat, edebiyatta şöyle böyledir Korhan. Belki de öyle görünüyor. Hangi güzel romanı, güzel filmi kaçırmıştır? Pek üstünde durmaz. Sen âşıksın bu adama. Aşkın bir tanımını yapsam; bakarsın olurum!.. Aşkın tanımı da sana kaldı!..

Yorgun kalktı, dolabın önündeki valizlere yaklaştı, ağır ağır, isteksizce açtı, içindekileri dolaba, alttaki çekmeceli gözlere yerleştirmeye başladı. Pek bir şey almamışlardı yanlarına. Mayolar, havlular, paletler, balıkadam takımları, Korhan'ın alacalı peştamalları... Karadeniz'e her gidişte, yöre kadınlarının sırtlarından düşürmedikleri bu peştamallardan getirirdi Korhan. Bayılıyordu. Denizde, kumda serip yatar, dolar beline, bunlarla kurulanır... Karadenizli kadınların kokusunu duyuyor oğlan!.. Bol, sırtı açık, ince tül gibi bir giysi çekti üstüne, ötekileri de yerleştiriyordu ki ayak sesleriyle duraladı. Döndü mü bu? Kapı açıldı; Mürvet'ti. Sıcaktan bezgin, kan tere batmış, ellerini sallayıp serinlemeye çalışarak girerken,

— Durmam valla, dedi, akşama gidiyorum ben. Cehennem... Ne iyi etmişsin, gidip ben de atayım şu üstümdekileri. Kesildi kesilecek su da, iplik gibi akıyor. Rahat bir duş yapamazsın... Amaaan batsın böyle kent!..

— Numara yapma, dedi Nergis alaylı gülerek. Ev yaptıracağım diye öldün burda...

— Bu aylarda geldiğimi gördün mü sen benim? Baharlarda cennet. Kışın da ot gibi yaşayacaksan oturursun. Sinema yok, tiyatro yok... Aslına bakarsan Şahap'ın gönlü olsun diye yaptırdım burayı. Öyle istiyordu ki; yılda bir ay ya gelir ya gelmez şimdi de... Emekliliğinde yerleşecekmiş. Başka karı bulsun emeklilik için. Dünyada sürekli oturmam ben burda...

Nergis alışıktı bu sözlere. Burda ev yaptıran kimilerin ortak yakınmaları. Mürvet, kentten haberler vermeye başladı. Kimler yokmuş ki. Basının baş patronlarından biri, metresi şarkıcı bilmem kim, yanında ötekiler, kadın erkek bir sürü tiyatrocu, bir iki TRT'ci, ünlü yazarlar, sapık sanatçıların ağababası... Dün gece bir rezalet çıkarmışlar ki meyhanede... Bir sürü ad saydı. Pakize Hanımlar evlerini bitirememişler, kocasıyla birbirlerini yiyorlarmış. O karıdaki tutku da...

— Bana kalsa bugün satarım valla bu evi, dedi. Yaşanmaz burda. Nerde eski kent?

Mürvet yarın sabah yola çıkmak kararıyla odasına gidince bir oh, dedi Nergis. Konuşurken yoruyor insanı bu kadın. Sesi ağlamaklı da ondan mı? Aslan gibi oğlu gitti trafik kazasında, nasıl olmasın... Aman, önce de öyleydi bu... Anne yanından uzak akrabaydılar. Kocası Danıştay'da raportör. Aralarındaki yaş ayrımına karşın Korhan'la çok iyidir Şahap Bey. Satranç tutkulusu; hep de yenilir Korhan'a. Ankara'da aynı sitedeler. Rastlantı. Korhan çatı katında, Mürvetler bitişik. Sözde annesiyledir ya, çoğu Korhan'da kalır Nergis. Yerleşme bitip de yatağa uzanınca bir uyku bastırdı... Uyuyamıyordu bir türlü de... Dalgın, içine bakıyor dedikleri. Korhan'ı, fakülteyi, geçen yıl aldırdıkları dört aylık bebeği. (Gebelik hapı almayı savsaklamıştı. Artık çok titiz davranıyordu.) Paris'i, İstanbul'daki yarı bunamış, anneannesini... Bir şey uzatmış, ye kız, ye, diyordu, anneannesi. Kalamar tava, elimle yaptım. Metroda karşısına oturmuş genç hem de. Yanındaki de Ferhat Bey, St. Germain'de inecekler... Gözlerini açtı, Korhan karşısındaydı. Gülümseyerek bakıyordu.

— Döndün mü? dedi Nergis. Hay Allah, düş görüyordum. Hem de ne saçma...

— Gülüyorsun sandım, uyuyormuşsun...

— Gülüyor muydum?

Yakındaki tahta sandalyeye oturup Nergis'e bakmaya başladı Korhan. Bir şey diyecek. Bir haber var bunda...

— Söyle, dedi Nergis. Ne bekliyorsun?..

— Bir şey yok, dedi Korhan. Bakmak da mı yasak?

Ne tatlı adamdır. Taşralı delikanlı. Nergis ayaklarını kıvırarak oturdu karyolada.

— Çok kötüsün, dedi. Neyini yasakladım senin? Ben yokum, yalnız sen varsın!.. Olur mu öyle şey?.. Şaka dedin belki ya, üzüldüm. Seni öldürecekmişim!..

Durup baktı bir süre. Korhan da tepki göstermeden, sanki duymuyormuş gibi, dalgın, öylece bakıyordu. Ne biçim Karadenizli bu!.. Bu çocuksu bakışa her şeyini bağlamıştı yazık, bilmiyor aptal... Söyleyeyim mi? Tutunduğum dalsın.

— Senin yaşaman için neler yaparım, dedi yavaşça.

Ağırca başını salladı Korhan,

— Biliyorum, dedi...

— Bir şeyler daha söylesene.

Söylemez. İyi etmedim, başına kakıyor gibi... Belki de örtbas ettiği bir alıngan yanı var. Sözcükleri öyle sayılı ki; ben bile anlayamadıktan sonra... Çok iyi bildiği konularda bile, hele siyasal sorunları tartışırken bekleyip damıtır sanki; birkaç sözcük, bir küçük tümce, tamam... Ya gerçekten dâhi, ya gerzek bu adam! Şu soluk mavi gözlere bak. Güldü. İçinden gelmişti birden,

— Tutunduğum dalsın benim, dedi...

Kızarır gibi oldu Korhan. Tedirgin kalktı yavaşça, pencereye gitti, dışarıya baktı bir süre; kendi kendine söylenir gibi,

— Cepheden kaçmış gibiyim, dedi.

Kızgınlığa kapılacaktı Nergis,

— Saçmalamasana, dedi sertçe. Kalıp itlere yem mi olacaktın?

Döndü Korhan,

— Onların istediği de bırakıp kaçmamız, dedi...

Bakışları karaltılıydı. İçtenlikle acı çekiyor. Demin yaklaşmasından belliydi. Öyle de isteksizdim ki... Ne anlayışsız oluyorum bazı. Ödünsüz, özverisiz mutluluk olur mu? Tutunduğum dalmış. O tutunmak istedi mi,

itele. Kalktı, Korhan'a yürüdü, durup çağrıyla baktı önünde. Karşılık beklemeden uzanıp kollarını boynuna doladı, yüzünün her yanını öpmeye başladı. Dudaklarını buldu. Uzun uzun öpüştüler ya, Korhan değil bu. Daha iyi... Usulca, soluk soluğa bıraktı Korhan'ı. Dolaba yürüdü.

— Bırakalım tartışmayı da gidip mendirekten denize atlayalım. Saat daha dört...

Mayoları, paletleri çabuk çabuk çıkarırken,

— Kokteyle de biraz geç gidelim, dedi. Geleceksin değil mi? Korhan ağır ağır soyunuyordu.

— Geleceğim, dedi. Özgür'ü gördüm, onlar da geliyorlar...

Ne boktan rastlantılar vardır şu dünyada. Tam bu sırada deniz gözlüklerinin elimden düşmesini ne sanır şimdi bu adam? Birinin camı da çatladı...

III

Akkonak'a yediye doğru gelebildiler. Bir yıllık deniz özlemiyle, mendirekten paletleri takıp atlayınca, yarışırcasına yüzüp öyle açılmışlardı ki kent silik kartpostaldı dönüp baktıklarında. Daha kapıdan girerken İzzet Bey karşılarındaydı. Kucaklayıp yanaklarından öptü Nergis'i, Korhan'ın elini sıktı dostlukla.

— Gözüm kapıda kaldı, dedi. Gelmeyeceksiniz sandım. Burda olduğunuzu duyunca nasıl sevindim bilemezsiniz. Hadi içkinizi alın. Büfe burda...

İzin isteyip artık konaktan ayrılmaya başlayan kimilerini yolcu etmeye koştu İzzet Bey. Bahçe kalabalıktı daha. Kimselere sokulmadan, deniz açlığıyla büfeye yürüdü Nergisler. Avlunun bir köşesine dizilmiş masalardaki çerezler, soğuk yiyecekler, çeşitli içkilerden oluşan açık büfeye toplananlara yerli giysiler içindeki hizmetçi kızlar yardımcılık ediyorlardı. Epeyi yıllar önce üniversiteden emekli olmuş uzman bir maliyeciydi Profesör İzzettin Hadi. Kentin en tutkulusuydu. On yıl kadar önce, karısının ölümünden sonra gelip Akkonak'a yerleşmişti. Çoban gibi yaşayacakmış artık. Leleg Çobanı gibi... Niye olmasın? Halikarnas Balıkçısı olur da... Lelegler çevrede en eski diye bilinen ilkel bir kavim. Ara sıra yinelediği böyle çağrılar, şölenler dışında, dağ taş kırlarda Leleg Çobanı'yım diye başıboş dolaşıp kentte ilkel giysileriyle gezinse de kısaca boyu, etekleri

sarkmış gömleğini kabartan ayva göbeği, ter içindeki dazlak başı, gülücüklü, çizgi çizgi kırmızı yanaklarıyla, balıkçı, manav, kasap türünden babacan, şarapçı bir esnafa benziyordu daha çok. Özenli safarileri içinde bahçede konuktan konuğa dolaşırken de pek bir değişme olmuyordu görünümünde. Akkonak denilen kuleli, yığma taştan, iki katlı, Akdeniz tipi geniş büyük Rum evi, aslında çok zengin bir Amerikalıyla evli kız kardeşi Jülide Hadi'nindi. Daha doğrusu, parayı onlar vermişler, yabancı uyruklu oldukları için, tapu İzzet Bey'e çıkarılmıştı. Her yıl, yaz sonuna doğru, yanlarında bir sürü sanat, politika ünlüsüyle Akkonak'a gelirler, şölenler, eğlenceler birbirini izler, birkaç hafta sonra çekip giderler, gene Leleg Çobanı dönemi başlar Akkonak'ta. İzzet Bey'in şölenlerini, çağrılarını Belediye Başkanlığı'na oynadığına verenler oldu. Aslı çıkmadı. Çevreye doluşan aydınları siyasal denetimle görevli olduğu fiskosu dolaşır ara sıra. Bu uyarıyı ilk kez Özgür yapmıştı Nergis'e. Aydınların kuruntusu belki de. Denetlenecek bir halt ediyorlar sanki de!.. Kimin ne olduğu da bilinmez ya. Jülidelerle Akkonak'a gelip giden bir sürü yabancı içinde ne İntelligence ajanları, ne CIA görevlileri var kim bilir? İzzet Bey'in kızı bir Arap diplomatıyla evlidir. Oğlu yıllardır Amerika'da bir üniversitede elektronik okuturmuş. Hayli geniş bir aile!.. Resimden anlar İzzet Bey, edebiyata düşkündür, ara sıra piyano sesleri gelir Akkonak'tan. Hayli varlıklı olduğu bilinir. İstanbul'da han, apartman. Burda, yöre köylerde kıyı arsaları... Sanatçılara dosttur özellikle. Dostluklar yaratmasını bilecek güçte koşulları var... Tanıdığı tanımadığı bunca kişiyi, yoksa nasıl toplar yöresinde? Bu cömertliklere neden bulma kaygısı da çoktan unutulup gitmiştir. Tatlı adamdır Leleg Çobanı... Açlıklarını bastırıp da ellerinde içkileriyle bir mandalina ağacı dibindeki topluluğa sokulduklarında yayvan özel kadehindeki süt aklığında rakıyı kaldırmış övgüler sıralıyordu İzzet Bey: Aslan sütü, gençlik ilacı, atalarımızın kanı!.. Gülüşmeler arasında,

— İnanmazsınız değil mi? dedi. Rakı Türk'tür... Bizdendir. Bakın anlatayım. Yıl 33, 34... Almanya'da Naziler döneminde öğrenime gitmiş bir dostum vardı benim: Zeki Bey. Berlin'deki ev sahibiyle pek iyi arası. Bir dinlence dönüşü İstanbul'dan rakı götürmüş adama. Yanı sıra pastırma, beyazpeynir filan... Masayı donatıp çağırmış bir akşam. Adam pek sevinçli. Oturmuşlar, içiyorlar. İki kadeh sonra Alman başlamış ağlamaya. Bre aman yahu ne var? Kötü bir şey mi yaptık? "Herr Zeki," demiş adam, "ne olacak bu bizim memleketin hali?"

Kahkahalar patladı birden. Gülüşmeler sürüp gidiyordu. İkinci kez duyuyordu Nergis; pek gülmedi. Korhan da gülümsedi sadece. Nergis eğildi Korhan'a,

— Şunların kaçının umrunda memleket? dedi.

Ses çıkarmadı Korhan, biraz sonra mırıldandı,

— Umursayanın işi ne burda?

Nergis, Korhan'a baktı. Bizi de mi suçluyor bu? Keyfimizden geldik! Bir şey diyecekti, babası, yanında Rahmiler, Fatoşlar, tanıdığı tanımadığı yüzler, yaklaştı, Korhan'ın elini sıktı,

— Nerde kaldınız? dedi, atlattınız sandım.

Ooo'lar, hoş geldinizler, merhabalar, el sıkışmalar, sarılıp öpüşmelerle çevre birden genişleyiverdi. Ne var ne yok Ankara da? Mavi yolculuğa çıkacak mısınız? Aman ne iyi ettiniz!.. Her yeni gelene yinelenen şeyler gibi... Peki, Özgür nerde? Belli etmemeye çalışıyordu ya, ağaç altlarında, bahçenin bir kuytusunda gözleriyle hep onu araştırıyordu Nergis. Söylenenleri dinlemeden oraya buraya sinirli bakınırken bir ara Korhan'ın gözlerine yakalandı. Alaylı bakıyor. Öyle çabuk toparlanıp,

— Hani Özgürler gelecek demiştin? diye soruverdi ki Korhan'a, karşı saldırı gücüne kendi de şaştı.

— Biraz önce gittiler.

Muhtar Bey'di Korhan'ın yardımına yetişen. Eğildi, giz verir gibi,

— Az kaldı bir skandal çıkacaktı, dedi.

Yadırgamadan bakıyordu Nergis. Çok mu içkiliydi?

— Yoo, dedi Muhtar Bey. Pek değil... Şu, Pakizeler'in yanındaki esmer adamı görüyor musunuz? Kaktüsün berisinde... Elinde rakı... Çizgili gömlekli...

— Doktormuş... Onu dövmeye kalktı...

Nergis alışıktı Özgür için böyle şeyler duymaya. Alayla güldü.

— Doktor, Hanna'ya mı sataşmış?

Muhtar da gülümsedi,

— Bütün kente sataşmaya kalkmış, dedi.

Gerisini, Muhtar'a kalmadan deminden beri kulağı konuşmalarda "Haberci" tamamladı.

— Doktor Oğuzata, yanına bazı delikanlılar alıp kente geldi dün. Burda derneklerinin bir şubesini açacaklarmış.

Haberci, İstanbul gazetelerine muhabirlik yapar. (Şu koca kalabalıkta asıl adının Halil olduğunu anımsayan tek kişi kalmamıştır, belki kentte de...) Ayrıntılarıyla anlattı olayı. Bu hafta içinde sonuç belli olacakmış. Kaymakamlığa dilekçeyi vermişler. Yasal bir engel yokmuş. Ancak, bakalım ne olacak?.. Ulan orospu çocuğu, diye üstüne yürümüş Özgür... Yapar. Araya girmişler. Pakize Hanımların akrabaları oluyormuş Doktor. Pakize Hanım'ın kocası mimar Nevzat da İzzet Bey'in kardeşten yakını... Falan filan... Nergis, Korhan'a baktı. Hiçbir tepki göstermeden anlatılardan dinliyordu öylece. Elinde yeşil mandalinalı votka kadehi... Burdan çıkınca Haydaa'ya gideceklermiş. Özgürler ordaymış.

— Siz de gelirsiniz değil mi? diyordu Haberci.

— Bilmem, dedi Nergis. Pek yorgunuz...

— İki kadeh daha... Bir şeyiniz kalmaz. Uyumaya mı geldiniz buraya? Korhan Bey, yenileyeyim mi votkanızı?

Korhan belli belirsiz bir gülümsemeyle elindeki kadehin daha dolu olduğunu göstermek için sessizce kaldırdı,

— Geliriz, dedi yavaşça...

HAYDAA, emekli öğretmen Halit Hoca'nın kıyıdaki meyhanesi. O çevreyi seviyordu Nergis. Sevinmişti Korhan'ın geliriz demesine. Özgür de orada... Yeni bir hır çıkıp da çekip gitmediyse...

— İzzet Bey'i kutladınız mı? dedi Muhtar gülerek.

Niye kutluyoruz İzzet Bey'i? demesine kalmadan Fatoş atıldı,

— Akkonak'ın bitiminin on ikinci yılıymış bugün. Biz de burda öğrendik. Daha doğrusu İzzet Bey kimseye söylemeden...

Hım hım, pelteksi bir ses birden kesti Fatoş'un konuşmasını,

— Palavra... Hemen de inandınız... Her çağrısına bir neden bulup uydurur. İlle bir kulp takacak İzzet Bey. Bizim millet de zati hazır yutmaya...

Dangul dungul konuşan kocasıydı Fatoş'un. Eczacı Rahmi... Daha doğrusu ecza depocusu... İzmirli ilaç tüccarı... Fatoş kıpkırmızı döndü Rahmi'ye, yiyecek gibi bakarken,

— Senin de bilmediğin yoktur zaten, dedi. Kulp takmaya ne gereği var adamın. Deli mi bu? O senin marifetindir, böyle her şeye bir...

Sinirden sonunu getiremedi. Kekeler gibi kaldı... Rahmi hiç oralı değildi, sürdürüyordu,

— Var ki bir gereği uyduruyor, dedi... Geçende de tekneyi yaptırışının bilmem nesi, dedi... Yakında kedisinin sünnet yıldönümü... Vallaa... Sanki herif Hamidiye Zırhlısı... Her yanı tarih...

Çevrede pek belli etmeden onaylar gibi biraz da alışık gülüşmeler...

— Ayol ayıp değil mi sen... diye kekeleyip duruyordu Fatoş...

Muhtar Bey araya gidi, Rahmi'yi çekti bir yana. Sonra tartışırsınız, filan diyordu. Gündüz, babasının, araları çok iyi deyip tahtaya vurmasını anımsayıp güldü Nergis. Yıllardır böyledir bunlar. İki kez boşanıp gene evlendiler... Babam avukatlığını yaparken bu karıyla... Çocukları bile olmuş diye söylendiydi. Ölmüş sonra. Vah benim melek kardeşim. Bu karı da üvey anam mı olacaktı. Rahmi Bey bütün dangalaklığı içinde sevimlidir gene. Ne vakit görsem böyledir; tam bir dangalak. Kötü mü? Kuralları altüst eder dangalaklar. Geçerliyi, alışılmışı dangul dungul çiğneyiverirler. Şu karı gibi kırk beşlik minibüs plağı olmaktansa. Kim bilir ne bilinenleri yineleyecekti konak için. On beş yirmi varisli evin satın alma işlemleri nasıl uzadı, ünlü mimarın onarım çalışmaları kaç yıl sürdü, yapının mermerleri nerden geldi, doğramaları nerde yapıldı... Ama gerçekten güzel yapı. Alttaki iç avlu, arkadaki geniş bahçeye sürüp gidiyor. Bahçe de yıllardır öyle bir bakım görür ki... Limon, portakal, mandalina, greyfurt, ılgın, en geride duvar dibinde sıra salkımsöğütler, palmiyeler... Çiçekler, tropikal bitkiler... Havuz, kuyu başı... Evin içi ayrı... Banyolu yatak odaları, rahat oturma odaları, mermer salon, zevkli mobilyalar, levhalar, tablolar... İyi ki susturdu Rahmi Bey Fatoş'u; o karının her sözü bu evin güzelliğinden bir şey eksiltirdi... Çoğu gitmişti konukların, bahçe seyrekleşmişti. Muhtarlar da gitti, Rahmi'yle karısını yatıştırarak... Bütün parıltısına, canlı kıpırdanışına karşın, sanki bütün toplantı boyu bir şeyin yokluğu duyulmuştu bahçede. Özgür'ün çıkardığı olay mı etkiledi? Yalnız bahçede mi? Ülkede yokluğu eksik olan şey, o... Nergisler de kapıya yürüdüler ayrılmak için, birilerini yolcu eden İzzet Bey döndü, Nergis'le Korhan'ın koluna girip bahçeye doğru sürükledi dostlukla,

— Oturun be çocuklar, dedi. Baş başa söyleşelim biraz... Kalabalık yordu... Hele senin Özgür'ün yaptığı... Söylediler mi? Siz daha gelmemiştiniz...

Havuzun başındaki bambu koltuğa yığılır gibi oturdu, onları da oturttu karşılarına. "Senin Özgür" sözü tedirginlik vermişti Nergis'e. Belli etmemeye çalıştı. Böyle konuşmazdı bu adam. İçkiyi mi kaçırdı.

İlişkilerimizin her yönünü bilir. Özgür'ün yüzünden... Şu küçük kentte bilmeyen de yok ya... Korhan da şimdi...

— Gerçekten, ne olacak şu bizim memleketin durumu? Hizmetçi kızın uzattığı tepsiden rakısını yenilemiş, süt aklığındaki kadeh elinde, acı bir gülümsemeyle sorusuna yanıt bekler gibiydi...

— Gazetelere bakamıyorum, içim kararıyor... Kıyım, öldürme, öldürüşme... Radyoda o, televizyonda o... Koca toplum çıldırmış. Bir deliyi iyileştirmek bile ne güç bir iştir... Deliler yığınıyla, hem de birbirini azdıran deliler yığınıyla kim baş eder? Sonunda bu bahçeye de soktular... Özgür'ü sevmesem, hani... Valla... İnsan ne halt edeceğini şaşırıyor...

Kadehi dikti, yarıya yakın içip yüzünü buruşturarak masaya bıraktı. Bir iki fıstık aldı eline, soyup birini ağzına götürdü yavaşça. Dalgın kaldı bir süre. Ayılır gibi döndü,

— Ankara'da ne var ne yok? dedi. Duyduğunuz bir şeyler yok mu? Şöyle iyi, umutlu...

Nergis, koltukta sessiz oturmuş, inceler gibi gözlerini İzzet Bey'e dikmiş Korhan'a baktı, acı gülümsedi.

— Biz de bekliyoruz, dedi, öyle şeyler, ama...

Sustu, bir sessizlik çöktü yeniden. Akşam karanlığı bastırmış, konakta, bahçede çoktandır yanık duran ışıklar çevreyi iyiden aydınlatır olmuştu. Gözlerinde beliren pırıltı yorgun yüzünü daha da acılaştırdı İzzet Bey'in.

— Dün gece telefon ettiler İstanbul'dan, dedi...

Söyleyip söylememek arası duraladı, sonra ekledi ağır ağır,

— Bizim bir arkadaşın oğlu vardı... Bu yıl makine mühendisi çıkıyordu. Vurmuşlar... Aslan gibi çocuk... Hem de tek oğlu...

Gözleri havuzda, saplandı kaldı bir süre,

— Telefon sesi duyamıyorum, diye mırıldandı.

Beklenmedik bir girişimle,

— Özgür'e kızmamaksınız öyleyse, dedi Korhan.

İzzet Bey, anlamamış baktı bir süre,

— Özgür'ü severim, dedi... Burda olay çıkarmanın ne anlamı var? Sonra, Doktor da yakınımız... Kime kızacağımızı şaşırdık... Buraya ben her şeye boş vereyim diye geldim yaşamımın sonunda... Nereye varacak bu?..

— Bir yere varacak, dedi Korhan yavaşça. Siz beğenirsiniz, beğenmezsiniz...

— Bu böyle sürüp gider kardeşim, dedi İzzet Bey aynı umarsız dalgınlıkla... En kötüsü de bu...

Konuklara sunduğu yapay gülücükler dökülünce, yüzündeki yorgunluk ışıkların parıltısında daha da belirginleşen yıkıntıya dönüştü. Bir karabasandan silkinir gibi doğruldu, gülümsemeye çalıştı,

— Aman, dedi, güzellikleri konuşalım biraz da. Deli Oğlan'ın (Özgür'e Deli Oğlan derdi ara sıra) resimlerini görmediniz değil mi? İyi gidiyor, bayağı yol aldı... Ankara'da da iyi sergiler oldu bu yıl...

— Valla biz pek gidemedik, dedi Nergis. Dino'nun çiçeklerini gördük... Bir de...

Serginin adını anımsamaya çalışıyordu ki hizmetçi kız yaklaştı. Bir konuk gelmiş. İzmir'denmiş... Adım da şey demiş... Kız getiremedi bir türlü konuğun adını. Salona almışlar... Kızın aptalsı utangaçlığına gülerek kalktı İzzet Bey; Nergisler de kalkıp izin istediler; diretmedi. Bahçe kapısına götürürken,

— Beklerim, dedi. Balığa çıkalım Korhan Bey. Sizin yaman balıkadam olduğunuzu bilirim... Özgür'e giderken beni de alın... Resimleri birlikte görmek isterim...

Konaktan ayrılınca bir süre sessiz yürüdüler kıyı boyu. Tepecik Camisi'ni geçiyorlardı ki Nergis durup karşıda yer yer ışıklarla alacaya batmış kente baktı, kıyıdaki kahveyi gösterdi.

— Surda bir çay içelim, dedi. İçim çekti.

Girip kıyıdaki boş masalardan birine oturdular. Kahvedeki pek az kişi televizyon karşısına sıralanmış, dizi filmlerden birini izliyorlardı. Çaylar gelinceye kadar kente, teknelerle dolu limana, görkemli karaltısıyla geceye çökmüş Kale'ye bakıp kaldı Nergis. Ne güzel günlerim oldu bu küçük kentte. Acı anıların bile buruksu bir tadı vardı. On ikisinde var yoktu kente ilk geldiklerinde. Deli gibi ahtapot korkusu vardı içinde. Yıllarca atamadımdı, sandalı deviren bir resmini görmüştüm bir dergide. Mendireğin oradaki kayadan Özgür çıkarmıştı sonra bir gün iri bir ahtapotu; şurasından tut, deyip uzatmıştı. Nasıl aldım? Elimde kımıltısız sarkıp kalmıştı başı tersyüz edilmiş zavallı hayvan. Korkumdan nasıl ölmedim o gün? Ne anlamsız... Ahtapot avcısı sayılıyoruz şimdi de. Bileğime, koluma kımıl kımıl dolanan kolları, etime yapışmış vantuzları, tatlı bir oyun... Kedi yavrusuyla oynarken, dişlerini geçirmeye çalışır; öyle... Hiçbir şey yapmadıysa korkusuz ahtapot tutmasını öğretti Özgür bana!..

Bir kotra giriyordu limana, feneri dönüp. Ardında bağlı filikası. Bir filika gibi miyim ben? İrkilerek Korhan'a baktı. O da limana dalmıştı.

— İzzet Hadi herkese kızgın, rahatını bozuyorlar diye...

Nergis'in alaylı sözleri Korhan'ı uyarmamış gibiydi. Duymuyor sanki... Üsteledi Nergis,

— Öyle değil mi?

Korhan aynı dalgınlıkla mırıldanır gibi,

— Yalnız o mu, dedi, rahatımı kaçırıyorlar diye kızan?..

Ne diyeceğini bilemeden baktı Nergis; toparlandı, gülümseyerek, Ben pek mi alıngan oldum? dedi. Her sözüne ters bir anlam vereceğim nerdeyse...

Dalgın, suskun kaldılar bir süre. Nergis'in beklemediği bir anda Korhan gülümseyerek döndü,

— İçinle barışık değilsin belki, dedi. Yorumlamak senin sorunun.

Sözü gene neye çekeceğini bilemeden bakıp kalmıştı Nergis.

— Bak Korhancığım, dedi birden toparlanıp. Sorun yaratmayacağız, demiştik, biliyorsun, daha ilk günümüzde. İki yıldır uyduk. Deneme iyi sonuç verdi. Şimdi tam sımsıkı kenetlenmemiz gereken günlerde ayrım yapmaya kalkma, senin sorunun filan diye... Sorunlarım var doğal ki. Senin yok mu? Kimin yok?.. Ama, ben sana sorun yüklüyor muyum? Yani...

Korhan'ın bakışları öylesine taş gibi geldi ki söyleyeceği sözü aranmaya başladı. Yani... Korhan, bekliyorum, söyle anlamına,

— Evet, dedi yavaşça...

Nergis aradığını bulamamış, deminki sözlerini yineledi,

— Yani benim sorunlarım senin için de sorun oluyor mu?

Bir süre bakıp kaldı Korhan, sonra kesinlikle,

— Evet, dedi, oluyor...

Karşılıklı sessiz bakışıp duruyorlardı, ikisinin de bildiği bir gizin ortasında. Açıklamak yürekliliğini üstlenmiş gibi doğruldu Nergis,

— Kaçamağa gerek yok, dedi. Söyle açıkça... Şey demek istiyorsun...

Ney demek istiyor? Söyle... Korhan taş gibi kımıltısız, suskun bakıyordu.

— Söylesene, dedi, gözlerini Nergis'ten ayırmadan. Ne demek istiyorsun?..

— Sen niye söylemiyorsun?

Gene bakışıp kaldılar bir süre. Bu gerginlik daha süremezdi. Gülümsedi Nergis, kalkmaya davrandı,

— İkimiz de saçmalamaya başladık Korhancığım, dedi. Kalk evimize gidelim...

Korhan kımıldamadı.

— Söylememi istedin, dedi.

Nergis, gerilediğine üzgün, dikeldi,

— Evet, dedi.

— Niye buraya geldik?

— Niye mi buraya geldik?

Şaşaladı Nergis. Hiç böyle sinirlenmezdi bu adam.

— Ankara'da mı kalaydık?

Korhan aynı soğuklukla,

— Niye ille de burası?..

— En kolayı burasıydı, dedi Nergis...

Suçlanmasına aldırmıyordu. Kafasındaki kördüğümü zorluyor bu adam. Senin kafandaki kördüğüm o...

— Ev var, dedi. Çevreyi tanıyoruz... Kıyımdı, vur kırdı daha girmedi. Sonra, ne bileyim, yılların alışkanlığı işte... Sen de seversin burayı... Öyle değil mi?

Durdu, birden tepesi atmış gibi,

— Özgür burda da onun için mi getirdim seni buraya? dedi... Bunu mu demek istiyorsun?

Korhan, gözlüklerinin altındaki kıpırtısız bakışlarında hiçbir değişiklik olmadan, kupkuru bir sesle,

— Evet, dedi...

Başkaldırmak, bağırıp çağırmak geliyordu Nergis'in içinden. Deli edecek beni bu adam. Kimmiş Özgür?.. Yıllar önce silip attığım... Şimdi de doğruca buraya geldim. Bağırsana... Aptalın birisin, de!.. Marmaris'teki motel de güvenli demedi miydi arkadaşlar?.. Çevre bizdenmiş... Özgür de olmasın... Acı mı çekiyorsun Korhancığım?.. Alışığım ben... İsteksizce gülümsedi.

— Öyle kesin söyledin ki Korhancığım, dedi, tartışmak boşuna...

Korhan'ın bir şey demesine bırakmadan ekledi. Yarın Marmaris'e gideriz biter gider.

Korhan ağır ağır kalktı, elini Nergis'e uzattı onu da kaldırmak için.

— Ne işimiz var Marmaris'te? dedi. Gülünç etme beni... Doğrular açıklanmalı dersin... Senin sözün... Onu yaptık... Şimdi gider kafa çekeriz. Ver elini... Bıktım çene çalmaktan...

Usulca kalkıp tuttu Korhan'ın elini, ağır ağır yürüyüp kahveden çıktılar. Yorgundu Nergis. Liman karanlık. Koca teknenin ardında sallanıp duruyor filika...

IV

Daha yoldalarken kentin ışıkları kesilmişti. Deniz kıyısına açık duvarsız yanından kumsala taşmış meyhaneye geldiklerinde mumlar yanıyordu masalarda. Titrek ışıklar altındaki yüzleri seçmeye çalışarak dipteki masalara yürürlerken,

— Geldiler, deyip ince bir el bileğinden tuttu. Ayağa kalkınca tanıdı: Zerrin'di, sevinçle boynuna sarıldı Nergis'in.

— Öldüm beklemekten kız... Belki de gelmez dediler...

Nergis de sevinmişti. Paris'te yıllarca birlikte kalmışlardı. O gene oradaydı. Tiyatro, sanat manat deyip baba parası yiyenlerden...

— İzzet Bey tuttu, dedi Nergis. Pek de yorgunuz. Öğlene doğru geldik...

Biz de, dedi Zerrin. Karşıdan geldik biz KOS'tan... Senin de burda olduğunu duyunca... Kesti Zerrin, kalabalık masadakiler kalkmış, bekliyorlardı.

Ayaktaki karaltılara döndü, iki oğlan, bir kıza Fransızca tanıttı Nergis'i. Korhan'la da tanıştırıldılar. Bunlar da Natalie, Gerard, Pierre'mişler... Öteki tanıdıklarla el sıkışmalar, kucaklaşmalardan sonra masaya yerleştiler. Zerrin, kimselere bırakmadan boyuna bir şeyler anlatıyordu. Yunan Adaları'na film çekimine gelmişler. Belgeselmiş daha çok... Burda da çalışmayı düşünüyorlarmış. Kekova'ya kadar uzanıp... Gözleri karanlığa alışmaya başlamıştı Nergis'in. Dinler görünüp kıyıya köşeye bakmıyor, yeni yüzler arıyordu. Birden elektrikler geldi. Herkeste ışığa kavuşma sevinci. İlk gözüne çarpan karşı köşedeki masada arkası dönük Özgür oldu. Nasıl davransın, bilemeden kaldı bir an. Hanna, tanımadığı başkaları vardı Özgürlerin masasında. Zerrin daha ara vermemişti. Değişir mi bu kız? Hababam söylüyor. Sen de katıl istersen bu kentteki çalışmalarımıza. Özgür'ün atölyesine de gireceğiz... Sualtı

çalışmalarında Pierre, bütün Avrupa'da... Adının geçmesiyle mi, elektriklerin açılmasıyla mı dönüp arkasına bakındı Özgür. Enseye dökülmüş kara saçlarla, uzun kara sakal arasında ışıldayan iki iri göz Nergis'i görünce gülerek kalktı masadan, ağır ağır yaklaştı. Nergis de davrandı... Ya öpüşmeye kalkışırsa... Herkesin gözü üstümüzde... Herkes bize bakıyor... Korhan da... Elini dostlukla uzattı.

— Hoş geldin, dedi Özgür.

— Hoş bulduk...

— Çok sevindim, dedi aynı sıcak gülüşle. İki yıl geçti değil mi? Geçen yaz görüşmedikti. Ben Paris'ten dönüşte gitmiştiniz... Korhan'ı görünce pek sevindim bugün... Burdasınız?..

— Burdayız şimdilik, dedi Nergis gülerek...

— Görüşeceğiz ya... Yarın gelsenize... Zerrin'e baktı.

— Zurnalar da geliyor, dedi (Zerrin'e, Zurna derdi).

Nergis sevincini gizlemekte güçlük çekiyordu. Kendini ele vermekten çekinerek bilmem gibisine Korhan'a bakıyordu ki Zerrin atıldı.

— Ben alırım onları, dedi. Sen balıkları unutma da...

— Ne balığı kız, dedi Özgür... Patates salatası nenize yetmiyor?..

— Cimri köpek...

Bir el attı: Zerrin'in saçını çekiştirecekmiş gibi.

Gülerek başıyla selamlayıp ağır ağır uzaklaştı. Masaya otururken dönüp bir daha baktı Nergis'e gülümseyerek. Nergis de gülümsedi, masaya, içkisine döndü. Terlemişti. Bir sürü dedikoducu göz üstümüzde... Şöyle bir bakındı içkisinden bir yudum alırken. Yooo, kimsenin de gözü yoktu üstünde. Herkes kendi çevresinde gülüşüyor, konuşuyor, içiyor... Korhan'a baktı; o da Natalie denen kızla İngilizce bir şeyler konuşuyor... Çok kuruntuluyum ben. Kimin umrunda benim bir geçmiş dönemde Özgür'ü deli gibi sevmiş olmam... Bir geçmiş dönem... Bugün de çok güzel adam... Bana bu denli sıcak yaklaşacağını da hiç düşünmemiştim doğrusu. Son ayrılışımızda kabalıkta birbirimizden aşağı kalmadıktı... Dövmeye kalktıydı hergele... İçkiliydi... O kızgınlıkla Özgür'e sıraladığı sövgüleri anımsayınca yüzü kızardı. Ama az bile söyledimdi ite...

Gene de... Yanında bir Fransız karısı vardı o zaman da... Zekidir... Bencil... Görülmemiştir böylesi... Nasıl da sevecendir istedi mi?.. Off, gene kafama takıldı... Korhan'a karşı... Korhan'a baktı. O da dalgın, gözleri bir noktada gene. Ne düşünüyor? Kıskanıyor biliyorum. Ne yapayım? Elimde

olan bir şey değil ki, insan atamıyor kafasından. Başka da bir şey olacağı yok. Ben onun Nahide'sini kıskanıyor muyum? Ne de benzedi ya! Zavallı nasılsa nişanlanıp ayrılmış, iki çocuğu var Nahide'nin. Ben de bir çocuk doğurursam! Tanrı korusun... Bir de piçle uğraş... Amaann... İşte bir sürü çocuk doğurmuşlar... Burada doğan çocuklar meyhanelerde büyüyor!.. Ana baba içerken, bebekler meyhanenin bir köşesinde arabalarında uyuyor. Biraz büyüdü mü de kapıda oynuyorlar zaten. Biz de buraya mı yerleşsek? Bir bu eksik. Korhan ne yapar burda. Adamı öldürecekler, şakası yok, gene de aklı laboratuvarında. Bakalım ne kadar tutabileceğim? Aslında nasıl iyi, nasıl akıllı. Yakışıklı da. Keşke şu iti hiç tanımasaydım da doğruca Korhan... Ne olmuş tanıdımsa... Öylesine çok yönlü, çeşitli parıltılar taşıyor ki yaşam... Onları tanıdım, deneyler geçirdim diye bir şey mi yitirdim? Kazandım. Doğal ki kazandım? Korhan'ı tedirgin eden benim kazandıklarım... ne yapayım; cehenneme... Değil ama; o da beni böyle seviyor... Ben de onu... Ne ki sevmek dediğimiz? Dişili erkekli iki gövdenin mutlulukla birleşimi... Boş söz gerisi!.. Yanlış mı? Belki eksik. Tam olan ne var doğada ki?.. Bu Zerrin gene konuşuyor... Ay, sıkıntı bastı... On kez yineler aynı şeyi. Karşı sırada, yanda oturan Korhan'la göz göze geldiler. Gülümsedi Korhan. Yorgun görünüyor. Kalkıp gitsek mi?

Sesi güzel bir tiyatro oyuncusu delikanlı, yöre türkülerini tutturdu. Katılanlar, oyuna kalkanlar. Nergis'in içindeki sıkıntı saplandığı yerden kımıldamıyordu bir türlü. Biraz sonra Özgürler de kalkıp gitti, bıraktıkları masa boş, hüzün verici! Kalabalık bir topluluk, Muhtar Bey'in takımı, Rahmiler, Fatoşlar, Haberci, aralarına katılmış yeni bir iki kişi girip o boş masaya yerleşince, her şey daha da sıkıntılı oldu Nergis için. Korhan'a baktı, o biraz değişmiş görünüyor. İçki mi etkiledi? Erinçle bakıyor yöresine. İçkisinden bir iki yudum aldı Nergis de, uyma çabasıyla sandalyeye yaslanıp bakınmaya başladı.

Tabaklarla, içki şişeleriyle donanmış masalardaki, arkeolog, gazeteci, yazar, öğretmen, doktor, mimar, hukukçu, radyocu, televizyoncu, büyük kentler sosyetelerinden kadınlı erkekli bilinen yüzler; taş duvarlara gerili ağlar arasında pina, ıstakoz, böcek, pavurya kabukları, kocaman iki kırlangıç balığı iskeleti, duvarda ayı, geyik postları, köşelerde, duvar diplerinde yapay anforalar, tepede sallanan birkaç gemici feneri, biraz ötede yakamozlarıyla, tahta iskeleye bağlı bir iki teknenin kımıltısıyla varlığını kanıtlama çabasında, karanlığa batmış deniz, türkülü, kahkahalı, gülücüklü,

konuşmalı, alkol kokulu, sigara dumanlı bir ortaklıkta karman çorman. En iyisi görmeden aralarına karışmak! Sonuna kadar içip yeniden doldurdu rakısını Korhan. Taş gibi, bir yere bakıp durur ancak. Pis Laz!.. Yakınında olsa, nedenini bilmeden kucaklayıp öpecekti Korhan'ı. Natalie midir nedir. Korhan'ın yanındaki o karı da... Sizi benden iyi bilen var mıdır Fransız dişi köpekleri? Özgür'ü kaptınız; toydum... Özgür'ü onlar mı kaptı? Özgür, erkeğin orospusu. El atan her dişi kapar Özgür'ü... Ne yapayım? Allah belasını versin... İsterlerse seni de kapsınlar Korhancığım. Yaşam böyle... Bütün bu karılar, herifler niye toplanıyorlar? Uyutup bu cümbüşte birbirlerinin bir şeylerini kapmak için... Ben de şimdi biraz daha çektim mi kafayı süper ego... Al işte, Doktor'un karısı. Kedi göz TRT'ci kancık... Şu sinema oyuncusu pis herif... Korhancığım, seni öldürürlerse... Niye tıkanır gibi oluyorum?.. Ben de herkes kadar kirliyim işte... Korhan'ı öldürürlerse... Ben de silah alıp birkaç orospu çocuğunu temizlemezsem... Saçmalama. En çok Korhan kızar buna... Bu çıkmaz yola sapanları kışkırtıcılıkla suçluyordunuz... Biliyorum... Peki, ne yaparım ben?.. Koca ülkeyi düşürmüşler bu çıkmaza; ben ne yaparım?.. İçilir ancak bu pisliğin ortasında, başka ne yapılır? Belki de beni öldürürler Korhan'dan önce... Daha bilmiyorlar beni. Sen öyle san. Öylesine dal budak saldılar ki öğrenmedikleri yok artık... O kadar da değil... Böylesi düşünmek de düpedüz yılgınlık. Bilmedikleri, bilemeyecekleri daha çok şey var. Öyle mi? Haklı olsan keşke... Kuşkun olmasın... Kaçıp buraya sığındık diye... Bir şangırtıyla irkilerek herkes gibi sesin geldiği yana döndü. Ayağa fırlamış Rahmi Bey'in şakağından kan sızıyordu. Masadaki içki şişesini boynundan yakalamaya çalışıyordu sallanarak. Gülmek geldi Nergis'in içinden. Fatoş bir şey geçirdi kocasının başına! Değildi. Ne olduğunu anlayamıyorlardı ya; tanımadığı kişilerden biriydi Rahmi Bey'e bardakla vuran. O da aşırı içkiliydi belli ki. Muhtar Bey, Haberci, öbür adam kavgacıları yatıştırmaya çalışıyorlardı. Başkaları da girdi araya, Fatoş yerinden bile kıpırdamamış, oturduğu köşeden biraz da sevinerek bakıyor gibiydi olanlara. Bu herif dayağı çoktan hak etti değil mi Fatoşçuğum? İşin aslı ne ki? Herkesin sorduğu bu sorunun doğru dürüst yanıtı almamadan olay yatışmış görünüyordu. Haberci, yanında birileri, saldırganı alıp götürdüler; Rahmi'nin kanayan şakağı sıyrıkmış; votkalı peçeteyi bastırıp sildiler kanı, oldu bitti. Babasına baktı Nergis. Nasıl serinkanlıdır bu adam! Bak şuna, hiçbir şey olmamış sanki. Şakayla bir şeyler anlatıyor, belli. Olupbitti ya,

ben daha etkisinden kurtulamadım olayın. Bu adamın kızı değil miyim yoksa?.. Öyle de benzeyen yanlarımız var ki... Keşke anamın kızı olmasaydım!.. Bu zekidir. Ama nasıl rahatına düşkündür! Keyfini feleğe vermez dedikleri. Yerleşsin buraya, tam ona göre yer... Ardından da Jale Hanım gelir! Söyleyip duruyordu zaten. Ferhat Bey'i de kandırır. Ne biçim insan bunlar be? Rahat yiyip içsinler. Çiftleşsinler. Sonra da geberip gitsinler. Böyle seçkin, güzelim bir doğa parçasında olacak bu işler ille de... Allah belanızı versin topunuzun! Kalk gidelim Korhancığım. Biraz daha kalırsam gidip Muhtar Bey denen şu herifin şakağına da ben indireceğim bir koca bardağı!.. Neden mi? O kadar çok ki neden... Nerde bizim mutluluğumuz? Böyleleri çaldı!.. Sen gül...

Birden ayağa kalkmasına Zerrin şaşmıştı.

— Nereye kız?

— Gidip yatacağım, dedi Nergis. Yarın görüşürüz...

Korhan da bekliyormuş gibi kalktı hemen; oturanlara şöyle bir el ettiler, hoşça kalın anlamına, masaları çabucak geçip kumsala indiler. Karanlık deniz kıyısında ıslak kumlara basarak sessiz yürüdüler.

— Ne oldun? dedi Korhan bir süre sonra.

— Sıkıldım.

Ses çıkarmadı Korhan. Nergis dönüp baktı,

— Beni öldürseler ne yaparsın? dedi birden.

Güldü Korhan. Bir iki adım attı, aynı ağırlıkta,

— Daha çok çalışırım laboratuvarda, dedi.

Ne biçim yanıt bu? Tam bu adama göre... Alay ediyor, niye alay etsin? Onun kavga biçimi bu. O yüzden öldürecekler belki de...

— Peki, sen ne yapacaksın? dedi yavaşça. Güldü Nergis.

— Düşündüm, bulamadım bir türlü, dedi. Onun için öldürmeyeceğim seni...

Korhan da gülümsedi. İçinden gelmişti Nergis'in, iki koluyla sarılıp göğsüne bastırdı Korhan'ın sağ kolunu.

— Bu aptal Laz kafanla ne işin var senin o laboratuvarlarda? dedi.

Korhan gülerek baktı, ara sıra yaptığı gibi Karadenizli ağzıyla,

— Dışarıya olan işlere aklim ermeduğunnen oriya gabatdular, dedi.

Çok güzel yapıyordu Karadeniz ağzını. Nergis güldü.

— İyi etmuşler, dedi...

Sonra birden durup baktı Korhan'a. Bir süre kaldı öylece. Korhan da durmuş bakıyordu, ne söyleyecek gibisine. Gök yıldızla dolu. Sımsıcak bir şeyler dolandı Nergis'in içinde. Sandığımdan, hele onun sandığından daha çok bağlıyım bu adama ben. Yem etmeyeceğim seni o itlere...

— Benim canım Lazım, dedi.

Uzanıp kollarını boynuna doladı Korhan'ın. Karanlık kumsalda uzun uzun öpüştüler. Suskun yürümeye başladılar sonra. Durup karşıyı gösterdi Nergis.

— İstanköy'e bak, dedi, ışıl ışıl...

Sessiz baktı Korhan, ağır ağır yürüdü.

— Biliyor musun, dedi Nergis, Kıbrıs Çıkartması'nda burada karartma olmuştu. Orası böyle ışıl ışıl. Şaştık, biraz da imrenerek baktık. Bir saat geçmedi orası da kapkara kesildi birden, korkup dağların ardına kaçmışlar Türkler geliyor diye o gece. Burda da Yunanlılar bombardıman edecek diye biz kaçtıktı dağlara doğru. Bir aptalın yüzündenmiş dediler sonra...

Bir süre sessiz kaldılar İstanköy'e bakıp.

— Nasıl oynuyorlar insanlarla? dedi Nergis, üzgün bir sesle. Hadi gidelim artık evimize. Baksana kaç oldu...

Saat gece yansını geçiyordu. Kıyıya açılan bir sokaktan sapıp caddeyi bulmuşlardı ki Haberci çıktı karşılarına.

— Ne o kaçıyor musunuz? dedi. Bir doğru dürüst konuşamadık. Tam sizin masaya geliyordum, kapıştılar.

— Neymiş dertleri, dedi Nergis, pek de ilgilenmiyor gibi. Yanları sıra yürümeye başladı Haberci.

— Valla, dedi, olay karışık... Öyle karışık ki işin nereye vardığını daha onlar da bilmiyor...

Sustu. Gülümseyerek yan gözle baktı Nergis'e, ilgilenme de göreyim gibisine. Gizemli suskunluğu gene kendi bozdu.

— Görünüşte büyük bir arsa işi... Mandalya Körfezi'nde bir burun; tümüyle parselleniyor. Bu Nihat Beyler, Rahmi Bey'e vuran, işin içinde... Başkaları da var. Malik Beylerin TARYO Holding'i filan... Nihat'la Rahmi'ninki vızıltı... Küçük sen ben dalaşı. İkisi de aynı kazığa bağlanmış aslında. Rahmi de var işte... Ama şimdiki kavgaları şurda, Haremten'de iki arşın tarla yüzünden... Asıl büyük iş yukarda, daha bilmiyor bunlar...

— Peki sen nerden biliyorsun?

Gülerek baktı Nergis’e.

— Ben haberciyim, dedi, bilmiyor musun? Haberin kaynağı da söylenmez... Haber bile her vakit pat diye söylenmez. İnanmayacaksınız ama, ilk size açıyorum. Dedim ya, daha onların da bir şey bildiği yok...

— Neyi? dedi Nergis.

— Yukardaki oyunu...

Sustu gene, söylesem mi söylemesem mi gibisine, sonra yavaşça.

— Oğuzataların, İzzet Bey’deki Doktor’un buraya gelişleri rastlantı değil. Fethiye’den Güllük’e, Marmaris, Köyceğiz, Datça, Gökova; Kuşadası’na kadar. Koskoca bir dünya cenneti. Dağı taşı altın. Burası sınır. Karşısı Yunanistan baksana... İster turizm yap kıyılarında, istersen kaçakçılık!.. Geliriyle devlet beslenir!.. Küçük, orta köylüsü, esnafıyla da yandaş sürüsü... İşte bu kadar...

Sustu. Bakıp gülümsedi Nergis’e, Korhan’a.

— Buraları, bunlara mı bıraktılar, dedi Nergis.

— Ben öyle duydum abla, dedi biraz alaylı. Ama bıraktılar diye onlara mı kalır?

Gene gülerek döndü Nergis’e. Şeytan gibi herif bu. Öyle çok ilişkisi var ki. Bize niye açılıyor? Öteden beri yakınlık gösterir ya... Nergis doğrular gibi aldı,

— Buradaki aklı başında örgütler direnecek...

Birden kesti Haberci,

— Bırak şunları, dedi. Onlar kafayı çekip şiirler okusunlar, türküler söylesinler. Mavi yolculuğa çıksınlar... Aralarında konferans düzenlesinler. Böyle soysuz işlerle mi uğraşacaklar?

Bu alaylı suçlamanın ucu Nergislere de dokunduğu için mi ne, yumuşatmak ister gibi,

— Zor bu işlerle uğraşmak, dedi. Büyük para işi önce. Para da bu heriflerde. Ya da arkalarında... Devlet de görmedi mi?..

— Babam da biliyor mu bu işi? dedi Nergis yavaşça.

— Muhtar Bey, Rahmi Beylerin avukatı, biliyorsun. Derdi de tekneyi bitirmek için üç beş yüz bin lira bulmak bugünlerde!.. Rahmi cimrisinden çıkacak bu para eninde sonunda ya, ben de merak ediyorum, bakalım nasıl çıkacak? Pürüzler olmalı ki Muhtar Bey de çöplensin...

Aynı alaylı gülüşle baktı bir, sonra ağır ağır yürüyerek geldikleri alanın ortasında durdu,

— Bu geceki yayınımız bu kadar, dedi. Eyvallah, ben gidip daha ne işler göreceğim... Yarın görüşelim... Tam gidecekken, döndü,

— Şu Oğuzata puştunu tam benzetecekti bugün Özgür delisi ya, komadılar, dedi. Ne yapalım umudumuz delilerde!.. Hadi, iyi geceler...

Dönüp uzaklaştı çabucak. Bir süre ikisi de suskun baktılar ardından, sonra ağır ağır yürümeye başladılar aynı suskunlukla. Duyduklarını tam algılama çabasındaydılar. Nergis bilinçsizce uzanıp elini tuttu Korhan’ın. Öyleyse bu sokaklarda da kan içinde yıkılmışları görmek pek uzak değil. Şimdiden köşe başlarını tutmaya başlamışlardır bile. Umut delilerde!.. Kaç deli çıkacak bakalım bu kentten?.. Peki, akıllılar ne yapacak? Yol boyu, bu bir iki tümceden öte bir şeye çalışamamıştı Nergis’in kafası. Korhan da aynı suskunluktaydı. Bahçe kapısına yaklaşmışlardı ki bir karaltı kımıldadı yan sokakta. İrkilerek önce duraladı, sonra içgüdüsel bir devinimle Korhan’a siper olur gibi önüne geçti Nergis. Doğrulup Nergis’i yana çekerek atılacak gibi yapan Korhan’ı sımsıkı tuttu. Nergis’in diretmesiyle kımıltısız bakarlarken, karaltı yarı karanlık sokakta ağır ağır uzaklaşıp ilerdeki mandalina bahçesinin köşesini döndü, kayboldu. Yüreği küt küt atıyordu Nergis’in. Korhan da bakıp kalmıştı öylece.

— Kimdi o? dedi Nergis yavaşça, hiç de doğal olmayan bir sesle. Korhan yeni aymış gibi,

— Kim bilir, dedi. Herifin biri. Hırsızdı belki... Biz de çok kuruntulu olduk...

Bahçeyi, merdivenleri geçip de odaya girdiklerinde Nergis, olayın etkisinden kurtulamamıştı daha. Kapıyı kapatınca yatağı açıp pijamalarını giyinmeye başlayan Korhan'a.

— Bir şey açıklayacağım sana ama, dedi, ayıplama beni... Döndü Korhan.

— Korkuyorum ben, dedi Nergis.

— Neden?

— Sana bir şey olursa... Gerçekten bilmiyorum ne yapacağımı... Niye öyle alaylı bakıyorsun?

— Beni sevdiğini söyleyeceksin nerdeyse, dedi Korhan, utanmasan!

— İyi bildin, dedi Nergis yapmacıklı bir kızgınlıkla, o kadar utanmazlığı göze alamam...

— Aferin, dedi Korhan. Sakın terbiyeni bozma!..

Nergis, gergin sinirlerinin kaçınılmaz boşalımı gibi dolabın yanındaki şişkin torbayı yakalayıp Korhan'ın başına fırlattı birden. Geleceği bildiği için eğilip ıskaladı Korhan. Nergis valize uzanıyordu ki atlayıp yakaladı elini.

— Ayile terbiyenu pozma deduk sağa, dedi tatlı bir Karadeniz ağzıyla.

Korhan'ın sımsıkı pençelerinden bileklerini kurtarmak için çırpınıyor, bir yandan da söyleniyordu özenti bir şımarıklıkla,

— Senin neyini seveceğim soğuk herif... Duyguları donmuş herif... İyi bildin, seni ben öldüreceğim bir gün...

— Sakın edmeyesun o işi... Emicemin oğulları vardur, kan davası güderler...

Ara sıra başlattıktan bu tür oyunla gelen tatlı mutluluğu o gece de bölüştüler geç saatlere dek. Yorgun uzanmış, uykuya dalmıştı Korhan. Nergis yanındaki çıplak iri gövdeli adama duyumsuzlukla baktı. Uyuyamıyordu. Korhan'ın bittiği yerde başka bir şey, istemiyorum dediği bir şey başlıyordu sanki! Elinde değildi, ne kadar uğraşsa atamıyordu kafasından. Meyhanede Özgür'ün sandalyede dönüp bakışı, kalkıp gülerek yaklaşması sürekli geri alınan bir film şeridi gibi yinelenip durdukça içinde bir suçluluk duygusu birikmesini de önleyemiyordu bir türlü. Bu suçluluk duygusuna dayanamıyordu en çok da... Niye suçlu olacakmışım? Alnına

dökülen dağınık, kara saçlarıyla, kıvrık dudağı, kirli yeşile çalan gözleriyle, hele yapısıyla bu adamdan ne daha güzel, ne daha yakışıklı, ne de güçlü. Akıllı olamaz zaten!.. Peki ne? Saplantıların kölesi bir manyak mıyım yoksa ben? Değilim. Seviyorum, dedim mi o herifi artık? Nerde o yürek sende? Sevmiyorum ki... Kimseyi sevmiyorum ben... Sakın vurmasınlar bu adamı. Dayanamam... Umut gene delilerde demek. Peki, akıllılar?.. Uzanıp yumuşak bir öpücük kondurdu Korhan'ın solunumla kımıldayan çıplak omzuna. Başını yavaşça yastığa bırakıp gözlerini kapadı.

V

Bu Allah'ın belası tekne iyiden iyiye canını sıkıyordu Muhtar'ın. Yapımına başlandığından bu yana kaç kez bırakıp kaçmak, ucuz pahalı birine yıkmak, giderek yakmak geldi içinden. Ustalarla uğraşmak başlı başına bir dertti tekne yapımında. Elde titizlikle donattığı bir yazılı anlaşma vardı ya, işlet işletebilirsen. Anlaşma tarihini altı ay geçmişti nerdeyse; rahat bir iki ayı daha vardı teknenin denize açılabilmesi için. Tekneyi kuran marangoz Kocamış Usta, istemedi mi öldürsen tek çivi çakmaz, inadım inat ters bir ihtiyardı. Demircisi, motorcusu, elektrikçisi ayrı bir dertti. Daha omurgaya postalar bağlanırken, sinsi bir çırak ustanın arkasından birkaç kez sırıtarak fısıldamıştı Muhtar'a,

— Ağbem, omurgaya akrep komap duru usta...

Akrep koymuyormuş usta omurgaya! Muhtar bu işi söktüğünde kaplama tahtalarını bitirdi bitiriyordu Kocamış Usta. Öylece de omurga üstüne ekli postaların bağlanmasını sağlamlaştıran dişli tahtadan (akrepten) yoksun kalmıştı tekne. Bunu kimileri Kocamış Usta'nın yeni bir teknik geliştiren üstün yeteneğine, kimi de bunamaya yüz tuttuğuna vermişti. Teknenin akrep gereksinmeyecek kadar sağlam yapıldığını söyleyenler de vardı, temelde sakat olduğu savında olanlar da. Denizde, fırtınaların sınavında belli olacaktı kimin doğru olduğu. Günlerce üzülmüş, kendi kendini yemişti Muhtar, bir şey gelmemişti elinden. Görkemli mahkemelerde koca yargıçları sindiren Avukat Muhtar Deren, şu küçük kentin asık yüzlü, yaşlı marangozuna umarsız biçimde yenik düşmüştü. Motor takıldığı gün elinden bir kaza çıktı çıkacaktı! Nasıl güç tutmuştu kendini, herifi gebertinceye kadar dövmemek için... Motoru, şanzımanı yerleştirip şaft milini bağlarken layn düşüklüğü olmasın diye beslenmesi

gerekli yerlere öylesine iğreti takozlar koyuyordu ki eliyle çekip kopardı Muhtar. Diklenmeye kalkan herife de ağzına geleni saydı. Araya başkaları girmese tamamdı. Neyse, düzelttiler ya, yine de pek güvenli değildi yapılan işten. Tekneyi denize indirip şöyle bir açılmayı korkuyla karışık merakla bekliyordu. Bakalım ne olacak? Artık acı acı da gülmüyordu bunu düşünürken. Batsın isterse!.. Şurda ömrümüz batıp gidiyor be, tekne ne ki?.. İşi dervişliğe vurunca sinirlerindeki gerginlik gevşemiş, yumuşak bakar olmuştu çevreye. "Olu gide be ağbey, olu gide." İşler umduğundan çok uzayıp da para sıkıntısı bastırdığından beri ne kadar vurdumduymazlığa vursa, hiç de olup gitmiyordu işler. Aksesuvarda, armada daha bir dünya eksik vardı. Çapası, demiri, projektörü, yelken, çarmıh telleri, halatları, zinciri... Pusulası, ocağı... Amaan, en iyisi düşünmemek... İyi de, tekneyi düşünmediği tek bir günü olmamıştı ki yaşamı boyu! Sarıyer'de doğmuştu. Babası ilkokul öğretmeniydi burda yıllardan beri. Annesini küçük yaşta yitirmişti. Çocukluğu Boğaz'dan gelip giden gemileri uykusunda, düşlerinde görmekle geçmişti. Heybeliada Deniz Lisesi'nde iki yıl üst üste çakıp da ikinci sınıftan çıkarılmasaydı... Emekli Albay'dık şimdi... Gülerek anımsıyordu olanları. Okuldaki sıkıntıya gelemediğinden sermişti aslında bütün dersleri. Çıkıp dışardan verdi lise sınavlarını. Hukuk Fakültesi'nde başarılı oldu. Avukatlıkta tez ilerledi. Deniz Lisesi'nden kovulunca teknelerden, gemilerden soğuduğunu sanmıştı. Yazları denize girmek yetiyordu. Bir de kadınlar vardı yaşamında, kadınlara öylesine doymaz bir düşkünlüğü vardı ki Felsefe'den Haluk, üniversitedeyken, kaba bir bilgiçlikle,

— Ulan, demişti, sen ya anana sulanıyordun daha bebeliğinde ya da puştluk ettin, onun öcünü alıyorsun!..

Bu sözlerin cinsel azgınlık altında yatan ödip kompleksiyle homoseksüellik eğilimi anlamına geldiğini sonra öğrenmişti. Muğlalı bir arkadaşının çağrısıyla on beş yıl önce geldiğinden beri vurgunuydu bu kentin. Deniz, tekne... Kadınları da birlikte getiriyordu! Evliliği, Jale'nin ilk yıllarda sızlanmalarından sonra, cinsel azgınlık yarışmasına dönmüştü karısıyla. O Ferhat'ına kavuşunca durulur gibi oldu. Muhtar için bütün kadınlar Şirin!.. Tekne yapımına başlamayı yalnız işinde değil, cinsel yaşamında da emeklilik döneminin başlangıcı diye düşünüyordu yarı acı bir alayla. Bu küçük kent de gün günden elverişli olmuştu bir hovardanın emekliliğine. Kadınlar artık kendileri geliyor büyük kentlerden, yanınızda

taşımanıza gerek yok! Okumayı; kitaplar, politik konular üstünde çene çalmayı bir güzel kadınla olursa seviyordu. Çevresi daha çok CHP'lilerdi. Ortanın solcuları, yüreklenip birkaç adım daha ileri gidenler, kendilerinden sayarlardı Muhtar'ı. Bunlardan birinin zoruyla birkaç gencin davasını almış, savunmalarını ustalıkla yapmış olması bu konudaki ününe bir şeyler katmıştı ya, o parlak sonuçlu duruşmalardan sonra, Muhtar kesinlikle anlamıştı ki kendisinin bu taraklarda bezi olamazdı. Sevmediği, sevemeyeceği bir oyunda başarı kazanmış oyuncuydu, görevini yapmıştı sadece. İstanbul'dan uzaklaşıp emeklilik dönemini açmasında biraz da olaylara karışmamak, gün günden içine düşülen kanlı oyunlardan ürkerek kaçmak isteği neden olmuştu. Çevre, yakınlar, avukat oluşu, kendisi ne kadar istemese, eteğini biraz daha çekip bağlıyordu bu kıran kırana savaşa. Yakın tanıdığı birilerinin üst üste öldürülmeleri, işinde de, İstanbul'da da artık kalamayacağını anlamasına yaradı. İşi, ortağına bıraktı. Ortağı Selami'nin en büyük mutluluğu, parayla gerdeğe girmeyi düşlemekti! Çoğu işte epeyi kazığını yemişti ya, umrunda değildi Muhtar'ın. Şimdi de daha rahat oynar. Oynasın. Bana kalan bana yeter! Para sıkıntısı geçici nasıl olsa. Geçici de, bu otel de oldukça pahalı... Teras'ta yemeğini yerken, karşıda, kentin açığına kuyruğunu uzatmış dev bir balina gibi yatan Karaada'ya takılıp kaldı. Rezzan'la ordaki ılıca mağarada ne tadı olmuştu... Bir sabah çok erken saatte girmişlerdi mağaraya. Bir yandan gelecekler, görecekler korkusu... Kükürtlü, buğulu suların içinde... Yörede, çevrede, kentin çoğu yerinde böyle tatlı bir anısı vardı. Emekliliğimizde bunları anımsayıp düşlemek bile ayrı bir mutluluk olacaktı! Dişi kent burası. Afrodizyak kent... Yıkıldıkça boşuna mı yenisi fışkırmış uygarlıkların? Gebe bırakılsın diye bağırıp çağırıyor doğa! Batı yelinin tırmalayıp kırçıla çevirdiği güneş altındaki mavi deri, şurasında burasında açılan tekne yırtıklarını bir anda onarıp geriliveriyor; bitmez tükenmez yaşamın simgesi bu olmalı. Çevreye, bütün kara parçalarına sürekli bir mavi simge güç veriyor. Güneş, bulut, yağmur, ay ışığı, karanlık, yel, gönlünce tutup salıverdiği gelip geçici konukları bu sonsuz maviliğin. Bu sonsuz mavilikte... Gülümseyerek doğruldu. Geldiler işte, iskeleye yanaşan motordan Fatoş'la Rahmi iniyorlardı. Fatoş el salladı. Motorcuyla konuşan Rahmi'ye gösterdi Muhtar'ı. Rahmi, gelmiyor musun gibisine bir şeyler yaptı eliyle. Muhtar kalktı yavaşça. Aslında hiç de içi çekmiyordu bunlarla gitmeyi. Değirmenlerin bulunduğu tepenin ötesindeki koyda bir tarla vardı, onu

göreceklerdi. Dün gece lokantada Kürt Nihat'la dalaşmalarının nedeni bu tarlaydı. Nihatlar burda motel restoran yapacaklarmış. Bu yüzden şöyle bir tartışıyorlardı ki, Rahmi, dan diye, "Kürdistan'dan gelip burayı da bokladınız," deyince bardağı yedi kafasına. Bereket içkiliydi de eli kaydı herifin, şakağında sıyrıkla atlattı Rahmi. Aslında burasını ikisinin de alıp alamayacağı belli değildi daha. Tarla hisseliydi. Başka birileri de vardı bu işin üstüne düşen. Daha pek ortaya çıkmayan başka birileri... Bunu da Haberci, gizemli biçimde çıtlatmıştı şöyle bir, kesivermişti. İşi bu herifin. Her şeyin altındakini ya bilir, ya bilir görünür. Ayırması da güç bu yüzden. Daha Muhtar iskeleye yaklaşırken evecenlikle anlatmaya koyulmuştu Rahmi. Gece uyku tutmamış, sabah gidip yakalamış tarlanın büyük payını elinde tutan kocakarıyı. Damadını da alıp oraya gelecekmiş.

— Geç bile kaldık, diyordu. Çoktan gelmişlerdir. Hep bu kadının yüzünden.

Fatoş aldırmadı. Alışkındı bu tür sataşmalarına. Kavga -şu ya da bu nedenle- günlük yaşamlarının vazgeçilmez bir parçasıydı. Belki de mutluluklarının!.. Öte koyda bir otelde kalıyorlardı. Kavgalarından, bazı turistler oteli bırakıp gidiyorlarmış. Muhtar'ı da almak istemişti Rahmi oraya; ben bu otele alıştım, deyip yanaşmamıştı. Motorda giderlerken kıyıda yüzen, güneşlenen çoluk çocuk, kadın erkek kalabalığına, motor sesine karışan sövgülerle bağırıp çağırıyordu Rahmi.

— Florya'ya çevirdiler, pislik sürüsü... Şunlara bak... Vatandaş dinlenip denize girecekmiş... Böyle vatandaşın ben geçmişini s....m...

Dümendeki yaşlı motorcu gülüyordu. Muhtar da gülmeye başladı. İstemese de düşünüyordu işte... Bırak şunun bunun geçmişini de sen doğru dürüst karının gönlünü yap önce... Duymamış gibi yöreye bakınan Fatoş, gözü şöyle bir Muhtar'a deyince düşündüklerini anlamış gibi güldü birden. Kendini tutmaya çalıştıkça daha da arttı gülmesi, sinirli kahkahaya döndü. Rahmi başarısıyla güvenceli daha bir şeyler sıralayacaktı ki kalenin yanındaki koydan çıkan bir motorda Nihat'la iki adamı görüp duraladı. Sessiz bakıp kaldı bir süre, sonra mırıldandı.

— Muhtar, bunlar da oraya gidiyor...

Sesinde ürkeklik vardı. Muhtar da çekingen, suskun baktı önlerine düşen motora. Niye olmasın. Yanında irikıyım iki de adam var. Bu Nihat'a "mafyacı" derler. Keşke akşam örtbas etmeseydik olayı da biraz üstüne gitseydik mi?.. Gerçi avukatı olarak, hele bugünlerde, önemli çıkan vardı

Rahmi'nin başının belalara girmesin de ya, istemiyordu; gürültülü işlere girmekten, bulaşmaktan öylesine bir tiksinti duymaya başlamıştı ki kaçıyordu hep. Kaçtıkça da üstüne gelirler böyle...

— Ne yapalım? dedi Muhtar. Gitsinler. Gidecekleri varsa görecekleri de var!..

Bu kabadayıca çıkış Rahmi'yi de yüreklendirmişti. Çenesi biraz daha açıldı. O tarlayı kaptırmayacaktı bu gangsterlere. Yurtseverlik borcuydu bir tür. Motel, lokanta değil, kaçakçılık için alıyorlardı burasını, bu pis herifler... Gerekirse beş katını verip.!. İleri gittiğini birden anlamış gibi duraladı, döndü,

— Senin arsa bundan bin kat güzel be Muhtar, dedi. Ses çıkarmadı Muhtar.

— İyi etmişin vaktinde aldığına...

Önde giden motora dikti gözlerini. Rahmi'nin susarak neyi sakladığını biliyordu Muhtar. Kaç kez yaptığı parlak önerilere yanaşmamıştı. Arsa geniş, iki ev yapayım biri senin, biri bizim. Üste de... Üste vereceği parayı da artırıp durmuştu. Tam sırası, hem eve konarım, hem de tekne çıkar aradan. Gene gelmiyordu içinden. Fatoş'la komşu olmayı istemiyordu. İki yıl kadar önce önemli bir bağı çözmüşlerdi akıllı uslu. İlişkileri yedi sekiz ay sürmüştü. Umduğundan çok güçlü çıkmıştı Fatoş. Güzel, alımlı kadındı. Ayrıldıktan sonra korkusu daha büyük olmuştu Muhtar'ın. Bırakmayabilirdi bu kadın beni. Yakınlığın en tehlikelisi, acımayla karışık olanıydı Muhtar'ı Fatoş'a bağlayan. Kadınlara düşkünlüğüne, bugüne dek çeşidi elverişli durumlarla karşılaşmasına karşın ilk kez bir müvekkiliyle bu tür ilişkiye girişmişti. Rahmi'yi çok yıllardır tanırdı. Daha İzmir'deki ecza deposuna yerleşmeden; İstanbul da Kimya Mühendisliğinden yeni çıktığı yıllarda. Fatoş ikinci karısıydı. Birinci karısını da görmüştü birkaç kez. Sütlüceli bir kasabın kızıydı. Trafik kazasında öldü. Beş aylık da gebeymiş derler. Arabayı Rahmi kullanıyormuş. Suçsuz bulmuşlar ya; o, yıllarca kendi kendini suçlamış, ruhsal bunalımlar geçirmişti. Bu adam, o yüzden böyle oldu der kimileri. Nasıl olmuş? Bildim bileli böyledir bu... Fatoş, İzmirli, yörede küçük bir çiftliği olan, durumu orta bir ailenin kızı. Enstitüyü bitirmiş. Havacı bir teğmenle nişanlanmış. Oğlan Amerika'ya, kursa gidince nişanı bozduğunu ordan bildirmiş mektupla. O sırada da aileden biri Rahmi'yi tanıyormuş... Öylesine birbirine benzer ki bu öyküler. Ne denli kılık değiştirse yinelenen

aynı oyun. Ayrılmak için Fatoş başvurmuştu. Rahmi de tamam diyordu... ki, birden döndü, diretmeye başladı. Ayrıldılar gene de. Sonra bir gece Fatoş'a gidip yalvarmış. Hıçkırarak ağlamış. Kendine kıyacağını söylemiş ayrılık sürerse. Hiç de beklemedikleri bu durum Muhtar'ı sevindirmedi denemezdi. Muhtar'la ilişkilerini de bir gün söyleyecek olmuş Fatoş, inandıramamış. Muhtar bana öyle şey yapmaz. Sen beni soğutmak için söylüyorsun, diye diretince üsteleyememiş. Böyle bir güvenceyi yıkmak için pek çok acımasız olmam gerekirdi, demişti Fatoş. Bu güvence artık Muhtar'ı da bağlıyordu. Gerçi kocalar en son duyar derler ya; aylarca çan çan çalınan olayı Rahmi duymasın! Duymak istemedi demek. İlkel, temiz bir yanı var herifin, ondan kurtarıyor!., Fatoş'taki acımalı bağlılık da buna dayanıyor belki. Bir de Fatoş'un dayanıklılığını, Rahmi'nin yüz milyona yakın varlığının tek vârisi olduğuna bağlayan dedikoducular da var... Her neyse; güzel de, akıllıdır da Fatoş. Rüzgârda dağılan kumral saçları, bal rengi gözleri, keten bluzu biçimlendiren göğüsleriyle neler yaşadık şu kadınla... Sürekli doyumsuz kaldığını söylerdi kocasıyla... Şimdi de bu uyuz tekneyle korsanlığa gidiyoruz!.. Önümüzdeki düşman teknesini kovalıyoruz!.. Rahmi de kaptanımız... Gülümsedi yavaşça. Binlerce yıldır bu denizde, bu koylarda dolaşan savaşçıların en gülüncüyüz. Surda, Bardakçı'daki çeşme, mitolojide Hermafrodit olayının geçtiği yermiş. Ne saldırılar, ne kanlı kıyımlar, ne tutkulu sevişmeler sinmiş bir denizde bir evlik toprak parçası için...

— Hey, bunlar bak nereye gidiyor Muhtar!..

Bir öndeki koya kırmıştı ilerdeki tekne. Yiğitlik gösterisi de gitti elden!..

— Demek rastlantı, dedi Muhtar.

Rahmi ses çıkarmadı, kuşkuyla izliyordu koya girmiş, kıyıya yaklaşan tekneyi. Kıyıda bekleyen birileri vardı. Uzaktan seçememişlerdi ya, tanıdık birilerine de benzemiyorlardı pek. Burnu dönüp uzaklaşırlarken,

— Bir numara döndürüyor bu namussuz Kürt, dedi Rahmi, ne rastlantısı...

Muhtar'ın da içinde kuşkular dolaşıyordu ya, şu anda ne denebilirdi? Koya girip kıyıya yaklaştılar. Daha da sertleşmiş günbatısının uğultuyla kımıldattığı yabanıl otlardan, kayalardan başka, görünür bir şey yoktu. Rahmi saatine baktı.

— Gelip de gittiler mi? dedi. Sanmam. Ancak... İki buçuk demiştik, üçe geliyor. Keşke mayoları alsaydık...

Fatoş çevreye güvensizlikle bakarken,

— Bıraktın mı? dedi. Tutturdun hadi, hadi... Kimsenin de geleceği yok....

Nasılsa karşılık vermedi Rahmi. Gözü tepelerden çıkıverecek birilerindeydi. Tekne durunca güneş öylesine bindirmişti ki beklemek, her geçen dakika daha sıkıcı, güç, anlamsızdı. Fatoş gene patladı.

— Kuzum, burda böööle duracak mıyız? Beynimiz kaynayacak... Kim gelir bu sıcakta?..

Kavga başlamadan Muhtar da bir şeyler söylemek gereğini duymuş gibi,

— Burada olduğu kesin mi? dedi. Ne yapacaktınız burda buluşup da?

Şimdi mi geldi sormak aklına? Rahmi kıstırılmış gibi şaşkın bakındı; güçsüz, isteksiz savunmaya başladı. Önceki gün geldiklerinde yukardan inmişler buraya. Evleri yamacın üstünü biraz geçince bahçe içindeymiş. Anaları gelip de sınırı gösterecekmiş. Kadastroya yanlış geçmişler de düzeltilmiş sonra, ama gene dayılarının... Kırık dökük anlattıkça Fatoş kendini güç tutuyor gibiydi. Dinlemiyordu belli ki... Söylenmeye başladı...

— Ben burda bir başıma oturmam. Burda ev mev olmaz... Tek canlı yok...

Rahmi, suçluluğunu yenip saldırmaya hazırlanırken teknenin yakınındaki kayanın hemen ardından, elinde zıpkını, deniz gözlüklü bir adam çıktı sudan. Yaklaştı tekneye, gözlüğünü çıkarıp gülerek baktı.

— Ne o Muhtar Abi, dedi, kaçak mal mı getirdin İstanköy'den? Böyle gizli gizli koylara...

Önce bir şaşaladı, sona sevinerek baktı Muhtar. Üstünden sular akan, güneşten kapkara yanmış sırım gibi gövdesi, alnına kaldırdığı deniz gözlüklerinin altındaki dağınık kara saçları, uzun kara sakalıyla Özgür'ü güç tanımıştı. Gülerek,

— Vay merhaba, dedi. Sen nerden çıktın Özgürcüğüm? Balık mı gene?..

— Sözde balık, dedi Özgür. Bulursak... Kargı'dan bu yana dalıyorum... Na, bunlar... Bu vakit de balık olmaz ya...

Belinden çıkarıp havaya kaldırdığı ipe dizili birkaç iri, çeşitli küçük balık vardı.

— Bunlara balık mı derdik eskiden...

Tekneye yaklaşırken döndüğü kayayı gösterdi.

— Şurada bir iki barbun kaçırdım, dedi. Gitmeseydi akşama bayağı iyiydik...

Fatoş olanları unutmuş gibi, balıklara, Özgür'e ilgiyle bakmaya başlamıştı. Bu beklenmedik konuk Rahmi'yi de sevindirmiş olmalıydı. Gözleri yamaçtan inivermesini beklediği birilerindeydi gene. Özgür'ü şöyle bir onlar da tanırlardı. Sıçrayıp teknenin burnuna ilişti, paletli ayaklarını sarkıttı,

— Akşama çocuklar gelecekler de, dedi Özgür. Bir çorba olur...

Muhtar'la tatlı bir söyleşiye giriştiler balık, deniz üstüne. Balık Gökova'da... Buraları çöl ettiler. Orfoz vurmuştuk Sideri Adası'nda, beş kilo vardı değil mi? Fazlaydı... Filip'in nasıl ödü patlamıştı, köpekbalığını görünce? Herif takımları bırakıp kaçtıydı denizin dibinde. C'etatit terrible! C'etatit affreux! Quel monstre! Mon dieu!.. Kahkahalarla gülüyorlardı. Deniz kurduydu Özgür. Muhtar'a öncülük, öğretmenlik etmişti dalmalarda, balık vurmada. Tüple dalar, çıplak dalar. Ne de yakışıklı oğlandır. Ne olurdu Nergis'le... Fakat oğlan deli az buçuk... Tatlı deli... İşimize gelmeyince deli, diyoruz. Mert oğlandır aslında ya. Benim kızım çok mu akıllı? Ne boklar yemişler kim bilir. Anasının kızı!.. Özgür anılardaydı. Az kaldı şu parmağımı mürene kaptırıyordum, anımsıyor musun? Hani Löngöz'de dalmıştık... Ben yoktum, siz Reşat'la dalmışsınız. Haa, Reşat'laydı... Tek o mürenden korkarım Muhtar Ağbi... Eti de süt gibi namussuzun. İzmirna... Geçenlerde şurda, Adaboğazı'nda vurdum bir tane ya, ödüm de patladı. Erişteyle kayanın arasına girmiş. Ben daldım, baktım orda bir şey var... Gözleri bir balıklarda, bir gülerek konuşan Özgür'deydi Fatoş'un. Özgür birden anımsamış, geri döndü,

— Eee, niye denize girmiyorsunuz? dedi.

— Biz denize girmeye gelmedik...

Muhtar'ın ne diyeceğini bilmeden kesiverdiği bu söze şaşkın baktı Özgür.

— Rahmi Beylerin bir arsa işi var da. İşte şuralar filan olacak...

Sözü nasıl bağlayacağını bilmeden duraladı. Özgür pek bir şey anlamamıştı; aldırmış da görünmüyordu.

— Adamlar gelmedi. Döneriz biz de artık... Sözü değiştirmek için,

— Sen? diye sordu.

— Ben de döneceğim, dedi Özgür. Bizim sandal şu burnun ötesinde filandır... Akşama gelsenize...

Yanıt beklemeden gözlerini diktiği kaya dibine doğru yavaşça suya indi iliştiği yerden, tüfeği kurup zıpkını yerleştirdi.

— Dur ağbi, dedi. Şurda bir şey...

Alnındaki deniz gözlüğünü indirdi, bir iki adım atıp daldı. Fatoş, Rahmi’ye tepkisini göstermek için çivilenmiş gibi kımıldamadan oturduğu yerinden kalktı, teknenin başına gidip yüzükoyun uzandı. Özgür’ün daldığı sulara bakmaya başladı...

— Ne gördü bu?

— Bilmem, dedi Muhtar gülümseyerek... O yalnız görmez, sesini, kokusunu alır balığın. Radar gibi oğlan...

Daha bir şeyler diyecekti ki bir motor sesine döndüler. Burundan çıkmış bir tekne geliyordu. Demin önleri sıra giden Nihatların teknesiydi, içinde kalabalık birileri vardı. Yaklaşanları görünce Rahmi’nin kızgınlıktan tepesi attığında olduğu gibi gözleri ufalmış, dudakları apak kesilmişti. Ürkek bakıyordu biraz da. Nihatların teknesi kıyıya yaklaşıp da karaya atlamalar başlayınca kıçaltına sinmiş gibi duran başörtülü bir yaşlı kadını da tutup indirdiler tekneden. Onu görünce Rahmi’nin dudakların da fısıl fısıl bir şeyler dolaştı. Sövüyor mu, söyleniyor mu, belli değil... Muhtar anlamamıştı. Bekledikleri anaları bu olsa gerekti. Demek Nihat her şeyi iyi ayarlamıştı. Muhtar’ın gülmek geliyordu içinden. Fatoş pek oralı değildi, denize dalıp kaybolan Özgür’deydi aklı. Gelen motordakilere şöyle bir bakmış, sonra dönüp yandaki kaya dibine dikmişti gözlerini. Nihat, yanındakiler, elinden tutup yukarı doğru götürdükleri yaşlı kadının gösterdiği bir yerlerde duruyorlar; bazıları not alıyor, bir şeyler yazıyorlar, uzun boylu kısa pantolonlu tel gözlüklü, Arap’a benzer biri de elindeki çubukları bir yere iğreti dikiyor, toprağa bir şeyler çiziyordu.

— Vay hortlak karı, dedi Rahmi. Ulan ben buna para da verdim...

Muhtar gülmesini tuttu, daha kalmanın sakıncalarını birden anımsamış gibi.

— Boş ver Rahmiciğim, dedi. Bu iş burda çözümlenmez... Hadi dönelim biz. Gerekirse sonra bakacağız...

Motorcuya da motoru çalıştırması için göz etti. Motor çalışıp da tekne geri çekilirken Fatoş yattığı yerden kalkıp baktı.

— Gidiyor muyuz? dedi.

— Evet, gidiyoruz, diye patladı Rahmi. Gözün aydın. Ayağının uğuru burda da geldi buldu bizi... Güvenmek eşekliğini gösterdik... Bak şurdaki

acuze de sizin soydan... Kadın milletiyle iş yapmaya kalkanın aklını s... m ben...

Fatoş da kızgın, aynı biçimde saldıracak gibi bakıyordu. Muhtar'ın alaylı gülüşünü görünce değişti birden. Gülümsedi önce, sonra giderek artan gülmeyle söylendi ağır ağır,

— Valla, resmen deli bu adam...

Aldırmazlıkla döndü, teknenin kıvrılıp uzaklaşmaya başladığı deminki kayanın yöresine bakındı. Kıyıdan uzaklaşınca yandaki küçük burnun ardında Özgürlerin kıçtan takma motorlu küçük sandalım gördüler. Hanna ağır ağır kürek çekiyordu. Yanında Muhtar'ın tanımadığı bir kız daha vardı. Biraz sonra kayaların ötesinde suyun yüzüne çıkan Özgür'e hu hu'larla çığrışıp el sallamaya başladılar. Özgür, Muhtarlara baktı, sudan çıkardığı koluna dolanmış irice bir ahtapotu göstererek.

— Akşama gelin, diye seslendi.

— İnşallah...

Fatoş, korkuyla karşılık bir sevinçle gülerek gözlerini kısıp yüzünü kırıştırmıştı.

— Ahtapot!.. Koluna dolanmış...

Koydan hızla uzaklaşan teknede gözünü gerilerde gittikçe küçülen Özgür'e dikmiş Fatoş'un yanına oturdu Muhtar. Gün-batısı ağırdan poyraza dönmüştü. Ilık esinti derisini ürpertir gibi yalıyordu insanın. Deniz pırıl pırıldı, kıyılardaki kaya diplerinde camgöbeği, tirşe, yeşil, mavi, mor... Kadının bakışlarındaki özleme takıldı. Haklı değil mi? Bir de şurda, aklını, yitirdiği toprak parçasına saplamış, dünyaya küskün oturan herife bak. Ne işim var benim bu adamlarla artık. Bu ne biçim yaşam? İnsanlar en güzeli çiğneyip de, hem de körlemesine çiğneyip de, ne boktan şeylere kaptırıyorlar kendilerini. Değer mi be? Bir bitsin, yaz kış çıkmayacağım o tekneden. Böyle herifler geldi mi de alarga... Denizin ortasına funda demir. Önce parayı bulup... Hemen de hiç konuşmadılar dönüş boyu. Muhtar, güzel doğaya, doğaya uygun bulduğu güzel düşlerine dalıp gitti. Onun suskunluğu ötekilere de geçmiş gibiydi. Önce onu bıraktılar Kale'nin orda. Özgür'e gelecekler mi daha bilmiyorlardı. Fatoş biliyordu ya, söylemiyordu!.. Akşam telefonlaşacaklardı. Kale kahvesine doğru yürüdü Muhtar. Tek tük masalarda oturanlara baka. Bir köşede sırıtarak kendini gözleyen Haberci'yi gördü.

— Buyur bir çay iç Muhtar Ağbi...

— İçeyim, dedi... Masaya yerleşirken takıldı,

— Ne o, gene bir şeylerin peşindesin...

— İşimiz bu Ağbem, dedi yerli ağzıyla... Sonra alaylı:

— Kürt Nihat kaptı mı arsayı? dedi... Ne cindir şu oğlan. Güldü Muhtar.

— Bilmem, dedi... Sana sormalı...

Anlamlı gülümsedi Haberci,

— Bana sorarsanız daha hiçbir şey belli değil, dedi. Sessiz durdu bir an, yavaşça ekledi, Malik Beyler geliyor yakında...

— Malik Beyler mi geliyor?

— Gerçekten anasının gözü bu oğlan...

VI

Pek isteksiz başladıkları tavlayı yarısında kapatıp Yalı Kahve'nin kapalısında çaylarını yudumlamaya başladılar. Saat altıya geliyordu, gene de sıcaktı. Nergis'in denizde öğle güneşinde yanmış sırtı basbayağı acı veriyordu. Dayanıksız sayılmaktan hoşlanmadığı için yakınmıyordu. Korhan birkaç kez uyarmıştı da bu güneşte çok kalmaması için. Her şeyin en doğrusunu söyler bu adam. Bıktım!.. Çayları bitince kalktılar. Eve uğrayıp üst baş değiştirecek, sonra da Özgürlere gideceklerdi. Uzanıp hiç değilse bir saat yatmayı öyle istiyordu ki aslında. Belki de öyle yaparım... Çarşıyı ağır ağır geçtiler: Belediye karşısındaki sıra manavlara gireceklerdi ki kentin giriş yolu üstündeki koşuşmalarla duraladı Korhan. İlerde, büyük ağaçların altındaki kahve önünde itiş kakış bir kalabalık vardı... Kavgalar var... Nergis'in çekiştirmesine aldırmadan o yana doğru yürüdü.

— Gel be Korhancığım, diyordu Nergis. Ayakta duracak gücüm yok...

— Ordan geçeriz... Yol daha kısa...

Sürüklenir gibi bir iki yürüyünce Nergis'de de ilgi uyandı. Çabucak yaklaştılar kalabalığa, kıyıya çekilip biraz da şaşkın bakmaya başladılar. Gittikçe kızışan, daha çok gençler arası bir kavga vardı kahvenin aralığında. Masalar, sandalyeler devrilmiş, tanımadıkları birilerinin ağzı burnu kan içinde kalmıştı. Biraz daha bakınca, bunun kavgadan çok, ortaya kıstırılmış yedi sekiz kişinin, çevreyi kuşatmış daha çok sayıda genç tarafından kıyasıya pataklanması olduğu anlaşılıyordu. Arada zincirler, kalın sopalar da inip kalkıyordu kanlı yüzlere, kafalara... Şaşılacak kadar da sessiz bir kavgaydı bu. Ne bağırıp çağırma, ne sövgü, ne konuşma... Çevrede de

seyirci halkası... Bir ara arkası dönük biri zinciri yiyip de yıkılınca adamın kanlı yüzünü gören Nergis şaşkın baktı Korhan'a,

— Doktor Oğuzata değil mi bu? dedi fısıldar gibi...

O zaman kavrar gibi oldular işi. Nergis tedirgin bakındı, sonra kararlı, kolundan tutup çekmeye başladı Korhan'ı,

— Yürü gidelim, dedi... Korhancığım, lütfen yürü...

Nergis'in çekiştirmesiyle gönülsüz gidiyordu ya, gözü arkadaki kavgadaydı Korhan'ın. Nergis de dönüp baktığı, bir ara hiç tanımadığı seyirci kalabalığının arasında, kahvenin duvarı kıyısına sıkışmış İbraam'ı seçer gibi oldu. Belki de benzetiyordu. Kahveci, bakkal, şoför, motorcu, köylüden kişiler arasında kirli tulumlu, yüzleri gözleri karalar içinde demirci, motorcu çırakları da vardı. Postanenin önündeyken motor sesine döndüler. Bir minibüs yanaşmıştı olay yerine; birilerini tekme tokat sokuyorlardı arabaya. Biraz sonra minibüsün kapısı sövgülerle çarpılarak kapatıldı. Araba gazlayıp önlerinden hızla geçerek çekip gitti Milas yoluna doğru; yüzü gözü kanlı, çoluk çocuk denecek gençten kişiler vardı içinde. Gerideki kalabalık alaylı bakıyordu barından. Yavaş yavaş dağılmaya başladılar. Nergis olaya sevinecek gibiydi ya, Doktor Oğuzata'nın kaşı patlamış, kanlar içindeki yüzü gözünün önüne gelince sevinci yitiverdi. Keşke hiç olmasaydı burda böyle şey... Her gün takır takır adamlar öldürülüyor ülkede, buraya da bu kadarı sıçramış, çok mu? Hem kendileri gelmiş itlerin. Kimlerdi bu herifleri kovalayanlar? Hepsinin de genç genç çocuklar olduğunu anımsadı. Öğrenciler demek... Postanenin önünden geri dönecek gibi yapan Korhan'ı yine çekti Nergis,

— Yürü Lazoğlu, dedi. Bitti artık. Sok biçağunu kınina!.. Biz gene buralarda görülmeyelim!..

— Yahu, neydi bu? Anlayalım... diyordu Korhan. Koluna iyice asıldı.

— Yürü be, dedi Nergis, daha da anlamadınsa... Akılsız Laz...

Yol boyu, dalgın sessiz yürürlerken, ikisinin kafasında da aynı şeyler dolanıp duruyordu.

— O gösterdiğin Doktor Oğuz muydu? dedi Korhan.

— Sen görmedin mi?

Korhan düşünceli,

— Minibüste görmedim, dedi...

— Ben de görmedim...

Saplantılı bakışı yerde, düşünceli yürürken, .

— Doğru dürüst bir anlasak şu işi, dedi Korhan... Böyle bitmez bu...

Ses çıkarmadı Nergis. Ne bitmesi? Başladı... Allah belasını versin başlatanların... Öğrenmek için bir an önce gitmek gerek Özgürlere belki. Yorgunluğu, bitkinliği geçmiş gibiydi; sırtındaki yanığı da daha az duyuyordu. Doktor Oğuzata'nın kanlı yüzü geldi gene. Görmek istemiyordu. Korhan geliyordu gözünün önüne hemen... Kanlar içinde... Uffff... Sakın... Sakın... Dayanamam...

Koluna girdi yavaşça... Çekti gene elini. Bu duygusallıkla gülünç oluyor insan... Eve vardıklarında kendini yüzükoyun yatağa bıraktı, uyumakla dalmak arası kaldı bir saate yakın. Gözlerini açıp da döndüğünde Korhan sessiz, gazeteleri karıştırıyordu pencere önündeki masada. Dönüp baktı,

— Kendine gelebildin mi? dedi gülümseyerek.

— Gelebildim!., dedi, biraz somurtuk. Kalktı; başka bir şey demeden, tuvalete gitti, duş yaptı, mavi çizgili, keten, ak giysilerini geçiriverdi. Saçlarını fırçaladı, tepesinde topladı çabucak. Döndü, kendisine öylece bakan Korhan'a,

— Hadi, dedi, merdivenlere yürüdü.

Korhan arkadan geliyordu.

Kapıdan çıkacakları sıra, durup Korhan'ın boynuna uzattı kollarını, doladı, baktı; bir şeyler aranır gibi baktı. Korhan da sessiz, her vakit o duygusuz gibi görünen duygululuğuyla bakıyordu. Bir an sıktığı kollarını gevşetip bırakırken başını Korhan'ın göğsüne, yüreği üstüne koydu. Tatar kırışıklı gözlerini kıstı.

— Nerden çıktın karşıma sen, dedi yavaşça. Başımın belası Laz?..

Çıktılar. Başka bir şey konuşmadan birkaç sokak ötedeki Özgürlerin bahçe kapısına gelmişlerdi ki büyük gürültüyle Zerrinler indi taksiden. Çakırkeyiftiler. Çakırkeyiften de öte. Şimdiden başlamışlar... Güneş yeni batmış, ak duvarlı yapılarıyla mavi kent o benzersiz akşam öncesi renklerinde ışıltılı karanlığı bekliyordu. Bahçe kapısından girerken önleyemediği bir titreşim tepeden tırnağa dolanıp durmaya başladı içinde. Yıllardır girmediğim kapı da ondan. Yıllar önce koşarak girdiğin kapı da ondan, otele ilk girdiğim gün... Özgür o zaman... Şimdi, Korhan?.. Şu sessiz, arkam sıra gelen canlı anıt gibi adam!.. Daha demin evden çıkarken söylediklerim... Ta içinden geldiği için söy... Hep Özgür'ü göreceğine yakın içinden gelen... Sıçmışım içine... Tutunacak dal arıyorsun. Savunacak

değilim. Kimseye yalan söylemedim. İçimden geldiği gibi yapıyorum... Demek sorun, işini doğru öğrenmek... Bıktım öğrenme uğraşından. Ben psikolojide... İşte, karı düştü... Biz niye geldik sanki buraya?.. Hanna evin kapısından çıkmış bahçeye doluşan konuklara yaklaşırken dönüp gitmemek için güç tuttu kendini. Bu değnek karıyı kıskanıyorsun? Karı değnek meğnek değil bir kez. Mavi gözleri, kırmızı bakıra çalan derisi, boylu yapısıyla tam Kuzey türü sarışın rospik! Ah, ben vaağ sizi çok gööğmek istemek... Öpüşmeye eğilen Hanna'yı itemedi Nergis. Çoğu kadınlar gibi, yanaklarını değdirip boşluğa öpücükler koydular. Özgür arkada balıkları yapıyormuş. İyi yapar o işi... Üstüne yok balıkta. Yaptığı her işi iyi yapar! Resim?.. Eh!.. O da biraz... Ben anlamam resimden. Daha çok yontuları bir şey sayılmaz da seramiğe özenmesi aslında amaaan, ne bileyim ben?.. Palavrası yaptığı işten büyük. Öyle mi? Öyle! Öyleyse neyi iyiymiş bu oğlanın? Korhan'a bak, nasıl sessiz oturmuş tahta kanepeye. Laboratuvarda deneyleri de böyle gözlüyordur. Bu da böyle çatlatır insanı! Boş versen benim saçmalıklarıma Korhancığım. Sanki boş vermez de! İyi ki rastladım sana... İyi ki rastladım sana... Deminki kavgadan kimsenin söz ettiği yok. Kim edecek? Özgür gelsin bakalım. Hanna, Zerrinlerle saksıdaki bir tür kaktüsü konuşuyor. Ne berbat Fransızcası var bu karının... Bir de benim Fransızcamla alay ederdi bu Özgür. İyi ki ederdi... Ona inat nasıl çalıştımdı Paris'te... Şimdi de etsin!.. Belki onun kadar değildir gene. Fransızcaya evde başlamış o. Ablasından mı ne?.. Sonra Galatasaray... Fransa'da da kaç yıl kaldı?.. Bazı inanmazlarmış Fransız olmadığına... Argosunu bilir. Hem de Fransızlardan iyi... Aman, gene tutturdum bu oğlanla. E, evindesin... Hem de, nelerden sonra... Bu ev... Kuleli, iki katlı, Bodrum tipi ak badanalı taş ev. Yüz elli metre kadar da önlü arkalı bahçesi. Özgür'ün babası defterdarlıkta yüksek memurmuş. İzmitli. İzzet Hadi (Özgür, Lezzet Bey der) üniversiteden tanıdığı arkadaşı filan... Epeyi varlığını kumarda yitirmiş. Birinci karısı, Özgür'ün çok sevdiği, şimdi Londra'da Kıbrıslı bir işadamıyla evli olan ablasının annesi, adamın kumarı yüzünden kendine kıymış derler.

Özgür'ün annesi de erken ölmüş. Babasını çok yıllar önce bir iki kez görmüştü Nergis. Asık yüzlü, içine kapanık bir adamdı. İstanbul'da otururdu. Arada bir çıkar gelir, üç beş gün sonra Özgür'le bir dalaşırlar, önce Özgür, Zoka'ya, küçük motoruna atlayıp Aspat'taki kulübesine çeker gider, bir iki gün sonra da babası tutar İstanbul'un yolunu. Paris'te uzun

yıllar kalışını da babasından kaçışa yoranlar vardı. İhtiyarın ölümünden sonra ülkeye dönmesine, buraya yerleşmesine bakılırsa yanlış da değil belki... Galatasaray'ı güçlükle bitirmiş, mimarlığı yarım bırakmıştı Özgür. Çok yıllar önce ablasıyla ortak aldıkları bu evde, Karaköy'de bir hanın, annesinden kalmış hissesinin dolgunca kirasıyla geçiniyordu Nergis'in bildiği kadar. Resimlerini satabildiğini anımsamıyordu. Paris'te sıkıntılı günlerde Londra'daki ablasından para gelirdi ara sıra. Kısa süreyle değişik bazı işlerde de çalıştığı olmuştu dışarlarda ya, ekmeğini kazanmak için alın teri döktüğü, iş kaygısıyla çırpınmak zorunda kaldığı söylenemezdi. Çalıştığı kısa süreleri de abartmaktan hoşlanırdı. Hamallık bile yaptım... Gerekirse ben... Gerekmeyeceğini biliyordu. Sinemaya tutkusu vardı. Ödün vermeden yapmak istiyordu sinemayı. Paris'te, İDHEC'teki bir iki tanıdığı gençle bir işlere kalkmışlar, kavgayla bitirmişlerdi. Yaratıcılığına da kimsenin karışmasına izin veremezdi. Kim büyük sanatçı olabilmişti başkaldırmadan? Sinema sanatında da...

— Heey, şunlara bak. Viranelik kedisi gibi olmuşlar balığın kokusuna... Kız Zurna, gel biraz seveyim seni...

Özgür kirli balıklı ellerini yüzüne sürecekmiş gibi uzattı, Zerrin yaygarayla geri kaçarken,

— Çek elini, pis domuz, dedi. Hanna'yı sevsene...

Özgür, sıkmak ister gibi hızla herkese uzatıyordu balıklı ellerini, gülüşerek çekiliyorlardı. Kanepeden kalkmış, Natalie'nin yanında ayakta duran Korhan'a da şöyle bir uzattı sırayı bozmamak için. Korhan gülümseyerek uzandı, tutup yavaşça sıktı eli. Özgür şaşalamıştı biraz, toparlandı,

— Karadenizli ne de olsa, dedi... Balığı sen hak ettin Korhan... Bunlara da kılçıkları...

Korhan'ın birkaç adım uzağındaki Nergis'e baktı gülerek, el sıkmak oyununu kesip ilerdeki tulumbaya yürüdü...

— Bana kim su çekeceek?..

Korhan'la yardımlaşıp tulumbada ellerini yıkarlarken çardağın altına masa hazırlanıyordu. Nergis arka bahçeye bakan mutfağa gidip geliyor, ilişkilerini kollar gibi gözlerini de Korhan'la Özgür'den alamıyordu. Güreşe başlayan pehlivanlar gibi bel kırıp eğilmişler tulumbanın önünde!.. Nasıl incelikle bozdu Kornan, şu oğlanın kaba oyununu. Yok canım; basit bir şaka. Şaka ama, simge gibidir yaptıkları bu oğlanın. Basbayağı bozuldu...

Zekâsına da pek güvenir. Senden zekileri de var aslanım!.. Bana uzatsa elini ne yapardım? Sıkmazdım ben de. Uzatmadı. Korhan'a çarpınca dön geri!.. Bu olay, bahçe kapısından girdiğinde, Özgür'le karşılaşmayı beklerken içini saran sevecenliği delik balon gibi pörsütüvermişti. Davranışlarında daha doğaldı artık. Kavganın sözünü etmemişlerdi daha. Özgür'den bir şeyler bekledi. Bir ara çıktı aklından. Çardağa sarkıtılmış kocaman ampulün altındaki masaya oturacakları sıra yine anımsamıştı ki Muhtarlar girdi bahçeye. Fatoş, Rahmi... Rahmi'nin elinde bir büyük rakı, bir de paket... Masaya bırakırken,

— Balığın yanına tatlı, dedi... İyi gider...

Tatlı pek sevmeyen Özgür, rakıya uzanırken paketi iteledi,

— O senin dediğin Ramazan'da, dedi. İftardan sonra iyi gider... Bak bu iyi. Ooo, hem de Altınbaş....

Herkesi şöyle uzaktan tanıştırma Nergis'e düşmüştü her vakit olduğu gibi, Özgür'ün kim gelmiş, kim gitmiş umrunda değildi. Bu eve her giren çıkanı tanımaya, tanıtmaya kalksa... Bazı, bir arkadaşının yanında gelip de yukarki odalarda günlerce kalan birini sokakta görür, tanımaz. Tanımazlıktan gelmek değil, gerçekten tanımaz. Ev değil yolgeçen hanı. Bir yolculuktan ya da sıkıldı mı kaçıp gittiği Aspat'taki kulübeden dönünce, evde yatacak yer bulamayıp bahçede bir köşeye kıvrıldığı ya da kentte bir pansiyona yollandığı olmuştur. Aşağıdaki çalışma odası, değil yatacak, kımıldayacak yer kalmamacasına tıkış tıkıştır. Resimler, yonttular, taşlar, çamurlar, oraya buraya dağılmış boya tüpleri, fırçalar, çanaklar, bir duvara yığılı kitaplar; boş, dolu içki şişeleriyle kuşatılmıştır. Büyük taş yontu çalışmaların bir bölümü de bahçede, duvar dibinde. Milo Venüsü yontusunun bir büyük benzeri, üstünde şöyle bir çalışıldığını iki dolgun memenin belirlediği kocaman mermer parçası, yemek masasına yakındı. Masaya oturunca Fatoş, çekingenlikle yöreye bakarken gözüne ilişen yontuda duraladı, niye dediğini kendi de bilmeden,

— Kolları yok, dedi yavaşça.

Söylediği anda pişman olmuş gibi ürkek, gülümsemeye çalışıyordu ki kadehlere rakı koyan Özgür, birden dönüp şöyle bir baktı Fatoş'a,

— Taş gibi memeleri var ama, dedi.

Fatoş şaşkınlaşmıştı. Geldiğinden beri kim bilir kaç kadeh konyak deviren Zerrin'in çınlayan kahkahasıyla neşeli gülüşmeler çiğneyip geçivermişti bu önemsiz takılmayı. Kadehler kaldırıldı. Hanna'nın

salatasına, masaya gelen balıklara, ahtapota övgüler düzüldü, içkiler yenilendi. Nergis kavgadan söz açmayı daha geciktiremeyeceğini düşünüyordu ki, babası,

— Ne dersin Özgür, dedi, Doktor Oğuzata'yı hastanelik edenler buralı mı? Yoksa onlar da mı dışardan?..

Özgür anlamadan baktı önce; bir şeyler algılamaya başlamıştı belli ki, ciddileşti,

— Kim hastanelik? dedi kaşlarını çatarak. Olay filan mı?

— Duymadın mı? dedi Muhtar.

Sesinde, gülümser bakışında inanmazlık vardı.

— Yoo, duymadım valla, dedi Özgür içtenlikle.

Nergis aldı hemen,

— Sende haber vardır diyorduk biz de. Kavgayı, bir rastlantı gördük ama...

— Gördünüz mü?

Herkesin kendisine baktığını görünce anlattı olayı. Birden sessizleşip Nergis'i dinlemeye başlamaları Fransızları da meraklandırmıştı. Zerrin onlara da çevirdi, Nergis'in anlatması bitince, Muhtar Bey de duyduğunu ekledi: Doktor Oğuzata'ya dokuz dikiş atmışlar hastanede. Pakize Hanımlarda yatıyormuş.

— İyi olmuş orospu çocuklarına, dedi Özgür. Kim yaptıysa ellerine sağlık. Öğreniriz... Hele o Doktor Oğuzata puştuna... Gebertselerdi...

Bir sessizlik oldu gene.

— Daha önce tanıyor muydunuz Oğuzata'yı? Rahmi'ydi soran.

— Yoo, dedi Özgür. Dün geceki konuşmaları yetti de arttı bile köpeği tanımaya. İzzet Bey'in bahçede. Herif tutmuş, hepsini temizlemeden olmazmış, diyordu. Önce anlamadım, kimi temizliyor bu? Dediği kendilerine karşı olan herkes. Ya kan kusturacağız, ya tam susturacağız diyorlar ya... Herif hepimizi gözden çıkarmış. O Pakize Hanım mıdır, nedir, o orospu da demez mi: Ulusal operasyonları da sizler gibi büyük doktorlar yapmalı filan gibi laflar. Ulan, dedim, buraya da geldiler... Bir an susup bakındı, sonrasını biliyorsunuz gibisine,

— Neyse, dedi, bize kısmet değilmiş...

— Daha çok kısmetler çıkar, dedi Nergis. Bu iş böyle bitti mi? Başladılar bir kez...

— Yok, dedi Özgür, buraya giremezler kolay kolay...

Bir sessizlik oldu. Gizemli bakışını ağır ağır masadakilerde gezdirdi Özgür, rakısından bir yudum aldı, aynı kesinlikle bastırarak,

— Burası başka yere benzemez, dedi.

Zerrin'in yaptığı çeviriyle son tümceleri de duyan Fransızlar övgülü bir gülümsemeyle Özgür'e bakıyorlardı. Sen buradayken giremezler, biz de inanıyoruz gibisine. Nergis'in sinirine dokunmaya başlamıştı. Şu oğlandaki kurum... Ha aptal Fransız karıları da...

— Burası Türkiye'den ayrı mı?

Korhan'dı; yumuşak, belli belirsiz bir gülümsemeyle bakıyordu Özgür'e,

— Bu da soru mu? dedi Özgür. Niye ayrı olsun? Ama her yerin kendi koşulları var. Buranın halkı daha başkadır. Sonra gelip giden, buraya yerleşmiş bir aydın yığını var ki onların direnci... Onların uyanık davranışları karşısında...

Savunması zayıflamış gibi sonunu bağlamakta güçlük çekiyordu. Gene dikeldi birden,

— ... Yok... Öyle kolay değil buraya gelmeleri... Böyle dayağı yer giderler...

Aslında söyledikleri kendini de pek kandırmamış gibiydi. Bir gülümsemeyle gizlemeye çalıştığı tedirginliği, bakışlarını sinirlilikle sağa sola kaydırmasıyla daha açık çıkıyordu ortaya. Korhan'ın o sessiz duruşuyla bir şeyler demek gereğini duymuş gibi aldı gene,

— Kara köpek derler, dişi derler burda; canavar köpekbalığı yok mu denizde? Var. Ama bizim buralara gelmez. Gökova'da üç yüz kiloluğu var. Drosit, camgöz tek tük dolaşır, onlar da saldırmaz... Kara köpek saldırır. Bunlar Drosit, camgöz. Asıl köpekbalıkları dışarda...

Söyledikleriyle güvenli bakmaya başlamıştı.

— Ben sanmıyorum, dedi Korhan aynı sessiz bakışla. Dışarda varsa er geç buraya da gelir kara köpekler. Bir süre gelmeseler de, dışarda olmaları kaygılandırmaz mı? Bize ne, diyeceğiniz bir yer mi dışarı dediğin?

Yüreği küt küt atmaya başlamıştı Nergis'in. Niye böyle saldırdı bu? Konuşmaz konuşmaz, konuştu mu da böyle... Şimdi bu oğlan da durmaz...

Özgür söyleneni tam algılamak çabasıyla Korhan'a bakıp durdu önce, sonra kısadan bitirmek ister gibi,

— Ben sanatçıyım, dedi yavaşça. Burda çalışıyorum. Ülkede bir sürü gerzeğin, bir alay dangalağın yediği bok da beni hiç ilgilendirmiyor... Kara

köpeklere düşmanım. Girmesinler buraya. Sokmam...

Yandan yukarı dolu rakı kadehini kaldırıp alaylıca uzattı Korhan'a,

— Onuruna ağbem, dedi, başına dikti.

Gergin havayı dağıtmak için ötekiler de, biraz da yalancıktan gülücüklerle, kaldırdılar. Korhan aynı belirsiz gülümsemeyle kadehini uzatıp bekledi, Özgür bitirip de masaya koyarken,

— Hadi bakalım onuruna, dedi, bir yudum içip kadehi masaya koyarken ekledi yavaşça,

— Girmesinler buraya kara köpekler, dedi.

Belli belirsiz bir alay vardı sesinde. Oralı olmadı Özgür; Fransızlara döndü,

— Eh vous les genies du cinema... (Gelelim size sinema dehaları) diye takılarak söyleşiye girişti. Artık yalnız Fransızca konuşmalar vardı masada. Hanna'nın kalkıp açtığı stereo teypten Joan Baez'in sesi duyulmaya başladı derinden derine. Nergis sevinmişti, Korhan'la çatışma çıkmamasına. Konuşulanları dinliyordu. Korhan'a baktı, o da dalgın görünüyordu. Fransızca okuduğunu iyi anlar da, konuşması pek iyi değildir. Ötekiler de sessizdi. Masada, karaltılı bahçede Türkçesizliğin getirdiği bir yalnızlık duygusu. Karışık Fransızca tümceler... Sualtı çekimlerini Datça'da diyorlar... Köpekbalıkları yer sizi. Ben Libya'da daldım. Yoksa kaçakçılığa mı geldiniz hergeleler. Kız Zurna... Yok ulan, bunlar bizden... Siz kimsiniz efendim?.. Rahmi sıkılmış gibi döndü Muhtar'a,

— Yahu Muhtar, dedi. Haberci, Kürtler mi var demişti bu Doktor'u dövenlerin içinde?..

— Kürtlere sataşmışlar da olay öyle mi başlamış ne? Kürtler dedikleri de Doğulu yapı işçileri filan var burda; onlar olacak. Asıl öğrencilermiş yapanlar...

— Muhtar açıklarken Rahmi'nin gözleri parladı birden,

— Kürt Nihat'ın adamları olmasın bu Kürtler dedikleri? dedi.

Muhtar güldü,

— Sanmam, dedi. Bunlar birkaç gariban olsa olsa. Kürt Nihat diklerinin çevresi safkan Türk! Lakabı öyle herifin. Kürtlükle bir ilgisi yok. Malatyalı...

Kafasındaki saplantıyı işine gelir biçimde çözümlemekte, duyduklarından nasıl yararlanacağını düşünmeye dalmış gibi bir süre sustu Rahmi, sonra,

— Hepsi aynı bokun soyu, dedi. Hepsi komünist bunların. Kimi şöyle kimi böyle görünüyor ya, bakma sen, dümen! Atatürk'ün sağlığında valla kaçacak delik arıyordu bunlar... Sonra İsmet geldi, o da Malatyalı değil mi? Her gün biraz daha bok oldu. Geldi İsmet, kesildi kısmet... Yalan mı?

Bu abuk sabuk sözlere ne diyeceğini bilemeden bakıyordu Muhtar. Bereket Özgür dalgada, duymadı. Ne bereketi be, duysa keşke. Fatoş da tedirgindi. Pek öyle bilgili sayılmaz ya, bu herif gibi de hıyar değildir. Rahmi coşuyordu yavaş yavaş.

— Bizim en büyük düşmanımız bu particilik namussuzum. Bu sen ben varken bizde, battık gitti arkadaş. Şöyle bir eli sopalı çıkıp da bizi adam etmedikçe birbirimizi yiyip gideriz. Al sana ulan, al sana da, al sana da bir tane... Ezeceksin kafasını hepsinin.

— Ne o? Kimi eziyorsun öyle sen yahu?..

Özgür alaylı bir gülümsemeyle bakıyordu Rahmi'ye. Kulağına çarpan coşkulu sözleriyle Fransızlarla konuşmayı bırakıp Rahmi'ye dönmüştü. Muhtar'ı hem sevindirmiş, hem de biraz ürkütmüştü bu ilgi. Mallarını iyi biliyordu! Tam buluştular... Fatoş tedirginliğini gülümsemeyle örtme çabasındaydı. Nergis'le Korhan için de tatlı bir seyirdi belli ki. Özgür'ün ilgisi, alaylı sorusu, bir Rahmi'yi umursatmamıştı. Aynı havadaydı,

— Ezmezsen böyle olur işte. Ne ahlak kaldı millette, ne söze güven, ne namus... Bir ayağı çukurda kocakarı, seccadede oturuyor. Sabah eline saydım elli bini, dualar eti. Çarpsın o dualar seni kaltak... İki saat sonra döndü. Kürt Nihat'ın motoruna binip geldi, nah gözümüzün önünde. Öyle değil mi Muhtar?

Muhtar tatlı bir alayla baş sallayıp doğruladı. Durumu daha kavrayamamıştı Özgür. Arada bir gülümseyerek ötekilere bakıyordu ne anlatıyor gibisine. Özgür'e açıklama gereğini duydu,

— Rahmi üzgün biraz, dedi Muhtar. Bir arsa alacaktı, oyun ettiler.

Anladım diye baş salladı Özgür, alaylı,

— Onun için eziyor demek! dedi.

— Yalnız onun için değil, diye parladı Rahmi. Yalnız onun için olur mu? Bu yalnız burda mı böyle sanıyorsunuz? Türkiye battı sizin haberiniz yok be!.. Ahlak sıfır...

Muhtar, Özgür'ün biraz şaşkın, biraz alaylı bakışlarına gözlerini dikmiş, işin varacağı noktayı mutlulukla savullamaya çalışıyordu! Hadi Özgürcüğüm!.. Ha aslanım, göreyim seni... Şu hıyara... Rahmi yeniden

alıyordu ki bahçe kapısı itildi yavaşça, karanlıkta Haberci'nin başı uzandı içeri,

— Merhaba, yahu dedi. Balıkları bitirdiniz mi?

— Gel, gel, diye seslendi Özgür. Biter mi? Ne balıklar var bizde?

Nergis sevinmişti Haberci'nin gelişine. Kavganın doğrusunu bundan alırız. Şunların Karagöz Hacivat oyunu da biter, bir tatsızlık çıkmaz. Özgür, avını bırakmaya hiç de niyetli görünmüyordu. İçeri girip masadaki boş yere ilişen Haberci'ye,

— Otur da dinle, dedi, Türkiye'nin nasıl battığını anlatıyor amıca!..

Özgür'ün iyice sivrilttiği alayını anlamayan bir Rahmi'ydi gene. "Amıca" sözünden bile alınmamıştı. Fatoş üzgün, umarsız elindeki kâğıt peçeteyi buruşturup duruyordu. Haberci'nin tam bu sıra çıkıp gelmesi Muhtar'ı da tedirgin etmişti. Nasıl da damlar it oğlu it, koku mu alır? Bir olay çıkmasa şunun yanında iyi olacak. Çan çalar bu hergele. Biz bizeyken iyiydi... Rahmi'ye acıyarak baktı. Bunda, Fatoş'un yardım isteyen bakışlarının da payı vardı belki,

— Boş verin yahu, dedi. Türkiye'nin batacağı matacağı yok. Hepsi geçer... Böyle tatsız şeylerle içine etmeyin bu canım gecenin. Hadi içelim. Haberci, doldur...

Özgür, isteksiz uzandı kadehine, elinden alınmış oyuncağına gözünü dikmiş çocuk gibi baktı Rahmi'ye,

— İçelim, dedi. Ne bok yerdik şu zıkkım da olmasa...

Kadehini kaldırdı, sen buna dua et gibisine, gözünü Muhtar'dan kaydırıp bir kez daha baktı Rahmi'ye, döndü,

— Vakitli vakitsiz her taşın altından çıkan hergele Haberci, hoş geldin, dedi...

Haberci gülerek kaldırdı kadehini,

— Benim vaktim seninkine uyacak değil ya, deli! dedi...

Gülüşerek içmeye başladılar. Sıkı fıkı denmese de yakın sayılırlardı Haberci'yle. Çok yıllar önce, buraya ilk geldiği günler, adından da, kendinden de kuşku duyardı bu adamın Özgür. Nergis'e de söylemişti. Ne bok olduğu belli değil bu herifin demişti, ola ki gizli gizli kovculuk ediyor polis örgütlerine. Belki de görevlileri! Kimilerinin epeyi süre fiskos ettikleri bu konu çoktan unutulmuştu. Haberci adı, kentin çok eskiden posta dağıtıcısı olan babasından geliyordu kendi haberciliğinden önce. Kimseye kötülüğü dokunduğu görülmeyince, bu gerçek de anımsanıp dedikodular

kesilivermişti. İsterse görevli olsun, Özgür'e ne, ayrıca? Yıllardır öylesine kendi dünyasındaydı ki çoktan silinip gitmişti eski kaygıları. Kim ne bok olursa olsun!., ilgamızı taşlamadıkça. O da kolay değil... Bir Yeni Rakı şişesini açarken,

— İlle sormamız mı gerek? dedi Özgür. Anlat bakalım neler olmuş şu Pakize'nin jigolosu Doktor puştuna?..

— Muhtar Ağbi anlatmadı mı? dedi, Haberci. Duyduğunuzdan öte bir şey yok. Herifi kötü ufalamışlar. Birkaç hafta yatar...

— Kimmiş yapanlar?

— Ben de onu öğrenmeye geldim, dedi.

Aynı sinsi alayla gülerek kadehlere rakı koyarken,

— Sor Natalie'ye, dedi Özgür. Belki biliyordur!..

Gülüşmeler arasında, adının geçmesinden meraklanarak bakan Natalie'ye, çevirdi Zerrin yapılan şakayı. Kız kavrayamadı, şaşkın gülümsemeye çalışarak başını salladı.

— Moi? Je ne sais rien.

Kızın yabancı saflığı gülmeleri daha da artırdı. Özgür bastırdı aynı dalgacı tutumuyla,

— Sen bakma Haberci. Her şeyi bilir bu gâvurlar! Söylemek işlerine gelmiyor namussuzların!..

— Bilirim, dedi Haberci. Doğruyu söylemek kimsenin işine gelmez...

— Niyeymiş o? dedi Özgür, biraz da diklenerek, doğruysa söylenir.

— Ne bileyim ben, dedi Haberci. Biz her doğruyu söyleyemiyoruz da...

Acılığı umursamaz görünme çabası vardı sesinde.

— Hem söylesek de ne olacak, diye ekledi. Dinleyen mi var ki?..

Özgür, rakısından bir iki yudum alıp biraz da tepeden süzer gibi baktı Haberci'ye,

— Dinleyen olsun olmasın, dedi, doğruyu kendine söyler insan.

Gözlerini dikti; tepkisini kolluyordu. Haberci değişmez yöntemiyle gülümseyip geriledi yavaşça; kadehini Özgür'e doğru kaldırıp içerken,

— Biz de öyle yapıyoruz Ağbem, dedi.

Nergis konuşulanları tam çözememişti. İkisinin de dilinin altında bir şey var ya; ne? Özgür'ün değilse bile, Haberci bir şeyler geveliyor, çünkü o böyle örtülü efelenmeleri pek sever. Belli onunki de gizemli görünme çabası. Ama yok, bu adam, bildiğim, öyle boş numaralara kalkmaz. Yakında

olsaydı da kurcalasaydım biraz. Neymiş kendine söylediği? Yok be, gevezelik sadece. Amma kuşkuluyum ben de. Çok önemsiyorum bu adamları da. Haberci önemli bu kentte ya... Duymadığı yoktur. Ne habercisi, istihbaratçı herif! Tilki kurnazı. İşine gelmeyen şeyi ne duyar, ne anlatır. Kendine dokunmayan bir doğrudur, söylüyorsa. Dokunacakları da kendi kendine söylüyordur, dediği gibi, başka hiç kimseye değil... Şu Özgür ne aptal oğlan be... Kurumuna bak! Haberci'ye ders verdiğini sanıyor. Yalnız Haberci'ye mi?.. Söz Fransızların sinema çalışmalarına kaymıştı. Haberci kötü bir İngilizceyle bir şeyler sorup öğrenmeye çalışıyordu Pierre'den. Belçika Televizyonu'na çekiliyor film. Daha çok Akdeniz Uygarlıkları üstüne belgesel nitelikte. Doğası, tarihi, sanatı filan... Bir Fransız'da yadırgatıcı görünen suskunluğunu bozup Gerard da söze karıştı sinema konuşması üzerine. Sevmiş bu kenti. İyi görüntüler saptayacaklarmış. Bir de kentteki yaşamı sevmiş. Gelirken öyle şeyler duymuşlar ki Yunanlılardan, korkmuşlar; her köşe başında bir adam vuruluyor sanmışlar Türkiye'de. Oysa ki... Belki de caydırmak için yapıyormuş Yunanlılar; Türkiye'ye gidilmesini istemiyorlar gibi. Haberci gülümsedi, Türkçe,

— İyi ki dilimizi bilmiyorlar, dedi. Gazeteleri görselerdi... Özgür kesti birden,

— Ne olacaktı görseler yani, dedi. Üç beş manyak birbirini temizliyor... Görüp de yaysalar keşke... Tavşan gibi korkak bunlar da... Yıkıntı, ören fotoğrafı çekerler, başka bir bok yemezler...

Bir sessizlik oldu. Özgür aynı tepeden bakışla gene alacaktı ki Korhan bozdu sessizliği,

— O yürekliliği göstermek bize düşer, dedi. Gerçekleri saptamak bunlardan beklenmez...

Ağır bir taşla sendelemiş gibi Korhan'a döndü Özgür,

— Tersini söyleyen mi var? dedi.

Korhan aynı durağan bakışlarıyla,

— Kim tersini söyler bunun? dedi... Tersini yapar sadece...

Özgür, saldırması gerekli yeri aranır gibi bakarken Korhan daha da açık çıktı ortaya,

— Üç beş manyağın birbirini temizlemesi diye bakmak da ters değil mi, dedi, Türkiye'de olanlara?..

— Burdan bir yere varılacağını mı sanıyorsunuz?

Bu kurnaz vuruşu çok uysal karşıladı Korhan,

— Yooo, sanmam, dedi. Bir yere varılamayacak çıkmaza düşmemiz, birkaç manyağın işi değil yalnız. Olay öylesine basite indirgendi mi, salt polis olayı olup çıkar. Gerçek nedenleri gözden kaçırmak olur bu.

Kendisinden beklenmeyecek sessizlikle başını salladı Özgür.

— Bana öyle görünüyor, dedi. Salt polis olayı. Geniş, büyük çapta polis olayı!..

Üstüne gelen saldırıyı tersine çevirmiş bir kavgacı güveniyle bakıyordu Özgür. Bu sıçrayıştaki ustalığı değerlendirme çabasındaymış gibi duralayan Korhan, gözlerini Özgür'e dikti bir süre. Sessiz bir gerilimle bakışıyorlardı. Nergis umarsızlıkla kımıldayıp durdu bir iki. Gene ne oldu bu Korhan'a? Hiç yaptığı şey olsa bari. Niye taktı kafasını?

— Doğru, dedi Korhan yavaşça. Geniş, büyük çapta polis olayı, çok büyük çapta yapısal sorunlardan kaynaklanır. Üç beş manyaktan değil.

Bir şeyler aranır gibi durdu, sinirli güldü birden Özgür,

— Ne diyeyim arkadaş? dedi. Bu da La Polis gerçeği... Üç beş manyak sözüne, doğrusu hiç düşünmedim böyle takılacağını. Polis isterse o üç beş manyağı toz etmez mi? Sözgelimi burda…

Tümceyi tamamlayamadı. Konuşmaları, gözlerini bir ona bir buna kaydırarak evecenlikle izleyen Rahmi, bir yay gibi,

— Doğru, diye atıldı... İş poliste... İsteseler bir anda cennete döndürürler ülkeyi valla... Ama nerdeee?..

Ozgür'ün sertçe dönüp bakışını umursamaz gibi aynı evecenlikle sürdürmeye kalkıştı,

— Atatürk döneminde polis dendi mi, ohhooo. Kaçacak delik ararlardı. Şimdi geçende, Basmane'de bizim bir depo var, oraya gelmiş bu itler duvarlara hem de polisin yanında...

Coşkuyla daha epeyi bir şeyler anlatacaktı ki ilk şaşkınlığını atlatmış olan Özgür,

— Kes be yahu, dedi birden... Polisinden başlatma şimdi sen de...

Rahmi'nin şaşkınlığı daha da büyük olmuştu. En sıkışık durumunda yardımına koştuğu adamın anlayışsızlığına ne anlam vereceğini bilmeden bel bel bakınıyordu.

— Ben senden yanayım kardeşim, dedi. Yani ben demek istiyorum ki...

Kızgın gözleri şimşek gibi Nergis'in, Korhan'ın, Muhtar'ın bıyık altı gülmelerine kaydı Özgür'ün. Tuzağa düşürülmüş gibi parladı birden,

— Ne bok biliyorsun da benden yana oluyorsun sen be? dedi.

Kıpkırmızı yüzündeki ürkü dağılmaya başladı Rahmi'nin, bakışları karardı,

— Her bir boku da siz biliyorsunuz değil mi? dedi, kısık bir sesle...

— Yok, sen biliyorsun!.. Necisin sen be?

Özgür'ün dönüp sınava çeker gibi yöneltiği soruyla dikeldi Rahmi,

— Yüksek kimya mühendisiyim, dedi. ÖZSAGLIK ECZA DEPOLARI EGE BÖLGESİ...

— Hişşşşttt hadi uzatma, diye kesti Özgür. Burası Ecza Deposu değil... Yırtık dondan çıkar gibi de adama her şeye öyle... Çattık be!..

Muhtar, işin varacağı noktaya beklenmedik biçimde gelmesiyle yeni aymış gibi doğruldu,

— Özgürcüğüm, dedi.

Daha bir şeyler diyecekti, Özgür döndü ona,

— Nerden bulursun böyle herifleri yahu Muhtar Ağbi be, dedi. Piyangodan mı çıkar? Tatsız tuzsuz...

Rahmi, masayı sandalyeleri sallayarak ayağa fırladı birden, kızarmış acılı yüzüyle Fatoş da kalktı.

— İçine sıçayım senin gibi herifin evinin ben.

Yanındaki Fatoş'un kolundan tutup çekti,

— Yürü, dedi. Ne gelirse senin yüzünden gelir başımıza zaten...

Önde Rahmi, koşar gibi bahçe kapısına giderken, Özgür alaylı bağırıyordu ardından.

— Seni bu evin kenefine bile sıçtırtmam, yürrrüüüü taş arabası.

Bu güç durumda bakışlarını bir bahçe kapısına, bir Özgür'e çeviren Muhtar ne sevinebiliyor, ne kızabiliyordu. Çakılmış gibiydi. Bir şey anlamadan bakınan Fransızlar şaşkındı. Zerrin sudan bir çeviriyle geçiştirmeye çalıştı. Bay biraz nörotikmiş de... Tek sevinen Nergis'ti olaydan: Korhan'la çatışma kapanmıştı böylece. Özgür, Nergis'in bu duygusunu sezinlemiş de paylaşmak istiyor gibi kadehini kaldırdı.

— İçelim be Korhancığım, dedi. Böyle hıyarlar varken ne diye tartışmaya kalkarız biz? Onuruna...

Korhan sessiz kaldırdı kadehini,

— Onuruna, dedi...

Hep birlikte içmeye başladılar... Bir türlü aşamadıkları sessizlik olayı diri tutuyordu. Olup bitenleri gizemli gülücüğüyle, sanki her şeyin dışındaymış gibi izlemiş olan Haberci bozdu sessizliği,

— Peşinden ayrılamayacağı birini daha buldu Rahmi Bey, dedi.

Anlamadan baktılar Haberci'ye.

— Öyle değil mi Muhtar Ağbi? dedi Haberci, aynı sırıtık bakışla.

Muhtar'ın üzerine dikilen sezgi dolu gözleri yumuşak bir açıklamayı gerektirmiş gibi güldü biraz daha,

— Bilmez misiniz bu herifi? dedi. Kimden kazık yemişse, kimden sıkı yumruk yemişse, ona bağlanır. Yakında Kürt Nihat'la da kardeş olurlar...

Bu alayla sözün altında yatan taşı kavramıştı Muhtar; gülümseyip susmayı yeğledi. Ötekiler için de can sıkıcı olaydan sıçrayıp uzaklaşmaya yarayan gülüşme nedeniydi. En çok da Özgür sevinmişti sanki. Ulan namussuz Fransızlar bulmuşsunuz Paris gibi kenti...

— Hey Zurna, dedi. Fransızca yasak bu gece. Bu gâvurlar bel bel baksın. İçelim...

Haberci, Muhtar'ın da kulağına gelen, Rahmi için yaygın sözleri yinelemişti sadece: Muhtar Bey, aylar ayı yedi bitirdi herifin karısını, ondan iyisi yok gene! Rahmi için söylenen bu söz Muhtar'ı az çok tedirgin etmişti. Rahmilerden, biraz da bu nedenle ilişkilerini doğal göstermek için ayrılmıyor olmalıydı. Geçmişi boşuna yalanlama çabası... Gerekliymiş gibi...

Babasının Rahmi'yle ilişkileri Nergis'i de düşündürmüştü sık sık. Daha çok da Rahmi'yi düşünürdü. Bir kadına, Fatoş'a olan bu bağlılığını, bütün kırıp dökücü kabalıkları altında yatan bu kopmaz sevgiyi, herkes gibi, adamın budalalığına değil, cinsel kadın mülkiyetinin övünç konusu azgınlığına karşı belki de bilinçaltı başkaldırma saymayı yeğliyordu. Nerde o herifte senin düşündüğün incelik?.. Ne de çok biliyoruz ya, incesini kalınını! İnsan bu be... Doğru, sen ruhbilimciydin! Bir bok değilim ben, kadınım!.. O gece, Özgür'ün, Rahmi'yi küçültme sözlerini, davranışlarını incinerek anımsamasını da, Rahmi'nin peşi sıra başını dik tutmaya çalışarak yürüyen Fatoş'un acısını paylaşma içgüdüsüne bağlıyordu Nergis. Karıyı da sevsem bari!.. Ama kadın!.. Kadın, erkeğin proleteri demiş Engels. Aslında iki sınıf var yeryüzünde: Kadın sınıfı, erkek sınıfı!.. Korhan'a de bakalım ne diyor? Söyledim, gülümseyip baktı. O gece çenesi açıldı. Nasıl inceden

alay ediyordu Özgür'le... Köşeye sıkıştırdı oğlanı, Rahmi'ye dua etsin!.. Öyle uzun boylu sıkışıp kalmazdı köşeye ya; perende atmakta ustadır hergele!.. Haberci'nin Rahmi'yle gelecek ilişkileri üstüne biliciliği doğrulanacak mı bakalım? Niye olmasın? Fatoş'a öyle bakıyordu ki çaktırmadan! Bu iti ben de bilmiyorsam... Başlamıştı bile... Rahmi çanak tutmasa da bulaşırdı sonunda. Fatoş'a gösteri. Yalnız Fatoş'a değil; bana, Zerrin'e, bütün kadınlara, herkese gösteri. Yok canım, o kadar da değil... Kimseyi umursamayan Özgür'ü... Sen öyle bil. Yalnız başına yaşayabilmesi için herkes gereklidir ona. Haberci'nin Rahmi için söylediklerinin, bu oğlan için de doğru bir yanı var bir bakıma. Beğenilmelidir; ancak beğeneni küçük görebilmeli, kaçmalıdır o. Beğenmeyene, şu ya da bu nedenle küçümseyip giderek sövüp sayana, ne yapıp edip yaklaşacaktır. Kazanmak için saldırı, yıkmak için sokulma olabilir bu. Hainlikle bağlılığın, sevgiyle nefretin, dostlukla düşmanlığın karmaşık simgesidir bu oğlan. Okşarken boğabilir insanı, kurt dişi gibi parlak dişleriyle -günde üç öğün fırçalar dişlerini- ısırıp parçalamak için atıldığı bir sıra ateş gibi bir öpücük kondurabilir dudaklarıma... Cehennem öpücüğü! Çok istiyorum sanki de... dengesiz, delinin biri. Deli meli değil de; insan doğasındaki diyalektiğin kaba sergilemesi oğlan. Yarısından çoğunu abartarak yapıyor belki de; özeniyor... Şimdi düşünüyorum da, bir gün bile sevmedim bu oğlanı ben. Korkup bağlandım sadece. Belki biraz sevmişimdir de; gençtim, gözümdeki perde kalkmamıştı daha. Bugün olsa... Bugününü de görüyoruz!.. Görülecek neyim var. Kararlıyım, ne yaptığımı biliyorum. Mutluyum bile...

VII

Şu sırıtarak gelen de bizim utangaç İbraam.

— Gelsene İbraam, otur bi çay iç...

Sevinmişti İbrahim'in gelişine. Kavgayı ondan da dinlemek iyi olacaktı. Konuşturabilirsek. O gün, o da ordaydı benzetmedimse. Konuşmasa da gene iyiydi gelmesi. Akşam günbatışını kim bilir bu kaçıncı seyredişiydi Yalı Kahve'den. Bir saattir Korhan'ı bekliyordu. İbrahim'le dördüncü çayını yudumlamaya başladı. Rıhtım boyu; sıra sıra, bayraklı bayraksız, kımıl kımıl sallantılı direkler. Guletler, tirandiller, aynakıçlar, libertalar. Babamın yaptırdığı tekne on altı metre tirandilmiş. Fenike kayığı. Şişman, karpuz kabuğu karnıyla kaç bin yıldır dolanır durur Akdeniz'de...

O tekneleri de, böyle güzel İbraamlar yaptı; hepsi de öldüler. Tekneler de. Yalnız denizin dibini boylayan birkaçı kalmış bugüne. Tek kalabilen, batan! Kahpe dünya!.. Kenti çevreleyen şu iç içe kayalı seyrek ağaçlı kel tepenin yamacındaki antik tiyatroda gülüp ağladı, bağırıp çağırdı binlerce insan. Yayvan, tombul tepeler de binlerce yıldır bakıp durur denize. Şu masaları dolduran kalabalık da kendini ne sanıyor? Konuşsana be İbraam.

— Bugün pek fiyakalısın. Düğün filan mı var İbraam?..

İbrahim kızardı, gülümsedi,

— Bi pazarımız var işte, dedi.

Öyle ya, pazar bugün. Korhan da nerde kaldı? Fakülteden birileri gelmiş, Dinç Pansiyon'da. Bir uğrayayım dedi; nerdeyse iki saat. Bu İbraam'a nasıl girmeli? Doğrudan doğruya sorayım. Kaçar, söylemez. Ne söyleyecek ki?.. Ne olursa olsun. Sordun mu çekinir. Ya yanlış bir şey söylerse!.. Hödük! Hödüklük de değil. Sorunları değil bunlar daha...

— Çok kötü dövdüler Doktor Oğuz'u...

Şaşkın kaldı Nergis, konuşuyor bu! Önemsediğini belli etmemeye çalışarak toparlandı. Okumakla okumamak arası saatlerdir elinde tuttuğu Le Monde'un sayfalarını karıştırdı yine.

— Yaaaa, dedi. Öyleymiş. Biz de ordan geçiyorduk ya, pek bir şey anlayamadık. Kimmiş dövenler?

— Bilmep durum!..

Bilmiyormuş. Bu iki söz ederken kızaran yakışıklı ne cinmiş meğer! Kızarıp bozarması da yok, alaylı bakıyor sanki... Gözlerinin içinde de her bir şeyi biliyorum havası var! Vay alçak oğlan!.. Üstelemeyeceğim. Korhan da göründü. Yanına birilerini mi takmış? Sepetledi herifleri, şah boylum geliyor. Aman bu kargaların sesinden. Kaleye toplaşıyorlar akşam akşam. Bir yerlere gidip iki kadeh içmeli. Kargalar hiç yakışmıyor bu kente. Öyle çok karga var ki ülkede! Kan içindeydi gene bugünkü gazeteler! Bir kahveyi taramışlar...

— Haydi babanız bekliyormuş bizi.

— Otur, dedi Nergis, gideriz. Nerde gördün babamızı?

İbrahim'in elini sıkıp oturdu Korhan; aynı alaylı gülümsemeyle,

— Otelden çıkmışlardı, dedi. Yanlarında da Rahmi Bey'le eşi Fatoş Hanım... Tek Tek'te bir iki kadeh atacaklarmış.

Ses çıkarmadı Nergis. Tam istediğim. İbraam'ı ne yapalım? O da gelir. Gelmese ben de gitmem! O niye! Ne bileyim: O karıyla, o herif

çekilmez aslında da onun için. O geceden sonra da bir görmek gelmiyor değil içimden ya. Ne olacak, görecen de? Ne bileyim, öyle işte.

— Hadi, İbraam, gidelim. Bir iki kadeh bir şeyler...

Nazlanmadı İbraam da. Güneş batmış, günbatısı, değirmenler kızıla boyanmıştı. Bir tekne geliyordu mendirekten kıvrılmış. Onlar mı? Durup baktı Nergis.

— Benziyor, dedi Korhan. O değil ama...

Duraladı, bir şey demek istedi Nergis. Kızgınlığı arttı birden, Zoka'ya benzettim diyor. Buraya oturup Özgür'ü gözledim, başka ne işim var? Kızgınlığını bastırdı, döndü Korhan'a,

— Madam Butterfly mı oynuyoruz be? dedi alaya vurarak.

Korhan anlamamıştı, nerden çıktı gibisine baktı. Limana giren gemileri gözler ya Japon karısı. Bırakıp giden Amerikalı Sevgilisini bekler. Sen niye yalan söylüyorsun? Zoka mı diye bakmadın mı tekneye?.. Korhan ilgi kuramamış olmalıydı. Üstelemedi. Kafası kim bilir nelerle dolu onun? Seninki gibi hep seni düşünmüyor! Belki de o bekliyor Zoka'nın dönüşünü. Gerard'la pek anlaştılar o gece. Akıllı adam diyordu Gerard için. Ötekilerden ayrı imiş kafası filan... Özgür onları çekim için Çıfıt Kalesi'ne götürecekti sabah erken. Aspat'ta, en yüksek yer. "Burası da Aspat değil de Halilim, aman Bitez yalısı." Bu çökertme türküsünden de öööö dedim yıllardır. Görkemli bir görüntü veriyor Çıfıt Kalesi. Karşıda Yunanistan. İstanköy. Yöre ayakaltında. Aspat'taki kulübede kaldıktan bir hafta kadar; beni de çıkarmıştı Özgür kalenin bulunduğu tepeye... Seviştikti orada. Korhan'la da çıksak. O akşam da akrep sokmuştu bacağımı kulübede. Küskütük oldumdu. Serum bayatmış. Ne pis hayvan. Çoktur orda, bugün onları da sokmasa. Meyhanelerin sokağına saptıklarında kaldırımlardaki masalar dolmuştu. Bir sürü tanıdık. Ünlüler. Şu falanca. Beriki filanca. Öteki feşmekân... Eskiden depolar, marangozlar, küçük işyerleriyle izbe bir yan sokaktı burası. Şu soldaki yeri ilk tatlı akşamcılardan on parmağında on hüner, Teknisyen Burhan Bey açmıştı; ayaküstü tek tek içki veriyordu. Tutar mı tutmaz mı tartışmaları olduydu. Tutmak ne söz, sokağı mayaladı. Şimdi iki yanlı meyhaneler. Çiçek Pasajı oldu diyorlar! Daha da olacağından başka. İşte bizimkiler de sağdaki bara dizilmişler. Başka yer de yok. Biz de şuraya oturup içelim rakımızı; başka ne içeceğiz? Muhtar Bey, beklemiyormuş gibi sevinmişti. İyi ki kandırıp getirdin gibisine kadehini kaldırdı Korhan'a. Rahmi, İbraam'a biraz yadırgayarak baktı,

— Merhaba, dedi. Şöyle gelsenize, niye öyle uzak durdunuz?

Uysallıkla kalkıp Rahmi'nin gösterdiği yere oturdular. Barda "L" biçiminde bir köşeyi doldurmuşlardı. Korhan'la Rahmi köşenin iki yanındaydılar. Sanki unutulması kolay olsun diye İbraam uçta, duvar dibine ilişmişti. Nergis aralarındaydı. Fatoş, Muhtar'ın sırtını dönmüş gibi yanlayıp biraz ötesindeki demirci Pasaklı Nuri'ye, teknedeki demir işleriyle ilgili bir şeyler anlatmaya başlamasını yumuşatmak ister gibi gülümsedi Nergis'e,

— Yanmışın, dedi. Bugün nerdeydiniz?

— Biz hep mendirekten giriyoruz.

Onlar her sabah tekneyle çıkıyorlarmış. Öğlene kadar, Adaboğazı, Haremten filan... Siz de gelsenize diyor. Her gün de ne çekilirsiniz ya. Kentin kıyıları kirli. Onu biz de biliyoruz. Adaboğazı da akvaryum gibidir. Korhan da pek sever orayı. Niye olmasın? Gideriz değil mi Korhan? Deniz bunca pisliği yok ediyor. Sizi de görmeyiveririz! Ahtapot yakalarız. Hadi içelim. Şu zıkkım rakı da kavunla ne sarıyor. Korhan gene düşünceli. Düşünmediği olur mu bunun? Öyle değil. Kafasını bir şeye takmış, ben bilirim. Ankaralılardan bir haberler mi aldı? Soramadım da.

— Gökova'ya gitmeyecek misiniz bu yıl?

Fatoş'un sorusuna, ne dese gibisine duraladı Nergis, Korhan'a baktı,

— Bilmem, dedi. İstiyoruz ya, daha bir şey yok...

Birden akıl etmişti; Fatoş'un önermesini durdurmak ister gibi,

— Zerrinler de söylüyorlardı, dedi. Onlar da çıkacaklarmış, gidelim diyorlardı. Daha konuşmadık...

Fatoş anımsayamamış gibi,

— Zerrinler? diye mırıldandı.

— Şu sinemacılar canım, dedi Nergis. Özgürlerle filan çıkacaklarmış.

Fatoş sustu. Nergis biliyordu ağır bastırdığını. Başka yolu var mıydı? Vardı, önerirdi, geri çevirirdin. Ne bileyim, böylesi geldi birden. Hem bir de deneme yapmış olduk işte. Özgür'ün adı seçince Rahmi'ye bakmıştı Nergis, hiç oralı olmamıştı adam, oysaki zevzektir. Başlardı şimdi o gece üstüne bir şeyler söylemeye, belki de sövüp saymaya... Demek umursamıyor. Ya da daha önemli belalar var başında! Kürt Nihat'la arsa kavgası ne oldu acaba? Muhtar Bey de bizi çağırttı, kendi Pasaklı'yla teknenin derdinde! Muhtar anlamış gibi döndü,

— Kusura bakmayın, dedi. Şu batasıca tekne... Daha bugün takarken iki demir çubuk var, çat diye gitti...

Acı gülümsedi,

— Hep bizi bulur zaten...

Yakınmaktan hoşlanmadığını belirten bir davranışla, cehenneme gibisine bir el deyimiyle konuyu değiştirdi, gülerek baktı Nergis'e,

— Jale gördü mü seni?

— Jale mi? Hangi Jale? Annem mi yoksa?

Nergis'in şaşalamasıyla,

— Demek bulamadı, dedi Muhtar. Eve uğrayacaktı. Ben de bir rastlantı gördüm. Ferhat Bey'in bir İngiliz dostu vardı arabada. Gümüşlük'e geçiyorlardı. Yarın öbür gün ineceklermiş.

Nedenini bilmeden sevinmişti Nergis. Jale Hanım da geldi, ekip tamam! Ferhat Bey de gelmiş... Niye geldiler ki? İngilizleri varmış ya, onu gezdiriyorlardır. Bir neden de gerekmez. Yarın öbür gün bir süre de, onlarla sürteriz. Rakı da öyle keyifli ki bu akşam. Üzüntüye de, mutluluğa da iyi gelir bu meret! Üzgün de değilim, mutlu da! Demek ona da iyi geliyor! İşte Zurna da geliyor! Döndüler demek. Zerrin asık bir yüzle sokakta birilerini arar gibi bakınırken Nergis'in el sallamasıyla isteksiz ağır ağır girdi meyhaneye. Sormadan başladı.

— Aman öldük bugün, dedi. İyi ki gelmediniz. Bizimkiler pek sevinçli ya, benim kolum yandı, Özgür'ün parmağı bertti... Sol kolundaki kızarığı gösterirken,

— Bereket buzluk vardı teknede, dedi. Soktum hemen. Yoksa su toplardı boydan boya.

Yaklaşınca gördüğü Rahmi'yle Fatoş'u şöyle bir selamladı. Bir soruyu önlemek ister gibi ekledi çabucak,

— Geliyor onlar da... Canım içki de istemiyor... Öyle yorgunum ki...

— Kolun niye yandı, dedi Nergis, ocak mocak yoktur Zoka'da...

— Ocaktan olsa...

Sözü ağzında kaldı Zerrin'in.

— Ne ocağı? Sersemliğinden. Beni de çolak edecekti nerdeyse...

Kapıdan görünen Özgür'dü, canı sıkkındı belli ki. Sol elinin başparmağını, ayasını ovuşturuyordu ağır ağır. Rahmi hiç bakmıyordu. Konuşulanları duymamış gibiydi. Fatoş tedirgindi; baksın mı, bakmasın mı? Nergis, içkinin verdiği gevşeklikle gülünecek bir şeyler aranıyordu sanki; o

da başladı bile! Zerrin gülünçtür en başta. Bu oğlan da, bak nasıl başını çeviriyor Rahmi'den, küsülü mahalle çocukları gibi. Konuşmadığım var orda! Gitmem! Başka yer de yok. Şurası var ya! Geç otur oraya. Dönüp bakmadın mı görmezsin herifi. Yüzünde örtmeye çalıştığı acıyla parmağını ovalayarak yanına ilişen Özgür'ün eline baktı Muhtar.

— Morarmış, dedi. Sen bir göster onu...

Susuyordu Özgür. Bertmiş parmağı kullanır gibi yaptı, canı sıkkın.

— Çalıştırmaz da şimdi, dedi...

— Bir iki günde geçer, dedi Muhtar. Nasıl oldu?..

Uçtaki iskemleye ilişmiş, konuşmamak için kendini zorlayan Zerrin'in çenesi açıldı birden,

— Kolum egzoz demirine yapıştı benim. Cass diye. Nasıl yandı bilmezsiniz. Bağırdım doğal ki...

O sese fırlayayım deyince Özgür dengesini yitirip ters düşmüş torden parmağının üstüne. Bir saat kadar önce, dönecekleri sıra olmuş bereket. Kargı'nın orda. Bütün gün çok iyiymişler. Böyle yaygaracı karı görmedim, diyordu Özgür. Yüreğim hop etti birden. Nasıl cırlak ses! Şey sandım... Karnına, yüreğine bir şey saplandı sanmış! Böyle yaygaracı karı...

— Yaa, dedi Zerrin, senin yansaydı da görürdük...

— Benim yanmazdı ki... Senden başka kimsenin yanmazdı. Ulan kırk yıldır tekneye binersin be...

— Amaaan, uzattın, dedi Zerrin. Fırlamasaydın sen de. Şövalyem, ille de birini kurtaracak... Sana ne? Bağırdımsa bağırdım...

Bu başkaldırma, işin abartılmış yanını söndürüvermişti sanki. Kızgınlıkla sustu Özgür. Parmağını ovuşturdu.

— Doğru, diye mırıldandı bir süre sonra. Ölseniz umursamamak gerek aslında... Enayilik...

Bu mırıldanmanın hemen ardındaki sessizlik belki de rasgele söylenmiş sözleri bencil, bireyci bir yaşam anlayışı, ters bir dünya görüşü biçiminde dolduruvermişti. Sözleri söyleyenin, çoğularınca bilinen kişiliği böylesi bir yorumu kolaylaştırıyor olmalıydı.

— Seni de kimseler umursamaz o zaman!

Niye, nasıl söylemişti bu sözleri; söylediği anda da niye böyle pişman olmuştu, bilemiyordu Nergis. Özgür de şaşalamıştı hiç beklemediği yerden, beklemediği biçimde gelen bu saldırıyla. Başını kaldırıp Nergis'e baktı. Nergis'in yüreği küt küt vurmaya başlamıştı. Ne vardı şimdi, durup

dururken?.. Nergis’teki bozgunu sezmiş gibi baktı bir süre. Soğuk bir gülümsemeyle alaylı,

— Vah vah, dedi. Ne yaparız o zaman?..

Bu tepeden bakma, bu alaylı gülüş çivi gibi işlemişti Nergis’e. Artık pişman da değildi sataştığına.

— Bilmem, dedi yavaşça. Böyle ağlamaklı, parmağını ovuşturur durursun tek başına...

Özgür bozulmuştu. Gergin, soğuk bir bakışla bir şeyler toparlamaya çalışıyordu ki birden hiç kimsenin beklemediği bir anda, Rahmi’nin sesi duyuldu:

— Şişer o parmak!..

Orta yere sıkılmış tabanca gibi boşlukta çınlayan bir iki sözcük önce çekingen bir şaşkınlık yaratmıştı hepsinde. Fatoş, umarsızlıkla bakındı, aman bir atlasa şu iş gibisine. Rahmi, söyleyen o değil gibi, kımıltısız, önündeki rakı kadehine bakıyordu. Asıl şaşıran da Özgür’dü. Tam Nergis’le dalaşacağı sıra gene zop diye karşısına dikilen bu adam... Parmağı da şişti... Doğru. Ulan ne bela herif bu be!.. Bayağı canı da yanıyor. Yöresine anlamsız bakınırken başını önüne eğmiş kıs kıs gülen Muhtar’ı görünce çelişkili duygulara batıp çıktı bir anda. Şimdi şu herife...

— Şişerse şişer, dedi birden. Parmak alt yanı...

Başta Nergis, herkes bu sözleri bekliyormuş gibi, yudumladıkları içkileri püskürtecek bir patlamayla gülmeye başladılar. Tek gülmeyen gözünü önündeki buzlu rakı kadehine dikmiş kımıltısız duran Rahmi’ydi. Özgür de, bir içgüdüyle, Rahmi’nin yanında yer almaktan kaçar gibi gülenlere katılmıştı. Nesine kızacağım bu herifin? Kurtulmak için gülmek gerek. Ona da aldırdığı yok.

— Gülün siz. Yarın sabah olsun, o zaman da gülersiniz...

Rahmi’nin kesin yargılı sözüne ilk olumlu tepkiyi Muhtar gösterdi. Anımsamıştı birden.

— Gerçekten, dedi. Yahu bizim Rahmi anlar bu işlerden. Ocaktandır. Dedesi, babası ünlü çıkıkçı... Soydan...

Gülüşmeler kesildi, saygılı, çekingen gülümsemeli bir sessizlik aldı yerini. Özgür de duralamıştı. Bu konuda doktorlardan çok bunlara güvenilir olduğu üstüne o kadar çok şey duymuştu ki. Kentteki doktorların da tümünün... Parmak da şişiyor. Heriften emir aldı sanki!..

— Bir bakıversen Rahmi, dedi Muhtar.

Bir yandan da yumuşatmak ister gibi, aldırma sen ona, böyle gibisine göz kırptı Özgür'e. Rahmi, rakı kadehine dikilmiş küsülü başını şöyle döndürüp kısadan bir göz attı, yine kadehe döndü.

— Nesine bakacağım? dedi. Çıkmış işte... Sessizliği gene o bozdu:

— Sabunlu sıcak suyla ovalanıp yerine konacak...

İşin gülücüklü, şaka yanını iyice silip süpürmüş, kesin çözümlü davranışa çağrı gibiydi bu soğuk bildiri.

-— Ondan kolay ne var? dedi Muhtar. Şu tasa biraz sıcak su koyuver oğlum.

Ensesine dökülen yağlı saçlarıyla peruk takılmış dişi bir sincaba benzeyen çıtı pıtı minik barmen, daha önceden hazırlamış gibi tası, sıcak suyu, yanı sıra sabunu hemen bırakıverdi barın üstüne. Özgür duralamıştı. Artıyordu acısı da. Rahmi hiç ses çıkarmadan kalkıp yaklaştı; tası kaydırdı Özgür'e doğru. Sabunu suya sokup çalkaladı, köpürttü. Bunları yaparken bir kez bile başını kaldırıp bakmamıştı bir yana. Özgür'ün bar üzerindeki elini alıp soktu tasa. Ovalamaya başladı yavaştan. Çevredeki gözler tam bir sessizlikle tasın içindeki ellerdeydi. Nergis'in yüreğinde sıcak bir şeyler dolandı. Şu düşman ellere bak. Ne düşmanı? Bir tas sıcak suda kaynaşıverdiler. Çıkmış başparmağı sevecen bir ağırlıkla ovalarken Rahmi'nin dudakları da mı kıpırdıyor? Dua mı ediyor bu adam bir yandan da? Yapar bu... Rakı da içer, dua da eder...

— Sıkma, dedi sertçe Rahmi. Gevşek bırak...

Özgür bir şeyler diyecekti, sustu. Belli ki dişini sıkıyordu canının yandığına aldırmıyor görünmek için. Gür sakalları çok şeyi örtbas ediyordu. Bu kadar kişinin ortasında kötü sınav vermek; tabansız, canı tatlı, muhallebi çocuğu izlenimi bırakmak ağır gelirdi Özgür'e. Hele bu küçümsediği adamın ellerinde bir parmak çıkışıyla bu duruma düşmek katlanamayacağı bir onursuzluktu. Rahmi, yavaştan bir asılmayla parmağı yerine koyduğunda da yüz kasları, alnı biraz daha gerildi sadece, gözlerini kıstı biraz; o kadar.

— Oynat parmağını...

Yerine oturmuş parmağını rahatlıkla oynatmanın sevinci dolaştı gözlerinde Özgür'ün, çekti elini, şöyle bir yokladı sağ eliyle, başını salladı. Barın ardındaki muslukta ellerini yıkamaya geçerken,

— Bir daha da düşme parmağının üstüne! dedi Rahmi. Şimdi de çok oynatma...

Gülüşmeler başladı birden, geçmiş olsunlar...

— Eyvallah, diyordu Özgür. Sağ olun...

Yerine oturan parmağını biraz çekinerek oynatıp seviniyor, öteki başparmağıyla karşılaştırıyor, başını sallıyor, sanki daha da seviniyordu. Rahmi eski yerine geçmiş, gene kimselere bakmadan ağır ağır rakısını yudumlamaya başlamıştı. Hiç kimsenin gözünde deminki Rahmi değildi artık. Özgür de bir şeyler demek için aranır gibi bakındı. Bulamadı. Yenilgisini hafifletmeliydi hiç değilse.

— Bir parmak bile insanın canına okuyor be, dedi. Gülümseyerek Rahmi'ye bakıyordu. Önemli işler yapsa da bu adam hiçbir şey değil anlamındaydı bu sözler biraz da...

Oldukça tatlı başlayan gece beklenmedik bir başka olayla daha da keyiflendi. Kameraları bırakmak için otele uğrayan Fransızlar Hanna'yla geldiklerinde biraz düşünceliydiler. Paraları gecikmiş. Paris'le konuşmak istemişler, kanallar bozukmuş, gerçi biraz paraları varmış ya, daha Gökova'ya gideceklerine, ola ki bir de Pamukkale yapacaklarına göre, havale gecikirse sıkışmaktan korkuyorlarmış.

— Ne yapalım yani? dedi Özgür. Bir de onları mı düşüneceğiz? Oturup paralarını beklerler.

Bu dosdoğru söz bile, kaba, acımasızdı Özgür'ün ağzında. Nerdeyse kendini tutamayacak, hemen uygun bir söz bulsa karşı çıkacaktı Nergis. Oysa Fransızların bencilliğini öyle iyi bilirdi ki. Zerrin'den ötürü kendine yakın mı görüyordu bunları? Öyle de değil; Doğulu yanımız bizim; yabancı konuğa sıcaklık duyarız. O yabancı da Batılıysa, bize enayi der... Hem Zerrin'den ötürü ne yakınlık duyacağım? Öyle anasının gözü karıdır ki para çıkar konularında. Kim bilir bu işi nasıl tezgâhlamıştır, neler döndürüyordur el altından. Sonra, esrar mesrar da... Belki de paralarını dumana kaptırdılar. Natalie'yi de pek gözüm tutmadı ya... Pierre de... Gene bağırıyor bu oğlan? Özgür, Muhtar'la tartışır gibi alaylı bağırıyordu,

— Palavramantarizm Muhtar Ağbi! Ona palavramantarizm derler!.. Parlamentarizm İngiltere'de, Fransa'da, İtalya'da... Bizdeki palavramantarizm... Kim söylemişse doğru söylemiş... Yazık, ben bulmadım bu sözü. Ama çok sevdim...

Nergis konuşmanın başını duymadığı için bir şey çıkaramamıştı. Genellikle burjuva parlamentarizmi üstüne söylenen bu alaylı taşlamayı Özgür'ün salt bize uyar bir etiket gibi almasının nedenini anlamaya çalışırken,

— Bir kez bir ülkede, dedi Özgür, hoşgörü yok, düşünceden, düşünmekten korku yaygınlaştırılıyorsa ne parlamentosu, ne özgürlüğü be; ne demokrasisi?.. "Ya tam susturacağız, ya kan kusturacağız," diye bas bas bağırıyor adam. Yani onun gibi düşünmedin mi yasak koyuyor, öldürecek seni... Sonra da elini kolunu sallayarak dolaşabiliyorsa hangi özgürlük be? Bırak ki elini kolunu da sallamıyor boşu boşuna; bomba sallıyor, bıçak sallıyor, kurşun sıkıyor... O sloganı atmaktan daha büyük suç da yoktur aslında, demokrasi deniyorsa...

Söz buraya nerden gelmişti anlayamamıştı Nergis ya, babasının tedirginlik duyduğunu apaçık görüyordu. Belki de konu daha uzamasın, kapansın diye susuyordu Muhtar Bey. Özgür aynı coşkuyla yeniden aldı,

— Düşündüğünü söylemekten korkmaya başladı mı kişi, düşünmekten de korkmaya başlar. İşte bizdeki! Herif salt benim dediğim, diyor. Olacak şey mi bu?..

— Kim demiş olacak şey diye?

Ortalığa dan diye bu sözleri atan da Rahmi'ydi. Şaşkın, gergin hava gene gelip çökmüştü. Hiç umursamadan Özgür'e dik dik baktı,

— Sen de o dediklerinden değil misin? dedi. Ancak ağzın laf yapıyor...

Hoppalaa gene çattık belaya!.. Şimdi ne halt etsin bu Özgür? Yüzünde öyle çelişkili ışıklar yanıp söndü ki sonunda umarsız, ağzını açamadan kalakalmıştı. Muhtar, bütün kara buzları parçalayan bir kahkahayla birden yepyeni bir yöne döndürdü her şeyi.

— Yaşşaa Rahmiciğim, diye söylendi, iyi yakaladın bu hayın adamı... Hem ödümüzü patlatır korkutur bizleri, hem de demokrasi dersi verir böyle. Adım Özgür ya, yeter size bu, diyor!..

Öyle sulu kahkahalar patladı ki sokaktaki masalardan meraklı başlar döndü içeri. Özgür iyice allak bullak olmuştu. Muhtar'a baktı, toparlanıp bir

şeyler diyecekti ki duraladı. Muhtar'ın gözlerindeki alaylı gülücük, çevresindeki şenlik kendinden çok Rahmi'ye yönelik bir takılma olmalıydı. Muhtar dalga geçiyordu Rahmi'yle; kendisiyle dalga geçecek değillerdi ya... Rahmi'ye baktı, çatık kaşla önüne dönmüş rakısını yudumluyordu. Hay Allah... Güldü birden; aynı dalgacı gülücükle,

— Sana demokrasi yok arkadaş, dedi. Sen kırık çıkıkla uğraş. Konuşmak yok sana...

Sulu kahkahalar yine patladı. Çevredekiler de karışmışlardı gülmelere. Özgür güvenliydi başarısından. Böyle daha iyi olmuştu. Üste çıkmıştı. Az kalsın kendini gülünç edecekti yok yere. Pişkinlik sırası Rahmi'deydi bu kez. Onunki de çok sürmedi; gülüşenlere bakmadan Özgür'e döndü gene,

— Yok canım? dedi. Dördüncü Murat sanıyorsun kendini…

Bu ters vuruşla gene şaşaladı Özgür. Hele Nergis'in ağzındaki içkiyi tutamayıp püskürterek önüne kapanıp boğulacak gibi gülmesiyle ne kadar örtmeye çalışsa gizleyemememişti sarsıldığını. Ötekilerin de Nergis'ten kalır yerleri yoktu. Zerrin'in gözlerinden yaş geliyordu. Fransızlar da gülüyorlardı bir şey anlamışlar gibi. Sadece Fatoş durgundu; gülüyordu ya, pek içten değildi sanki. Bir de İbraam'ın olan biteni pek kavramamış, kavga çıkmasını bekleyen yumuşak, sırıtık yüzü. Birden toparlanıp alaylı dikeldi Özgür.

— Ne sandın? dedi. Dördüncü Murat'ım ben.

Rahmi'nin küçümser gibi yan yan bakmasıyla hızını alamamış gibi sürdürdü aynı tonda,

— Dördüncü Murat'ım... Beşinci Murat'ım... Keyfim ne kadar isterse o kadar Murat'ım...

Hiç beklenmedik bir şey oldu, Rahmi güldü birden,

— Buldum sonunda, dedi, tamam Beşinci Murat'sın sen...

Özgür de gülüyordu ya, pek kavramamıştı. Rahmi'yi kışkırtmak için sıralarken, Beşinci Murat'ın deli padişah olduğunu aklına bile getirmemişti. Bilmezdi de bu şeyleri. Bildiği, bu oyundan dönemeyeceğiydi. Üstünlük Rahmi'ye geçti, geçiyordu. Mızıkçılığa kalktığı an yenikti.

— Padişahım ben, dedi yukardan bir bakışla kara sakallarını sıvalayıp gür saçlı başını geriye doğru atarak.

— Ben ne dersem o olur bu ülkede! Sen de konuşmayacaksın bir daha. Senin saçmalıklarından bıktı usandı uyruklarım. Bir daha

konuştuğunu görürsem seni bu kaleye hapseylerim!..

Oyun tutmuştu. Rahmi de gülüyordu artık iyiden iyiye.

— Lebbeyk sultanım, dedi. Ferman efendimizin!..

Ötekilere döndü, oyunun vazgeçilmez kurallarını açıklar gibi,

— Deli padişahla baş olur mu? dedi. Ne derse yapacağız...

Özgür nerde nasıl keseceğini bilemiyordu belli ki, yüzü aynı çatıklıkta bakınıyordu ki Muhtar yetişti yardımına,

— Bu adama bu ceza yetmez efendimiz, dedi. Başka şeyler de emir buyrun.

Özgür gülümsedi, ona da iyi gelmişti bu öneri. Gene çattı kaşlarını cezayı düşünüyor gibi. Sağdan soldan atmaya başladılar.

— Hesapları ödesin...

— İçki ısmarlasın herkese.

Kaşlarını daha çattı Özgür, adil bir padişah çalımıyla baktı Rahmi'ye,

— Koskoca bir padişaha deli demenin cezası bu kadar küçük olamaz, dedi...

Padişaha deli demek yürekliliğini göstermekle onurlandırılmış Rahmi de cezasının büyük olması gerekliliğine inanmış görünüyordu. Özgür parmağını uzatarak,

— Aslında boynu vurulmak gerekir bu hainin, dedi.

— Eyvah gitti kellesi, dedi Zerrin.

Safça, doğal söylenen bu sözle yeniden koyverildi makaralar. Özgür de tutamayıp gülmüş, gene çabucak çatmıştı kaşlarını,

— Bu hainin önce dili kesilecek, sonra da bütün malına el konacaktır, diye kesip attı.

Oyunu bitirecekti ki Muhtar önlemek ister gibi atıldı hemen,

— Aman Hünkârım, dedi. Ceza çok ağır. Ailesi var, ona acıyın hiç olmazsa...

Özgür eski Özgür'dü artık; oyuna dönmek istemiyordu.

— Kötü mü be, dedi bu herifin dilinden ailesi de kurtulur!..

En çok gülen Fatoş oldu bu söze. Rahmi'de de alınganlık, küslük kalmamıştı pek. Yalnız, içkinin de etkisiyle tıkanır gibi gülen Fatoş'a döndü,

— Pek hoşlandın, değil mi? dedi.

Biraz da sevecenlik vardı bu sözde. Fatoş'un gülmesi daha da arttı. Özgür bir an baktı Fatoş'a. Başarısı yarım kalmamalıydı.

— Öteki cezayı da sizlere bırakıyorum, dedi. Ya malının bütünü ya da sizin uygun göreceğiniz şey!.. Kararlaştırın. Uygun olanı araştırır gibi bakışmaya başlamışlardı...

— De'ne dutsun, Göğova'ya göt'sün...

Tekne tutsun, Gökova'ya götürsün. Yanı başında duvara yapışıp kendini çoktan unutturmuş Ibraam'ın deyiverdiği sözlere en çok Nergis şaşırmıştı. Gözler üstüne dönünce kızaran İbraam'daki şaşkınlık, Nergis'e de geçti. Niye karışmıştı sanki? Bir saniye bile sürmeyen bu şaşkın sessizlik coşkulu gülmelere dönüverince rahatlamış gibi gülümsedi o da. Söylenen yeni yeni algılanıyordu sanki, arttıkça artıyordu coşkulu gülüşler.

— De'ne dutsun, Göğova'ya göt'sün...

Sözler birkaç kez yinelendi İbraam'ın ağzıyla, daha da arttı gülmeler. Sonunda tam algılanmış, tastamam da onaylanmıştı herkesçe. Zerrin yolda para bulmuş da, inanamıyormuş gibi bir sevinçle,

— Valla çok akıllı bu oğlan, dedi.

Bu söz daha da güldürdü herkesi.

— Tamam, diye haykırıyorlardı. Oldu. De'ne dutsun, Göğova'ya göt'sün bizi!..

Şaka derken iş ciddiye dönmeye başlamıştı. Gözler Rahmi'deydi. Rahmi, ilgi merkezi olmanın kasıntısıyla şöyle bir baktı, kurnazca gülümsedi.

— İyi ya, dedi. Tekne benden, kumanya padişahımız Deli Murat'tan...

Olmuş bitmiş gibi,

— Tamaam, diye bağrışarak coşkulu kahkahalarla Özgür'e dönmüşlerdi.

Özgür alaylı baktı bir süre.

— Yok canım? dedi. Ne akıllısınız! Bir hafta sizi besleyeceğim ben ha? Bir hafta bu adamla aynı teknede olmayı göze almama şükretmiyorsunuz da...

Sulu gülmeler arasında bir şeyler demeye çalışan Rahmi duyulmadı. Muhtar atıldı.

— Yooo, dedi. Padişahımız bizim denizden rızkımızı verir, gerisi bizden.

Böylece, daha bir süre sulu tartışmalardan sonra hep birlikte bir haftalığına Gökova gezisi kesinleşmiş oldu. Yalnız Rahminin bu işe ayırdığı, arsa için Kocakarı'ya kaptırılmış elli bin lirayı Muhtar izleyip

bataktan çıkarmayı üstlenmişti; kaçaklar kentin çok gerilerinde, tepelere doğru taşlık bir arsayı önermişti, parayı savsaklayıp duruyordu. Olay kesinleşip de Zerrin’le Hanna, Fransızlara çevirince sevinçten göbek atacaklardı nerdeyse. Ağır başlı Gerard, Rahmi’ye döndü gülerek.

— Lui, c’est un Sultan fou, et vous etes un vezir intelligent. (O deli bir Sultan, siz de akıllı bir vezir.)

Coşkulu gülüşmelerle kadehler kalktı gene. Özgür kasıntılı Rahmi’ye gülerek baktı.

— Anasının gözü gâvurlar, dedi. Beleş bok bulsalar avuçlayacaklar! Gökova’da görürsünüz, sizi köpekbalıklarına yem yapmazsam!..

Ayrıntılara geçildi. Neler alınacak. Saydılar, on bir kişi oluyorlardı.

— İbraam var, on iki, dedi Muhtar.

Ustasından izin alırdı o da. İbraam’ın çekingen davranışına tümden karşı çıktılar. Onsuz olur muydu? Asıl öneri ondan gelmişti. De’ne dutsun, Göğova’ya göt’sün!.. Takılır gibi gülüşmeler arasında Nergis,

— Bir ahtapot pişirir bu, dedi. Immmmhhh.

Yemeği kimin yapacağı sorunu çıktı ortaya. Balık tutmak Özgür’den, İbraam’dan, Korhan’dan. Özgür bağırıyordu,

— Bulaşıkları Rahmi yıkamazsa balık yok...

Hanna, yarı Fransızca, yarı Türkçe midye pişirme yöntemlerini anlattı Fransızların. Üstüne sos için diş sarmısağı alıp... Gözlerini Fransızlara dikmiş İbraam, sözün ortasında,

— Gortlangoz yipduru bunnaa, dedi birden...

Haydi gene gülmeler. Söz yinelenip durdu. Gortlangoz yipduru bunnaaa. İbraam da yemiş bir kez gortlangoz. Salyangoz yani. Ama bir daha yemezmiş... Hanna, midyenin sosunu bir türlü bitiremedi. İzzet Hadi’ye söyleyelim, dendi; belki o da gelir. Gelmez. Bakarsın gelir. Bir söyleriz. Söz İzzet Hadi’den, Özgür’ün resimlerine kaydı. İzzet, yeni çalışmaları beğeniyormuş... Yarın da atölyede çekim yapacaklarını anımsadılar. Sabah onda Özgür’de bulunup resimleri görsünlerdi. Birlikte görmeyi istemişti adam. İzzet Hadi’yi de alacaklardı Nergisler. Tekne işini konuşmayı Muhtar üstlenmişti. Büyük, rahat olmalıydı. Bildikleri birkaç tekneyle konuşacaktı. Haberci göründü kapıda. Hiçbiri onun gelmesini istemiyordu sanki. Böyle bir şey konuşulmamıştı ya, o coşkulu söyleşi, Haberci’nin görünmesiyle voltajı düşmüş elektrik lambası gibi parlaklığını yitirivermişti. Haberci’ye şöyle bir anlattılar olayı. O da pek istekli

görünmüyordu. Bir durgunluğu vardı. Çok durmadı, kalkıp dışardaki masalara gitti. Biraz sonra Nergisler, hep birlikte, yeni açılmış disko benzeri bir yere gitmek için çıktıklarında, sokağın öte ucundaki meyhane önünde iki adamla oturmuş, ağır ağır başını sallayarak birinin anlattıklarını dinliyordu. Geride Muhtar, meyhaneden önü sıra Nergis'le çıkan Korhan'ın bir ara durup baktığını görünce, konuşan adamı tanıdığını anımsadı. Ankara'da bir bankanın çok yetkili genel müdürlerinden biriymiş. Ses çıkarmadan yürüdü Korhan. Sokağı dönerken dönüp gene göz attı Habercilerin masasına Muhtar. Ne oldu gibisine bakan Nergis'e,

— Benzetiyorum belki, dedi. Bir sivil komiser vardı, Ankara'da. O gibi geldi... Konuşanın yanındaki...

Deminki içkili, coşkulu havadan daha kurtulamamış Nergis, gülüverdi,

— Belki onlar da gelir Gökova'ya!.. dedi...

VIII

Ertesi gün, Nergisler, İzzet Hadi'yi de alıp Özgürlere gittiklerinde İbraam'dan başka herkesi bahçede buldular. Özgür'ün resimlerini, yontularını, bir iki seramik çalışmasını, nesi var nesi yoksa hepsini Hanna bahçeye sıralamıştı. Bu açık hava sergisi Pierre'in isteğiyle olmuştu biraz da. Kamerayla hepsini saptamak istiyordu, içerdeki ışık yeterli değildi. Yirmi kadar irili ufaklı yağlıboya, çok sayıda suluboya, pastel çalışmalar, çıplak kadın desenleri, kil çalışması bitmemiş bir iki büst, tahta, mermer başlar, bir arkadaşının fırınında pişirdiği bir iki seramik; kim bilir kaç yılların emeği, bahçenin her yanında film çekimi için, daha çok ışık koşulları gözetilerek serpilip, dağıtılmıştı. İzzet Hadi yokla başlamıştı yakınmaya, Deli Oğlan'ın sergi açmamak için anlamsız ayak diretmesinden.

— Bizim alt salonlarda diyorum, istersen bizim bahçeyi vereyim diyorum, ı- ıh; sergi için çalışmıyormuş o; kendine resim yapıyormuş!..

Yakında Jülideler gelecekler ya, kalabalık da konukları varmış yanları sıra. Sanatçılar, gazeteciler filan. İngiliz, Amerikalı, Fransız... Belki Peter Ustinov varmış aralarında. Jülide dersen, resim tutkulusu. Deli Oğlan'da bu inat varken, hiçbir şey yapılamazmış. Nergis bahçede, Pierre'nin kamerası önünde. Gerard'ın verdiği mise en scen'le, gülünce kaçan bir yapaylıkla bahçede dolaşan Deli Oğlan'ı görünce, İzzet Hadi'nin bu yargısını oldukça abartılmış buldu! Bir şeyler yapılabilir bu Deli Oğlan'la! Yalnız, ekranda

tek başına olduğuna inanmalı! Resimlerindeki dünya da, o. Çocuğa sor, kaşık ne içindir, diye: Yemem içindir... Dünyadaki her şey de bu Deli Oğlan'ın yemesi için!.. Korhan'la ağır ağır dolaşıyorlardı resimleri. Nergis, Korhan'ın ne diyeceğine bakıyordu merakla. Sessiz, tek tek duruyordu resimlerin önünde. Dakikalarca bakıyor öyle. Hiçbir şey algılamıyor, dersin!.. Gözü Rahmi'yle Fatoş'a kaydı. Dün geceden beri değişti bu Rahmi! Dün gece bir iki ters yumrukla indirdi, indiriyordu Özgür'ü. Haberci'nin biliciliği doğrulanacak mı ne?.. Gerçekten ilginç bir adam bu. Hele karısının yanında!.. Fatoş da resimlere, Özgür'e bakar gibi bakıyor!.. Ne o, Korhancığımı gülümseten hangi resim böyle? Korhan'ı belli belirsiz, biraz da gönülsüz gülümseten özenle çizilmiş çıplak bir kadın deseni Nergis'i de tedirginlikle kımıldattı birden. Üşümüş gibi oldu. Benzerliğini ancak kendisini yakından tanıyanların tartışmalı da olsa bulup çıkaracağı Nergis'in deseniydi bu. Matisse'in, düzeyde, minimuma indirilmiş çizgileri özentisinde, sedirde uzanmış, göz ayılarında bir iki Tatar kırışığı, ince bir kız. Anımsadı: İlk günlerinde saatlerce çırılçıplak edip yukardaki odada çalışmıştı. O günler, ilk kez o sedirde... Bir ürperme dolaştı içinde. Camı yere vurup deseni parçalamamak için nasıl da güç tutuyordu kendini. Korhan anlamış gibi yavaşça iteleyerek yontulara doğru yürümelerini sağlamasa yapacaktı belki de. Korhan'a bir şeyler demek istedi. O, oralı değildi pek. Hem ne diyeceğim? Sonra, ne var bunda? Sanki bilmiyor mu o? Kim bilmiyor ki. Bir de büste çalışmıştı o zaman. Na, işte o da burda. Çıplak, dimdik memeleri, yuvarlacık omuzları, saçları tepesinde toplanmış genç kızın Nergis'e benzerliği söz götürmezdi. Gizlemeye çalıştığı acılıkla gülümsedi, Korhan da gülümseyip baktı,

— Övünmelisin, dedi. Bir sanatçı konu almış seni...

Alay mı ediyor, ciddi midir? Anlayamazsın ki. Ne diyeceğini bilemedi, kızardı Nergis. Konuşsa kekeleyecekti belki de. Toparlandı, alaya alan, yalancıktan bir önemsemeyle,

— Değil mi ya!? dedi... Yalnız, ihtiyarlamışız!.. Çok gençmişim o zaman...

Natalie'yle Özgür karşılıklı bir şeyler konuşuyorlardı kameranın önünde.

— J'al foi dans Fart de la Mediterranee (Ben bir Akdeniz sanatına inanıyorum), diyordu Özgür.

Bu küçük kent, uzak, yakın bir gelecekte tarihteki yerini alacak, antik tiyatronun yöresi; akademileri, müzeleriyle, arı gibi çalışan yüzlerce genç sanatçısıyla, ressamı, yontucusu, yazarı, çizeriyle Akdeniz kültürünün, sanatının yeni odağını oluşturacakmış. Yeniden başlayan Fidyas'lar çağı... Sanatın altın çağı...

Korhan'ın yüzünde, demin çıplak desenine bakarken gördüğü garip alaylı anlam belirince Nergis de tedirgin gülümsedi. Özgür'den bu sözleri eskilerde nasıl evecenlikle, soluğu kesilirce bir bağlılıkla dinlediğini biraz da utanarak anımsamıştı. Neredeyse dehasına inanmıştım bu oğlanın. Neredeysesi var mı? Ne çocukmuşum? İşte yaptıkları ortada. İzzet Hadi'nin yeni çalışmaları dediği, biraz nonfigüratife kaçan, soyuta götürülmüş, ancak yakından, iyice bakınca doğan beliren peyzajlardı. Tatlı bir renk cümbüşüydü ilk çarpan. Bir sürü soğuk rengin, parça yeşilliklerin, maviliklerin, beyazların uyumlu kaynaşmasını, hiç beklenmedik ateş gibi bir çimdik uyumsuz kırmızı, tatlı bir turuncu, yerli yerine oturtuverivordu. İyice baktınız mı, bu ilk al

— Nasıl? dedi. Bir şeye benziyor mu?

Korhan sessiz duralayınca, elinde olmayan bir evecenlik bastı Nergis'e. Tam Korhan bir şeyler diyecekti ki İzzet Hadi yaklaştı.

— Kutlarım Deli Oğlan, dedi. Gün ışığında daha da çarpıldım. Hele şu son yaptığın süngerci tekneleri...

Özgür konuşturmadı,

— Allah'ı seversen dur be Lezzet Bey, dedi. Senin övgülerin yüzünden yakacağım bir gün bu resimleri ben!

Özgür'ün yalancıktan bezginliğine, gülüyordu İzzet Hadi. Bir yakınına şımarmasıydı bu...

— Hiç kuşkum yok yaparsın, dedi sevecen gülerek. Deli Oğlan dedik ya...

Rahmi, Fatoş, Muhtar da sokulmuşlardı.

— Yooo, İzzet Bey, diye karşı çıktı Muhtar. Deli Oğlan değil artık. O, Padişah Beşinci Murat...

İzzet Hadi hemen kavramıştı.

— O da deli canım, dedi. O da yapar...

Gülüşmeler arasında akşamki olayların sözü edildi, Gökova yolculuğunu anlattılar. İzzet Hadi katılamayacağına üzgündü. Jülideler

gelmeden evi onartarak toparlayacaktı. İstanbul'dan da bir konuk bekliyordu. Korhan'a döndü.

— Bağışlayın, dedi, sonradan aydım, ben sizin sözünüzü kestim gibi...

— Kestin ya, dedi Özgür. Tam bir şeyler diyordu...

Korhan karşı çıkar gibi,

— Yok canım, dedi. Öyle önemli bir şey değildi diyeceğim. İyi çalışmalar belli ki... Ben pek resimden anlamam...

Çekingence söylenen bu sözler Özgür'ü dürtüklemiş, giderek kuşkulandırmış olmalıydı. Kendine güvenli bir gülümsemeyle,

— Bir de resimden anlamayanların ne düşündüğünü öğrenelim, dedi. Söyle içinden ne geliyorsa, eleştiriden hoşlanırım ben...

Kendini tuttu Nergis. Hiç de hoşlansa bari eleştiriden. Korhan, bir süre baktı Özgür'e,

— Sanatın süslemeci yanında da başarı gösterilebilir, dedi. İçinde kıvranıp durduğumuz sorunlar, insanın savunulması bana daha ağırlık kazanmalıdır gibi geliyor...

Özgür aynı güvenli gülümsemeyle başını sallıyordu ağır ağır, Korhan susunca, bir şeyler daha bekler gibi baktı,

— Sanatçıyım ben, dedi, avukat değilim.

Korhan güldü. Ötekiler de gülüştüler. Dinlemekten çok toplanmış seyrediyor gibiydiler iki konuşmacıyı. Zerrin'le Hanna da merakla yaklaşmışlardı.

— Demek kafalarımız uymuyor, dedi Korhan. Sanatçı güzelin, güzele kaynaklık eden doğruların avukatı değilse, daha işin başında sanatçılık da değil, insanlık görevinden kaytarıyor sayılmaz mı?

Özgür'ün alnında, Nergis'in çok iyi tanıdığı, kızgınlığa geçerken görülen titreşim benzeri bir kıpırdama belirdi. Gözleri kısıldı.

— Sayılmaz, dedi sertçe. Niye sayılsın? Sözgelimi ben avukatlığa kalkışmıyorum diye neden kaytarıcı oluyorum?

Bir gerilim içinde duraladılar. Korhan aldı yavaşça,

— Avukatlık etmekten kurtulamıyor insan, demek, dedi. Bak kendini savunuyorsun. Doğru bildiğin için doğal ki. Haksızlığa, saldırıya uğramak istemiyorsun. Sanatınla, yapıtlarınla başardıklarını, davranışının, şu savunmalarının kanıtları diye önümüze koymaya kalkabilirsin... Neresi kaytarmaymış bunların diyebilirsin. Güzel mi değil mi? diye karşımıza

dikilebilirsin. Hakkın… Haksızlığa karşı başkaldırma, yerinde bir duyarlılık belki de... Ama haksızlığa uğrayan milyonlar ne olacak? Tarihin nükleer köşesine kıstırılmış, acılar içindeki insanın payı ne bu güzellikte? Bunlara ilgi duymadığına inansam, sözünü etmem böyle şeylerin. Çelişkili bir tutum olmuyor mu?

Durdu, gerilimi gevşetmek ister gibi gülümsedi,

— Eleştiri dedin de, dedi. Suçlamak diye alma sakın. Öğrenmek isteğime de bağlayabilirsin...

Çardağın altındaki masanın köşesine sağ ayağını sarkıtır biçimde eğrelti ilişti Özgür; yüzüne gene o alaycı gülücüğü taktı,

— Peki ne yapacağız bu durumda, dedi. Nasırlı eller mi çizelim bu mavi kentte oturup?..

Güldü Korhan.

— İlle de nasırlı el bekleyen yok sizden, dedi. Ancak, gerçek yaratıcılık alanını bulamıyorsanız sizi kim zorla oturtuyor bu mavi kentte? Balıkçı Usta, hükümet zoruyla gelmişti, biliyorsunuz. Sizi zorlayan ne?

Kızmak da güçtü bu soruya, yanıt bulmak da... Özgür aynı önemsemez gülümsemeyle bakıyordu ya, sinirliliğini örtbas edemiyordu. Boşluktaki ayağını sallamaya başladı,

— Sanatçı surda oturmaz, burda oturur gibidir kural mı var kardeşim? dedi, alaylı gülüyor görünerek.

— Yok da, dedi Korhan. Çağın yüreği, damarı nerde atıyorsa ordan da uzak düşmemeli, dedi. Böyle bir kural olmalı.

— Sanatın yüreği, damarı burda atmış daha binlerce yıl önce, dedi Özgür. Çağın ne demek?

— Demin kamera önünde de söylüyordun, dedi Korhan. Bağışla, ona da takılmıştım. Açtın, ben de söyleyeyim...

Film çekimini tamamlayan Fransızlar da gelmiş, Korhan’la Özgür’ün dinleyici çevresini biraz daha genişletmişlerdi. Bir çember ortasında çekingen duraladı Korhan. Toparlanıp hemen aldı gene.

— Bu yörede gelişen sanat dediğin, hepimizin bildiği kölelik uygarlığının sanat ürünleri. O ürünlerin yaratıcıları, dört dörtlük de yaşasalar, sınırlı bir çağı yaşamışlar... Mozoleuma, tiyatroya, giderek Fidyas’ın, Praksiteles’in yontularına taş taşıyanlar tarihi yaptıklarının bilincinde değildir. Çevreden en insanca yaklaşım bile acımadan öteye geçmez onlara. Bugünün örgütlenmiş yığınları yanında umarsız, zavallı bir

sürü bu köleler. Sanatçının insan sevgisi, saygısı, geometrik, matematik ölçülerle yaklaşılan güzel'e, güzel insana yönelmiş. İnsanoğlunun bir de doğaya köleliği var o günün ilkel tekniğiyle. Elverişli iklim, coğrafya koşullarıyla da bağlı bu yöreye. Yani o uygarlıklardaki sanatçıya da kimse şurada otur, burada otur dememiş ama, çağın atardamarı bu yörede. Yaratıcılığına en uygun toprak burası o tarihsel dönemde. Çağın her şeyi kentte toplanmış, kendisi de kentte sanatçının. Gene yineleyeyim; hepimizin bildiği şeyler bunlar. Bu dar coğrafya bölgesine sığar mı bu çağ? Çağın atan yüreği en azından bu nedenlerle burada değil; nerde olduğu da besbelli; bunu sen de bilirsin benim kadar, bu gerçeği neden önemsemiyoruz? Bunu anlamak kolay olmuyor işte... Anlatamadım, belki biraz da karıştırdım ya...

— Yoo, anlattın, dedi Özgür. Pek de iyi anlattın da; çağın gelişmesini düşünüyorsun da, iletişim araçlarında baş döndürücü gelişmeyi niye düşünmüyorsun? Bunu anlamak da kolay olmuyor. Ben her gün İstanbul'dayım, her gün Çukurova'daki kavgaların içindeyim. Radyo, televizyon, basın yayın varken, ille de oralarda kat mı tutmak gerek?.. İşi çok şematik alıyorsun arkadaş...

Özgür bir üstünlükle bakarken hemen aldı Korhan,

— Mavi kentte oturup nasırlı el çizilmez, sen demiştin, dedi. Baş döndürücü bulduğun iletişim sana çıplak kadınlarla, mavi koyları mı getirdi içinde kıvrandığımız bu dönemde? Salt iletişimden kaynaklanıp insan sorununa değinmek de şematiklik olur ya; geçtik iletişimden, yörede bunca çalışan insan var. Demircisi, marangozu, gemicisi, yağlı tulumlar içinde koşturan bir sürü genç. Hem de burda, biliyorsun, sosyete hanımlarının fitil gibi kafa çektikleri, sirtaki dinleyip tepindikleri meyhanelerle bu kir pas içindeki genç insanların karanlık işyerleri yan yana, omuz omuza, bitişik. Kendi payıma hiç değilse onlardan yana bir şeyler görmek isterdim, onları çizmesen bile. Sonra bu resimler, hiç sevmediğin, karşı olduğun, alay ettiğin kişilerin duvarlarını süsleyip salt onları keyiflendirirse tedirgin etmeyecek mi seni? Dünyaya tersinden bakan bir sürü adamın... Bağışla, uzattım. Dedim ya, resimden anlamam ben. Bana resim yapacak değilsin ya...

İğnelemelerin üstü yapaylığı hiç de belli olmayan, gülümser gibi çekingenlik örtüsüyle kaplıydı. Karşı yanı kollamaktan çok, güç duruma

düşürüyordu bu ince davranış. Özgür sıkıştığı köşeden kurtulmak ister gibi indi masadan.

— Ne kurnaz adamsın be, dedi. Karşındakine söyleyecek söz bırakmıyorsun. Kimseye resim yapmıyorum, kimseye resim vermiyorum ben kardeşim. İşte bu kadar...

Söyleyecek söz bulamayanın suçu karşıya yıkma kurnazlığıydı bu aslında. Gerilim içinde izledikleri yarışmadan yorgun düşmüş ötekiler de gülüşmeye başladı.

— Vallaa, dedi İzzet Hadi, iyice yaşlandım ben. Açıkça söyleyeyim ki konuşmalarınızın çoğunu anlayamıyorum. Özgür'ün bu çalışmalarına bayıldım. Çırak, çömlek nasıl sokulur o resimlere? Geçende bahçede, begonvilli köşeyi çalışayım, dedim. Lotuslar filan var biliyorsunuz çeşmenin köşesi. Biraz da bu oğlandan özendim ya... Kendi aklıma uydum, çeşmenin yanına da bahçıvanı koyayım, dedim. Adamı da bir saat oturttum orda. Girmiyor efendim, adam resme girmiyor. Bütün renkleri bozuyor...

Nergis'le Korhan bıyık altı gülmeye başladılar gene. Özgür, İzzet Hadi'ye bir şeyler diyecek oldu, yanındaki sessiz bakan Rahmi'yi görünce bozulur gibi duraladı. Güç duruma düşürmede bu herifin de bundan kalır yeri yok gibi... Nergis tutamamış, kıkır kıkır gülmeye başlamıştı. Biraz da Özgür'e nispet yapıyordu belli ki. Bunalmış, içinden çıkamamış bir tavırla,

— Aman be, dedi Özgür. Güneş tepemize bindi, dır dır dır... Haydi sizi Adaboğazı'na götüreyim de deniz görün...

Zerrin çıkıştı.

— Bu kadar insan o tekneye...

— O tekne on beş kişi alır kızım... İstemiyorsan gelme. Parmağım daha tam geçmedi bile...

İzzet Hadi gelemiyordu; Leleg Çobanı'nın dağlarda yürüyüş günüydü. Muhtar da tekne işini ayarlama peşindeydi. Çabucak toparlanıp alt sokaktaki pansiyondan telefonla çağırdıkları iki taksiye atladılar. İzzet Hadi'yi Akkonak'a, Muhtar'ı Cami önüne bırakıp palmiyelerin kıyısında bağlı duran Zoka'ya doluştular. Yedi metrelik tekneye on kişi dengeleyerek yerleşmişti. Daha Mendirek Feneri'ni geçerlerken Rahmi'yle Fatoş'tan başka herkes giysileri atıp içlerindeki mayolarla kaldılar. Onların mayoları deniz çantalarındaydı. Sıcakta onlar da dayanamadı, başaltının önündeki kuytuya çömelip havlu tutunarak giydiler mayolarını. Sonradan soyunmasından belki, mavi bikini içindeki Fatoş'un kadın ölçülerine uygun

alımlı gövdesi, birden hepsinin gözüne çarpar olmuştu. Dümendeki Özgür'ün gözleri de bir süre takılıp kaldı. Üstünlüğünü sinsice bilen Fatoş'un, çevreye, denize, şöyle bir bakınır görünürken Özgür'ü karşılıksız bırakmadığı Nergis'in gözünden kaçmamıştı. Tamam, Hanna'ya sepet havası... Her şey de bizim gözümüzün önünde olacak! Gökova'ya niye gidilir böyle bir serüven yaşanmayacaksa?.. Sen uyu Rahmi Bey, paraları da sana ödetecek bu canavar... Birden acıma duydu Rahmi'ye. Nesine acıyacağım? Ne bileyim? Herkesin var bir acınacak yanı işte... Senin de mi? Uçağa bak. Birden alana atılmış, görünmez, mitolojik bir devin elinde yükselen meşalenin ak izi uçsuz bucaksız mavilikte, derinlere doğru akıp gidiyor. İçinde olsaydım. Ne çok uçak geçer burdan da. Beş on dakikada bir. Na işte biri daha, porsuyup dağılan deminki ak kuşağa dipdiri çapraz çekti. O da dağılır şimdi. Ne güzel her şey. Deniz desen masmavi. Fatoş'un bikinisi! Göğüsleri güzel karının. Onun da büstünü yapar Özgür.

— Yanımıza yiyecek bir şey almadık, dedi Rahmi...

Güldü Özgür.

— Yiyeceği ne yapacan be? dedi. Deniz var burda...

Söylerken gözü gene Fatoş'taydı. Yiyeceği ne yapacan bu varken, diyor. Güldü Rahmi de. Bitez'e gideriz dendi, öğlene. Saat on ikiyi bulmuştu Adaboğazı'nda kıyıya demirlediklerinde. Daha koya girerken birer ikişer atlamaya başlamışlardı. Nergis'le Korhan birlikte dalıp karşı kıyıya doğru yüzdüler. Işıl ışıl akvaryumdu denizin dibi. Kum, çakıl, yosun, kaya parçaları, kıyılara doğru şurada burada küllenmiş ağır ağır oynaşan erişteler, kara dikenli denizkestaneleri, ürkek minik balıklar, mavi, camgöbeği suların dibinde, kendilerine coşkuyla katılıp kalacak birilerini bekliyorlar. Her vakit yaptıkları gibi dibe dalıp birbirlerini seyrettiler birkaç kez. Nergis, su yüzüne çıkıp soluklanırken, Gerard'la Zerrin küçük adada kollarını birbirlerinin bellerine dolamışlar kumsalda içerlere doğru koşuyorlardı. Demek Gerard'la, Zerrin. Pierre Natalie'yleydi. Belli olmaz bunlar, otelde değişirler! Amaan, ben de el âlemin şeyiyle çok uğraşır oldum. Ne isterlerse yaparlar. Alışmışız bir kez; doğal diyoruz, gene de doğal karşılayamıyoruz. İkiyüzlüyüz... Natalie, Hanna, Pierre, Özgür, çığlıklar atarak dalıp çıkıyorlardı sulara. Fatoş, Rahmi sessiz yüzüyorlardı yan yana. Şimdi şu karı, kocasına bağlı kadını oynuyor; uslu uslu yüzüyor Rahmi'nin yanında; gözleriyle kaç kez yatıp kalktı Özgür'le! Böyle bağlılığın ben. Peki sen? Ben, yatmak istediğimle yatıp kalkıyorum.

Demek, istediğinle yatıp kalkacaksın!.. Sorun mu bunlar be? Senin için değil de, başkası oldu mu sorun!.. Benim sorunum, suya girdi mi çıldıran bu deli Laz! Bak nasıl belime doladı aradan bacaklarını. Çek ulan! Gören de bir şey sanacak!.. Sanki insanın doğada kaynayıp yittiği yer burası; her şey olur burda!.. Ne çimdiği, tırnakla basıp kanatsam umursamaz bu oğlan. Benim yabani Laz'ım. Kimselere değişmem seni. İstersen inanma. Sen inanıyorsun değil mi? İnanıyorum, niye inanmayacakmışım? Şimdi sularda Fatoş'a gösteriler yapan şu kara sakallı oğlanı aldık. Diyelim ki... Amaan, has...tirsin, it... Şimdi de bu... Suya girdi mi ille de boğuşmak ister bu deli Laz... Al ulan... Nergis, deminden beri, kendini batırıp dibe çeken, kolundan bacaklarından, ayak bileklerinden birden yakalayıverip suyun içinde döndürmeye çalışan, daha bir sürü soytarılık için yöresinde kıvıl kıvıl dolaşan Korhan'a saldırdı. Onun istediği de bu. Nasıl yakalarım ben bu hamsi azmanını?.. Kol değil herifteki taka küreği, bir kulaç attı mı... Yakalasam ne yapacağım? Öperim bir güzel, tuzlu tuzlu dudakları. Karada da şu sulardaki kadar cıvıltılı olsan ne olur Korhancığım? Denizden çıkınca küsüyor musun? Ay tıkanacağım. Bir kayaya tutunup soluk soluğa kaldı bir süre. Korhan yöresinde dolanıp duruyordu. Karşıki kayalarda Pierre, Natalie, Rahmi, Fatoş bir şeyin üstüne eğilmişler, ürkek, şaşkın inceliyor, tartışıyorlardı. Balık, ahtapot filan olmalı. Pierre dalıyordu demin oralarda. Bir bakalım neymiş. Yaklaştıklarında, Zerrin'le Gerard da çıkmışlardı bir yerlerden. Özgür dalıp duruyordu kayanın ötesinde. Nergis kayanın üstünde, zıpkına takılı yayılmış duran şeye baktı, bir şeye benzetemedi. Ötekiler de bilmiyorlardı belli ki. Korhan gülümseyerek döndü.

— Bilimsel adını bilmiyorum, dedi Nergis'e yavaşça. Boş ver, hadi yüzelim.

O da ne demek? Bilimsel olmayan adı ne peki? Korhan yüzerek uzaklaştı; ilgilendirmiyordu onu. Şeye benziyor hayvan. Hayvan mı? Bitki belki de. Denizkarpuzu olmasın? O böyle olmaz canım. Baksana, dolgun, etli ortası yarık da, döndürünce kat kat, baksana. Şeye...

— Kalamarın şeyi olmasın? dedi Zerrin. Bir türü filan...

— Yok, gözü açılmamış sığırcık yavrusu...

Sudan kafasını çıkarmış, gözlükleri alnına kaldırmış Özgür'dü dalga geçen. Yüzünü buruşturdu.

— Atın o pis şeyi be, diye bağırdı. Bir boka yaramaz. Denizamı o!..

— Terbiyesiz, dedi Zerrin gülerek.

Özgür işletmeye başladı.

— Ne bozuluyorsun kız? Seninkinden mi söz ettik?..

Zerrin zıpkının ucunda eğreti takılı duran şeyi Özgür'e fırlattı. Gülüyordu Özgür. Anlamadan sırıtarak bakan Fransızlara,

— La chatte de mer!.. diye çevirdi bağırarak.

Fransızlar gülüşmeye başladılar. Natalie, ince sesiyle gülerek yineliyordu.

— Chatte de mer?..

— Sende, bende olan denizde olmaz mı kızım, diye bağırıyordu Özgür, Zerrin'e.

— Denizsiki de var. La bite de mer... Senin gibi utangaç bakireler denizpatlıcanı derler! Patlıcanı biliyorsun!

Fatoş'la tekneye çıkmış oturan Rahmi bozulmuş gibi bakıyordu bu sulu, utanmazca sözlere. Karışmaktan da çekiniyordu belli ki. Fatoş gizli bir gülümsemeyle izliyordu. Zerrin, elinde zıpkın suya atlayıp Özgür'ü kovalarken Nergis de çıktı tekneye. Koya giren bir başka tekne yaklaşınca Özgür bıraktı Zerrin'le oyunu.

— Heeeey, diye seslendi.

Orta boylu, sağlam yapılı bir adam teknenin başında şöyle bir el etti Özgür'e. Nergis tanıyordu adamı; Yalı Kahve'nin orada, gümrüğün önündeki duvar dibinde, limandaki teknelere girip çıkarken sık gördüğü biriydi. Özgür teknenin yanı sıra yüzerken büyük yakınlık göstererek seslendi adama,

— Ne o ağbem, keyfin mi yok? O ne surat?..

Demir atarken,

— Rakı yok, dedi adam. Keyif kalır mı? Unutmuş bunlar.

Özgür döndü, yüzerek geldi Zoka'ya, sıçradı başa, başaltındaki zulasını açıp kolunu daldırdı. Nergis biliyordu, kimseye el sürdürmez oraya. Bir küçük rakı çıkardı Özgür, gülerek zıpladı başüstüne, şişeyi gösterdi,

— Ayıp ettin ağbem, diye bağırdı bakan adama. Sen rakı iste...

Suya atlayıp yüzerek yaklaştı. Kırçıl saçlar altındaki geniş alnı, yeşil gözleriyle tekneden sarkıp Özgür'ün uzattığı rakı şişesini alırken yüzü parladı adamın.

— Yaşşa be Özgür Ağbem, dedi... Çok sağ ol!.. Hacca gitmiş kadar oldun!..

Güldü Özgür, ağır ağır yüzerek gelip sıçradı; üstünden sular akarak Korhan'la, Nergis'in yanına oturdu. Ayaklarını sarkıttı, paletleriyle suya vurmaya başladı yavaştan oynar gibi. Biraz uzakta demirlemiş teknenin güvertesinde elinde süt gibi rakı kadehiyle dolanan deminki adama bakıyordu.

— Çok içiyor, dedi. Hepimiz içiyoruz bu zıkkımı ya, bu da... Sabahtan başlıyor daha...

Nergis de Özgür'e bakıyordu deminden beri. Şaşırmıştı. Kimseye zırnık vermez bu. Hele içki. Hele teknede!.. Nerden böyle? Nergis'in sessiz bakışından anlamış gibi gülümsedi Özgür,

— Adam var ki rakı değil canını versin, dedi. Binde bir... Açıklama gereğini duymuştu, Korhan'a döndü,

— Karşıda, İstanköy'de bu oğlan yetişmeseydi papazı bulduktu. O puşt Yunanlı gümrükçülerden çekip aldı beni. O gider ben kalırım, dedi gerekiyorsa...

İki yıl önce yurda girerken itlik etmiş, karşıda Yunanlı gümrükçüler. Yer kalmadı diye bunu tekneye sokmak istememişler. Para koparacaklar. Kendini güç tutuyormuş herifleri yumruklamamak için. Sonunda bu Elçin Kaptan yetişmiş. Anlattıklarının etkisini ölçmek ister gibi dönüp baktı Nergis'le Korhan'a, pek önemsemediklerini mi sandı, ne.

— Güç durumda insana el atan adam nerde bu dünyada? dedi. Bilmem, bana pek rastlamadı.

Sustu. Nergis de dalmıştı. Doğru. Hem de tastamam doğru bu oğlan için. El atmak, iyilik ne, en yakınlarından sürekli kazık yemiştir bu oğlan. Belki de ondan bencilliği. O da kazıklamış onu bunu. Başta da seni. Beni bırak... Özveriyi tanıtmamışlar. Ondan niye beklensin? Peşi sıra, senin tek başına Paris'e gitmen özveri değil miydi? Beni bırak dedim. Korhan'a yakınlık gösteriyor, bu bile önemli bir adım Özgür için. Kendine eleştirenlerle geçinebildiği görülmemiştir. İşte görülüyor. Korhan da kolluyor onu. Korhan herkesi kollar. Onun sokağa attığı tırnak olamaz bu. Yok, o kadar da değil... Onun da kendine göre yetenekleri, becerisi, sırasında sıcaklığı, sımsıcaklığı bile denebilir. Yani öyle bir şey ki, Korhan başka doğal ki de, Özgür de... Şu karabatağın kanat çırpmaları da, suları yırtar gibi karnıyla sürtünerek köpürtüp, aman ne güzel be... Haydi dalalım biz de. Korhan'ı çekip suya atladı Nergis. O da düşmüştü boş bulunup. Özgür de atladı. Hemen herkes atladı suya. Su içinde oyunlar başladı gene.

Birkaç kez coşkuyla dalıp çıktı Özgür. Nergis’in paletlerini çekip kızdırmaya çalışan Korhan’a baktı, birden tutamamış gibi,

— Sen istediğin kadar söyle aslanım, dedi. Ben buraları bırakıp bir yere gidemem.

Deli çığlıklar atarak gene dalıp çıktı. Nergis’in peşini bırakmış uzaktan kendine bakan Korhan’a döndü gene, bağırdı.

— İstediğini söyle oğlum. O dediklerinin hepsini ben de biliyorum. Şu denize bak!.. Martıya, karabatağa!.. Doğru bunlar arkadaş... Kalamar, subye, lahos, sinarit doğru... Size güle güle Korhancığım, biz burdayız. Kız Zurna ver şu tüfeği, bak surata...

Kendini yitirmiş gibi coşkuyla bağıra çağıra yaklaşıp aldı tüfeği, başlığı taktı. Tam dalacaktı ki burundan kocaman iki direkli bir gulet teknenin döndüğünü görünce durdu, bakmaya başladı. Ötekilerin de gözleri takılmıştı. Bocurumunu, baştaki kısa yelkenlerini açmış ağırdan yaklaşıyordu tekne. Yabancı mı? Değil. Biraz daha yaklaşınca şaşkınlıkları daha da arttı. Muhtar, üstünde mayosu, güvertede gülerek el sallıyordu. Onlar da sevinçle el sallayıp Muhtar’a seslenmeye başladılar.

— Bu da nerden çıktı? dedi Rahmi kuşkulu.

Nerden çıktığını, biraz sonra tekneden atlayıp aralarına karışan Muhtar anlattı.

— Hanginizin talihi be? diyordu. Olmaz böyle şey!.. Hümaşah teknesi, İzmirli çok zengin bir müvekkilinin kardeşininmiş. Yarın yola çıkıp yabancı konuklarıyla Rodos’a gideceklermiş. Dün sabah tel gelmiş, ancak ayın sekizinde burda olabiliyorlar. Tekne on gün kadar bağlı burda. Altı gün için Muhtar’a, hem de yok fiyatına kiralamışlar.

— Kimde olur bu inek talihi? Parayı ödeyecek kişide... Özgür’ün bu sözleri duyulmadı bile. Coşkulu çığlıklar arasında Muhtar,

— Sür, dedim kaptana, diyordu. Şunlara bir sürpriz yapalım. Yarın sabah yola çıkacağımıza göre, kente dönmek gerek. Kumanya tamamlanacak filan... Atlayın hemen kotraya. Zoka’yı da yedeğe...

Daha sözünü bitirmeden sevinç çığlıklarıyla, denizden, motoru rölantide patpatlayan, kıçında sakız gibi filikası asılı, kırmızı çizgili can simitleri, ak boyalı parlak kamaraları, çifte direğiyle ağırdan sallanan kotraya doğru yarış başladı. Nergis’in gözü Zoka’ya sıçrayıp bacaklarını sarkıtarak oturan Özgür’deydi. Muhtar da görmüştü. Başını salladı, ne duruyorsun gibisine. Özgür dimdik baktı, gülüşerek atılanları gösterdi,

— Bunlar binip gitsinler Hümaşah'a, dedi. Ben Zoka'yla gelirim. Alaylı bastırıyordu Hümaşah'a. Muhtar'ın bir şey demesini önlemek ister gibi ekledi hemen.

— Bu koca götlü robsiğin kıçına bağlamam Zoka'yı...

Muhtar bir şeyler diyecekti, sustu. Özgür de işi alaya vurmanın gereğine inanmış gibi, atladı teknenin içine. Öteberilerini toplayanlara, kovalar gibi yardımcı oluyor, ordan burdan aldığı giysilerini, Fransızların deniz aygıtlarını çabucak ellerine tutuşturuyor, bağırıyordu bir yandan da,

— Haydi bakalım... Yallah... Çekin arabanızı... Allez vous en!..Vat'en!..

Hanna da koşuşanlar arasındaydı. Özgür'e bir baktı, bir şeyler diyecekti sanki. Kotraya bir an önce koşmaktan Özgür'ü falan görecek durumu yoktu kızın. Yüzünden bir kara bulut geçti Özgür'ün. Duraladı. Gözü, kendine bakıp duran Nergis'e ilişti, sırıttı yavaşça,

— Le fromage d'Holland!.. dedi.

Bir sır paylaşır gibi söylenmiş bu sözler Nergis'in ayaklarını bağlamıştı sanki. Ne saçma şeyleri onur konusu yapar bu oğlan? Deli!.. Peki ben... O da gitmemeliydi bu koca götlü tekneye!.. Özgür, Hanna'nın unuttuğu paletlerini peşinden fırlatırken bağırıyordu.

— Va t'en!.. Fous le camps!.. Basın hergeleler!.. Has... tirin... Sizi bir daha da Zoka'ya alırsam!..

Şakaya alınan bu bağırmalarda Nergis'ten başka kimsenin duymadığı bir gizli acılık vardı sanki... Gitmeyelim, Zoka'da kalalım biz de. Çoktan kotraya çıkmış Korhan'a da yüreğinde kızgınlık duyuyordu. Niye sanki? Ben de mi delirdim? Bir kişi kalsa, o da kalacaktı. Fatoş da mı duralar gibi oldu. Bekle!.. Rahmi'sinin kıçından ayrılabilir mi o karı? Sen ayrılabiliyor musun Korhan'ın kıçından? Kalkan kotranın ardındaki koltukta, küçük teknesinde, çalıştırmak için eğilmiş, motorun ipine asılan Özgür'ü görünce iyice suçlu buldu kendini. Acılık çöktü içine. Niye suçlu olacakmışım? Eşşek inadı bu herifteki. Bak, nasıl kasılarak oturdu dümene!.. Bir bok sanıyor kendini!.. Niye yalnız bıraktık bu adamı? Yalnızlığı kendisi seçiyor; biz niye bırakalım? Nasıl güvensiz? Herkes bırakıp gidiyor işte... Oh olsun deliye!.. Hanna'yı da iyi tanıyor! Gerçekten Felemenk peyniri karı. Gece gene bu peynire saldıracak, gerilerde küçülen başını dik tutmaya çalışan bu sersem deli! Ne bok yerse yesin!.. Rahmi de bakıyordu artık iyice gerilerde kalan Zoka'ya.

— Böyle ters herif görmedim, dedi birden. Bakıyorsun akıllı uslu... Bakıyorsun naletin biri...

Muhtar yaklaşıp oturdu.

— Burda her şeyin bir delisi, bir de uslusu vardır Rahmi, bilmez misin? dedi gülerek. Bitkilerin, balıkların, çiçeklerin... Deli sarpa, uslu sarpa. Deli gülfatma, uslu gülfatma: Sardunya yani. Deli eğşiot, uslu eğşiot... Gülüşerek bakanlara,

— Bu da aydının delisi, dedi.

Gülmeden bakan Nergis'e gözü ilişince yavaşça ekledi.

— Uslusu yeğlenir her şeyin. Öyle derler ya; ben deli sarpayı severim. Zevk işi...

Nergis duymamış gibiydi. Artık iyice uzaklarda bıraktıkları küçük tekneye takılmıştı öylece, uzunca bir süre bakıp kaldı. Ertesi sabah, yat limanında, Özgür'le Hanna'yı beklerken, Zerrin'in getirdiği kötü haberi alınca da, taa uzaklardaki teknesinde dimdik duran Özgür vardı gözlerinin önünde. Donakalmıştı hepsi. Ankara'dan gelen özel bir tim, sabaha karşı Özgür'ü evde tutuklayarak bir cemseyle alıp götürmüştü.

X

Gökova dönüşünde inanılmayacak kadar yorgundu Muhtar. Nerdeyse hasta sanacaktı kendini. Gerçi her Gökova yolculuğu biraz böyle biter. Alışıklığın üstünde devinim, uykuyu tam alamamak, bol içki, hele bir de seks ölçüsü kaçmışsa, "aman, ne güzel dinlendik!.." olur her seferinde. Güneşin, iyotun, oksijenin çırılçıplak saldırısı da sarsıyor olmalı kişiyi! Bir de... Yaşlandım belki. Ona niye önce söylemiyorsun? Söylemeye gerek var mı? Seks de yoktu benim için bu gezide. Taş gibi ağır bir şey vardı içinde: Özgür'ün tutuklanması. Nergis'teki sıkıntıyı da tanıdım ben. Bu kızı niye bu kadar seviyorum? Şimdi bir de gitgide büyüyen bir acıma, aman duymasın, acıma değil canım, semenlik karışıyor bu sevgiye. Korhan olacak o ağırbaşlı eşek, kapalı bir demir kapı kızın yanında. Rahmi bile ondan daha duyarlı göründü. Kıskançlığından desem, değil. Onca insan tanıdım. Umursamıyor mu, kendine aşırı güveninden midir, tepkileri bu kadar ölçülü adam görmedim desem yeri. Soğuk desem, soğuk da değil... Bilim adamıymış!.. S...tir et şimdi şu hergeleyi, zaten sinirlerim bozuk... Yaşlandıkça kişi vurdumduymazlaşır derler ben de işler tersine mi oluyor

ne? Bugün Jale’yi görünce de bozuldum. Kızından da utanmıyor karı! Nasıl fingirdiyordu meyhanede; Ferhat bile tedirgindi taşkınlıklarından. Sana ne? Doğal ki bana ne ya, Nergis için üzülüyorum! Vah vah! Nergis’in de pek umrunda... Nergis’i böyle düşünmek de yeni çıktı. Dünya umrunda oldu mu senin? Olmamıştı, ama oluyor şimdi! Demek yaşlanıyoruz. Kızımı da öteden beri severim. Başka neyim var şu dünyada? Ne huysuz karıdır aslında ya. Anasının damarı var. Bugünlerde dalıp dalıp gidiyor sadece. Özgür’ü niye aldıklarını da öğrenmedik daha. On beş günü geçti, bir haber yok. Ben de bulaşmak istemiyorum. Korkup kaçıyorsun. Ne korkacağım be!.. Bir dünya tanıdığın var Ankara’da, açıp da soramaz mıydın? Nergis söylemiyor ya, o da bunu bekliyor senden, anlamıyor musun? Anlamıyorum! İstiyorsa söylesin... Sonra, ben de sezinliyordum bir şeyler, hırlı olmayan bir yanı vardı bu oğlanın. Haberci de bir şeyler biliyor da, susuyor gibi; onu konuşturmalı. İzzet Hadi de toz. O günden beri yok ortalarda. Bir kez telefonda görüşmüşler Nergis’le; İzmir’e gidecekmiş çok önemli bir iş için, gelince ararmış. Özgür için de öyle üzgünmüş ki ne yapacağını bilemiyormuş. Bu konuda başvuracağı tanıdığı kimseyi de pek anımsayamıyormuş. Üzülmekten başka ne gelirmiş elimizden? Haksız da değil. Ne yapalım şimdi? Burayı bırakıp da Ankara’lara mı gidelim? Başım şu tekneyle yeteri kadar belada; Malik gelip Kekova’ya çıkmış kotrasıyla. Dönünce burda yakalamazsam kalır, bitmez bu tekne. Hem ne yapacağız Özgür için? Bir boku yoksa salıverirler. Varsa da, Ankara’ya gitsek ne yapacağız sanki? Polis soruşturması sürerken ne geliyor ki elimizden? Malik Bey’i bir kaçırdık mı?.. Amaan, hiç de sandığımız kadar tatlı değil şu dünya be; kendimizi kandırıyoruz.

Bezginlikle fırladı deminden beri uzandığı şezlongdan. Sabahın erken saatiydi; daha pek kimseler yoktu. Otelin önündeki kıyıda ağır ağır yürümeye başladı. Sabah güneşinin altında ışıldayan denize, kıyıda çakılları oynatan köpüklü sulara, ayaklarına yapışan ıslak kumlara, tahta iskelelerde sallanan teknelere, ak badanalı yapılara, çevredeki her şeye, yeniden barışmak çabasıyla bakmaya başlamıştı. Karaada’ya, Kale’ye, çirkin uyumsuzluğuyla göze batan bir iki yapıya bile... İçindeki ağırlığı giderecek bir şey arıyordu. Yandaki otelden kumsala inen iki bikinili kadını görünce ayılmış gibi oldu. Şu balık etlisi bayağı güzel. Neresi güzel be? Açlıktan gözün mü döndü? Haftalar var ki... En son İstanbul’da Sabiha’yla... Ona da kadın denirse!.. Yoklukta... Doğayla bile barışık olmam için bir kadının

aracı olması gerek... Dün gece de az kalsın... Hem de Fatoş'tu... Gerçeğini bıraktık, düşüyle... Yarım kalmış cinsel düşler öteden beri sinirli ederdi. Fatoş'la niye? Aklından çıkmıyor ki... O kadar da değil. Yalnız Özgür'e yer gibi bakması tedirgin etmedi diyemem. Asıl Nergis için yani... Özgür gitmeseydi, bu Gökova'da neler olacaktı kim bilir?.. Nergis yıkılırdı iyice. Zavallı kızım!.. Na, şu da fena değil. Ölçüleri iyi de, göğüsleri taşkın biraz. Olsun, onun da ayrı bir... Bizim Ankaralılar da ay sonu geleceklermiş. Hay Allah, şu otelde, bu kadar kadın arasında bize bir iş çıksa da şöyle... Bir atsam üstümden şu yorgunluğu!.. Yanlarına uzansam mı? Birden duraladı. Karaada'dan Halikarnas'a doğru yaklaşan bir tekneye dikti gözlerini. Sevindi; Malik Beyler döndüler demek. Tamam, YİĞİTLEVENT bu. Çift direkli, kocaman bir liberta kotra. On sekiz metre olacak. Şu gelişe bak! Benim Allah'ın belasını da bir gün böyle görecek miyim? Gidip limanda karşılamalı. Yaklaşan tekneye el edecek oldu, utanmış gibi vazgeçti. Giyinip gitmeli en iyisi. Suya girmeyi de içi çekmiyordu. Döndü, kumlara sırtüstü yatmış, bikinili, tombul kadının yanından geçip balkona çıkarken yukarda gözlerini ona dikmiş bekleyen Fatoş'u görünce duraladı. Bir eziklik duydu içinde. Gene bir şey oldu... Yaklaşınca daha da arttı bu eziklik. Fatoş'un yüzü dağınık, gözleri kıpkırmızıydı. Ağlamış. Gene takıştılar Rahmiyle! Ben ne yapayım?..

— Günaydın, dedi. Otur bakalım, ne oldu?..

Biraz daha üstüne varsa hıçkıracaktı Fatoş. Dudakları titriyordu. Balkonun kıyısındaki masaya karşılıklı iliştiler. Tek tük sözcükler dökülmeye başladı Fatoş'un ağzından,

— Dayanamıyorum artık... Kıskançlık da değil bununki... Manyak...

Yüzüne bakamıyordu Muhtar'ın. Gözlerini denize dikmiş, sessiz içini çekiyordu ara sıra. Ankara'ya gidecektik, demiş. Özgür'ü düşünüyorsun, demiş. Manyak!.. Gülecekti Muhtar. Manyak ama, sezmiş demek!..

— Geçer, dedi Muhtar. Üzme kendini... Kocanı biliyorsun işte...

Fatoş yavaşça dönüp öyle bir bakışla baktı ki ne diyeceğini bilmeden donup kaldı Muhtar. Neler yoktu bu karaltılı bakışta? Başkaldırma, suçlama, yalvarma, acımasızlık... Sevgi bile... Bile mi?.. Gözlerini dışarı çevirdi Muhtar. Yaralı bu kadın, ne diyeyim? Ne denir böyle heriflerin karısına? Odaya götürüp... Aman... Gerçekten dayanılmaz bu manyak herife. Ne etsin bu kadın?

— Canıma kıyacaktım desem, inanmayacaksın.

Gene denize dönmüş belli etmemeye çalışarak içini çekip sessiz ağlamaya başlamıştı. Yanaklarından inen gözyaşlarını mendiliyle bastırdı yavaşça. Muhtar'ın gözleri Kale'yi dönmeye başlayan YİGİTLEVENT'teydi. Malik Bey bir de arabasına atlayıp çekip giderse! Erken döndüler zaten. İşleri filan mı çıktı yoksa?.. Ben sana ne yapabilirim Fatoşçuğum? Ne istediğini biliyorum. Olmaz. Ben ancak kendimi taşıyabiliyorum. O cinin pezevenk, seni don gömlek bırakırsa ne halt edersin?

— Haydi limana gidelim, dedi. Yüzüne su vur lavaboda. Ben giyinip ineyim. Olmaz mı? Açılırsın. Malik Beyler geldi. Unutmaya çalış. O çoktan unutmuştur bile. Kalbi temizdir Rahmi'nin biliyorsun...

Batsın onun kalbi!.. Homurdanır gibi söylediği bu sözden sonra toparlanmaya çalıştı. Beklediğinden öte bir şey bulmamıştı belli ki. Derinden bir göğüs geçirerek kalktı yavaşça.

— Gideyim ben, dedi.

Gitmesini öyle istiyordu ki aslında. Gene de karşı çıkmış gibi,

— Nereye gideceksin? dedi Muhtar.

Der demez de pişman olmuştu. Sana ne? Gidecek yer mi yok? Dolaşıp dursun kentin içinde. Bir sürü tanıdığı var. Rahmi de çıkar nerdeyse. İlk kez mi oluyor bu? Aynı karaltılı bakışla dönüp baktı,

— Bilmiyorum, dedi Fatoş.

Gözlerinin dolmasını önlemek için kaçırdı gözlerini,

— Gidecek nerem var? dedi.

Benden başka gidecek yeri yok demek! Benim başımı derde sokar bu kadın. Sokmuş bile. Birden öyle bir istek duydu ki güç tuttu kendini, yukarı odaya çıkarıp...

— Bekle, şimdi geliyorum, diye fırladı.

Odada giyinirken kulağı merdivenlerdeki ayak seslerindeydi. Kapı açılıp girse içeri, diretemeyeceğini biliyordu. Niye gelsin?.. Deli değil ya... Gelse de. Sımsıcak sevişmede öylesine usta kadın görmedim değil de, doyum içinde doyumsuzluk, yani tüketip bitiremezsin bu kadını... Hele böyle deniz kıyısında, kaç yıl oldu şurda... Saçlarını taradıktan sonra da oyalandı bir süre. Ya bir de gelirse. İnanmam gerek. Başlamamak yeniden. İşte gelmiyor zaten sersem... Birden yürüyüp çıktı odadan. Kapıyı kilitlerken ardındaki ayak sesiyle yüreği duracak gibi çarptı. Döndü; temizlikçi kadındı. Çabucak merdivenleri inip aşağıda bakındığında

bulamadı Fatoş'u. Gitmiş demek. İçine bir acı oturdu. Bazı, ne kadar da katı oluyorum. Danışmada da kimse yoktu. Yine arandı. Şöyle bir, çıkıp sokakta aşağı yukarı bakınarak limana doğru yürümeye başladı. Nereye gitti bu kadın? Nasıl yıkılmıştı. Yazık...

Ne yapalım, bize de yazık... Otelden çıkamadım bir türlü; her gün biri yazıyor. Tekne para bekler. Bir sürü masraf. Güç dayanacağım... Şu Malik'i kafesleyip de birkaç yüz bin ayarladım mı, ardından İstanbul'daki ödemeler başlayacak, düze çıktım demektir. Malik'e diyeyim ki... Bu Rahmi gerçekten manyak. Ankara'ya gidecektik diye, tut kadına saldır, vay sen Özgür için istiyorsun! Gel de gülme... İlk günü daha, arsaya gittiğimiz gün kıyıda, Özgür'e nasıl baktığını da mı görmedi? Gökova dalgasını çıkaran İbraam salağı ama, söyleten Özgür!.. Özgür de değil yalnız; Fatoş'la Özgür!.. Deve!.. Deve, meve, ama doğru. Fatoş olmasaydı o it oğlan yanaşır mıydı Rahmi'yle bir teknede Gökova'ya çıkmaya?.. Bu da doğru... Hevesleri kursaklarında kaldı namussuzların! Demek onları da yutmadı Rahmi!.. Yaman adamsın ulan! Jeton biraz geç düştü! Bu kadın milletine basacaksın... Bir de gelmiş, hi hi diye içini çekip ağlar. Ağlarken de ne kadın... Niye direttim sanki? Şimdi odada... Aman, iyi ki... İşte Rahmi de geliyor. Suratı asıktı Rahmi'nin. Doğal görünmeye çalışarak gülümsedi Muhtar,

— Merhaba, dedi. Ne haber?

— Hiç, dedi Rahmi. Bugün gidiyoruz da, şu şeye bir uğrayayım dedim.

— Hayrola? Daha kalacaktınız...

Rahmi, Muhtar'ın yüzünde araştırma yapar gibi, baktı,

— Gene geliriz belki, dedi. İzmir'le konuştum, işleri karıştırmışlar, bir gitmemiz gerek...

Muhtar başını salladı,

— İyi, dedi. Ben de Malik Bey'e gidiyorum. Tekneyle döndüler. Daha görüşürüz...

— Görüşeceğiz, dedi Rahmi. Öğlende birlikte yiyelim istersen. Konuşmamız gereken şeyler var.

— Olur, ben marangozdayım sonra...

Rahmi, bir kez daha inceledi Muhtar'ın yüzünü,

— Fatoş'u gördün mü? dedi.

Muhtar hiç oralı olmadan,

— Ha, sabah bir ara göründü, dedi. Giyinmeye çıkıyordum, gitmiş. Ne oldu da?..

—- Yok, dedi Rahmi, öyle sordum. Bu yana geldi de... Hadi eyvallah...

Ayrıldılar. Gülmek geliyordu Muhtar'ın içinden. Benden saklıyor. Belli olmaz, yarım saat sonra da gelir, ayrıntılarıyla anlatır. Fatoş nereye gitti ki?.. Limana vardığında tekne yanaşmış, eşyayı, valizleri çıkarıyorlardı. Çoğu Nazan Hanım'ın yaz giysileridir. Bir haftalık yolculuğa en az yirmi mayoyla çıkar. Karı tam... Siktir et, şimdi onunla da tutturma; Malik'i ayarlayacağız. Nazan değil mi bu, kalabalıkla arabaya doluşuyorlar. Malik? Na, çene çalıyor kaptanla,

— Merhaba, hoş geldiniz, diye yaklaştı Muhtar.

— Vay Muhtarcığım...

Sarmaş dolaş bir öpüşmeden sonra kale duvarı dibinde, ağaçlar altındaki kanepeye çekilirlerken,

— Dediğim gibi kaptan, diye sesleniyordu Malik, tekneye çıkan kaptana. Dediğim gibi. Sen hiç karışma şimdilik. Ben sana haber vereceğim...

Kaptan başını sallıyordu gülerek. Gene bir şeyler çeviriyor it oğlu it!.. Şu, yırtık şortu, soluk gömleği, şipitik sandaletleri, başına geçirdiği laci kaptan kasketiyle, bilmem kaç yüz kez milyoner, milyarder değil de, orta yaşlı, teknenin son motor taksitini ödemiş, gözlerinin içi gülen, babacan bir gemici. Kanepeye oturduklarında elini Muhtar'ın dizine koydu, aynı güleç yüzle, Muhtar'ın başlamasına bırakmadan,

— Telefonunu söylediler, dedi. Buraya gelişte sordum, Gökova'ya çıktı dediler. Sevindim seni gördüğüme. Söyle bakalım şimdi, neydi derdin?

Muhtar, saldırı karşısında şaşalamış gibi baktı, gülümsedi. Hep aynı Malik.

— Biliyorsun, dedi, bir tekne yaptırıyorum. Umduğumdan çok uzadı. Benim devlet tahvillerim var. Sonra sağlam senetler var elimde, uzun vadeli... Şimdi tutup...

Malik, deminden beri dizinde tuttuğu eliyle şöyle bir ırgaladı Muhtar'ı, aynı babacan gülüşle,

— Ne kadar gerek sana? dedi.

— Beş yüz bin...

Ağzından kaçmış gibi birden söyledikten sonra çekingenlikle açıklamalar yapmaya girişiyordu ki Malik bir şaplak attı dizine,

— Dert etme, dedi. Bakarız. Başka?

Muhtar gevşemiş gibiydi,

— Başka; iyiyiz, dedi. Sen de erken döndün. On beş gün dedilerdi.

— Öyleydi, dedi Malik. İş çıktı. Fethiye'de, İstanbul'dan aradılar. Burda bir işimiz var. Seninle de konuşalım, öğlende...

Durup düşündü bir an, geri aldı hemen,

— Yok, dedi; öğlende Bahattin Beylerle buluşacağız.

— Biz de Rahmi'yleyiz belki...

— Hangi Rahmi? Şu bizim kimyager?..

— O, dedi Muhtar, gülerek.

Rasgele söylediği söze Malik'in gösterdiği ilgiye sevinmişti. Bir an baktı Malik, aynı gülen gözlerle,

— İyi, dedi onunla da konuşalım. İkindide gelsenize şurda bir çay içeriz. Akşam da birlikte oluruz.

— Bakayım... Olur herhalde...

Arabada bekliyorlardı Malik'i. Nazan el salladı Muhtar'a. O da selam gönderdi eliyle. Ayrıldıklarında omuzlarındaki tekne yükü kalkmış gibiydi Muhtar'ın. Olayı büyüttüm aslında. Malik için sorun mu bu? Bugüne dek bir şey istemedim ondan. İyi oldu bu iş. Fıstık gibi. Şu deli Rahmi'yi bulup karısıyla barıştıralım hemen! İkindide çaya götürmezsek ters olur. Niye istiyor bizleri? Salt çene çalmaya değil. Bir şeyler döndürüyor. Peki Rahmi'yle? Şu Haberci'nin yılışık yılışık çıtlattığı şeyler belki de... Anlayacağız. Önce bir tekneye uğrayayım.

İçine gün doğmuş gibiydi marangoza yürürken. Güven, güç doluydu. Dizginler elimde artık. Paramız tamam. Köpoğlusu para, dipdiri ediyor kişiyi. Hem de yiğitlik veriyor! Teknenin adı Yiğitlevent olacak doğal ki. O kadar parası oldu mu hem yiğit, hem levent olur!.. Gülümseyerek girdi işyerine. Şaşırdı. Rahmi'yi bir sandık üstünde dalgın oturur bulmuştu. İbraam'la iki çırak kaynak yapıyorlardı. Rahmi hemen kalktı. Muhtar'ın koluna ilişip dışarı çekti yavaşça. Dışarda, kızak üstündeki tekneye yaklaşıp durdular. Rahmi gözlerinin içine baktı Muhtar'ın,

— Delirmiş bu kadın, dedi. Tokatlamaya kalktı beni sokakta. Ayrılacakmış...

Tıkanır gibi durdu. Gözlerini kaçırdı. Ağlayacak nerdeyse.

— Ayrılsın, dedi. Ben de istemiyorum artık.

Muhtar gülümsemeye çalıştı.

— Dur bakalım, canım, dedi. Oldubitti mi yapacaksın? Ne kolay öyle!..

— Kolay, zor!.. O ki beni istemiyormuş, ben de istemiyorum.

Tam keyifli günümde yediği naneye bak şunların. Muhtar omzundan tuttu Rahmi'nin, aynı sevecen bakışla,

— Bırak bu boş sözleri, dedi. O da saçmalamış. Yeni mi bu? Geçer... Bugün Malik'e çağrılıyız ikindide. Adam sizi de bekliyor. Rahmi'yle konuşmak istiyorum dedi. İnşaat şirketi var onun biliyorsun. Tam sizin işleri ayarlayacağımız sıra oyunbozanlığa mı kalkacaksınız? Kürt Nihat'la bile kozumuzu paylaşmadık daha. Gelsin de Malik'e efelensin it...

Rahmi dikeldi birden. Tam yerinden vurmuştu Muhtar. Gizli bir alayla gözlerini dikip bakmaya başladı. Bizim tekne yüzecek Rahmiciğim. Kimsenin gölge etmesine izin verememem!.. Rahmi çoktan istekliydi ya, barışmaya güçlükle yanaşıyor gösterisindeydi. Onu da beceremez budala. İki yana sallanan başı ele verir kendini her şeyden önce. Bir de burnunun üstündeki kocaman, kapkara et beni. Hemen titremeye başlar sanki!..

— Peki, dedi, ben pansiyona gidiyorum. İsterse gelir. Kendisi bilir artık.

Başını dik tutmaya çalışarak yürüdü. Muhtar da bir iki adım gitti ardınca,

— Ben bir konuşayım istersen, dedi.

— Konuş, PUB'a girdi. İçiyordur. Zıkkım içsin.

Yürüyüp döndü köşeyi; Muhtar ağır ağır sokağa varınca alanın ortasına doğru gidiyordu. Saate baktı Muhtar, on biri geçiyor. Dur bakalım, öteki deli ne yapıyor? Yürüdü. PUB'ta, kıyıdaki bir masada, sabah sabah limonlu votka içerken buldu öteki deliyi. İkide bir de, mide ağrısından yakınır. Muhtar'ı görünce umursamamış gibi kıyıda yüzenlere çevirdi başını. Aldırmadan masaya ilişti Muhtar,

— İndim, yoktun, dedi. Niye söylemedin buraya geleceğini?

Duymamış gibiydi Fatoş. Bir süre denize baktı, bir yudum aldı içkisinden,

— Ayrıldım Rahmi'den, dedi.

— İyi etmişsin!..

Fatoş dönüp baktı, niye böyle der gibisine. Muhtar'ın gülümseyerek bakışı kızdırdı birden,

— Alay et sen, dedi.

Muhtar ciddileşti.

— Saçmalama, dedi. Seninle alay eder miyim ben?

Onuru okşanmıştı Fatoş'un. Başını doğrultup bir yudum daha aldı içkisinden.

— Bu kez kesin, dedi. Yetti ezildiğim. Artık kimseyi taşıyamam sırtımda...

Suskun bakıyordu Muhtar. Acıma doldu içine. Ama yapamayacaksın kızım. Sessizliği Fatoş bozdu yavaşça:

— Senden isteğim, ayrılmamızı bir an önce gerçekleştirmen...

Gene bir sessizlik oldu. Muhtar'ın içindeki acıma biraz daha büyüdü.

— Peki, sonra?

Fatoş'un, içinde bulunduğu umarsızlığı, biraz da acımasız belirtmekti bu. Sonra ne halt edeceksin? Birden dikeldi Fatoş.

— Butik düşünüyorum, dedi. Benden daha yeteneksizler ne işler başardı burda...

Doğru da senin bir kuruşun yok kızım. Bağışla, bunu da anımsatmak görevim...

— Güzel de. Yalnız yetenekle olmuyor...

Dönüp acıyla baktı Fatoş,

— Tasalanma, dedi. Senden bir şey isteyecek değilim.

Niye saldırganlaştı bu?

— Ama ayıp ediyorsun, dedi Muhtar. O kadar mı kötüyüm?

Gözleri doldu Fatoş'un, gene denize döndü,

— Bilmiyorum, dedi. Parçalanmışım ben...

— Elimde olan bir şeyi esirgemem senden.

Yürekten söylemişti. Sanki o da parçalanmış gibiydi, acıya batmış, önünde kıvranarak çıkar yol aranan bu kadınla. Çantasından sigara çıkarıp yaktı Fatoş, derin bir soluk alıp üfledi dumanını, gizemli bir bakışla doğruldu,

— Bana baksana Muhtarcığım, dedi. Bu iş çoktan bitmeliydi. Esirgeyebileceğin her şeyi esirgedin benden. Şimdi bırakalım. Çok şey değil benim istediğim bu dünyada. Gençliğim gidiyor. Gitti bile... Sen avukatsın, söyle bu manyağa, dünya yıkılsa ayrılmayacağım ondan. Ama

eteğimi de zor görür. Biraz da o kıvransın... Doğrusun, beş param yok bugün. Ama kadınlığım var artık!..

Şaşaladı Muhtar. Ne diyor bu? Fatoş gözünü kırpmadan bakıyordu. Başını salladı acılı alaylı bir gülüşle,

— Sen iyi bilirsin, dedi. Ona da anlat istersen!..

Bilmez olur muyum? Bu ne biçim bakış ama?.. Fatoş bir soluk daha aldı sigarasından, aynı acımasız gülüşle,

— Söylersin, dedi, kurtulmak isterse, iki milyonu yatırır benim için bir yere. Hukuk yanını sen düşün artık. Yoksa tımarhanelik ederim onu ben.

Vay anasını! Gerçekten de yapar bu kadın. Kim yarattı bu canavarı? Önce sen tımarhanelik olmuşsun kızım. İçki mi söyletiyor böyle? İki yudum votkanın işi değil bu; baksana gözlerine. Film çeviriyor bu karı. O kadını oynuyor!.. Hiç de kötü oynamıyor... Yavaşça kalktı Muhtar, gözlerini Fatoş'un gözlerinden ayırmadan,

— Hadi kendine yakıştırdın, dedi donuk bir sesle. Beni kullanabileceğini nasıl düşünüyorsun bu işlerde?

Fatoş sarsılır gibi oldu, toparlanmaya çalıştı. Ne sandın? Sen yalnız Rahmi'ye değil, bana da gözdağı veriyorsun aklınca...

-— Konuşulacak gibi değilsin, görüyorum ki, dedi... Biraz toparlan istersen...

Kâğıt gibi aklaştı Fatoş'un yüzü. Dudakları titredi. Bir şeyler demek istiyordu. Muhtar'ı yerine oturtmak ister gibi, belli belirsiz bir atılım yaptı. Muhtar aldırmadan yürüdü. O kadının oyununa bu erkeğin bu oyunu... İşte böyle, dimdik yürüyüp uzaklaşacaksın kadını bıraktığın yerden... Kadın da böyle bozulacak. Güzel de, şimdi Rahmi'yle ne yapacağız? Yakındaki oteline girerken kafası karmakarışıktı. Fatoş'tan da karışık belki... Malik'i adatırız da, gene de iyi olmadı. Bir bira mı içsem oturup? Fatoş gelir mi? Geldi. Ayaküstü oyalanan Muhtar'a baktı, merdivenlere yürüyüp çıktı yukarı. Peki, ben ne yapacağım şimdi? Bu karı şeytan. Masasından dönüp ayrılırken bir küçük tökezlemem bile, tökezler gibi olmam daha doğrusu, gözünden kaçmadı. İstediğini istediği yerde yakalar bu kadın. Yeni bir bağ kurmamalıyım bu kadınla. Ah eşşek Rahmi... Şu soluk yüzlü kızı bir yerden görmüşlüğüm var gibi. Burdan olabilir. Yanımdaki odalardan birinde belki. Yalnız mı yoksa. Merdivende, çıktıkça daha da alımlı bacakları, yuvarlacık kalçası. Omuzlarında kara saçları... Çok genç. Sağ koridorda demek. Bizimki de solda bekliyor işte. Hem de nasıl güvenli bekliyor. Biliyor eşşek

gibi geleceğimi. Sağdaki koridora dönen kıza baktığım da kaçmadı gözünden. Yer insanı bu gözler. Peki, ne istiyorsun benden? Evliya değilim, peygamber değilim. Erkeğim.

XI

Günlerdir bir tatsız düşün sabahında yaşıyordu Nergis. Özgür'ün gidişi, ertesi gün hiç de istekli çıkmadıkları Gökova yolculuğu, kısa bir uyanmadan sonra gözler kapanınca yeniden görülmeye başlanan kötü düşün geçmişte kalan iki parçasıydı. Gökova dönüşü kendini attığı evde başlayan düş sabahı da bitiyordu artık. Şimdi o düşün yaşamda çıkacağı günler başlıyordu sanki! Ankara'ya sözü geçer sandıkları tanıdık birkaç yüksek bürokrata mektup yazmış, birine telefon açmışlar, bir sonuç alamamışlardı. Kimse Özgür'ün ne için alındığını, durumunun ne olduğunu bilmiyor ya da söylemiyor, söylemek istemiyordu. Beklemekten başka yol yoktu. Londra'daki ablasına telefon açmayı düşündü. Telefonu da, adresi de bilmiyordu kimse. Öylesine kapalı kutudur ki oğlan... Bekleyeceğiz demek. Bekliyoruz. Hanna da bekliyor! Korhan'la konuşurken kuşkuya düştüler bir ara. Belki de bilmedikleri bir yanı vardı Özgür'ün; gizli eyleme dönük bir örgüte bağlıydı. Olur ya, oğlan bazı bazı... Olası görmedi Korhan.

—- Sanmıyorum, dedi. Öylesine içtenlikle bireyci ki...

Gene de düşünmeye başladı. Konuşmuyordu bu konuda ya, kafasına takılmıştı belli ki... Bütün o dedikleri, kendini gizlemeye yönelik olamaz mı? O da değil; hem öyle düşünür, hem de bir örgüte bağlı gizli eylemler sürdürür. Niye olmasın? Özgür bu... Gün günden büyüyen bir saygı belirmişti Nergis'in içinde. Tam tanıyamadım belki. Yiğitliğine yiğittir, demek bağlanıp bir yolda yürüyecek kadar da güçlü! Korhan da sezinlemişti bu duygusunu; alaylı bir gülüşle,

— Ne pakaysun öyle, dedi bir gün. Piz esger gaçaamiyuk?..

Sen hiç asker kaçağı olur musun Korhancığım? Bilmiyor muyum ne domuzun tekisin sen!.. O oğlan şaşırttı bizi yoksa!.. Hadi söylesene! Özgür gideli yalnızım bu kentte... Hişşşt, sen de biliyorsun saçmaladığını. Biliyorum. Bilmiyorum daha doğrusu... Ne bileyim ben? Hiçbir şey bilmiyorum. Bu kenti biliyorum yalnızca. Eskisinden iyi biliyorum. Kaçakların kenti burası! Zihnine açıklık geldi demek. Yoo, bunu eskiden de biliyordum. Korhan'la niye geldik buraya? Kaçtık. Niçin kaçtık, neden kaçtık? Boş hepsi. Kaçtık. Nedenler, niçinler tartışılır. Kaçtığımız oportada.

Korhan'ı da ben kaçırdım. Bırakırsam öldüreceklerdi. Öyleyse, kaçmak denmez ona. Bir süre geri çekilmek denir. Kavgadaysan öyle denir. Korhan için de öyle de... Benim kaçacak bir şeyim yok ki... Bu küçük kenti öğrendim sadece. Boş söz. Korhan'ın kavgasını biliyor musun? Bilmiyorum. Konuşmaz ki bileyim. Ama var işte. Bir gün onu da alıp götürürlerse? Ona karşı da mı saygı gelişecek içinde! Yeterince saygım var ona; şaşırtamaz beni. Ne kadar sürecek bu? Eteğine sımsıkı yapışmasam, çoktan dönecek Korhan. Bendeki durgunluk ona da mı çöktü ne, son günlerde iyice suskun. Dün gece, elimizde kitaplar, balkonda üç söz ettik, etmedik. Gece yarısı indi bahçeye, bir kova su çekti kuyudan, başından aşağı döktü, yattı... Hemen uyuyor o. Ben uyuyunca ezanlar başlamıştı. Ona doğru baş ağrısıyla uyandım. Günlerdir böyle bu. Sıcakların da etkisi var ya. Gölgede otuz altıydı dün. Daha da çıkacak diyorlar. Bereket bizim ev taş, bir de bahçe içi, ağaçlık filan... Yoksa küslük mü güdüyor bu Korhan bana? Saçma; niye gütsün? Ne bileyim, o da ayrı bir kapalı kutu. Kıskanıyor olamaz mı? Neyi kıskanacak? Özgür yok ki... Olunca çok mu kıskanıyordu? Kıskanacak ne var ki? Ne bileyim, bu erkekler, bakıyorsun durduk yerde... Durduk yerde kafanda kuran sensin bunları. Şımarık, ben merkezci... Neyim şımarık benim? Her şey senin çevrende dönüyor! Daha ne olsun? Kalkıp toparlanmalı. Korhan gelir nerdeyse.

Yatağı düzeltti isteksizce. Merdivenlerden bahçeye indi. Saat bire geliyordu. Günlerdir denize yalnız gidiyordu Korhan. Ay durumu ancak bugün bitmişti. Çok sıkıntı verirdi öteden beri. Gebelik korkusundan, her ay hem seviniyor, hem de günler süren sancılarla sinirleri bozuluyordu başladı mı. İlk kötülüğü doğa yapmış kadına! Gebeliği önleyici haplar alıyordu ya, aksattığından mı, yoksa hap mı etkisizdi, kürtaj yaptırmak zorunda kalmıştı bir keresinde. Korkuyordu onun için. Haplardan da korkuyordu. Bir sürü yan etkisi varmış. Hormanları bozuyormuş. Sakal bıyık bile çıkarıyormuş çok kullanıldı mı. Tanrı korusun... Bahçe kapısında ayak sesleri, gülüşmelerle döndü. Açıldı. Korhan, arkasında çekingen gülümsemesiyle İbraam girdiler. Gökova'dan ben Korhan'ın peşinden ayrılmıyor ibraam. O da onu pek seviyor.

— Balık aldık, dedi Korhan. Sen otur bakalım. Sana bir ziyafet çekeceğiz ki...

Balıkları temizlemek için mutfağa girerlerken, filedeki gazeteleri Nergis'in önündeki masaya bıraktı Korhan.

— Gene bir sürü kıyım, dedi. Bak kimi vurmuşlar. Kitaplarıyla tanıyıp saydıkları bir doçenti öldürmüşlerdi.

Korhan bakışındaki acılığı göstermekten kaçınır gibi, başını çevirip mutfağa yürüdü hemen. İçi burkularak gazeteye uzandı Nergis. Vurulduğu arabasında, kırık cama sıçramış kan lekesiyle, üstü örtülü yatan ölüyü veriyordu gazete. Ne diyeceğini bilemeden bakıp kaldı bir sürü. Katılaşan dili yavaşça gevşemiş gibi,

— Vay alçak herifler, diyebildi, yüreğini kaplayan bir acıyla.

Tam okuyamadı haberi. Şöyle bir karıştırıp masaya attı gazeteleri. Başını, uzandığı şezlonga yaslayıp yapraklar arasındaki maviliğe dalıp kaldı. Kim oynuyor, kimler oynuyor bu ülkeyle? Niçin oynuyorlar? Niçin oynadıkları belli de... Kimlerin oynadığı belli değil mi? O da belli. Peki nereye varacak bu? Oynayanların istediği yere mi? Bozulmayacak mı bu oyun? Korhan balık pişirsin, sen dallar altında şezlonga uzan bekle ki oyun bozulsun!.. Peki, ne yapalım? Yapacağın hiç mi bir şey yok?.. Vardır belki. Ama ben... Bahçe kapısı aralandı yavaşça, irkilerek doğruldu Nergis.

— Merhaba! Evde misin?

Annesinin gelişiyle içindeki bulutlar biraz daha yoğunlaştı sanki. Şimdi bu kadınla... Hemen sezinlemişti Jale Hanım. Yaklaştı, oturmadı, sandalyeye yaslanıp baktı,

— Kalkma, kalkma, dedi. Hasta mısın?

— Yok bir şeyim, dedi Nergis. Otursana.

Şöyle bir uğramış. Ferhat bekliyormuş. Yarın belki onlar da tekneyle mavi yolculuğa çıkıyorlarmış. Bir istediği var mıymış?

— Yok şimdilik, dedi.

Çantasından paralar çıkarıp masaya, Nergis'in önüne koydu Jale Hanım,

— Al, birazını da sana veriyim, dedi. Para çektim...

— Sağ ol, dedi Nergis. Bizim maaşlar da gelmedi daha. Paramız var...

Jale Hanım gülmeye vurarak,

— Yüzük müzük satmaya kalkma sakın, dedi.

— Olur...

Buz gibi bir sözcüktü, olur. Gerekirse satarım. Derdi o, karının. Bir doğum gününde Jale Hanım'ın verdiği pırlanta küpeleri satmıştı sıkışınca. Çok kızmıştı annesi. Ailede yüz yıllık küpelermiş. Gidip geri almaya kalkmış kuyumcudan. Hemen gitmiş küpeler. Yıllardır unutamıyordu

acısını Jale Hanım. Anneannesinden kalma birkaç yüzükle bir kolye Nergis'teydi. Onu satmamdan korkuyor karı. Niye satayım şimdi? Ankara'da zaten. Karı yanımda sanıyor. Takılarımla mı dolaşacağım senin gibi Jale Hanım?

— Jale Hanım hoş geldiniz. Kaynananız seviyormuş. Balık yapıyoruz...

Mutfaktan uzanan, Korhan'a baktı Jale Hanım,

— Sağ ol Korhancığım, dedi. Ferhat'la balığa çağrılıyız biz de... Bekliyorlar. Kaynana sevgisinden ne olacak? Kaynana işte. Adı batsın!..

Sever böyle şakaları. Gülerek kapıya giderken, karısı sınıf arkadaşları olan bir eski senatörün adını verdi. Yemeğe onlara gidiyorlarmış. Akşama da Liman Lokantası'ndaymışlar. Onlar da gelsinlermiş. Olur, belki geliriz. Güle güle. Ay, bu kadın niye beni bu kadar yoruyor? Tam çıkmışken,

— Ayol, bende akıl kalmamış, diye döndü annesi. Özgür'den haber var mı?

— Yok, dedi Nergis sertçe. Nerden olacak?

— Onu diyecektim, dedi Jale Hanım, Ferhat'ın bir tanıdığı var Ankara'da, Emniyet Genel Müdürlüğü'nde. Ona rastlamış. Büyük bir şebekeymiş bunlar. Yirmi yıldan önce kurtulamaz, demiş Özgür için.

— Ne şebekesi? dedi Nergis.

O kadarını bilmiyormuş. Fazla da sorulmuyormuş ki! Gitti Özgür'ü pek sevmez zaten. Niye böyle tın tın bu kadın? Dünyadan habersiz. Haberli de, umrunda değil. Aklı şeyinde hep. Sen nymphomanın birisin, diye bağırmıştı bir gün babam. Kızgınlıkla söyledi. Kendi ne sanki! Soycak mı böyleyiz biz? Bu Jale Hanım başka hiç kimseye benzemiyor. Bu sıcakta üşenmeden o ne makyaj öyle? Söylesem küser. Aslında güzel kadın. Benden güzel olduğunu hep söylerler. Lacivert gözleri, kestane saçları. Alnından inen klasik burnu. Dimdik yürüyüşü. Dudakları bile benden daha genç; etli, kırmızı. Duysa bu övgümü... O kadar çok duymuş ki övünmeye bile gerek görmez. Yirmi yıl mı demişler Özgür için. Doğru mu? İyice kararttı içimi bu kadın. Yalandır. Ne şebekesi olacak Özgür'ün. Duraladı birden. Yoksa esrar, eroin filan mı? Şebeke sözcüğü onlar için kullanılır daha çok. Bu Fransız sinemacılar da yoksa... İyice fıttırdın! Sinemacılar burda. Pamukkale'deler daha doğrusu, bugün yarın dönerler. Hanna da onlarla gitti. İyi de etti. Kalıp ne yapacaktı burda? Gelince ne yapacak? Çekip gider o da belki Natalie'lerle. Onlar daha, Doğu'ya gideceklermiş.

Ani Harabeleri, İshak Paşa Sarayı, Trabzon'da Sümela Manastırı diyorlardı. Bursa'da da çekim yapacaklarmış! Para sorunları da çözüldü. Yirmi yıl... Dayanamaz... Korhan dayanır mı? Her şeye dayanır o. Bana bile dayanıyor! Bu sıcakta mangalda kömür yakıyor duvar dibinde; çipuralar daha lezzetli olurmuş kömür ızgarasında. Boğazına düşkün olsa bari. Kim yerse yesin; güzel olsun ama... Gözlerini kendine diktiğini sezinlemiş gibi döndü Korhan,

— Balıkları koyuyorum, dedi. Masayı aç istersen...

İsteksiz kalktı Nergis, mutfağa girip tabakları, çatalları çıkarmaya başladı. İbraam salata yapıyordu. Teknede de salatayı ona yaptırmışlardı hep. Tek sıkılmadan konuşabildiği Korhan, bu oğlanın. Korhan hazırladı onu kuşkusuz. Bir gün itişip kakıştılar güvertede. Sonunda Korhan direncini kırdı, İbraam'ın seren direğine yapışmış ellerini söküp kucakladı, denize attı elbisesiyle. Ballısu'daydılar. Nedeni de şeymiş galiba; İbraam demiş ki... Denizde, teknede Korhan bir mahalle çocuğu zaten. Sonunda İbraam'ın dili çözülmeye başlamıştı ağırdan. Üniversiteli öğrenciler varmış, buna kitap, dergi filan veriyorlarmış. Konuşuyorlarmış bununla. Doktor Oğuzatalarla dövüşenler bunlarmış, adlarını söylemedi. Nergisler de sormamışlardı. Dönüş geceleri Ortaklar'da geçirmişlerdi. Gece herkes yatmış. Korhan'la Nergis'e anlatmıştı bunları. Pırıl pırıl bir ay vardı gökte. Teknenin burnunda oturup içmişlerdi geç vakte kadar. Malik Bey'in fabrikasında da grev başlamış bu ordayken. Malik Bey'in adamları bunu çağırıp grevin bozulmasına yardımcı olacak birkaç kişiyle işbirliğine zorlamaya kalkmışlar. İki gece uyuyamamış. Sonunda...

— İki gece uyuyamadım Korhan Ağbem... Arkedeşlerim var grev yapanların içinde. Onlar depduru bizdensin. Kardeşimizsin. Bunlar disen... Gaçtım ertesi gün...

Korhan'la Nergis gülüyorlardı o anlatırken. Önemli bir kavgadan değil de bir düğün evindeki çatışmadan kaçmış gibi anlatıyordu. Korhan bir şeyler söyledi; bu konuda yaşadıklarına açıklık getirmeye çalışıyordu daha çok. Dinledi sessiz.

— Bene kitap verimin? dedi.

Ne kitabı vereceklerdi ona? Kitapları yoktu burada. En iyisi sen fabrikaya dön oğlum. Senin kitabın orda. Yoksa burda salata yaptırırlar adama!.. Ekmeği getirimiyon İbraam? Masa da tamam, balıklar da. Yiyelim artık. Yemekten kalkmaları ikiyi buldu. Jale Hanım'ın verdiği haberi pek

umursamamıştı Korhan. Yirmi yıl, şebeke... Yalnız İbraam'ın gözleri açıldı yirmi yılı duyunca. Korktu mu, şaşırdı mı? Bir de gazetedeki ölüye, arabanın kanlı camına bakarken yüzü karardı, bir şey diyecek gibi oldu, demedi, kalkıp izin istedi. Usta beklermiş. Akşama da o götürecekmiş onları lokantaya. Nergis annesinin bıraktığı paraları gösterdi.

— Akşama bunları yiyeceğiz İbraam, dedi. Havadan. Senin gibi kan tere batıp kazanmadık.

İsteksiz güldü İbraam. Dönüp giderken takılmış gibi, hemen yanındaki set üstünde duran saksıya baktı. Aşağı doğru sarkmış küçük yapraklı dallarda kırmızı minik çiçekler vardı.

— Ne güzel açtı bunlar değil mi? dedi Nergis. Adını da bilmiyoruz... Bu zaten çiçek adı bilmez. Bir saksı da orda, yukarda var bundan.

Korhan'a baktı İbraam, kızararak gülümsedi.

— Şey, dedi, kekeler gibi. Küçükorospu depdurular buna. Adı öyle...

Daha da kızardı. Adı öyle, ben ne yapayım? Bir kahkaha patlattı Nergis. Korhan da gülüyordu; dönüp daha ilgiyle bakmaya başladı çiçeğe,

— Aman, ne tatlı ad öyle, diyordu Nergis. Küçükorospu ha?.. Sen uydurmadın ya İbraam?!..

Suçlamaya karşı çıkar gibi duraladı İbraam, utanmıştı iyice,

— Namussuzum öyle adı. Ben nasıl...

— Şaka şaka, diye yardımına yetişti Nergis. Sen nasıl uyduracaksın?.. Aman ne güzel ad. Küçükorospu...

İbraam aklanarak mutlu çıkıp gidince gene gülmeye başladı Korhan.

— Ne gülüyorsun? diye çattı Nergis yalancıktan.

Ne soruyorsun, bilmiyor musun neye güldüğümü? Bu kentin çiçekleri bile. Amaan, masayı sonra toplarız. Bu domuz Laz hep güler böyle. Ne güzel bahçe yapmış Mürvet. Frenkincirleri karşı duvarı tutmuş. Frencin der İbraam. Sivri hançer yapraklı papirüsler kuyu başında. Mineler, gülfatmalar, Nergis. Nergis de var... Uslusu var, delisi var... Tek, yalın çiçekli delisi. Delisi miyim ben?.. Küçükorospular minik kırmızı böyle demek. Bu badem ağacının yapraklarını hiç böyle maviliği tararken uçak işte dudakların Korhan... Sen de Korhan'ın delisi!.. Canımı acıtıyorsun. Burda olur mu? Bahçede. Odamız da serin, güneş döndü. Minik kırmızı, işte burda küçükorospular saksıda. Pencere içinden yatağa sarkmış. Sen de küçükorospu der misin? Sen niye bu kadar başkasın Korhancığım. Ne olur

beni de değiştir, güçlü yap kendin gibi. Sen Korhancığım öyle uykusuzum ki...

Gözlerini açtığında mutlu bakındı odaya. Saat beşe geliyordu. On saat uyumuş gibi dinçti. Arınmıştı. Korhan kalkmıştı, yoktu odada. Kuyudan su dökünmeye gitmiştir, duştan hoşlanmaz, Köylü. Pırıl pırıl taş gibi köylü. Banyoya giderken pencereden baktı; Korhan, masayı toparlamış, gazete okuyordu kuyunun başında. Yüreğine bir ağırlık çöktü birden. Gazetedeki resim gözünün önüne dikiliverdi. Kurtulmak ister gibi duşa geçti. Çıktığında Korhan aşağıdan sesleniyordu.

— Hazırlan da gidip yüzelim istersen. Daha erken...

İstemez olur muyum? Günlerdir özledim yüzmeyi. Gazetedeki kan lekesi de sulara daldın mı eriyip gidecek. Bir türlü eriyip gitmedi kan lekesi. Toparlanıp dalgın yürüdükleri sokaklar boyunca da, paletleri takıp atladıkları sularda da, çıkıp kendini yüzükoyun bıraktığı, tatlı akşam güneşi altındaki mendirekte de gitmedi. Küçük sandalında gittikçe silinen Özgür vardı bir de. Şebekeymiş bunlar. Yirmi yıldan önce de... Ben kurudum Korhancığım, bir daha da girmeyeceğim. Deniz de bir işe yaramadı. Hep kan lekesi... Üstünden sular akarak ayağının dibindeki kayaya çıkan Korhan'a baktı,

— İçmek istiyorum, dedi. Çok içeceğim bu akşam.

— İçelim, dedi Korhan gülerek. Yanına uzandı.

Dönüp yanında sırtüstü yatan Korhan'a baktı Nergis. Gözlerini mavi göğe dikmiş kocaman başı, kabarık göğüs kafesi içinde ağırdan soluyan ciğerleri, omuzlarından alta uzanıvermiş güçlü kolları, ıslak karnı, kıllı upuzun bacaklarıyla dipdiri, bir erkek gövdesi. Bir yerinden delip kanını akıtmak, parçalayıp bir külçeye döndürmek, düşünüp konuşmasını, güzele, doğruya bir şeyler katmasını durdurmak için bu sımsıcak gövdeye gözlerini dikmiş bir sürü pis yaratık, yöresinde dolaşıp durdu günlerce. Bu kentte de izliyorlar, peşindeler belki. Bugün değilseler bir gün buraya, buralara da gelecekler... Sen haklısın Korhancığım, kaçıyoruz biz. Nereye dek, ne güne dek kaçacağız? Haklısın, yol değil bu... Peki, yol nerede, yol hangisi? Okuyup öğrendiklerim yetmiyor. Kan lekesi görmek istemiyorum; istemedikçe de büyüyor. Doğrulup çantasından çıkardığı saatine baktı Korhan,

— Yediye geliyor, dedi... Hadi gidip barda ufaktan başlayalım. Benim de içim çekti...

Çantaları ellerinde liman kıyısına inmiş, tembel adımlarla gidiyorlardı ki Muhtar Bey'in Nergis'e seslenmesiyle döndüler. Yiğitlevent teknesinde, kıçüstünde masa yöresindeki bir kalabalıktan el sallıyorlardı.

— Gelsenize, dedi Muhtar.

Babacan güleryüzlü Malik Bey de ayağa kalkmış,

— Buyrun, diyordu. Çayımız, kahvemiz var...

Karşı çıkmak ister gibi,

— Biz içeceğiz, dedi Nergis gülerek...

— İçkimiz de bulunur, dedi Malik Bey. Buyrun...

İsteyip istemediklerini düşünmeden tekneye girdiler. Ölçülü gülümsemesi içinde Nazan, içkiyi getirmesini emretti içerde bekleyen genç gemiciye. Fatoş'la Rahmi'den başka tanımadıkları bir çift vardı. Banka bilmem nesiymiş herif Ankara'da. Karısı da... Adlarıyla bile ilgilenmedi Nergis. Görüp bildiği kişilerden... Malik Bey'in sık kullanmasından herifin adı hemen kaldı aklında... Değil mi Recai Bey? Haklısınız Recai Bey, olur Recai Bey... İçkiler gelince de Recai'yle söyleşiyi sürdürdü Malik Bey. Önemli bir konuyu tartışmış olmalıydılar. Şimdi daha örtülü konuşuyorlardı. Cin tonik'e mandalina keserken gülerek Nergis'le Korhan'a baktı,

— Bu gençleri niye düşünmüyoruz Muhtar? dedi Malik Bey. Muhtar ses çıkarmadı. Çekingen, giderek tedirgin baktı,

— Bilmem? dedi. İstiyorlarsa girsinler...

Sonra daha da açılmış gibi gülümsedi,

— Paraları varsa doğal ki, diye takıldı.

— Bırak şimdi parayı, diye karşı çıktı Malik aynı babacan gülüşle. O en son düşünülür bunlar için. Girsinler, çözümleriz nasıl olsa. Değil mi Recai Bey?

Recai Bey baş sallıyordu gülerek. Yanındaki suratsız karı da... Yalnız Fatoş, bir şeyler biliyordu sanki bu işin olamayacağı üstüne; anlamlı gülümsüyordu. Büyük bir kooperatif kurulmuş, yapı kooperatifi, ondan söz ediliyormuş,

— Bütün yöreyi değerlendirecek bir atılım, dedi Malik Bey.

Haberci'nin bir gece sokakta söylediklerini anımsadı Nergis. Korhan da aynı şeyi düşünmüş olmalı ki bakıştılar. Evet, o iş.. Haberci bu, hangi dediği çıkmadı ki?.. Cin tonik bardağını, dibinde kalmış bir iki yudumla bırakıp kalktı Nergis,

— Bize izin, dedi. Buluşacağız da... Malik, karısı, şaşırmış gibi baktılar.

— Niye böyle hemen?..

— Bekleyecekler de. Sağ olun... Bi uğradık işte...

Tekneden inip de yürümeye başladıklarında iyice bozuk çalıyordu Nergis,

— Aman be, dedi. Bu babam da...

Yalı Kahve'nin orda bekleyen İbraam'a gelinceye kadar, kısa sürede, teknede göze çarpan şeyleri yeniden geçirdi kafasından. Rahmi'nin suratı asıktı. Fatoş umursamaz gibi; Recai'ye bakışı... Değil mi Recai?.. Muhtar Bey de bir şeyler kolluyor. Hay sen, babam olmasaydın keşke. Malik'in karısı da... Aman iyi ki kurtulduk... Kooperatiflerine girip ev edineceğiz!.. Başka ne bok yiyeceğiz? Şu işi bir iyi öğrensek. Korhan'ın da kafasına takıldı belli ki, önüne bakıyor konuşmadan! Ne olacak öğrenince? Bir gençle oturuyordu İbraam. İstanbul Üniversitesi'nde, İktisat'ta okuyormuş. Üç günlüğüne gelmiş, konuğuymuş İbraam'ın. Bizim Tacettin. Buyursun. Birlikte gittiler Tek Tek'e. Bara oturdular. Daha pek kimseler yoktu. Peynir, çerezle başladılar rakılarını yudumlamaya. Nergis, hemen yanındaki sokak içine dizilmiş masalara baktı. Tanıdığı, tanımadığı kişilerle dolmaya başlamıştı. Gittikçe artan kalabalığa, gördüğü herkese, her şeye karşı bir kuşku doluyordu içine. Sokağın dibindeki lokantanın önündeki masalardan gelen Jale Hanım'ın kahkahasıyla irkilerek eğilip baktı; Ferhat Bey'i, tanımadığı kadınlı erkekli birilerinin çevrelediği masada annesini gördü. Yanındaki adama bir şeyler anlatıyordu Jale Hanım. Gülüşmeler yaygınlaşıyordu hemen. Eğleniyorlar! Biz de eğleneceğiz burda! Dışarda fırtına var. Tekneler batıyor; denize dökülenlere, düşenlere canavarlar saldırıya paslı dişleriyle, paralıyorlar. Deniz kanla kaplı. Burda, liman içinde sallanıp duran lodos süprüntüleri, dalgalanmalarla alçalıp yükseliyor çevrede. Bir kahkaha, yemek şapırtısı, konuşmalar, gülücükler, mırıltılar, tabak, çatal, kadeh sesi. Kavun, karpuz kabukları bu iç limanda; domates, salatalık, patlıcan çürükleri, boş şişeler, bayat ekmek parçaları, yosunlar, yüzen insan pislikleri, ölü balıklar, konserve kutuları, birkaç mısır koçanı, kedi leşi... Yüzerek fırtınadan kaçıp buraya sığındık işte. Burdan nasıl kurtulacağız? Bardağı dikti başına, boşalttı. Başka yolu yok bulantıyı bastırmanın. Haberci göründü sokağın başında. Gelsin bakalım. Masalara uğrayıp ona buna takılarak yaklaşıp girdi içeri.

— Merhaba, dedi, burası en tatlı...

İbraam'la duvarın arasına oturdu, bara. İyi, bu heriften alırız bir şeyler. Kimseyi dinlemek de içimden gelmiyor ya. Korhan'la gidip evde içseydik keşke. İbraam'la bu kuru oğlan. Siracettin mi, Tacettin mi, o da gelirdi isterse. Kuyunun başında Özgür'le...

— Sağlığına abla!..

Haberci kadehini kaldırmış gülümseyerek bakıyordu. Nergis de kaldırdı kadehini, içmeden bıraktı. Sağlığının da... İbraam'a ne anlatıyor bu kuru oğlan? İktisatçıymış... Ne öğretirler bunlara iktisatta? Sömürü mömürü, emperyalizm bir şeyler diyor... Yeni mi duyuyor bu sözleri İbraam? Sen de söyle, bakarsın bir gün durgun iç limandan çıkıp açıklara yol almaya başlar bu yakışıklı. Duyduklarını şimdi bir de Korhan'a soracak, ona anlattırmadan algılayamıyor sanki. Sen de öylesin! Ben de öyleyim, Korhan anlattı mı, açık seçik oluyor her şey. Ona anlatırken de bir şeyi, gene öyle. Şimdi otursam da şu iç limandaki pislikler diye başlasam, her şey durulacak kafamda belki de. Yoksa böyle, Haberci'nin yılışık yüzüne bakıp içerken bulanık mı karanlık mı elemeden böyle... Belki de polis bu herif. Özgür'ün götürülmesi üstüne tek bir söz çıkmadı ağzından. İstanbul gazetelerine haberi yetiştirdi hemen. Şeytanın yattığı yeri bilir it oğlu it. Kırk tarakta bezi var. Malik Bey gelmiş, diyor. Bekliyordun, gelecek demiştin ya. Başka neler var? Muhtar Bey'i, Rahmi Bey'i onların aracılığıyla çevrelerindeki daha bir sürü Bey'i de mi çekiyorlar aralarına? Babam yemez bu oyunları.

— Muhtar Bey tekneyi çıkarmak için bir şeyler yemeye katlanacak Nergisciğim; bağışla...

Doğru söylüyor belki de. Öyleyse bu Malik, pek de öyle bağımlı, Haberci'nin dediği gibi uluyan kurtların güdümüne girmiş bir kişi değildir. Yoksa babam...

— Babanıza benim de sevgim, saygım var, benim güzel kardeşim. Ben haberciyim. Doğru bilmediğim şeyi söylemem. İkincisi de, herkese söylemem. Bu Malik Bey, yanındaki Recai Bey, yüz elli milyonluk AKITAŞ Yapı Ortaklığı'nın en büyük üç ortağından ikisi. Malik Bey başlarında. Öteki ortak Ankara'da... Vay canına o herif mi? Böyle bir şeyi duymuştum galiba.

— Evet o herif, Nergisciğim. Asıl önemlisi de, bu Malik'in ağbisi de iki dönemdir (....)'den seçilen ünlü politikacı, yörenin toprak ağası, kurtların tutkulu yanlısı Abdülhalik Bey... Duymuşunuzdur. Abdülhalik Bezmez. Malik Bezmez. Muğla Bölgesi'ni bize bırakın demedi mi? Onlar da bırakmadılar mı?

Her içtiği yudumda biraz daha açılıyor gibiydi Haberci.

— Malik Bey babacandır, diye gülüyordu. Bir yudum daha aldı rakısından,

— Herkesin oyunu başka biçim, dedi. Figüranlar da gerekli. Sonunda asıl kazıklanacaklar da gişeye gelip paracıklarını sayan gariban kişiler. Sen, ben... Ne yapalım. Gidecek başka film olmazsa... Oturup içersin böyle... Sağlığına Korhan Bey...

Bir sessizlik oldu. Nergis'in kafasındaki bulut dağılıyordu. Anasının gözü herif bu. Doğru, herkesin oyunu başka! Bu da böyle oynuyor. İbraam'la arkadaşı genç de sessiz dinliyorlardı. İbraam, gözlerini Haberci'nin ağzına dikmiş, Malik Bey üstüne duyduklarıyla, daha önce görüp yaşadıklarının ilişkisini yakalayıp çözmeye çalışıyordu. Haberci susunca Korhan'a döndü; söylenenlerin yorumunu da ondan duyarsa işi kolaylaşacaktı. Korhan içkisini yudumluyordu. Haberci'ye baktı gülerek,

— Şu bildiklerinin tümünü söylesen de, sen de kurtulsan biz de, dedi. Haberci de gülümsedi.

— Tümünü bilsem, dedi. Ah tümünü bilebilsem!.. Buralara sığınmak yok artık; onu biliyorum. Bu kıyılarda bize ev yapacaklar!.. AKİTAŞ... EYTAŞ... YÜKİNTAŞ... Taş her yanımız! Sağlığınıza!..

Doğru söylüyor bu adam, her şeyi bilmiyor. Nerden bilecek? Bildikleri doğru yalnız. Demek bütün bu kıyıları... İşte bu canavarlar bölüşüyor. Malik Bey, Nazan Hanım, biraz gerilerinde Muhtar Bey sokağa girmiş, gülücüklerle sağa sola bakınarak geliyorlardı. Çakırkeyifler sanki. Sonradan epeyi içtiler demek. Ötekiler nerde? Aman, hepsi cehenneme! Görmesinler de, gelmesinler diye sırtını sokağa döndü Nergis, gördüler, geldiler.

— Aaaa bak, seninkiler burda, dedi Nazan'ın zil sesi.

Nergis isteksizce döndü. Nazan içeri girip de Haberci'yi görünce duralar gibi oldu. O da mı hoşlanmıyor Haberci'den. Hele Malik Beylerin girmesiyle köşeye büzülmüş gibi duran İbraam'ı görünce yüzü iyice karıştı Nazan'ın. Malik'e baktı. O babacanın da yüzü biraz asıldı ya, tezden taktı gülücüklü maskesini.

— N'aaaber İbraam? dedi.

Ibraam, Nergis'in kendine baktığını görünce dikelir gibi toparlandı,

— İyidir, dedi Malik Bey'e.

Bu biraz yukardan "iyidir" Nazan'a dokunmuş olmalıydı; kötü kötü baktı. İbraam'ın arkadaşını iteler gibi tabureyi çekip itti bara, rakı söyledi, Malik'le Muhtar da oturdular yanı sıra. Onlar da rakı dedi. Su koyunca apak kesilmiş kadehler barın tezgahına dizildi. Muhtar, havayı döndürüp iyi bir

şeyler başlatmak ister gibi gülerek kadehini uzattı, Nazan'ın kadehine vurdu. Haydi bakalım, dedi...

Haydi bakalım. Yetmedi bu kadarı, haydin bakalım! Şu babamı deli gibi severim bazı. Bir tek adam yoktur yöresinde. Nerden bulur bu herifleri? Bir tekne için şu herifle şu karıya katlanılır mı? Haberci bile gülüyor. Haydi İbraam, biz de içelim oğlum. İbraam'la kadeh tokuşturmaları canını iyice sıkmış gibi dönüp Nergis'e baktı Nazan. Niye baktın sultanım? Grevi bozmadan fabrikadaki işi bırakıp kaçtı diye mi İbraam'a bütün bu tafran? Biz aldırmıyoruz da sana ne oluyor? Asıl bizim kızmamız gerek!.. Ulan ne aşağılık, sonradan görme Laz karısı bu. Babası takacı Çaparcılar'dan. Armatör kızı! Korhan, soyunu sopunu iyi tanır bunların. Sana bulaşacak değilim. Git işine örtülü orospu. Şu içkim bitsin, kalkıp gideceğim burdan. Sen de geldiğine pişman oldun ya!.. Dolduralım değil mi Korhancığım; son bir kadeh daha... Sonra da tavernaya mı gitsek, ne yapsak? Canım Rum müziği dinlemek istiyor. Oynasak, tepişsek biraz bir yerlere gidip... Sen de gel Haberci. O ki bunlar hoşlanmıyor senden, bizden sayılırsın!.. Şu radyoyu da biraz kıssalar ya. Kısmasınlar kısmasınlar, Denizli'nin horozları bellidir... Bugün de goca gızı görmedim, canım sıkıldı... Asmam çardakta...

— Lokantaya geçelim mi? dedi Korhan.

— Acıktın mı?

— Sen acıkmadın mı?

Acıkmışımdır. Siz de acıktınız mı çocuklar? Biraz ötesinde, ara sıra yan gözle bakıp bir şeyler söylenen Nazan'a dönmüş ne diyeceğini bilemeden sinirli kımıldar buldu İbraam'ı. Arkadaşı oğlan da arada, güç durumda kalmış gibi bakınıyordu. Malik Bey'in yüzünde aynı sırıtık maske; Muhtar başını önüne, içkisine eğmiş hiçbir şeyi duymuyor, görmüyor... Karı iyice bulmuş kafayı. Mırıl mırıl ağısını saçıyor besbelli: Ağbinin trolcülerden... diyor. Zaten bu... Adam sanır Malik... diyor. Sakın bir daha gelip... Türkbükü... Parçalanmış da ağları balıkçıların... Annen de... İç bakalım meyhanelerde... Sen bir daha... Kesin şu radyoyu, bakalım ne diyor bu karı? İbraam başını sallar gibi yapıp önüne döndü, sonra dayanamamış da birden patlamış gibi elini kaldırıp salladı şöyle bir,

— Nedek durun be? dedi, kısık titrek bir sesle…

Sonra, daha bir şeyler söyleyip belaya girmekten çekinir gibi kızgınlıkla indi bardan, peşinden arkadaşıyla meyhaneden çıktı, çabucak sokağı döndü aynı kızgınlıkla. Vay canına! Şaşırıp kalmıştı Nergis. Korhan,

Haberci de bir anlam verememişlerdi daha. Korhan, biz de kalkalım mı gibisine baktı. Yooo, niye kalkalım? Ne güzel içiyoruz işte, sağlığına Lazoğlu! Malik Bey de mutlu... Ne güzel gülüşüyorlar Nazan Hanım'la... Siz de mutlusunuz değil mi Muhtar Bey? Jale Hanım'ın; eski karınızın kahkahası da sokağı çınlatıyor gene. O da bulmuş kafayı. Radyo da bulmuş kafayı! Nasıl da bağırıyor? Üzme yetişir, üzme firakınla harabım... Nazan, İbraam'ı kaçırmanın tadıyla yudumluyor rakıyı. Artık hep gülerek bakıyor yöreye. Gözü yeni ilişmiş gibi Haberci'ye takılıp kaldı bir ara. Bir şeyleri anımsamaya çalışıyor sanki.

— Gene öyle mi yazıyorsun? dedi birden yarı alaylı bir gülüşle.

Haberci de baktı bir süre, sonra aynı alaylı gülüşle,

— Ben hep öyle yazarım, dedi.

Karının yüzündeki gülücük solmaya başladı yavaştan. Haberci baktı bir an, gözlerini ayırmadan ekledi,

— Alışmışız, dedi. Dayak da yesek öyle yazıyoruz.

Nazan'ın gülücüğü uçup gitmiş, kirli yüzüyle bakıyordu şimdi,

— Dayağı da umursamıyorsun demek?

— Yoo, dedi Haberci. Dayağı sevmem. Ama dedim ya, alışmışız, doğruyu yazacağız ille...

Sinirli gülümsedi Nazan,

— Siz dayağa alışmışsınız, dedi, doğruya değil... Doğru kim, siz kim?..

Haberci aldırmıyor gibi bakıyordu. Gülümsedi gene,

— Çok sinirlisiniz, dedi.

Kirli yüzü daha da karardı Nazan'ın,

— Ne siniri be, dedi. Kusacak gibiyim... İçim bulanıyor komünistleri görünce...

Haberci duraladı, ters bir şeyler diyecekti belki. Toparlandı gene gülümsedi. Nazan'ı iyice çileden çıkarmıştı bu gülümseme. Gözlerini kısıp bir şeyler arandı, bulamadı sanki,

— Pis komünistleri... dedi kekeler gibi.

Karşılık vermeden aynı sinsi gülüşle bakıp duruyordu Haberci. Korkuyor mu bu kandan? Sinsilik değil, pısırıklık bu kadarı. Suçlanacak duruma düştüğünün ayrımına varmış gibi doğruldu.

— Başımıza ne geldiyse hoşgörüsüzlükten geldi Nazan Hanım, dedi. Yüzlerce kişinin canına kıyılıyor... Salt bu yüzden... Böylesi acımasız...

— Acımak mı? diye kesti birden Nazan Hanım sağlıksız bakışla, nesine acınacakmış?.. Komünistlere mi acınacak?..

Bu kadın neymiş? Nergis Korhan'a baktı; bir tedirginlik göstermeden gözlerini Nazan'a dikmiş, içkisini yudumluyordu. Komünistlikle ne ilgisi var bu zavallı Haberci'nin? Bu karı da bilir bunu. Yoksa öyle mi sanıyor? Korhan'ın sessiz seyirciliğine Nergis de katıldı. Bir tür doyum peşinde aynı sözcükleri yineleyen Nazan'a bakıp kaldı bir süre. Boşalmak için bir yer arıyor bu kadın; piyango Haberci'ye vurdu! Haberci'yi yakalamasının başka bir nedeni de vardır belki... Ya tam susturacağız, ya kan kusturacağız öğretisini benimsemiş belli ki... Konuşsun bakalım... Hey Tanrım, nasıl dar, mezbele bir aralık biçimine dönüşüyor insan beyni... Zaten siz hepiniz belli pis komünistleri gebertip… Başka?.. Bu kadarı ona yetiyor, niye arasın başkasını? Kafayı da bulunca...

— Bravo hanımefendi...

Deminden beri sinirli gülümsemesiyle Nazan'ın saldırgan gösterisine şaka görünümü vermeye çalışan Muhtar şaşkınlıkla dönüp baktı Korhan'a. Aynı yumuşak sesle sürdürdü Korhan,

— Ne yapılsa azdır bu komünistlere, dedi. Haklısınız...

Malik Bey'le Nazan da neye yoracaklarını bilmeden dönüp baktılar,

— Hele Rusya'daki komünistler, dedi Korhan...

Bir sessizlik oldu. Nazan, ne diyeceğini bilemeden Korhan'ın renk vermeyen, donuk yüzünden, gözlerinden bir çözüme varamamanın ikircikliğiyle bakıp kalmıştı. Sessizliği Korhan bozdu gene,

— Biliyorsunuz, dedi, bir devrim yaptılar Rusya'da, soyluları, kentsoyluları kaçırdılar ülkelerinden...

Gene susup baktı bir süre. Nergis de merak etmeye başlamıştı. Sonunu neye vardıracak bu oğlan? Ötekiler de nasıl bakıyorlar. Nazan başını salladı yavaşça. Yumuşadı gibi. Korhan alaylı gülümsedi.

— O yüzden, kaç soyu bozuk, aşağılık, hırsız, katil, motorcu altın babası oldu, dedi. Kaçmak için teknelerine sığınan nice zavallıyı öldürüp Karadeniz'e attılar; teknelerle altın çaldılar...

Nazan'ın gözlerinde şimşekler çaktı birden. Dudaklarını oynattı, konuşamadı. Korhan, gözlerinde aynı alaylı gülümsemeyle, baktı bir süre. Nazan'ın beceriksiz çırpıntısını seyretmenin tadını çıkarıyor gibi bakıyordu. Malik Bey de duralamıştı. Bu saldırıya karşılık verilmesinin yollarını araştırıyor olmalıydı. Korhan aynı acımasızlıkla,

— ... Bir sürü görgüsüz zengin türedi başımıza, dedi... Hak ederek kazanmaya alışamamış dangalak sürüsü... Duymuşsunuzdur bunları... Bir sürü kafasız, hırsız...

Nazan dikeldi birden,

— Hayır, hiç duymadım, dedi. Nerden duyacağım? Aslı astarı olmayan komünist yalanları belli bunlar da...

Korhan aldırmadan güldü gene,

— Yok canım, dedi. Size de kuruntu basmış! Ne komünisti, bunları ben emicelerimden duydum.

Sonra dudaklarını yayıp Karadeniz ağzına döndürdü konuşmasını,

— Penum tedem Çaparçılar'ın tedesunlen aynı takada çalişaymişler... Kiçlarinda don yokmuş... Rehmetli öyle anlatayidi...

Nergis bir kahkaha patlattı. Ulan Laz! Bu aptal karı mı başa çıkacak seninle? Yoksa şu ardındaki balkabağı herif mi? Babama bak. Niye tutuyorsun kendini Muhtar Bey, sen de gülsene apaçık. Nergis'in taşkın gülmesi Nazan'ı allak bullak etmişti. Dudaklarındaki titremeyi güçlükle gizleyebildi bir süre, dikeldi,

— Aptalları bile güldürür bu sözleriniz, dedi, kekeler gibi. Nergis'in gülmesi birden donup kaldı yüzünde. Olacağı önleyememenin umarsızlığıyla Muhtar Bey bakıp bakıp duruyordu Malik Bey'in ardında. Nergis yavaşça eğildi Nazan'a doğru, eliyle tabureyi gösterip,

— Şu tabureyi görüyor musun? dedi...

Kafasına mı indirecekti tabureyi? Daha neler! Kendini güvenlikte görmenin umarsızlığıyla daha da dikeldi Nazan, tepeden bir bakışla,

— Evet, görüyorum, dedi. Nergis başını salladı yavaşça,

— O taburenin dört ayağını birden senin a...na sokarım kaltak, dedi.

Sonra? Sonrasını anımsayamıyorum Bay Yargıç!..

XII

O akşam, Muhtar araya girip duruma ustalıkla el koymasaydı, iş sonunda karakola, yargıç önüne varırdı büyük olasılıkla. Malik Bey'in yan yan bakıp gözüne kestiremediği Korhan'ın kale bedeni gibi yapısı da etkin olmuştu Muhtar'ın araya giriverişinin başarılı sonucunda... Olup biten şeyleri uzun günler bir duman perdesi altında anımsadı Nergis. Bağıra çağıra söylediği sözler bir bir usundaydı. Ulan kuduz orospu, kim verdi sana böyle önüne gelini ısırma yetkisini? Üç kuruş paran var diye… Sen

kendini bir bok mu?.. Babasının yarı sevecen, yarı kaygılı kucaklayıp dışarı çıkarmaya çalışması, o sırada meyhaneye giren Fatoş'un, yanındaki Rahmi'nin, Recai'yle karısının şaşkın bakışları, sokaktaki masalardan kalkıp meyhaneye doluşanlar, en sonunda Korhan'ın, belini kavrayan çelik kolları, olaydan sıyırıp almıştı Nergis'i. Haberci'nin de kalkmasıyla Malik'le Nazan, gözleri, bakışları kin dolu iki soluk mumya kesilmişlerdi çakılıp kaldıkları barda. Sokağın ortalarında Muhtar,

— Ne edepsiz kız olmuşsun sen be, dedi yarı şakaya vurarak.

Nergis'in ters bir karşılık vermesinden çekinir gibi döndü meyhaneye doğru uzaklaştı hemen. Onların gönlünü yapacak. Koş; sana da bir iki kemik atsınlar; gemisini yürüten kaptan bu dünyada. Sen de tekneni yüzdür Muhtar Bey. Batasıca tekneni!.. Peşleri sıra şaşkın koşturan Jale Hanım'ı da tersleyip sokağın ortasında bıraktı Nergis. Yanlarında Haberci, önce iskele alanına, sonra dönüp Kumbahçe'ye doğru yürüdüler. Hırsını alamamıştı; giderek kızgınlığı daha da artmıştı Nergis'in. Yürürken söyleniyordu boyuna.

— Niye bırakmadınız? Şu karıyı bir benzetseydim, diyordu.

Bir iki yineleyince Haberci,

— Daha ne yapacaktın abla? dedi gülerek.

Nergis kesti hemen,

— Yetmez, yetmez, dedi. O karıya yetmez bu...

Korhan başı önde, sevecen bir gülümsemeyle dinleyip yürüyordu sadece. Azmakbaşı'ndaki kahveye, kıyıya yakın kimsesiz bir yere oturduklarında, gülerek baktı Nergis'e,

— Dört ayağı nerden çıkardın? dedi. Anlamamıştı,

— Ne dört ayağı? dedi Nergis.

Korhan,

— Taburenin, dedi gülerek, bir ayağı da olurdu...

— Amaaan, diye sinirli güldü Nergis. Ben de ne diyor diyorum...

Haberci kendini tutamamıştı sanki. Taburenin dört ayağını birden... Söylediklerini anımsadıkça, bir sinir boşalımıyla katılır gibi gülüyordu. Bir ayağı da olurdu taburenin. Karı da şaşırdı dört ayak deyince... Gözlerinden yaşlar geliyordu. Yavaş yavaş duruldu. Söylediklerinin anlamsızlığını daha iyi kavradı o zaman. Biraz da utanır gibi oldu. İçkinin de etkisi belki... Yok be, ne içkisi... Bu karıya her vakit söylenir bu sözler. Ne utanacakmışım...

Açık hava, deniz kıyısı iyi geldi ama... Burası bile sıcak be... Hani tavernaya gidecektik?

— Gidip içmeyecek miyiz?

Korhan başıyla olmazlanıp takıldı gülerek,

— Yeter, dedi, sonra masanın ayaklarını da karıştırırsın işe. İşte çay!.. İstersen ıhlamur söyleyelim!..

Ihlamurdan nefret ettiğini biliyordu.

— Amaan, şakanın sırası değil, dedi Nergis. Hem çok acıktım ben... İbraamlar nereye gitti? Zavallı çocuğu da bir bir yedi o çirkef karı... Anlamadım ben, ne diyordu ona?

— Ben de anlamadım, dedi Haberci. Bir geçmişleri olmalı. İbraam'dan da laf alınmaz ki... Size söyler gene, söylerse...

— Sen kime söylersin?

Haberci anlamadan baktı Korhan'a,

— Neyi? dedi.

— Hatun'un sana saldırmasının da bir nedeni var gibiydi, dedi Korhan.

Güldü Haberci, başını salladı,

— Var, dedi. Daha doğrusu sonradan anımsadım. Önceki yıldı sanırım, bir konuk geldi bunlara. Beyrutlu ya da Kıbrıslı Rum, Arap karışığı bir adam. Teknesiyle geldi... Bir süre sonra kokusu çıktı. Herif ünlü bir kaçakçıymış. Interpol de peşindeymiş. Karakol da biliyor bunu. Sınırdışı ettiler. Ben haber yaptım; ünlü bir işadamımızın konuğu dedim. Böyle çıktı gazetede... Adlarını da vermedim ama. Onlar kendilerini biliyorlar!

Durup acılıkla baktı Haberci,

— Gazete habercisi olmak belalı iştir taşrada, dedi. Hele bu kentte. Başıma gelmeyen kalmadı o yüzden.

Bir yazgıya boyun eğmiş gibi bakıyordu Haberci. Nergis güldü,

— Bu akşamı da haber yapmaya kalkma! dedi.

Haberci de gülmeye başladı,

— Düşünmüyor değilim, dedi. Haber yapmaya da gerek yok, öyle bir dağılacak ki...

Kalktı Nergis,

— Gemibaşı'nda yiyelim isterseniz, dedi? İbraam oraya gider. Bir araba çevirelim şurdan. Yürüyemem...

Arkadaşıyla Gemibaşı'ndaydı İbraam. Nergislerin arabadan indiklerini görünce sokak üstünde oturdukları masadan şaşkın, evecen kalkmaya davrandı. Sallandı, güçlükle ayakta kalabildi bir süre, tutamayıp yığıldı oturduğu yere. Masadaki bir büyük şişe rakı dibine inmişti. Amma hızlı gitmişler! Arkadaşı az içmişe benziyordu? İbraam'ın ayakları gibi dili de dolanıyordu iyiden iyiye. Ağzını açıp da bir şeyler diyeyim derken gözleri kayıveriyor, dudakları gücünü yitirmiş gibi kapanıyordu. Çarpılmış oğlan... Masayı genişletip oturduklarında Nergis'e döndü,

— Ben... Ben arkedeş, on bin... Fırça yimem ben, on bin... Allah'ı gelse onun ben öyle...

Bir türlü toparlayamıyordu. Sonunda ağlamaya başladı. Tam sarhoş ağlaması... Değil... Öyle içten, öyle sıcak... Çocuk ağlaması... Nergis uzanıp başını okşadı ağır ağır... Gözleri dolar gibi oldu, tuttu kendini, gülümsedi.

— Uzattın be İbraam, dedi. Bir aşağılık karının sözünden...

Öyleydi de, sen niye kendini yitirdin? Neymiş bu on bin? Ne anlatmak istiyor bu? Zavallı oğlan. Hay Allah... İbraam'ın içini çekerek ağlayışı birden öyle bir dokundu ki gerçekten tutamayacaktı kendini. Dudaklarını ısırıp geçiştirdi gene. Arkadaşına kaş göz etti, al bunu götür evine gibisine. Oğlan davranırken, Korhan da sırtına vurdu İbraam'ın yavaşça,

-— Git yat da yarın konuşalım İbraam, dedi. Sana biz uğrarız.

Diretmedi. Ağlar görünmekten utanmış olmalıydı, kalkıp arkadaşının kolunda bir şeyler söylenerek karanlık yan sokakta kayboldu. Masada üç kişi İbraam'ın bıraktığı sessizlikle boğulmuş gibi kaldılar bir süre. Nergis bir sigara yaktı. İçi kazınıyordu ya yeme isteği kalmamıştı. Gelen garsonla uyanır gibi bakındılar. Ağzına attığı bir parça peyniri dalgın çiğnerken yat limanındaki teknelere baktı Nergis. Özgür'ün Zoka'sını düşündü, ilerde bağlıdır? Hangi kıyıda sallanıp duruyordur sahibini beklerken? O, Hanna... Amaan, içelim en iyisi... Niye geldik buraya? Açlığını da duymaya başlamıştı. Mırıldandı, "her şey değişip akmada."

— Bazı şeyler de var ki, dedi Haberci, değişmiyor bir türlü...

Korhan Haberci'ye döndü.

— Neymiş değişmeyen?

— Ne bileyim, dedi Haberci, öyle söyledim. Değişmeyen çok şey var.

Gözlerini Haberci'ye dikti Nergis. Saçlarına iyice kır düşmüş. Yaşı kaç bunun? Her şeye güvensiz bakıyor. Nerden çıkarıyorsun?

— Kaç yıldır burdasın sen?

Beklemediği bir sorunun şaşkınlığıyla bakıp gülümsedi Haberci.

— Buralıyım ben, dedi.

— Biliyorum da...

Haberci, Nergis'in, neyi söyletmek istediğini kavramış da yanıtlamakta isteksiz mi davranıyordu ne? Bakışlarını kaçırdı, bıçağıyla tabağındaki domates dilimini döndürmeye çalıştı, çatalını Peynir parçasına batırıp durdu,

— On beş, yirmi yıldır, ara sıra çıkarım, dedi. İstanbul, Ankara... Beş on günlüğüne... Çok şey değişti burda... Daha ilk bakışta görür insan... Neydi burası?.. Şu yat limanı, yollar. Yeni moteller, benzin istasyonları.

Sustu. Çekingen baktı Nergis'e. Daha bir şeyler söyleme gereksemesini o da duyuyordu belli ki. Söyleyeceği şeyi mi, söyleme biçimini mi arıyordu? Niye hep ürkek bu adam? Ya da öyle görünmek istiyor; alta güreşiyor hep... Eskiden üç günde İzmir'e giderdik, dedi. Eskiden dediğim, yolun yapımından önce. Bir gece Milas'ta kalırdık. Sonra Yatağan, Çine, Aydın'da bir gece. Üçüncü gün İzmir. Şimdi araba dört saatte alıyor. Cumhuriyet'in ilk yıllarında, onu ben bilmem, babamlardan duyardım, hayvan sırtında gelinirmiş; teker dönmezmiş bu dağlarda... Balıkçı da böyle anlatır. Turizmle çok şey oldu... Biraz daha yüreklenmiş gibi parladı gözleri,

— Bir yığın berber, ayakkabıcı, terzi dükkânı var burda. Ama kışın gelin bakın. Delikanlıların toplantı yeri sanki. Hepsi pinekliyor bir yerde. Çoğu da iyi kötü lise bitirmiş filan. Bizim gibi ayrılmak zorunda da kalmamış... Ama hepsi işsiz... Kimisi askerliğini bekliyor ya, askerliğini yapıp gelen de işsiz. Neye varır?.. Eskiden okul görmemiş işsizlerdi; süngere, bahçelere giderlerdi çalışmaya. Çırak çömlek şurda burda... Şimdi okul bitirmiş işsizler var... Yaz gelecek de bir yere kapılanacaklar; birkaç kuruş geçecek ellerine. Sonra gene kış uykusu... Değişme güzel de. Bu niye değişmiyor?..

Korhan çıkarıp gözlüklerini silerken şöyle bir baktı Haberci'ye,

— Başka nasıl olacaktı, dedi. İşsizliğin gerçek nedenine inilmeden, yöredeki üstünkörü bir turistik gelişmeyle çözümlenir mi bu? Toprak sorunu var, ağır endüstri kurma sorunu var. Ülkenin ekonomik bağımlılıktan kurtulmasını sağlayacak aşamaya varmadan, bir köşeye yol, otel yapmışsın n'olacak?

— Ben de onu diyorum, dedi Haberci. Biz gördüklerimizi yaşıyoruz Korhan Bey. Ara sokaktaki bakkal dükkânımıza bugün kardeşim bakıyor, eskiden babam vardı. İskeledeki tekneden sırtında taşırdı çuvalları. Şalvara İbraam'a şaşıyorlar. Eskiyi yürütüyor adam, şimdi dağıtma kamyonu getirip kapıya bırakıyor her şeyi. Gaz lambası yakardık. Gaz bulursak. Güneş battı mı, yatardı herkes... Şimdi neonlar, buzdolapları... Gofret satıyoruz. Harup, leblebi satardık... Çok şey değişti. Türkiye kadar değişti burası da. Belki biraz daha hızlı birçok yöreye göre.

— Ama bu, dediğin gibi, Türkiye'nin değişmesi yetmedi demek. Nasıl olacak bilmem. Herkes bir türlü söylüyor ya... Herkes de birbirini suçluyor. Sanki delirmiş millet! Kanına susamış...

— Öyle de, dedi, Nergis, sen ne diyorsun?

Yüzündeki gülümser çizgiler yavaşça yitti Haberci'nin,

-—Açık söyleyeyim, dedi. Ben korkuyorum. Nedenini de bilemiyorum doğru dürüst, belki de ondan, korkuyorum... Okuyorum, anladım sanıyorum, bir de bakıyorum, onun tam karşısında da ne doğrular söyleniyor. Kafam yetmiyor demek...

Öyle içtenlikli bir anlatışı vardı ki, Nergis varmadı üstüne. Ses çıkarmadan içtiler. Nergis tabağındaki eti bitirme çabasında dalgın çiğneyip durdu bir süre. Biraz daha tanımak, kapabilirse bir şeyler öğrenmek istiyordu Haberci'den. Adam konuşmaya başlayınca içi acıyacaktı neredeyse. Umarsızın biri bu da! Öyle gizli kapaklı nesi olur bu adamın? Asıl böyle korkan adamlara gördürürler bir sürü olmayacak işi. O karıya sövüp saymakla yakınlığını sağladık görünüyor ya, gerçekten öyle mi? Bu da oynuyor belki. Yakın olup da ne yaptı? Dertleşiyor, o kadar...

— Herkesin korktuğu bir şey var, dedi Nergis. Korktukça da üstüne çullanırlar adamın.

— Korkuyorum dedimse, yapmam gerekli olandan kaytarıyorum filan sanmayın, dedi Haberci.

Durup baktı ikisine de.

— Biliyorum, dedi belki siz de kuşkulanıyorsunuz benden. Nergis ne diyeceğini bilemeden pirzolayı keser göründü. Korhan hiç ses çıkarmadan bakıyordu. Aynı soğuklukla sürdürdü.

— Haberci adını, onu bunu polise kovaladığım anlamına kullananlar var, dedi. Haber almak için karakola uğrarım. Yıllardır uğrarım. Benim işim bu... Onlar benden değil, ben onlardan alırım bir şeyler. Kimselerin

duymadığı, duymayacağı ya da herkesten önce duyduğum gizler olur bazı. Ne yapacağım? diye düşünürüm. Çıkamam içinden, iyilik etsem derim, beceremem. Kime edeceğimi bilmiyorum ki.

Durup daldı gene bir süre. Bir şeyler var bunun dilinin altında. Söylemek ister görünerek bize mi bir şeyler söyletmek istiyor yoksa? Korhan'a baktı Nergis, oralı değildi, tepkisiz dinliyordu öylece. Haberci içki kadehini alıp baktı bir süre, sonra dikip yarıladı, bıraktı masaya. Biraz su içti.

— Özgür'ü tutuklayacaklarını da iki gün önce duymuştum, dedi.

Yüreğinin çırpıntısını bastıramıyordu Nergis. Demek...

— Suçlamadan düşünün, dedi Haberci. Ne yapsaydım? Ankara'dan bir banka müdürü geldi. Bana yollamışlar. Yanı sıra da bir arkadaşı. Uzun boylu, soğuk, yampirik bakan bir herif. İşadamı diye tanıttılar önce. Dışalım, dışsatım filan... Sonradan, böyle bir içki masasında çözüldü dili; görevliymiş... Özel bir iş için gönderilmiş buraya. Birini izliyorlarmış. Çok ağır biçimde kovalanan birini. Özgür'ü sormaya başlamazlar mı?.. Bakışlarını Nergis'le Korhan arasında dolaştırdı ağır ağır.

— Kuşku da neydi? Burdan adalara suçluları kaçırmak. Önce gülecek oldum. Biz burda yıllardır kimin ne bok yediğini öyle iyi biliriz ki... Karakol da bilir bunu; resmi makamlar da bilir... Sınır burası, doğal ki bilecekler... Özgür, bir örgütün başıymış, kaçakları evinde saklıyormuş önce... Hani korktum da, açık söyleyeyim. Sonradan bir şeyler daha çıktı ortaya. Anarşistleri yönetip ona buna saldırtıyormuş. Örgütlü eylem... Kaynağı belliydi namussuzluğun. İki gece uyku girmedi gözüme. Gidip Özgür'e söylesem, oğlan bir tür deli; bilinir mi ne halt edeceği?.. Nasıl olsa bir şey çıkaramazlar, dedim. Söyleyeceğim de ne olacak? Kaçacak değil ya... Duraklayınca Korhan girdi hemen,

— İlgisi olmayacağını söylemedin mi? dedi...

— Onlar onu araştırmıyorlardı ki, dedi Haberci. Korhan'a bakıp durdu bir süre.

— Kimler gidip geliyor, onu öğrenmeye çalışıyorlardı, dedi. Hem dedim de... Karar yukardan alınmış.

Soğuk bir sessizlik çöktü. Haberci gözlerini ayırmıyordu Korhan'dan. Bir an bakıştılar. Açıklamayı gerekli bulmuştu.

— Sizin adınız hiç geçmedi, dedi Haberci.

— Fransızlar?

Nergis'in ağzından kaçıvermiş, evecen sorusuna dönüp baktı Haberci, yutkundu, önüne baktı. Bir şeyleri saklamaya çalışıyor bu. Söyle ulan hergele. Doğrulur gibi oldu yavaşça.

— Onların derdi başka, dedi Haberci. Narkotik Asaf'a uğradılar, esrar mesrar aldılar bir iki. Sonu da gelmedi sanırım. Meraktan olacak.

Şaşkın Bakıyordu Nergis. Narkotik Asaf... Esrar... Öyle doğal söylüyor ki... Şaşkın bakışına güldü Haberci,

— Büyük Lokanta'nın karşısında, ayaküstü içki, köfte, balık malık satan bir yer vardır. Kara kuru bir oğlan... O dağıtır malı... Narkotik Asaf...

— Polis bilmiyor mu? dedi Nergis.

— Herkesin bildiğini polis bilmez mi?

Gene gülümsedi Haberci. Nergis de güldü. Çok mu aptal bulmaya başladı bu adam bizi?..

— Polis her bildiğine el atsaydı... dedi Haberci.

Sandalyeye yaslanıp elini salladı, neler olurdu gibisine. Bir süre sessiz kaldılar gene. Özgür'le ilgili bir şeyler daha sormak geliyordu Nergis'in içinden. Korhan'ın susması onu da durdurmuştu. Daha söyleyeceği şeyler var bunun; bırak elin sarhoşu kendi devrilsin!.. İçelim... Sessizce yudumladılar içkilerini. Dalıp gitmiş gibiydi Haberci. İçki içerken de masada değil sanki. Bir ara dönüp baktı,

— Karakolu değiştiriyorlar, dedi. Namuslu memurlar gidiyor. Yeni atamalarla gelenler de...

Acı gülümsemesi dondu yüzünde...

Gerçekten öğretmen denecek kim varsa yolcu bu yıl. Listeler hazırlanmış. Öğretmenlere böylesi kıyım gelmemişti bugüne dek... Karanlığı indirecekler kente. Şöyle bir köşede iki kadeh içtiğimiz günleri arayacağız demek... Doğrusunuz Korhan Bey burası Türkiye'den ayrı değil... Değil ama...

Gene bir acı gülümsemeyle Korhan'a bakıp durdu. Değil ama, burası bizim kent diyor belli ki. Birden ayar gibi oldu Nergis. Toplum bütünlüğünün bilincine varamamış, yöreye sığınıyor. Sığınıyordu daha doğrusu, çoğuları gibi gelip orda da yakalarına yapıştılar; yapışacaklar. Şimdi ayrımına varıyorlar başımıza gelenlerin. Özgür de öyle değil miydi? Yıldırım ille kendi bacasına düşecek ki... Peki neye varacak bu karanlık gidiş? Canımızı kurtarmak için silaha mı sarılalım biz de? Ona itiyorlar. İttiler itecekleri kadar. Onlar gibi düşünmedin mi, suçlu olacaksın. Hırsıza

hırsız, katile katil demeyeceksin. Ya ortak olacaksın ya göz yumacaksın her yaptıklarına. Ölmek kötü değil ki bundan... Bu ne rezil dünya?.. Yükseklerden, kırmızı ışıkları parlayıp sönen bir uçak geçiyordu. Düşme tehlikesine aldırmadan ne güzel uçuyor... Dünya bu işte. Amma sıcak bu gece de... Biraz buz getirseler; eriyip gitmiş bunlar.

— İçinizi kararttım, değil mi? dedi Haberci.

Korhan, Nergis'in kadehine rakı koyarken,

— Sen de dertlenmişsin, dedi.

Sözdeki ince taşlamayı savuşturmak ister gibi, güldü Haberci,

— Derdi olmayan bir biz vardık değil mi? dedi. Evet... Hep dertliyiz artık... Allah kurtarsın!.. Bu güzelim kente de kan sıçrayacak bir gün... Sıçradı bile...

— Özgür için bir şeyler duydun mu? dedi Nergis birden. Neymiş durumu?

— Hayır, dedi Haberci. Hiçbir şey duymadım. Sözlerinin doğruluğunu kanıtlamak ister gibi ekledi yavaşça,

— Duyarsam söylerim...

Söyler mi söylemez mi bilinmez ya, gerçekten tedirgin şeyler aranıp duruyor bu adam. Geç de olsa, doğrulan algılamanın bunalımında belli ki... Bizim ondan beklediğimizden çoğunu o bizden bekliyor!.. Tadı kalmadı, kalkmalı artık. Kalkıp eve geldiklerinde gece yansını geçmişti. Haberci sallana yıkıla gitmişti neredeyse. Çok içti. Hiç böyle görmemiştir kimse onu... Bu kadar çok konuştuğunu da... Nergis de, Korhan da, daha az içmemişlerdi ya, gene de içkili görünmüyorlardı. Sarhoş olmamak da ruhsal bir eksikliktir oğlum. Haydi sen kuyu başına, ben duşa Korhancığım. İstersen bahçede oturalım biraz. O yarım karpuzu kes de yiyelim soğuk soğuk. Buzdolabında... Gene zırlıyor ocak çekirgesi. Kapının yan tahtasına mı saklanıyor ne, namussuz; sinirimi bozuyor. Haberci'ye Ankara'dan banka müdürüyle, o yampirik herif Özgür için... Durdu. Anımsamaya çalıştı. Meyhane sokağında, Gökova'ya çıkmayı konuştukları gece, Haberci'nin yanındaydılar. Muhtar Bey de bakıp, tanıyorum gibi demişti. Adamın yüzünü bir türlü getiremiyordu Nergis. Niye iyice bakmadım? Baksam ne olacaktı? Bir tanesini bilmekle... Babam nerden tanıyor? Kesin tanıyorum demedi. Müdürü tamdı da; yanındakini de yabancı gelmiyor diye... Şu babamla bir oturup konuşsam. Önce şununla konuşalım bir.

— Ne diyorsun Haberci'nin dediklerine?

Karpuz tabağını masaya bırakıp şezlonga uzanmış, gözlerini karanlık göğe dikmişti Korhan. Dalgındı. Bir süre durdu.

— Bilmem, dedi, düşünüyorum...

Düşün bakalım. Neyi düşündüğünü de bilemedim bir türlü, Beytepe Kampüsü'nde, laboratuvardasın da, bana burdayım diye yutturuyorsun belki de! Bugünkü gazete de duruyor işte. Kan lekesi... Karpuz da... Niye yemiyor bu? Ben de yemiyorum. Kıpkırmızı... Nergis de dalıp kaldı bir süre. Gittikçe yoğunlaşan karanlık bir buluta battı. Buraya da gelecekler. Geldiler bile. Bu bahçede gelip vurabilirler Korhan'ı. Kan lekesi dağılmaya başladı mı güçtür yunması, çıkmaz. Nereye, Paris'e mi gitmeli? Daha neler. Bir yere gitmez bu adam. Burda ne kadar durur! Profesör Yalçın SANALAN'ı vurduklarında bir korku dalgası kapladı her yanı; kılı kıpırdamadı sanki bunun. Krom denemesi varmış, yarım bırakamazmış... Ne kadar üzüldüğünü de biliyorum. Acıları içinde bu adamın. Korhan kalktı, yavaşça eve doğru giderken,

— Haydi yatalım, dedi. Sana kızıyorum...

Şaşkın baktı Nergis. O da kalktı ardından, Korhan'ın yukarı çıkan gıcırtılı merdivendeki ayak sesine doğru yürüdü ağır ağır. Bilmiyor muyum bana kızdığını? Ben kızmıyor muyum kendime sanki?..

— Yaşamımızda hiçbir şey doğal gelmiyor bana, dedi Korhan. Yapay, uyduruk hepsi. Eğreti yaşıyoruz sanki...

O gece hemen de hiç konuşmadan yatmış, ertesi sabah, Nergis'in sürekli üstelemesinden sonra söylemişti bunları da. Gözbebeklerinde çizgi çizgi beliren bir kızgınlıkla söylemişti. Delirdi bu oğlan?..

— Anlamadım, dedi Nergis, neymiş yapay olan. Eğreti olan?..

— Biliyorum anlamadığını, dedi Korhan, işine gelmeyen hiçbir şeyi anlamazsın sen...

Nergis duraladı. Kavgaya çekiyor beni. Uyarsam ona, ikinci kavgamız olacak bu. İlk kez de böyle başlamıştı Ankara'da. Bir hafta küs kalmışlardı. Ama şimdi neden yok. Var demek ki! Birden algıladı Nergis; gidecek bu, kaçacak burdan, neden yaratmak istiyor!..

— İyi ya, dedi, gidelim istersen.

Yakalanacak gibi gerildi, dik dik baktı Korhan. Yutmayacak.

— Beni de bırakmazsın, sen de gitmezsin; bilmiyor muyum ben?

Sandaletini geçirdi ayağına, çabucak indi merdivenlerden. Balkona çıkıp arkasından baktı Nergis.

— Nereye? dedi.

Korhan duymuyormuş gibi yürüdü avluda, bahçe kapısından çıkarken yavaştan,

— Dolaşacağım, dedi, çekti kapıyı.

XIII

Sabah sıcağı inmeye başlamıştı kente. Nergis bir süre durup kaldı. Acı dolmuştu içine. Ağlama huyum yok bereket. Düpedüz benden kaçtı bu. Ne yaptım ona? Eğreti olan, yapay olan, uyduruk olan yaşamın nedeni, benim demek. Haksızlık bu. Hep iyi şeyler istiyorum onun için. Eksik bir yanı kalıyor belki, tastamam nasıl olur? Ben tastamam değilim ki. Tastamam olan ne var? Kafası metafizik bu oğlanın! Yok canım!.. Ya da şımarık. Sensin şımarık olan. Ne yapıyorum şımarıklık. Onu böylesi etkileyecek bir şey olmadı. Kıskanıyor desem! Neyi? Öğlene kadar evde oyalandı, bekledi. Öğle yemeğine de gelmedi Korhan. Mayolarını almadığına göre, denizde de değil. Belli olmaz; Laz'dır, donla girer!.. Çıkıp peşinden aramak onuruna dokunuyordu. Niye arayayım hem? O ki ayrı kalmak istiyor, kalır; isteyince dönüp gelir gene. Gelmezse?.. Oturma odasında kalakaldı. Düzelttiği sedirin kıyısına ilişti. Gözleri, yerde yayılı Kürt kiliminin nakışlı, allı yeşilli örgülerinde umut, umar aranır gibi dolanıp duruyordu. Bunu ören kızı da bırakıp gitmişlerdir böyle!.. Gülünç oluyorum be... Kilim tezgâhında erkeğin yumruğu altındaki kızla mı benzerliğim var? Onların çektiği... Erkekleri de çekiyor, kızları, karıları da... Doğu'daki derebey ilişkileri üstüne okuduğu öyküleri düşünmeye başladı. Bedrana, Fırat'ın Cinleri, Hamuş... Ülkenin Doğusundan Batısı'na, ne kadar yol alınmış!.. Batısı'nı da biliriz... Nereye gitti bu adam? Dönmezse? Dönmezse dönmez, cehenneme kadar! İçinden mi söylüyorsun? Bilmiyorum. Bilmiyorsun döneceğini... Saat ikiyi geçiyor. Günün bu kızgın sıcağında kalkıp sokaklara mı düşeceğim? Mendireğe gidip yüzeyim. Mutfağa indi, ayaküstü bir şeyler atıştırdı isteksiz. Peynir, yeşil zeytin, domates, ekmek, biraz mandalina reçeli. Bu namussuz da şişmanlatıyor... Bahçe kapısının açılmasıyla yüreği küt küt vurdu birden. Fırlayacaktı, tuttu kendini. İlgilenmemiş görünüvereyim. Çok şımarttım hergeleyi... Kavga mı çıkaracaksın? Yooo... Bekledi; ayak sesi yoktu avluda. İçindeki güvenceyi sarsan kaygılar depreşiverdi. Bir de korku başveriyordu ki incecik bir kadın sesiyle duraladı.

— Nergis!..

Avluya çıktı. Esmer, soluk, uzunca boylu bir kız duruyordu kapıda. Şile bezinden, uzun, kara bir giysi üstünde, ayaklarında sandalet. Saçları... Kocaman, nerdeyse yüzünü kaplayan güneş gözlüğü. Ay tanıyacağım ya, kimdi? Kız gözlüğünü çıkarıp da gülümseyince ele verdi kendini. Nergis atıldı,

— Tanrı iyiliğini versin kız Banu, dedi. Tanımayacaktım nerdeyse, o ne biçim gözlük?

Muhtar Bey'in otelde, merdivenlerde gördüğü esmer kızdı Banu dediği. Öpüşüp de avludaki sedire otururlarken,

— Evet, dedi Banu, gözlük bayağı işe yarıyor!..

Gözlük işe yarar, doğal ki!.. Birden anımsadı Nergis. Banu'nun tutuklandığını duymuştu bir ara. Bıraktılar demek. Gözlük de işe yarıyor!

— Aç mısın? dedi. Bir şeyler hazırlayayım sana... Başını salladı Banu.

— Sağ ol, dedi. Yedim. Lokantada Korhan'ı gördüm de onun için geldim...

Lokantada Korhan'ı görmüş. Sevindi. İyi, öğrendik durumunu. Onun için mi gelmiş?

— Hangi lokanta?

— Körfez'de, dedi Banu. Yanında birileri vardı, İstanbul'dan belki...

Merakla baktı Nergis'e, sen bilmiyor muydun gibisine. Durmadı,

— Dün gece Yalı Kahve'nin önündeydiniz, dedi.

— Haaa, geçtik ordan, dedi Nergis. Niye seslenmedin?

— Pek görünmek istemiyorum Nergisciğim, dedi.

Görünmek istemiyor mu? Ankara Koleji'ni birlikte bitirmişler, Fakülte'de birlikte olmuşlardı bir yıl. İyi arkadaştılar bir zamanlar. Okulun basketbol takımında birlikte oynamışlardı bir iki yıl. Eylemci bir fraksiyona katıldığını duymuştu. Sonra yakalandı. Salıverildiğini duydu bir süre sonra da... Şimdi de...

— Ne oldu da? dedi.

Banu gene ikircikli baktı. Yüzünde, gözlerinde çelişen bir şeyler birbirini kovalıyordu sanki. Hasta mı yoksa?

— Gene arıyorlar beni.

— Arıyorlar mı?.. Kim arıyor?

Güç duruma düşmüş de yol bulmak istiyormuş gibi bakındı Banu, sonra birden,

— Polis arıyor, dedi. Onun için geldim buraya. Adım da Banu değil Filiz... Banu'yu unutmaya çalış lütfen...

Nergis'in şaşalamasından yararlanmak ister gibi ekledi hemen,

— Korhan hiç bilmemeli, dedi. O beni tanımaz zaten... Duydukları gerçekten şaşırtıcı olmuştu Nergis'in. Ürkecekti de; toparlandı.

— Nerde kalıyorsun? dedi.

Önce duralar gibi oldu Banu. Saklamak mı istiyordu ne...

— Otelde, dedi.

Otelin adını duyunca nedenini bilmeden gülümsedi Nergis

— Babam da orda, dedi...

Şöyle bir baktı Banu,

— Şimdi anımsadım, dedi. Çıkaramamıştım bir türlü. Otelde karşılaştık. Yakışıklı, orta uzun arası...

— Yakışıklıysa odur, dedi Nergis gülerek...

Şakayı algılamamış gibi bakıyordu Banu. Nergis duraladı.

— O otelde polis vardır, dedi...

İrkilme, tedirginlik göstermedi Banu, öylece baktı sadece.

— Emekli komiser var, dedi Nergis. Orda, bir işte ya...

— Olabilir, dedi Banu aynı tepkisiz bakışla... Açıklama gereği duymuş olmalıydı, ekledi.

— Filiz Hanım, otel sahiplerinin konuğu sayılır, dedi. Ankara'da bir yakınımızın dostlarıymışlar. Uzun süre dinleneceğim otellerinde. Komiser Bey'e ne?.. Uyarına sevindim gene de... Sağ ol... Otel sahipleri Banu'yu bilseler, hemen armağan ederler komisere!..

Gülümsedi. Şaşırdı Nergis. Bu ne biçim gülümseme? Gülmenin tadını, sıcaklığını unutmuş gibi bu yüz, bu gözler. Nasıl yaşam doluydu bu kız oysa. Gerçi epeyi yıllar geçti ya... Böylesine yitirir mi insan? Doğal olmayan bir şey var bu kızda. Sorsam... Ağır ağır anlatıyordu Banu, Ankara'da duymuş Nergislerin burda olduğunu. Bu eve, ilk yapıldığı yılda bir gece gelmişler. Kentte iki gün kalmışlar o zaman da... Mürvet'in kocası Şahap Bey, annesi yönünden uzak akrabaları olurmuş. Zonguldaklıymışlar. Gerçekten, Banuları bu kentte gördüğünü hiç anımsamıyordu Nergis. Daha çok Karadeniz kıyılarına, Abana'ya, Akçakoca'ya filan giderlerdi. Burayı da onun için yeğledi demek; tanıyanı yok. İyi de... Zaman geçince ara sıra

kapıya bakarak tedirgin oturmaya başlamıştı Banu. Birilerinin gelmesinden çekiniyordu belli ki. Korhan'ın... Gelse keşke... Lokantadadır kimdi acaba?..

— Ben kalkayım, dedi Banu... Senden bir ricam var yalnız...

Nergis ilgiyle doğruldu, kızarır gibi olmuştu Banu. Kuruyan dudaklarını yaladı,

— Şey, dedi. Bana biraz para gerek... Postayla gelmesini istemiyorum. Yanıma aldığım da çok azaldı. Gönderecekler ya... Sıkışmaktan korktum. Seni görünce...

Nergis evecenlikle.

— Olur, dedi hemen. Ne kadar?..

Banu ikircikli kaldı bir an, gülümsemeye çalıştı. Gene o acılı gülümseme yüzünde. Hay Allah, bu kız...

— Bilmem, dedi. Ne kadar verebilirsen? Bana epeyi gerek... Sonra aynı tedirginlikle çantasından çıkardığı bir pırlanta yüzüğü sedire bıraktı yavaşça.

— Beş altı bin gerek bana, dedi. Bu sende kalsın lütfen... Satacaktım. Dikkat çekmekten korktum...

Kendini tutmasa kızacaktı Nergis, gülmeye vurdu.

— Kız sen beni kuyumculuğa mı başladı sandın? dedi. Al o boku koy çantana... Bakayım, bende ne kadar var? Üç bin filan belki... Olmazsa üstünü otele getiririm. Bankadan çekmem gerek...

Otel sözüyle tedirginleşti Banu. Nergis kalkıp çantasını almaya giderken.

— Bilmem ki, dedi. Otele gelmen...

Eve girerken Nergis de duraladı bu sözü duyunca; bir şey demeden fırladı merdivenlere, yukardan çantayı alıp indi. Üç bin dört yüz lira çıkmıştı çantadan. Hepsini avcuna koydu Banu'nun,

— Al bunları da, dedi. Üstünü ne yapalım?

— Bilmem...

Bir çözüm bulamamıştı Banu. Avcundaki paraya, Nergis'e bakıyordu bir şey demeden.

— Ben babama gidip gelirim otele. Kim nerden bilecek, senin odana uğrarsam Banucuğum? Gene sen bilirsin...

Sinirli bir tepkiyle başını salladı kız,

— Filiz!., dedi...

Utanmış gibi toparlanıp gülümsedi Nergis,

— Bağışla, dedi. İnan, bir daha olmaz... Filizciğim...

Onun da alaylı gülümsemesini bekledi Nergis. Kaskatıydı Filiz'in yüzü,

— Sağ ol, dedi. Benim para da pek uzamayacak sanırım... Gideyim ben. Hoşça kal... 214'teyim. İkinci katta sağdaki koridorda... Başka hiç kimse bilmemeli... Lütfen...

Uzandı, boynuna sarılıp öpüşecekleri sıra, birden durdu Nergis,

— Niye arıyorlarmış? dedi. Bıraktılardı seni. Değil mi?

Bu soruyu beklemiyordu kız; canı sıkılmıştı belki de. Bir sözle savuşturmayı düşünür gibi baktı önce, sonra karar değiştirmiş gibi duraladı,

— Tuğrul'u öğrenmek istiyorlar, dedi... Yerini ben biliyor muşum!..

Başka bir şey sormadı Nergis. Kucakladı, öpüştüler.

— Bana güven gösterdiğin için sağ ol Filizciğim, dedi Nergis... Keşke gene aynı takımda oynasaktı!..

Hemen döndü kız; kapıya giderken bir şeyler daha diyecekti sanki, demedi. Dönüp bakmadı da bir daha, çekti kapıyı. Gözlerinde beliren yaşları göstermekten çekindi gibi. Belki de yakıştırdım; benim coşkuculuğum! Bizim takımın en güzel basket atanıydı bu kız. Kapanmadan bankaya gidip para çekeyim. Ya da... Ya da? Jale Hanım'a rastlasam da tokatlasam birkaç binlik... Kız deli, pırlanta yüzük bırakıyor bana!.. Jale Hanım olsa balıklama atlardı. Yoo, haksızlık ediyorum, o da almaz. Tokgözlüdür. Babamdan tokgözlüdür o. Daha da cömerttir. Bırak onu, belki de ağlardı, yüzüğünü satıyor diye!.. Dün akşamki meyhane paralarını kim verdi acaba Tek Tek'te? İster misin hepsini Maliklere ödetsin Muhtar Bey? Hem de yapmıştır. Keşke yapmış olsa. Hay Banucuk... Hiç akla gelir miydi bu kızın?.. Ama hep candan, hep sevgi dolu bir yanı vardı... Temel o demek. Aslında Tuğrul'un etkisiyle oldu ne olduysa. İtin tekiydi o oğlan ama bilinir mi?.. Şu bizim Laz, Körfez'lerde can besliyor, ben de burda... Toparlandı, tam çıkıyordu, kapının önüne doğru bir araba sesiyle duraladı. Bize mi? Çabucak yürüdü, açtı bahçe kapısını. Bir Renault yaklaşıp durdu kapıda. Direksiyonda bir adamla yanında bir kadın dostça gülümseyerek bakıyorlardı. Arka kapı açıldı, Korhan çıktı,

— Yakaladık, dedi.

Yakalamış beni. Şu sersem Laz'a bak!.. Surat edeyim mi? Arabadakiler öyle tatlı gülümsüyorlar ki... Neyse... Bunu senin yanına

bırakırsam hamsi azmanı hergele. Akşam görürsün!.. Gülerek yaklaştı Korhan,

— Mayoları aldın mı? dedi.

— Mayolarımı aldım, dedi Nergis.

Aynı sırıtık bakışla aldırmadan,

— Peki, ben de alayım, dedi. Bak bunlar İstanbul'dan. Bu bizim enişte Oktay. Bu kız da Saliha; Laz kizidur, pakmayasun tafrasina... Gümüşlük'e gidiyormuşuz.

Duraladı Nergis. Şimdi çiğlik etmiş olacağım karşı çıksam. Beş paramız yok. Arabaya girerken,

— Para çekmem gerek, dedi Nergis... Saat dört. Bankaya uğrasak önce?..

Korhan şaşkın baktı. Bir şey diyemedi. Mayoları almaya içeri koştu... Oktay, orta yaşlıydı. Kır saçları, bıyıkları, güler yüzü, her gülümseyişte parlayan dişleriyle babacan bir emekli memur adayı. Antikacıymış Kapalıçarşı'da. Az konuşuyor. Sözü Saliha'ya bırakıyor daha çok. O da kimseye bırakmama eğiliminde!.. Korhan'ın Oktay'dan söz ettiğini anımsıyordu Nergis. Dolu bir adam, demişti. Türkoloji yapmış galiba. Dışarlarda dolaşmış uzun yıllar. İtalyanca, İngilizce, Arapça, Farsça bilirmiş. Marmaris'e geçiyorlarmış. Bir iki gün kalacaklarmış burda. Daha arabayla kente girerlerken...

— Eve dönüyordum, dedi Korhan. Saat bir filandı. Bir de baktım...

Aman ne iyi olmuş! Çok açmışlar. Bekleyemezlermiş. Hemen lokantaya... Yanındaki Korhan'ın eline, çok kızdığında yaptığı gibi gizlice; çimdiği bastı Nergis. Hiç umursar mı? Tırnağımı basıyorum be; kanayacak... Bari çek şu elini domuz!.. Acı duygusu yok ki adamda!.. Bak, nasıl gülerek bakıyor.

— Yeni şiirler var mı?

Oktay'dı. Korhan'a soruyordu. Şaşkınlıktan çimdiği unuttu Nergis. Yeni şiir mi? Korhan, elindeki tırnak izlerini kaşır gibi ovalarken gülümsedi,

— Sen de iyice yaşlandın mı nedir enişte? dedi. Yıllar oldu ben o delilikten kurtulalı!..

Demek daha önce yazıyordu. Niye hiçbir şeyini söylemez bu herif. Arabayı bankanın önünde durdururken gülerek bir yan göz attı Oktay,

— İşte Laz'ın akıllısı, Nergis Hanım, dedi. Gülüşürlerken, Nergis inip koştu içeri. On sekiz bin liraları vardı ortak hesaplarında. On binini çekti. Anayola çıkarlarken,

— Telefonu açtıralım, dedi Korhan. İnandım şu küçük kentte de gerekli olduğuna.

Bir tür savunma, özür dilemeydi Nergis'ten. Mürvet açtırmamıştı; iki bin liradan çok borcu vardı telefonun. Faturayı Jale Hanım'a niye vermedim? O bayılır böyle yardımlara. Para durumumuz şimdilik kötü değil. Ay sonuna bir şey kalmadı. Ağustos aylığı da gelir de; bakalım Eylül'de ne olacak. Gitmezsem ayrılmış mı sayarlar beni? O zaman... Korhan'a gel diye tuttururlarsa. Rapor alacağız bir süre. Aman, doğaya baksana... Konacık'ı geçerken geçen yıl Ziraatçı Yalçın Bey'in gösterdiği iki bin yıllık zeytin ağacını anımsadı. Yığılı taş duvarın ardındaki zeytinlikte, gözden uzak bir anıt gibi yaşayıp gidiyor. Daha birkaç tane varmış böyle, yola gelenlerini kesmişler. Yoluna çıkmayacaksın insanların demek!.. Tarihin yoluna karşı çıkmayacaksın asıl... Neymiş tarihin yolu? Ne bileyim? Biz de yaşayıp gidiyoruz İşte!.. Yoluna çıkan hiçbir şeyi kesmekten çekinmez bu asfaltı dökenler. Koylarda, deniz kıyılarında ev yapıyorlar, dedi ya Haberci. Çıkmayacaksın önüne!.. Sen çıkmasan, ben çıkmasam, o çıkmasa, nasıl çıkar?., İşte deniz, çıktı ortaya gene. Adalar, adacıklar, burunlar, koylar, yeşil odu, çiçekli tarlalar, zeytinlikler serviler. Van Gogh resimlerinin uyumlu, cıvıltılı doğa görüntüleri, güneş yalımında akıp gidiyor. İslam Haneleri levhasını görünce pek hoşlandı Oktay Bey. İslam Haneleri... Osmanlı zevkinde sözcükler. Rumluktu buralar demek; birkaç da İslam hanesi vardı böyle. Ortakent, Kadıkalesi, Gümüşlük. Özlü konuşuyor Oktay Bey. Gümüşlük'e her yıl uğrarlarmış. Turgut Reis'in kışlık limanı diye de seviyormuş. Ben de severim Gümüşlük'ü. Serindir yazları. Deniz temiz. Pek de kalabalık olmaz. Ucuzdur da... Ucuz şey kalmadı ya... İşimize son verirlerse bir de, o zaman işte... Oktay Bey de ne kadar seviyor Korhan'ı! Babasına ağbi diyor, Korhan'ın. Rahmetli Rıza Ağbi bir gün... Çok şakacıymış. Mecidözü'nde doğmuş Korhan. Babası öğretmen orda. Adını Burhan koyun diye mektup gelmiş köyden, dedesinden; Borhan gibiymiş yazı. Korhan okumuş Rıza Bey, kasıtlı olarak; hiç sevmezmiş Burhan adını. Bunları anlatmaz. Ne biçim adam bu be? Saliha da yakınları oluyor. Bir kaptanın kızı. Güzelce bir kadın.

Coğrafya'dan ayrılmış galiba. Lisede iki çocukları... Sizin ne vakit? diyor. Bunlar bizi resmen evli mi biliyorlar yoksa? Korhan,

— Karşı burna kadar var mısınız? dedi hemen.

Beton iskelede bağıra çağıra denize atlayan çocukların arasından ok gibi fırladı. Çocuklar alkışlıyor. Denizde çıldırır zaten bu oğlan. Oktay, Saliha da kötü yüzmüyorlar. Güneş batıyordu sudan çıktıklarında. Kumsalda ağır ağır dönerlerken Oktay Bey, Gümüşlük Koyu'nun girişinde, yanmada üstündeki yıkıntıları gösterdi.

— Bir saray kalıntısı varmış surda, dedi. Görkemli bir yapı. Köylüler, sütunları, duvarları yıkıp yıkıp götürüyorlar. Köy öğretmeni karşı çıkmış. Uğraşmış engellemek için. Yıllar önce oluyor bu. Muhtar anlattı geçen gelişimizde. İmza toplayıp öğretmeni kovalamışlar, bu adam komünistlik yapıyor diye. Demokratlar dönemi. Zavallı öğretmeni apar topar alıp götürmüşler köyden.

Acılıkla gülümseyip baktı.

— Muhtar kafasını vuruyor şimdi, dedi, biz ne yaptık diye. Koca saray bu içler acısı duruma düştükten sonra... Leleg, Mindos kalıntıları var bu yörede... Daha çok Fransızlar gelir buraya sanırım... Akşam yemeğini burda yiyelim isterseniz. Hey Yavrum'un terasına çıkalım. Her yıl bizim Hoca'da bir yemek yerim ben. Ay ışığı da var...

Ay akşamdan doğmuştu. Terasta yerlerken kafası Korhan'ın şiir yazmasına takılıp durdu Nergis'in. Deniz, ay ışığı, şiiri düşündürecek doğal ki!.. Daha neleri var bu adamın kim bilir? Üç yılda her yanıyla tanınır mı kişi? Hele Korhan gibi, kendinden, geçmişinden söz etmeyi yasaklamışsa!.. O beni biliyor ama; her yanımla, yaşamımın bütün gelişmesi, değişmesiyle biliyor. Niye anlattım. Kadın oldu mu, en ilerimizde bile, bir tür hesap verme çabası var; her şeyi çekinmeden, açıklıkla anlatmayı başkaldırma, yüreklilik sayıyoruz; aslında günah çıkarmak için döküm yapma! Aman sonradan, sakladındı, söylemedindi demesin! Densin!.. Zorunlu mu her şeyimi anlatmam? Şiir de yazıyormuş işte. Belliydi ama. Sanat konularında bayağı yetkili sözler eder sırasında. Özel ilgi duymamış olsa nerden yapacak bu birikimi? Başka nelerini saklıyor acaba? Evliymiş, iki çocuğu varmış meğer!.. Dayanamadı, güldü. Hemen karşısındaki Oktay Bey görmüştü güldüğünü.

— Ben de güldüm önce, dedi.

Bu da gülmüş?.. Dur bakayım; balıklar üstüne konuşuyorlardı galiba.

— Evet, dedi Oktay Bey. Valla tam dört kiloluk orfozu oturup tek başına yedi herif.

Hay ziftin pekini yesin. Kimmiş o? Mersin'de serçe kadar bir garsonmuş. Meraktan öleceğim. Korhan'ın şiirinden söz etseler biraz. Evde okutursun kendine. Bu, Jale Hanım'ın kahkahası değil mi? Merdivenlerde ayak seslerinden sonra Ferhat Bey, yanında bir yabancıyla geldi terasa. Ayaküstü, yer bakınır gibi geziniyorlardı şöyle bir.

— Yahu bu bizim Ferhat değil mi? dedi Oktay Bey, kalktı masadan. Ferhat da görmüştü, yaklaştı, sarmaş dolaş oldular. Böyledir burası. Birbirlerine rastlamaya bu kente gelir insanlar! Jale Hanım niye çıkmadı? Daha burda kalmaya karar vermediler. Leleg'de yiyecekler belki. Yoo, Turgut Reis'e döneceklermiş de, şöyle uğramışlar. Yarın akşam geleceklermiş buraya. Ferhat, arkası dönük oturan, pek ilgi göstermeyen Nergis'i ya görmedi, ya görmezden geldi. Saliha'yı da uzaktan başıyla selamladı, o kadar. Kanım ısınmadı herife. Yakışıklı, sporcu. İyi adammış da derler. Annem istemiyormuş evlenmeyi nedense!.. Turgut Reis'te, Kortan'da kalıyorlarmış, beklermiş Oktayları. Gittiler. Oktay Bey oturdu,

— Bizim Ferhat dedi. İstanbul Lisesi'ndeniz biz. Bu da mimaride filan okudu ya, bitirmedi sanırım. Anasının gözü oğlandır. Gene bir dalgası var...

Nergis, nedenini yadsıdığı bir tedirginlikle önüne bakıyordu. Korhan da tabağına eğilmişti. Sessizliği nasıl yorumladıysa, daha da açıklamak gereğini duydu Oktay Bey,

— Antika kaçakçılığı yapar, dedi.

Jale Hanım'ın kahkahası derinden geliyor. Uzaklaşan bir araba hırıltısıyla sessizlik başladı gene. Korhan da mı tedirginleşti? Tanrı belalarını versin. Ne bok yerlerse yerler, bize ne Korhancığım. Jale Hanım bilmiyordur. Yüreksizdir, korkar en azından. Nasıl yapıyor acaba Ferhat Bey? Korhan yavaştan ilgilenmeye başlamış gibi doğruldu,

— Antika kaçakçığı mı? dedi. Çevreden çıkan denizaltı şeyleri, batık filan mı?..

Her türlüsünü yaparmış. Yabancılarla yaparmış daha çok. Serüvenci bir serseriyi, jigoloyu tanımlıyor Oktay Bey,

— Çok varlıklı, manyakça bir kadınla yaşıyor derler son yıllarda, dedi. Kul köle oluyormuş kadın buna... Kim bilir?

Çok varlıklı mı? Jale Hanım çok varlıklı mı sayılır? Sayılır, niye sayılmasın? Başka bir kadın olmasın? Kul, köle, diyor; budur. Ah budala Jale Hanım... Nasıl da sıcak. Ter bastı. Kalksak artık. Ben de kuyudan su döküneceğim Korhancığım... Annesinden böyle söz edilince, ne de olsa hüzün doluyor içine demek... Ay ışığı tepelerden kumsallara, kıyılara akıp sularda fikir fikir kaynıyor. Yetti gördüğüm. Ah odamda, yatağımda olsam şimdi. Çok uzadı, bugünü bitirmek gerek. İçmek de istemiyorum. Yol boyunca da uyuklar gibiydi Nergis arabada. Kaygılandılar: İçki mi dokundu ki? Yok canım, dün gecenin de yorgunluğu var. Kusura bakmayın, yarına bir şeyim kalmaz. İyi geceler. Kapıyı kapatıp avluda dipdiri yürümeye başlayınca Korhan'ın yüzündeki alaylı gülümsemeye bozuldu birden,

— Ne sırıtıyorsun? dedi.

Korhan dinlemeden merdivenlerden çıkmıştı bile... Odaya girdiğinde yatağın ayakucuna ilişmiş aynı alaylı gülümsemeyle gözü kapıdaydı. Nergis tam başlıyordu ki sözü hemen aldı ağzından,

— Bırak şimdi de, dinle beni, dedi... . Nergis şaşaladı. Söyle bakalım neymiş?

— Şöyle yanıma gel, dedi Korhan.

Nergis ağır ağır gidip ilişti yanına. Gene bir domuzluğu var. Bak şu gözlere. Gözlük bile örtbas edemedikten sonra, sen böyle...

— Yetti düşündüğün, yanıtla artık, dedi Korhan.

— Neyi? dedi Nergis.

— Ankara'da bir şey demiştim sana ben.

— Bir şey mi demiştin?

Şaşkın baktı Nergis. Tek tük de olsa, o kadar çok şey dedin ki... Her vakit, her yerde bir şeyler dersin. Ankara'da... Ha, yoksa...

— Açık konuşsana, dedi kızmış gibi. Bilmece oyunu mu oynuyoruz?

— Unuttunsa söylemeyeceğim, dedi Korhan.

Anlamıştı Nergis. İlerde düşünürüz demiştim. Evlenmek diyor. Tam sırası... Yüzündeki alaya benzer gülümseme uçmuştu Korhan'ın. Dimdik bakıştılar bir an. Niye bu kadar üstüme varıyor bu adam benim. İyice sinirime dokunuyorsun Korhancığım. Al öyleyse,

— Unuttum...

Korhan'ın yüzünde belli belirsiz bir karartı geçti. Bir şey diyecek gibi oldu. Kalktı ayağa hemen,

— Peki, dedi...

Önce soyunur gibi yaptı. Sonra vazgeçti? Gitti, kendi yatak takımlarını, yastığını hızla sıyırıp aldı somyasından. İçine bir acı çökmüştü Nergis'in. Daha unuttum dediği anda çökmüştü. Unutmadım oysa. Niye böyle dedim sanki.

— Nereye gidiyorsun?

Kapıdan çıkan Korhan dönüp bakmadan,

— Kuyunun başına, dedi. Ordaki taşlıkta yatacağım. Çok sıcak...

İliştiği yerden kalktı Nergis,

—Akrep filan... dedi kekeler gibi.

Korhan dönüp baktı,

— İyidir akrep, dedi. Sokarsa öldürebilirim...

Çekti kapıyı. Merdivenlerdeki ayak sesleri avluya indi. Donup kalmıştı Nergis. Niye hep bana saldırıyor bu adam? Benim hiç mi acım yok? Unutmadım oysa Korhancığım...

XIV

Gizli küslük gibi bir şeydi yaşadıkları. Üstüne varmıyordu Nergis. Nesine varacağım? Söyleyecek söz de bulamıyor insan. Kavgaya kalksam, kavga bilmez bu. Onun kavgası da böyle. Lazlar sinsi olur dedikleri bu demek!.. Zaten az konuşurdu, Şimdi tek tük birkaç sözün dışında ağzını açmıyordu Korhan. Oktay Ağbiler gidene dek onlarla birlikte dolaştılar. Aktur, Yalıkavak, Türkbükü, Gölköy, Torba; sabah, öğleden sonra arabayla, denize gidip durdular üç gün boyunca. Geceleri yorgun argın, çoğu kez de içkili gelip yatağa düşüyorlardı. Korhan, duyunun başındaki sedir eskisinde yatıyordu. Yatsın. Odaya gel, demeyeceğim. Oktay'la konuşmalarından parça parça ortaya çıkan geçmişiyle öyle de içi kaynıyordu ki Korhan'a. Ortaokuldayken, bu oğlan okumaz demiş babası. Parasız yatılı sınavlarına girerken de umutsuzmuş. Korhan Haydarpaşa Lisesinde, Oktay Ağbi de velisi; okuldan çağırmışlar bir gün. Kalkıp gitmiş, Oktay Bey. Bir karış surat Müdür Yardımcısı'nda. Korhan'ı kötü biçimde dövmüş birileri. Laboratuvarda mikroskobu da devirip merceğini kırmışlar. Döven öğrencilerin adlarını bütün üstelemelerine karşın vermiyormuş Korhan. Vermemiş de... Çocukları okuldan atarlar diye korkmuş. Herkesin tasası da bu oğlana. Daha küçükken böyleymiş demek. Arkadaşlarına kol kanat gereyim derken kaç kez başı belaya girdi Fakülte'de; Dekan'la, Bölüm Başkanı'yla takışmış!.. Oğlanlar kazan kaldırmak istiyorlarmış, yemekler

bozuk diye. Bu da daha yeni okulda; bir öğünde üç kap yemeği de yeni görüyor. Nesi var bu yemeklerin? diyecek olmuş bilmeden. Vay namussuz, demek sen okul yönetiminin adamısın deyip... Gülüyordu Korhan. İlk dersi o dayaktan almış!.. Sonra da çok iyi arkadaş olmuşlar o çocuklarla. Biri Nejat, şimdi Kanada'da uçak mühendisliğinde... Fizikçi olmaya o zorlamış Korhan'ı. Ozanlığıyla alay eder dururmuş. Son akşam, Oktayları yolcu edip eve dönünce,

— Biraz da ben alay edeyim, dedi Nergis. Okusana şu şiirlerini...

Anlamamış gibi baktı Korhan, bahçedeki şezlonga uzanırken,

— Okunabilecek şiir yazsaydım, bırakmazdım, dedi. Gözlerini kapatıp kaldı öylece. Bitti. Son sözünü söyleyip gözleriyle birlikte kapılarını da kapattı. Ne yapacağım bu adamla ben?

— İyi ki unutmuşum, dedi Nergis.

Bir sessizlik oldu önce; gözlerini açıp döndü, sorar gibi baktı Korhan.

— İyi ki unutmuşum Ankara'daki önerini, diye tamamladı Nergis.

Bir an bakıştılar öylece. Nergis sürdürdü,

— Şimdi bir de boşanma zırıltısı çıkacaktı başımıza... Bir an baktı öylece, sonra gülümsedi Korhan,

— Bizde karı boşama yoktur, dedi. Kızdık mı hemen bıçağa... Hah işte böyle! Sevincini saklayamadı Nergis. Gidip şezlongun kıyısına çömeldi, kollarını boynuna doladı Korhan'ın.

— Bitti mi suratsızlığın? dedi.

Hiç de beklediği sıcaklıkta değildi Korhan'ın bakışları. Bozulur gibi oldu o da. Toparlandı, gülmeye vurdu gene,

— Ne o, dedi, beni kesmeye mi karar verdin yoksa? Gevşeyen kollarının arasından yavaşça sıyrılıp ayağa kalktı

Korhan, dalgın, isteksiz bir iki adım attı saksıların dizili durduğu kireç duvara doğru. Kaktüsler, gülfatmalar, begonviller... Döndü ağır ağır,

— Bak Nergisciğim, dedi.

Durdu. Başını önüne eğdi söyleyeceklerini aranıyor gibi, sürdürdü yavaşça,

— Bu yaşamımız bana göre değil... Tedirginim.

— Seni ben mi tedirgin ediyorum?

Nergis'in birden, bir tepkiyle söyleyiverdiği bu sözlerle aymış gibi, Korhan başını kaldırıp bakakaldı bir süre.

— Tutumun belki, dedi. Daha çok içinde bulunduğumuz koşullar... Şu yaşama biçimimiz... Bir sonu olmalı bunun...

— Her şeyin bir sonu var Korhancığım. Bunu nasıl bitirelim istiyorsun?

— Söylemeye gerek var mı? Seni seviyorum ben, diye ekledi Korhan yavaşça.

Ağır ağır inen akşam karanlığında ürpertili bir titreşimle geldi Nergis'e son iki sözcük: Seni seviyorum. Bilmiyor muyum Korhancığım? Ben ne diyeyim şimdi? Ben de se... Ne gereği var bunların? Kalkıp sandalyeye oturdu.

— Tedirginlikten kurtulmak için ne yapabiliriz? dedi. Bir yolunu bulmamız gerek.

Ses çıkarmadı Korhan. Koyulaşan karanlıkta sessiz, dalgın kaldılar bir süre. Yan bahçelerden birinden yanık, gülünç Hâkime Hanım türküsü geliyordu. "Bodrum'un ekinleri erkenden bitti / Hâkime Hanım kendisini intihar mı etti?.." Vah garip Hâkime Hanım!.. "Altın makas gümüş bıçak ile doğradılar tenini..." dizeleri de sinirini bozuyor insanın... Zavallı kadıncağız... Öyküsünü ayrıntılarıyla duymuştu birkaç kez. 50'lerde yargıç diye gelmiş bu kente Tavşanlılı Mefharet Hanım... Amaan, nerden çıktı şimdi bu?.. Türküden... Yoo, canım sıkıldı mı bu kentte, hemen bu kadını anımsarım, nedense.

— Kendini bana adamış gibi davranma, bir; çünkü aslında doğru değil bu. İkincisi...

Korhan'ın sesi, alacalı bahçenin yalnızlığı içinde batıcıydı. Şaşkın kaldı Nergis. Ben kendimi buna adamış gibi mi davranıyorum? İkincisi neymiş peki?.. Korhan duralamıştı gene. Nergis'ten gelecek tepkiyi kolluyordu sanki.

— Neymiş aslında doğru olmayan?

— Kendini bir şeye adamak, seyrek de olsa insanların içtenlikle yapabildikleri bir şeydir, dedi Korhan. Ama sen değil...

Söze nerden gireceğini araştırır gibi bakındı Nergis. Suçluyor beni. Haklı mı yoksa? Niye, kime adayacakmışım?..

— İyisin, çok iyisin, dedi Korhan aynı batıcı sesle. (Kötüsün dese başka etki mi yapardı?) Şımarıksın ama...

Nergis'in yanıtını bekler gibi sustu gene. Nergis de suskun kalmıştı. Ne diyeceğim? Bunu bana başkaları da söyledi. Hem de birkaç kez.

Korhan'ın söylemesi önemli. Temelde bir yarık var aramızda demek. Beni sen şımarttın diyeyim mi şuna? Doğru değil ki...

— Diyelim haklısın, dedi Nergis örtmeye çalıştığı bir titreklikle. İkincisi?

— İkincisi de...

Gene biraz duraladı Korhan. Uzun, ayrıntılı bir konuşmaya girecekti belki... Yineledi,

— İkincisi... Kaçaklığımız... Beni birilerinden kaçırıyoruz. Ya da kaçırıyorsun. Adamak dediğim de bu biraz da. Bunu düzenlemekten başka şey düşünmüyor gibisin.

Kızgınlıkla yerinden kalktı Nergis, bir iki adım atıp durdu. Bırakayım da öldürsünler mi seni aptal? Nasıl işliyor bu adamın kafası? Bağırıp çağırmak geliyor içimden... Şimdi ben ne diyeyim buna? Koltuktaki çantasına uzanıp bir sigara çıkardı, yaktı. Dumanını çekti ciğerlerine, boşalttı uzunca. Korhan'a baktı,

— Bu mu suçum? dedi.

— Suç demedim.

— Peki, açıkla öyleyse, dedi Nergis örtemediği bir sinirlilikle. Öldürülmene karşı önlem almayı istemem, o önlemi her şeyin üstünde tutmam, evet tutuyorum, suçla istersen, kötü bir şey mi, yanlış mı?.. Adamak dediğin bu mu? Adayamadığıma mı kızıyorsun yoksa? Kendimi hiç kimseye adamayı da düşünmedim, onu da söyleyeyim.

— Hiçbir şeye kızdığım yok, dedi Korhan, aynı üsteleyen bakışla. Konuşmaya çalışıyorum seninle. Bir ipucu sadece... Ondan sonra...

Gene durdu. Bekliyordu Nergis. Ondan sonra? Bitir hadi... Konuşmaya çalışıyormuş!.. Keşke gitmeseydim o açıkoturuma. Tanıtmasalardı bu herifi de. O gün de konuşmaya çalışıyordu. Ondan sonra da hep konuşmaya çalışarak iki yılda buraya geldik işte!..

— Ondan sonra her şey daha açık seçik olur, dedi Korhan... Sustu. Nergis sinirliliğini örtme çabasındaydı. Konuşmuyor, laboratuvarda deneme yapıyor adam. Denemesi de benim üstümde!.. Yoo, kendi üstünde. Beni seviyor... Kızacak, sinirlenecek ne var bunda? İçtenlikle konuşuyor, senden de onu bekliyor. Toparlandı Nergis, yaklaşıp Korhan'ın yanındaki duvara ilişti. Gözlerini gözlerine dikti,

— Bak Korhancığım, dedi. Ne istediğini tam anlamış değilim. Sana ta yüreğimden saygı duyuyorum. Sevgiye gelince. Beni küçültme lütfen.

Sevgi sözlerini, bir başkasından kaçmak için kullanırlar. Çoğularında gördüm bunu. Tiksinirim öyle olmaktan. Sana verdiklerim yetmiyorsa, daha çoğunu isteme benden çek git. Bunu kolay söylüyorum sanma. Şımarığım belki. O şımarıklığa çok şey borçluyum ben...

Durdu. Yanıt bekliyordu. Korhan öylece bakıyordu. Birden dönüp kalktı sıkılmış gibi,

— Gene aynı yere geldik, dedi.

Gidip masadan bir sigara aldı. Yakacakken bıraktı; aklına bir şey gelmişti; Nergis'e döndü,

— Oyuncağını saklayan çocuk gibisin, dedi.

Ses çıkarmadan bakıyordu Nergis. Korhan yavaşça ekledi,

— Biliyor musun? Ben de acı çekiyorum bazı!..

Başkaldırmak için uydurulmuş bir etki "bazı" sözcüğü. Bir tür mutluluk duydu Nergis. Doğal ki çekeceksin. Erkek oldu mu acıyı "bazı" çekecek!.. Yalnız bizim işimiz mi acı çekmek? Sürekli acı çekmek... Şımarığım ben değil mi?.. Nasıl kızıyorum şu adama. Gulyabani loş bahçede! Gözlüğü de parlıyor. Köpekbalığı bir tür. Camgöz...

— Acı çekmemen için bazı, ne yapmam gerekiyor? dedi Nergis.

Korhan duraladı. Saldırının ayrımına vardığını bildirir gibi bakıp kaldı bir süre; gene de açıklama gereğini duydu,

— Dedim ya, aynı yere geldik gene, dedi.

Umarsız aranır gibi sağa sola bakındı. Mutfağa doğru birkaç adım attı, durdu, döndü,

— Bana sadece erkek gibi baktığın sürece seninle anlaşma olanağımız yok bizim, dedi.

Öyle kesin söylemişti ki şaşaladı Nergis. Peki sen bana...

— Sen bana salt kadın gibi bakmıyor musun?

— Hayır bakmıyorum.

İyi etmediğini bilerek sormuştu Nergis. Başka ne yanıt verecek?.. Niye evlenmek diye tutturuyorsun mu diyeyim?

— Pek öyle görünmüyorsun, dedi yavaşça. Tepkim de ondan oluyor belki.

Korhan sinirli yaklaştı,

— Tepki göstermemek elinde mi? Eşitliğimiz bozulacak diye kafanı takmışsın bir kez. Kurt gibi yiyor içini... Beni de...

Sessiz bakışıp kaldılar. Nergis hiç böylesi sinirli görmemişti sanki Korhan'ı. Karanlıkta gözleri bir çift kıvılcım. İçimi kurt gibi yiyormuş. Bunu da... Eşit miyiz seninle? Nasıl eşit olalım, sen erkeksin!..

— Bak kızım...

Yapaydı durulması. Bir sandalye çekip ilişti Nergis'in karşısına. Bir süre baktı gene. Böylesine coşkulu da olabiliyor demek bu adam. Yakışıyor da...

— Son kez konuşacağım seninle, dedi Korhan.

Gene durdu. İlk kez konuşacağız belki de... Ses çıkarmadan bekliyordu Nergis. Mutluydu beklerken... İlk kez böyle...

— Çelişkiler içindesin Nergisciğim, dedi Korhan. Beni de sürüklüyorsun... Mutluluk veriyor sana bu. Eşitlik için diretirken üstünlük peşine düşüyorsun. Kim ister öldürülmeyi? Bu pis kuduz köpeklere yem olmak onuruma dokunur benim. Ama sorunumuz yalnız bu değil seninle. Saldırıdan değil, ölümden kaçar olduk. Saçma. Baş başa mutluluğumuzu yaşayacağız bu anlamsız boşluk içinde! Basit biri olmaya çalışıyorum ben. Karma karışık, bulanık, çek çekebildiğin yana şeylerden hoşlanmıyorum. Doğada karmaşıklık, bulanıklık yok. Kafamızda o. Görevimiz onu çözmek, kurtulmak ondan; içine batıp mutluluk düşleri görmek değil. Eroin iç daha iyi... Sen gül gene. Onları da yaşadım ben; fizik, aradığımı veriyor bana. Apaçık, belirgin... Arayınca bulup mutlu oluyorsun... Nergis kesti birden,

— Hiçbir şey söylemeden bir sürü şey söylemeyi de becerebiliyorsun demek, dedi. İnandım şiir yazdığına! Neresi apaçık bunun? Sana ne istediğini söyle diyorum, düpedüz...

— Düpedüz söylüyorum işte, diye bağırdı Korhan. Evimiz olsun istiyorum. O evde bileyim seni; kuşkum olmasın. Laboratuvarda çalışırken ya da okurken, deneylerimi yazarken seni değil yaptığım işleri düşüneyim yalnız. Saldırı da umrumda değil. O zaman daha kolay korunabileceğime inanıyorum. Dağınıkken yakalanmak en kötüsü değil mi? Seni yanımda, hemen yanımda istemem mi bozacak eşitliği? Bunlar snopluk kızım. Bir yanımla köylüyüm ben. Anadolu insanıyım. Boyuna yazıyorlar bizim ordan, karını al da gel, diye. Sen neyimsin benim? Niye titriyor dudakların? Kötü bir şey mi çocuğumuz olması? Dünyanın her yanında en doğal hak değil mi bu? İnsanoğlunun yaptığı üretimlerin en güzeli be. Snopluk da değil, sapıklık sizinki. Doğadan sapmak. Senin Özgür'e duydukların da bu ortak yanınızdan kaynaklanıyor. Biliyorum, kıskandığımı bile sandın. Belki kıskandığım da olmuştur. Gelip geçer; o kadar... Yanlışa giden kimseyi kıskanmam ben. Seni seviyorum. Etini, kanını, sinirini, yüreğini seviyorum. Hele o yürekli yüreğini... Öyle ayrı yerlerden gelmişiz ki, nasıl buluştuk, bu iş nasıl oldu ona da şaşıyorum hep. Anlamıyorsun değil mi? Ölüme inanmayanlar korkar ölümden. Altı yaşındaydım. Enişte derdik. Kereste gibi adam, Molla Musa, kanlar içinde ayağımın dibine devrildi sokakta. Teyzemin kızının kocası. Dilim tutuldu... Üç ay altıma işedim. Köyde kaç ölüm gördüm biliyor musun sonra?

Durdu birden. Sürdürmek için bir küçük ara vermiş gibiydi. Nergis donmuş bakıyordu. Ne çok konuşurmuş. Yalnız çok mu? Doğru da... Değil doğru. Onun doğruları bunlar. Senin doğruların ne, peki? Benim doğrularım mı? Ben de çok ölüm gördüm, sinemada...

— Kalk dolaşalım seninle!

Yaklaştı; kolundan tutup çekti Nergis'i.

— Söyleyeceklerim var daha; bitmedi, dedi. Sen de söyle söyleyeceğini... Son olsun bu... İçmek istiyorum. Bu içki canımıza okuyor zaten... İşin kolayı... Ama biliyorum, sana yardımcı oluyor...

Evde kalıp sevişmeyi yeğlerdi Nergis. Özlemle istiyordu Korhan'ı. İçki bana yardımcıymış. Gidelim. Yol boyu pek konuşmadılar. Dalgın, saplantılıydı Korhan. Nergis de ses çıkarmadan yürüdü yanı sıra. Yol uzayınca gülmek geldi içinden. İşe gider gibi... Buldum, tastamam bu işte: Her şeyi önemli bir iş gibi yapıyor bu adam. Meyhaneye gidişi de laboratuvara gider gibi... Ben nasıl böyle olurum? Olmak elimden gelmez

ki... Haklı; Ozgür'le biz aynı... bokun soyuyuz. Onu demek istedi. Ama beni seviyor. Yoksa ben de... Sevmiyorum demedim ki...

Meyhaneye geldiklerinde bardaki tabureler dolmuştu. Belli kişiler vaktinde tutmuşlar yerlerini. Restoranlara dağılmadan akşam sekize, dokuza kadar içki alınan bu amerikan barlı, yan bahçesinde birkaç tahta masa dizilmiş meyhane, kentin sanatçı kişilerinin, onların yanı sıra, çoğu Ankara, İstanbul gibi büyük kentlerden kadınlı erkekli seçkinlerin buluşma, söyleşi, dedikodu yeri. Hepsi tanıdık. Daha çok da Nergis'in tanıdıkları. Korhan hoşlanmadığı için uğramıyorlardı. Doğru buraya gelmesinin bir nedeni olmalı. Köşedeki masaya karşılıklı geçip de yüz yüze gelince gülmeye başladı Nergis. Söyle bakalım. Önce içkileri söylediler. Cin tonikler geldi. Bir yudum alınca gülümsedi Korhan da,

— Çok sevdiğini biliyorum, dedi. Büyük özveriydi buraya gelmemen! Bu gece burdan başlayalım dedim...

— İyi ettin, dedi Nergis. Bakalım nerde bitireceğiz?

— Senin istediğin yerde.

Korhan hiç düşünmeden, öylesine çabucak yanıtlamıştı ki nedense hüzün çöktü Nergis'in içine. Bıraksam umursamayacak. Gidersen git gibi konuşuyor. Şu gözlere bak, maden alaşımı. Yoksa korkuyor muyum bu adamdan? Alınganlık belki de. Alay ediyor benimle. Buraya gelmemem özveriymiş; biliyormuş çok sevdiğimi. Saklamıyorum ki...

— Sanatçı kişilere yakınlık duymamı, nerdeyse suçlayacaksın, dedi Nergis. Sana söyledim; elimde değil, bazı boğulur gibi oluyorum öteki çevrelerde...

Ses çıkarmadı Korhan. Tabaktan aldığı bir fıstığın kabuğuyla oynuyordu. Duymadı mı yoksa? Duymuştur. Başını kaldırıp Nergis'e baktı.

— Suçlamanın bir yaran yok ki, dedi. Bu sorunu kendi çözer insan. Ya da çözemez, batar kalır. Ne öteki çevrelerde boğuluyorum ne de kendimi buraya atarak kurtarmayı düşünüyorum. Önce kendi kendine yeteceksin... Sanatçı çevreler dediğin bunlar işte. Yaklaş dinle; incir çekirdeğini doldurmaz şeylerle günleri akıp gidiyor. Bir zamanlar ben de delisiydim buraların. Daha lisede, Çiçek Pasajı'ndaki bir meyhaneye dadanmıştık. Ozanlar, ressamlar, tiyatrocular, sinemacılar geliyordu. Bir kez Behçet Necatigil gelip oturdu. Yanında da başkaları. Coşkuculuğun unutulmaz tadı vardır. Londra'da, Soho'da da az dolaşmadık. İlk yıl sanatçı uğrağı meyhaneleri, bazıları da batakhane bunların, baştan başa taradık desem yeri.

Üç kafadar. Bizim Suat, bir de Polonyalı vardı, güç söylenir adlı, biz Pavelski derdik, o; sabahlara dek. Böyle de değil... Orası baş döndürücü renkli. Japonu, zencisi, İtalyanı, Meksikalısı, Çinlisi, Yeni Zelandalısı, Yunanlısı, Yahudisi... Değeri bilinmemiş bir alay da dâhi. İçki, seks, her türden uyuşturucu. Sonu gelmez düşler, söz, söz, söz... Bir yıl sonra aydım. İnan ki aydım. Şimdi şunlara bakıyorum da... Gerçekten yetenekliler var. Gençlerden birkaçı hele... Güvendiklerim. İyi şeyler beklersin hep. Ama burdan nereye varılır? Alkol salamurasına yatmış bir sürü beyin. Sarhoşlar arasında başı çekmekle şişinen şu adama bak. Senin dostun. Köşede oturuyor. Yanakları sarkmış zavallının. Yaşı da bir şey değil daha. Eleştirinin tahtına kuruldum sanıyor. Meyhanedeki saygınlığıyla mutlu... Tanımak gerek bunları. Tanıdın mı pek uğramak gelmiyor içinden. Geçen gece yarısı bu, yanında şu genç ressam, bir de şu palabıyık sosyete kaptanı, meyhaneden çıkmışlar. Sokağa işemeye kalkmış bu seninki. Polis görmüş bunları. Utanmıyor musunuz? deyince, başlamış bu herif sen benim kim olduğumu biliyor musun filan diye... Edebiyata ettiği yetmiyor, bir de sokağa... Utanmıyorlar; gülüşerek anlatıyorlardı kahvede. Bunları yaparken de kendilerini yaşamıyorlar aslında. Eski bir şeylere, birilerine özeniyorlar. Geçen yüzyılın Batılı uyumsuzlarına belki... Ressama üzülüyorum. Kurtarsa şu çengelden, bir şeyler yapacak... Ne desek boş ama. Kendisi görmedikten, duymadıktan sonra... Eleştirmeni kaç kez söyledim sana. Korku bastırdı mı, sığınacak yer arar. Çarpıttığı bir kitap olur bu, edebiyatın yüksek sorunları olur, meyhane köşesi olur. Bilmeyenler bir şey sanır. Bak, oyuncu eskisini duyuyor musun nasıl gülüyor? Sahnede de tatsızdı bu herif. Şu mimarın karısı, acılar içinde, ama o da gülüyor işte. Gülmeyip ne bok yesin?

Nergis tutamadı, bir kahkaha attı. Korhan da gülüyordu. Gülmeyip ne bok yesin?.. Bu oğlana ne oldu? Neyi kanıtlamak istiyor. Korhan içkisini yudumladı, Nergis'in içmek gelmiyordu içinden. Gülerek baktı Korhan'a,

— Güzel de, bakıyorum nereye varacaksın diye, dedi.

— Söyleyeyim, dedi Korhan. Öte çevrelerde boğuluyormuşsun da buraya atılınca nasıl kurtarıyorsun kendini, onu anlamaya çalışıyorum.

Bir süre bakıp kaldılar karşılıklı. Korhan ekledi,

— Psikolog olarak senin gözlemlerin daha derindir belki de. Yanlışlarımı göster, aydınlat beni...

Nergis ses çıkarmadan, dalgın önüne eğildi bir süre. Yalan söylüyor, söylediklerinden kuşku duyduğu yok; hele benim ona doğruları göstermemi

istemesi... Alay ediyor düpedüz... Ya da ikiyüzlülük. Şuna...

— Bilmiyorum, dedi Nergis. Yorgunum biraz... Yanlışı, doğrusu değişiyor... Peki, sen? Sen bir yere atmak istemez misin kendini bunalınca? Özlemini duyduğun bir şey sözgelimi... Laboratuvar deme!..

Güldü Korhan,

— Niye demeyeyim? dedi. Ben sana yasaklıyor muyum? İstersen bunlardan söz et; akşam sabah gel. Dedim yat, gelmemen özveri. Kendini adadığın şeye ters düşüyor...

— İyice saçmalıyorsun, dedi Nergis.

— Hah. Ben de bunu istiyorum. Göster saçmalıklarımı... Söyle, seni dinliyorum...

Konuşmak, hem de bağıra çağıra bir şeyler söylemek isteğiyle yanmaya başlamıştı Nergis. Ne diyeceğini, nerden başlayacağını bir türlü bulamıyordu. İyice bozacağım şunu. Hadi boz. Adamak diyor... Ben adak mıyım? Bir toparlasam kafamın içindekileri.

— İlle seni kırmamı mı istiyorsun Korhan? dedi Nergis. Bazı doğrusun diyeyim. Çoğuna da katılmıyorum. İçimden geldiği gibi davranıyorum ben. Ne öykünmem var, ne özentim. Yanlışım olabilir. İçim dönüveriyor sana kıydıklarını düşündüm mü. Hepsi bu. Senden derinine inmek gibi bir savım yok. Ülke öyle karışık ki, ben nasıl doğru düşüneyim bu arapsaçı karmaşa için de. Senin söylediklerine inandıkça suçluluğa düşüyorum. Psikolog msikolog değilim. Bu yolu seçmem rastlantı demek. Senin gibi tutkulu, bilinçli değilim tuttuğum yolda. Genellikle kaytardım. Sana imreniyorum. Şimdi de kızıyorum. Söylediklerini biraz daha düşünmem gerek belki de. İnan ki çok yorgunum... Nasıl diyeyim, dağınık mı desem, öyleyim... Bağışla, saygım büyük sana, bağırıp çağırmak geliyor içimden... Yenilmekten korkmam aslında...

Susup başını çevirdi. Gözlerini yakan iki damla yaşı güç tuttu. Kızgınlığı artmaya başlamıştı. Niye böyle geriledim bu adamın karşısında? Konuşsun, daha konuşsun, bakalım nereye varacak? Çok aptalım ben.

— Kendine saldırı gibi alıyorsun sözlerimi, dedi Korhan. Bulandırmaya kalkmasan pırıl pırıl kafan var Nergisciğim. Sen de yolunu bulamazsan bu ülkede! İnsanın bazı alışkanlıkları çelme takabilir. Gördüğüm kadarıyla bunu söylemeye çalışıyorum. Aslında sana değil, bu sözünü ettiklerime de saldırıyı inan ki, hiç ama hiç düşünmüyorum. Bu güzelim köşeciklere sövmek hele, yenir nane değil. Ara sıra bir şeyler içip

çene çalmanın öyle tadı var ki buralarda. Yanında yörende sevdiğin kişiler, birkaç yudum buzlu rakı, votka, cin, birkaç tatlı söz, şu pis dünyaya direncini artırır insanın. Bilmez miyim? Ne sevdiğim insanlar var burda. Çalışıp yaratanların, kavgayı yürütenlerin bu kadarcık da hakları yoksa... Böyle dünyanın... Dediğim bu değil, sen de biliyorsun. Düşkünlerinden söz ediyorum buraların ben. Korkup kaçarak buralara sığınıp yaratıcılıklarını çürütenlerden. Salt onlardan da değil. Bu bataktan bir de dünyaya akıl vermeye kalkışanlardan söz ediyorum... Senin, aralarında bunalım geçirdiğin çevreler var ya, onlar da doğal bence. Doğal olmayan bizim onlar arasında bulunmamız Nergisciğim. Böyle bir günde onlara saldırmak, orda işin ne derler olsa olsa... Bunu diyorum. İki ay bitiyor nerdeyse. İyice bıktım ben. Çıkar yol aramak zorundayız. Vakum pompasının içinde olan bitenleri, osilatörde alternatif akımı izlemek, gözlemek düşlerime giriyor. Çok önemli bir deneyi yüzüstü bırakıp geldim, biliyorsun. Gül istersen!.. Alüminyum amorf yapıda silikon, silikon dioksit kaplama filmlerin elektronik özellikleri... Nergis gülmeye başladı. Korhan da gülümsedi,

— Manyak diyorsun belki de, dedi.

— Yoo, hiç öyle demiyorum. Korhan aldı hemen,

— De istersen, dedi. Küçük belki, gene de yarışma içindeyiz bilim dünyasında. Bu deneyi kaç laboratuvarda, kaç katı hal fizikçisi yapıyor şu anda. Bulacaksın, bulduğunu hemen yayımlayacaksın. Dergiler birikmiştir şimdi kitaplıkta. Physical Abstracts, Physical Review Letters. Vacuum Sciences and Technology Surfaces and Interfaces, Solid Surfaces... Dergiler kitaplığın biliyorsun, bizde alacak para yok... Her şey engel çalışkana. Bu arada bir de ölüm çıktı. Biliyorum inanmayacaksın. Bütün bunlara daldı mı, ölümü unutup gidiyor insan. Asıl ölüm orda çünkü. Power Supply'da altı bin volt akım var. İstersen dalgın ol! Dışardan gelecek ölümü düşün!.. Anlıyor musun beni? Senle olunca, inan bir şeyi umursamıyorum. Yüksek voltajda ısı çok yüksek ölçüleri buldu mu, maddenin iletkenliği artıyor. Toplum da böyle değil mi? Olup bitenleri laboratuvarda görüyorsun. Potansiyometre'de... Şiiri beceremediğime hiç üzülmüyorum. Beni kupkuru buluyorsun belki, değilim o kadar! Yolumu seçtim sadece. Yolumda mutluyum. Şimdi sen...

— Burada fiskos edeceğinize gidin evinizde rahat konuşun be!..

Elindeki ak rakı kadehinin bile ışıtamadığı değirmi tavuk gözleriyle başlarında biten oyuncu eskisinin masaya yerleşmesine karşı koyar gibi

kalktı hemen.

— Doğrusun, dedi Korhan. Gidiyorduk biz de...

Meyhaneden çıkarlarken Nergis de havasındaydı artık. Koluna asıldı Korhan'ın. Her şeyiyle akıllı bu oğlan. Bu akşam da tatlı ayrıca. Tadı olması için de buna karar vermesi gerekiyor demek! Mutluluğu fizik yasaları gibi alıyor. Bu da bir başka tür deli!.. Bu da... mı? Öteki de Özgür mü? Aman ne bileyim? Özgür nerden çıktı şimdi? Yok artık o. Zavallı Özgürcük. İşte Hanna'lar değil mi bunlar? Fransızlar döndü demek. Haberci de orda.

— Onlar, dedi Korhan. Yürü bulaşmayalım. Bu gece senle benden başka kimseye iznim yok!..

Sokağın içindeki izbe meyhanenin önünden kolunu bastırarak ileriye çeken Korhan'ın yanı sıra yürüdü Nergis. Olur Korhancığım. Senin iznin olmayan hiçbir şeye benim de iznim yok bu gece. Seni böyle coşkulu konuşurken bir daha nerde göreceğim? Anlat, boyuna anlat, hiç kesmeden anlat. Benim de aklımı çelecek gibisin iyiden iyiye. Ankara'da bizim kata yerleşiriz. Annem senin oraya geçsin; neyine yetmiyor? Ankara'da durduğu mu var ki?.. Bu Allah'ın belası gebeliği koruma haplarını da keseyim de şöyle rahat, korkusuz... Seneye viyak viyak bir piç... Kapı çalındı. Akşam olmuş da amanın da çocuğumun babası gelmiş... Ya peşinde dolaşan kanlı katiller?

— Şuraya oturalım Korhancığım, dedi. Çok koşturuyorsun, yoruldum şimdiden.

XV

Malik Bey'den yüz bin liralık çeki alınca hem sevindi, hem biraz kırılır gibi oldu Muhtar. Sevinmişti; bu da bir şeydi bu sıkışıklıkta. Nergis'le Nazan'ın takışmalarından sonra gitti gidiyordu para umudu. Kırıktı biraz, daha çoğunu, en az iki üç katını bekliyordu doğrusu. Gerçi Malik çeki verirken, sonra gene bakarız gibisine, yarım ağız bir şeyler dedi ya, bilmem nasıl olacak?.. Kızına kızıyordu. Ne kızması, edepsizliğine bile bayılıyorum aslında, Nazan kaltağının hakkından ancak böyle bir utanmaz karı gelir!.. İnsanı yıldırıyor bu kız. Peki, niye gider de o sümsük oğlana bağlanır? Gerçi sümsük de denemez Korhan'a ya... Ne denir? Ne bileyim ben. Öyle biri işte. Sanki hep içini seyreden bir adam. Belki de tanımıyorum

yeteri kadar. Bir şeyleri var demek... Yoksa o cıvıl cıvıl kız tutup da böylesi bir şey yapsın? Özgür de yok... Olunca var mıydı sanki?.. Bunları çözmek de bana kaldı. Kendi sorunlarım bitti de... Sorunun büyüğü, Fatoş sorunu olmaya başlamıştı yeniden. Niye benim sorunum oluyormuş?.. Kimin sorunu peki? Gerçi öyle bir sorun var ortada ya, daha kimin olacağı belli değil. Bir bakıma öyleydi. Otelde odasına gelen Fatoş'la yaşadıkları o çılgın bir saatten sonra yazısız anlaşma yapılmış gibiydi aralarında: İki yanın da hiçbir bağı yoktu. Kendi bağımsız, başıboş yaşamları içinde buluşma olanaklarını böylesi tatlı, coşkulu değerlendirmenin de niye sakıncası olsundu? Artık Rahmi bitti demişti Fatoş. Buluşma olanakları da pek seyrek değildi son günlerde. Tek sözcük bile sevgiden söz etmeden çırılçıplak yaşanan zevk yarışmasından bir şey arta kalmıyor gibiydi. Yükümlülüğü yok, sorumluluğu yok; acısı da yok doğal ki... Bir tortu kalıyor belki, o da pek önemsenemez. Fatoş'un yanı sıra dolaşan bir Rahmi vardı gene. Fatoş'a, ilgisizmiş, kimi zaman acırmış gibi bakan, artık pek öyle uluorta konuşmayan, esti mi Fatoş'u bir toplulukta bırakıp tek başına pansiyona uyumaya giden, kendi yolunda bir Rahmi'ydi bu. Bir kez de, Fatoş'u bırakıp önemli bir iş nedeniyle İzmir'e gitmişti dört günlüğüne. Bu kadın ne yaptı bu herife ki böyle?.. Sormak işine gelmiyordu Muhtar'ın. Her bir soru bir bağlantı. Bana ne, ne yaptıysa yaptı. İyi yapmış belli ki... Yetenekli kız demek. Daha ne düzenler kuruyor kim bilir, neler de becerecek? O sabah votkasını yudumlarken gözlerini dikip sıraladıklarım unutmadı ya! Daha ben unutmadım. O gün Muhtar'ı yatağında yorgun bırakıp Rahmi'ye giderken dediği sözü de unutmuyordu Fatoş'un: "Kotraya geleceğiz akşama. Artık istediğim her yere geleceğiz..." Sanki, etkili sonucunu Muhtar'da deneyip gördüğü bir silahı taşımanın güveniyle çıkmıştı odadan. Kotraya vaktinde gelmişlerdi. Rahmi'de bir durgunluk vardı; o kadar. Muhtar anlamsız bulmasına karşın yenemediği, içine gömmeye çalıştığı suçluluk duygusuyla önceleri göz göze gelmekten kaçınmıştı Rahmi'yle... Fatoş öylesi doğaldı ki bir süre sonra o duygusu da dağıldı. Hele yeni karşılaştıkları Recai Bey'in, Fatoş'a, etkili silahını hemen tanımış gibi, karısından kaçamak gülümsemelerle bakışı, eğlence olmuştu Muhtar'a. Kotradan çıkıp da meyhaneye giderlerken Recai Bey'in karısı Madelet Hanım, vitrinde gördüğü bir bluz için dükkâna girmek isteyince, "İzin verirseniz yardımcı olayım size hanımefendiciğim," diye sokulup yaltaklandığı sıra, Recai Bey'in kaçamak gülücüğünü de karşılıksız

bırakmaması, Fatoş'un kimlere, nasıl yardım etmesi gerektiğinin tam bilincinde olduğunu açıklıyordu. Meyhanede karşılaştıktan tatsız olay da durumlarını pek değiştirmemişti. Malik, Nazan hiç söz etmemişlerdi olan bitenden; somurtuk bir suskunluktan sonra kalkıp kotralarına gittiler. Fatoş'un meraklı sorusunu da,

— Hiç, deyip atlattı Muhtar gülerek. Bizim deli kızı bilmez misin? Bir iki kadeh de içince...

Recai Bey anlayışla baş salladı aynı sinsi gülüşle. Bu baş sallayış sanki yutmadığını gösteriyordu daha çok. Olan biteni biliyor da, sevinmiş gibiydi. Kotradaki durumları anımsayıp Malik Bey'le Recai Bey'in ilişkilerini değerlendirme gereğini bu baş sallayışla duymuştu Muhtar. Hiç de yakın görünmüyorlardı birbirlerine. Hele Madelet Hanım belli bir uzaklık, giderek soğukluk içindeydi. Malik'e de, karısına da. Muhtar'ın teknesinin adını "Ötüken" koymasını önerince Madelet Hanım'ın tepeden, biraz da alaylı bakışına bozulan Nazan'ın hışmından çekinerek birden karşı çıkmamış, "Düşünürüz daha," demişti Muhtar. Kıyı arsaları, yöredeki yapım ortaklıkları konusunda da daha çok Malik Bey'di coşkulu görünen. Aralarında önemli bir takışma var belki; nerden anlayacaksın aslını? Ancak inlerine girmekle olasıdır bu. İnleri de Ankara'da. Burada bir tür gösteride bunlar. Bir küçük kıyı kentinde doğaya karışıp sıradan insanlarla mutluluğu bölüşmenin alçakgönüllülüğünü sergileme gösterisinde... Bu alçakgönüllülüğün çevredeki büyük kazancına daha çok Malik Bey göz dikmiş demek. Recai için önemsiz, küçük şeyler belki de bunlar. Suyun başında o. Böyle düşünmek ne kadar doğru acaba? İkisini de oynatan Malik'in ağbisi Abdülhalik. Malik Bey'in, ağbisinin emrinde olduğunu birkaç kez duymuştu Muhtar. Geniş siyasal etkinlikler içinde bir adam. Recai'yi bankanın en yetkili adamı durumuna sokan da o, derler. Gene de bir hırlaşma var aralarında; olamaz mı? Vurgun büyüdükçe kavga da büyür. Ötüken sözcüğüne karşı tutumlarına bakılırsa, aralarında düşünsel bir çatışma da var belki. Büyüttün. Çıkardan, paradan başka ne ayırır bu herifleri? Akitaş; Akdeniz Kıyıları İnşaatı TAŞ'ın özelliklerini, güzelliklerini anlatırken Malik'in gösterdiği sevecenliği, Recai hiç de paylaşır görünmemişti kotrada. Madelet Hanım duymuyor gibi, önündeki İngilizce bir dergiyi karıştırıyor, ilkçağ uygarlıklarıyla ilgili parlak resimleri inceler görünüyordu. Nazan sinirli bir gözlemciydi sadece. Konuşma biç de Muhtar'ın beklediği sıcaklığa varmadan, Nazan'ın araya başka sözleri

karıştırmasıyla örtüldü. Daha konuşacağız demişti Malik. Daha da konuşmadılar. İçten içe bir şeylerin yürüdüğü belliydi. Çok yönlü çıkar çatışmasına dayanan derin bir düşmanlık filizi de olabilir, sağılmaya hazırlanan aptal, besili memelerin gürül gürül boşalıp ağzına kadar taşarak dolduracağı kap kacağın bölüşülmesinden doğan geçici sen ben kavgası da... Biz de gireceğiz bu sağmal inekler arasına. Kimler girmemiştir ki... Rahmi dünden hazır. Nedense Kürt Nihat'la olan çatışmayı açmadı. Hiçbir şeyi açmak gelmiyor içinden gibi bir görünümü var oğlanın. Ya da oynanan oyunun büyüklüğünü kavradı. Kürt Nihat da kim oluyor?.. Kotradan inerlerken,

— Doğanın güzelliğine dengeli bir yapı uygarlığı kuracağız bu kıyalarda, dedi Malik kasıntıyla.

Öyle değil mi Recai? Niye sormadı Recai Bey'e. Recai Bey karısıyla Fatoş'un arasındaki dengeyi düşünüyor olmalıydı şimdiden; duymamış gibi yürüdü Fatoş'la Rahmi'nin yanı sıra... Madelet Hanım da kolunda. Söyledikleri boşa gitmiş gibiydi Malik Bey'in. Aldırmıyor görünüp yürümüştü o da. En arkadan ağır ağır gelen Nazan Hanım'a mı düşmüştü tasası? Var bunların arasında bir şey... Aralarında hep bir şey vardır ya; örtbas edemeyecekleri ölçüde bunlarınki. Recailer örtbas etme gereğini duymuyorlar daha doğrusu. Şunu öğrensek. Öğreneceğim de ne olacak? Merak işte... Yalnız merak da değil. Belki bu yapı kooperatifine katılmamız söz konusu; eğer bir bityeniği varsa... Ee, varsa ne olacak?.. Heriften yüz binler bekliyorsun, bir de denetlemeye mi kalkacaksın. Aman, ne bileyim?.. Aralarında olandan sana ne? Her kazandıklarında bir bityeniği vardır bunların bilmez misin? Bilirim. Yoksa nasıl verecek bana parayı? O gece Recai, Madelet, Fatoş, Rahmi geç saate kadar birlikte oldular. Ayrıldıklarında Fatoş, Madelet'le umulmayacak kadar yakınlık kurmuştu. Fatoş'un burda açmayı düşündüğü butik için elinden geleni yapacakmış Madelet Hanım. Görgülü, zevkli bir kadın besbelli. Nazan'la kişilik çelişkileri de var demek. Resimle de uğraşmış bir yıllar. Suskun, hiçbir şeye karşı çıkmayan Rahmi'ye şaşıyordu Muhtar. Karı büyü yaptı desem, bu kadar tez etkiler mi? Eşek dili yedirmiş dedikleri... Yat Limanı yöresinde yeni açılmış lüks bir pansiyona geçmişlerdi Recai Beyler. Onları yarı yola kadar yolcu edip dönerken artlarından gülerek baktı Muhtar. Niye güldüğünü kendi de bilmedi. Bir gülünç alaşım şu dördü... Ertesi sabah

limanda Yiğitlevent teknesini görmeyince kötü bozuldu Muhtar. Çekip gittiler demek. Bizim para?

Dönerken gümrüğün önünden doğru gelen Malik Bey, gülümseyerek yaklaştı,

— Muhtar merhaba, dedi. Tekneyi Yat Limanı'na bakıma aldılar...

Korkma, kaçıcılardan değiliz diye bakıyor. Yalı Kahve'ye doğru yürürlerken Muhtar, Kortan'da öğle yemeğine çağırınca da yüzünde aynı alaylı gülümseme vardı Malik'in.

— Geliriz, dedi. Kimler var?

— Recai Beyler, Rahmiler...

Başını salladı Malik. Nazan bekliyormuş, arabayı hazırlıyorlarmış, öğleden sonra İzmir'e gidiyorlarmış. Hoşça kal. Nergis için özür dilemek, akşam için bir şeyler demek istemiş, bir türlü dili varmamıştı Muhtar'ın. En iyisi, olmamış gibi davranmak, onlar gibi. Yemekte açılırsa. Yemekte de açılmadı. Unutmuş ya da olmamış gibi davranıyorlardı Malik'le Nazan. Recai Beyler birkaç gün daha kalacaklardı. Recai'yle Malik'in konuşmalarını dinlerken birden kafasında bir ışık parladı Muhtar'ın. Nergis'le çatışmanın aslını, ayrıntılarını Recailerin bilmesini istemiyor bunlar, örtbas ediyorlar! Yani? Yanisini ne bileyim? Nergis'e yakınlık gösterirler diye belki de!.. Öyle olsun diyelim? Diyelimi yok; konuşmalarına baksana. Nazan'ın içtepisel bir kızgınlıkla gene birkaç kez yinelemeye kalkışıp dört bir yana savurduğu solculuk komünistlik suçlamalarını gülerek dinliyordu Recai Bey, Madelet Hanım da sıkılmış gibiydi. Rahmi bir ara ağzını açar gibi oldu, sonra vazgeçip sustu. İyi ettin Rahmiciğim. Nene gerek senin? Bak karına; nasıl kendi işinin peşinde o. Gözleri Recai Bey'de.

— Ülke hastalık geçiriyor, dedi Malik Bey birden.

Karısının yalnız bırakılmasına gönlü elvermemişti,

— Komünisti de azacak, eşkıyası, haydudu da... Hepsi temizlenecek.

Bir sessizlik oldu. Recai Bey niye susuyor. Onaylamıyor mu? Tabağındaki balığını temizliyor. Kaldır başını da bir şey de, be adam! Recai Bey gülümseyerek doğruldu,

— Ay sonu toplantısına dek yetişemezsek bizi temizlerler korkarım, dedi. Ya da biz...

Sonunu getirememişti, Malik Bey bozulur gibi oldu, hemen toplandı; ciddi bir konuyu şakaya vurmanın yapaylığını gizleyemeyen bir kahkaha

attı,

— Nerden geliyor aklınıza böyle bir olasılık? dedi...

— Bilmem, dedi Recai Bey aynı iğneli gülümseyişle. Hiç aklından çıkmıyor galiba!..

Recai'nin değindiği çapkınca fıkra, Malik Bey'in işi şakaya vurma çabasına yardımcı olmuştu. Öğretmenin test için gösterdiği mendil, oğlana kadının dişilik yerini anımsatır da; bu da nerden geldi aklına deyince, aklımdan hiç çıkmıyor ki, der. Gülüşmelerden belliydi ki, herkes biliyordu fıkrayı. Fatoş, daha bir başka bildiğini kaşla göz arasında iletti Recai Bey'e. Ulan bu kadınlar... Ulan bu Fatoş desene. Nerde her kadında bu üstün yetenek!.. Madelet Hanım'a baksana; uyuyor zavallı. Öyle bil sen. Su uyur kadın uyumaz oğlum!.. Doktor Saip'in baş sözü... Kırkı geçmiş Madelet Hanım, belki kırk beşi de... Niye uykuya yatar göründüğünü kim bilir? Gene bir suskunluk çökmüştü masaya. Gülmeye vurmuşlardı ya, Recai Bey'in sözleri Maliklerin keyfini bozmuştu. Simgelerle gizli bir şeylere değindiği belli. "Ay sonu toplantısına yetişmezsek bizi temizlerler... Ya da biz onları..." Kıran kırana bir savaşın diplomatça açıklanması! Komünistlerin temizlenmesi filan vızgeliyor bunun yanında!.. Yoksa gene abartmalara mı başladık?.. Abartma mabartma, ama bir şey var. Bunca yıldır bu heriflerin içine girer çıkarım, bu kadar mı aptalım ben?.. Var bir şey... Hangi partiyi tuttuğunu açık açık sorayım mı şu Recai Bey'e? Dünyada yanıtlamaz. Ne it oğlu ittir bunlar. "Memleket için hangisi hayırlıysa o olsun. Biz politikayla uğraşmayız," deyip çıkacak, bilmem mi? Sormaya ne gerek var? Abdülhalik Bey'in desteğinde, Akitaş'ın, Eytaş'ın, bilmem netaşın baş ortağı, banka finans dünyasının sayılılarından, Abdülhalik'i bilmem, Malik'ten bin kez kurt bu herif. Asıl kurtluğu da hiç kurt gibi göstermemesinde. Kırçıl saçlar, sivri burun, kımıltısız, hiç kırpılmazmış gibi açık iki küçük göz deliği, keten gömleğin yakasına sürtünüp duran kırışıklıklarla dolu uzun hindi boynu gibi bir boğaz. Nereli bu? Her yöreye oturur bu tip. Dili, belli belirsiz Orta Anadolu'ya çalıyor. Ankaralıdır. Kurt da, kurtçu değil belki; hırgürleri ondan?.. Başka bir şey vardır, yalnız onunla olmaz... Recai Bey deminki sözlerinin şaka ölçüsünü kısıtlamak gereğini duymuş gibi pek konuşmuyordu artık. Malik Bey'in yeniden alıp yapay bir coşkuyla söylediği şeylerin sonunda eklediği "Recai Bey"lere de başını sallamakla karşılık veriyordu sadece. Bir mimar arkadaş daha görevlendirmek gerek değil mi, Recai Bey? Güvercinlik'teki köyün

muhtarı bayağı uyanık bir adam Recai Bey. Bizim Akkentler projesi, İspanyolların uygulamalarından başarılı olacak, göreceksiniz Recai Bey... Yemekten sonra ağır ağır yürüdükleri kızgın güneş alandaki Belediye Alanı'nda Recai Beylerle Rahmiler veda sözcükleri, teşekkürlerle ayrılıp uzaklaşırlarken Malik'in, artlarından şöyle bir bakışı, yemekteki bütün çabasını yadsımak gibi göründü Muhtar'a. Değil mi Malik Bey?.. Muhtar'a çeki de bu ara verdi. Muhtar'ın İstanbul'dan getirteceğini söylediği bonolara da şöyle bir baş salladı. Nasıl kendine güvenli herif… Gene geleceğiz dediğine göre, gelecektir. Bakalım bize ne getirecek? Aslında çok söylemişti Malik Bey'e. Elindeki uzun vadeli birkaç bonoyu Malik Bey'e faizsiz iteleyivermekti isteği; olmadı. İstanbul'da ödenmiş bir bonodan da ortağı yüz bin kadar göndermişti. Durum kötü sayılmazdı artık. Tekne yüzdü yüzecek!.. Sabah akşam otelin önünde denize dalıp çıkmalar dışında, teknenin yanındaki marangoz, demirciyle otel arasında gidip gelmelerle geçiyordu günleri. Sıcaklar tepedeydi. Yumuşamaya doğru bir dönüş beklenir artık, ağustos sonu... Otelden çıkmaktan vazgeçmişti. Mahalle arasında, bir pansiyonda bu rahatlık bulunur mu? Fatoş nasıl uğrar canı çekti mi?.. Mevsimin geçmiş olmasına bakmadan butiğe elverişli bulduğu bir işyerinin peşindeydi Fatoş. Kışın da kalmayı düşünüyordu. Bir akşamüstü otelde, Fatoş'la yorgun düştükleri karyolada sırtüstü sessiz dinleniyorlardı ki kapı vuruldu birden. İrkilerek doğruldu Muhtar. Fatoş hiç oralı olmamıştı. Sessiz kaldılar. Kapı bir kez daha vuruldu. Gene ses çıkarmadılar. Kapıdaki ayak sesi uzaklaştı. Fatoş'a baktı Muhtar, en küçük irkilme, evecenlik göstermemişti. Muhtar'ın korkuyla ilk aklına gelen Rahmi olmuştu oysa ki... Nergis mi?… Daha sabah gördüm onu. Fatoş'un umrunda bile değil. Muhtar bir şeyler söylemeye kışkırtmak ister gibi, Rahmi'yse? dedi... Gitmez, aşağıda bekler!.. Fatoş duymamış gibiydi. Ağırca doğrulup indi karyoladan, giysilerini geçirmeye başladı. Muhtar iyice bozuluyordu. Karı koca birlikte tuzak mı kuruyorlar yoksa?.. Yavaşça ekledi,

— Pek umrunda değil!..

Fatoş bluzunu geçirirken baktı Muhtar'a.

— Söylemiştim sana, dedi.

— Neyi söylemiştin?

— Artık hiçbir şeyin umrumda olmayacağını...

Duraladı Muhtar. Sürdürmeli mi, yoksa kapatıp geçmeli mi? İkircikli bakıp durdu bir süre, sormaktan alamadı kendini,

— Peki, Rahmi nasıl karşılar bunu?

Fatoş çantasına uzandı, bir sigara çıkarıp yaktı, dumanını üfledi, dönüp sonunda sordun işte, der gibi baktı Muhtar'a. Günlerdir beklemişti sanki.

— Merak ediyorsun değil mi? dedi.

Ses çıkarmadı Muhtar. Yoo, ettiğim filan yok mu diyeceğim? İnanacak da!.. Bakışlarında kin var kızın...

— Boşuna korkuyorsun Muhtarcığım, dedi. Senden bir şey istemeyeceğimi de söylemiştim...

Soğuk bir gülücük vardı Fatoş'un gözbebeklerinde. Pencere tülünün gölgelediği koltuğa çöktü yavaşça, sürdürdü konuşmasını,

— Bıktığımız gün keseriz bu işi; sen yoluna, ben yoluma... Tamam mı?

Muhtar da gülümsedi,

— Tamam, dedi. Nasıl istersen...

Karyolaya ilişti. Suskun bakışıp durdular bir süre… Fatoş bir şey bekliyordu sanki,

— Sormuyorsun değil mi? dedi birden. Aynı soğuk, kinli bakışla ekledi,

— Merak etmiyorsun değil mi?

Ne diyeceğini bilemeden kalmıştı Muhtar. Fatoş kalktı; yaklaşıp aynada kısacık kesilmiş saçlarını elleriyle düzeltirken,

— Seninle evlenmeyi bile kurmuştum bir zamanlar, dedi.

Düşlerime bile girerdi. Şimdi ayaklarıma kapansan olmayacak şey bu. Gül istersen Muhtarcığım. Kapanmayacağını biliyorum. Sözgelimi işte. Erkek dediğin, üç aşağı beş yukarı, hepsi aynı bokun soyu. O puşt oğlan Amerika'dan beni bıraktığını bildirince, ölücem sandım. Üç aylık da piçi vardı karnımda. Şaştın değil mi? Şaşacağın daha neler var dünyada. Merak eder de sorarsan her şeyi konuşuruz dostça. Bana en yakın erkeksin ne de olsa. Hiç değilse şimdilik. Hoşça kal...

Bir şey sormasına bırakmadan, kapıya yöneldi, çıkıp gitti hemen. Düşüncelere batıp kaldı Muhtar. Gün günden sanki bir başka Fatoş çıkıyor ortaya. Şimdilik diyor, en yakın erkekmişim. Başkaları da olacak. Belki de var. İlişkilerimizin ölçüsü belli, niye ben de aynı yakınlığı göstermeyeyim?

Kıskanacak mıyım? Fatoş'tan aldığı cinsel tadı, bugüne dek başka bir kadında bulamadığı düşüncesini gülünç bulmaya çalıştı. Gülemedi. Ayağına kapansam evlenmezmiş benimle. Buna da gülemiyordu nedense. Yavaşça kalktı, çıktı odadan. Kapıyı kilitleyip merdivenlere yürüyordu ki yandaki koridora açılan bir kapıdan Nergis'in çıktığını görüp durakladı. Nergis de şaşalar gibi bakakalmıştı. Kapısında o soluk, esmer kızı görünce odayı anımsadı. Demek kızı tanıyor Nergis. Çabucak yürüdü,

— Merhaba, dedi. Nergis toparlandı.

— Merhaba, dedi. Kapını vurdum, yoktun...

— Haa, sen miydin? dedi Muhtar. Uyuyordum. Bir ses duydum, aldırmadım.

Soluk kız tedirgin bakıyordu sanki. Nergis toparlandı.

— Babam, dedi... Filiz...

Bu kısa tanıştırmadan sonra, dönüp elini sıktı kızın,

— Hadi, hoşça kal Filizciğim, dedi. Bir isteğin olursa telefon et. Telefonumuz açıldı. Geçmiş olsun. İyi günler.

Filiz başıyla selamladı Muhtar'ı,

—Sağ ol. Güle güle, deyip örttü kapıyı...

— Kim bu kız? dedi Muhtar. Yüzü yabancı gelmemişti bana da...

Alaya vurdu Nergis,

— Güzel kızların yüzü yabancı gelmez sana, dedi...

— Bir iki karşılaştık burda. Daha önce görmüş gibiyim... Sokağa çıkarlarken,

— Olabilir, dedi Nergis. Ankaralıdır. Bizim okuldaydı... Rahatsızlanmış... Koridorda karşılaştık, seni bulamayınca... Hadi eyvallah... Korhan bekliyor... Yarın yüzmeye mendireğe gelsene...

Gülerek sokakta hızla uzaklaşan Nergis'in ardından bakarken kafasında kımıldayıp duran Fatoş'un üstüne Filiz'in soluk resmi yapışıverdi. Bir gün otelin önündeki kumsalda güneşlenirken görmüştü. Koskocaman kara gözlükleri ardından yüzü güçlükle seçiliyordu. Bikini mayo içindeki çıplak, çekici yapısı gözlüğün peçelediği yüzünü açıklığa kavuşturuyor gibiydi. Ben bu kızı bir yerden... Bu yüzü, bu ölçülü gövdeye bağlı biçimde belleğinde arayıp durmuştu bir süre. Biliyor da anımsayamıyor gibiydi. Belleğindeki bu aranış şimdi daha güvenli başlamıştı. Nergis'in arkadaşıysa gördüm belki de. Ya benzetiyorum... Filiz... Ne arar burda bir başına? Yaralı belki!.. Sevdiğine küstüyse...

Yaklaşıp avutsak kızcağızı!.. İzin verse her türlü özveriyi göze alırdın! Almam mı diyeyim; yazık değil mi yavrucuğa!.. Filiz... Ne Filiz'i, sen dalsın kızım. Her yaprağının altında ballı meyvelerin saklandığı ince, uzun dalsın. Ta ucuna kadar tırmanmak gerek! Rahatsızlanmış. Neresinden zoru ki? Bir geçmiş olsun bile diyemedik! Dersin... Bir yolunu buluruz belki demenin... Bakalım daha ne kadar süre delikanlı sanacaksın kendini. Önce Fatoş'a soracaklarım var! Ne soracağım? Neyi soracağı, sorup sormaması gerektiği birkaç gün boyu takılıp kaldı kafasına... Bir türlü rastlaşmadığı Filiz'in her giriş çıkışta karşısına dikilen loş koridora kapalı kapısıyla, butik için uygun işyeri peşinde koşturmaktan odaya gelemeyen Fatoş'un sıcak düşü belleğine yan yana yerleşmişlerdi. Bir sürü de soru... Balkonda bir akşam karanlığında kumsaldan kahvelere doğru çabucak yürüyüp geçen karaltıyı Recai Bey'e benzettiğinde, öğrenmek istediği şeyleri Fatoş'a sormakla yenilmiş sayılmayacağına artık inandırmıştı kendini. Sabah rastlamıştı Fatoş'a, sokakta ayaküstü konuşmuşlardı. Rahmi, İzmir'deymiş. Madelet Hanım hastalanmış. Üşütme gibi... Burda kalışları o yüzden uzamış, işyerini de bulmuş Fatoş. Anlaşma yapacaklarmış bugün. Dolgun da bir hava parası ödüyorlar... Peki nerden bunlar?.. Kısa kesmişti Fatoş. Soracağına çağırırsın beni, der gibi bakıp ayrıldı. Karanlık balkonda geç saate kadar dalıp kaldı Muhtar. Burundaki otelden, çevredeki gazinolardan, lokantalardan fışkıran alaturkalı, alafrangalı kadın erkek cırlamalarıyla yüklü, çeşitli saz, plak, hoparlör sesi, birbirinin gırtlağına sarılıp boğuşarak içine devrildikleri öndeki güzelim koyu da dayanılmaz biçimde çirkinleştiriyordu. Denize indirilen teknenin donatımı biter bitmez açılıp gitmeli buralardan. Önce bütün Akdeniz kıyıları, sonra İstanbul... Nerden çıktı İstanbul? Hani buraya yerleşecektin. Bir yere, hele İstanbul'a gitmek yoktu artık? Sen de inandın!.. İnanılmayacak nesi var? Teknemle İstanbul'a gidip dönmek öteden beri düşlediğim şey. Adalar'da, Boğaz'da dolaşmak, Bebek Koyu'nda demirlemek... Karadeniz Boğazı'ndan çıkmak, yöredeki balıkçı köylerine, Riva Deresi'ne yanaşmak... Gelecek yıla artık; bu yıl geçti. Serttir Karadeniz. Tekne bitince burdakilere bir şölen önce. Yirmi dört saat inmemecesine çevrede cümbüş, Karaincir, Bağla, Karaada, Yalıçiftlik, Oraklar... Filiz'i de söylerim Nergis'e, onu da alsın. Burdaysa o vakit... Çoktandır burda o. Neyin nesi bu kız? Odasından da mı çıkmıyor bugünlerde? Denizde, kumsalda da yok. Resepsiyondaki görevliye sorsam mı?. Hastaydı, merak ettim filan gibi... Bizim kızın arkadaşıdır da... Bu

saatte mi? On ikiye geliyor... Şu rezil curcuna bitse de yatsam. Onun bitmesini beklersen... Alıştık artık da; bu gece nedense her şeyi batar oldu... Yalnızlığımı duymaya başladım.

Yaşlanmak bu belki!.. Evet bu; bir de kızın yerindeki gençlere duyduğun istek var ya, Filiz diye takman kafana, işte o bir de... Tez yoruluyorum artık. Girip yatmalı... Buzdolabında biraz cin olacak. Yatarken bir şeyler içmek iyi geliyordu sinirlerine. Odaya girip ışığı yaktı; bardağa yeşil mandalina kesti, küçük buzdolabından çıkardığı cin, tonik, buzlar koydu; odada ayaküstü, ara sıra ağır adımlarla dolanarak içmeye başladı. Birden çakılır gibi kaldı olduğu yerde. Basketbolcu Banu değil mi bu kız? Ankara Koleji'nde Nergis'le... Peki, niye Filiz?.. Kız da kaçıyor gibi... Bir anlam veremedi önce. Savunmalarını yaptığı gençler geldi aklına. Birisi aylarca değişik kimlikle bir otelde saklanmıştı Alanya'da. Lüks bir otelde. Yadırgı duygular belirdi içinde. Yoksa Nergis de... Sanmam, bütün bu saldırılara, bu tür örgütlenmelere karşı olduğunu kaç kez söylemişti Korhan da... Bu kızın öyle olduğunu nerden çıkardın şimdi? Kuruntu... Olabilir... de, kızın bu kuruntu yaratan bir görünümü yok mu?.. Var; hem de az buz değil, çok var. Koltuğa ilişti. Elinde basket topuyla ceylan gibi koşan, atılan, sıçrayan, top yürüten Banu, bütün açıklığıyla gözlerinin önündeydi şimdi. Topu topu bir iki kez gitmişti okulun maçına. Okul basket takımının toplu fotoğrafları vardı evde. Nergis'le yan yana olacaklar. O zaman da en çekicisi gelmişti takımın! Peki, şimdi niye?.. Fırlayıp gitmek, Nergis'i bulmak, sorular sormak geliyordu içinden. Çok söyler de!.. Bir de tersler beni. En iyisi alaya alarak sözünü etmek… Yarın yemeğe götüreyim şunları. Banu'yu da çağırsana, diyeyim Nergis'e... İçkisi bitmişti. Uykusu da iyice kaçmıştı tersine. Kalkıp ağır ağır bir iki daha dolandı odada. Kız çok değişmiş, onun için tanımadım. Salt değişme değil, olgunlaşma. Çıkıp kentin sokaklarında biraz dolaşmak isteğiyle dönmüştü ki kapı vuruldu hafifçe. İrkilir gibi oldu nedense. Fatoş mu? Açtı birden; resepsiyondaki çocuktu,

— Telefon Muhtar Bey, dedi. İstanbul arıyor.

İstanbul mu arıyor? Fırladı, çabucak indi merdivenleri. Selami olmalı. Pek aramaz. Önemli bir şey demek. Bonolar protesto mu?.. Masada boşta bekleyen alıcıyı kaldırdı,

— Buyrun ben Muhtar... Alooo...

Cızırtılar, karışık, ince kadın sesleri... Muhtar Bey mi? Bir dakika... Bekliyorum... Ne Allah'ın belasıdır şu telefonlar. Kanallar bozuldu, diye kapatabilir de şimdi. Evecenlik doluyordu içine. Selami'nin sesini duyunca birden daha da arttı. Uzaktan cızırtılı bir sesti. Ne diyor bu?

— Söyle... Ben Muhtar... Biraz bağır Selami... Duyamıyorum...

Duymakla duymamak arası öğrendiği yetmişti. Bu akşamüstü yazıhanelerine bomba atmışlar. Can kaybı yokmuş. Ara duvar yıkılmış, bazı dosyalar yanmış. Yapanlar araştırılıyormuş, daha saptanamamış. Muhtar geliyor muymuş? Birden kendini olup bitenlerin öylesine dışında duydu ki, "Bana ne diye söylersin bunları?" diye bağıracaktı az kalsın. Yarın ararım deyip kapattı telefonu. Ne diye arayacağım? Oraya niye gideyim şimdi? Orda olsam, buraya koşmak doğru olurdu belki. Korkuyorsun. Korkmaz da ne halt edersin? Kimin, nerden saldıracağı belli değil ki. Yazıhaneye niye bomba atarlar? Bana mı, Selami'ye mi bu? Belki de solcular attı. Selami solcuları sevmez. Hele ben de ayrılınca iyice sağa... Ne sağı, solu be; paradan başka ne biliyor o herif? İyi ya, para için bir boklar yemeye kalktıysa. Dosyalar yanmış... Benim için bitti o işler. Otelin önüne çıktı, sokakta dalgın bakınıp durdu bir süre; yürümeye başladı. Ellerindeki külah dondurmaları yalayarak gelen çakırkeyif Fatoş'la, bugünlerde pek sıkı fıkı arkadaşı, seviciliği yaygın söylentili Gülnaz görülünce bir yan sokağa sapıvermek geldi içinden. Yakalanmıştı. Daha uzaktan,

— Tamam, diye bağırdı Fatoş, Muhtar beni götürür. Sen dön istersen nazlı sultan!.. Dondurma yer misin Muhtar?

Yaklaşıp yaladığı dondurma külahını çakırkeyiflikten öte bir sululukla uzatmıştı. İstemem anlamına başını çekti Muhtar. Donukluğu, suskunluğu göze batacak gibi olmalıydı ki Gülnaz'dan ayrılıp da birkaç adım atınca döndü Fatoş,

— Ne o? dedi. Bir sıkıntın mı var?

Kırmızı etli dudaklarına alaylı gülümsemesini oturtmuştu Fatoş. Gülnaz'la yan yana görünce mi bozuldun anlamına bakıyor belki. Burdaki her söylenti doğru olsa. Doğru olsa ne olacak? Bana ne? Erkeklerden yüz çevirip kadınlara mı koşacak Fatoş? Erkeğin tadını iliklerine kadar duymuş bu kadın, kolay kolay... Hiç belli olmaz... Eşcinsellik öylesine yaygın ki burda, bakarsın özenir. Karı ipini kopardı!.. Fatoş alaylı gözlerini sapladı Muhtar'a,

— Ne oldun? dedi.

Önce saklamak geldi Muhtar'ın içinden. Beceremedi, ağzından dökülür gibi,

— Yazıhaneye bomba atmışlar, dedi. Selami telefon etti demin.

Duralayıp kaldı Fatoş. Yüzündeki alaylı gülümsemeyle birlikte çakırkeyifliği de uçmuş, ayılmıştı sanki. Söyleyecek şey bulamamış gibi bakakalmıştı. Toparlandı,

— Ölen filan? dedi yavaşça.

—Yok...

Yürümeye başladılar. Uzunca bir suskunluktan sonra, önemsediğini belli etmeyen, kırık dökük bir sesle,

— İyi ki burdasın, dedi.

Gerçekten iyi ki burdayım. Burdan bir yere gitmeye de niyetim yok. Yürüdüler. Sokaklar boş, sessizdi. İç limanın kıyısındaki palmiyelerin altında bir kanepeye oturdular. Eve gitmeyi hiç içi çekmiyordu Fatoş'un. İnsanı sevişmeye çağıran bir geceydi. Tatlı serin, ay ışıklı... Gene de bir istek duymuyordu Muhtar. Fatoş'ta da yoktu öyle bir istek belirtisi. Susuyorlardı sadece.

— Korktun mu? dedi Fatoş, yavaşça Muhtar'a dönüp. Korktum mu? Gerçekten de bir korku filizlenmeye başlamıştı Muhtar'ın içinde. Bomba olayını yeni yeni algılıyordu sanki.

Orda olsaydım, bacağım, bir yanım uçsaydı. Ya da basitti parça parça... Dikeldi birden, kendine söyleyemediğini Fatoş'un açıklamasına, en iyi yanıtı alaya vurmakta buldu,

— Erkek adam korkar mı? dedi gülümseyerek.

Fatoş da gülümseyerek bakıp kaldı bir süre. Döndü, uzaklara baktı, gülümsedi gene. Sonra bir gülümseme, hızını gittikçe artıran yapayla doğal arası sinirli bir kahkahaya dönüşüverdi. Bozulur gibi oldu Muhtar. Durulmaya başlayınca Fatoş kendi kendine söylenir gibi,

— Erkek var ki, tek başına kenefe gidemez, dedi. Tedirgin, kuşkulu bakıyordu Muhtar. Gene ne demek istiyor bu kız? Kime taş bu? En iyisi hiç aldırmamak belki. Böyle susmak da iş değil. Benden hep bir şeyler bekledi bu kız? Dertleşmek istiyor, kaçıyorum. Çirkin. Dertleşmek gereği nasıl ta yürekten duyulur bazı. İnsanın içini kavurur.

— Ne oldu? dedi Muhtar. İşyeri sorunu çözümlendi mi?

Beklemediği biçimde konunun değiştirilmesine nasıl tepki göstereceğini düşünüyor olmalıydı Fatoş. Dönüp baktı. Sokağın karaltılı

ışığında parıldayan iki göz şaşırttı Muhtar'ı. Gene düşmanca bakıyor bu.

— Çözümledim, dedi Fatoş.

Açıp yavaşça uzattığı avcunda bir anahtar vardı. İşyerinin anahtarları demek.

— Sevindim, dedi Muhtar. Hayırlı olsun. Başardın sonunda... Aynı parıltılı gözlerle bakıp duruyordu Fatoş,

— Evet, dedi, başardım.

— Hangisi bu? dedi Muhtar. Büyüğü mü?

— En büyüğü...

İki yer üstünde duruyordu Fatoş son günlerde. Çarşı içinde ki büyücek bir yere çokça hava parası istemişlerdi. En büyüğü dediği neresi? Fatoş'un öylece açık tuttuğu avcundaki anahtara baktı Muhtar,

— Çarşı içindeki mi? dedi.

—Değil...

Muhtar'a diktiği gözlerindeki donuk parıltı, acımasız bir alaya boyandı Fatoş'un,

— Daha önemli bir yerin anahtarı bu, dedi.

Daha önemli bir yer mi? Kafasındaki her şey bulanıvermişti Muhtar'ın. Gene saldırdı bu kadın. Sormamı bekliyor. Neresiymiş? Meydan okur gibi bakıyor Fatoş, sor hadi, gibisine. Sormayacağım. Öğrenmem için yanıyorsun; söyleme istersen... Fatoş oyunu yürütmeye kararlıydı belli ki, alaylı gülümsemesi biraz daha yayıldı yüzünde,

— Muhlis Bey'in evi, dedi...

Yaşamının çoğu dışarlarda geçen, yılda ancak, o da baharda üç beş haftalığına kente gelen çapkınlığıyla ünlü, yaşlı bir mimardı Muhlis Bey. Deniz kıyısındaki küçük evi kapalıydı genellikle... Peki, Muhlis Bey'in evinin anahtarı... Neyi kanıtlamaya çalışıyor bu kadın?

— Muhlis Bey burda mı?

İstediğini elde etmiş gibiydi Fatoş,

— Yoo, dedi yavaşça... i

Gözlerini dikmiş bir şeylerin tadını çıkarır gibi bakıyordu Muhtar'a.

— Recai Bey burda!

Recai Bey'in burda olduğunu biliyoruz. Demek... Gülnaz'ların yakınıdır Muhlis Bey, anahtar onlardadır... Bir gülme alacaktı Muhtar'ı. Bulanık bir şeyler durulmaya başlamıştı kafasında. Beni kıskandırmak için yapıyor bu övünür gibi açıklamayı. Bana ne be... Recai Bey olmuş, Malik

Bey olmuş, Muhlis Bey olmuş çok umrumda... Tuttu gülmesini. Fatoş'un gözlerindeki saldırgan acımasızlığın altında acılar kımıldanmaya başlamıştı Muhtar'ın gülmesiyle. Başkaldırma savaşını kolu kanadı kırıldığı için veriyor bu kadın. Ben ne yapayım peki? Bu kadar kötü olma yeter. Toparlandı Muhtar,

— Biliyorum Fatoşçuğum, dedi, tuttuğunu koparırsın. Rahmi'den kurtulman başlı başına bir olay. Nasıl yaptığını, kurtulup kurtulmadığını bile bilmiyorum ya...

Durdu, ne diyeceğini düşünür gibi baktı bir an; sesine bir sıcaklık vermeye çalıştı,

— Recai Beylerin tehlikesi daha büyüktür, dedi...

Düşünür gibi yapmıştı ya, pek de düşünmemişti. Neymiş tehlikesi, niye büyük olurmuş? Muhtar'ın yakınlık çabası hiç de sevindirmemiş; tersine, örtmeyi başaramadığı bir kızgınlıkla donatmıştı Fatoş'un bakışlarını.

— Çok umrumdaydı tehlike, dedi sertçe. Göze alamayacağım hiçbir şey kalmadığını söyledimdi sana. Şaka sandın?..

— Yoo, şaka sanmadım da... dedi Muhtar kekeler gibi. Fatoş aldırmadan sürdürdü,

— Biliyorum kolay olmadığını. Recailer, Malikler için de kolay değil... Göze alamıyorsan girmezsin... Benim ne kaybım var ki?.. Allah'ın istediği can, kulun istediği a...!..

Donup kaldı Muhtar. Hiç böylesine yırtık, utanmaz görmemişti Fatoş'u. Söylediğine kendi de üzgün gibi başını çevirip uzaklara baktı Fatoş,

— Neler çektiğimi hiç kimse anlamadı ki, dedi...

Sessiz kaldılar bir süre... Ne diyeceğini bilmiyordu Muhtar, içinde acıma mı, sevecenlik mi, ayıramadığı şeyler ufacık bir musluktan şıp şıp damlayıp duruyordu. Ya birikip tasarlarsa? Taşsın, ne olacak? Beni kıskandıramadığını görüyor. Yaralı bir yılanla oynuyorsun sen! Şu zavallı kadın mı? Beni sevmediğini söylemedi mi? Söylediklerinin doğru olup olmadığını kendi de bilmez o... Recai'ye neler demiştir? Fatoş'un sözünü anımsadı. Hiç duymamıştı. Tutamadı, güldü birden. Fatoş dönüp baktı; gene tutamıyordu kendini.

— Kızma Fatoşçuğum, dedi. Sözün geldi aklıma... Allah'ın istediği...

Sonunu getiremiyordu sanki. Sinirleri bozulmuş gibi gülüyordu. Fatoş da gülmeye başladı. Deminki gerginliği gevşeten bir sululuğa dönmüştü her şey... Hay Allah, ne söz be!.. Öyle işte... Durulmaya çalıştı Muhtar,

— Haklısın, dedi. Recai elinden tuttu mu çözemeyeceğin sorun kalmaz. Kesin mi bari...

— Kesin...

— Bir şeyler imzalattın mı?

Durdu, bıyık altı gülümseyerek hafini salladı Fatoş,

— Mühürlettim bile, dedi.

Utanmazlığı iyice ele aldı bu karı... Muhlis Bey'in evinde demek akşamüstü Recai Bey karanlıkta kıyıdan o yana doğru...

— Soracağın başka şey var mı? Alaylı bakıyordu Fatoş.

— Yok, dedi Muhtar gülümseyerek. Madelet Hanım'ın da olmasın da...

Fatoş, başını kaldırdı şöyle bir.

— Hasta kocakarı, dedi. Sorsun ne soracaksa...

— Ya Rahmi?

Fatoş, yavaşça kalktı kanepeden, daha da küçümser gibi,

— O iş bitti dedim ya, dedi. Serin geldi, uykum da var. Köşeye kadar götür beni istersen...

Yürümeye başladılar. Söyleyeceğinin etkisini gözlemek ister gibi döndü,

— İzmir'e evlenmeye gitti o, dedi. Uygun bir kız var da...

Muhtar'ı şaşırttığından güvenli öyle rahat gülüyordu ki...

— Evde yalnız kalamaz o, dedi. İlk karısının hayaleti çıkıyormuş karşısına... Kahkahalarla gülmeye başladı gene... Sinirleri bozulmuşçasına gülüyordu.

Yoldan geçen tek tük kişiler dönüp bakıyorlardı. Tıkanır gibi gülerken ekledi,

— Tuvalete bile gidemez tek başına... Dedim ya sana... Daha anlatırım Muhtarcığım. Haydi hoşça kal!.. Yarın uğrarım bir ara. O resepsiyondaki herifin bakışları öyle kötü ki... Neyse, anlatırım gene... İyi geceler...

Başına bir ağrı oturmuştu Muhtar'ın. Karanlık sokakta kayboluncaya kadar baktı Fatoş'un ardından, ağır ağır otele döndü. Bir anda önüne dökülen şeylerin baskısı uyutmadı bütün gece. Sabaha kadar dönüp durdu

yatakta. Filiz, Banu, İstanbul'da patlayan bomba, Fatoş'tan duydukları yarışırcasına saldırıyordu. Bir de... Söylemeye dili varmıyordu, hep atmaya çalışıyordu ya, Fatoş'un, Recai'yle ilgili söylediklerini bir türlü sindiremiyor gibiydi. Kıskanmak değil, nesini kıskanacağım, daha neler... Sinirleri gerilmişti sadece. Nedenini kendi de bilmiyor ya da bilmez görünmeyi yeğliyordu. Fatoş'u ertesi, daha ertesi gün de görmedi. Recai Bey'le belki... Mühürlemek sözcüğünü de anımsadıkça irkilir gibi oluyordu. Ne pis sözcük. Rahmi evleniyormuş. Her şey deli saçması. Yoksa atıyor mu bu karı? Üç gün sonra artık bitti denecek durumdaki tekneden akşam dönüşünde otelin önünde karşılaştı Fatoş'la. Kaç kez uğramış bulamamış Muhtar'ı. Olabilir. Kortan'da, deniz kıyısında yemeğe oturdular. Gün günden artan bir umursamazlıkla anlatıp duruyordu Fatoş. Rahmi ertesi gün gelecekmiş. Sorsam mı sormasam mı deyip dururken, tutamadı Muhtar. Oysa öyle kolay olmuştu ki açıklaması. Nasıl mı bitirmişler Rahmi'yle işleri?

— Senden ayrıldığım gün, doğru eve gittim, dedi Fatoş. Bizim ev sahibinden, Remziye Teyze var, ondan, Kuran-ı Kerim aldım. Baktım odada kös kös oturuyor bu. Ses çıkarmadan Kuran'ı koydum masa üstüne. Hiç konuşmuyorum. O da şaşkın bakıyor. Önce gidip aptes aldım... Biliyorsun, son derece evhamlı, kafası da dinle, hurafeyle karmakarışıktır...

O kadarını bilmiyordu Muhtar ya, doğru gibi dedikleri. Alaylı, gırgırlı bir oyun anlatıyordu Fatoş... Sonra gelip Kuran'a el basmış; eğer beni, istediğim koşullarla bırakmazsan, yüzüne gülsem de inanma. Seni de öldüreceğim gizlice ağulayıp kendimi de... İnandı demek?

— Nasıl inanmaz? diyordu Fatoş. Canıma kıyabileceğime inanmıştı zaten, İzmir'de midemi yıkayıp güç kurtardılar. İki tüp ilacı içtiğimi o anlamasaydı...

— Yetti mi bu kadarı? dedi Muhtar kuşkuyla.

— Yetti, dedi Fatoş. Aslında yetti... Ama ben öyle bir giz çarptım ki başına, arttı bile...

Merakını artırmak için susmuş, ağzına attığı kalamar parçasını gülerek çiğnerken Muhtar'a bakıyordu. Sormama gerek yok, anlatacak.

— Beni kız aldığını sanıyordu budala, dedi. Oysa kürtaj yaptırmıştım... Piçi kazıttım karnımdan... Sonra da... Utanmazca bir gülüşle bakıyordu.

— Sonra da yamattırdımdı kızlığımı. Onu açıklayınca... Git, dedim sor istersen; doktorun adresini de verdim... Kahkahalarla gülüyordu.

— Yapamayacağım şey olmadığını anladı, dedi. Bırak şu eşşeği... Bonoları uzun vadeli. Nakit parası yok, biliyorum... Recai’yi Allah gönderdi... O bonoların bir kısmını aldı, kısa vadeli kendi bonolarını verdi bana...

Bir hafta sonra radyoda banka genel müdürlerinden Recai Birdal’ın Ankara’daki evinde tabancayla vurularak öldürüldüğü nü radyodan duyunca aklına ilk gelen şey, Fatoş’a ödenecek bonolar oldu Muhtar’ın...

XVI

Nergis, sabahın erken saatinde zırlamaya başlayan telefonla o güzelim düşü yarıda kesip gözlerini açtı. Korhan duymuyordu, derin uykudaydı. Önce bağırıp uyandırmak geldi içinden, sonra kıyamadı. Sabaha karşı yatmışlardı. Kesik kesik yine çalmaya başladı telefon. Allah belasını versin, keşke açtırmasaydık şu mereti... Kalkıp indi yataktan, kapıya doğru giderken Korhan da kımıldayıp döndü, gözlerini aralayıp sofadaki telefonu açan Nergis’e dikti. Kim bu saygısız sabahın bu...

— Efendim?.. Kim? Evet... Yooo, duymadım?

Birden dikelmiş telefonda söylenenleri soluğunu keser gibi ilgiyle dinlemeye başlamıştı Nergis. Yüzünde bir mutluluk belirdi, gülümsedi...

—Öyle miii? Ne vakit?

Sevinci uçup gitmişti,

— Yaaa... Anlıyorum... Evet... Bugün yarın geliyor!.. Peki, sağ ol Haberci... İyi günler... Bilmem; mendireğe gideriz öğlene doğru... Güle güle...

Kapattı telefonu, merakla bakan Korhan’a döndü,

— Özgür’ü bırakmışlar, dedi...

Yatağında yavaşça doğrulup oturdu Korhan, algılama çabasındaymış gibi bir an durduktan sonra Nergis’e döndü,

— Sevindim, dedi.

Nergis durgun, gelip ilişti şiltenin kıyısına,

— Ben de sevindim ya, dedi, hastaymış... İyi değilmiş...

— Hasta mıymış?..

Dalgın başını salladı Nergis yavaşça. Bir sessizlik oldu.

— Geçer, dedi Korhan. Paçayı kurtarmış ya...

Nergis'in sessiz, dalgın duruşuna takılmış, önemini yeni kavramış gibi,

— Neymiş hastalığı? dedi...

— Bilmiyorum, dedi Nergis. Haberci'nin ağzında bir şeyler var. Telefonda söylemek istemedi gibi. Önemsiz bir şey olsa... Anlayamadım... İşkenceden filan mı?..

Saatine baktı Nergis, dokuza geliyordu. Pek de erken değilmiş. Kalktı,

— Ne de güzel düş görüyordum, dedi.

— Güzel düşler görme diyoruz sana!..

Korhan kalkmış, gece ayakucunda, yerlere fırlattığı giysilerini toparlıyordu.

— Bu pis dünyaya nasıl dayanılır, güzel düşler de olmasa? dedi Nergis.

— Dünya niye pis olsun? dedi Korhan. Sözlerdeki özentiyi örtbas etmek ister

gibi,

— Elimiz yüzümüz pis; yıkarız şimdi, o da geçer!.. Nergis dalgındı. Uykuları açılmıştı ikisinin de.

— Çok açım, dedi Korhan. Kalk bir şeyler yiyelim de gidip Haberci'yi bulalım. Bakalım neymiş?.. Sonra da Türkbükü'ne gideceğiz, unuttun mu?

Doğruldu Nergis. Anımsadığını bildirir gibi baktı. Bir haftadır ablasındaymış İbraam, Türkbükü'nde. Hastaymış o da. Gideriz demişlerdi dün. Korhan yıkanmaya inince sırtüstü yatağa bıraktı kendini, gözleri tavanın tahtalarında, daldı bir süre. Yarım kalan güzel düş dağılıp gitmişti; parça parça bir şeyler uçuşuyordu belleğinde. Cahit KÜLEBİ'nin dizesini yineledi içinden: Unutmak unutmak unutmak... Eskiye bağlı birçok şeyi unutma çabasındaydı. Öyle uyumlu günler geçirmişlerdi ki Korhan'la o konuştuklarından bu yana. Bir de sövgüsüne takılıyordu Korhan. Bizim orda kadınlar da erkekler gibi sövüp sayar ya, sana yakışmıyor, demişti. Özenti oluyormuş. İnsan öyle kolay alışıyor ki oysa. Öyle doğal geliyor ki bana. Sözcüklere yasak koymak da niye? Şu ya da bu sözcüğü gizli gizli söyleyeceksin. Herkes de bilecek bildiğini. O gece taburenin ayaklarını senin kulağına sokarım mı diyecektim o orospuya? Ya da önünüze sokarım!.. O da sıkmış canını... Başım dertte bu Laz'la benim! Bütün alışkanlıklarımı tuz buz edecek yüz versem! Kaldı mı yüz verse mi? Öyle uysallaştım ki... Evlenme düşüncesi bile doğal görünüyor. Neyse, iyi oldu, şu oğlan da kurtuldu. Hastalığı da geçer. Hanna iyileştirir onu... Biz de dönelim artık. Nasıl döneceğiz? Başka bir ev mi arasak kendimize. Adresi gizli tutup... Peki Fakülte?.. Bir de şey var: Boğaziçi Üniversitesi'ne filan geçmek. İstanbul'a... Yanaşır mı bu? Çoktandır düşünüp duruyordu ya, bir

türlü açamıyordu Korhan'a. Yok benim laboratuvarda başladığım bilmem ne halt denemem diye tuttururs, o zaman işte... Bu ay içinde evlenme işlemlerine de başlayacağız. Öyle konuştuk ya... Yarın gidip şu raporları da alalım. Doktor mırın kırın etti bu kez. Bir daha da vermez. On gün sonra dönmek zorundayız zaten. Ya da işten s...tir ederler... Bak gene kaçtı ağzımdan. Böyle sözcükler yasak!.. Kovarlar, diyeceğiz. Başlarım ben bu Laz'ın terbiyesinden... Her yanda kan gövdeyi götürüyor; terbiyesi kalmış... Tam alıştırıyorum kendimi Korhan'la Ankara'ya dönmeye, doğru buluyorum dediklerini, o sabah üç beş kıyım birden gazetelerde. Recai Bey'i de götürüvermişler! O mıymıntı herifi de niye?.. Kim bilir nedir? Muhtar Bey'in yazıhanesine bomba attılar!.. Temelde doğru Korhan, sürgit buralarda dolaşamayız, bunu ben de biliyorum. Hele dün gece söyledikleri: Ölümle korkutulmak istenen, telefonlarla gözdağı verilen belki yüzlerce kişi var. Ancak birkaçını vuruyorlar. Kimsenin de bizim gibi işini gücünü bırakıp kaçtığı yok!.. Uffff, ne bileyim ben... Özgür ne vakit gelir? Vay canına, demek o da hasta olurdu!.. Bir iki nezle olduğunu bilirim, o kadar... Korhan koşarak merdivenleri çıkıp daldı odaya,

— Kalksana kız, dedi, afyonun patlamadı mı daha?..

Bahçeye, kahvaltıya indiklerinde sıcak bastırmaya başlamıştı. Nergis'in durgunluğu Korhan'a da geçmişti sanki, bir şeyler yediler sessiz. Aklına bu kez de Banu... Filiz takılmıştı Nergis'in. Babasıyla koridorda karşılaştıklarından bu yana aramamıştı kızı. O da aramadı. Pek iyi bırakmadımdı o gün de. Sürekli gerilim içinde, bir yanları aksayacak doğal ki... Önce de ruh sağlığı... Babamın görüp tanıması da kaygılandırmış olabilir. O kadar vurdum kapısını çıt yoktu, sonra zop diye bitiverdi koridorda... Beni de kaygılandırıyor doğrusu. Bakarsın anımsayıverir Muhtar Bey... Anımsarsa da... Bence bir şey olmaz da, kız bunu öyle alırmış? İster misin benden kuşkulansın?.. Sanmam ya, neyse; Muhtar Bey çıkmasaydı ortaya daha iyiydi... Korhan'a bile doğru dürüst anlatmadımdı oysa. Sakladığımdan değil de, olmadı işte... Elindeki gazeteyi göstererek,

— Bak ne diyor, dedi Korhan.

— Dünkü değil mi o?

— Dünkü. Kocam bir iş cinayetine kurban gitti, demiş Madelet Hanım. Okumuş muydun?

Okumamıştı, aldı gazeteyi. Recai Birdal'ın öldürülüşüyle ilgili haberler arasına sıkışmıştı kadının dedikleri. Siyasal değil, iş cinayetiymiş...

Öteki cinayetlerin de ne olduğu belli mi? Her şey öylesine karman çorman ki... Bakalım bugünkü gazeteleri neler çıkacak? Yarım saat içinde toparlanıp evden ayrıldılar. Caminin altındaki satış yerinden gazeteleri alıp Yalı Kahve'ye doğru giderlerken ilk gözüne çarpan, işkenceyle ilgili haberler oldu Nergis'in. Ankara'da tutuklulara işkence yaptığı savıyla iki komiserle, dört polis görevlisi için savcılığın soruşturma açtığı, bir komiserle iki polisin tutuklandığı bildiriliyordu. Çarşıyı geçerlerken İzzet Hadi çıktı karşılarına, Leleg Çobanı kılığında. Fatoş'un, ara sokak içindeki, düzenlenmesi bitmek üzere olan işyerinden geliyormuş. İzmir'de, Ankara'daymış. Özgür'e çok sevinmiş. Çok kötü şeyler yapmışlar çocuğa. Ama duyurulmuş yetkililere, yapanların da yanına kalmayacakmış. Kim duyurmuş, yapılan neymiş, kimmiş yetkililer, kimler yapmış, yanlarına nasıl kalmayacakmış?.. Üşüşüveren bu soruları Nergis kafasında sıralayıp yöneltmeye başlıyordu ki İzzet Hadi önlemek ister gibi kesti hemen,

— Çocuklar beklerim, dedi. Evdeyim artık. Yarın akşam Jülideler geliyor. Dün Atina'dan telefon ettiler. Yarın İstanköy'deymişler... Siz İstanköy'ü görmediniz... Şu engelleri kaldırsalar da iki yandakiler birbirlerine kolayca gidip gelse olmaz sanki? Geniş dünyayı dar ediyoruz... Ah bu insanların işine... Mendireğe, denize değil mi? İyi denizler olsun. Ben gidip evde telefon bekleyeceğim...

Korhan'ın sırtına şöyle bir vurup ayrılırken,

— Hadi eyvallah, dedi. Bir kafa çekelim bizde. Bekliyorum.

Söze girmelerine bırakmadan uzaklaştı. Nergis'le Korhan, İzzet Bey'in ayaküstü bir şeyler deyip koşuşturmasının ne anlama geldiğini birbirlerine sorar gibi bakıştılar. Özgür için bir şeyler sorulmasından kaçıyor adam!.. Ağırlık çökmeye başladı Nergis'in içine. Yalı Kahve'de kıyıdaki masaya oturup Raşit'e çayları söylediklerinde kara bulut iyice abanmış gibiydi yüreğine. Korhan'a baktı. Gazeteleri karıştırıyor; tedirgin. Ne yaptılar Özgür'e? O da bunu düşünüyor. Özgür'e gösterdiğim ilgiye mi taktı yoksa? Ne var takacak? Takmasını mı istiyorsun? Deve!..

Sakat etmesinler zavallı çocuğu. Şu balıklara... Masada bırakılmış simit kırıklarını ufalayıp attı. Üşüşüverdi balıklar. Birden anımsadı, düşünde bir kocaman kırmızı balıkla yarışıyordu. Sakallı bir kırmızı balık!.. Havuz gibi bir yerde... Akvaryum sanki... Kocaman deniz minareleri dipte... Yosunlar... Çizgi filmde yaşar gibi... Tam o sırada... Neydi o, kocaman bir tekne vardı üstümüze doğru... Gene kararıp gitti düş. Üst üste çekilmiş

resimler gibi çıkaramıyordu bir türlü. Yüreğinde artan burkulmayla alana döndü. Fatoş geçiyordu koşturarak karakola doğru. Uzaktaki masadan gülerek el salladılar: Öğretmenler, bir banka görevlisi, ressam, tanıdık yüzler. El sallayıp selam verdi o da. Kent, yaz sonuna vardı mı sırtından kalabalıkları atmanın tadını yaşar. Sıcaklar da yeniktir. Dayanılmaz sıcakları, dayanılmaz kalabalıklar alıp götürmüştür sanki. Tanıdıklar, dostlar sokaklarda, lokantalarda, kahvelerde fırtına artıkları gibi ortaya çıkar, yüzler belirgindir artık. Kent onlara kalmıştır. Haberci nerelerde? İzzet Hadi'nin saklar gibi yaptıklarını ondan alırız bakarsın... Haberci bu... Kalkacakları sıra Haberci göründü. Koşturur gibi geldi o da; müzeye gitmesi gerekliymiş hemen. Telefonda söylediklerinden öte bir şey bilmiyormuş!

— Gazeteleri, gördünüz mü? dedi. Bir komiserle polisleri tutuklamışlar. İlgili olabilir. Akşama görüşelim, belki yeni bir şeyler duyarız. Hadi eyvallah. Bakarsın yarın öbür gün kendi de gelir... Neyse canım, atlattı ya şu işi deli oğlan!..

Gülerek uzaklaşırken söylemişti son sözleri. Nergis'le Korhan da kalktılar. Denize gitmekte de bir isteksizlik vardı ikisinde de.

— Hadi Türkbükü'ne gidelim, dedi Korhan. O ki gideceğiz, şimdi gidelim. Bir minibüs olacak şu sıra...

Ses çıkarmadı Nergis. Minibüse yetiştiler. Önlü arkalı boş, iki yer vardı ortada. Nergis öne oturdu. Kucağında kundaktaki bebeğiyle genç bir köylü kadın oturuyordu yanında. Bebek mızıldanıp duruyordu. Hastaymış, doktora getirmişler. Susuz kalmış bebek. Bol bol su verin demiş doktor. Kadın, yazmayla örtmeye çalıştığı dolgun memelerini bebeğin ağzına dayıyor, bebek bir türlü almıyor, başını çeviriyor, ağlıyordu... Bebeğin huysuzluğu, kadının zavallılığı sıkıntı veriyordu Nergis'e. Önde iki yabancı turist çift gülüşerek Almanca konuşuyor, şakalaşıyorlar. Kadının çıplak sırtı yanıp soyulmuş; çiller içinde. Adam elindeki haritaya bakıyor. Yerli turistler, köylüler... Şoförün yanındaki tek koltukta bir kocakarı, kucağında bir oğlan çocuğu, börek gibi bir şeyi tıkınıp duruyor. Her şey sıkıcı... Minibüs anayola çıkıp da yokuşa vurunca dönüp aşağıda, uzaktaki kent kıyılarına, Kale'ye baktı Nergis. Adalar, tekneler, limanda bir gemi, ak badanalı evler... Bu görüntü bile sıkıntısını giderememişti. Bebek uyuyacak gibi... Ne güzel. Ben de uyuyuversem. Gözlerini yumdu, yaslandı koltuğa. Asfaltta koşturan minibüsün titreşimleri biraz sonra toprak yola sapıp da hoplayıp zıplamalı sarsıntıya dönüşünce uyuyamayacağını anladı, gözlerini

açıp yolları seyre daldı. İbraam da bugün kente dönmüş olmasın? O olaylı gecede içkili ayrıldıktan sonra, doğru dürüst görüşmemişlerdi İbraam'la. Korhan bir iki rastlamış çarşıda. Pek iyi görünmüyormuş. Sonra da hastalandığını, ablasının evinde yattığını duymuşlardı. Korhan pek seviyordu. İş var bu oğlanda demişti birkaç kez. O da pek düşkündü Korhan Ağbi'ye. Saygılı. Özgür'le pek böyle değil. Özgür de hasta... Bir gelse şu... Torba'dan geçerlerken yukarda, zeytinliklerin altında kocaman bir kertenkeleyi taşla ezdiğini anımsadı Özgür'ün. Ne manyak oğlandır!.. Tekne leşi var tersanenin önünde, batmış. Dalgakıranın içinde sünger, balıkçı tekneleri dizi dizi. Bu dalgakıran yapılmamıştı daha. Gözden kayboluncaya kadar açılmıştık. Dönelim dedim diye kızdıydı, korkaklıkla suçladıydı beni. Doğrusu korkmuştum. Koca denizin ortasında çöp gibi... Ne olacaktı, bir yerden dönmeyecek miydik? O korkmaz mı? Korkmaz göründü hep... Deniz delisi o. Na şu top ağacın altına çıktıktı soluk soluğa... Sonra da septikti... Onu da eksik etme!.. Ne yapayım? Utanacak değilim ya. Bunamadım daha... Artık paydos mu diyeceğiz? Bak yandaki tazeciğe, bebeğini sımsıkı bastırmış. Gidip herifin çorbasını da pişirir. Gece de yatıverir altına. Kadın olmanın kutsal mutluluğunu yaşar. Korhan'a niye söylemedin bunları? Ne bileyim, söyleyemiyorum işte. Ben evlenip çocuk büyütecek... Boş ver şimdi. Şu ormandan, ağaçlı yollardan geçmenin tadını çıkarsana. Ilgınlar, çamlar, pinalar, incirler, zeytinler, palamut meşeleri, yol boylarında, top top boncuklarıyla görünüveren bodur sakızdırıklar, kıyılarda dikenli kesmelikler, tek tük frenkincirleri, palmiyeler, okaliptüsler, sallana, zıplaya koşturan minibüsün yanı sıra yeşilin bütün basamaklarında dikeliyor, gelip geçenlere karşıcı, bekleşiyor gibiydiler. Çam ormanındaydılar şimdi. Bebek gene huysuzlanmaya başladı. Pışpışlayıp duruyor anası ya, boş. Bebek cıyak cıyak... Altını pislemiştir it!.. Alman turist kız döndü, eğildi bebeğe, gülerek Almanca bir şeyler söylüyor, sevme numaralarına bak karının. Bozayım mı şunu? Bozup ne diyeceksin? Bebeği seviyor işte. Başkasının kucağındaki bebeği sevmek kolay. Sevgi bu mu? Ben de seviyorum ona bakarsan. Şu şipşirin maviş yaratık sevilmez mi? Edepsizce zorlamasında bile tatlılık var. O mu anne olmak? Benim annem de anne! Niye Psikoloji'yi seçtim sanki? Onu da çok yapıyorum da. Aylardır unuttum bile. Kendini bir şeye verdin mi Korhan gibi vereceksin. Özgür gibi... Özgür'ün kendini neye verdiği belli mi? Bundan sonra ne yapacak bakalım? Sen doğruymuşun der mi Korhan'a? Buldun diyecek

adamı. Onda o inat varken. Salt inatlık sorunu değil, kişiliğinde bir şey var ki... Ne diye savunuyorsun şimdi? Savunmak mı bu? Nesini savunacağım? Nasıl şey bir herif olduğunu bilmiyor muyum ben? Gelse bi... Hanna'sına kavuşup yerleşsin konağına. Hanna'da iyi bekledi. Niye beklemesin? Soydaşlarıyla dümeninde, keyfinde... Fink atıyor. Bir tek Zoka bekliyor Özgür'ü! Nereye bağladılar onu? Sallanıp duruyor mu bir kıyıda? Kıyıda bağlı duran tekne sevişmesi yasaklanmış sağlıklı genç gibidir; hüzün verir... Özgür demişti bir gün. Sağlığını yitirmiş demek... Fransızlar İstanbul'a gitmişler, haftaya İzmir'e döneceklermiş. Sonra gene buraya... Hanna evde onları bekliyorken... Özgür çıkıp gelecek. Çok iyi rastlantı. İyi çalıştı Fransızlar da... Ne çıkacak bakalım? Esrardan yakalanmadan çekip gitseler. Hanna da çekiyor mu? Pek öyle görünmüyor. Bir iki denemiştir belki. Senin gibi. Hiçbir keyif vermedi bana. Verseydi?.. Ne bileyim ben? Amaan! Bu piç de ne zırlak şeymiş be... Bereket geldik. Gölköy'ün başında bebekli kadın, turistler indiler. Türkbükü'ne vardıklarında öğle güneşi tepedeydi. Deniz pırıl pırıl önce yüzsek de, sonra bir şeyler yiyip öyle mi gitsek?

— Yok, dedi Korhan. Önce şu oğlanı bulalım. Deniz kaçmıyor...

Geriyi çevreleyen tepelerin yamacına serpilmiş evlere doğru yürüdüler. Tanımı kolay bir yerdeydi İbraamların ev. Yar gibi bir kayanın böğrüne dikilmiş, iki katlı, kireç badanalı, hemen göze çarpan taş ev... Kahveden gösterdiler... Yanında yöresinde pek başka yapı yok. Akdeniz kıyı köylerinde hep denizden uzağa kaçılmış. Eski dönemlerde korsanların basmasından mı korkulur, sağlık kuralı mıdır yoksa? Kışın ıslaklığına güç dayanılır deniz kıyısının. Yazın güneş altında böyle yokuş tırmanmak da kolay değil... Bereket havlu, mayo çantalarını kahvede bırakmışlardı. Tozlu yolda önlerine çıkan bir kaplumbağayı eline aldı Korhan!

— Tosbağaya bak, dedi. Küçükken bana tosbağa adı takmışlardı köyde çocuklar. Öyle kızardım ki... Ben buna Korhan desem kızar mı?.. Korhan... Ne araysun buralara?..

Usulca bıraktı yolun kıyısına,

— Hadi cit pakayum, dedi. Bi daha da çikma yolima, çötü ederum senu...

Yol boyu suskunluğu aralayan bu şaka da can sıkıcı gelmişti Nergis'e. Gülümser gibi yaptı, kıyıdaki dikenlikler arasında tek tük böğürtlenlere uzandı. Evin önüne varıncaya kadar da sürüp gitti sessizlikleri. Tavuklar, duvar dibine uzanmış bir tekir kedi, çardak gibi bir şeyin altına oturmuş

bakan sümüklü iki oğlan çocuğu vardı evin önünde. Çardağın kıyısında saçaklanmış balık ağları, sepetler, odunlar, kütükler, toz toprak içinde irili ufaklı içki şişeleri, kapının yanındaki duvara kadar uzanan taş yığını, Akdeniz'in yaz sonu güneşi altında bir öğleüstü tembelliğini sergiliyor. Bir kadın başını uzattı kapıdan, Nergisleri görünce sormalarına kalmadan içeri çekildi. Nergis'le Korhan şaşkın bakışıyorlardı ki İbraam çıktı kapıdan, sevinerek atıldı,

— Vay ağbem!..

Korhan'la sarmaş dolaş oldular, Nergis'in elini sıktı, buyurunlarla çekip evin arka yanında, gölgeli, taşlık gibi bir yere götürdü. Yerde serili hasır üstünde minderler, küçük tahta iskemleler vardı.

— Seni hasta dediler... Çok meraklandık, dedi Korhan, iyisin...

— Sağ olasın ağbem... İyiyim... Pek bi şeyim yok... Önce bir yemek yiyin. Açsınızdır...

Gerçekten de açtılar ya, pek istemiyorlardı yemeğe kalmak. İbraam'ı alıp aşağıdaki lokantada...

— Olmaz, diye diretti İbraam...

Ablası küsermiş. Ablası da gelip üstelemeye başlamıştı. Gözlerinin içi gülen, güneş yanığı yüzü kırışıklar içinde, olduğundan yaşlı gösteren sarışın, oldukça yapılı bir kadın. Bahçedeki oğlanlar onunmuş. Bir de büyük kız varmış Sanat Okulu'nda. Bodrum'da babaannede kalıyormuş o. Kocası Yılmaz, Güllük'e gitmiş bir tekne işi için. İbraam'ın ağbisi de burda, balıkçı; eniştesi de. Ağbisini bir iki kez görmüşlerdi kentte; eniştesi Yılmaz'ı tanımıyorlardı. Yağda yumurtayla, zeytinyağlı taze fasulyeyi istekle yemeye koyuldukları sıra, Korhan, Özgür'ün bırakıldığını söyleyince önce inanmaz gibi baktı İbraam, şaka olmadığını anlayınca çok sevindi.

— Lütfüler de gurtardı paçayı, dedi.

Anlamadan baktılar Nergis'le Korhan. İbraam kızardı, kaçmak, bir iki sözle geçiştirmek istedi; baktı olmayacak, açıkladı. Özgür tutuklanınca Lütfüler korkmuşlar. Lütfü, Ankara'da Siyasal'da okuyan bir öğrenciymiş. Buradaki öğrencilerin başı o demek. Özgür'e gider gelirmiş bunlar. Doktor Oğuzata'yla yandaşlarının dövülme olayı da bunların başının altından çıkmış olmalı. Peki Özgür'ün bunlarla ilişkisi?

— Bakma, dedi İbraam, Özgür Ağbi pek yüz vermedi bunlara ya...

Gene de korktular demek onları ele verir diye. Vermedi işte. Verecek bir durum da yok besbelli, gene de mutluluk duydu Nergis. Korhan başı önünde, ağır ağır yemeğini çiğniyor.

— Peki sen bu çocuklarla ne yapıyorsun İbraam? dedi birden.

Şaşaladı İbraam. Soruyu beklemiyordu.

— Heç be ağbem, dedi. Kitap mitap... Konuşup dururuz... O gader... Unnar öğrenci, ben tornacı... N’apçem onnerlen be?..

Yemeği sessiz bitirdiler. Sarıya çalan bir karpuzdan da bir iki dilim alıp kalktılar. Gerilerde, dik kayanın dibine doğru eve saldırdı saldıracak çarpık bir canavar gibi duran geniş gövdeli frenkincirine takıldı Nergis, gitmek istedi. Bırakmadı ablası; kaya dibi, yılan mılan olurmuş. Orda olan yılan buraya gelmiyor demek! Yılan orda biz burda... Ne ülke be! Korhan, alaylı bir gülümsemeyle bakıyordu Nergis’e, böyleyiz işte der gibi. Öyleyiz, ne yapalım?.. Hasta ya da hastalıktan kalkmış görünümü yoktu İbraam’da. Beli argımış da... Bugün öğlen iyiymiş. Başka bir neden de var gibi işe gitmemesinde. Korhan biraz kurcalayınca çıktı: Ustayla takışıyorlarmış. Sövüp saymaya kalkınca dayanamamış, o da başlamış...

— Dükkân onun diye kapısında köpek belliyo bizi...

Beli de argımış ya; ortada dolaşsa, başlarlarmış bak bak, işin en ağır gününde ustayı bıraktı da... Gelsin çalışsın diye haber yollamış usta da bu sabah. Para da yollamış.

— Durucu değilim ben ağbem, dedi. Me’tup be’lep durum çocuklardan. İstanbul’da bir fabrikaya gidecem. Kesin bu kez... Çoktan gidecekmiş ya, anası belini büküyormuş; diretiyormuş gitme diye. Ağbisi, ablası, eniştesi birlik olup sonunda kandırmışlar annesini. Buraya biraz da onun için gelmiş. Annesi, ağbisinin yanındaymış. İbraam’ı da alıp denize giderlerken ablası bir sürü dil döktü. Onları ağırlayamamış, balık bile yokmuş evde, gene bekliyormuş, dilbalığı başlayınca gelsinlermiş... Yola çıktıklarında bu insanların ilişkilerinde, isteklerinde, dileklerindeki sadelik Nergis’i de gevşetmişti sanki. Ustaya kızınca işi gitmeyeceksin. Yılanlı kaya dibinden uzak duracaksın. Dilbalığını bekleyeceksin... Anneni kaldırabilirsen İstanbul’a fabrikaya, çalışmaya gideceksin. Dönüp ardı sıra Korhan’la konuşarak gelen oğlana baktı. Bir yumuşaklık var bura insanının yapısında. Dilbalığını anlatıyor Korhan’a İbraam. Amerika’dan geliyormuş her yıl sonbahara doğru dilbalıkları koca denizleri geçip. Mandalya Körfezi’ne yumurtaya gelirlermiş. Ta Florida’dan, Amerika’nın Atlas

Okyanusu kıyılarından. Sonra da dönüp gidiyorlar... Gelecek yıl gene! İnsan inanamıyor... Gizlerle dolu uçsuz bucaksız doğa. İbraam hiç şaşmadan anlatıyor. Ağırdan bir meltem esiyordu deniz kıyısına vardıklarında. Kumsal koya gidip soyundular. Kıyıda dalgayla sallanıp duran bir denizkestanesi kabuğunu alıp baktı Nergis. Boşalmış. Dikenleri kurumuş. Ağustostan sonra içlerinde sarı yumurta olur bunların. Özgür'den öğrenmişti çiğ yemesini. Eline dikenleri batar kırıp şansını çıkarayım derken. Nasıl da acır... Alay eder bir de it. Canım çok tatlıymış. Onunki değil de... Bakalım göreceğiz. Bugün gelir mi? İçim çekti, şu kayaların orda çoktur kestane, gidip toplasam mı biraz? Bugün belki de...

— Mali' Bey'in garısını dövmüşün depdurular...

Kuma uzanmış, gülerek bakan İbraam'a döndü Nergis,

— Atıyorlar, dedi. Dövmedik... Bayılırlar abartmaya... İbraam da inanıyor dövdüğüne; mutlu.

— O alçak Mali' Bey... dedi, sustu. Korhan'la Nergis bakmaya başladılar.

— Bir geçmişiniz var sizin? dedi Korhan.

Yüzündeki mutlu gülümseme dağıldı İbraam'ın,

— Var ağbem, dedi.

Elindeki çöple kumları karıştırmaya başladı.

— Var, diye yineledi. Eyilik etti bize... On bin lire borç verdi İsmet Ağbeme...

On bin lira deyip duruyordu o gece içkiliyken. Ne olmuş verdiyse? Sessiz bakıyorlardı İbraam'a. Birden başını kaldırdı kumdan, denizi gösterdi başıyla,

— Bu tratalar var ya, bu troller, dedi... Anamızı s...ti bizim. Utancını duymuştu söylediğinin. Öyle doğal deyivermişti ki... Sonradan mı bilincine vardı ne, kızarıp başını önüne eğdi. Korhan gülümsedi. Nergis de gülümseyerek bakıyordu. İbraam yeni ayrımına varmış gibi, başını kaldırıp kaçamak bir bakışla,

— Kusura bakma, dedi. Öyle namussuz ki bu herifler... Valla yani bir gün...

Sonunu getirmeden sustu önce, sonra anlattı. "Çeti parası'nnan adam olmuş dedikleri herifler varmış hani, trata edinmişler şimdi. Trolleri varmış hepsinin. Çeti; sarı, top, bodur dikenlere denir. Kıyılarda bunlarla kaplı, değersiz toprakları olanlar turizm dalgasıyla dünyanın parasını vurmuşlar.

Eniştesi Yılmaz'ın, İsmet Ağbi'sinin uzatma ağları varmış, birlikte borçlanıp almışlar. Bir gece, trolcüler sürütüp ağlarını darmadağın etmişler bunların. "Keydiler (giydiler) ağları," diyor İbraam, borçlanmışlar da... Ödeyemiyorlar. Anaları hastalanmış üzüntüden. İşte ona yardımcı olmuş bu Malik Bey. Burda, yalının orda içiyorlarmış bir akşam, trolcülerin adamlarıyla kavga çıkmış, Yılmaz sövüp sayınca dövmeye kalkmışlar. İsmet Ağbi'si, İbraam atlamışlar. Anaları gelip kargışta bulunmuş trata sahibine, düşüp bayılmış... O üstüne almıyor hiç. Ben ne yapayım? O kadar söylüyorum bu heriflere deyip kaptana, tayfalara yıkıpduru..

Hep bu numara... İşte o zaman bu Nazan Hanım'la Mali' Bey demişler ki... Yörede Korhan'la Nergis'in sık sık duydukları çatışmaydı. Trata sahibi trolcülerle, küçük balıkçıların sürüp giden kavgası. Büyük balıkçı, küçük balıkçıyı yutuyordu. Tratalar, yasağı masağı umursamadan kıyılara sokulup küçük balıkçıların avlanma düzenini altüst ediyorlardı. Yakınmalar, dilekçeler boştu. Tratalar yakalandı mı, yargıç kolay kolay el koyma kararı veremiyordu bilmem kaç milyonluk bir varlığa. Verse de güçlüydü tratacılar; Ankara'yı etkiliyorlar, bir yolunu bulup kurtarıyorlardı parçalarını. En tepedeki yüksek bürokrat, trollerin, ne biçimde olursa olsun, üretim rakamlarını yüksek gösteren balık tutma becerilerini kendi başarısının vazgeçilmez desteği olarak görüyordu. Bir kilo barbunyayı lokantalara binlerce liraya sattıran büyük kentlerin balıkhane mafyalarının da trolcülerin arkasında olduğu söylentisi dolaşırdı. Bu yıkıcı avlanmayla, ama denizler kuruyacakmış, ülke zararınaymış bu; ama küçük balıkçılar yanıp gidiyormuş... Babası da balıkçıydı İbraam'ın. Onun küçüklüğünde yeni başlamış bu tratalar; daha bu kadar değil. Bir gece babasıyla...

Öyle coşkulu anlatıyordu ki İbraam, Nergis kendini kaptırmış, kim bilir kaç kişiden, kaçıncı kez duyup işittiği yinelenip duran olaylardan birini değil de, yepyeni bir öyküyü dinliyordu. Ne güzel biliyor oğlan tratacıları. Kökenlerini, dayanaklarını, hangi sosyal yapıdan kaynaklandıklarını. Gün günden gelişen bir kafası var bu oğlanın. Öğrencilerden öğreniyor belki, ama asıl kendi sosyal... da, gözleri... Çekingen toparlandı Nergis. Bikinisinin sarkıp aralık yapmış sutyeninden taşan göğsüne takılıveriyordu İbraam'ın gözleri. Höst!.. Asıl höst sana şıllık!., böyle de yatılmaz ki, demedi mi Orhan Veli Ağbin?. Erkek olduğunu biliyordun bu yakışıklının. Biliyordum da. Da'sı, ma'sı yok, öyle biliyorsun ki. Öptüğünü unuttun mu oğlanı? Abla dediğine ne bakıyorsun, o hiç unutmadı... Aman, ne yapalım

unutmadıysa?.. Bunun bir Alman kızı vardı... Son günlerde de bir öğrenci kızla, İstanbullu... Kadının, kızın kıtlığı mı var burda? Bunlar cennette!.. Anadolu köylerinde, kasabalarında böyle oğlanlar eşeklerle... Güç tuttu kendini, gülmek geliyordu içinden. İbraam, babasının kavgasını anlatıp duruyor. Küreği kaldırıp herifin kafasına... Korhan'a da sordum, dalga geçti benimle. Nallı Fatma derlermiş. Tadı başka olurmuş!.. Köydeyken o da... Yoksa doğru mu söylüyor it?

— On beş gün yataktan kalkmadı bubam, dedi İbraam... Ses çıkarmadı Nergis. Üç kişi birden yüklenmişler babasına.

Ağzı burnu kan Ibraam'ın. Ağbisi asker o sıra... Bir süre suskun kaldılar. Korhan küçük taşları kıyıdaki dalgalara atıyor yattığı yerden, İbraam dikeldi yavaşça,

— Bu Mali' Bey'i de sonradan öğrendik, dedi. Neymiş bilimiyon?

— Nerden bilelim!.. Sen söyle bakalım...

— Tratacı Sarı Necmi bunun baş adamı. Bunun bi kaptanı var ya, Mali' Bey'in; Sarı Necmi'nin kaynı. Her işi birlik döndürüp duru pezemekler... Yarbükü'ne kaçak silah boşalttı bunnar. Ağbem görmüş bunnarı. İhbar yapacağım dedi Sarı Necmi'yi... Tutuştular. Sonradan öğrendik. Ardında bu Mali' Bey... Bi Kürt Nihat var, gazinocu. Hepsi domuztopu... On bini sus payı vermiş bize...

Dönüp kumlarla oynamaya başladı. Derine işlemiş kara çizgilerle dolu elinde incecik kumlar küt parmaklar arasından kayıp gidiyor. Bileği, kolları güçlü. İstanbul'a, fabrikaya gidecek. Gitsin. Bunun yeri orası. Burda kalırsa çürür, esnaflaşır... Başını kaldırdı gene,

— Gerilikleri de birlikte sokupdurular millete, dedi. Ev yapacağız, kopperativ guracağız deyip bire bin...

Hay sen bin yaşa!.. N'olur herkes bu balıkçı çocuğu gibi açık seçik görebilse her şeyi?.. Ne iyi öğrenmiş yaşadığı çevreyi. Demek Kürt Nihat da... Demek bunlar silah kaçakçılığıyla... Bilmiyor muydun? Bir kez daha duyduk işte... Domuztopu... Yüzelim artık. Güneş gene yakıyor ya, eski güneş değil. Eylül en tatlı dönem buralarda. Geçen aylar dopdolu olurdu bu koy, şimdi tek tük denize girenler. Kış zorlu olacak diyor İbraam. Öğsüzağıların tepesi toprağa dönüvermiş ağustosta. Dağlardaki uzunca bir bitki öksüzağı; soğan ağrısı da derler. Çöğürler (deli armutlar) da pıtrak gibiymiş bu yıl. Hey İbraam, boş ver kışı, var mısın benimle yarışa?.. Paletleri taktım mı... Korhan'a bakma sen, onunla yarışılmaz!.. Uçar gider.

Hamsi azmanı. Canavar o; insan değil ki... Balıkçı tekneleri geliyor Gölköy'den, Özgür'le ne çok yarıştık... Güneş batımına yakın yüzüp durdular yorulmak bilmeden.

Minibüste dönerlerken yol boyu uyudu Nergis. Belediye önünde indiklerinde şaşkın bakındı yöresine. Bir taksi durdu yanlarında. Birileri içerde. Fatoş uzandı camdan,

-— Özgür geldi bugün, dedi. Haberiniz var mı? Evde... Sürüp giden taksinin ardından baktı Nergis. Geldi demek...

Özgür'ün bahçe kapısından girerlerken alandan bu yana yol boyu suskunluk içindeki Nergis'i kuşatan evecen duygular gevşeyip dağılıverdi birden. İşte geldik. Hanna da içerdedir. Özgür'ün alaylı gülüşü şimdi duvar diplerine yığılı tablolar, yontularla... Sessizdi ev. Akşam alacasındaki bahçede birileri dolaşıyordu. Yukardaki odasında ışık vardı Özgür'ün. Yaklaştılar; sigara içip dolaşanlar İzzet Hadi'yle... Çiçekbozuğu yüzlü... Anımsadı Nergis; Abuzer bu, Hacettepe'den Doktor Abuzer'di. Selamlaşıp ayaküstü bir şeyler konuşmaya başladılar. Ankara'dan Abuzer getirmiş arabasıyla Özgür'ü. Hastanede bir gün kalmış; diretmiş çıkıp buraya gelmek için. Dalgın, düşünceliydi Doktor Abuzer. Yüreğine çöken bir eziklikle,

— Nesi var? dedi Nergis... Çok mu kötü?

Dalgın bakışını aralar gibi başını salladı,

— Yoo, dedi Doktor. Bir görün... Düzelir...

Korhan'la bakışıp merdivenlere yürüdüler. Eve girecekleri sıra ayrımına varmış gibi dönüp bahçede Doktor'un yanında sigara içen İzzet Hadi'ye baktı Nergis. Dalgın, suskun, bir yakını ağırlaşmış, ölümü beklenir gibi yaslı görünümünde adam. Ne oluyor bunlara? Merdiveni çıkarken yüreği sıkışmaya başladı. Sağdaki açık oda kapısına gelince önce duraladı, sonra ürkek, çekingen bir adımla girdi kapıdan. Hanna vardı, bir anda tanıyamadığı birileri vardı; bir de saçları kırpılmış, zayıf, soluk, ince yüzlü biri vardı sedire uzanmış. Özgür nerde? Bir ürpertiyle şaşalayarak bakınıp kaldı bir an. Bu değil mi? Olamaz... Kendini toparlama uğraşı içinde, gözlerini üstüne dikmiş adama yaklaşmaya çalıştıkça geri gidiyordu ayakları. Özgür nerde? Kim bu adam? Ben ne diyeceğim şimdi. Sesi çıkmayacakmış gibi geldi birden. Zorladı kendini; boğuk, kulağına yabancı bir fısıltıyla,

— Hoş geldin, dedi yavaşça.

Uzandı, önce elini tutacak gibi oldu sedirde yavaşça doğrulan adamın. Sönük gözlerinde beliren acılı pırıltıyla Özgür'ü birden tanımış gibi eğilip dudaklarını soğuk, cansız, çökmüş iki deri parçası görünümündeki yanaklarına dokundurdu. Korhan da eğilmişti yanı sıra, o öperken çekilip gerideki bir boş sandalyeye ilişti Nergis. Odadakilere baktı. Tanıdığı yüzlerdi de, bir buğu ardındaydılar, çıkaramıyordu. Bir şeyler konuşuluyordu Hanna'yla. Duyduklarını da anlamadı bir süre. Korhan, Özgür'ün bırakmak istemez gibi tutmasıyla sedirin ayakucuna ilişince bakıp kaldı onlara. Korhan ağırdan bir şeyler söylüyor, Özgür, gözleri onda, sessizce dinliyordu sadece. İyiymiş, geçmiş olsunmuş, artık çalışmalarına başlarmış. Balığa da birlikte… Üç numaraya vurulmuş omuzlara dökülen saçların, kazınmış sakalların altındaki bu soluk, sarı yüze çakılı duran gözler, çevreye öyle boş, öyle anlamını yitirmiş biçimde bakmaya başladı ki gülünç geldi Nergis'e. Gülecekti de; bir hıçkırık takıldı boğazına. Ne yapıyorsun? Ağlamaya mı kalkışacaksın? Yooo... Yıkar çocuğu bu... Daha ne yıkılacak? İçeri giren birileriyle kalkıp; ardına bakmadan kapıya yürüdü; yavaşça odadan dışarı attı kendini. İçeri girenlerin, çok sevdiği bir öğretmen karıkocayla Haberci olduğunun bilincine tahta merdivenleri gıcırdatarak inerken vardı. Odadakiler de şeyler değil miydi? Şu, küçük lokantaları var yol üstü... Peki Özgür nerde? Hani o sedirin üstünde biz ilk kez onunla öyle bir düşle sarsılınca taa Amerika'dan, Florida'dan dilbalıkları Akdeniz'i boydan boya nasıl da bulup Mandalya Körfezi'ne hıçkıra hıçkıra ağlatmıştı beni ilk kez o gün kanatıp... Kaç mil yüzdük onunla kim bilir? Gene dönüp gidiyorlar demek dilbalıkları. Yassı, çirkin, tepegöz... Sonra gene geliyorlar... Pembeye çalan akkarınları kumda. Sakalsız da gördüm Özgür'ü; böyle değildi ki. Şimdi de böyle değildir o, bir yerlere saklanmış! O soluk, çökmüş derinin ardında bir yerlere. Nasıl olsa çıkıp gelir alaylı gülümseyerek. Gitme frenkincirinin altına, yılan var...

— N'oldu? dedi. İzzet Hadi. Niye hemen...

— Bilmem, dedi Nergis. Kalabalık. Çok da yorgun görünüyor...

Lokantacı karıkocayla birlikte Haberci de indi. Yüzünde anlaşılmaz durgunlukla baktı Nergis'e, ötekilerle birlikte çıkıp gitti bahçe kapısından. Daha önce gelip bir saat kadar oturmuş Özgür'le. İzzet Hadi'yle birlikte gelmişler. Daha bir şeyler anlatıyor İzzet Bey. Lezzet Bey... Nergis yavaşça çardağa doğru gidip bir taşa ilişti. Algılamaya, algıladıklarını çözümlemeye çalışıyordu. Kendini beceriksiz, kolu kanadı kırık buldu bir anda. Gitsen de

gitmesen de, frenkincirinin altında yılanlar var. Çatal dişleriyle ağısını akıtıveriyor. Gidip bakmalı mı, ne yapmalı? Eline kocaman bir kaya parçası alıp... Korhan da gelsin artık. Biraz sonra Korhan da indi merdivenlerden. Nergis'e yaklaşırken İzzet Hadi'yle Doktor Abuzer de geldiler. Korhan gözünü çardaktaki dallara dikip kalmıştı öylece; bir şeyler söylemeye başlayan Doktor'u dinlemiyor gibiydi. Nergis'in gözleri Doktor'daydı. Burda olduklarına sevindiğini söylüyordu

Doktor. Yarın dönmek zorundaymış o. Yakın ilgi gerekliymiş bir süre. Lumbo sakral bölgede omuriliğin uzantısı sakral plexus içinde dağılıp birleşen sinirler, ürojenital organları innerve eden periferik sinirler... Hemotom... Ayılır gibi yavaş yavaş yeniden bir şeyler anımsamaya, algılamaya başlamıştı Nergis. Leğen kemiği içindeki sinirleri, seks organlarını dürtüştüren sinirleri diyor. Ödem varmış orda; şişme, belki kan pıhtılaşması... Peki neden?

— Valla konuşmuyor, hiçbir şey demiyor, dedi Doktor Abuzer. Ama biz baktık hastanede. Tekme ya da demir çubukla vurulmuş beline...

Sonra çekingenlikle duraladı; ekledi yavaşça,

— Bir de... Belki kalın bir şey sokulmuş... Anüsten... Cop filan belki...

— Namussuzluk be... dedi İzzet Hadi ince, kısık bir sesle.

Bir sessizlik oldu. İzzet Hadi, artan bir evecenlikle,

— Yanlarına kalmaz pis heriflerin, dedi... Bugünkü gazetelerde de vardı, tutuklamışlar...

Sonra yavaştan bir şeyler anlatmaya başladı gene. Ablası başvurmuş Londra'dan Dışişleri'ne, İngiliz Dışişleri'nde de tanıdıkları olmalıymış; onlar da ilgilenmişler. Kocası bilmem nerde neymiş de, ordan bilmem kimi tanırmış, o da elçiye söylemiş… Hep bilinen, duyulan yol yordamlar... Ağır basmışlar demek.

— Hükümetin izni yok böyle şeylere, diyordu İzzet Hadi.

Ama her yeri de denetleyemezsin ki... Peşini bırakmayacaklar bu işin. Ankara'da da bir de rastlantı, İçişleri'nden Musa Bey var, onu gördüm ben...

Demiş ki... Hep aynı sözleri yineleyip durmaya başlamıştı İzzet Hadi. Doktor Abuzer sıkıntıyı dağıtmak ister gibi kesti yavaşça,

— Bugün daha iyi, dedi. Retansiyon durumu yok artık. Kramaster reflekslerinde de düzelme var... Kan da azaldı... İlaçları aksatmadan vermek

gerek... Geri kalanı psikolojik daha çok… vitamini... Güneş banyosu sonra. Kolay iyileşir bu çevrede…

Retansiyon?.. Retansiyon?.. iyi bildiği terimleri bile güçlükle anımsıyordu Nergis. Çişini yapamama değil miydi retention? Tamam. Demek... Ayakları da tutmuyor mu yoksa?.. Vah Özgürcüğüm... Birden yıkılacak gibi oldu, toparladı kendini,

— Peki, suçu neymiş? dedi başkaldırarak. Yanıt aranır gibi bir sessizlik oldu önce.

— Bilmiyorum, dedi İzzet Hadi. Suçu olsa bırakırlar mıydı? Onaylar gibi başını salladı Doktor Abuzer,

— Kendi de bir şey demiyor, dedi... Bakalım...

Nesine bakacağız? Yıkıntıya dönmüş adam. Bahçe kapısında birileri göründü gene. Ankaralı mimar bir kadınla, İstanbul'dan bir avukat hanım. Ne çok da dostu varmış!.. Trafik kazasından kurtulan birini görme merakıyla koşuyor çoğu. Korhan'la Doktor Abuzer, fakültelerdeki tatiller, işgaller üstüne bir şeyler konuşmaya başladılar. Daha doğrusu Doktor anlatıp duruyor. Ders yapma olanağı yokmuş. Öğrenciler de, öğretim görevlileri de can kaygısındaymış... Bu yıl da... Nergis, bir süre sonra hiçbirini duymaz oldu. Kafasında, omuzlarına dökülen saçları, gür sakallarıyla alaycı, kendine güvenli, atak, ters Özgür vardı. Yukardaki adam kim, nerden çıktı? Niye konuşmadı benimle? Gene mi bu Hâkime Hanım türküsü. Allah cezanızı versin sizin Hâkime Hanımınızın da... Altın makas gümüş bıçak ile doğradılar tenini... Retansiyon... Çişini yapamamak, tutamamak ne kötü şey... Niye... Merdivenlerdeki ayak seslerine döndü gene. Konuklar gidiyorlardı. Hanna kaldı demek yalnız. Gidip bir daha göreceğim. Niye konuşmuyor benimle. Benimle de konuşmadı diyor Korhan; baktı sadece. Bana da baksın. Merdivenleri çıkarken ardından bakan Korhan'a kızdı birden. Ne var bakacak? Konuşun işte. Fakültelerdeki can kaygısı... Odaya girerken Hanna çıktı kapıdan, içecek bir şey istemiş Özgür. Je vien tout Suit, şimdi geliyormuş. Aman gecikme, bekliyorum!.. Felemenk ineği... Eşikten bakınca yüreği birden çarpmaya başladı. Şimdi daha ayrımına varıyordu her şeyin. Loştu oda. Sedirde doğrulmuş, gözleri yerde bir noktaya saplanmış duruyordu Özgür. Kısa kollu, bura işi eski yazlık gömlek içinde güçlü kolları gene yerinde işte, ama baş o baş değil. Keten pantolonun beli iyiden iyiye gevşemiş. Karnı çökmüş sanki... Kafasındakileri atıp gülümsemeye çalışarak ağır ağır yürüdü Nergis, sedirin

yanındaki sandalyeye ilişti. Özgür gözlerini aynı saplantılı bakışla kaldırıp Nergis'in gözlerine dikti birden. Şaşaladı Nergis. Dili tutulmuş bu gözlerin, nasıl kımıltısız bakıyor... Yazık değil mi?.. Bir zamanlar ne çok şey söyleyen bu gözlerin üstüne çekilmiş kirli, kara örtüyü yırtıp parçalamak gerek. Altında olanı biliyorum ben. Hanna ne bilecek!.. Önemsemez görünmeye çalıştı Nergis; gülümseyerek,

— Güneş, deniz... Bir şeyin kalmazmış... Abuzer öyle diyor... dedi.

Yüzünde bir şeyler dolaştı Özgür'ün. Söyleneni algılamış da bir şeyler diyecekmiş gibi bakındı. Yüreği küt küt atmaya başladı Nergis'in. Bir şey diyecek. Söyle hadi... Ne olursun söyle Özgürcüğüm. Bana bir şey söyle. Ayağa kalkacak gibi yaptı Özgür,

— Gitmem gerek, dedi... Aşağıya...

Mekanik bir fısıltıydı sesi. Aşağıya mı? Sedirden kayar gibi yapıp ayaklarını tahtaya bastı, kalkmaya çalıştı, duraladı. Kalkamıyor bu... Nasıl yapayım ben? Ayaklarını yere basıp da yine kalkmaya çalışınca uzanıp kolundan tuttu Nergis, yardımcı olmaya çalıştı. Elinde koka kola şişesiyle Hanna girmişti kapıdan.

— Un minute... diye koşturarak geldi.

Koka kola şişesini yere bırakıp Özgür'ün koluna uzandı. Bu karıya ne oluyor? Özgür de duralamıştı. Nergis'in tuttuğu kolunda, omuzlarında içten içe bir titreme vardı. Sanki bütün gövdesinde bir titreme var... Sevecen bakıyordu Hanna. Tuvalete mi ineceksin diyordu, Fransızca. Yanıtlamadan, bir şeyler anımsama uğraşısında gibi odada aranan gözlerini kapıya dikti Özgür,

— Abuzer, dedi yavaşça...

Bir kez daha yineleyince Nergis kolunu bırakıp kapıya atıldı hemen,

— Ben çağırayım, dedi.

Merdivenleri çabucak inerken içindeki kaçıp kurtulma duygusunu yadsımaya, yok etmeye çalışıyordu bir yandan da. Niye kaçacağım? Kaçıp neden kurtulacağım? Hanna'dan mı? Özgür'den kaçacak değilim ya. Özgür o? Doktor Abuzer'i yukarı gönderdikten sonra içini bir türlü yenemedi. Çardaktaki masaya oturmuş sessiz konuşan Korhan'la İzzet Bey dönüp bir şeyler sormaya başlayınca, o da boş boş baktı bir süre, ne dediklerini anlamadan,

— Bilmem. Doktor'u istedi, dedi...

Biraz sonra merdivenlerdeki bir ayak sesiyle kalkıp kapıya yaklaştılar. Bir yanında Hanna, bir yanında Doktor Abuzer koltuğuna girmişler, merdivenlerden indiriyorlardı Özgür'ü. Ayaklarını basamıyor mu bu? Sürüyor... Bu alçaklar demek... İzzet Hadi bahçeye dönerken,

— Tuvalete gidiyor, dedi. Yatak odasını aşağıya almalı. Diretti, oturak istemedi...

Olup biteni ancak kavramaya başlamış gibi, arka avludaki tuvalete koltukta götürülen Özgür'ün ardından bir süre bakıp kaldı Nergis. Hanna ona daha yakın demek. Başka türlü mü olacaktı? Peki bu Hanna, sonunda bir atölyede modelken, Hollanda'da kaç gün sürer bu iş... Bu zavallı Özgür ayaklarını mı sürütecek hep böyle?.. Yok canım, Doktor hemen bir şeyler yapmalı...

— Gereken her şey yapılmış, dedi İzzet Hadi. Doktor öyle diyor... Artık biraz bekleyeceğiz...

Beklemek sözcüğüyle irkilir gibi oldu Nergis; gidelim diye baktı Korhan'a. Özgür'ün koltukta tuvaletten dönüşünü görmek istemiyordu. Neyini bekleyeceğiz? Bahçe kapısından karanlık sokağa çıktıklarında, içindeki kaçma içgüdüsünün ağır basmasından duyduğu tedirginliği örtbas etmeye çalışıp duruyordu. Sessiz yürüdükleri ıssız ara sokaklar boyu sürüp gitti bu uğraşı. Kaçtığımız filan yok. Ne yapacaktık orda?.. Hanna var ya... Yanında aynı suskunlukla ağır ağır yürüyen Korhan'ı neden sonra anımsamış gibi dönüp baktı,

— Böyle kalacaksa, ölmek daha iyi, dedi. Duymamış gibi yürüyordu Korhan. Bir süre sonra,

— Bir dolu şey var, dedi, ölümden kötü.

Ölümden kötü şey mi? Başkasından duyunca hiç de doğru görünmedi bu yargı. Ölse daha iyi olur mu hiç?.. Ya öldürselerdi. Birbirine nasıl yapabiliyor bu canavarlığı insanlar? Bir kavgada yumruk atılır; eline geçirdiğin bir şeyi indirirsin karşındakinin başına, sövüp sayarsın... Hepsini anlıyor insan. Kavga bu. Kızgınlıkla bir şeyler yapılır... Ama bu o değil. Görevli biri, kendisine getirilmiş bir insanı, bir yurttaşını alacak, elini kolunu bağlayacak, sonra da copla... İçinde kabaran kızgınlık dalgası, bulantıyla karışık bir öğürtüyle döndü dönecekti birden. Ne iğrenç yaratık olmalı ki adam... İğrenç miğrenç, bu da kavga kızım; hem de tarihin en eski kavgası.

— Bir şeyler söylesene, dedi Korhan'a. Hep susuyorsun...

Ses çıkarmadan yürüdü Korhan. Biraz sonra,

— Ne söyleyeyim? dedi. Görüyorsun işte; böyle...

Bu da ne demek? Dönüp baktı Korhan'a, dalgın yürüyordu. Belki ayrımında da değil dediklerinin. Bir şeye takmış kafasını. Sıkıntılı zamanlarında da böyledir hep, susar.

— Yıkıp parçalamışlar adamı, dedi birden.

Hiç beklemediği bir anda söylenen bu sözlerle ürpererek baktı Nergis.

— Artık kalkamaz mı bir daha? dedi.

Alacağı yanıt Özgür'ün yazgısını saptayacaktı sanki. Korhan gene duymamış gibi yürüdü bir süre,

— Bilmem, dedi sonra... Gücü varsa kalkar.

Gücü varsa mı? Özgür'ün gücü vardır. Ama bu, ayaklarını titreyerek sürüten adamın?.. Umarsızlık çöktü yüreğine. Özgür'ü arayıp bulmalı; başka yolu yok... Palmiyelerin altındaki yoldan ışıklı gazinolara, lokantalara doğru suskun yürüyorlardı ki Jale Hanım göründü birileriyle. Her vakit olduğu gibi çabuk çabuk bir şeyler anlatıyordu yanındakilere. İyice yaklaştıklarında saldırır gibi atıldı.

— Baban arıyordu seni buldu mu? dedi...

— Yooo, görmedim, dedi Nergis. Nerde?

Saatine baktı Jale hanım.

— Şu anda İstanbul'a inmiş olmalı, dedi... Akşam uçağına İzmir'e yetişecekti... Bakıp duruyordu seni, öğle sonrası. Ortağını vurmuşlar... Avukat Selami'yi... Ağırmış durumu... Zavallı Selami... Biz de Özgür'e gidiyoruz. Siz ordan mı? Özgür'ün durumu da kötüymüş değil mi?.. Hay Allah, ne olacağız böyle?..

Ne bileyim ne olacağız? Senin de mi umrunda ne olacağımız?.. Bir şeyler oluyoruz işte... Kimler vurdu avukat Selami'yi? Bir iki görmüşlüğüm vardı, gene de yüzünü anımsayamıyorum. Silik herifin biridir. Muhtar Bey'in gölgesiydi! Sinsidir derdi babam da... Kimlerle ilişkisi vardı ki? Ya babamı da vururlarsa?.. Yüreği cız etti birden. Gitmeseydi keşke... Öyle ya; hep kaçıp buraya sığınacak herkes. Görmedin mi? O da olmuyor işte... Ayaklarını sürütüyor adam. Gövde hastaysa her yan sancıyor...

Kıyıdaki büyük bahçeli lokantaya geldiklerinde ayaküstü boş yer bakınıp durdular bir süre. Hesap kesen bir çiftin kuytudaki masasının yanına dikildiler. Oturacakları sıra, ilerdeki bir masada yemek yiyen, biri yaşlıca iki kadına gözü takıldı Nergis'in. Arkası dönük olan Banu... Filiz.

Bu da her gün kılık değiştiriyor. Gizleniyorum sanıyor; göze çarpacak budala! O saçlar ne öyle? Borcunu da öder artık. Bizim paralar da suyunu çekti. Maaşlar gelmezse... Jale Hanım'a başvuracağız gene... Masaya yerleşince çevreye güvenli bakıyor insan!.. Şu ayakta masa bekleyenlere bak. Oh, biz kaptık masayı... Hep; böyleyiz; ille de bir şeyler kapacağız başkalarından önce... Kaptık mı da mutlu olacağız. Yiyip içen, söyleşen, gülüşen şu kalabalığın, Özgür'ün yıkılmışlığından, Selami'nin vurulmasından, binlerce kıyımdan, işkenceden hiç haberi yok sanki! Basında, radyoda, televizyonda görüp duydukları öylesine uzaklarında ki!.. Bu adacığa sığınmışlar masayı da kapmışlar; ötesi kimin umrunda?.. İyi ki sen varsın umursayan!.. Yoo, onu demedim; kim bilir kimler var daha. Şu Banu'yu gören kim der ki o Filiz de, Ankara'daki devrimci... Peki, Özgür Hanna'yla demek, Doktor Abuzer de gidince... Ne mi yiyeceğiz? Ne bileyim; getirsin bir şeyler işte. Hiç de aç değilim, sen ne istersen söyle Korhancığım. İçmek de gelmiyor içimden. İçeceğiz de ne olacak? Herkes içiyor işte... Serinlik mi bastı ne? Akşamları eski sıcaklar yok artık, döndü mevsim. Yatıp uyusak biraz. Derin, uzun bir uykuya dalsak şöyle; içimizde çökmüş kiri pası yutup yıkayan, güzel düşlerle kaplı bir uykuya. Ya uyanınca?.. Uyanınca mı? Gene uyusak… Bu kalabalıktakilerin çoğu öyle yapıyor işte. Yanık derileri özenli giysileri, kahkahalarıyla tatlı düşlerle dolu bir uykuda yuvarlanıp gidiyorlar; karışıver sen de aralarına... Öff, yetti saçmaladığım. Gel, sen de gel bakalım.

— Merhaba, dedi Fatoş. Gittiniz mi Özgür'e?

— Gittik, dedi Korhan...

Yavaşça ilişti masalarına, gözlerini Nergis'e dikti Fatoş,

— Ne yapmışlar o zavallı çocuğu öyle? dedi. Allah belalarını versin!..

Allah senin belanı versin pis karı. Sana mı kaldı o çocuğa acımak? Zavallıymış... Sensin zavallı. Peki sen niye düşmansın bu zavallıya. Düşman olduğum filan yok, sinirime dokunur hep, o kadar...

— Sararmışsın, dedi Fatoş. Ben de çok kötü oldum öyle görünce... Aslan gibi çocuk...

Nergis'in dayanma gücünü dener gibi daha bir şeyler diyecekti; kapıdan giren birilerine el sallayarak kalktı, giderken,

— Tanderil için İzmir'e telefon ettim, dedi, Rahmi'ye. Buralarda yok... Muhtar'ın da ortağını vurmuşlar, biliyorsun değil mi?.. Kazasız,

belasız dönse o da... Haydi, iyi akşamlar... Butiğimizin açılışına bekliyorum. Cumaya...

— Güle güle, dedi Korhan.

Nergis ses çıkarmadan garsonun uzattığı ızgara tabağına yer açıyor göründü. Jale Hanım'a ne kadar benziyor bu kadın. Belki biraz daha görgüsüzü mü desem; kenar mahallelisi mi?.. Babamın kadınları hep böyle demek. Son günlerde de iyice fingirdek oldu sanki. Rahmi'den ayrılıyor diyorlar; belki ondan. Erkek baskısını atınca gerçek kişiliğiyle çıktı ortaya. Fatoş'la zorun ne? Fingirdemesi niye batıverdi sana? O karının her şeyi batıverir de ondan. Sararmışım. Taş mı attı yoksa? Bak bu aklıma gelmemişti. Sararmışımdır belki de. Sana ne benim sararmamdan kenarın dilberi? Sözün tam yerini buldu anneanneciğim!.. Bu et de nerden çıktı şimdi? Bitmek bilmez. Sert de... Ağzımda büyü yor...

— Yer misin? dedi Korhan'a... Hiç içim almıyor...

Ses çıkarmadan tabağına etleri boşalttı Korhan. Biraz salata aldı Nergis. Oyalanıyordu daha çok. Banular kalkmışlardı; yakınından geçti, bakmadı hiç. Ya gerçekten görmedi ya da görmezden geliyor. Haklı belki de. İlişkileri azaltmak en iyi önlem. Korhan var, ondan istemedi belki de. Bu kadın da teyzesi; tamam, şimdi anımsadım, teyzesini bekliyordu. Benziyor da... Biz de kalksak artık. Uykum var diyorum, anlamıyor bu adam... İlle de tek parça bırakmadan yiyip bitirecek eti. Keşke şu kediye vereydim. Ne güzel şey bu da... Pençeleri kocaman, sokak kedisine benzemiyor. Özgür'ün kedisi de böyle ak benekli... Gel bak sana ne vereceğim... Pisi pisi pisi... Korhan hesap için garsona bakınırken,

— Bırak şu pis şeyi, dedi. Okumadın mı, kuduz olayları çoğalmış...

Kendini güç tuttu terslememek için Korhan'ı. Kucağındaki kediyi okşayarak kalkıp yürüdü. Biraz sonra, sokakta yetişince Nergis'in kucağındaki kediye bakıp gülümsedi Korhan. Bir şey demedi. Sessiz, ağır ağır yürüdüler. Sabah minibüsteki turist Alman kızla oğlan göründü sokağın başında. Gülümseyerek baktılar. Nergis başını çevirdi. Yılışık karı, gene çıktı karşımıza. Kedi huysuzlanmaya başlamıştı, yavaşça bıraktı yere. Kedi dönüp lokantaya doğru koştu. Ardından gülümseyerek bakıyordu Nergis. Korhan da durup baktı, kedi lokantaya girip de kaybolunca,

— Allah kavuştursun, dedi gülümseyerek...

Ses çıkarmadı Nergis. Şakanın ne de sırası ya!.. Ne güzel koştu kedi. Ok gibi fırlıyor. Ayakları yaylı sanki... Çöp kamyonu çiğnemişti bir

keresinde bir kedinin art ayaklarını... Laleli'deydi, İstanbul'da... Ayaklarını nasıl sürüyordu zavallı hayvan kan içinde... Ayaklarını sürüyordu... İçinde bir bulantı duydu birden. Gözleri kararıyordu sanki... Korhan'ın koluna girdi belli etmeden... Ağır ağır yürümeye çalıştı. Korhan, Nergis'in kolunu sımsıkı böğrüne bastırıyordu dirseğiyle. Bu da onun sevgi gösterisi. Ne iyisin Korhancığım. Nasıl dupdurusun... Aman bulanık olma!.. Kötü şey bulanık olmak; acı şey, ağır şey... Ne var bulanık olacak? Eylül gecesinde bu Akdeniz kentinin sokaklarında ağır ağır yürümenin tadını çıkarsana. Gök yıldızla donanmış. Meltem esiyor. Yaprak dal hışırtıları iki yanda. Bacaklarım güçlü, ayağımı sürütmüyorum... Yanım sıra da güçlü bir erkek... Tadı bu yaşamın!.. Bahçe kapısından girerlerken gene bir sıkışma duydu yüreğinde. İçinden dönüp kaçmak geliyordu hep. Ne saçma... Nereye kaçacağım? Hem, kaçmak niye?.. Kova kova kuyu sularını boşalt başından aşağı Korhancığım. Yukardayım. Dipdiri kaslarınla gelip dikilirsin yatağımın başına; biliyorum. Ne diyeceğim ben sana şimdi? Şilte üstüne yıkılmış etim acıktırıyor seni değil mi sımsıcak? Yap ne yapacaksan; gövdemden öteye dokunma artık...

XVII

Günler geçivermişti. Yarın döneceğim diyen Doktor Abuzer bir hafta kadar başında kalmıştı Özgür'ün. Nergis'le Korhan'ın yakın ilgisine, bakımına öyle alışmıştı ki kentten ayrılırken raporlarını uzunca bir süre daha uzatmalarına koşuşturup aracılık etti. Ankara'da da gerekli başvuruları yapacak, tanıdığı etkili kişilerin, bu izin konusunda yardımını sağlayacaktı. Fakültelerde de bir şey olacağı yok ya... Herkes can derdinde... Sınavları da birileri yapsın... Asıl önemli sınavı Özgür veriyor burda. İlaçlar, iğnelerle sürekli yoğun bakım, sıcak ilgi, ılık güneşli doğa, avurtları çökmüş sapsarı bir yüze gömülü iki karanlık çukuru artık anlayarak bakan, soran, giderek gülen iki göz biçimine sokmuştu yeniden. Ağır ağır büyüyen sakal, bıyık, saçlarla eski Özgür de çıkıp gelecek bir gün. Gözlerindeki şu güvensizlik, şu korkulu bakış da yok olup gidecek. Peki bacakları?.. Hepsi geçecek demişti Doktor Abuzer. Filmleri alınıp her yönüyle incelenmiş; giderilmeyecek yıkım yokmuş kaslarda, kemiklerde, çevresel sinirlerde. Öylesine yorgundu ki Nergis, Özgür'ün yürüme gücünü azar azar da olsa kazanmaya başladığının ayrımına varamıyordu sanki. Kedi gibi atılıp koşması gerek Özgür olması için. Değişme var, olmaz olur mu? Bahçeye,

çardağın altındaki şezlonga çıkıp alt kata indirilmiş yatak odasına dönerken, tuvalete giderken eskiden Korhan'la Hanna götürebiliyordu; yalnız Hanna'yla yürüyebiliyor artık. Korhan, görevinin bittiğine bu yüzden inanmış olmalı ki pek de düşkün görünmüyordu Özgür'e gitmeye. İstekli bile görünmüyordu. Nergis'in son günlerdeki durgunluğu ona da çökmüştü. Aslında konuşkan olmasa da yeri geldi mi bir şeyler der, şakalar yapardı; şimdi en gerekli durumda yanıt almak bile bir sorundu. Birkaç kez sinirlendi, bağırıp çağırmak geldi içinden Nergis'in, duraladı hemen. Sevecen bakmaya çalıştı Korhan'a. Yoksa acı mı çekiyor bu adam da? Niye? Öyle ya, taş bu adam; hakkı var mı acı çekmeye! Ortada bir neden de yok!.. Var belki, ama ben ne yapayım? Suçlanmak istemiyorum artık, ben de taş değilim... Seni kim suçluyor ki? Bilmiyorum. Dün gece uzun saatler uyuyamamıştı gene. Dün uğramamışlardı Özgürlere. Korhan'ın Yalıkavak'ta bir arkadaşı varmış, ona gittiler. Onu da bulamadılar. Tekneyle açılmışlar, geceyi Mandalya Körfezi'nde bir adada geçireceklermiş. Erken dönüp evde bir şeyler okuyarak gece yarısını ettiler. Konuştukları üç beş sözcüğü geçmedi. Korhan artık sokulmuyordu da. Benden bekliyor. İçimden gelirse sokulurum. Öyle yorgunum ki... Saate baktı, dokuza geliyordu. Başı yastığa yapışmış gibiydi. Gözlerini kapatıp öylece kaldı bir süre daha. Korhan çoktan kalktı, bir şeyler okuyor, gazete dergi karıştırıyordur bahçede. Biraz daha uyuyabilsem. Üç dört saatlik uyku yetmiyor işte... Baş ağrısıyla kalktım mı, o gün tamam... Özgür de uyuyamıyordu, biraz düzeldi. Uyanmış mıdır şimdi? Ben uyanınca bugün Özgür'e gene gitmeyelim, derse, Korhan mendirekten yüzerek Değirmen Burnu'nda Zoka'ya doğru... Dalmıştı... Gözlerini açıp ürkek bakındı. Saat onu geçiyordu. Bir saat demek. Bahçede birileri var... Seslere kulak kabarttı. Önce kimseye benzetemedi; sonra çıkardı: Oktay Ağbiler... Marmaris'teydiler, yeni mi dönüyorlar? Gözlerini kapatıp dinlemeye başladı. Uykudan iyice çıkmıştı artık, apaçık duyuyor, algılıyordu duyduklarını. Bunlar geleli epeyi olmuş; söyleşiyi koyulaştırmalar... Korhan da eski Korhan sanki. Gülüyor, tek tük de olsa bir şeyler deyip güldürüyor. Karadenizli ağzı yapıyor ara sıra. Bazı alçalıyor sesleri; gizlilikten değil de, sözlerin içeriğinden ağırlaşıyor konuşmalar. Oktay Ağbi'nin konuşmaları özellikle böyle. Fakülte'den söz ediyorlar. Korhan'dan bir ara duyduğu yakınmalar yineleniyor. Bütün Fakülte Fizik Bölümü'nün yıllık bütçe ödeneği üç milyon. Bugün ne yapılır bununla? Bir aygıt bozuldu mu,

tamam!.. Onarmak ya da yenisini almak erişilmez düş, diyor Korhan. Söylerken bile içi titriyor belli ki... Aygıtlarla karasevdalı bu oğlan!.. Terörist birkaç öğrenci laboratuvarı basıp kırıp dökmeye yeltenmişlerdi geçen öğretim yılı; atılıp güç durdurmuştu, dilinin döndüğünce yalvar yakar kandırıp inandırmıştı çocukları aygıtların suçsuzluğuna!.. Bu aygıtlar bizden yana. O akşamı anımsadı Nergis. Başaramasaydım, öldürmek geldi içimden piçleri demişti. Allah belasını versin bu kestirme yol devrimciliğinin, deyip durmuştu birçok gün. Dışarıya gitmekten söz ediyor Oktay Ağbi. CERN'e gitmek istiyordum diyor Korhan da. İsviçre'deki Milletlerarası Nükleer Fizik Merkezi'ne. İstiyordum ne demek? Gitsin. Fakülte gönderir onu. En doğrusu da bu belki. Kendi yolunda olmalı herkes. Ben de bir ara düşünüyordum ya; hani bir burs var da ben... Merdivenden ağır ayak sesleriyle gözlerini yumdu. Korhan girdi içeri, duralayıp baktı. Uyuyor mu, uyandırsam mı gibisine. Nergis gözlerini aralayınca,

— Oktay Ağbiler geldi, dedi. Karaincir'e filan gidelim diyorlar. Kalkıyor musun?

Bir sessizlik oldu. Nergis isteksizce,

—Ben gitmesem, dedi, ayıp olur mu?

Korhan yaklaştı,

— Hasta mısın? dedi. İstersen ben...

— Yoo, diye kesti Nergis. Yorgunum, biraz uyumak istiyorum. Bağışla beni... Kusuruma bakmasınlar... Senin kalmana da gerek yok... Kısa bir süre gözleri Nergis'te dikelip kaldı Korhan, bir şey demeden döndü, çıktı odadan. Merdivendeki ayak sesleri, bahçede uzaklaşan konuşmalar, sokaktaki araba hırıltısı bitip de, penceredeki eşekarısının sürekli vızıltısıyla altını çizdiği sessizlik eve çökünce yorgunluğu, uykusuzluğu da geçivermişti Nergis'in. Ağır bir yük altından kurtulmuş gibi doğruldu, kalktı yataktan. Çabucak giyinip aşağıya indi. Mutfaktan kahvaltılık aldı. Çay daha sıcaktı. Bahçedeki masaya oturup ağır ağır yemeye, çayını yudumlamaya başladı. Gittikçe işliyordu kafasının içi. Çok var, böylesi tek başıma olmamıştım; özlemişim kendimi!.. Hiçbir şey ayırmamalı beni benden. Korhan ayırıyor mu? Bilmiyorum. Ayırmıyor da aramıza giriyor belki!.. Uçaklar geçiyor göğün derinliklerinden. Gün parlamaya başladı. Kalkıp yürümeli. Cuma, kentin pazarı bugün. Dolaşayım biraz. Sebze, meyve alırım belki. Özgür'e götüreyim. Özgür'e mi?.. Akşam, Korhan gelince alır, birlikte... Özgür'e gitmek de mi suç Korhan'sız? Hanna

yetmiyor mu?.. Bakalım daha ne kadar dayanacak o Hollanda ineği de? Sakat bir erkeğin çilesine uzun süre katlanmak onların işi değildir pek. Senin işin mi? Yoo, ayrıca ben hiç Özgür için Korhan varken aklımın köşesinden bile... Özgür de istemez ki... Niye içtenlikle davranmıyorum ben? Eskiden böyle değildim. Bu, Laz'ın oyunu bana... Dilimi, gözlerimi bağladı; sonra da içimi bağlamaya kalktı! O olmaz işte... Niye açıkça söylemiyorsun? Suç mu Özgür'ü seviyorum demen? Ama ben sevmiyorum ki... Sevmek nasıl oluyor? Ne bileyim, unuttum çoktan. Dönsün de düşünürüm belki; Özgür yok ortada!.. Hem nasıl düşüneyim? Korhan da olmasa ben varım!.. Aşağılanma itilip kakılmış olmayı unutmaya yapım elverişli değil demek. Ama Özgür'ü gene de... Yavaşça kalktı oturduğu koltuktan. Kadın olarak yenilmemenin savaşı içindeysen, yaşam boyu sürecek bir savaş bu! Sallanmaya gelmez, yıkılıp giderim. On beşindeki budala Nergis miyim ben?

XVIII

Sepeti taktı koluna, evden çıkıp pazaryerine doğru yürüdü. Bütün küçük kentlerde olduğu gibi en renkli gün, pazar günü burda da. Pazar dönüşü yapan eli kolu dolu kadınlar, erkekler var sokaklarda. Elmalar, şeftaliler, kavun, karpuzlar, üzüm salkımları, kıpkırmızı topaç domatesler, maydanozlar, havuçlar, daha yaz bitmeden çıkan, yabancıların yeşil soğan sandıkları, incecik pırasalar, koca yapraklı, minicik yumrulu kerevizler, fasulyeler, patlıcanlar, kabaklar, adı duyulmamış otlar, naylon torbalarda yağlar, çökelekler, yeşil mandalinalar filelerde, sepetlerde, bir doğa yağmasından kapışılmış gibi evlere, çoluk çocuğa taşınıyor. Pazaryerine bayılıyordu Nergis. İç içe sokaklardaki sergileri dolaşan, fiyat soran, pazarlık eden, torbalara, sepetlere meyve sebze dolduran tanıdık yüzler: Memuru, turisti, öğretmeni, doktoru, yargıcı, savcısı, herkes aldanmadan, ucuz, işe yarar bir şeyler seçmek, haftalık yiyecekleri biriktirmek için koşturup sessiz duran yanık, buruşuk yüzlü, genç, yaşlı, kadınlı, erkekli köylüler, çığırtkan kent esnafı, önlerinden dolaşarak akıp giden, durup sergiyi yoklayan kalabalığı bölüp parçalama; kantarlarına, terazilerine çekme yarışına girişmişler. Bu kadar gülünç bir oyunu nasıl ağırbaşlılıkla oynuyor insanlar? Bir süre dolaşıp tanıdıklarla selamlaştı. Nergis de üzüm, şeftali aldı. Kavun karpuza güvenemiyordu; hep aldatıyorlar, kötü çıkıyor. Sonra taşıması da... Uğrayıp gazeteleri alıyordu ki duraladı birden. Hanna

geliyordu palmiyelerin önünden. Kalabalığı siper etti kendine, saklandı. Niye saklanıyorum? Nedenini kendisi de bilememişti birden. İçgüdüsel... Özgür evde kiminle? Onun için mi saklandın? Yoo... Uğrayacaktım nasıl olsa. Geri döndü, sokağın sonundaki sergiden domates, maydanoz, yandan çökelek aldı, ara sokağa dalıp kolunda sepeti ağır ağır yürümeye başladı. Yıllar önce de böyle, kolunda sepetle kaç kez pazar dönüşü gittiğini anımsadı Özgür'e. Her adım atışta içinde artan eziklik kapıya geldiğinde yürek çarpıntısına dönüşmüştü. Birileri olmalı evde. Bahçe sessizdi. Gıcırtılı bahçe kapısını açınca karşı duvar dibinde uyuyan kedi, başını kaldırıp baktı tembel tembel; beklediği bu değilmiş gibi gevşeyip uyuklamaya daldı yeniden. Evin kapısı açıktı. Kimse yok gibi. Özgür de mi bir yerlere gitti? Keşke o kadar iyileşmiş olsa... Musluk seslerine yeni dayanabiliyordu daha. Ne garip şu insan yapısı. Özgür gibi biri musluk hırıltısına ürküyle bakacak!.. Kulağına gelen sesler kesildi ya, gene de kuşkuyla gözlüyor bir yerleri. Yeniden güvenini sağlamak gerek her şeyden önce bu çocuğun. Sana güvenir mi? Ne bileyim? Sorun ben değilim şimdi. Öyle mi... Bahçede, çardak altındaki masada kahvaltı bulaşıkları duruyor. Pasaklı karı, olduğu gibi bırakmış... Sen hiç yapmazsın da... Ben bıraksam bile Korhan... Sesleneyim. Ya uyuyorsa... Kolundaki sepeti masaya koydu. Evin kapısına yaklaşıp da eşikten içeri adımını atacağı sıra yüreğinin çarpıntısı dayanamayacağı kadar arttı birden. Ne oluyor be? Hırsızlığa giriyoruz!.. Sağda Özgür'ün yattığı oda kapısı aralıktı; vursam mı, iteledi yavaşça. Kapı ağır ağır açılınca durup baktı. Köşede, yan pencere önündeki somyada uyuyordu Özgür. Tedirginlik akıp gitti üstünden. Ağır ağır yaklaştı, yatağın yanında durdu. Bir süre bakıp kaldı öylece. Saç, sakal yüze yeni bir anlam kazandıracak kadar büyümüş artık. Solunum daha sağlıklı görünüyor. Uykudaki gerilmeler yok yüzünde... Acımayla, sevgiyle, sevecenlikle bakıyordu. Kızgınlıkla da... Neye? Kime? Herkese. Her şeye. En çok da bu adama!.. Sonra gene acıma duygusu... Hangisi gerçek bunun? İlle de biri mi gerçek olacak? Toprak altından yukarı doğru ağır ağır sızarak birikmiş ılık su gibi içini kaplamaya başlayan duyguyu, ürpertiyle yenmeye çalıştı. Giysileri karyolanın önüne bırakıverip usulca yanına girmek demek bu adamın, ben nymphoman değilim Korhancığım, saygılı ol biraz... Gülünç belki; bir deneme duygusu bu. Özgür'ü mü deniyorsun, kendini mi? Korhan'ı mı yoksa?.. Yok, öyle değil. Deneme duygusu derken ben... Ak

yastıktaki başı kımıldadı Özgür'ün, gözlerini açıp baktı. Gördüklerini algılayamamış gibi gözlerini bir iki kırpıştırarak şaşkın bakıp kaldı bir süre.

— Merhaba, dedi Nergis gülümseyerek. Uyandırdım mı? Özgür de gülümsedi. Bir şey demedi. Yavaşça doğruldu. Yarı beline kadar çıplaktı şimdi. Üstüne aldığı pike aşağıya kaymıştı. Belki alt yanı da çıplak. Belki değil, öyledir. Yaz kış pijama filan bir şey giymez, çıplak yatar bu; unuttun mu? Unutur muyum? Şimdi kalkarsa... Kalksın. Hiç mi çıplak görmedim? Yalnız yakınlarından değil, hiç kimseden sakınmaz ki. Gülecekti. Güç tuttu. Kerpiç Ali'yi anımsamıştı. Kekova'daki sandalda soyunuveren sünnetsiz Alman'ı görünce nasıl şaşkınlaştıydı. "Şükür bizim durumumuza," demişti. "Bunlarınla pörçüklü gibi. Bir de memleketimizi beğenmiyoruz!.. Ne de çok gülmüştü Özgür. Havuca pörçüklü derlermiş. Şimdi bu pikeyi atıp da... Yüzündeki bulutlar dağılmaya başladı Özgür'ün. Yataktan inmek için dönüp yere indirdi ayaklarını, çıplak tahtalara bastı. Pike önünü örtüyordu. Ne yapacağını bilmeden kalakalmıştı Nergis. Yüreği küt küt vuruyordu gene. Ya pikeyi atınca altında... Sonra ayağa kalkınca ben... Yavaşça ayağa kalktı Özgür, pike düştü; slip vardı üstünde. Ayakta karşılıklı bakıştılar bir an. Toparlandı Nergis, bakındı,

— Pantolonunu vereyim, dedi.

Yandaki sandalye üstündeki pantolonu hemen alıp getirdi Özgür'e. Özgür elinde pantolonla durdu bir süre. Bir şeyi anımsamaya çalışıyordu sanki. Nergis de evecen, nasıl etmesi gerektiğini bir türlü bulamamanın sallantısında bakıp duruyordu. Özgür giyinmek için bir ayağını yerden kesmek isterken yardımcı olmaya uzandı, yetişemedi. Özgür kendini tutamamış, ayağını taktığı pantolonla düşer gibi çöküp yatağa oturmuştu. Bir acı bulutu gezindi yüzünde. Nergis atıldı hemen eğilip tuttu pantolonu,

— Yorma kendini, dedi... Ben yardım edeyim...

Sesi titremişti nedense... Yavaşça yatağa, Özgür'ün yanına ilişti, eğilip paçaları yere serilmiş pantolonu kaldırdı, giydirme uğraşına düştü hemen. Olmamıştı. Ayağını kaldırıp pantolona sokmak istemiyor gibiydi Özgür. Diretiyor mu? Konuşmak, bir şeyler daha demek gelmiyordu Nergis'in içinden. Acımak ağır basıyordu hep. Biraz da korkarak baktı yavaşça dönüp; Özgür'ün gözleri de ondaydı. Uzanıp Nergis'in saçlarını karıştırmaya başladı ağır ağır. Yüreği duracak gibiydi Nergis'in. Ne oluyor sanki?.. Aman, kızlığım gidecek! Bıraktı pantolonu, Özgür'e bakmaya başladı. Bu zavallı adamı kovmak gerek. Özgür gelsin artık. Özgür'e

benzeyen biriydi gelen. Önceki çekingenliğinden kurtulan elleri, birden dolanıp Nergis'i kendine çeken, güçlü olma çabasındaki kolları, yanı sıra dirençsiz uzanıvermiş Nergis'in dudakları üstüne kondurduğu dudakları bile titriyordu bu Özgür'ün... Biraz uzun süren öpüşme, düşlediği tattan öylesine uzaktı ki şaştı Nergis. Bu muydu?.. Ağzı da kokuyor. Tam iyileşmedi de ondan... Yarı çıkmış sakal, bıyıklar da yanaklarımı dalıyor. Bu inceden titreyen parmaklar, bluzumun düğmesi açık göğüslerimde dolaşıp da böylesine sıkması, demek o günlerdeki gibi tatlı düşlerden kırmızı balık tam yanımdan akıp giderken bile Korhan'la biz iskelede nasıl olsa... Soluk soluğaydılar... Yalnız, Özgür olamıyor bu adam. Özgür olamamanın bunalımına mı düşecek şimdi de?.. Bir sıkıntı dolaşıyor gövdesinde. Sinirlerde, titrek kaslarda yetmezlikle dudakları da gevşeyip pörsümeye döndü. Özgür olamıyorum diye büzülüp ağlamaya mı kalkışacak yoksa bu dudaklar? Yakışır da... Soluk soluğa Özgür'ün altından yavaşça yana doğru kayıp doğruldu Nergis. Dağılan saçlarını toparladı elleriyle, düşen firketeyi aldı yataktan, tutturdu. Özgür de doğrulmuş, solumasını tutmaya çalışarak Nergis'e bakıyordu. Bluzunun düğmelerini iliklerken Nergis'te gülümseyerek baktı. Özgür'ü böylesine sarsacak ne vardı ki bu gülümseyişte. İkircikli kaldı Nergis. Ben sadece olanı söylemeye çalıştım. Ona bile çalışmadım. Bu yenilgiyse, ortada işte; bildiriye gerek var mı? Ya, işte böyle Özgürcüğüm!.. Hadi toparlanalım, bir gelen olur... Çok umrunuzdaydı ya!.. Pantolonunu aldı yerden, Özgür'e giydirmek için eğildi. Özgür yavaşça çekip aldı pantolonu Nergis'in elinden, giyinme çabasına düştü. Durup bakmaya başladı Nergis. Kızgınlıktan güç kazanan bir beceriklilikle pantolonu kolayca taktı ayağına Özgür, ayağa kalktı, çekip ilikledi düğmelerini. Uzanıp başucundaki gömleğini aldı, kollarını geçiriverdi hemen. Utku kazanmanın onuruyla dimdik durdu bir, sonra kapıya doğru yürümek için adımını attı. Nergis kalkıp koluna girmek isteyince çekti kolunu,

— Bırak, dedi. Giderim ben...

Kesinden de öte, tersler gibi çıkmıştı sözler. Bir şey demeden, yanı sıra yürümeye başladı Nergis de. Tökezlerse hemen koluna sarılacak gibiydi. Tökezlemedi Özgür, dış kapının eşiğinde durakladı biraz, o kadar. Bahçede de aynı baston yutmuşlukla yürüyüp çardağın altındaki şezlonga gitti, yavaşça oturdu. Tanıtlamıştı. Yaslandı. Bahçeye, yöresine, yeni görüyormuş gibi bakındı. Nergis mutluluk duymuştu olaydan. İçinden bir

şeyler demek geliyordu hep, aranıp duruyordu. Niye beni görmüyor bu adam? Gene yok saymaya başladı beni!.. Gelsin diyordun, işte geldi Özgür!.. Şu durumunda bile tepeden bakıyor... Ne var durumunda? Gülünç olan senin durumun değil mi? Güçsüz erkek, kadının güçlendiremediği erkektir... Bir de Hanna'ya sor bakalım... Hanna'ya mı?

— Çay ister misin?

Gözlerini dikip bir süre baktı Özgür. Anlamaya çalışıyor sanki...

— Bilmem, dedi sonra. Sen içersen ben de...

Birlikte içmek istiyor demek. Sözler beklemediği kadar mutlu etmişti Nergis'i. Gülerek,

—- Şeftali, üzüm aldım, dedi. İstersen bir de salata yapayım, çökelek, domates... Yer misin?.. Öğle oluyor...

Özgür'ün suskun baktığını görünce masadaki kahvaltı artıklarını toplamaya başladı. Şöyle yan baktı bir ara; Özgür'ün gözü üstündeydi. Acılı gibi. Sürekli izliyor. Şu sepeti mutfağa götüreyim de çayı...

— Otursana...

Dönüp baktı Nergis. Gözleri çekingendi Özgür'ün; yanıp sönüyordu. Nergis karşı çıkıp oturmasa, yıkıldı yıkılacak!.. Hadi yalvar!.. Dimdik yürümüştün demin. Kolunu tutturmadın. Gene tutmayacağım. Hanna gelir şimdi, o tutsun!.. Nergis diye bir kölen vardı bir zamanlar, onu anımsamaya kalkışma sakın. O senden önce yitip gitti, demin yatakta da gördün; soğuk iki ölüyüz artık. Ölüme aldırmayan bir tek Korhan var. O da öyle uzaklarda ki... İliştiği tahta sandalye güneşte ısınmıştı, ter kapladı baldırlarını. Üstümdekileri atıversem, sular dökünsem tulumbadan.

— Gidip yüzelim mi biraz, dedi Nergis gülümseyerek, takılır gibi. Çok yerinde bir öneride bulunduğunu Özgür'ün bakışlarından anladı birden. Gözlerinde çakıveren ışıltıyla başını salladı,

— Gidelim, dedi Özgür. Gidip yüzelim...

Kalktı hemen. Nergis şaşırır gibi olmuştu; böylesine çabuk, olumlu bir tepkiyle karşılaşacağını düşünmemişti. Ne diyeceğini bilmeden kalktı o da. Nasıl gidilecek? Hanna gelsin de... Bir araba çağırmalı. Zoka yat limanında mı bağlı? Başka bir tekne, belki en iyisi... Özgür gene yardımsız, gene de doğal görünmeyen bir dimdiklikle ağır ağır yürüdü içeri, eşiği geçti. Tuvaletten yana yürürken çabucak yaklaştı Nergis,

— İstersen ben... dedi mırıldanır gibi...

— İstemez, dedi Özgür kesinlikle, tuvalet aralığına döndü. Çekingen bakakalmıştı Nergis. Ya düşerse orda? Sıkılıyor benden. Tam buldun!.. Teknede ayağa kalkıp şarıl şarıl denize işemekten sıkılmayan, ne sıkılması keyif duyan... herif mi bu... Değil belki ya, sıkılmaktan da değil; bir şeyler tanıtlamaya çalışıyor, güçsüz olmadığını, yıkılmadığını, dipdiri olduğunu... İyi belirtiler bunlar. İlaçlar, iğneler işe yaradı demek. Denize bir başlarsa o zaman tam iyilik... Tam iyilik, konuşmaya başlamasıyla olacak. Niye konuşmuyor, niye anlatmıyor olanları? Biz sormuyoruz da ondan mı? Nasıl sormalı? Günlük konularda bile doğru dürüst yanıt alamıyorsun. Soğuk, saplantılı bakışı yeni ılımaya başladı. Kahvaltı bulaşıklarını görüp de çayın altını yakınca mutfakta kendini öylesine yabancı buldu ki şaşaladı Nergis. İşte o karının önlüğü asılı duruyor. Kap kacak yabancı. Bunların hiçbiri yoktu eskilerde. Şu büyük salata tabağı vardı; kıyısı çatlamış onun da... Eskidik, yıprandık, eksildik, Özgür çarpılmış. Şimdi tuvalete düşse ne yaparım? Bu karı da nerde kaldı? Bahçe kapısının açılmasıyla irkildi. İti an, çomağı hazırla!.. Çayları koyarken uzanıp baktı; İbraam'dı gelen. Çekingen bakınarak girmişti içeri. Ya biz odada öyle şeyken gelseydi? Şimdi bizi böyle görünce bile aklından neler geçirir kim bilir? Geçirsin. Geçirsinler. Kimseye bağımlı değilim ben. Olmayacağım da. Korhan da bilir. Korhan'ın en son bildiği, bir evlenme sorunumuz vardı da, sen de demiştin ki, Ankara'ya gidince hemen... Ne demişsem demişim... Her şey değişiyor. Özgür ilk kez başarısız, güçsüz işte. Böyle miydi o?.. Mutluluk duyuyor gibisin!.. Ne mutluluk duyacağım bu zavallıdan? Özgür'ün başına geleydi belki. Bakalım nasıl Özgür olacak bu titrek herif?

— Otur biraz İbraam, geliyorum...

Elinde çaylarla bahçeye çıkınca, İbraam, sevinerek kalktı iliştiği sandalyeden,

— Merhaba, dedi. Sen de burda mısın? Özgür Aabeme ahtapot getirdim. Bizim orda, gıyıda yakaladık hemen...

Elinde mayo, havlu, deniz gözlüğü, tokyolar, Özgür de kapıda görünmüştü. İbraam yüzüne yayılmış gülücükle kalktı,

— İyisin Aabem, dedi. Balığa da çıkıp duruz gari... Bah ahtapota...

Çardağın dibinde duran naylon torbadaki ahtapotu çıkardı, yaklaşan Özgür'e uzattı, iki kiloluk kadar, çarpılmış, ölü ahtapot yere sarkmış saçak kollarıyla İbraam'ın elindeydi. Özgür duraladı birden. Gözleri ahtapotta, sarsılır gibi oldu. Yüzünde kara bulutlar geziniyordu. Dudaklarını oynattı,

anlaşılmaz bir şeyler söyledi. İbraam'ın yüzündeki gülücükler de uçmuş, kaygılı bakar olmuştu. Nergis bir anlam verememişti. Ne oldu bu adama? Sarsılan kolunun altındaki deniz gözlüğü yere düşüp camı çatladı. Şimdi daha belirgindi söyledikleri. Sövüyor bu...

— Geçmişini s....in eşek oğlu eşşek... S...ktir şimdi...

Dona kalmışlardı. Ne oluyor buna? İbraam'ın yüzü apak kesildi. Nergis de ürküye kapılmıştı nerdeyse. Toparlandı. Hasta bu. Biliyoruz... Peki, şimdi niye?.. Elindeki çay tepsisini hemen oracığa bırakıp yürüdü, yere düşen deniz gözlüğünü aldı, sövgülü mırıltılarla sarsılıp duran Özgür'e doğruldu,

— Hadi Özgürcüğüm, dedi. Geç koltuğuna önce... Ben sana.

Sözünü bitiremedi: Bir devinimle elini kaldırıp atılacak gibi yapan Özgür tökezledi, sallandı; arkaüstü yıkılıyordu ki yanlamasıyla kapı duvarına yaslanıp yumuşakça kayıverdi avlu içine doğru uzandı. Nergis fırlayıp kollarından tutarken ürkek bakınan İbraam da ahtapotu bırakıp şaşkın, çekingen yaklaşmıştı. Özgür doğrulurken yardımcı olmaya çalışıyorlardı. Nasıl ne biçim yardımcı olacaklarını da bilemiyorlardı; beklenmedik olayın yarattığı bir beceriksizlik, bir yakışmazlık vardı el uzatmalarında. Duvara sırtını vererek kalktı Özgür. Her yanı titriyordu, gözleri karanlık, saplantılıydı. Nergis'in içeriye götürme çabasına karşı koymadı. Ağır ağır odaya girdiler. Yaklaşıp yatağa arkaüstü bıraktı kendini. Suskun bakınmaya başladı duvarlara, tavana. Yüz kaslarında sinirli titremeler, gerilmeler oluyordu arada; bir şeyler fısıldıyordu. Sövüp saymaya benzemiyor pek. Gözlerini kapayıp uzun süre kaldı öylece. Karyolanın ayakucuna ilişmiş Nergis de gözleri Özgür'de, kalakalmıştı. Neden sonra anımsar gibi döndü, kapıya yakın ayakta duran İbraam'a baktı, acılı bir gülümseme dolaştı yüzünde. Kalktı, dönüp yavaşça kapıdan çıkan İbraam'ın peşi sıra o da çıktı odadan. Çıkarken de bir göz attı Özgür'e; öylece yatıyor. Bahçede çayları alıp çardağın altındaki masaya oturdular. İkisi de nerden başlayacaklarını bilmiyorlardı. Taşa yayılmış ahtapota bir anlam vermek ister gibi bakıyordu İbraam,

— Bene niye kızdı?

Üzüntüyle kısıktı İbraam'ın sesi. Çayı yudumladı,

— Sana kızdığı yok, dedi Nergis.

Elindeki çay bardağını tepsiye koyarken ekledi,

— Daha kime kızdığı belli değil onun...

Özgür'ün kime kızdığını bulacakmış gibi dalıp gitti. Kafasında uçuşup duran psikiyatri bilgiciklerinin işe yarayanını araştırma uğraşındaydı. Boşuna yorma kafanı, uçup gitmiş onlar. Hangi gün inandın bu bilgilerin doğruluğuna? Annenin fal merakından öteye geçmedi mesleğine ilgin. Öyle de olsa, bir şeyler vardır bu durumu açıklamaya yarayacak!.. Tam doğru olmasa bile. Peki, bul bakalım... Ne kolay!.. Fakat bu çocuğa bir şeyler yapmadım ben. Ona karşı koymadım; o kadar... Senin şu durumunu açıklayacak bir şeyler bulman gerek psikiyatri bilgilerinin ışığında. Ben sağlıklıyım. Korhan'a nasıl anlatacaksın bu sağlıklı durumunu? Korhan'a mı? Ne anlatacakmışım Korhan'a?.. Bu Hanna denen karı da nerde kaldı? Gelmeyecekse hiç gelmesin; bilelim biz de... İşte böyle İbraam. Bakıp durma git istersen. Görüyorsun çocuğun durumunu. Ben onu bırakıp nereye gidenin?.. Kör olası dünyada yaşam bu işte. Değiştir, değiştirebilirsen!.. İçerde yıkılmış, boylu boyunca yatıyor adam... Bu güneş de işe yarasın artık.

XIX

Saat ikiyi geçiyordu Hanna geldiğinde. Yolda, daha önce çıkan Ibraam'la karşılaşmışlar, İbraam'ın götürdüğü ahtapotu elinden almış, sebze, meyve dolu filesine atıp geri getirmişti. Olayı İbraam anlatmıştı ona; aldırmazlıkla gülüyordu. Öyle yapıyoğmuş Özğüğ parfois... Geçiyoğmuş soğğa... Özgür'e uğrayıp bakmadı bile: Öğle yemeğini hazırlamak için mutfağa girerken geciktiğine üzüldüğünü söylüyordu. İzmir'e, Natalie'lere telefon için İzzet Hadilere uğramış. Birkaç güne geliyorlarmış onlar da. Özgür'ü de o zaman çıkarırlarmış yüzmeye. Hep birlikte daha iyi olacakmış... Bir de... Akşam yemeğine çağırmışlar. Belçikalılar varmış, Jülide Hanım'ın konukları. Tanışmışlar. Bekliyorlarmış... Fransızca, yarım yurum Türkçe karmasıyla koştururca anlatılanları Nergis sessizce dinliyordu. Kap kaçak gürültüsü arasında Hanna da sustu. Kalıp beklememi mi istiyor Özgür'ü? Öyle bir şey demiyor. Sıkıntıyla fırladı Nergis. Mutfağın kapısına yaklaşıp:

— Ben çıkıyorum, dedi.

Şaşırmış gibi baktı Hanna. Yemeğe kal filan da demiyordu. Nergis el sallayıp ayrılacağı sıra, akşama gelip gelmeyeceklerini sordu Mösyü Koğhan'la, Mösyü Koğhan'ın konukları var. Ben gelir beklerim kızım. Sen bu sakat oğlanı yıkacak bir enayi karı arıyorsan benden iyisini bulamazsın,

Hollanda ineği... Elinde deniz çantası sokağa çıkınca hafiflemiş gibi oldu. Kafası gene de odada, arkaüstü yatar bıraktığı Özgür'e takılı kalmıştı. Hanna gelmeden, İbraam bahçedeyken, bir iki gidip bakmıştı aralık kapıdan, hep öyleydi. İbraam'a ya da ahtapota niye sövüp saydı? O da takılı kalmıştı kafasında. Kovalamaya çalıştığı bir sıkıntı dönenip duruyordu çevresinde. Oysa kuş gibi, uçar gibi yürüyordu yolda. Acıkmıştı. Korhanlar... Amaan, şimdi Korhan'ın da... Yalnız olmak istiyorum. Yalnız. Yalnız. Yalnız... İçindeki yalnızlık yetmiyor mu? Yetmiyor demek... Sebze Pazarı'nın ardındaki Dalgıç'ta yarım ekmeğe, yumurtalı, sucuklu, domatesli, biberli kocaman bir sandviç yaptırdı. Bir de bira... Hiçbir yere bakmadan sokakları, boş alanı, rıhtımı yürüdü, mendireğe gidip soyundu. Betona oturup açlıkla yedi sandviçini, birasını içip şişeyi denize fırlattı. Hiç yapmazdı oysa; denizi kirletenlere de çok kızardı. Sırtüstü uzandı boylu boyunca, mavi derinliklere dalıp kaldı. Uçaklar, kuşlar geçiyordu. Gök işte. Günlük yaşantısında gök... Bulut da yok. Güneş de ısırıp kanatmıyor adamı, okşuyor. Okşanmak istiyorum ben de... Okşanmak sadece. Yetti ısırıp kopardıkları. Doğruldu, limana girip çıkan teknelere baktı bir süre. En son kotrayla uzaklaşıp Zoka'da, gerilerde bıraktıkları Özgür'ü dumanlar içinde anımsadı. Bıraktık, çekip gittik o gün. Özgür orda kaldı, dönmedi bir daha da!.. Şimdi de bir adam gelmiş ahtapotlara sövüp sayıyor! Gözü pek ahtapot avcısı değil miydi bu oğlan? Bana da ilk kez o tutturdu kaygan, soğuk kollarıyla bileğime sarılan ahtapotu. Vantuzları derime yapıştı. Çekince halka halka pembeleşmiş yerleri. Şu kayanın dibindeydi. Denizin en yürekli yaratığıymış ahtapot. Kaçmaz, üstüne gelirmiş insanın. Sivri uçlu kollarını birden burun deliklerine daldırır derler. Niyazi şey diyordu, kaçacak delik ararmış da... Dokusu öylesine yumuşak, kayganmış ki gerektiğinde bir iki santimlik bir yerden bütün gövdesini geçirip... Amerika'da bir denemeden söz etmişti. Her şeyi de Amerika'da denerler... Ama bilir Niyazi. Hem öyle atmaz, hem de kendi alanı ne de olsa. Biyolog; bir de asıl önemlisi... Duraladı. Torba'daki olayı anımsamıştı. Gene gülmek geldi içinden. Eli dolu olduğu için yakaladığı bir küçük ahtapotu başını tersyüz edip mayosunun içine atmıştı Özgür de, hayvan nasılsa düzelmiş, orasına girmeye kalkmıştı! Kendini dar attıydı kıyıya... Ne gülmüşlerdi o gün. Herif puşt etti bizi, diyordu Özgür. Bugünkü sövgülerini de ona bağla hadi!.. Kim bilir, belki de... Birden kafası gene Torba'daki asıl önemli bir başka olaya takıldı. Öldü, ölüyordu Özgür o gün. Yedi sekiz kiloluk dev bir ahtapotu

çekmeye kalkmıştı. Ahtapot bir yanıyla kayaya yapıştı mı, çıkaramazsın. Hele böyle kocamanını. Sonunda bırakıp çıkmaya kalkmış; ahtapot bileğini sarmış bu sefer, bırakmıyor... Bereket süngerciler geçiyor tekneyle. Çıkması uzayınca sandaldaki Rıfat bağırıp çağırmaya başlamış; atlamışlar hemen. Yarı baygın yukarı almışlar Özgür'ü. Biz de babamlaydık o gün. Akşam dönünce öğrendikti. Özgür birkaç gün kendisine gelemediydi. Bana bağırıp çağırmıştı sonra da. Ben o gün babamla gitmeseymişim o da Rıfat'ın sandalıyla çıkıp da... Manyak bu oğlan... Kendisi git demişti oysa ki. Her gün başında ekşiyormuşum onun. Nelerine katlanmışım bu hergelenin ben? Katlandığım yalnız bu olsa... Şimdi de... Şimdi de ölümle yüz yüze gelmiş adam... Ahtapotun çağrışımlarıyla Özgür'e yapılanlar arasında bir bağ sezinlemiş gibiydi Nergis. Gövdesine, kişiliğine saldırmışlar. Nasıl dayanmalı bu saldırıya? Biraz konuşsa; anlatsa bir şeyler. Konuşsa da söylemez bu oğlan. Yatırıp da, kalınbağırsağımı yırtıp parçalayarak koca copu arkama soktular demez. Korktum, öldüreceklerdi, demez. Kuşkuyla yöresine bakınıp durur böyle. Ara sıra söver belki. Paranoid hezeyanlar içinde yaşayıp gider bir süre. Sonra düzelir. Bakımla, ilgiyle, yapabilirse, kendi çabasıyla, biraz da zamanla. Daha bir bağ kuramadık. Bu sabah kurdun ya!.. Kuramadık... Zamanla kurarsınız... Aslında ben de bilmiyorum ne yapacağımı... Biliyorsun; pek iyi biliyorsun... Birden ayağa fırladı, kayalarda yürüdü sıçrayarak, paletlerini takıp kendini sulara attı. Yüzüp gitti açıklara doğru. En iyisi unutmak her şeyi. Yaşam boyu yüzsek sularda. İnsanı arıtan bu mavili yeşilli giysilerden başka, böylesine mutlulukla kuşatan ne var yeryüzünde? Balıklardan gelmiyor muyuz? Yetti çektiklerimiz; dönelim artık aslımıza!.. Çıkıp kayalarda güneşlendi. Sabahki gazeteleri çıkardı sepetten, şöyle bir göz attı. Okumak gelmiyordu içinden. Kıyım, kırım, saldırı... Kan kokuyor her yan. Bir öldürme eyleminden aranıyormuş gene Tuğrul. Gözüne çarpan habere ilgiyle eğildi. Tuğrul'a sevgilisi Banu'nun yataklık ettiği bilmiyormuş. Polis Banu'yu arıyormuş... Banu yataklık mı ediyor? İçine dolan ürküyle doğruldu, gözleri bir gazetede, bir kımıl kımıl denizde, dalıp gitti bir süre. Nesine yataklık ediyor bu kız burda? Yoksa oğlan da mı gelip... Amaan, bir de Banu'nun derdi mi?.. Kızı yeni aramıyorlar ya... Attı gazeteyi elinden. Fırlayıp gene daldı sulara... Güneşle, denizle içini arındırmanın yorgunluğu vardı üstünde, akşama doğru mendirekten ayrılırken. Limanda, Yalı Kahve'ye doğru ağır ağır yürürken kovaladığını sandıkları, gene birer ikişer yolunu kesmeye

başladı. Şimdi ne olacak? Önce evime gitmeli? Sakallı'da bir şeyler mi yemeli surda? Karıya söz verdik; gidip orda yiyeyim; bir sürü de yiyecek bıraktım öğlende. Saat yedi oluyor. Korhanlar gelirse... Buyursunlar!.. Tatlı bir yorgunlukla dalgın, kıyı boyu güneşin batışını seyrederek eve geldiğinde Hanna'yı süslenmiş, gözü kapıda, bekler buldu. Özgüğ uyuyoğmuş. Yemekleğ vağmış cuisine'de. Örövuar!.. Hadi uğurlar olsun. Mösyö Koğhan filan da sorulmadı. Bu karının bir dalgası var Jülide Hadilerle... Özgür ne onu için? Güneşli, Akdeniz doğasında bir süre tatlı yaşam. Daha parlağını buldun mu, hasta başı beklemek için bir neden var mı? Senin nedenin var oysa. Var. Ne? Benim nedenim, bir kez Özgür benim için bir arkadaş olarak içerde upuzun yatıyorken pantolonu bir türlü ayağına takılıp da Korhan'la Ankara'dan beri olanların hiçbiri benim dışımda sayılmaz aslında... Çardak altındaki tahta koltuğa yorgun bıraktı kendini. Gözlerini kapatıp öylece kaldı. Korhan gelirse uğrar mı buraya? Oktay Ağbi, gittiği yerde akşam rakısını içmeden dönmez. Bir kadeh de ben içsem. Şu akşam alacasında Özgür de gelip otursa da, karşılıklı... Kalktı. Mutfağa gidip bir şeyler... Özgür'e bakmadan mı? Kapıyı iteleyip de odaya girince şaşırdı; Özgür yatakta oturmuş, gözleri kapıdaydı. Ne diyeceğini bilmeden durup bakmaya başladı Nergis de. Çektiği acının nedenine yabancı bu adamın gözleri. Yitirmiş, aramasını da bilmiyor sanki. Ama acı çekiyor. O neden, kırıp dökmüş her şeyini. Kalın bağırsağını parçalamış copun, cinsel organlarına indirilmiş tekmenin üstüne çıkamayacak kadar tuz buz olabilir mi yaşam boyu herkese, her şeye tepeden bakmış bu adam? Asıl böyleleri yıkılıveriyor belki de. Hiç değilse, bir trafik kazasında başına gelmiş şeyler sayamıyor olup bitenleri. Ondan güçlü kişiler var demek; onu ezebiliyorlar. Umarsızsın öyleyse. Bütün olayları tek tük kişilerin ürünü diye alıyordun Özgürcüğüm, bütün parlak savlarına karşın. Seni ben tanırım. Çiğnemekte, aşağılamakta doyum bulduğunu anımsa artık!.. Ben hiç unutmadım. Gündüzki cinsel başarısızlığın da bana doyum verdi, biliyor musun? Bir tür doyum... Ayıp bunları duyup düşünmem, doğru... Kafamı itmemeliydin bu ayıp düşüncelere!.. Bir daha deneyelim istersen. Öyle bakıp durma. Gene başarısız olacaksın. Gene başarısız olma korkusundan değil bu titremen, onu da biliyorum. Bu ürkülü gözlerden, titrek kaslardan Özgür'ü yeniden oluşturmak oyunu beni nasıl mutlu ediyor, görüyor musun? Başarısızlığınla mutlu oluyorum hem de... Parmaklarının, ellerinin, çelik kuşak gibi kendini beğenmiş kollarının altında yitip gittiğim günlerdeki gibi gözlerini

yukarıdan üstüme dikmezsin artık. Benim dudaklarım, derim sıcak, soluğum alev. Sen dudaklarını yitirmişsin, ara dur... Düşe kalka arandıkça yardımcı olacağım sana... Sonunda neyi bulacağız bakalım?.. Bulmayı hiç istemediğimi belki de. Sen de çok şeyi unutmuşsun oğlum!.. Yalnız kasların, sinirlerin değil, sen de yitirmişsin becerini! Görüyorsun, ben elimden geleni yapıyorum... Hadi Özgürcüğüm; güçlü erkektin sen... Bu akşam alacasında gözlerinde çakıp duran ışıltı, solumalarındaki ürkek yalım, sen dimdik başkaldırmadıkça donup kalır aramızda. Olmuyor mu? Yoruldun demek. Peki, yat bakalım. Ben daha hurdayım... Yatağın kıyısında ayağına ağır ağır donunu geçirirken yanında çırılçıplak uzanmış yatan Özgür'deydi gülücük içindeki gözleri. İçini kaplayan acımasız buruk tad, bütün duygularına güç kazandırıyordu. Hah, işte böyle bak sen Özgürcüğüm!.. Göğüslerimin, kalçalarımın, oramın buramın payına düşenleri ödeyemeyecek kadar yoksul gövdeni taşımak, bayağı da ağır bir yük değil mi? Kalk giyin istersen; yardım edeyim sana. Uzattığı giysileri, Özgür'ün hırsla çekip almasıyla ayılır gibi oldu. Çok mu ileri gittim? Göz, hasmını tanır kızım. Yeter, bırak şu zavallıyı. Zavallı mı? Ben ona bir şey yapmıyorum ki... Daha ne yapacaksın? Bir günde iki kez hem de... Sabahki yetmemişti sanki... Gözlerinle eziyorsun. Ne iyileştirmesi, mutlu olacaksın adam böyle kalsa... Daha neler... İçinden geçenleri saklayamıyorsun işte. Gövdesine saldıranlar, işlevi tamamlama görevini sana mı verdiler? Doğru! Asıl zavallı benim belki de... Eğildi, yanında gömleğini iliklemeye çalışan Özgür'e uzandı, sevecen bir dokunuşla ellerini yüzünde, boynunda dolaştırdı ağır ağır. Derisini kaplayan bir ürpermeyle duralamıştı Özgür. Döndü, acı dolu gözlerini Nergis'e dikip kaldı bir süre. Nergis'in yaklaşmasını yargılama çabasındaydı sanki. Nergis de duralamıştı. Pencereden gelen ışıkların alacasında Özgür'ün gözlerine dikili kaldı. Sorular soruyor bu gözler. Sor istediğini Özgürcüğüm. İnan ki artık ben... Sakın yalan söyleme, yıkılır biliyorum... Kollarını yavaşça boynuna doladı Özgür'ün, yumuşak bir öpücük koydu dudak kıvrımına,

— Özgürcüğüm benim, dedi. İnanma istersen, seni hep sevdim ben... Geçecek bunlar...

Belirsiz bir hıçkırıkla sarsılır gibi oldu Özgür. Nergis de bir düşten uyanmış gibi oldu o sarsılmayla. Niye söyledim bunları. Doğru değil ki... Ben... Onu kurtarmak için zorunlu muydu böylesine?.. Gözpınarlarında yaş birikti bu adamın. Ne gülünç. Nasıl sevebilirim bu adamı ben? Bu adamı

değil... Yalanın onu iyice yıkacağını biliyordum. Biliyordum. Öyleyse kalk artık, kaç git burdan. Kollarını yavaşça çekti Özgür'ün boynundan, kalktı. Özgür de kalkmıştı.

— Acıkmışsındır. Hadi gel, bahçede bir şeyler yiyelim... Kapıya doğru giden Nergis'in ardından kımıltısız bakıyordu Özgür.

— Hanna nerde?

Kapıda durup baktı Nergis. Öyle ya Hanna'yı soracak. Beni de Hanna'ya sordu mu hiç? Niye sorsun?

— Jülide Hadilerde, dedi. Çağırmışlar. Yemeği hazırlayayım ben...

Dönüp mutfağa giderken ağır ağır yoğunlaşan bir kara bulut içini kaplamaya başlamıştı. Hanna nerde? O karı yiyip bitiriyor gerçek Özgür'ü; geriye posası kalıyor böyle. Hanna'yla da mı güçsüz? Sorsana! Olur; yemekte sorarım!.. Ahtapotu haşlanmış buldu buzdolabında. Çıkarıp çıkarmamakta ikircikli kaldı. Pişmişine de saldırmaya kalkar mı bu adam? Gülmek istedi, gülemedi. Tümden yanlış gelmeye başlamıştı bugün yaşadıkları. Hanna var bu evde. Sonra, daha kim olduğunu kendisi de bilmeyen bu adamla sevişmek için üst üste saldırmak niye? Bir de yalan söyledim. Seni seviyorum. Anlamı ne bunun? Hani, sözcükleri yalan aracı olarak kullanmayacaktım. Hem de sevgi sözcüğünü... İçki kadehi elinden kayıp da çatlayınca bütün mutfağı kırıp dökmemek için güç tuttu kendini. Hiçbir şeyi sevemem ben. Düşürüp çatlatırım hep böyle. Beni de onlar düşürüp paraladılar. İki parça oldum işte. Kim yan yana getirip yapıştırabilir. Korhan mı? Laboratuvara gitsem uğraşır, dener belki! Bu zavallının kendisi parça parça... İçki şişesini, kap kaçağı, yiyecekleri büyük tepsiye doldurup bahçeye çıktığında Özgür'ü masada bekler buldu. Işığı da yakmış... Önce bir çekingenlikle yürüyüp yaklaştı masaya. Şimdi ahtapotu görünce ne yapar. Başkaldırır gibi yürüdü birden. Hele bir şey yapsın, kafasına geçirip giderim her şeyi. Deli misin? Deliyim. Deliden de öte; kandırılmışım. Birkaç alçağın parçaladığı kıçına ahtapot girdiyse bana ne? Benim her yanıma ne ahtapotlar girdi... Başta da kendisi... Şimdi gözleri nemli ama... Yaşlı... Ne yaşı... Onu sen uydurdun... Terledi... Sen psikolog filan olamazsın. Olurum dedim mi?.. Bir bok olamam ben... Masayı donattım, yetmiyor mu? Hadi, içiyor musun oğlum? Kadehini kaldırdı Özgür'e doğru,

— Bana bak, dedi. Sen çok büyütüyorsun... Geçti artık... Kendine gel bir an önce de, sürdür yaşamını... Bak, ne güzel şeyler pişirip kotarıyor sana

Hollanda ineğin... Hadi, sağlığına!..

Uzun kadehteki ak rakıyı yudumladı, peynir aldı biraz, ahtapot salatasına uzandı. Göz ucuyla da Özgür'ü kolluyordu. Söylenenlere hiçbir tepki göstermemişti Özgür. Çatalın ucunda sallanan pembe ahtapota baktı şöyle bir; arkada, duvar dibindeki ağaca döndü, gözü oraya takılıp kaldı.

— Orda, dedi, yavaşça...

— Ne orda?

Şaşırmıştı Nergis. Özgür'ün dönüp gözünü diktiği gerideki ağaca baktı o da, yineledi,

— Orda olan ne?..

Özgür Nergis'e baktı bir, gene ağaca döndü. Yandaki bahçenin duvarı üstündeki asma çardağından başka bir şey görünmüyordu ağacın orda. Bir de uzun birkaç dal, sık yapraklar.

Ağaç, meyvesiz bir armut ağacı... Nergis anlamıştı ya gene de bir şeyler söylemesini bekliyordu. Sanrılar görüyor bu.

— Bakıyorlar işte, dedi Özgür... Onlar...

Ne yapması, ne söylemesi gerektiğini bulamamıştı Nergis,

— Baksınlar, dedi birden. Bırak baksınlar... Çok mu umrumuzda...

Döndü Özgür, bir şeyler demek ister gibi dudakları oynadı, durdu. İçinde, önleyemediği bir ürperti dolaşıyordu Nergis'in. Bakan filan yok, diye güvence vermeliydim. Öyle güvensiz ki bakışları. Güçlenen bir inançla sürdürdü.

— Bakar bakar, s...tir olur giderler, dedi. Burası bizim yerimiz; biliyorsun, giremezler buraya... Hadi ye, canım...

Özgür'ün tabağına, mücver, ince bir dilim soğuk et, peynir, domates, salatalık, çekine çekine bir iki parça da ahtapot koydu. Yemekleri de güzelmiş karının. Bu oğlan içki içmese daha iyi belki... Niye istekli değilim? Nasıl acıkmıştım oysa. Az da kilo almadım son günlerde... Yemeye başladı. Sözlerim etkiledi demek. Ahtapotu da aldı, sessiz çiğniyor işte. Bir süre suskun yediler. Derinlerde şarkı, türkü, hafif Batı müziği çığlıkları geliyordu karanlığın içinden. Daha sezon tam kapanmadı demek. Kent eğleniyor! Karanlığı bile karartıyor eğlenceleri. Özgür yemeğini bırakmış, gözleri Nergis'te, öylece bakıyordu. Tedirginlikle duraladı Nergis de... Niye gözünü dikti bana bu? Yoksa beni de, ağacın ordan bakanlar gibi... Ağır ağır başını salladı Özgür, mırıldanır gibi,

— Ben de, dedi yavaşça...

Ben de mi? Neymiş sen de olan? Bilmece çözme çabasıyla gülümsemeye vurdu Nergis. O da gülümseyecek nerdeyse.

— Ben de mi?..

Soruyu algılamıştı Özgür. Durgun baktı bir süre,

— Odada söyledin ya, dedi... Hep sevmişsin...

Sustu. Ne diyeceğini bilmeden kalakaldı Nergis. Hep sevmiş miyim? Yalanlamaya kalk hadi... Yalanlamaya mı?.. Ben de, diyor. Peki Özgürcüğüm, sen de... Uzanıp bir şeftali aldı, kabuklarını soymaya başladı ağır ağır... Bunu duymak istemiyor muydun? Duydun işte. Seni seviyormuş. Hep seni sevmiş. Başını kaldırıp bakmak gelmiyordu içinden. Çekiniyor, giderek korkuyordu sanki. Gözlerimden alıverir. Mutluluk hep erişmemek mi olacaktı senin için?.. Erişmek mi bu?..

— Bırakmıyorlar... İzliyorlar hep...

Boğuk, titrekti Özgür'ün sesi. Ürpertiyle başını kaldırdı Nergis. Özgür, birilerini kolluyor gibi gözlerini ürkek çevrede gezindiriyordu. Bahçeye, duvarlara, kapılara döndürdü; sonra gördüklerini göstermek, kanıtlamak ister gibi Nergis'e indirdi bakışlarını...

— Fısıl fısıl fısıl... Duyuyorsun değil mi? dedi. Musluklarda da vardı...

Gene mi başladı bu ses duyma işi?.. Bitmemiş demek. İçinde biriken acıyı örtmeye çalıştı Nergis. Ne diyeyim ben şimdi? Gülümsedi, başını salladı belli belirsiz,

— Hımmm, dedi.

Onaylamak mı, atlatmak mıydı bu, kendisi de anlamamıştı. Ekledi hemen,

— Ama daha bir şey yememişsin sen. Hadi bitir bakalım. Bak sana şeftali soyuyorum...

Uslu bir çocuk gibi başını tabağına eğdi Özgür, yemeğini yemeye başladı. Yüreğinde bir ezilme vardı Nergis'in. Lokmalarını ağır ağır uysallıkla çiğneyen Özgür'den ayıramıyordu gözlerini. Ne duruma düşürdüler şu adamı? Güç tutuyordu kendini, gözpınarları yanıp duruyordu. Birilerini yakalayıp ağız dolusu sövüp saymak, o da yetmiyor, vurup parçalamak geliyordu, boğanın en acımasız canavarı yatıyor içimizde. Onu kışkırtmakla nereye varırsın? Kışkırtanların varacağı yere!.. Soyulmuş şeftaliyi uzattı. Alıp ısırdığının, çiğnemeye başladığının ayrımında bile görünmüyordu Özgür. Hep aynı bulanık bakışlar. Masayı toparlamaya başladı Nergis. Bir yudum aldığı içkisi kalmıştı öylece. Sessizce mutfağa gidip bulaşıkları yıkadı. Çıkıp geldiğinde Özgür koltuğunda, devinimsiz, gözleri bir noktada, dalgın duruyordu. Şimdi ne konuşacağız? Nasıl konuşsam? Geçip karşısına oturdu Özgür'ün. Kuruntularına ödün vermeden, gerçekleri göstermek gerek, biliyorum. Ama bu bakışlar kolay kolay inanmaz doğrulara. Bana da yitirecek güvenini. Güveni var mı?

— Çalışmaya başlasan sen artık, dedi. Yarım bıraktığın tuvaller var, bir iki, onları bitir istersen... Ya da desen...

Durdu birden. Desen çalışmalarında çırılçıplak modellik ettiği günleri anımsamıştı birden. Gene tuttursa! Yok canım. Hanna var... İyi ya, onu soysun. Nezleden, öksürükten kurtulamazdım, o soğuk günlerde saatlerce çırılçıplak karşısında... Şimdi artık zatürree mi ne oluruz? Havalar da dönmeye başladı. Üşür gibi oldu birden. Bu da bir gömlekle...

— Hırka getireyim mi sana? dedi. Serinlik bastı... Gözlerini kırpıştırarak bakıyordu Özgür, duymamış gibiydi.

Deminden beri böyle bu. Neye taktı kafasını? Tam Nergis bir şeyler söyleyeceği sıra koltuktan yavaşça kalktı. Tuvalete gidecek belki. Ayakta

dimdik durup Nergis'e baktı,

— Yatalım, dedi birden.

Yanıt beklemeden içeri kapıya yürüdü. Nergis bakıyordu ardından. İlacını da almadı bu. Bir bardak suyla odaya girdiğinde karyolasına oturmuştu Özgür, gözü kapalıydı. Yaklaşıp komodinin üstündeki ilaç tüpünden hapı çıkardı, suyla uzattı. İlacı içip bardağı geri verirken kıvılcımlanmış bakışları Nergis'teydi Özgürün. Gene bir şey istiyor benden bu. Vermeyeceğim. Yetti Özgürcüğüm. Bir günde iki saldırı. Kızgın değilim sana. Yat. Hanna gelir, becerebilirsen ona boşal istersen. Benim düşündüğüm bu değil. Hiçbir gün de bu olmadı, bilirsin. Nerden bileceksin? Kendinden başka birini gördün mü sen? Belki artık görürsün!.. Bazen felaketin de olurmuş hayırlısı... Sakın sevindiğimi sanma. Mutsuzum, seni böyle ezip paralayanlara karşı güçsüz olduğum için. Güçlü olmak için ne yapabildik ki, bol bol söz üretmekten başka?.. Özgür'ü yatağına sevecenlikle yatırarak odadan çıkıp bahçedeki koltuğa oturduğunda da kafası karmakarışıktı. Yavaş yavaş durulmaya başladı. Sabahtan bu yana günün bütün olaylarını bir bir gözden geçirdi. Korhan'la ilişkilerini de daha doğru yargılayabiliyordu. Tepkileri, güdüleriyle bütün iç dünyası bir zamanlar genç kızlık coşkularıyla dolandığı, şimdi serin bir loşluğa batmış bir avluda geçit yapıyordu sanki. Gözlerini kapattı, Özgür içerde yatıyor. Ben kalkıp Korhan'a gitmek için Hanna'nın gelmesini bekliyorum. Niye bütün bunlar? Sorun bu mu? Değil. Sorun, önce neyi istediğimizi bilebilmek! O da o kadar güç ki... Neresi güç? Şu adamın iyileşmesini, Özgür olmasını istemiyor musun? Ben mi yapacağım o işi? Hanna mı yapacak? Kişilik üstüne bildiklerini anımsa bakalım; bu senin alanın. Sanatçı bu adam. Yaşam yeni bir anlam kazanır senin için de... Anlamı yok muydu? Vardı da... Korhan'ı ölümden kaçırmak için verdiğin kavgayı o bile anlamadı. Kaçaklıkmış yaptığım. Buna da kaçaklık diyecek o. Desin. Hangi okulu uygulayacağız? Hadi kızım tezini geri çevirenler utansın! Döktür bilgini, bilimini... Existential therapy, Gestalt'çı therapy, Suggestive psychotherapy, Psychoanalysis, Behavior... İnandırmak gerek. Güvenini kazanmak gerek önce. En iyisi hasta merkezli ruhsal tedavi belki, uygulayabilsem. Öylesine kapanmış ki hiçbir şeye kulak asmayacak gibi. Bir başına nasıl kurtarır kendini, elini vermezse bana?.. Güven duymaya başladı mı hepsi geçer... Şu küçük kente sığınmış, kolu kanadı kırık yatan adama benden başka kim yardımcı olabilir? Kitapları da getirtmeli. Eski

canavarı uyandırmak için haydi işbaşına... Bataklığa gömülmüş Frankeştayn'ı çıkar da önce seni parçalasın!.. Deneyelim... Bahçe kapısı açıldı yavaşça. Gözlerini aralayıp baktı. Korhan'dı. Bahçeye girip yaklaştı. Nergis koltukta kımıltısızdı,

— Hoş geldin, dedi. Sen git yat istersen. Hanna, İzzet beylerde. Ben Özgür'ü bekliyorum...

Korhan, sessiz bakıp kaldı bir süre,

— İyi geceler, dedi yavaşça, çıkıp gitti. Belli belirsiz bir acıyla sıkışır gibi oldu Nergis'in yüreği. İyi geceler Korhancığım. Senden ne saklanabilir ki?.. İçmeye gerek var mı?

XX

İstanbul acılarla dolu oldu Muhtar için. İstanbul'dan ayrılıp ayrılmamak konusunda da günlerce işkilli dolaştı durdu. Yıkılmış tuğla duvarlar, parçalanıp saçılmış kitap, dosya, mobilyalar, cam kırıklarıyla dolu, Karaköy'deki hanın ikinci katındaki yazıhaneyi görünce donup kalmıştı. Gözüyle görmeden işin ağırlığını kavrayamıyor insan. Selami'yi de, bir akşamüstü handan çıkarken vurmuşlar. Üst kattaki bir arkadaşın odasında çalışmaya başlamış. Bomba soruşturması sürüyormuş daha. Bombayı atanların da, Selami'yi vuranların da solcular olduğu söyleniyordu ya, kesin değildi. Olmayacak şey gibi gelmedi Muhtar'a. Selami'nin, komandoların bilmem ne oymağındaki bir oğlanla yakınlığı varmış. Birçok da davalarını almış onların. Para için her boku yer bu herif. Sen de... Öyle olmasa, iş başka deyip bu herifle ortaklık kurar mıydın? Ben kurmadım. Olaylar... Hanın sahibiyle Selami'nin karısı akraba olduğu için bu yazıhaneyi ancak... Boş söz... Cerrahpaşa da yatan Selami'yi görünce sarsıldı Muhtar: İki ayağı da tutmuyordu. Düzeleceğinden de pek umutlu değildi doktorlar. Kurşun belkemiğinde kalmış, daha alamamışlar. Belki dışarıya gitmesi gerekiyormuş, yeni bir ameliyat için. Selami'nin ikide bir yaşaran gözlerini kaçırması Muhtar'ı da ağlattı ağlatacaktı. Genç adam; sev sevme... Acıma mı, sevgi mi, karmakarışık bir şeyler doluyor insanın yüreğine. Bir de; bu, ben olabilirdim kaygısı. Kal burda, gitme diyenler de vardı ya, çoğunluk, kötüsü gelebilir deyip İstanbul'dan bir an önce çekip gitmesini öğütlüyorlardı. Durumları elverse hiçbiri kalmayacaktı İstanbul'da, dediklerine göre. Ortalık karardı mı hemen herkes evine kapanır olmuştu. Gece yaşamını sürdürmeye, akşamdan sonra bir yerlere gitmeye kalkanlara

yürekli kişiler ya da serüvenciler gözüyle bakılıyordu. Öyle olmasa da Muhtar'ın İstanbul'da kalmaya hiç gönlü yoktu. Aklı, bıraktığı, artık bitti sayılan teknesindeydi. Tekne ölçümü için Sörvey Kurulu gelecekti İzmir'den; tam o günlerde bu bela çıkmıştı. Sorunları, çözebileceğince çözüp bir an önce dönmekti özlediği şey. Ancak sorunlar enikonu sorun olmuştu, engel üstüne engel çıkmıştı İstanbul'dan ayrılmasına. Başta para sorunları doğal ki... Cihangir'de, hem Halic'i, hem Boğaziçi'ni gören o pek sevdiği çatı katını çabucak elden çıkarmak bile gündeme girdi bir ara. Malik Bey, Hızır gibi yetişmeseydi gitti giderdi kat. Terslikler üst üste gelir. Trakya'daki bir arazi davasından aldığı bonolar protesto olmuştu. Katın dolgun son iki taksidinden başka, birçok borç da üstüne yıkılıvermişti Muhtar'ın. Bir de vergi sorunu çıkmıştı durduk yerde. Selami'nin savsaklamasından doğan bir şeydi, o da Muhtar'ın sırtına yüklenmişti. Bir de yarım kalan davalar. Selami olmadığına göre iş ona düşüyordu. Oysa, değil duruşmaya çıkmak, avukatlık cübbesini görmeye bile dayanamıyordu artık. Müvekkilleri de kandırıp sınıf arkadaşı avukat Rüknettin'le bir anlaşma yaptılar; o iş de çözümlenmiş oldu. Yoğun koşturmayla geçen günlerin gecesinde, önceleri üstünde durmadığı, hatların bozukluğuna verdiği şey, sonunda, biraz da çevrenin uyarılarıyla onun da kafasına takılmaya başladı. Gece yarısı, en olmayacak zamanda telefonu çalıyor, açınca derinde bir müzik sesiyle belli belirsiz bir soluma duyuyordu. Ne yapsanız başka yanıt yok. Sonra da kapanıyordu. Gözlüyorlar demek! Kimler? Neden? Sor, yanıt verecek birini bulabilirsen... Çoklarına oluyormuş bu. Sonra bir gün, bir köşede, güm diye götürüveriyorlar adamı... Malik Bey'in birkaç kez İzmir'den araması, bonoların protestosuna önem vermeden, sözünü ettiği parayı göndermesi, böyle günlere rastladığından olacak borçluluk duygusu yarattı Muhtar'da. Bir de Fatoş... Üst üste üç kez telefon açtı. Durumunu sordu inceden inceye; yapabileceği bir şey varsa hemen koşacağını, telefonda bile belli olan içtenlikle yineledi durdu. Para göndermeyi bile önerdi. Nergis'in bir kez bile aramaması da içinde burkulma yapmıştı Muhtar'ın. Saçma... Biliyordu, öyle bir huyu yoktu, hiç olmamıştı kızın. Apandisit ameliyatında bile açıp bir kez sormamıştı Ankara'dan. Bu da böyle bir deli karı!.. Muhtar birkaç kez aradı, evde yoktular. Özgür işinin Nergis'i çok sarstığını biliyordu. Aslında başkalarının sorunlarına, acılarına deyin isterseniz, belki de yıllar süren avukatlık mesleğinin gereği, öyle pek de sıcak ilgi duymayan yüreği, kızı

dendi mi başka türlü vuruyordu. Pek de doğal değil mi böyle olması? Kızın sana bu soğukluğu da mı doğal? O da doğal. Coşkulu iç dünyama karşın baba olarak ne verdim bu çocuğa? Annesinin verdiği kadar... Belki o kadar bile değil. Parçalayıp kopararak aldı, ne aldıysa. Kişiliği açısından iyi de oldu bir bakıma. Öyleyse, Nazan'a yaptığı terbiyesizliği de yadırgama. Yadırgamadım ki... Ama Malik de sandığımızdan olgunmuş doğrusu... O tatsız olay ilişkimizi hiç etkilemedi. Gerçi biraz şaşılır böylesine tepki azlığına!.. Bir bakıma olağan o da... Herifler olaylar yığını içinde öyle yuvarlanıp gidiyorlar ki bir meyhane kavgasını kafalarına takacak ne durumları, ne vakitleri var... Fatoş'un söylediklerine ara sıra takılıyordu gene de. Recai'nin öldürülüşünde parmakları olasıymış bunların. İş cinayeti diye açıkladı Recai'nin karısı da gazetelere. Olmayacak şey değil belki. Büyük çıkarlar söz konusuysa, göze almayacakları şey yoktur. Biz de bilmiyorsak... O büyük çıkarlar da öylesine karışık bir yumak ki ilmeğin ucu kimde, kolay kestiremezsin. Bizim gibi küçük oynayanların yapacağı, ne yapıp edip o tepişmenin dışında kalmak. Yıllardır yolumuz da bu. Dahasını düşünmem için ne gerek var, ne de gücüm yeter. Asıl dert bugünkü şu kıyımlar, öldürüşmeler... Bir atlatsak, kim ne halt edecekse etsin. İsterlerse milyarlar vursunlar. Benim katlarım, birkaç parça arsam, emekli aylığım, hisse senetlerim, kötü günlerde can kurtaran simidi diye sarılacağım kasadaki üç beş altın bana yeter de artar bile. Şimdi teknem de var... Ötesi gözü doymayanlara kalsın. Onların gözünü de ne doyuracak bakalım? Deli yeller esince başında, tekneye atlayıp Akdeniz'e açılmayı, İtalya, İspanya, Cebelitarık'a, Kanarya Adaları'na kadar gitmeyi kuruyordu iyiden iyiye. Şu kokuşmuş ülkeden bir süre uzak durmak belki de en iyisi. Nergis'i de al yanına!.. Alırım! Alırsın da Korhan? Korhan'ı da alırım!.. Bir de Özgür sorunu var Nergis'in. Özgür'e yapılanları irkilerek anımsıyordu hep. Fatoş uzun uzun anlatmıştı telefonda. Zavallı çocuk... O cıvıl cıvıl adamı ne duruma sokmuşlar. Dönmüş gibiymiş bakışları. Aşağılık herifler... Yanlarına kalacak mı? Soruşturma sürüyormuş diyorlar. Bir ara gazetelerde vardı. Boş... Çocuk o duruma geldikten sonra. Gazete filan da okumayacağım, tekneye bir yerleşeyim. Cinayet haberlerinden başka bir şey yok. Bitmiş bu ülke... İşlerini toparlamış, dönüş gününü düşünmeye başlamıştı artık. Rüknettin'in yazıhanesinde uçakta yer ayırtmak için telefona uzanıyordu ki yandaki masada açık duran gazetedeki haber gözüne ilişti: Kanlı eylemlerinden aranan Tuğrul... Hücresi... Sevgilisi Banu da...

Yanında... Duraladı birden. Banu mu? Telefonu bırakıp gazeteyi aldı, haberi okudu. Tamam, oydu. Demek onun için Filiz diye... Peki Nergis?.. Minicik bir kıvılcım büyüdükçe büyüyordu içinde. Olayın ayrıntılarıyla anımsadığı her yanı yepyeni bir acıyla bilincine işliyordu şimdi. Niye durmadım üstünde o zaman? Açayım demişti Nergis'e kaç kez, bir türlü olmamıştı. Sonra o küçük kentte, en katı olaylar bile yumuşayı mı veriyor ne? Peki şimdi ne olacak? İzmir uçağında ertesi akşam için yer ayırttı hemen. Haberi bir kez daha okudu. Hiç kuşku yoktu. Kızın eski bir basketbolcu olduğunu bile yazıyordu. Çıkıp Tophane'ye doğru yürüdü Galata'dan. Gemilere baktı bir süre. Kafasından bir türlü gitmiyordu kötü olasılıklar. Nergis karışmaz o işlere, biliyorum; kendi de kaç kez söyledi, Korhan da. Karşılar bile. Onların yolu bu değil. Değil ama... Özgür'ün yolu da değildi aylarca suçlandığı şey. Özgür'ün donuk, saplantılı bakışı yıkılmış bir anıt duvarı gibi gözünün önüne dikilivermişti? Birden Nergis alıyordu o görüntünün yerini; dayanılmaz bir acıya batırıyordu Muhtar'ı. Bir ayrılık rakısı içmek için Balıkpazarı'na çıkıp Krepen Pasajı'ndaki meyhaneye gitti, ondan da tat alamadı. Tanıdık bir yüze de rastlamamıştı. Karanlık basınca kalkıp tenhalaşan Beyoğlu'ndan ağır ağır Cihangir'deki evin yolunu tuttu. İki çocuğun itiş kakış kavgaya kalkıştıkları Lale Sineması önünden geçenler, ürkek kuş sürüsü gibi kaçıvermişlerdi. Eskiden umursanmayan, çok çok, alaylı bir gülüşle seyredilen şeyler, şimdi bütün gözleri, korkuyla açılmış kocaman lomboz deliğine çeviriyordu. Ne duruma soktular bu güzel ülkeyi? Böyle ne yaptılar bu millete? Gelirken İzmir'de uğrayıp uçak saatine dek konuştukları Malik'in sözleri geldi aklına. Sen acıyorsun, kimse sana acımaz sonra, diyordu, Recai'nin davranışı için söylemişti; söylerken de gözleri dolacaktı nerdeyse. O da mı oynuyor? Sağ teröristlere büyük parasal destek yaptığı, bir boya, bir makarna, bir pamuklu zenginiyle dayanışma içinde silahlı militanlarla yakın ilişkiler yürüttükleri yaygın söylentiydi; Muhtar'ın kulağına da gelmişti birkaç kez. İstanbul'da Rüknettin'in yazıhanesinde açık açık anlatıyorlardı bir gün. Muhtar karışmamıştı; Malik'le ilişkisini bile açıklamamıştı; anlatılanları dinlemişti sadece. Söylenenler, Fatoş'tan duyduklarıyla öylesine çakışıyordu ki... Bir inanıyor, bir inanmıyordu duyduklarına. Bizde öyle abartırlar ki her şeyi. Uydurmada da üstümüze yoktur. Ama... Evet, ama... İnanmamak daha işine geliyordu Muhtar'ın. Her şey vardı bu kaçışın içinde. Yalana gerek yok. En çok da çeşidi çıkar duyguları vardı. Belayı savuşturmak için, yağdıranların

başlarıyla yakın olmak açıkgözlülüğü de içindeydi bunun. Nazan'ın Nergis'le kapıştıkları gece içine doğmuştu bu duygu. Bereket arada ben varım, yoksa bu kıza neler ederlerdi düşüncesi o geceden sonra dolanıp durmuştu kafasında. O düşünce, o duygu şimdi daha da ağır basıyordu. Çatı katındaki penceresinden Boğaziçi'ni, Haydarpaşa'yı, Kadıköy'ü, limanı, Süleymaniye sırtlarını seyrederken dizi dizi kırpışan ışıklarla mutlu değildi artık. Baş eğme duygusu altında ezilmiş yüreğiyle her şey gibi bunları da umarsızlığın simgesi gibi görüyordu. Ne içki, ne pikaba koyduğu bir iki plak (oysa Stravinsky, Prokofiev koymuştu), ne duvardaki Dufy, Klee'ler ne raftan çekip aldığı birkaç şiir kitabı dağıtamamıştı bu duyguyu. Açtığı sayfada The Raven'ın çıkması (çok tutkunuydu Poe'nun, "The Raven"ını ezberlemişti bir zamanlar) rastlantıdan öte anlamlı gelmişti. Gizemli belki de!.. "Quoth the Raven nevermore!.." "Dedi kuzgun hiçbir zaman!.." diye mi çevirmişlerdi? Uğursuz kuzgun (hangi kuzgun, kuzgun sürüsü) bu güzelim ülkenin üstüne tüneyip kalacak mı böyle? Ne güne dek? Ne vakit çekip gidecek? Quoth the Raven nevermore!.. Geç vakit, tam dalacağı sıra telefon çaldı. Arkadan ağırdan müzik sesi, önde aynı sinsi soluma. Alo, dedi Muhtar, bir iki yineledi, susup bekledi. Karşılıklı beklediler bir süre. Kapandı. Tam dalacağı sıra yine... Gene müzik, aynı soluma. En ağır sövgülerle dolup boşaldı Muhtar. Tuttu kendini,

— Kardeşim, nedir? dedi yumuşak bir sesle. Nedir aradığın söylesene! Korkuyor musun?

Bir sessizlikten sonra, kalın taşralı bir ağız çabuk çabuk,

— Aaamed orda mı Amed? dedi...

— Ne Ahmet'i? Nereyi aradınız?

Gene sinsi bir sessizlik oldu. Aynı kaba ses,

— Mezbaha, mezbaha, dedi. Öküzleri keseceğiz de...

Şak diye kapandı. Gövdesinde bir ürperti dolaştı Muhtar'ın. Sonra gülmek geldi içinden, gülemedi. Kasılmış gibi kaldı ürpertiyle. Bunların dindeyiz ha!.. Yok canım; o kadar umutsuz değil daha. Nerde umut? Sabaha kadar uyku tutmadı gözünü. Telefon bir daha çalarsa, açıp ana avrat... Çalmadı. Ertesi gün, bulutların üstünde kayıp giderken, her vakit ki uçak korkusu yerine, gece telefondaki herifin irin gibi sesi sıvışık bir yankıyla dolanıp duruyordu içinde. Başka yolu yoksa bile bu işin, kaçmak ağırdı gene de. Kaçıyor muyum? Kalıp da ne yapacağım? Yem diye önüne mi atayım kendimi bu ilkel yaratıkların? Ya o kız, Banu, o da bir başka

ilkellikle saldırmıyor mu? Nergis de... Gider gitmez konuşmam gerek onunla. Diyeceğim ki... Ne diyeceğini bulamıyordu bir türlü. Onun ne diyeceğini bilmiyorum ki. Nasıl bilmiyorsun? Ne diyecek? Sana ne oluyor? diyecek en azından. O zaman ben de... Evet, sen de?.. Bulanıktı içi; Nergis söz konusu oldu mu daha da karışıyordu her şey... İzmir'de uçaktan inince, Malik Bey'in şoförünü bekler buldu havaalanında. Şaşırdı. Kuşkular doldu bir anda içine. Nerden bildiler benim bugünkü uçakla geleceğimi? Yoksa?.. Rüknettin'in yazıhanesine sabah telefon edip bu uçakta olduğunu öğrendiklerini Malik'ten duyuncaya kadar dönüp durdu içindeki burgu. Olay açıklığa kavuşunca, birbirinden ürkütücü kuruntulara kaptırdığı için hem utandı, hem de kızdı kendine. Bu kadar basit işte... Gece telefon eden herifi de bunlar gönderdi diyecektin nerdeyse!.. Sörvey Kurulu işini bize bırak deyip Muhtar'ı aldıkları gibi Çeşme'deki villalarına götürdü Malikler. Hafta sonu, onlar gidiyorlarmış; konukları da varmış bekleyen. Üç gün kaldığı Çeşme'deki evde her şey öyle çekiciydi ki Muhtar için, biraz üsteleseler günlerce kalabilirdi. Konukları Zübeyde, Nazan'ın kolejden arkadaşıymış. Kocasıyla yıllardır ayrı yaşıyorlarmış. Boşanmaya kesin kararlıymış artık. Tek koşulu, şimdi babasıyla olan beş yaşındaki kızının kendisine bırakılması. İşte bu adamın çözebileceği iş, demişti Malik, Muhtar'ı göstererek. Biraz güçtü Muhtar için de. Ayrıntılara girince karışık hukuk sorunları çıkıyordu ortaya. Kocası Ramiz Ayrancı da kolay yıkılır türden değil. Dışalım, dışsatıma bilmem ne holdingin başpapazı. Malik'in üstüne böylesine düşmesini de buna bağlasa mıydı Muhtar? İzmir'de avukat mı yok? Bir sürü hukuk danışmanı da emrinde bu herifin. İşin daha bilmediğim yanları var belki. Gerçi Malik beni sever, bilirim. Çok eskilere, Malik'in, Malik olmadığı günlere dayanan bir dostluğumuz var ya, ş'apmayacakları eşeğin önüne de ot koymaz bu herifler, onu da bilirim!.. Ramiz'e karşı, açıkça Zübeyde'yle işbirliğinde görünmek istememiş olabilir. Bin bir dümen heriflerde. Herkesin bir dümeni var işte. Senin yok mu?.. Şu Zübeyde'ye bakışında bile... Gerçekten etkilenmişti Muhtar. Serince esiyordu, çırpıntılıydı, denize girememişlerdi o yüzden. Bikinisiyle güneşlenen Zübeyde'den ara sıra da olsa gözünü ayırmak zorunda oluşuna başkaldırası geliyordu. Arka bahçedeki tenis kortunda Nazan'la oynarlarken Zübeyde'nin raketi bir sallayışı vardı; tenis oynamıyor da bale yapıyordu sanki. Tenis bilmemenin (birkaç kez oynamıştı, o kadar) böylesine ağrına gideceği hiç aklına gelmemişti Muhtar'ın. Zübeyde, bu eksiğinin acısını bir

içten gülücükle hemen geçirivermişti. Daha ilk günün akşamında epeyi yol aldıkları, ev sahiplerinin anlayışlı bakışlarından çıkarılabilirdi. Sorununu bu adam çözer dediğini anımsatan bir gülümsemeyle dördüncü viski bardağını Zübeyde'ye kaldıran Muhtar, durumu kesinlikle saptamış oluyordu. İkinci günü öğleden sonra birlikte yürüyüşe çıkmaları öyle doğaldı ki terasında çay içtikleri otelde, odaya girişleri görülse de yadırganmazdı artık. Jale'nin duyarlılığını (öyleydi doğrusu), Fatoş'un usta dişiliğini, Oya'nın (Oya'nın nesi? Bir haltı da yok o karının. Azgınlığı var; o da bezdirir... Hadi hiçbir şeyini katma Oya'nın)... Muhtar'ın belleğinden silip atmıştı Zübeyde'yle odaya kapandıkları yarım gün. Böyle bir kadın tanımadım bugüne dek. Şeye benziyor hani randevuevinde bir kız vardı, Romanyalı mı ne, işte biraz... Pis bir benzetme bu! Yok o açıdan değil. Benzetmiyorum da... Kadın gözyaşlarına alışıktı. Sinsice gülerdi çoğu kez. Zübeyde'nin yalnızlığından söz ederken, zeytin yeşili gözlerini kaçırıp ılık, sessiz ağlayışı allak bullak etmişti. Haylaz, ama sokulgan bir kız çocuğu gelip oturmuştu içine; kışkırtıyor, bugüne dek tanımadığı bir mutluluğa itiyordu. Bu kadın insanı yolundan çevirir. Bereket yolum öyle belli ki... Yeniden çizmeye kalkamam. Elli yaşım... Kırk dokuz, kırk dokuz yaşımdan sonra karşıma çıkan Zübeyde de olsa... Gizemli bir elin çizdiği yazgı olmasın bu kadının karşıma çıkışı!.. Gizemi var mı? El, Maliklerin eli... Çeşme'deki villa, villadaki her şey gerçekten göz kamaştırıcıydı. Çevreye daha babacan bakıyordu Muhtar da. Sımsıcak düşler doğuran bu tatlı yaşam elden gider diye aşırı tedirginliklerini de sevecen, hiç değilse anlayışla karşılamak gerek bu adamların. Videolu, renkli televizyonlu, tenis kortlu şu çerçeve dışında nereye oturtulabilir Zübeyde'nin güzelliği? Nohut oda, bakla sofalı gecekondu mutluluğuna mı? Teophile Gautier'nin, belki de başkası, bir Fransız yazarının, belleğinin bir köşesine itilmiş sözleri çevrenin parıltısıyla ışıyıverdi: Güzel bir kadını, arabasının, uşaklarının, hizmetçilerinin dışında düşünmem mi ne diyordu?.. Yalan mı?.. Önemli hiçbir konu üstüne konuşmamışlardı Zübeyde'yle. (Sevişmekten önemli konu mu var yeryüzünde?.. Şu pisliklerden bir kurtulsak da yalnız sevişmeyi konuşsak!..) Çatışmalı sorunlara değinmekten ev sahipleri de kaçınıyorlardı. Pazar günü akşamı, konukluğunun son gecesi, televizyondaki haberler üstüne salonda söyleşiler olurken konuşulanlarla hiç ilgilenmeden, cin toniğini yudumlayıp bir moda dergisini karıştıran Zübeyde'ye dalıp gitmişti Muhtar. Komşu evlerden bir konuk çift vardı; adam mimar, karısı da doktormuş.

Hele adam öylesine bağnazdı ki, Malik'le Nazan, belki de Muhtar'a gösteriş olsun diye, birazcık sağduyulu birini oynamak gereğini duyuyorlardı. Muhtar'ın da pek umrundaydı ya!.. Diretmesi boşunaydı; kurduğu bütün şeylerde Zübeyde baş köşeye geçiyordu hemen. Alıp başımı kaçmak diyordum bu ülkeden, işte bununla yapılır o iş. Kestane rengi saçları aralamış minicik kulak memelerindeki taşlı küpeler, istekle dolu sağlıklı bir yapının çağrısı gibi, yeşil yeşil titreşiyor. Bu kız doğanın eksiksiz bir ürünü!.. Daha bir şeyler öğrensem şunun üstüne. Soramıyorum da. Kime soracağım? Karşıyaka'da annesiyle kalıyormuş. Birkaç kez telefonla konuştular. Boşanma davasını alacaksam, sorup soruşturacağım nasıl olsa. Alsam mı? Ya içinden çıkamazsam? Eksiksiz bir mutluluk, bir rahat iş yok mudur şu yeryüzünde? Beladan kurtulamayacak mıyız? Senin mesleğin bu, budala! Herkes kuzu kuzu yaşasa, sen aç kalırdın... Doğru. Demek birilerinin işi çamura batacak ki bir başkaları sevinsin. Dünya böyle kurulmuş. Şimdi bu kız da... Zübeyde, yavaşça doğrulup söyleşiyi koyulaştıranlara bakmaya başladı. Uyanmış gibi döndü Muhtar da. Deminden beri kulağına çarpıp dağılan sözcükler, tümceler anlamlarını kuşanıp birer ikişer dikiliveriyorlardı belleğinde. Geçenki grevden söz ediyorlardı bunlar. Ne diyorlar Bay Mimar?

— Sizde iş yokmuş, diyordu Bay Mimar. Kusura bakmayın Malik Bey ama, sizde iş yokmuş... Tutup aynı adamları gene fabrikaya almışsınız. Ben olsam...

O olsa, dünya bir yana gelse fabrikadan içeri adımlarını attırmazmış bir daha. Gerekirse herifleri takır takır... Tararmış hepsini valla... Gözlerinden belli, tarar da! Adam söyledikçe coşuyordu. Dinlemeye başladı Muhtar, bir gözü de kızdaydı gene. Mimar'ın acımasız saldırı tasarılarına bir tepki göstermemişti Zübeyde; konuşanlara bakıyordu öylece. Moda dergisine bakar gibi... Değilse de, daha sıcak da değil. Her vakitki gibi elindeki viski bardağı, dudağında, ne niyete çeksen olur gülümsemesiyle Muhtar da seyircisiydi bu gürültülü gösterinin. Karısının dik bakışlarından mı, yorulduğundan mı, Mimar bir ara duraklayınca,

— Biz bu yolu tutsak çoktan batırırdık kardeşim, dedi Malik. Mimar gene alacaktı ki sürdürdü hemen,

— Kusura bakma ama, dedi, insanın omzuna dağ gibi sorumluluk binmedikçe rahat konuşabilir böyle. Şöyle diyeyim: Fırtınada gemiyi yönetiyorsun. Nefret ettiğin köpekbalıkları dolu çevren. Tayfanı, belki

sevdiğin birilerini de kapmışlar. Onların peşine düşeyim dedin mi yandın gitti... Alabora olursun. Kayalara bindirirsin. Tekne battı mı, hapur hapur seni de yerler bu pis canavarlar... Öyle değil mi Zübeyde?

Aynı gülümsemeyle Zübeyde'ye bakarak sorduğu soru şaşırtmıştı Muhtar'ı. Kızın vereceği yanıta dikti gözlerini o da. Öyle mi Zübeyde? Yüzü pembeleşti Zübeyde'nin; utanmış da konuşmaktan kaçınıyormuş gibi dönüp yavaşça önündeki moda dergisine eğildi. Durumu açıklamak görevi Malik'e düşmüştü. Grev sırası bir olayda, buna benzer şeyler söylemiş galiba Zübeyde!.. Bayraklı yöresindeki geniş topraklarına gecekondular dikilmiş Zübeydelerin. Annesi uğraşıp dururken, örgütlenmiş gecekonducular. İçlerinden azılı biri, Feyzullah (ki sonradan sendikacı olmuş, etmediğini komamış Malik Bey'in fabrikasındaki grevler sırasında) annesinin camlarını indirmiş gece yarıları, kaç kez. Kendi de yapmazmış da, piçlerine yaptırırmış. On, on iki yaşlarında dört piçi varmış. Ötekiler daha küçük. Kuş sapanıyla gece yarısı... Yakalayıp bir temiz ıslatmışlar itleri; o gece gene... Bu sefer başkaları... Biliyorlar, Feyzullah'ın başının altından çıkıyor... Grevlerde sendika diretmiş Feyzullah işe alınacak diye, olur demişler... de o zaman Zübeyde başkaldırmış. Öylesine kızgınmış ki... Alay eder gibi gülerek anlatıyordu Malik. Zübeyde suskun, söylenenlere hiç ilgi göstermiyordu sanki; dergisindeydi o... Bir zamanlar duyduğu kızgınlığın utancını gömmek istiyor, belli ki... Mutlulukla bakıyordu Muhtar. Daha da bir şeyler kuracaktı; Malik'in söyleyiverdiği şeyler, bir yerine bıçak saplamış gibi takılıp kaldı. Sonunda belasını bulmuş. Bir sabah ölüsü bulunmuş Feyzullah'ın. Karnına kurşun doldurmuş birileri... Aynı ilgisiz donuklukla derginin sayfasını çeviriyordu Zübeyde, Malik bunları söylerken. Düşüverdiği karanlıkta yeniden yakaladı Malik, Muhtar'ı,

— O senin İbraam da, dedi, işte tam o sıralar canımıza okudu bizim...

Buz gibi bir gülücükle gözlerini Muhtar'ın gözlerine dikti bir,

— Neyse!., deyip kesti.

İçkisini yenilemek için boşalan bardağıyla amerikan bara yürüdü. Bir sözcükle, ne çok şeyi ustaca açıklamıştı. O gece meyhanede Nergis'le ettikleri kavganın gerekçesi de, sonradaki davranışları da vardı bu sözcükte. O gece iyiden iyiye uykusu kaçtı Muhtar'ın. Ertesi sabah Zübeyde'yle ayrılırken de karşıt duyguların kıskacında kıvranıp duruyordu. Gecekonduda dört çocuklu işçi Feyzullah'ın öldürülmesiyle nasıl doyuma kavuştu bu kadın? Nasıl çözümlenebilir bu karmaşa? Zübeyde, tekneyi

denize indirme törenine Malik'le geleceğini söyledi. O, Çeşme'de kalıyordu; kuzeninde. Sonra da Kuşadası'na gideceklermiş bir ara. Bir küçük yazlıkları varmış orda? Bu mevsim de pek güzel oluyormuş. Malik'lerin arabaya binerken elini sıkıca tuttu Muhtar'ın, gözlerinin içine baktı,

— Geleceksiniz değil mi? dedi... Sizi de bekliyoruz...

Gülümseyip başını salladı Muhtar. Arabada yol boyu suskun gittiler bir süre. Sonra Nazan gene Zübeyde'den açtı. Talihsizmiş kız... Yoksa... Muhtar dinlemiyordu. Takılıp kalmıştı bir yerlere, içinde dönüp dolanan "Neyse" sözcüğünün anlamını da sonunda tam olarak öğle yemeğinde çözdü. Nazan'ı eve bırakıp bir iki yere uğradılar. Muhtar arabada bekledi. Gazetelere baktı. Otobüse gerek yok demişti Malik. Onun arabasıyla gideceklerdi. Şoför bir şeyler götürecekti; tekne için ısmarladıklarını bugün bekliyormuş kaptan... Yemekte de Malik'in konuşacakları varmış Muhtar'la. Kordonboyu'nda bir lokantanın denize bakan masasına yerleştiklerinde hemen söze başladı,

— Bak Muhtar, dedi. Sana bir önerim var. İyi düşün. Senin gibi birisi gerekli bize. En iyisi senin olman benim için.

Gelen garsona yiyecek içecekleri söylemek için ara vermesiyle Muhtar soluklanır oldu kendince. Öneri mi? Belliydi bunun bir şeyleri kolladığı. Neymiş bakalım? Garsonu savınca başladı Malik. İş öneriyordu Muhtar'a,

— Çok geniş alanlarda çalışıyoruz. Biliyorsun, dedi. Kıyılardaki Yapı Ortaklığı'nın işleri, özel biçimde izleme gerektiriyor. Tapulamaya kalkıştığımız her arsa, her tarlada bir dünya ortak, vâris. İçinden çıkmak sorun. Bizdeki arazi davalarını bilirsin...

Bilirdi Muhtar, bilmez olur mu? Bazı koca toprakların, bazı "usulüne... usulünün füruruna" kadar araştırılan mendil kadar yerlerin sürüp giden kavgaları... Bütün bunlarla Muhtar'ın uğraşmasını istiyordu Malik. O ki o yöreye yerleşecekti, onun için de tatlı bir uğraş olurdu bu iş. Yöredeki kentlerden istediği kadar avukat da kullanabilecekti Muhtar. Altında teknesi, koy koy; gerekirse arabasıyla (araba da verilecekti emrine) kent kent, köy köy gezip tozacak, görüp beğenecek, denetleyecek, işin hukuksal beyinliğini yapacaktı. İlişkisi Malikle olacaktı sadece; ortalıktaki başka hiç kimseye karşı bir sorumluluğu yoktu. Bunun karşılığında da...

— Ne geçiyor eline bugün? dedi Malik.

— Emekli maaşı mı?

— Hepsi. Bütün gelirin.

Şaşkın duraladı Muhtar. Böyle bir soruyla karşılaşacağını düşünmemişti,

— Bilmem, dedi çekingen, kekeler gibi... Yetmiş bin kadar olmalı...

Malik donuk baktı Muhtar'a.

— Yüz, dedi yavaşça. Ayda yüz bin alacaksın... Primi de var... İstersen pay veririm sana.

Ne diyeceğini bilemeden kalakalmıştı Muhtar. Beklediğini Çok aşıyordu bu. Malik de ayrımındaydı Muhtar'daki şaşkınlığın.

— Namuslu adamsın, Muhtar, dedi. İşe sen oturursan biliyorum ki gözüm arkada kalmayacak. Daha önce söyleyecektim, o boktan olay çıktı durduk yerde. Benim için hiçbir şey değil ya... Meyhane dırıltısıyla yürümüyor bu işler... Yolumuza bakalım... Gençler de bir gün bulacak yolunu. Az haltlar mı ettik biz de vaktinde?..

Utangaç bakındı, önüne eğdi başını, düşünür gibi yaptı Muhtar. Bir şey düşündüğü yoktu oysa... Ne diyecekti? Gerçekten bulamıyordu diyecek söz.

— Bilmem, diye mırıldandı...

Muhtar'ın olumsuz bir şey demesini önlemek ister gibi,

— Düşün Muhtarcığım, dedi Malik. İvecek durum yok. Engel çıkmazsa ilk gezine geleceğiz; orda bu işi de bağlarız. Sörvey Kurulu ayarlandı, meraklanma. On sekiz tonun altında gösterecekler tekneyi. Bizim kaptan da emrinde. İyi adamdır. İster sen ilerde de yardımcın olarak kullan. Zaten işe başlayınca Yiğitlevent de senin hizmetinde olacak... Teknenin adını koydun mu sen?

Toparlandı Muhtar.

— Daha bir karar vermedim, dedi, kesin, yukardan bir tonla.

Kararı ben vereceğim anlamınaydı bu. Sevindi böyle yanıtladığına. Ötüken mötüken koyduramazsınız bana Malik Bey. Ne saklayayım, gevşedim birden, ama o kadar değil! Malik de durmadı üstünde. Belki de rasgele sormuştu. Tekne ölçüm işi sevinçle dolanıp duruyordu Muhtar'ın içinde. Tekne on sekiz tonun altında gösterilirse, yola bir usta gemiciyle, kaptansız çıkabilirsin. Amatör kaptan ehliyeti vardı Muhtar'ın. Ölçüme gelecekleri nasıl kandıracağını düşünmekten kurtulmuştu artık. Her alanda güçlü herifler. Sen de öyle olabilirsin istersen. Bir neden var mı istememen

için? Ama ben bu adamlarla... Sen o adamlarla öyle bağlar kurdun ki!.. Borcun yarım milyonu buluyor... Buluyor. Borçlu kalacağına alacaklı ol!.. Doğru değil mi? Doğru olan ne ki şu dünyada? Kim biliyor doğruyu? Daha yemekte, kafasının içinde çeşitli yönlerden esmeye başlayan yeller, yol boyunca hızlanarak çapraz saldıran deli fırtınalara dönmüş, Mercedes'in arka koltuğuna yığılmış Muhtar'ı azgın yelgülü'nün ortasında umarsız bocalayan tekne gibi, bir uçtan öbür uca savurmaya başlamıştı. Uyumaya çalıştı. Gözlerini kapatıp hiçbir şey düşünmemeye çalıştı. Olmuyordu. Yoruldum. Doğal değil mi? İnmeli yatan Selami, yıkılmış işyeri, telefondaki hırlayan ilkel ses, Çeşme'deki villa, villadaki üç günlük yaşam, o yaşamla birlikte Zübeyde, o yaşamın ardından Malik'in önerileri, Söke Ovası'nda uçup giden bu Mercedes, bir araya toplaştı mı ancak böyle taşınabiliyor demek! Özgür, Korhan, Fatoş da karışıyordu bu karman çorman topluluğa. Rahmi, İzzet Hadi... Jülide Hadi... Sokakta kurşunlanmış dört çocuklu Feyzullah bile... Hepsinin üstünde de Nergis. Yanı başındaki Banu'yla birlikte. Niye yanı başında? Bir kez gördün topu topu. Rastlantı olamaz mı? Ola da bilir!.. Ya değilse? Gizlilik çabası ortada. Banu niye Filiz oldu? Durduk yerde olmaz ki bu? İçtenlikle davranmadığını gördün mü Nergis'in? Görmedim. Ama bu başka. Bakarsın, gizli örgüt demiştir ki... Öyleyse Korhan da bunlarla!.. Öyle ya... Korhan'sız adım attığı yok kızın. Belki de bunlar bu kente görevli olarak gelip bunca ay... Ne yaptılar peki, bunca ay? Ne bileyim ben. Ama, bir gizlilik var, belli. Başları da Banu belki. Gizli gizli... Bu güzelim ülkeyi ne duruma soktular be. Allah belalarını versin hepsinin. Evet hepsinin. Nergis'in de mi? Daha kesin değil Nergis'in durumu. Benim bildiğim, sağduyulu, içtenlikli, biraz inat (biraz mı?), katır gibi olsun ne yapalım, katır gibi inat; sözünü de gözünü de esirgemeyen öyle bir karıdır ki o Korhan'ı değil, dünyayı umursamaz sırasında... Yani, bundan ne çıkarıyorsun? Ne bileyim ben, Allah belasını versin onunla bulaştıysa bu kanlı işlere... Peki, nasıl kurtaracağız bulaştıysa... Gene Malik'le bir konuşup... Yapar mı? Sen konuşur musun? Ben mi... Önerdiği iş aslında, kaptanıyla Yiğitlevent de bana bağlı olacağına göre, ben de önce bir denizci kasketi yaptırıp, kaptan kasketi yani, tayfalara da üniforma gibi bir şey mi giydirmeli?.. Kokart, arma filan... Zübeyde de gelirse... Yokuş başını dönüp de mandalina bahçelerinden mavi kıyıya doğru koşuşan ak badanalı yapılarıyla kenti, orta yerde, denizin kapısına

karakol gibi dikilmiş kaleyi gördüğünde yitti yitecekti bu çapraz esintilerin ortasında.

XXI

Dümendeki İbraam'ın yanında gözünü pusulaya dikmiş suskun duran Özgür'e bakıyordu Nergis: Teknede konuşan, itişen, şarkılar söyleyen Fransızları duymuyor adam, pusulayı da ilk kez görüyor!.. Bu durgunluk hiç mi gitmeyecek üstünden? Özgür'deki düzelme, iyileşme belirtileri sevindirecek ölçüde hızlıydı aslında. Telefonla konuştukları Doktor Abuzer de iyi demişti Nergis'i dinleyince. Yemesi, uykuları daha düzenliydi; tek başına yürüyordu, güvenli basıyordu, bakışlarındaki kuşku dağılmış denebilirdi. Artık alnına dökülen gür saçları, kara sakallı yüzdeki acınası anlamı da silip atmıştı. Nergis'i her vakit çileden çıkaran o it gülümsemesiyle bakmıştı birkaç kez de... İşte canavar diriliyor!.. Gözleri pusulaya çakılmış bu dalgın adam mı canavar? Ne düşünüyor ki? Fransızların fırtına gibi bahçeye daldıkları dünkü akşamüstü, ürküye kapılmış, koltuğundan ayağa kalktığı andaki yüzü, gözünün önündeydi Nergis'in. O deliler bir şeyin ayrımında değildiler. Şapur şapur yanaklarından öpen Zerrin'den Natalie çekmişti. Ondan da Pierre alıyordu ki Özgür toparlanıp eliyle iteledi yavaşça,

— Sen de öpme, dedi. Ardından Fransızca yineledi anımsamış gibi,

— Eh bien, ne l'embrasses pas...

Sulu kahkahaları daha da artırdı bu "espri"!.. Herkesin biraz çekindiği zekâsından ötürü, bazı rastlantıları bir anlama yormalarından mıdır, gerçekten düşünerek yaptığı bir şey midir, bakıyordunuz bir "espri" çıkıyor sözünden!.. Jülide Hadilerin eve geldiği gün de İrlandalı eleştirmenin berbat Fransızcasıyla, Özgür'ün resimlerini övmelere başlamasında da aynı şey olmuştu.

— Niye Türkçe konuşmuyor bu adam, demişti. Türkçesi daha mı kötü?

Kumdaki cam kırıntıları gibi zekâ belirtileri yavaş yavaş ortaya çıkan kişiliğinin öncüleri belki de. Her şeye umursamaz bir donuklukla bakmasına karşın çoktandır İzzet Hadilere dadanmış Hanna'nın, İrlandalıyla yakınlığını gözden kaçırmadığı da belliydi o gün. Jülide Hadi'nin yukarki odada resimlere bakan yabancı konuklarının İngilizce,

Fransızca tartışmalarını, gülüşmelerini bahçedeki çardağın dibinde aynı donuklukla dinlemişti. Nergis,

— Yetti tembellik ettiğin, çalışmaya başlasan artık, deyince, yukarki pencerelere bakıp,

— Başlayacağım, demişti. Bunlar gitsin de...

Alay mı, taşlama mı, yoksa ciddi mi söylüyor, anlaşılmıyordu. Nergis, kollarını göğsünde kavuşturup sarınır gibi yaptı bir ürpertiyle. Güneş buluta girince esen hafif yelin serinliği birden bastırmıştı. Ece, bu mevsimde bu kadar. İstanbul'da pardösülerle dolaşıyordur herkes, biz bikiniyle teknedeyiz. Tekne İbraam'ın bir arkadaşının büyükçe bir tirandiliydi; ucuza, bir günlüğüne bırakmıştı onlara. Yel iyivdi; yelken basıp bütün kıyıyı dolaşalım, demişlerdi. Akşama da Bitez'de bir mandalina bahçesine çağrılıydılar. Zerrin'in İzmirli bir arkadaşı, kulübesinde domuz pirzolasıyla şarap verecekti. Fransızlar dönüş hazırlığındalar; ayrılık yemeği, ayrılık gezisi bunlar. İlk gönderdikleri filmler gümrük denetiminde yanmış. Götüren kız unutup (x) ışınından geçirtmiş. Birçok yere ikinci kez gidip çekmişler, ondan uzamış. Şimdi iyiler. İstanköy'den dönecekler. Çılgınca eğlenmekten başka düşünceleri yok. Özgür'ün durumuyla da şöyle bir ilgilenip unutuverdiler gibi. Hanna da, Jülide Hadilerde, İrlandalıyla değilse onlarla. Zerrin; başta, sutyenini çıkarmış çıplak göğüslerini yağlamış, güneşlendiriyor. Göğüsleri de göğüse benzese... Gerard, Pierre, Natalie itişip duruyorlar güvertede. Mayolu İbraam'ın bakıra çalan sırım gibi gövdesi yanında tişörtten çıkan, güneş görmemiş kollarıyla, Özgür'ün görüntüsü acıma duygusu veriyor insana. Bir yazdan yoksun kalmakla mı oldu bu? Jülide Hadiler Hanna'yla onu da götürmüşler bir gün, Torba'da bir koya, orda da denize girmemiş, kıyıda oturup dalgın dalgın sulara bakmış. Bugün de mayo giymek istemedi, üstelemediler. Nergis denize girmesini çok istiyordu Özgür'ün. İyi gelecek, ama zorla olmaz. Umudu İbraam'daydı biraz. O özendirebilir. İbraam da yarı aylaktı günlerdir. İstanbul'da gideceği fabrika greve girmişti, şimdilik bekle diye yazmışlardı arkadaşları. Yakında çağıracaklarmış. Bu “yakında” epeyi süreceğe benziyor. Bir şey değil, oğlan serserileşecek buralarda! Zaten çocukluktan koşullanıyorlar başıboş yaşama. Bugün burda olması iyi ya... İyi mi kötü mü ne bileyim işte... Korhan'la açıkça konuşmak belki de en iyisi!

— Tekneyle gelecek misin? dedim bu sabah; bir tek sözcük çıktı ağzından, Hayır.

Günlerdir böyle tek tük sözcükten öteye gitmiyordu bütün konuşmaları. Sabah göreve gider gibi Özgür'e çıkıyordu Nergis. Gece geç vakit, çoğu kez Korhan uyur ya da uyur görünürken gelip giriyordu yatağına. Korhan'ı kitap ya da gazete karıştırırken bulduğu geceler de gene tek tük konuşmalardan sonraki sessizlikle yatağına giriyordu herkes. Nergis için kaçıştı bu suskunluk. Ne konuşacaktı, nasıl konuşacaktı? Korhan için de saldırıydı belki. Bunu sezinlediği ya da böyle yorumladığı günler kızgınlıktan ne yapacağını bilmiyordu Nergis. Benimki korkaklık. Niye bitirmiyorum bu işi? Nasıl bitireceğim? Özgür'deyken hiç aklına gelmiyordu. Özgür'ü Hanna'ya bırakıp yürüyüşe çıktığı ya da yüzmeye gittiği saatlerde durumu Korhan'la konuşmak gereğini düşünmeye başlıyordu. Saklayacak değilim ya, konuşurum. Daha eve gelirken yüreğine bir sıkıntı oturuyor, Korhan'la karşılaşınca da onun şöyle bir bakarak gözlerini başka yanlara çevirişini gördü mü, içinde yanıp duran lamba kararıveriyordu. Birlikte oturmalarının bir anlamı kalmadığına kesinlikle inanıyordu oysa. Bu kadar mı çabuk? Çabuk olan ne? Her şey oldum bittim böyleymiş gibi doğal görünüyordu. Çok mu bencilim? Yoo, herkes kadar. Korhan'la ilişkin herkesin ilişkisi gibi miydi? Düşünmedim! Değildi belki. Gene de bağlı bir yanım var. Küçümsenecek bir bağ da değil. Ama, bir de ben varım. Hep sen varsın belki de! Olabilir. Herkesin önce kendisi vardır, kimileri söyler, kimileri örtbas etmeye ya da bilincine uğratmamaya çalışır. Ne gerek var o yollara? Kadınım diye mi? Kendi ben'imi yadsıyıp başka bir ben'i, bir erkeğin ben'ini kollayacağım! Bu Korhan da olsa, neden? Peki, Özgür'ün ben'i? Tamam, şimdi bu sorun var işte... Korhan'la da savaşa gücüm yetmez artık! Söylemek istediğim bu benim, en doğrusunu şimdi söyledim işte?.. Diyordu ya, pek de güvenli değildi en doğruyu söylediğine. Asıl savaşı Korhan'laydı. Günlerdir, bu sallantı içinde dolanıp duruyordu. Cinsel istek kıpır kıpırdı içinde. Bir sabah yataktan sliple çıkan Korhan'a uzanmamak için güç tuttu kendini. Korkudan belki de. Ya o beni istemez de itelerse? Sen onu istiyor musun? Korhan'ı hep istedim ben. İsteklerime bağımlı olmaktan da korkarım, o da ayrı.

— Hadi, dedi... Atlamayacak mısın?

Ses çıkarmadan yüzenlere bakıyordu Özgür... Nergis'e döndü,

— Aspat'a gidelim, dedi. Eve...

Anımsayamamıştı Nergis, duraladı. Anlamsız bir şeyler diyor gibi gelmişti birden, Aspat'taki evi diyor...

— Tamam, gideriz, dedi... Yemeği burda yiyelim de...

İbraam tekneyi iskeleye bağlayınca Nergis'le birlikte yinelediler denize girmesini,

— Hadi be ağbem, dedi İbraam... Sensiz olur mu bu deniz?.. Şurup...

Özgür sustu bir süre. Sonra yüzenlere dalgın bakarken,

— Girmeyeceğim, dedi...

Sudaki Hanna'nın çağırmalarına, el etmelerine bakmıyordu bile. Bunu bilinçli yaptığına inanmayı ne çok isterdi Nergis. Serin suda ağır ağır yüzerken gözünü teknedeki Özgür'den ayırmadı bir süre. Dün Fransızlar gelmeden, odada göğsüne uzanan elini gülerek bileğinden tutup bahçeye çıkardığında nasıl şaşaladığını anımsadı. Acımayla sevgi karışımı bir şeyler dolaşmıştı içinde; kalkıp öpüşmeyi bile düşünmüştü. Koltukta oturmuş nasıl bakıyordu? Öpse miydim? Odada kalmak istemiyordu artık Özgür'le. Kaç kez denemişse güçsüzdü, ikisinin davranışından belli ki Hanna'yla da başarılı değil... Hanna da bu işi görmenin yollarını düşünüyor mudur? Yüzerken gösterdiği ilgisizliğe tepki mi, yemekte, daha sonra teknede, Hanna da sokulmadı Özgür'e. Hangi gün yaklaştı ki? Kişiyi sorunuyla yalnız bırakmak, bu Batılıların ortak tutumu belki de. Bizim çullanma huyumuzdan iyi sayılır gene de... Kurtaracağız diye, boğulan kişiyi gırtlağından yakalarız!.. Bağla'da havuzun başında yemek yerlerken gözü kırmızı balıklardaydı Özgür'ün. Aspat'a dönüp Zeytinlidere'nin ağzına gelince motoru kesti İbraam, filikayı indirecek oldu. Derenin kıyıya biriktirdiği milden güç geçerdi filika. Kimse inmek istemiyordu tekneden. İlerde yeni yapılan kooperatif evlerine gitsek dediler bir ara. Karaincir, dedi birkaçı. Bir ara çöken bir sessizliğe yanıt arar gibi, kalkıp kıça doğru yürüyen Özgür'e döndüler.

Matafora demirini tuttu Özgür, İbraam'a baktı,

— İndir filikayı, dedi.

Ötekiler de uydu hemen. Kimsenin yardımını almadan kendi indi sandala, kürekleri taktı. Sevinçli şamatayla birer ikişer tekneden inip doluşmalarını bekledi ötekilerin. Ağır ağır kürekleri çekmeye başladı. Birkaçı yarı yolda suya itelediler birbirlerini. Zerrin düşerken yanındaki Hanna'yı aldı sulu kahkahalarla. Kıçta ortada oturmuş Nergis'in gözleri kürek çeken Özgür'deydi. İlk kez böyle önemli bir iş görüyor. Eski Özgür! Filika mile saplanıp durunca, kürekleri bırakıp kalktı, daha önce atlayıp yardım için uzanan Nergis'in ellerini tutmadan sandalın kıyısından kumsala

indi. Yöreye bakındı, ağır ağır dere boyu yürümeye başladı. Nergis de durmuş izliyordu gözleriyle. Kulübenin, birkaç yüz metre ilerde, ağaçlar arasında çatısı görünüyordu. Ötekiler kendi havalarında, denizde itiş kakıştılar. Bağla'da çabucak içtikleri büyük şişe votkanın tadını çıkarıyorlardı; Nergis içmemişti. Özgür de içmiyordu daha. Ağaçların arasına dalınca yaklaştı Nergis. Bir şeyler diyecekti, demedi. Eski anılarla kuşatılmıştı birden. Kaç kez Zoka'yı şu sulardan geçirip denize açılmışlardı. Yılan öldürmüşlerdi şu tümseğin ötesinde. Yemyeşil yılan kıvrılıp durmuştu Özgür'ün attığı koca taşın altında.

Kulübeye yaklaştılar. Dinlendikleri, çobanlarla söyleşi yaptıkları, kulübe önündeki çatlaklarla dolu taşlık, kapkaraydı. Kıyılan boydan boya yosunla kaplıydı. Tahta kapıda iple bağlı paslı kilit, yanda yarısı çürümüş tahta kanepe, ateş yaktıkları, ocak benzeri kara taşlar, hepsi yerli yerindeydi. Aylardır uğramadığı, görmediği bir yere değil de, yaşamını geçirdiği, sabah ayrıldığı bir eve döner gibi gelip kapısındaki kilidi yokladı Özgür. Nergis durmuş bakıyordu. Paslı kilidin çürümüş ipini bir çekişte koparıp kapıyı iteleyen Özgür'ün ardı sıra o da ağır ağır yaklaşıp girdi iç içe iki gözlü kulübeye. Ocağın üstünde raflar, kerevetler, duvara dayanmış tahta iki eski iskemle, bir ayağı boşta masa, duvar dibinde şişeler, yırtık bir mavi palet, yerlerde sararmış gazeteler. İçerki göz bomboş, pislik içindeydi. Bakıp çekildiler hemen. Odanın ortasında durup baktı Özgür, karşı duvara yürüdü, yağmurların yol yol çamur ettiği tozla kaplı camlara yaklaşıp dışarı baktı, parmağıyla çizgi çekti cama. Kapı önündeki Nergis'e döndü,

— Temizlemek gerek burasını, dedi. Çok pis...

Ses çıkarmadı Nergis. Temizleriz, iş ona kalsın. Ne güzel günler geçirdim bu odada. Güzel miydi? Kaç geceler gizli gizli ağladığını... Unutur muyum, usumda hepsi. Anımsadığında daha mutlusundur bazı, yaşadığından; bu da öyle belki. Şu yan yana tahta kerevetlerdeki sünger yataklarda akrep korkusuyla az mı kıvranıp durdum sıcak gecelerde. Bu oğlan nasıl umursamazdı... Şu kuytuda çılgın gibi seviştiğimiz Özgür mü bu? Gene alnını sınırlayan kaşlar altında hep böyle parıltılı gözleri yüzünü ışıtıyor. Yoksa gene öyle mi bakıyor bu adam? Bu kulübe o kulübe mi? Tuvaller, boya tüpleri, fırçalar, yerdeki hasır, yatağın önündeki kilim, geyik postu, kırmızı toprak testi nerde? Şu duvardaki tahta rafta dizi dizi sahanlar, tencere, tava, tabak, çatal, bıçak, kaşık... Temizlemeli burasını. Hanna'ya

söyleyeyim gelip temizlesin. Saçları, kara sakalları ele gelecek kadar büyüyen bu adam, gözlerinin aynasındaki isi de silecek mi? Sildi mi yoksa?

Gözleri Nergis'te, dalıp kalmıştı Özgür. Yaklaşıp sardı kollarını bir yarı uykudan uyandırır gibi uzun uzun öptü Nergis'i. Sağlıklı biri bu; dudaklarında erkek lezzeti var. Eskisi gibi. Sonra gövdesi de artık... Dışardan gittikçe artan gürültüler, bağrışmalar geliyordu. Öpüşerek yaklaştıkları tahta kerevetin önünde durup ayrıldı Nergis.

— Çıkalım, dedi. Geliyorlar...

Yüzü karmakarışık oldu Özgür'ün, dudakları gerilmişti.

— Gelsinler, dedi sert bir umursamazlıkla.

Daha bir şeyler diyecekti. Tartışmak istemiyordu Nergis; dönüp çıktı kapıdan. Sinirlenecek çocuk; oyuncağı alındı!.. Mutluluk ezginlik yan yanaydı içinde. Dere boyunca yakınlaşan bağrışmalara kulak verdi. Uzaktan söğütlerin arasından filika görünmüştü. İbraam'dan başka hepsi doluşmuşlardı sandala. Natalie kürekteydi, bağıra bağıra geliyorlardı. Döndü. Kapıdan çıkmış, gözü taşlıktaydı Özgür'ün; bir şeyler aranıyordu sanki. Güldü Nergis,

— Sakine'yi mi arıyorsun? dedi. Yok artık o!..

Sakine. Özgür'ün dikdörtgen taşlıkta dolaşan kaplumbağasının adıydı. Kıyılar yüksek olduğundan dışına çıkamazdı. Bir gün kaybolup gitmişti. Nergis'in sözlerindeki bir gizli anlamı yakalamak ister gibi bakındı Özgür, bir şeyler diyecekti ki filikadakiler, dereye sarkmış son dalları da geçip yakındaki taş rıhtıma bağıra çağıra yanaştılar.

— Hey, biz geldik, diyordu Zerrin.

İyi halt ettiniz!.. Kıyıya atlayıp koşuştular. Islak mayolar içinde üşümemek için üstlerini ovalayıp duruyorlardı. Taşlığa, kulübeye baktılar gülüşerek. Odalara girmeleriyle çıkmaları bir oluyordu. Umduklarını bulamamışlardı belli ki... Çevredeki ağaçları dolandılar. Hanna gülerek bağırdı,

— C'est trop rustique... Je m'esquive... Je gele... (Fazla rustik... Ben kaçıyorum... Dondum...)

Kıyıya doğru koşup gitti. Ağaçlar arasında. Ötekiler hemen peşine takıldılar aynı şamatalı gülüşleriyle. Natalie duraladı, sorumluluğunu anımsamış gibi filikaya sonra Nergislere baktı. Çözümü bulmuştu! Dönüp koşarak o da gitti peşlerinden... Az sonra sessizlik çökmüştü gene. Ağırdan esen yelin uğultusu, yaprakların hışırtısı, kurbağa sesi, kanat çırpan bir iki

kuş, akıp giden dere, kıyıda kıpır kıpır bekleyen sandal, dallardan süzülen güneş, kişiyi alabildiğine yalnızlığa itiyordu. İrkilir gibi Özgür'e döndü Nergis,

— Hadi, dedi, güneş indi... Ben de üşüyeceğim...

Uzun günler gerilerdeydi artık. Güneş, beşten sonra güç ısıtıyordu. Sandalı derenin ağzındaki mile getirince, isteksiz çektiği kürekleri bırakıp,

— İnmiyorum ben, dedi Özgür, kumsaldakileri göstererek. Sandalı çeksin bu hergeleler!..

İçine sevinç doldu Nergis'in. Kahkaha atacaktı nerdeyse. Sandalı çeksin bu hergeleler!.. Bir tümce, bazı bir tek sözcük nelerin göstergesi oluyor. İyileşiyor bu oğlan!.. Dönüşte, yön değişip de yelken tramola yaparken az kalsın baston kafasına çarpacak olan Zerrin'e bakışı, mırıldanışı da eski günlerin Özgür'ünü anımsatıyordu. Bitez'e yaklaşırlarken güneş batmış, serinlik basmıştı. Süveterini giymesini söyledi Nergis. Gözleri al akşama boyanmış gün batısında,

— Ben üşümem, dedi Özgür, kesin tok bir sesle.

BEN Ü-ŞÜ-MEM!.. Doğru değil mi? Ne çok şaşardı Nergis, Özgür'ün üşümezliğine... Zoka'da yağmura yakalanmışlardı bir gün de; buz gibi esen yel altında Özgür, gömleğini de çıkarmış, yarı beline kadar çıplak, dakikalarca, belki yarım saat limana girinceye dek... Ben kapişonlu yağmurluğumun içinde gribe yakalanıyordum nerdeyse. Nezle bile olmamıştı o. İşte o Özgür bu... Gerçekten üşümez. Bitez'de tekneden inip akşam karaltısında, mandalina bahçeleri arasındaki ıslak otlu yolu yürürlerken bir şeyin ayrımına vardı Nergis: Günlerdir Özgür'den başka şey düşünmüyorum. Bu kadarı çok değil mi? Bir sürü sorunu birlikte götürüyoruz her yere. Sorunum Özgür mü olacaktı Ankara'da olsam da? Yıllarca olmadı mı? Korhan haklı; ben aslında kendimden öte hiçbir şeyle... Şimdi de Korhan mı? Ne bileyim ben? Canı sıkkındı artık iyiden iyiye. Mandalina bahçesinde, kulübe önündeki avluda (ne kulübe? Aspat'takinin yanında içerisi otel lobisi!), tavada kızartılan domuz pirzolaları, patatesler, testiyle dağıtılan şarap sıkıntısını biraz daha artırdı. Ev sahiplerinden de hoşlanmamıştı. Yapmacıklı, özentili, paralı bir karıkoca. Domuz pirzolasından belli değil mi? Karanlık basıp da köşede yakılan büyük alevli ateş, bütün çağıltısıyla dallarda, çiçek yüklü saksılarda, kulübenin kararmış tahtalarında oynaşmaya başlayınca sırtını verdiği direkte dalıp gitti. Türkçe, Fransızca konuşmalar, teypten Yves Montand şarkısı, karşıda bakıp duran

İbraam, dolanan birkaç gece kelebeği, hepsi güzel de, bugün ona yakın kişi öldürülmüş; kanlı resimlerle süslü gene renkli basın... Uyusam mı? Şu Özgür nerde?.. Bakındı. Oturduğu tahta iskemle boştu. Ötekiler de boşalmış... Bir İbraam köşesinde; elinde şarap bardağı, gülümseyerek bakıyor. Bir de Pierre. Ateşi karıştırıp dal attı, sallanarak içeri girdi o da... Kesik kahkahalar duyuluyor... Kafayı buldu hepsi. Geç oldu, kalksak mı? Niye bu kadar yorgunum ben? Uykularım bozuk da ondan. Günler var ki... Ulan İbraam, ne bakıp durun? İçerden gelen cıvık sesler azdırıyor mu seni? Şarap da cabası... Bu namussuz şarap bana da oyun eder hep... istediğin kadar bak yakışıklı, dünya ahret kardeşimsin!.. Yavaşça kalktı yerinden, ağır ağır gitti kapıya, kargılardan yapılmış kapıyı iteleyip girdi. Loştu içerisi. Dumanlıydı. Köşede yanan gaz lambasında kımıldayan biçimsiz karartılardı ilerdekiler... Fısıltılar, gülücükler arasında sigara uçları ışıldıyordu. Ağır bir koku var burda. Bu... Birden ayrımına vardı: Esrar kokusu bu... Dışardaki alevin parıltısından sonra loş kulübeye yeni alışan gözlerini kısarak odada şöyle bir dolaştırdı. Karartılar biçimlenip kimliklerini kazanmaya başlamıştı. Yaklaştı, ev sahipleri, Zerrin, Fransızlar yan yana sedirlere sere serpe uzanmışlardı. Özgür ortalarındaydı, sırtını köşeye vermişti. Başı yavaşça önüne düşmüş, gözleri ileriye saplanmıştı. İki eliyle tuttuğu sigarayı derin çeken Zerrin’e baktı Nergis. Sigaranın ateşi gözlerinde ışıldıyordu. Bunun başının altından çıktı. Kızacağımı bilir; bana söylemediler. Kendiniz ne bok yerseniz yiyin, bu adamı ne sokarsınız eşşoğlueşşekler?.. Ne yapacağını bilmeden kalmıştı. Gözlerini kısıp avurtlarını çökerterek bir kez daha emdiği kalın sigarayı Gerard alıyordu ki yaklaşan Nergis’i gördü Zerrin, soluk soluk gülümsedi, üstüne gider gibi çekip başı ucundaki Özgür’e uzattı. Kanı beynine sıçramıştı Nergis’in. Atılıp sille tokat gitmemek için güç tuttu kendini. Eğildi yavaşça kısık bir sesle,

— Ona vermeyin, dedi.

Duymamış gibiydi Zerrin. Yüzüne yayılmış aynı boş gülümsemeyle, gözleri Nergis’te sigarayı uzatıp duruyordu Özgür’e. Nergis almak için uzanınca Gerard çekip aldı Zerrin’in elinden, içmeye başladı. Tam o sıra, ev sahibi adam doğruldu sedirde, elindeki, artık sonlarına gelen kalın sigarayı uzattı. Özgür’ün dudaklarına verdi. Dönüp baktı süzgünce,

— Bozmayın keyfini hanımefendi, dedi Nergis’e. Kendi istedi. İyidir. Açıldı biraz... Siz de buyursanıza...

Tıkanır gibi oldu Nergis. Şunun suratına... Döndü, çabucak çıktı kulübeden. İbraam köşesinde, elinde şarap bardağı, yükselen alevlere dalmış. Kapı sesine dönüp baktı, Nergis’e gülümsedi,

— Hepsi mastor olup duru, dedi...

Demek o da biliyor. Ses çıkarmadı Nergis, gidip ateşin yakınındaki hasır iskemleye çöktü. İbraam’in uzattığı şarap bardağını almadı.

— Canım istemiyor İbraam...

Ateşe bakarak sessiz kaldılar bir süre...

— Sen hiç duman çektin mi? dedi İbraam. Çekinerek sormuştu.

— Bir iki denedim, dedi Nergis. Alışmak istemedim. Kötü şey...

— Annem dövdü beni, tövbe ettirdi, dedi İbraam. Büyük yemin ettim... Bir iki kez içtimdi ben de...

Gülerek içeriyi gösterdi başıyla,

— Gocıman adam bunnar, dedi...

Sustu. Sıkıntılı bir sessizlik oldu gene. İçine bezginlik çökmeye başlamıştı Nergis’in. Beceriksiz buluyordu kendini. Ben neyi çözümlemeye çalışıyorum? Gide gide nereye varacağım? Bu adam iyileşecek belki. Diyelim ben de... Gürültüler geliyordu içerden. Gülüşüyorlar mı? Yooo. Gülüşme de var belki, ama bu... Özgür’ün sesiydi... Ne dediği anlaşılmıyor ya, bağırıyor mu yoksa keyfinden?.. İbraam’la bakıştılar. O da şaşırmıştı. Gürültüler iyice arttı birden. İtiş kakış seslerine karışan Özgür’ün kesik kesik bağırmaları duyulmaya başladı. İbraam’la fırladılar. Kapıya atılıp Nergis önde, içeriye daldılar. Pierre, ev sahibi, Natalie, sedirin kıyısında, ayağa kalkmak için çırpınan Özgür’ü tutmaya çalışıyorlardı.

— Kaza, diyordu ev sahibinin karısı... Korkacak ne var? Kaza... Eli yandı birden... Yoksa size hiç...

Bitiremedi, tutup belli ki durultmaya çalıştıkları Özgür’ün kurtulan bacağı çarptı sedire, yıktı kadını. Sesler, hırıltılar daha da artmış, boğuşmaya dönüşmüştü Özgür’ü tutma çabası,

— Özgür... Özgür Bey...

— Mon Freere!..

— Bırakın ulan... Geçmişini...

Ayakta boğuşuyorlardı şimdi. Şaşkın, ne yapacağını bilmeden sokulur gibi olan İbraam’ı da bir çarpışta kapıya yuvarladılar. Onlar da yıkıldı. Nergis kapı dibinde umarsız bakıp duruyordu sadece. Hanna korkudan duvara yapışmış gibiydi. Zerrin, suratındaki gülücük daha da solgun,

yanında uzanmış, kımıltısız bakan Gerard'ın kalkmasını önlüyormuş gibi omzuna bastırıp duruyordu. Tutmaya çalışanları silkeleyip kurtuldu Özgür. Kalkarken dayanıp güç aldığı küçük tahta iskemleyi fırlattı; barın rafına çarpıp şangırtıyla bardakları parçaladı. Dengesini yitirip tökezledi birden. Gene tutmak istediler; öte baş sedir dibindeki kilime tutundu bu kez, asıldı, gaz lambası devrilip çatladı. Dökülen gazlar ufak alevlerle yanmaya başladı sedir üstünde. Her şey tam bir ürküye dönüşmüştü. Karanlıkta homurtular, hırıltılar, bağrışmalar içinde Nergis, avdan kaçan vahşi bir hayvan gibi önünden teğet geçip kapıdan fırlayan Özgür'ü gördü birden. Önde İbraam, ötekiler de peşi sıra kapıya saldırdılar. Ev sahibinin karısı alevler üstüne hasır çekmeye çalışıyordu. Nergis de çıktı avluya. Bir şeyler demek, Özgür'ü durultmayı denemek istiyordu. Sorun belliydi. Esrarlı sigarayı düşürüp bir yerini yaktılar bunun. Yine güvenini kazanıp... Duraladı. Bunun mu güvenini kazanacağım? Alevli koca bir dalı kapmıştı Özgür. Dışarı uğramış gözleri, elindeki ateşle par par yanıyordu. Yüzü tikler içindeydi...

— Orospu çocukları, diye bağırmaya başladı.

Hepsi ürkek çakılıp kaldılar... Yalnız İbraam bir adım attı,

— Aağbem, canım ağbem, dedi yalvaran bir sesle...

— S...tirin ulan, dedi Özgür.

Elindeki dalla kulübenin tahta saçağına saldırıyordu ki İbraam atlayıp ardından beline sardı kollarını, yüzükoyun kapaklandılar. Kötü düşmüşlerdi avlunun taşlarına; Özgür'ün belini bırakmamıştı İbraam gene de. Ev sahibi fırlayıp yanan dalı çekti, kalkmaya çalışan Özgür'ün üstüne Pierre'le birlikte abandılar. Güç baş ediyorlardı... Özgür kulakları yırtan bir sesle bas bas bağırıyordu bir yandan...

— Kahpe analılaaaar... Sizsiniz ulan... Orospu çocukları... Vatan haini sizsiniz ulan. Ben değilim... Siz sattınız... Ben s...im sizin ananızı avradınızı... Aaaaaayyyy... Namussuzlaaaar... Sizsiniiiiiz...

Üç adamın sımsıkı sarıp güç tuttuğu Özgür kıvranarak sesi kısılırcasına bağırırken Ibraam'ın sevecen sesi duyuluyordu arada.

— Güzel ağbem benim... Yorma kendini canım ağbem... Herkes bilipduru vatan hainini... Bilme mi?.. Sen üzme kendini aslan ağbem benim... Ağlamak geliyordu Nergis'in içinden...

XXII

Bir saate yakın sürdü Özgür'ün bunalımı. Sesi kısılmıştı bağırmaktan. Yüzü gözü kan ter içindeydi. Ötekiler de bitkin düşmüşlerdi. İbraam olmasa işler iyice sarpa saracaktı zaten. Ağlarmış gibi kesik hıçkırıklarla içini çeken Özgür'ü yavaşça kaldırıp direğin dibindeki hasır koltuğa oturttular. Karanlık bakışlarla yörede bir şeyler aranır gibi gözlerini ağır ağır dolaştırıyordu avluda. Yüzünde ara sıra tikler oluyordu gene. İbraam koşarak gitti, kahvelerin ordan bir cip alıp geldi. İki yandan tuttukları Özgür kalkıp da bir adım atınca, duralayıp elini midesine bastırdı. Çırpınır gibi oldu, direğe tutundu. İbraam belinden sardı hemen. Özgür eğildi direğin dibine, iki büklüm kusmaya başladı. Şaraplı kusmuk kokusu yayıldı avluya. İbraam, Pierre, avludaki testiden su dökerek yıkanmasına yardımcı oldular Özgür'ün. Yüzüne su vurdu, saçlarını, ensesini ıslattı. Kollarından tutup cipe çıkardılar. Hanna'yla, Nergis de bindi. Karanlıkta tümsekli bahçe kıyılarından sarsılarak giden cipte gene bir dikelir oldu Özgür. Ürkek denecek bir güvensizlikle bakındı. Karşısındaki Nergis'i görünce, durup uzun uzun baktı. Nergis de sevecen gözlerini ona dikmiş ayırmadan bakıyordu. Durulur gibi oldu. Nergis gülümsedi. Onun da gülümsemesini öyle istiyordu ki... Gülmüyordu gene. Sağa sola bakındı ağır ağır, eğildi, yavaşça,

— Nereye gidiyoruz? dedi.

Gözlerini Nergis'e dikmişti. Bir sorunun yanıtını değil, bir gizin açıklanmasını bekler gibi bakıyordu.

— Eve, dedi Nergis, sevecen gülümsemeyle... Nereye olacak? Evimize gidiyoruz...

Doğruldu Özgür, kendi kendine söylenir gibi,

— Evimize gidiyoruz değil mi? dedi... Evimize... Bir kez daha yineledi,

— Evimize gidiyoruz...

Güven belirtiyor, belki de kazanmaya çalışıyordu. Yol boyunca konuşmadı bir daha. Cip kapıda durup da bahçeye girdiklerinde artık tam güvenli görünüyordu. Doğru odasına gitti. Çabucak soyunup yatağına yattı. Dalmıştı biraz sonra. İbraam'la Pierre, ciple döndüler. Hanna kâğıttan ak yüzüyle sessiz dolanıyordu ortalarda. Sonunda bahçedeki hasır koltuğa ilişti, gözleri bir noktada dalgın kaldı. Ne halt edeceğini düşünüyor olmalı! Nergis, Hanna'ya bir şey demeden çıktı bahçe kapısından, ağır ağır yürümeye başladı. Saat on ikiye geliyordu. Serin, yarı karanlık sokaklar

boyu kafasından günün olaylarını geçirirken daha da yorulmuş gibi oldu. Yatar yatmaz ne güzel uyudu Özgür. Ben de öyle uyusam. Kapıya geldiğinde, bahçe yanındaki salonda ışık vardı. Korhan yatmamış... Konuşsam mı? Tam da günü ya!.. Peki, hangi gün, günü olacak? Bırak kaçaklığı... Ne kaçaklığı be. Bu kadarı da acımasızlık! Bitkinim işte. Hem ne konuşacağım? Ne diyeceğim?.. Bahçe kapısını çarparak kapattı. Sinirimden. Korhan duyup da seni karşılayacak!.. Çok umrundaydı. Merdivenleri de gürültülü çıktı. Tahtalar gıcırdıyor her basışta. Oda kapısı açıktı, boştu içerisi. Nerede bu oğlan, kenefte filan mı? Seslenecekti ki bahçe kapısının açıldığını duydu. Biraz sonra Korhan göründü merdivenlerde; kapıdaki Nergis'i görünce,

— Geldin demek, dedi.

Geldim ya, gelmese miydim? Ne demek bu? Gelmeyeceğimi mi sanıyordu? Yok canım, öyle söyledi işte... Durgundu Korhan. Nergis'in peşi sıra odaya girerken,

— Ben de şimdi Haberci'yi yolcu ettim sokağın alt başına kadar, dedi. Muhtar Bey seni arayıp durmuş bugün...

— Gelmiş demek...

— Gelmiş...

Söze böyle girmiş olmalarına kızdı Nergis. Muhtar Bey gelmiş. Aman ne önemli!.. Söylenecek bir sürü söz yanında tut da burdan başla!.. Peki, sen başlasaydın... Ne bileyim ben... Adam değil kaya. Bağır istediğin kadar, yankılanıp durur sesin... Giysilerini çıkarırken yatıp hemen uyumayı düşünüyordu. Konuşmayacağım... Aman ne sersemlik; baskınla bile güç baş edeceğin birine önceden savaş duyurusu... Savaşı mavaşı yok; söyleyeceğim topu topu birkaç tümce. Peki, onun diyecekleri? Neymiş diyecekleri? Bilemediğim bir şeyi mi diyecek? Korhan, çıplak omzunda havlusu, üstünde sliple odadan çıkarken onun eskilerde mırıldandığı bir tümcesini anımsadı birden. Sevişirken demişti hem de: Ekmeğimi herkesle bölüşürüm, kadınımı hiç kimseyle, aslaa!.. İrkildi. Sözün gerçek anlamına yeni varıyordu sanki. Başkasının da ısırabileceği kabarık bir somun gibi görüyor bu adam beni. Yanlış, öyle demiyor. Öyle diyor. Ayırma görüntüsünde rezil bir benzetme bu. Söyle kendine. Nesini söyleyeceğim? Kafası bu, adamın. Kadınların asıl baş belası, bu ileri boya altında saklanmış herifler... Bir somun ekmek gibi dişlesinler bizi kimselere kaptırmadan... Gittikçe artıyordu kızgınlığı. Sevişme sırasında fısıltılarla

duyduğu bu sözlere oracıkta tepki göstermemiş olduğunu düşündükçe de kendine kızıyordu. Ne tepkisi; onurlu bir tadı bile vardı o duyumun!.. Vardı; Allah belanı versin senin de... Şimdi mi geldi aklın başına? O bile kesin değil. Yüzünü, ensesini havluyla silerek kapıdan giren Korhan'a baktı. Çıplak yay gibi kaslarıyla üstüme abanıp da şey dese... Bir eziklik dolaşıyordu içinde. Niye bu kadar istekle bakıyorum bu adama ben; anlayacak. Ya anlamazsa? Korhan havluyu çiviye taktı, dönüp Nergis'e bir kez bile bakmadan ışığı söndürdü, yatağa ilişti, devrilip sırtüstü uzandı yavaşça. Ellerini başının altına koyup gözleri bir yerlerde dalgın kaldı. Uykuya böyle başlar. Bazı da konuşmaya başlar böyle. Ne konuşacak? Muhtar Bey'in geldiğini muştuladı ya... Hadi sen söyle bir şeyler. Bütün yorgunluğunu silip süpüren bir azgınlığın içinde nasıl bağıra çağıra dolaştığını duyur şu gözleri tavanda bekleyen adama. Pençe atsın kabarık göğüslerine, kızgın etine bir pişkin somun gibi dişlerini geçirip kimselere bırakmasın... Merak edip soracak bir şeyi de mi yok bunun? Başını döndürüp baktı, Korhan uyumuş gibi ağır ağır soluyordu. Uyumuyor bu. Benden bekliyor. Nasıl başlamalı? Şey demeli... Birkaç kez denedi; toparlayamıyordu bir türlü. Bak Korhancığım, hani sen Ankara'da bana... Burda da konuştuk biliyorsun, evlenmek... Bunları mı yineleyeceğim şimdi? Ne gereği var? Yeni bir tek sözcük bile bulamıyordu. Özsuyunu yitirmiş, kuru, bayat şeylerdi hepsi... Yalnız Korhan'ın bir zamanlar söylediği, şu ya da bu sözler zıp diye dikiliveriyordu karşısına; olumsuzlukları içinde yalnız onlar, canlı dipdiriydiler. Ekmeğimi bölüşürüm de, sevdiğimi asla gibi... Son birisini anımsayınca ürküye kapılacaktı nerdeyse: Korkuyorum bozacaksın, eline geçirdiğin şu oyuncağı ne çok kurcalıyorsun, demişti. Hem de Nergis'in gövdesini yukardan süzen alaylı gülümsemeyle... Kendine dönük kadınlık savlarıyla bencil bulduğunu söylüyordu Nergis'e. Öyle miyim? Değil misin? Asıl sorun da ordan gelmiyor mu? Kurcalarken bozacak mıyım bu oyuncağı. Oyuncak mı?.. İt... Bu oğlan niye bizim mesleği seçmemiş de fizikçi olmuş sanki. Üstün başarılı olurdu: Böyle benim gibi yalancıktan değil de... Her yerde üstün başarılı olur bu adam, çünkü üstün başarı sağlamayacağı yere adım atmaz. Benimle de onun için konuşmuyor. Yenilmeyi göze alamaz. Oysa yenildi işte. Onun olmayacağım. Şimdi dönüp birden atlayıverse... Hiç mi yapmadı? Geçmişte kaç kez yinelediği oyun... Oyun bitti artık. Sen eline geçirdiğin oyuncağı bozmamaya bak... Korhan'ı çekip kaldırmak, bağıra

çağıra konuşmak, hem de en ağır sözcükleri bulup sıralamak geliyordu içinden. Niye? Niye mi? Böyle bir gecede uyuma numarası yapıyor... Numara mı? Uyudu belki de...

— Uyudun mu?

Tutamamış, ağzından kaçırmış gibiydi. Sinirlendi de; sesi titrek çıkmıştı. Bir sessizlikte donup kaldı bir süre. Yüreği küt küt atıyordu. Biraz sonra Korhan ellerini çekti başının altından, dönüp baktı. Alacalı odada gözleri parlayıverdi sanki,

— Çoktan, dedi kart bir sesle.

Gözleri bir an Nergis'e dikildi, sonra çevirdi başını, sağına dönüp kaldı öylece. Ağır bir yorgunluk yeniden çöküvermişti Nergis'in üstüne. Konuşacak gücü tükenmişti. Uykum var benim, niye uyuyamıyorum? Uyuyamadı. Saatler saati... Karman çorman kafasıyla kurcalayıp durdu eline geçmiş oyuncağı! Gerçekten bozacak mıyım yoksa? Gözleri yanıyor, başı ağrıyor, umutsuz bir dirençten sonra içinde bir şeyler çatlayıp dökülüveriyordu. Kaç kez yataktan fırlayıp bas bas bağırmamak için güç tuttu. Kendini ne sanıyor bu adam? Uyudu. Gerçekten uyudu. Uykusuyla bile suçluyor rezil, aşağılık hayvan... Senin gibi olmak zorunda mıyım ben? Kıskanıyorsun işte, bal gibi kıskanıyorsun. Özgür, insan; senin gibi şey değil... Ne değil? Hiçbir şeyi senin gibi değil onun. Olamaz da. Sen onun gibi olabiliyor musun? Kendini her şeyin üstüne çıkaran gülümsemenden utan!.. Bilimmiş! Beni mutlu etmiyorsa ne yapayım o bilimi ben? Yine konuşacağız bunları. Bu uykuyu yanına bırakmayacağım senin. Hem de yarın.

Ortalık ışırken dalmıştı. Karmakarışık düşlerden kurtulup da gözlerini açtığında Korhan yoktu. O da usulca çıktı yataktan. Biraz dinlenmiş buldu kendini. Kulak verdi, ev sessizdi. Saat ona geliyor. Çıkmış bu. Yürüdü, balkona geçti, baktı, bahçedeki masada kahvaltıya benzer bir şey görünmüyordu. Yemeden gitti demek; belki çarşıdan taze simit, poğaça filanla gelir kahvaltıya. Öyle yapar bazı. Yıkanıp bahçeye inince yadırgadı iyimserliğini. Geceki duygular birer ikişer dikildi karşısına. Korhan'ın oda alacasında, yastıkta kendine dönen başı, üstüne dikilen gözleri, fırlattığı tek sözcük, sonra sırtını çevirip buz gibi bir sessizlikte bütün ilişkileri koparıp atması, kahvaltı mutluluğunu elinde sıcak çörekle bölüşmeye koşacak biriyle uyuşamazdı. Yüzmeye gitti belki; akşama döner olsa olsa. Ben de bugün... Önce şu Muhtar Bey'i göreyim. Jale Hanım'la Ferhat Bey için de

fiskoslar var, güya (...) köyünde bir antikanın peşindeymiş de Ferhat Bey, Jale Hanım da... Amaaan, Allah belalarını versin mi demeli, ne demeli? Yalanı da öyle boldur ki bu kentin... Özgür nasıl oldu acaba? Orospu çocukları neler ettiler çocuğa?.. Belki de iyi oldu? Akşamki boşalma, düzelmesine de yarayabilir. Ne acılarla kıvrandırmışlar Özgürcüğü. Bu bizim Korhan olacak hayvan, ona bile ilgi göstermiyor bana kızgınlığından. Haksızlık etmeyeyim, az mı çırpındı adam? İşi bittiğine inandığı için çekildi. Sana bıraktı Özgür'ü! Beni ona bıraktığına kızıyor... Ancak o dişleyebilir, başkasıyla bölüşemez beni!.. Sokaklarda kimseye rastlamadan otele kadar geldiğine şaştı. Haberci bile yok ortalarda. Küçük kent, sonbahar yalnızlığını yaşıyor. Korhan nerelerde? Özgür'e gitmiş olmasın. Ya da köşedeki meyhaneye kapanmış sabah sabah, kendini içkiye vermiş acısından!.. Bunu Özgür bile yapamaz... Otele geldiğinde kimse yoktu resepsiyonda. Merdivenlerde uşakla karşılaştı; yeni odası, şu yandaki koridorda, şurasıymış Muhtar Bey'in; sabah çıkmış galiba. Odaya yürüdü Nergis, kapıyı vurdu, ses yoktu. Koynunda biri yoksa çıktı demek. Sevinmişti aslında. Çoktandır Banu'yu düşünüyordu. Hemen yandaki odasına yaklaştı. Bir anlık çekingenliği atıverdi içinden. Bomboş koridora baktı, kapıyı vurdu yavaşça. Ses yoktu. Biraz bekleyip yineledi. O da yok. Uzaklaşacaktı ki kapıya yavaş yavaş ayak sesi yaklaştı içerden. Banu'nun değişik sesi duyuldu,

— Evet...

— Ben Filizciğim. Nergis...

Gene bir duraklamadan sonra anahtar döndü kilidin içinde, kapı yavaşça aralandı, solgun yüzüyle Banu göründü kapıda; bakıp kaldı bir an. Ne istiyorsun, der gibi bakıyor. İçeri girmemi istemiyor sanki. Çekilip açtı kapıyı. Nergis girdi. Gelmeseydim keşke. Bu kız da burda dura dura üşüttü mü ne?.. Gitse artık. Parası da vardı son gördüğümde. Gideceği daha güvenceli yeri olsa burda durur mu? Adı gazetelere de geçti. Banu ağır, çekingen adımlarla gitti pencere önünde, perdeyi siper ederek arkası odaya dönük dışarıya bakmaya başladı. Nergis iyice şaşalamıştı. Bir şey var bu kızda...

— Merhaba, dedi. Babama uğradım, yoktu. Sana bakayım dedim ben de...

Banu aynı durumda dışarıya bakarken,

— Burda baban, dedi yavaşça...

Burada mı? Nergis pencereye doğru yürüdü, cama yaklaşacaktı ki Banu uzanıp durdurur gibi yaptı koluyla, onun da kendisi gibi kollayarak bakmasını istiyordu belli ki... Kumsalda, tahta iskelede biriyle konuşuyordu Muhtar Bey. Bir süre konuştular. Adam, garson yamağının getirdiği bir paketi, paraları aldı, iskeledeki lastik bota atlayıp yerleşti; motoru çalıştırdı, ok gibi fırlayan tekneyle mavilikleri yırtarak uzaklaştı. Muhtar Bey bir süre baktı ardından, dönüp otele girdi. Banu, Nergis'e döndü ağır ağır,

— Tanıyor musun bu adamı? dedi. Güvensizlikten de öte bir suçlama vardı bakışlarında.

— Tanımıyorum, dedi Nergis. Dönüp pencere önündeki koltuğa ilişti,

— Ne oldu da?., dedi.

— Babanın dostu...

Banu ayakta, pencere yanına yaslanmış, Nergis'e dikmişti gözlerini. Sorun yalnız bu adam değil, karanlığı soluyor bu gözler.

— Olabilir, dedi Nergis. Kimin nesi bu? Yoksa?..

Sessiz bakıştılar. Banu yavaşça dönüp yürüdü, yatağa ilişti. Başını kaldırıp Nergis'e baktı gene,

— İrfan Serhan, dedi...

Duyduğu bir ad gibi geldi Nergis'e; çıkaramadı. İrfan Serhan? Şey olmasın... Şu gizli...

— İşkenceleri yönetiyordu bu herif Ankara'da... Anımsadı Nergis, Ankara'da duymuştu bu adı. Demek bu herif.

— Öyle mi? dedi birden.

Niye, ne anlama dediğini de bilmeden çıkıvermişti ağzından. Öyle mi? Öyle ya... Ürküşü bundan demek. Pek de yerinde. Babanın dostu demesi de uyan mı, durumu açıkla anlamına mı geliyor? Alsa artık üstümden gözlerini. Tedirgin kımıldadı Nergis,

— Bin türlü tanıdığı vardır babamın, dedi. Avukat diye bilinir değil mi bu İrfan... bilmem ne?..

— Serhan... İrfan Serhan. Bir zamanlar avukatmış... Şimdi de kasaplık yapıyor!..

Yüzü sararmıştı Banu'nun. Komodinin üstündeki pakete uzanıp sigara aldı. Nergis'e de verecek gibi yaptı.

— Almayayım, dedi Nergis.

Sigarayı yakarken elleri titriyordu Banu'nun. Niye bu kadar etkilenmiş bu kız. Yalnız bu olaydan değildir; gazetelerde adının çıkması,

Tuğrul'un durumu belki; üst üste bindirmiş olmalı. Kolay mı aylar ayı, kapalı, kaçak yaşamak? Böyle bir otel odasında bile olsa... Sinirlerini bozdu her şey. Zaten sinirli kızdı. Yoo, niye sinirli olsun? Güleç, ışıltılı, yaşam dolu, can kızdı. Kulp takma hemen... Öylesine kararmış ki geçmişini anımsatmıyor insana...

— Babamdan öğreniriz istersen, dedi Nergis.

İrkilmiş gibi baktı Banu,

— Neyi? dedi.

Neyi mi? Çok da yerinde soruyor kız; neyi öğreneceksin?

— Bilmem, dedi Nergis, kekeler gibi... Hani niye gelmiş adam filan...

— Doğruyu söyleyecek kadar yakın olabilir mi babanla!

İrkildi Nergis. Suçlar gibi bakıyordu bu kız. Şu sözler de bıçak saplamak aslında. Baban da o bokun soyu olmasın, diyor. Babamı bilirim de bu kıza nasıl... Gülümser gibi yaptı Nergis,

— O kadar değil, dedi. Hani ağzından söz almak vardır... Aynı güvensizlikle baktı Banu, sigarasından bir soluk çekti, başını pencereye çevirirken,

— O babandan söz almasın da, dedi...

Ölçüsüz bir kızgınlığa kapıldı kapılıyordu Nergis. Boyuna saldırıyor bu kız. Babamla tanıştırmamın rastlantı olduğuna da inanmamış gibiydi. Onu yineliyor şimdi de... Kendini tuttu.

— Babamın bildiği ne var ki, ne söz alacak herif. dedi. Bir sessizlik oldu. Yenememişti içini,

— Aşırı kuşku da iyi değil, dedi... Biraz kolla kendini istersen; sinirlerin bozulursa direnemezsin...

Sarsılır gibi oldu Banu. Elindeki daha birkaç soluk aldığı sigarayı başını önüne eğerek çabucak tablaya bastırıp ayağa kalktı. Nergis şaşırmış bakıyordu.

Ağladı ağlayacak bu kız. Gözlerini kaçırıyor. Pencereye yaklaşıp sırtını odaya verdi. Örtmeye çalıştığı titrek bir sesle,

— Sinir kaldı mı ki? dedi.

Ne diyeceğini bilmiyordu Nergis. Suskun bakıp duruyordu. Bitmiş, yenik düşmüş bu kız. Ne yapmalı şimdi? Odanın sessizliğinde öylece kaldılar bir süre. Elinde topla, güler gibi baskete sıçrayışı geliyordu Nergis'in gözleri önüne, Banu'nun. Kolay değil bir kavgada dimdik

durabilmek eriyip dökülmeden. Ben hep bu duruma düşmekten korktum. Kaçtım onun için de...

Yoo, inanmadığım bir yolda tutup da böyle... Korktuğundan inanmıyorsun derlerse? Kim, ben mi? Sen!.. Senin gibi çoğuları belki... İnanmaman için korkuturlar benim aslan yürekli kızım!.. Kötü mü; bir tür denemeden geçiriyorlar demek!.. Korkanlar çekip gider, yürekliler inanır, kalır. Çekip gitseler!.. Kötüsü bu duruma düşmek işte. Bu mavi doğaya gülümseyen pencerenin ardında ne çok acı biriktirmiş bu kız? Komodindeki birkaç kitap, kapağı yarı açık tıkış tıkış giysi dolabı, duvardaki ayna, içerden zırıl zırıl gelen açık musluk sesi, bozuk rezervuar hırıltısı, kumsaldan ara sıra içeri zıplayan bağrışmalar arasında yapayalnızlığa gömülmüş bir sıcak yürek, kendi kendini böyle yiyip bitiriyor işte. Haydi Banucuğum, dön evine, top koştur, baskete fırlayamazsan bile, güleç yüzünde gürültüsüz yaşamın tadını çıkarmaya bak!.. Ne yaptığını, neyi, niçin beklediğini bilmiyorsun ya, pilin bitmiş senin. Diyecek başka ne sözüm olur benim sana?.. Tutamamıştı kendini,

— Bilmem ne dersin? dedi çekinerek. Biraz ara versen bu işlere...

Söylediğine pişmanlık duyuyordu ki Banu yavaşça döndü pencereden, kızarmış gözlerini Nergis'e dikti bir süre.

— Yoksa sen beni militan biri mi sanıyorsun? dedi.

— Bilmem, dedi Nergis, bir suçlamayı önlemek ister gibi çabucak. Yargıya varacak bir şey bilmiyorum ki... Banu gözleri Nergis'te,

— Nerden bileceksin? dedi.

Aynı saplantılı bakışla pencere önündeki koltuğa oturdu yavaşça. Mırıldanır gibi ekledi,

— Benim siyasal suçum Tuğrul.

Kızsın mı, acısın mı bilemedi Nergis. Erkeğiyle suçlanmak kadının yazgısı. Övünür gibi söylüyor bu budala da! Benim siyasal suçum da Korhan olacaktı!.. Ne demeli buna şimdi?

— Dışarı gitseniz?..

-— Dışarı mı? Banu dalgın. Anlamamıştı sanki.

— Bırakmazlar, dedi bir süre sonra. Hem ne yapacağız dışarda? Gitmez Tuğrul...

Tuğrul gitmez, sen de buralarda kıvranır durursun böyle. Yoksa oğlan gizlice gelip gidiyor mu buraya? Belki de... Sorsam kuşkularını azdıracağım. Hem bana ne?..

— Seni niye arıyorlar peki?

Damdan düşer gibi sormasını yadırgamış görünmedi Banu,

— Tuğrul'u öğrenecekler!., dedi. Saklandığı yeri, yerleri, kişileri öğrenecekler benden!..

Bütün bunları ondan öğrenmek istemelerine başkaldıran, aptallık gözüyle, küçümseyerek baktığını belirten bir kızgınlık vardı sesinde. Bakışlarındaki ürküyü örtemiyordu gene de.

— Gidip bilmediğini söylesen!..

Acılı, belli belirsiz bir gülümseme dolaştı Banu'nun yüzünde.

— Geçen tutuklanmamda öyle dedim, dedi. Gerçekten de bilmiyordum bir şey...

Bir süre donuk baktı Nergis'e, kalkıp yaklaştı yavaşça, bluzunun düğmelerini çözüp elleriyle iki yana çekip açtı. Şaşırmıştı Nergis. Çıplak göğüslerindeki izleri gösterdiğinin ayrımına, yer yer kavrulmuş deri üstündeki kara benekleri görünce vardı.

— Bunu yaptılar, dedi Banu.

Bunu mu yaptılar? Özgür'ün sırtında, karnında, kollarında da vardı bu kavruk çiçekbozuğu lekeler; Nergis onları anımsadı birden. Deri bozukluğu sanmıştım, kötü beslenmeden...

— Geçmezmiş bunlar, dedi Banu. Sigara bastırdılar... Bütün damarlarında kanı kızgın akmaya başlamıştı Nergis'in.

Vay orospu çocukları... Demek... Banu yavaşça dönüp yerine oturdu. Dudaklarında aynı acılı kıvrımla,

— Bizimkilerin ağırlığı olmasaydı bilmem sağ kurtulur muydum ellerinden? Yalnız bu olsa... Falaka, elektrik, cop... Bu kez ne yaparlar bakalım?..

Başını çevirdi, pencereden, uzak bir yerlere bakıp durdu bir süre, kendini yanıtlar gibi,

— Yapacak neleri kaldı? dedi...

Ağzından dalgınlıkla çıkmış görünen bu tümce, güçlükle tutmaya çalıştığı duygularını yeniden karıştırıvermişti. Gözleri doldu. Dudaklarını ısırarak kalkıp ardındaki dağınık yatağa döndü, düzeltmeye çalıştı; yastığın altından eline geçirdiği buruşuk bir mendille burnunu sildi,

— Bağışla, dedi. Dün akşam o herifi gördüğümden beri bir dakika uyku girmedi gözüme...

Yatağa ilişip pencereden dışarlara dikti gözlerini; mırıldanır gibi ekledi,

— İçim yanıyor, şunun kafasına bir kurşun sıkamadığım için.

Öyle içten söylemişti ki Nergis de kolaylıkla bölüşüverdi o duyguyu. Falaka, elektrik akımı, cop, etinde sigara söndürmek, kadın sevecenliğini canavarlığa çevirmenin çağdaş yöntemleri demek!.. Biraz sonra Banu'nun aynı mırıltılı sesle ağır ağır anlattıklarını duydukça tepkisine katıldığı için kendini hiç de canavar bulmadı Nergis. Böylesi artık doğal, insanlık gereği oluyor giderek... Bunu yapanlar seni öylesine insanlık dışında görüyorlar ki

insan olduğunu kendine de, onlara da kanıtlamak zorundasın!.. Tabancaya sarılarak mı? Değil de... Değilse ne?.. Korhan'a sorsam, duygularınla değil aklınla ara diyecek ne olduğunu. Sormayacağım... Bana, sevdiklerime kötülük edene ben de elimden geleni yaparım. Aman ne güzel buldun çözümü!.. Şu kızın anlattıklarını dinle de akıllı çözümü sen bul bakalım!.. Banu olanları taş gibi donuk bir yüzle, başkasının başından geçenleri öyküler gibi anlatıyordu. Bulantı duydu Nergis. Kim, neyi, nasıl anlatsın bu kıza? Hele benim söyleyecek neyim olabilir. Koltuktan kımıldamaya gücü kalmamıştı sanki. Tuğrul'u düşündü. Hiç sevmemişti oğlanı. Tanımıyorum da aslında. Herkes kendi yanlışlarıyla karşısındakini düzeltmeye çalışıyor; biz ne biçim toplumuz? O oğlan da savaşta sayıyor kendini; hem de doğru savaşta. Savaş açtıklarına yararlar sağlayan bir savaşı yürüttüğünü kim anlatır ona? Sevdiğini böyle lime lime parçalayanlar mı? İrfan Serhan'dan söz etti Banu gene...

— Kesin mi bu herifin bu işlerle...

— İrfan Serhan'ı da tanımadımsa, dedi.

Resepsiyonda karşılaşmışlar dün akşam. Korkmuş ya; değişik giysi, makyaj içinde, en küçük bir kuşku belirtisi göstermemiş adam...

— Öyle çok kişi geçti ki o herifin önünden, kolay değil beni unutmaması, dedi.

Tedirgindi gene de; yüz yüze gelmemeliydiler adamla... Saatler sonra otelden ayrılırken Banu'nun özverisinden başka şey kalmamış gibiydi kafasında Nergis'in. Sevdiği erkeği için katlandıklarını aptalca buldu bir ara. Korhan da bunu mu bekliyor benden? Korhan'a inanırım da. Rahatın bozulmadıkça inanırsın sen ancak!.. Hiç mi özverim olmadı rahatımdan? Kafamda bir nokta var ki çelişip duruyor Korhan'la. Kurcalayıp bozacağım bir oyuncak geçirmişim elime!.. Onunla bu konuyu tastamam konuşmam gerek. Yanıldığını kafasına sokmadan yakasını bırakmayacağım. Sonra ne halt düşünürse düşünsün!.. Bu kızın anlattıkları niye Özgür'den çok Korhan'ı çıkardı ortaya? Öyküler Özgür'ün öyküleri. Sen kendi kavganın peşindesin de ondan. Yalnız Korhan'la demek benim kavgam? Yenilmek istemiyorum artık; bıktım... Sokağı dönünce karşısına hiç de beklemediği sıra babasının çıkması daha da gerdi sinirlerini. Hele Muhtar Bey'in, Banu'yu tanıdığını bildirip soruşturmaya, öğütlere kalkışmasıyla patladı, patlıyordu.

Savuşturup ayrılınca Korhan'la yapacağı konuşmayı kurup durdu yol boyu. Kavga değil, tıpkı onun gibi düşüne taşına söylenen sözlerle doğruları saptamak istiyorum, o kadar... Türleri var işkencenin. Korhancığım, aslında senin beni iteleđiğin zindan da... Gülecek biliyorum. Gülsün. Hiç kızmayacağım. Ben zavallı Banu değilim. Oyuncak da geçirmedim elime. Kurcaladığım da yok... Ya bugün gelmezse? Gece gelir. Gelinceye kadar bekleyeceğim bugün. Eve girerken yüreği evecenlikle çarpıyordu. Merdivenlerden çıkarken daha da arttı çarpıntısı. İçerde gibi gelmişti Korhan. Girince şaşaladı; bir şeyler değişmişti odada. Yüreğinde sıkışma duydu birden. Ağır ağır yaklaşıp baktı, Korhan'ın valizleri yoktu. Şöyle bir göz attı, hiçbir şeyi kalmamıştı Korhan'ın. Masa üstünde bir kâğıt vardı; üstünde bir küçük tümce: "Geç bile kaldım."

XXIII

Araba kente girerken büzüldüğü köşeden doğrulup toparlandı Muhtar. Yol boyu üstüne yığılanlardan silkinip kurtulmaya çalıştı. Belediye önünde indi arabadan; elinde çantasıyla ağırdan otelin yolunu tuttu. Sokağı dönmüştü ki Haberci dikiliverdi karşısına.

— Hoş geldiniz Muhtar Ağbi...

Dudağında gene o sırıtış. Belki de bu yüzden sevemedim bu adamı. Anlamış gibi ciddileşti Haberci, elini sıkarken,

— Ortağınız kurtulmuş değil mi? dedi. Geçmiş olsun. Başka da bir yaramazlık yok inşallah!..

— Yok, dedi Muhtar. Sağ ol. Buralarda da yok ya?..

— Olur mu hiç, dedi Haberci gülerek. Buralarda hep yararlı şeyler olur!.. Sözgelimi, Kürt Nihat Ağbimizi yürüttüler...

Kürt Nihat mı? Kimdi o? Haaa... Niye yürütmüşler? Kürt olduğu için mi? Recai Bey yürüyünce, ona da yürümek düşmüş diye özetleyiverdi Haberci. Nasıl yürüttüklerini sormadı. Başka? Başka... Kimileri ayrılmış kentten, kimilerinin gelmesi bekleniyormuş. Sarı yaz başlamış. Muhtar'ın teknesinin adı üzerine konuşuluyormuş. Ötüken, demiş biri. Atalay, Pamir diyenler olmuş!.. Oh ne güzel. Turan filosu kuracağız!.. Jülide Hadiler ayrılık şöleni vereceklermiş.

— İzzet Aabem üzülüp duruyordu, dedi Haberci aynı pis sırıtışla, yemekte bulunamayacaksınız diye. Şükür yetiştiniz...

Yetti Haberci, Fatoş'a da bırak. İletişimin odağı onun butiği. Kim bilir neler birikmiştir. Ayrıntıları yakalamakta senden ustadır o. Otelde resepsiyonda sayıklar gibi oturan komiser emeklisiyle karşılaşınca, dönüp bir pansiyona gitmeyi düşündü. Niye? Adam sevinerek kalkmış, elini sıkmıştı Muhtar'ın; hep yakınlık gösterir. Tek tük konuşur. Otel girişinde oturup dinlenmekten başka nesi var? Emeklinin gevezesi çekilmez. Özür diledi Muhtar'dan; eski odası doluymuş, başka bir oda vereceklermiş. Aynısıymış ama. Bir emri olursa... Ne emrim olacak. Önü sıra giden çocuğun peşinden çıktı merdivenleri. Sağ koridora daldı çocuk. Banu'nun odasına doğru yürüdü, yakın bir odanın kapısını açıp buyur etti. Çocuk, Banu'nun odasına doğru gidince içinde bir ezilme duymuştu. Bir ara, odayı gösterip kimin oturduğunu sormak geçti içinden, belki de gitti kız! Sana ne? Bahşişini verip savdı oğlanı. Pencereye yaklaştı. Akşam bastırıyor. Kale büyüdü. Karaada'ya çarpan günün son ışıkları denize serpiliyor. Deniz o deniz. Sıkıntı bastı içine. Gideyim. Birilerini bulup iki kadeh içmeli. Nergis'i de... İndi. Telefon açacaktı resepsiyondan. Merdivenin altında duraladı birden. Yüreği hop etti. Nerden çıktı bu herif? Kapıdan giren esmer, orta boylu adam da görmüştü Muhtar'ı; gülümseyerek başıyla selamladı,

— Nasılsınız?..

— Sağ olun...

Yaklaştı Muhtar'a. Karşılıklı durup bakıştılar bir an.

— Burdasınız?..

Toparlandı,

— Haa, dedi Muhtar, geçiştirmek ister gibi. Yeni geldim, ben de...

— Ben de... Kaçtım Ankara'dan... Dinlenelim biraz...

Resepsiyondan, “İrfan Bey, Ankara'nız hazır,” diye seslenmeseler daha bir şeyler diyecekti.

— İyi günler. Görüşelim, deyip çabuk adımlarla telefona gitti. Akşam alacasındaki sokakta yürürken içindeki kuşkular iyiden iyiye depreşiyordu Muhtar'ın. İrfan Serhan'ın gizli poliste çalıştığını en eski bilen az kişiden biri de oydu. Acımasız, kıyıcı, olağanüstü yükselme tutkulusu diye tanımlardı yakınları. Fakültede iki sınıf yukardaydı Muhtar'dan. Yıllar içinde birkaç kez karşılaşmışlardı. En uzun konuşmaları da Ankara'da bir kokteyldeki beş on dakikalık ayaküstü söyleşiydi. İrfan Serhan, yanında sarışın bir kadınla gelmişti kokteyle. Sonra da o kadının öldürüldüğü

söylentileri çıkmıştı. Olay açıklığa kavuşmamıştı. Çevrenin çekingenliği kokteylde de gözünden kaçmamıştı Muhtar'ın. İrfan Serhan da onurlanmış görünüyordu çevrenin bu tutumuyla... Şimdi bu adam burda. Dinlenecekmiş... Ankara'dan kaçmış, gelir gelmez de Ankara'yı arıyor!.. Banu kızımızla aynı otelde dinlenecek!.. Nergis kızım ne yapacak? Filiz diye yutturacak babasına... Kafası gittikçe bulanıyordu. Karşıdan gelen Rahmi'yi görünce sevindi. Soğuktu Rahmi. Birlikte içme önerisine de yanaşmadı. Bekliyorlarmış... Güle güle Rahmi Paşa!.. Bu da mı dert? Uzaklaşırken en son ne vakit görüştüklerini düşündü Rahmi'yle, anımsayamadı. Ya da Fatoş... Artık Fatoş'tan ona ne?.. Çok istiyordu ya, gene de butiğe uğramadı. Şimdi bir sürü tanıdık, eş dost kapı önüne toplanmışlar, dedikodunun tadını çıkarıyorlardır, akşam akşam ayaküstü... O tadı bölüşmek de güzel, ama şu anda değil. Sonra, nedense Fatoş'la kalabalık önünde karşılaşmaktan çekinme duyuyordu içinde. Yoksa Nergis'e mi gitsem doğruca? Nerdedir ki? Bu saatlerde, o da, buramda bir yerde olmalı. Ah Nergisciğim, sakın bir aptallık edip Banu, Filiz filan deyip... İrfan dinlenmeye gelmiş Nergisciğim... Ankara'nız hazır İrfan Bey... Her vakit hazır onun Ankara'sı... Ben ne yapabilirim? Ayrıca Zübeyde, Maliklerle birlikte geldi mi buraya, bir de lacivert kaptan şapkası, üniforma, Yiğitlevent de emrimizde, ayda yüz bin... Gelirin ne kadar, Muhtar? Mezbaha burası... Bir çığlıkla arkadan boynuna sarılan Fatoş, ummadığı bir sevince batırdı Muhtar'ı. Ne sıcak kadın oldu bu! Değil miydi?

— Ne vakit geldin?

— Biraz önce...

— Oh be, dedi Fatoş... Uyku muyku bırakmadın bende. Başına bir şey gelecek diye... Yemek yedin mi?

— Yooo. Ben de şimdi...

Gerisini dinlemedi bile, kolundan çekerek,

— Aman ne iyi, dedi... Gel, kimselere takılmadan hem bir şeyler yeriz. Hem de...

Peki, Nergis? Nergisler bugün tekneyle çıkmışlar. Özgür'ü de almışlar. Fransızlar gelmişler de... Hep birlikte. Özgür mü? Düzeliyor o da. Muhtar'ı çekip daha çok gençlerin doluştuğu izbe bir lokantaya sokarken,

— Boş ver, dedi Fatoş. Sen anlat bakalım. Ne oldu?

İsteksiz, dalgın, bir şeyler anlatmaya başladı Muhtar. Maliklerden söz edince yüzü karıştı Fatoş'un. Hele Çeşme'de üç gün kaldığını duyunca daha da bozuldu. Tutamadı,

— O gangsterlerle kes artık be, Muhtar, dedi. Recai'yi bile yedi o herifler...

Ne diyeceğini bilemeden, garsonun masaya sıraladığı mezelere uzandı Muhtar. Fatoş kadehlere rakı koyarken güldü, kızarır gibi baktı Muhtar'a,

— Sana bir şey diyeceğim ama, dedi, bilmem...

— Neyi bilmezsin?..

— Güleceksin belki de. Şey... Belki de ilgilendirmez seni.

Niye bu kadar geveliyor bu kız?

— Söyle de bileyim ne kadar ilgilendiğimi.

— Recai, dedi Fatoş...

— Eeee?..

— Sıfırdaydı zavallı... Erkek filan değildi...

Ne tepki göstereceğini bilemeden baktı Muhtar, niye söylüyorsun gibisine. Birden gülmek geldi içinden, tutamadı da; bir kahkaha atarken,

— İyi ki öldürdüler mi, demek istiyorsun? dedi... Fatoş'un da gülmesini beklemişti ya. Öyle olmadı, donuk donuk baktı sadece. Sonra konuyu değiştirmek ister gibi,

— Kürt Nihat'a ettiklerini biliyor musun? dedi.

Ses çıkarmadı Muhtar. Bilip de ne olacak? Kürt Nihat'ın size ettiğini biliyorum!

— Herifi, silah kaçakçılığından götürdüler... Adamın Güllük'ten ötelerde, koyda bir evi varmış. Kaçak silahları koydurmuşlar. Bir ihbar. Yallah... Rahmi bile acıdı herife...

Recai'nin adamıymış Kürt Nihat. Bir şey sormadı Muhtar. Doğru mudur ya da ne ölçüde doğrudur, nerden bileceksin? Ama Recai'yle kıran kırana bir kavga verdikleri yalan olmayabilir. Bunlar da o kavganın serpintileri! Rahmi bile acımış Kürt Nihat'a. Acır, yufkadır yüreği.

— Rahmi bana niye soğuk?

Afalladı Fatoş, gülümsedi,

— Bana pek mi sıcak? dedi. Kolay mı, Ayvalık'a damat gidiyor...

Muhtar'ın ilgiyle baktığını görünce,

— Bir zeytincinin dul karısını alıyormuş, dedi. Geçen yıl ölmüş adam. Bir de o herifin hayaletiyle uğraşacak Rahmicik...

Kahkahalarla gülmeye başladı. Rakısını yudumladı,

— Eee, Çeşme'de iyi vakit geçirdiniz mi bari? dedi. Yaşamının en güzel gününü geçirdiğini nasıl söylerdi Muhtar? İyi, dedi, kestirip atmak ister gibi.

Fatoş, sinsi bir merakla kurcalıyordu,

— Kimler vardı?..

Tedirgin duraladı Muhtar. Ne diyeyim? Neyi öğrenmek istiyor bu kadın? Neyi olacak; senin söylemek istemediğini.

— Bir konukları daha vardı, dedi önemsemez görünerek. Zübeyde Hanım. Ramiz Ayrancı'nın karısıymış galiba...

— Haa, Zübeyde Ayrancı, dedi Fatoş, gözlerini alaylı bir gülüşle Muhtar'a dikerek.

— Tanıyor musun?

— Karşıyakalı olup da Zübeyde Ayrancı'yı tanımayan var mı? dedi Fatoş. Ayrı yaşarlar, ayrılamazlar...

— Haa, dedi Muhtar. Öyle bir sorunları da varmış...

Hep aynı alaylı gülüşle bakıyordu Fatoş. Bilmediklerini de biliyorum, söylemediklerini de, der gibi.

— Sorunları ne olacak? dedi. Fiyatta anlaşamazlar... Sonra anlaşırlar.

Muhtar'ın baktığını görünce açıklamak gereğini duydu.

— Ramiz Ayrancı o karıyı satar, dedi. Daha doğrusu kiralar! Ama büyük işler için... Devletlilere filan...

Gözbebeklerinde çakıveren şimşekleri saklayamamıştı Muhtar. Fatoş'un suratına bir tokat patlatmamak için güç tuttu kendini. Ne diyorsun sen, aşağılık orospu? Çabuk topladı kendini,

— Jülide Hadiler de haftaya gidiyorlarmış, dedi.

— Hımm... Geç bile kaldılar...

Boştu konuşmalar artık. Muhtar içini yenmiş, ustalıkla sıyrılıp kaçıvermişti. Eline geçirdikleri de yetmişti Fatoş'a. Alaylı bakışı sinirliliğini örtemiyordu. Tek tük konuşmalar, yudumlanan rakı, boşalan küçük tabaklar geceyi bitirip de sokağa çıktıklarında Fatoş, Muhtar'ı bir sınava daha soktu,

— Geleyim mi?

— Yorgunum, dedi Muhtar. Çok yorgunum.

— Belli!..

Ayrıldılar. Fatoş’tan duyduklarıyla içten içe bap zonkluyordu. Ramiz Ayrancı o karıyı satar!.. Olmayacak şey mi? Değil. Değil de, onun için böyle acılara batıyor insan. Ne var acıya batacak, budala; Zübeyde senin neyin? Yıldırım aşkı mı? Gülmeye çalıştı. Kendime bile gülünç oluyorum. Daha değil. Bu ne ki?.. Öyle gülünç olursun... Gülüncünü bırak, yularından tutup nerelere çekip götürürler seni... Peki, bu Fatoş’a ne oluyor? Aşşağılık karı, sen kendi durumuna baksana. Orospuluklarının iç-tepisiyle uyduruyor mu yoksa? Zübeyde’ye çirkef atıyor belki de! Sen de inanmıyorsun ya buna. Ben inanmışım, inanmamışım ayrı şey! Ama bu karılar yapar. Belki de... Yalnız, bu Fatoş Recai’yle... Sallanarak gittiği otel odasında, Banu takıldı kafasına yeniden. Koridorda ses soluk yok; odası da boş belki. Zübeyde, Fatoş’un dediği gibi, öyle adını değiştirip de Filiz diye, bu İrfan Serhan da nerden çıktı şimdi. Ulan Rahmi... Karışık düşlerle dolu bir uykudan gözlerini zorla açtığında saat onu bulmuştu. Kalkıp pencereye yaklaştı. Dayanılmaz biçimde çekici geldi deniz. Masmavi, kımıltısız. Bu aylarda böyle günlerce sürüp gider bazı. Mayosunu takıp kumsala indi; sulara basa basa kıyıda yürümeye başladı. Serindi su, ayaklarını ısırıyordu. Yeğnilik vardı içinde. Küçük tahta iskeledeki İrfan Serhan’ı görünce taşa çarpmış gibi duraladı. Dönecekti, kalmadı, gülerek yaklaştı İrfan,

— Günaydın, dedi. Ne güzel hava değil mi?

— Yaaa... Çok güzel...

— Şöyle çıkacağım... Bakalım bir şeyler bulabilecek miyiz? İskele dibinde ağır ağır kımıldayan lastik botu gösterdi. Bottaki av, dalış aygıtlarına bakıp gülümsedi Muhtar da,

— Rasgele, dedi yavaşça...

— Rast gelir, dedi gülerek. İş ki balık olsun!

Kese kâğıtlarında üzüm, domates, bir büyük şişe rakı, ekmek getiren oğlanın uzattığı para üstünü dikkatle saydı, belinden sarkan deri çantaya yerleştirdi.

— Lodosa döndürmez inşallah, dedi.

— Sanmam, dedi Muhtar. Sarı yaz. Lodoslara var daha... Duyduklarına sevinmiş gibi gülümsedi, başını salladı yavaşça,

— Eyvallaaah...

Yürüyüp atladı bota. Demin oğlanın koyduğu yiyecekleri yerleştirdi. Motoru çalıştırdı. Yaşlıca bir atlet görünümündeydi. Başlığını taktı, gözlüğü

alnına kaldırdı. Vites kolunu çekip ok gibi fırlattı lastik botu. Kımıltısız denizi kırıp parçalayarak uçtu Kale'ye doğru, biraz sonra burnu dönüp yitti. Dönmesin it!.. Karabasan duygular, düşler karmaşasına yakalanmaktan korkuyordu yeniden. Bu mavi kıyı şeridinde ne işi var o duyguların? Kuzeydeki dağlar neyi bekliyor? Ardına atmak gerek bütün kötülükleri, bu yana geçemezler!.. İrfan Serhan da gitti. Biz de işimize koyulalım. Önce uğrayıp... Tekneden ayrıldığında öğleni çoktan geçmişti. Muslukları, duşu denetlemiş, elektrikçinin son çalışmalarına bakmıştı. Gıcır gıcırdı tekne. Niye içimde eski coşku yok. Gidip otele Nergis'e bir telefon açayım. Yolu dönünce karşısına çıktı Nergis.

— Kız nerdesin sen?

Kucaklayıp öptü yanaklarından. Yüzü solgun gibi. Bana öyle geldi. Eski Nergis.

— Sana bakmaya geldim, dedi Nergis. Akşam da sormuşsun.

— Gel şurda bir şeyler yiyelim, dedi Muhtar. Kolundan tutup çekiyordu ki durdu Nergis,

— Yok, dedi. Eve gitmem gerek...

Bir şeyler daha diyecekti, sustu. Muhtar bir süre yüzüne baktı kızın. Yüzü değil, gözleri solgun bu kızın. Cıvıltısını, eski parlaklığını yitirmiş, sönük bakıyor. Acı duydu birden. Sönük değil, sevgisiz bakıyor bu, oysa ben...

— Otursak iyiydi, dedi. Biraz konuşmak istiyorum seninle.

— Hangi konuda?

— Öyle belirli bir konu yok.

Sevgisiz bakış yalana itmişti Muhtar'ı. Banu konusunda mı diyecektim? Desen ne olur? Yutkundu, kekeler gibi,

— Şeyi, dedi...

Koluna girip ağır ağır çarşıya doğru yürümeye başladı Nergis'le.

— Şu senin arkadaşın, bizim oteldeki...

Sinirli bir kıpırtı oldu Nergis'in kolunda.

— Bana Filiz diye tanıttın... Oysa...

Gene duraladı. Söze kızının girmesini bekliyordu. Kolundaki sinirli kıpırtıdan başka bir tepki göstermemişti Nergis. Gözü ilerde, bekleyiş içinde dinliyordu. Muhtar toparlandı,

— Gazetelerde çıktı, dedi. Görmüşsündür. Aranıyor. Polis peşinde... Açık açık yazdı gazeteler... Banu diye... Basketbolcu Banu...

Sustu. Yüreği çarpmaya başlamıştı. Ne diyecek? Söylesene kızım. Nergis de ne diyeceğini düşünüyor gibiydi. Döndü yavaşça, gözlerini dikti babasına, başını ağır ağır iki yana salladı,

— Eeee, dedi. Ne olacak?..

Bakışıp kaldılar. Kara buzlar vardı Nergis'in kısılmış gözlerinde.

— Ne olacağı var mı? dedi titredi titreyecek bir sesle Muhtar. Ortalığı biliyorsun.

— Korkmayın, size bir şey olmaz!..

— Saçmalama!..

Sözcükler patlar gibi çıkmıştı ağzından. Nergis başını çevirdi. Bir iki adım sessiz yürüyünce duruldu Muhtar,

— Senin başına gelecek şey beni daha çok yıkar, dedi.

— İyi, sağ ol!., dedi Nergis, gene soğukça bir sesle. Takma kafanı öyleyse. Benim başıma da bir şey gelmez bu yüzden... Sen anlat, ne oldu? İstanbul'da durum ne?..

Muhtar, gene ne diyeceğini bilmeden kaldı. Verdiği güvenceyle yolunu kesmişti Nergis. Üstüne varmaya kalksam tersleyecek belki. Verdiği güvence de terslemeydi aslında. Çukura düşse bu kız, elimi uzatamam, sövüp saymaya kalkar. İstanbul'u sorması da sözgelimi. Benim ilgime yanıt... Niye herkesle çatışıyor bu? Babasıyla bile...

— Selami yatalak kalacak. Tatsız her şey... Neyse, bir ara gel de konuşalım... Ben biraz yorgunum. Döneyim...

Gerçekten de büyük bir yorgunluk çökmüştü üstüne. Otele gelip yatağına uzandı. Yemek de istemiyordu. Düşünmekten kaçar gibi yumdu gözlerini, dalıp gitti. Açtığında karanlık basmıştı. Seçemediği karışık düşlerle daha da ağırlaşmıştı başı. Serindi. Ürpererek kalkıp balıkçı kazağını geçirdi çabucak. Gidip bir şeyler yemeli. Koridordaki kapı sesine kulak dikti birden. O kızın odası!.. Ne yapalım odasıysa? Canı cehenneme hepsinin... Kaplumbağa olacağım gene. Kabuğuma çekilip burnumun ucuyla gözetleyeceğim çevreyi. Buraya gelirken öyle dememiş miydim; niye döndüm? Dönmedim. İşte, söylüyorum gene. Yetti be. Bu pis, bu rezil, bu kanlı dünyada sevginin de yeri yok, sevecenliğin de. Hepsi bela kişinin başına. Seveceksen kendini sev! Bir köşede tek başına yiyip bir iki kadeh içmek için çıktı otelden. Sokakta yürüdükçe içindeki sis dağıldı. Saat sekize geliyor. Kapatmış mıdır Fatoş? Sokağa saptı, butiğin önünde ayaküstü akşam söyleşisindeki tanıdık kişiler toplanıverdiler çevresinde. Geçmiş

olsunlar, hoş geldinler, görüşelimlerden sonra günlük dedikodusuna döndü herkes. Danıştay bazı öğretmenlerin atanmasını durdurmuş. Her iş İl Maarif Müdürü'nün başının altından çıkıyormuş. Doktor raporunu geri çevirmişler... Vali demiş ki... Fatoş, içerde, dizi dizi giysilerin arasındaki küçük masaya eğilmiş bir şeyler hesaplarken Muhtar'a el salladı, burdayım gibisine. İnsancıklar, çırpınıp duruyorlar kendilerini kurtarmak için. Kapanlar kapmış parçanın büyüğünü, siz de didişip durun kırıntılar uğruna... Böyle gelmiş... Böyle de gidiyor işte... Fatoş işten kurtulup da kapı önüne çıkınca,

— Nergis'i gördün mü? dedi hemen yaklaşıp.

Öğlende rastlaşıp ayrıldıklarını söyleyince gülerek göz kırptı Muhtar'a.

— Nasıl kalsındı seninle? dedi. Önemli sorunları var kızın...

Nergis'in kendini Özgür'e adadığını, Korhan'ın bugün Ankara'ya döndüğünü duyunca şaşmadı Muhtar; gittikçe yayılan sevinç dalgasıyla dolup kabardı içi. Buydu olacağı. Hep bunu beklediğinin şimdi bilincine varıyordu sanki. Gülümsedi o da,

— Artık sorunu kalmamış demek! dedi.

Nedenini uzun boylu düşünmeden Korhan'ı sevememesini her an beklediği bu sonuca bağladı. Peki ama, Özgür de Özgür değil ki artık. Olacağı da yok demişti bir doktor arkadaşı. Öylesine bozulanı doğa da düzeltemiyormuş! Benim inatçı kız başarır belki. Fatoş'un, Nergis'le Özgür'ün yeni ilişkileri üstüne söyledikleri, tatlı bir öykü gibi geliyordu Muhtar'a. İzzet Hadilerde yakınmış Hanna. İkisinin arasında olmak istemiyormuş... İstemiyorsa kim tutuyor onu? Korhan da sabah erkenden çıkıp çevre köylere gidiyor, gece geç vakit dönüyormuş son günlerde. Kızının ataklığı, yürekliliği, tutkusu üstüne düşünüp kurdukça coşkusu artıyordu Muhtar'ın. Ne kız be!.. İçine ateş düştü, duraladı birden; Banu işini anımsamıştı. Özgür'ün alınması, Banu'nun aranışı, kimlik değiştirip saklanışıyla, ikisi arasında gidip gelen Nergis üstüne kötü şeyler üşüştü kafasına. Bir türlü bağlayamıyordu ya, tam ayıramıyordu da... Özgür'ü alıp bırakıyorlar. Banu'yu da. Sonra kız buralara geliyor. Aynı otele İrfan Serhan iniyor. Ankara'dan bıkmış da, dinlenecekmiş!.. Beni görünce bir garip baktığı şimdi daha iyi geliyor gözümün önüne. Nergis'e sorunca da nasıl dikeldi, kapattı ağzını hemen. Vah benim aptal kızım!.. Sevinci, coşkusu eriyip sıvışık bir pelteye dönüşmeye başlamıştı. Bir iki sözle ayrıldı

Fatoş'tan. Körfezde sıra lokantalardan birine attı kendini. Köşede, deniz kıyısında boş bir masaya yerleşip acısını tek başına yaşamaya çalıştı. İkinci kadehten sonra direnci usul usul artmaya başlamıştı. Birtakım rastlantıdan ters yorumlarla büyütüyorum kafamda belki de. Rastlantı bu küçük kentin doğal yaşantısı. Açıklanması güç, bir tek Banu var belki. İrfan Serhan'ın gelişiyle rastlantı olmaktan çıkıyor iyice. Asıl bunu, özellikle bunu konuşmak gerek benim deli kızla. Dinlemese de konuşmak gerek. Onu alırlarsa nasıl kurtaracağız bu tozdan dumandan ferman okunmayan ortamda? Özgür'e döndüğü için kutluyoruz bile. Ama Banu'nun Filiz olup da İrfan Serhan'ın otelde Ankara'yla... Küçük şişe biraz çabuk bitmişti. İkinci dubleyi getirirken Fatoşlar damladı lokantaya,

— İşte burda, diye gülüşerek yaklaşmalarına nasıl karşı koyacağını bilemedi.

Gelsinler bu hergele takımı da... Ben yeterince baş başa konuştum kendimle... Nergis'i yarın yakalarım... Buyurun... Buyurun... Zübeyde'ye satılık diyen orospu, sen topladın bunları değil mi? Gelin bakalım...

— Tek başına rakı içirtirler mi adama bu kentte be? Nerde görülmüş?..

Mimarı, öğretmeni, dişçisi hepsi çakırkeyiftiler.

— Sevdaya mı tutuldun ağbi?

Fatoş, gözlerinde sinsi bir gülücükle,

— Niye olmasın? dedi... İstanbul'larda, İzmir'lerde dolaşıp durdu. Bir yerde oltaya takılmıştır. Öyle değil mi Muhtar?

Öyleyse öyle; bu karıya ne oluyor? Bir yanıt vereceğim ki şimdi, görecek!.. Yanıta kalmadı; şakalaşmalar içinde esip geçti her şey. Yeni kadehler, yeni ilgi odaklarıyla yeni takılmalar içinde Muhtar, kalabalıktaki köşesinde kendisiyle baş başaydı gene. Bir de Fatoş'un ara sıra çakıveren sinsi yan bakışları olmasa... Herkes birer ikişer kalkıp gidince de, doğrudan Muhtar'ın üstüne dikilmiş, sevecenliğe özenen gözlere döndü Fatoş'un bu yan bakışları.

— Şaşırttın beni Muhtarcığım, dedi. Bu kadar içtiğini hiç anımsamıyorum senin...

Kızmaya kalkıştı, beceremedi Muhtar. Sana ne benim içmemden? Taş atıyorsun, biliyorum. Zübeyde'ye vuruldum; sen de açıkladın ne bok olduğunu karının, ona taş atıyorsun... Budala... Hiçbir şey umrumda değil benim. Aslında kızımdan değerli bir şeyim yok şu yeryüzünde, anlıyor

musun? Hepiniz, herkes, Zübeyde’si, mübeydesi... Vız... Ben şunu içiyorsam kızımın yarın o Banu’yla bir pisliğe bulaşmasında bak gör avukat Muhtar kimmiş; Yiğitlevent emrimde, kaptan giysileri... Haydi iç bakalım Fatoş Hanım, Rahmi değilim ben... Muhtar’ın böyle içtiğine inanamıyor gibiydi Fatoş.

Geç vakit lokantadan çıkıp da yalpa vurarak boş sokaklarda yürürken bıkıp usanmadan Nergis’ten söz etti. Kız haklıymış aslında. Her konuda haklıymış. Jale’den anne mi olur?.. Öyle yürekten, öyle içten konuşuyordu ki Fatoş da duygulandı bir ara. Otelin önünde düştü düşecek bir tökezlemeden, Fatoş’un atılıp koluna satılmasıyla doğrulunca şaşkın, ikircikli bakakaldı. Elini sallar gibi kaldırıp duraladı. Merdivenlerde Banu vardı. Ensesinde toplanmış saçları, colormatic gözlükleri, omuzlarında simli kara şalı, koyu renk uzun giysileri, yüksek ökçeli pabuçlarıyla bir an duralayıvermişti Muhtar’ı görünce. Tezden toparlandı. İndi merdivenleri, yürüyüp kapıya yaklaşıyordu ki Muhtar dikildi önüne. Bozmadan geçip gitmek için yürüyecekti, Muhtar iyice kesti yolunu. Şaşaladı, irkilir gibi oldu Banu, yeniden toparlanmaya çalıştı. Muhtar oralı değildi,

— Bak kızım, diye sokuldu. Kızım diyorum sana: Bırakın artık bu oyunları... Yürümez... Yürümez kızım... Daha kaç gün yutturacaksın? Dinle beni...

Banu donakalmıştı. Bir iki mırıldandı,

— Rica ederim... Rica ederim...

Muhtar öfkeyle kesti hemen,

— Bırak şimdi ricasını da. Bak ben sana ne diyorum... Kızım... Bir kızım var Nergis ama, sen de ne de olsa onun arkadaşı... Kızım diyorum... Anlıyor musun? Avukatım ben... Söyle bana her şeyi. Anlat. Seni kurtarmazsam alçağım Banucuğum... İnan bana, yaşam boyu kimseyi aldatıp söz vermedim mesleğimde...

Banu, adının söylenmesiyle iyice ürküye kapıldı, geri çekildi. Dönüp gitmek istiyordu. Muhtar elini kaldırdı, sözcükler aranıyordu belli ki. Fatoş ilk şaşkınlığı adatmış, cin gibi gözlemeye başlamıştı olanları. Banu dikeldi birden. Bir şeyler diyecek oldu, beceremedi. Dönüp merdivenlere yürüdü. Bu davranış Muhtar’ı kızdırıp daha da kışkırtmaktan başka işe yaramamıştı.

— Kaçman boşuna kızım, boşuna, diye bağırıyordu. Daha ne kadar yutturacaksın? Peşinizdeler bilesin... Nergis’i bulaştırmayın yalnız... Filiz

olun, Banu olun, ne bok olursanız olun. Kan gölüne çevirdiniz ülkeyi. Bu güzelim... Bu cennet ülkede... Yetti artık bee... Yetti beee...

Merdivenlere doğru yürürken ayağı paspasa takılıp tökezlendi gene. Resepsiyondan gürültüye çıkanlar Fatoş'la birlikte yardımcı oldular kalkmasına. Kimseleri görecek, duyacak durumda değildi Muhtar. Tam bir bozgun içinde kaçıp merdivenlerde kaybolan Banu'nun ardı sıra bağıra söylene merdivenlere tırmanmaya çalışıyordu. Hemen de aynı sözcükleri yineleyerek koridorda Banu'nun kapısına doğru yürüyünce önleyip odasına soktular... Odaların kapısı açılmış şaşkın bakınanlar çıkmıştı. Yatağına yüzükoyun kapandı Muhtar. Yeğnimiş duyuyordu kendini. Bırakmayacağım bu işin peşini... Bir tek kızım var dünyada. Onu da bu itlere yem edemem. Nergis koyacağım teknenin adını da. Deli kızım benim. Tekne gibi... Sevindi buluşuna. Mutlulukla gülümsedi...

XXIV

Nergis teknesinin denize açılma tören şöleni, şakır şakır yağmurlu birkaç günden sonra başlayan masmavi, güneşli bir hafta sonuna rastladı. Adının tekneye verilmesi bir tepki uyandırmamıştı Nergis'te. Durgunluğu içinde öylesine karmaşık, çelişkili bir dünyada yaşıyordu ki bir tahta teknenin, başına, kıçına yazılmış sözcüğün kendi adı oluşu, bir balık ya da kuş adı oluşundan daha ilginç görünmüyordu. Muhtar Bey böyle uygun bulmuş... Yalnız Fatoş'un bu konuda söylediği söze şaştı biraz: Babasınca Nergis kadar sevilen kız azmış yeryüzünde!.. Doğrudur belki de; sevmesini bilse... Sevmese ne değişir yaşamımda? Korhan'ın çekip gitmesinden sonra, babasını, daha doğrusu ısmarladığı ilaçları alıp Banu'yu görmeye, otele gittiği sabah, kapıda sivil görevliler arasında cipe bindirilen Banu'nun birden üstüne dikilmiş karanlık bakışlarındaki giz, o gizi çözümleme çabası, kurulamadığı karabasan olup kalmıştı. Ne vardı o gözlerde? Suçlama mı? Acıma mı? Saldırı mı? Acılı yola çıkarılan birinin ayrılık bakışı mı? Başını birden döndürmesi ne anlamaydı peki? Benden mi kuşkulandı yoksa?.. Niye olmasın? Öylesine sağlıksız bir kafanın üretemeyeceği ne var? Olayın nasıl olduğu konusunda da söylentiden öte bir şey yoktu ortada. Otelde bir kız yakalanmış. Yunanistan'a kaçacakmış... Biri tanıyıp bildirmiş galiba... İbraam'dan duyduklarıydı bunlar da. İrfan Serhan ortalarda göründü bir iki; yolda, lokantada filan... Olayla ilgiliye benzemiyordu. Konuyu babasıyla konuşacaktı Nergis; olmadı bir türlü. Gürültüler, bağrışmalar arasında

limandan çıkan hafif bir poyrazla yelken basmış, Karaada’ya doğru giden teknenin burnunda, flog dibine uzanmış, uyku özlemi içinde, aşağıda akan sulara dalıp gitmişti. Uykuları karmakarışık, yetersizdi gene. Uyuyabileceğini bilse, şu teknedeki şamatadan kaçıp evde kalmayı yeğlerdi. Tıka basa içki, yiyecek doluydu tekne. İçkiciler, daha limandan çıkmadan başlamışlardı. Geminin maskotu diye alınmış, Muhtar’ın kentten eski dostu, doksanlık Kambur Kaptan sayılmazsa, on iki kişiydiler. Son dakikada Rahmi de gelmişti. İbraam, Fatoş, Özgür, Muhtar’ın da daha çok Butik’te gördüğü, Fatoş’un kadınlı erkekli yakınları; dişçi, öğretmen, doktor, tatlı, candan yol arkadaşları hepsi de... Kamaradan çıkan Özgür, aranır gibi bakındı, gelip sessizce yanına uzandı Nergis’in. Teknenin kıyısından akan sulara dikti gözlerini. Bitez’deki o bunalımlı geceden sonra olanları hiç anımsamaz görünümünde, daha dışa dönük, daha konuşkan biri olmuştu. O şok biraz iyilik getirdi belki de... Korhan gittikten sonra, Özgür’e eski ilgiyi duymamasına Nergis’in kendisi de şaşıyordu ya, ne yapsın ki böyleydi! Bir onur kırıklığı duygusuyla sürekli Korhan’daydı kafası! Telefonla aradı birkaç kez, yanıt vermiyordu Ankara telefonu. Nereye gitti bu adam? Evde kalmamasına sevindi de. Kendini güvenceye aldı demek saldırıya karşı. Bugünlerde de bir şey olduğu yok zaten; gece, çok geç vakit yakalayabilmişti. O konuşma da sinirlerini biraz daha germekten başka sonuç vermedi.

— Ne var? dedi Korhan, alay ediyor izlenimi veren bir sesle. Bu saatte? Uykun mu kaçtı?

Az kalsın kapatacaktı telefonu; sesinin titremesini de önleyemedi,

— Kaç gecedir arıyorum, dedi Nergis. Yoksun; merak ettim...

Ne de uygun biçimde başladım ya. Bir sessizlik oldu. Daha belirgin bir alaylı sesle yanıtladı Korhan,

— Haaa, dedi... Nahide Hanımlardaydım!.. Ne oldu da...

Elinin körü oldu... Tuttu kendini, aynı alaylı ağızla,

— Sevindim, dedi. Tutacak değildim seni, benimle bir konuşup da öyle ayrılabilirdin...

İki yanlı bir sessizliğin ağırlığı çöktü telefona.

— Ne konuşacaktık? dedi Korhan.

Alaylı değildi sesi. Kısa bir aradan sonra Nergis’in yanıtlamasına komadan aynı tonda sürdürdü,

— Küçük kavgalara ayıracak vaktim yok benim artık; yetti harcadığım...

Duraladı Nergis. Ne diyor bu? Küçük kavgalarla ben mi yitirdim bunun vaktini?

— Küçük kavgalardan bile kaçarak mı gideceksin büyük kavgalara? dedi hırsla.

Gene bir ağır sessizlik oldu telefonda.

— Bak Nergisciğim, dedi Korhan sevecen bir sesle. Sözcüklerle oynayarak çözümlenecek şeyler değil bunlar. Gireceğin kavganın türü senin bileceğin şey. Sonu gelmez kadınlık sorunlarıyla uğraşamam. Eşit olamayız seninle; güzeli, birbirimizden üstün yanlarımız var. Birlikte olabilirdik, ancak istemedin... Sana daha yakın birini yeğledin belki. Hakkın. Benim de yarın yapılacak bir dünya işim var. Yorgunum. İyi geceler...

Tak diye kapattı. Elinde telefon, kalakalmıştı Nergis. Sırtüstü uzanır şimdi o hayvan Laz, uyur. Sabaha kadar uyumadı o gece. Gündüz de evden çıkmadı. Şakır şakır yağmur yağıyordu. Korhan'ın sözleriyle itiş kakıştı kafası. Gece çıktı, Körfez'de bir şeyler yerken yanında Ferhat Bey, birkaç konuğuyla Jale Hanım çıkageldi. Kucaklayıp öptü Nergis'i. Çantasına para koydu zorla. Para da en gerekli şeydi aslında. İşine dönmediği için son maaşını göndermemişlerdi. Bankada pek az kalmıştı. Durumun ne olacağı belli değil. İlişiğimi kesecekler. Kessinler... mi? Sonra?

Korhan'ın koşturarak gitmesinde bu da etken belki. Ben de Ankara'ya mı döneceğim o hayvan Laz'ın peşi sıra?.. Yoo, Özgür'e dönersin!.. Öyle bir istek de duymuyordu içinde. Nasıl bitecek bu sallantılı durum? Özgür'de babasını, bekler buldu ertesi sabah. Tekne şölenini bildiriyordu. Babasını da hiç bu kadar yakın, sıcak, gözlerinin içine bakar dedikleri sevecenlikte görmemişti. Korhan'dan ayrılmamı ailece kutsuyorlar!.. Hanna, gelemeyecekti. Fransızları yolcu edecek. Gidiyorlar sonunda. Cehenneme!.. Biz teknedeyiz işte... Dönüp yanında uzanmış Özgür'e baktı Nergis. Gülümsedi. Özgür de gülümsedi. İçinden acıma duydu birden. Son günlerde annesine sokulan küçük bir çocuk gibi yakınına gelip çoğu kez de gözlerine bakıyordu Özgür. Çarmıh teline tutunmuş ayakta dimdik duran Kambur Baha'yı gösterdi Nergis,

— Seninkine bak, dedi. Kaptan yontusu!..

Sessizce baş sallayıp onayladı Özgür. Gözleri Kambur Kaptan'da takılı kaldı. Neler geçiyor bu oğlanın kafasından? Yörede en sevdiği adam

belki de bu Kambur Baba dedikleri Haydar Kaptan. Seksen sekizinde. On dört yaşında, yelkenli teknede başlamış gemiciliğe. Yetmiş dört yıldır denizlerde. Girip çıkmadığı liman kalmamış Akdeniz'de. Orta boyunu iki yandan aşağı çeken fırın küreği gibi kolları var. Kulakları ağırlaşmış son günlerde; görme gücünü de iyiden iyiye yitirmiş. Sokakta sağından geçenlerin selamını sola bakarak alıyor bazı. Gene de kaptan. Attığı düğümü çözecek gemici yok. Yöredeki kıyıları denizin dipleriyle karış karış biliyor. Yelken kürek dönemlerinde süngere dalmış yıllarca. Dalgıç Kambur Kaptan diye yaygın ünü var o yüzden. Özgür yavaşça kalkıp yanına gitti kurt denizcinin, sırtını direğe dayadı, gözlerini ileriye dikti; bir şeyler konuşuyorlar. Kaptan'ın yüzüne de mutluluk çiziyor konuşmaları. Ressamlığa bile yeğlediğini söylerdi kaptanlığı Özgür. Serüvene doyamadan gidecek korkusuyla yaşıyordu, ne duruma soktular çocuğu. Şu kör olası, rezil dünya... Bu da küçük kavgaların adamıydı Korhancığım!.. Doğru söyledin, onu kendime daha yakın buldum. Senin gibi, kendini büyük kavgalara adamış biriyle hangi mutluluğu bölüşecektik? Özgür'le neyi bölüşeceksin? Bir şeyini bölüşmeye yanaştı mı bugüne dek seninle? Yanaşmadı. Yanaşmadı ama, bugün durumu... Bugünkü durumundan mı yararlanmaya kalkışacaksın? Nesinden yararlanacakmışım? Ben sağlığını yitirmiş bir kişiye karşı... Aman bu karının da cırlak kahkahaları. Çenen kapansın Fatoş Hanım!.. Niye bunlarla yola çıktım ben? Şeytan diyor atla şurdan; yüze yüze... Kent de amma uzakta kaldı. Karaada'yı dönüp Poyraz Limanı'na demirleyeceklerdi. Ahtapota dalacaklar, balık bakacaklar... Öğle yemeği burda yenecekti. Muhtar, elinde bir köpüklü şarap şişesi, iki bardakla geldi gülerek,

— Ne somurtuyorsun deli kız, dedi. Kalk bakalım. Aceleden seni unuttuk! Karşılıklı başlayalım hadi...

Doğrulup bardağı aldı Nergis. Muhtar şişeyi parlatıp mantarı fırlatınca fışkıran ak köpüklerle bir alkış, bir çığrışma koptu. Hepsi de toplanmış arkada, gözlerlermiş... Bardağını alan koştu. İbraam dümendeydi yalnız. Kaptan'la Özgür de yerlerinden kımıldamamışlardı. Abuk sabuk bağrışıp söyleşmelerin içinden sıyrılıp Kambur Kaptan'a sokuldu Nergis; biraz da laf olsun diye,

— Tekne nasıl Kaptan? dedi.

Aynı kımıltısız durumda kaldı Kambur Kaptan. Vereceği yanıt için tekneyi dinleyip denetliyordu sanki. Çatlak bir sesle yargısını bildirdi

yavaşça,

— Bööle havada bütün te’neler iyidir.

Ne anlama yoracağını bilemeden gülümsedi Nergis. Taş mı var bu sözlerin altında? Kaptan da sorudan tedirgin olmuştu sanki, sessizce dönüp direği, ipleri tutunarak uzaklaştı. Özgür’le kalmışlardı. Elindeki şarap bardağını uzattı Nergis,

— İçer misin? dedi.

Özgür sessizce aldı bardağı, yarıya kadar dolu köpüklü şaraba baktı bir süre,

— Kaptan’ın gözleri cam gibi, dedi. Köpekbalığının gözleri ne benziyor...

Şaşkın kaldı Nergis. Ne ilgisi var şimdi? Ben de sandım şarap için bir şeyler diyecek! İçme sen Özgürcüğüm, tekneyi yakmaya kalkarsın bu kez de!.. Gülüp kolundan tuttu Özgür’ün,

— Mayonu giysene, dedi. Çok tatlı güneş...

Uysallıkla kamaranın yolunu tutup Özgür de mayosunu takınca, Kambur Kaptan’dan başka herkes mayoluydu Poyraz Limanı’na gidip demir attıklarında. Teknenin dört bir yanından sulara bırakıverdiler kendilerini. Nergis de atmıştı. Su soğuktu, alışınca çelik gibi yapıyordu insanı. Yüzdü bir süre. İyi gelmişti sinirlerine. Tekneye baktı, iskele omuzluğunda oturmuş Özgür’le, bumbaya yaslanmış cam gözlü yontu Kambur Kaptan’dan başka herkes sudaydı, türküler, naralarla tadını çıkarıyorlardı denizin. Seslendi, atlaması için el etti Özgür’e. Sessiz bakışlardan başka yanıt alamadı. İçine dokunuyordu iyiden iyiye. Biraz yüzüp çıktı tekneye. Havluya sarındı, gidip Özgür’ün yanına ilişti, kaygılanın sezdirmemeye çalışarak güldü,

— Atlasana be Özgürcüğüm, dedi. Sezon geçecek, bir yüzmedin daha... Hadi...

Yanıtlamıyordu Özgür. Gözleri sulardaydı.

— Gerek yok, dedi mırıldanır gibi. Sen yüz...

İçi sızladı Nergis’in. Denize atlamaya gerek görmemesi ne demek bu adamın? Vah benim Özgürüm. Uzanıp omzunu okşadı hafifçe. Ürperir gibi dönüp baktı Özgür. Nergis’in sevecen gülümseyen yüzünü görünce gülümsedi o da. Sonra gene sulara döndü. İbraam’la arkadaşı bir konserve kutusu içine saklanmış ahtapot çıkardılar. Birkaç ahtapot daha yakalandı. Sevinç çığlıkları atıyorlardı her ahtapotta. Özgür hiçbir tepki göstermeden

bakıp duruyordu sadece. Muhtar'ın vurduğu bir küçük kefalde evecen kımıldadı bir iki, sonra gene sessiz seyre daldı denizdekileri. Nergis'in içinden de atlamak gelmemişti bir daha. Kurunup mayo değiştirmeye indi, dönüşünde yemekler kotarılıyordu. Ahtapotlar akşamaydı; Oraklar'da büyük şölen vardı gece. Orda sabahlayacaklardı. Kıyıya çıkıp ateş yakacaklardı ay ışığında. Teknedeki büyük masa donatılmıştı. Peynirler, zeytinler, salatalar, kıymalı, peynirli börekler, meyveler, şişe şişe çeşitli içkiler, rakı, votka, şarap, cin, tonik, soda, meyve suları, mutfaktaki ocakta mis gibi kokular yayan balık buğulaması... Asıl beklenen akşam yemeğini onurlandırmak için öğle kahvaltısı diyordu Muhtar buna! Tabağını doldurup içkisini alan, masa çevresinde iliştiği yerde Muhtar'ın birkaç söz söylemesini beklemeye başladı. Dümen dolabının kıyısına sıkışmış Rahmi'nin sesi duyuldu birden,

— Mahkemede gibi uzatma Muhtar, dedi. Öldük açlıktan... Kahkahalar patladı. En çok gülen de Muhtar'dı.

— Hazır elime geçmişsiniz, dedi, kurtlarımı dökmeden bırakır mıyım? Çoktandır duruşmaya çıkmadık... Gülüşmeler arasında kadehini kaldırdı,

— Nergis'i çok seviyorum!., dedi... Siz dostlarımı da... Hadi sağlığınıza...

Sevgi, iyi dilek gösterileri arasında yaptığı sözcük oyunuyla mutlu Muhtar, kadehini karşısındaki Nergis'in kadehine uzatıp çınlattı,

— Karalar da senin artık denizler de Nergisciğim, dedi... Uzun yıllara iç!

Her şeyiyle aptalca bulduğu törenin ortasında ne yapacağını bilemeden çevresindekilere gülümseyen Nergis, rakı kadehini sessizce dikti kafasına. Yinelenen sevinç gösterileriyle kapış kapış yiyip içiliyordu artık. Muhtar, şu tekneyi başlatıp bitirmek için neler çektiğini anlatmaya başladı bir ara; yarısında kesti. Bu tatsız şeylerin sırası değildi şimdi. Geçti; keyfimize bakalım! Teybin hoparlörünü sonuna dek açmışlardı; oynak Güney Amerika rumbasından Napoliten şarkılara kadar bir sürü karışık melodi bangır bağır yankılanıyordu koyda. Fatoş şimdiden bulmuştu kafayı. İkide bir Muhtar'a takılıyordu. Al beni, çekip gidelim buralardan, Cebelitarık'ı çıkalım; okyanuslar, Hawai Adaları, Hint Denizleri filan diye söylenip duruyordu sayıklar gibi. Herkes bir hava çalıyordu artık, ikindiye doğru demir alıp Oraklar'a gitmek için Poyraz Limanı'ndan çıktılar. Tatlı

bir günbatısı esiyordu; güneş gücünü yitirmişti. Sabahtan beri aralıksız sürdürülen şamatanın ağırlığı çökmüştü tekneye. Şişkin yelkenlerin altında güvertelere yer yer uzanmaya başladılar. Fatoş, kamara üstünde yatan Nergis'in yanına gelip yüzükoyun attı kendini. Yoğun bir alkol kokusu esip geçti Nergis'in yüzünden.

— Şunlara bak, dedi gülerek. Kambur Baha'dan ayrılmıyor seninki...

Teknenin kıçında sessiz, yan yana oturmuş Özgür'le Kambur Baba'ya baktı Nergis. "Seninki" sözcüğüne sinirlendiğini belli etmemeye çalıştı.

— Çok sever Kaptan'ı, dedi...

— Sevecek nesi kaldı zavallının, dedi Fatoş acımasız bir gülüşle. Bunadı adam.

Nergis'in karşı çıkmasına komadan,

— Bakma böyle durduğuna, diye ekledi. Geceleri bağlıyorlar çocukları. Karada öleceğim diye korkup kaçıyormuş. Karanlıkta gözleri de görmüyor. Ortakent'te bunlar... Tekneyi gördü mü dinliyor demek!

Fatoş'un içkili bir gevşeklikle gülerek anlattıkları onurlu bir dramdı Nergis için. Ne çökmüş, ne bunamış görüntüsü veriyordu Kaptan. Özgür'e eli ile denizde bir yeri gösterip bir şeyler anlatıyordu. Özgür'e takıldı Nergis'in gözleri. Banu ne durumdadır şimdi? Zavallı kız. Biz burda, kotralarda fink atıyoruz, binlerce kişi ne acılarla kıvranıyor şu anda?.. Sonra Korhan... Ne olmuş Korhan'a... Laboratuvarına kapanmış yoğun madenin bilmem nesini ölçüyordur! Ölçsün bakalım... Banu'ya gene bir şey yaparlar mı? Uyanmış gibi Fatoş'a döndü birden,

— Banu'yu nasıl yakalamışlar? dedi. Biri duyurmuş diyorlar... Siz bir şey işittiniz mi?..

Yavaşça başını kaldırdı Fatoş. Kuşkulu bakıyordu; bir şeyler anlamaya çalışıyordu sanki. Yüzünü tahtaya uzattığı kolu üstüne korken,

— Duymadım, dedi.

Sustu. Sessizliği bozdu yeniden, şöyle bir sormuş gibi, .

— Tanır mıydın? dedi...

— Basketçi Banu... Bizde herkes tanır, dedi. Bir iki gördüm buralarda. Öyle işlere girecek kız değildir. Dinleniyordu besbelli.

Fatoş'tan da bir şeyler bekler gibi sustu. Sonra ekledi yavaşça,

— Hangi namussuza battı kim bilir?..

Bir şey demedi Fatoş. Gözlerini kapamış uyur gibiydi. Tekne motor sesine koşulu küçük sarsıntılarla, kalka otura mavi suları açarak kayıp

gidiyordu. Apak yelkenleri tekneye bağlayan iskotalar gerilmişti; cilalı baston, bumbalar, babalardan gıcırtılar geliyordu. Bir martı ara sıra izleyip uzaklaşıyordu tekneden. Hiç bitmese bu akıp gidiş... Oraklar'a girdiklerinde güneş ufka inmişti; dört bir yana turuncular saçıyordu. Daha demir atmadan denize adamalara başladılar. Yelkenler indirilirken Kambur Kaptan'a bakıyordu Nergis. Yerinde duramıyor adam. Çoktan buruna geçmiş, flogu toplayıp sarmaya çalışıyordu. İbraam'a bırakıp flogu, bocuruma, ana yelkenin iplerine atıldı. "Mayna!., mayna!.." diye bağırışa bak... Karada ölmekten nasıl korkmaz bu adam? Özgür de kıçta halatlara asılıyor, atılan çapanın boşunu alıyordu. Bağladı çımayı, dümende İbraam'ın yerini alan Muhtar'a bakmaya başladı. Gülmek geliyordu içinden Nergis'in. Muhtar Bey'de bir yukardan alış, bir kaptan özentiliği var iki... Transatlantik yönetiyor!.. Hakkı! Neler çekti adamcağız şuna kavuşmak için!.. Atlayıp yüzsem mi ben de... Yorgundu, inip aşağıda kamarada yatıp uyumak geliyordu içinden. Bırakırlar da... Birbirinden güzel, rahat dört kamara var teknede. Geniş, kauçuk yataklar, tuvalet, duş, lavabo... Kapısında sürgü, kilit. Bu azgın Fatoş, Muhtar Bey'i birine kapatır mı bu gece?.. Birine de Özgür'ü alıp ben çekileyim!.. Zavallı Özgür!.. Gerçekten, ne olacağız biz? Bu çocuk hep böyle mi kalacak? Doktor iyileşecek diyor. Fizyolojik bir şeyi pek kalmadı demek; bundan sonrası daha çok psikolojik... O psikolojik denilen de nerde biter ki?.. Amaaan, kafamın takıldığı şeye bak!.. Çok mu önemsiz? Yoo, önemsiz değil de... Böyle kurarak da çözümlenecek değil... Yaşam güzel işte. Deniz, tekne, yeri göğü kuşatan renk cümbüşü, yosun, kaya... İkide bir başka yerlere kayıp giden kafam olmasa!.. İçmek en iyisi gene. "İçmeyip de ne halt edersin?.." İşte herkes başladı bile. Bıraktılar mıydı ki? Mazot kokusu alkol kokusuna karışıyor sabahtan beri. Şölen masasını düzenlemeye başladıklarında Doktor'la karısı sallanıyorlardı ayakta. En canavarları Fatoş gene; hepsinden çok içti, en az o belli ediyor!.. Bu karıyı da sevmeye mi başladım ne?.. El attığı her işin ustası oluveriyor. Gözü de Muhtar Bey'de. Ne iyi olur evlense babam şu kadınla; bir de cici anne kazanırdık!.. Koyu bize bırakmayacaklar demek, bir tekne daha göründü. Şeylerin kotrası değil mi bu, o karıyla o herifin, Levent miydi neydi? Yiğitlevent'ti koya giren. Muhtar evecenlikle fırladı güverteye, el sallamaya başladı. İçkili bir sevinçle herkes katıldı bu karşılamaya. Karşılıklı el sallamalar, bağrışmalar içinde Yiğitlevent gelip Nergis'in yirmi otuz metre uzağına demirledi. Muhtar'ın gıcır gıcır yeni teknesi

Yiğitlevent’in bakımlı, görkemli görüntüsüyle uyum uğraşına düşmüş gibiydi. Canı sıkıldı Nergis’in. Bir bunlar eksikti. Belliydi bir şeyler beklediği Muhtar Bey’in. Gözünüz aydın, geldiler işte; mutlu günümüzde öksüz komadılar sizi! Şöyle bir başını kaldırıp baktıktan sonra kamara güvertesindeki direğe sırtını verip döndü Nergis. Biraz sonra Özgür de gelip oturdu yanına sessizce, yan yana seyre koyuldular. Yiğitlevent’in güvertesindeki kadınlı erkekli birilerinin şamatalı gülüşleri arasında denize indirilmiş sandala bir kürekçi tayfayla Malik Bey’in bindiği görüldü. İki de sandık indirdiler filikaya... Yaklaşan filikadan Nergis’in merdivenine çıkan Malik’i uzanıp Muhtar aldı. Kucaklaşıp öpüştüler. Babacan Malik, herkesi iki eliyle selamlıyor, gülücükler yağdırıyordu.

— Kutlarım Muhtar, diye bağırdı. Teknedeki arkadaşlar adına da... Selam, sevgi, mutluluk dileği... Hepinize efendim... Bu da Yiğitlevent’in armağanı kardeş tekneye!..

Filikadan çıkarılan sandıkları gösterdi gülerek, birinden bir şişe Fransız şampanyası alıp patlattı, çabucak dağıttı bardaklara, kendi bardağını sağa sola kaldırdı, gösteri yapar gibi Muhtar’ın bardağıyla çınlattı. İçti... Güvertede oturmuş, kıpırtısız bakan Nergis’le Özgür gözünden kaçmamıştı ya, görmezden geldi. Çok da kalmadı.

— Hadi, dedi Muhtar’a. Töreni bizim konuklarla da yineleyelim!.. Fırtınası yenilmiş, mutlu mavilikler Nergis teknesine!..

Alkışlar, gülüşmeler arasında onlar filikaya Yiğitlevent’e geçerlerken,

— Yabancı kimse yok, diyordu Malik Bey Muhtar'a. Çeşme'de görmüştün, Doktor Hanım'la kocası bizim deli Mimar... Zübeyde... Bir de...

Nergis'tekiler sevinerek, biraz da şaşkınlıkla armağan içkileri çıkarıp bakmaya başlamışlardı. Fransız şampanyaları, İskoç viskileri, yedi yıldız Metaksas konyağı...

— Lüks meyhane açtı herif buraya, dedi Rahmi dangul dungul tavrıyla.

Gülüştüler. Yalnız Fatoş gülmüyordu. Gözü karşıki teknede, filikadan çıkan Muhtar'ı kucaklayacak gibi karşılayan çarpıcı güzellikteki kadında, Zübeyde'deydi.

— Oraya da lüks kerhane açtı, dedi birden.

Herkesin şaşkınlığı arasında sinirli bir kahkaha attı. Ötekiler de katıldılar bu gülüşe ya, pek kavramamışlardı. Fatoş'a uymak gereğiyle, biraz da çekingenlikle gülüştükleri belli oluyordu. Sululuk belki de... Her şey söylenir içkili oldun mu!.. Gülünür de... Nergis de gülmüştü. Ona bakan Özgür de gülümsedi. Güvertedeki yerlerinden iki teknedeki insanlara bakıp duruyorlardı sessizce. Denizde solan güneş ışıklarıyla parlayıveren ay, denizin şırıltılarıyla cırcırböcekleri olmasa, boyalı ucuz bir kartpostala çevirebilirdi her şeyi. Gösterili söyleşi, müzik, şamata yarışmasında, güvertede, ışıklar altında dansa başlayan Yiğitlevent'tekiler de üstünlükle öne geçmişlerdi. Nergis'tekiler bütün özenlerini akşam şöleni için masa donatmaya vermişlerdi. Balıktan taramaya, kalamata zeytinine, ne var ne yok keten örtülü geniş masaya sergilenmiş, tabak, çatal, bardak, içki şişeleri, her şey yerli yerine konmuştu. Muhtar'ı bekliyorlardı. Daha çok da Fatoş bekliyordu. Sinirlilik içinde de olsa, masaya en büyük özeni gösteren de o olmuştu. Bir de sürprizi vardı; evde eliyle yapıp uzun kapaklı bir sahanda gizlediği özel soslu tavuk. Dolapta saklanan bu gizemli tavuk üstüne şakalar yapılmıştı bütün gün... Her şeyin hazır olduğu anda Yiğitlevent'te başlayan oynak dans, yalnız Fatoş'u değil ötekileri de sinirlendirmeye başlamıştı. Ufaktan seslenmelere başladılar Muhtar'a. Ayıp olmasın diye seslerini pek yükseltmiyorlardı. Tepinme, müzik sesi arasında duymadıklarından belki de, bir yanıt gelmiyordu karşı yandan.

— Muhtar, yemeğe, diye Rahmi'nin sesi duyuldu bir ara.

— Siz yiyin, dedi müzik sesleri, gülüşmeler arasında bir ince kadın sesi. Muhtar Bey konuk burda...

Kimse bir şey demedi ya, Nergis'tekiler bozulmuştu iyice. Hele biraz sonra karşı güvertede romantik bir müzikle Zübeyde'yle yanak yanağa dansa başlayan Muhtar'ın görüntüsü Fatoş'u çileden çıkarmıştı. Kendini güç tutuyordu belli ki... İbraam'a getirttiği kayık sahanı açıp kızarmış kocaman, besili tavuğu sinirli sinirli keserken,

— Bunu bitireceğiz önce, dedi. Gelmeyen bok yesin!..

Fatoş'un kızgınlık nedeni ötekilerce de biliniyordu, tepkisi de hemen benimsenivermişti. Onca meze dururken acı soslu tavuğu övgülerle, biraz da abartılmış beğeni gösterileriyle yemeye koyuldular. Nergis olan bitene öyle dalmıştı ki Özgür'ün yanından kalktığının ayrımına sonradan vardı,

— Acıktım, dedi Özgür. Hadi biz de yiyelim...

Sevindi Nergis. Acıkmak sağlık belirtisi. Ben de acıkmışım. Masaya yaklaştıklarını görünce bir tabağa biraz tavuk koyup uzattı Nergis'e Fatoş,

— Sona kaldınız, dedi... Ancak bu kadar!..

Özgür'ün tabağına irice bir göğüs eti bulup bol sosla donattı. Gülmek geldi Nergis'in içinden. Tavuk payım senin yüzünden gitti Muhtar Bey! Karşı güvertede Zübeyde'yle yanak yanağa dans eden Muhtar Bey'in gözü hiçbir şey görmüyordu belli ki. Masadaki yiyeceklerle birlikte şişeler de hızla boşalmaya başlayınca Nergis'teki eğlence önce tam bir curcunaya döndü, sonra da cıvımaya başladı iyiden iyiye. Oyunlar, türküler, naralar, sululaşmış kahkahalar. Güvertede deminki yerlerine geçmiş arada bir bira şişesini başına diken Özgür'le cin toniğini yudumlayan Nergis, bir de başta uzanmış bir şeyler yiyen Kambur Kaptan'dan başka herkes içlerine attıkları bir kızgınlığı bu tür davranışlarla ortaya dökme yolunu tutmuşlardı sanki. Yiğitlevent'tekilerin eğlenceleri de benzeri bir gelişmeyle daha da öteye giderek yorgunluk noktasına varmış olmalıydı. Eski şen, yüksekten konuşmaların, kahkahaların yerini fısıltıya benzer sesler, içkili ağızdan çıktığı saklanamayan tek tük sözler, mırıltılar almıştı. İbraamlarla zeybek yapacağım diye sallanarak tepinip duran Fatoş, yorgun ayrıldı, kıçta griva demirinin kıyısına çökercesine ilişti, gözlerini karşıdaki Yiğitlevent'e dikip kaldı. Karşı teknenin güvertesinde dans edenler seyrelmişlerdi. Birileri indi merdivenlerden. Biraz sonra Muhtar da elinden tutup çeken Zübeyde'yle el ele merdivenlere doğru gidip kayboldular. Kamara pencerelerinde ışıklar yandı.

— Vizite başladı, dedi Fatoş.

Yıkıla doğrula kalkıp masaya uzandı, yarım bir rakı kadehini ilip dikti başına, kadehi masaya bırakırken teknedekilere dönüp,

— Heeeey, diye seslendi birden... Heeey bakın buraya... Doldurun kadehlerinizi... Doldur ulan İbraam....

Eliyle karşı teknenin ışıklı kamara pencerelerini gösterdi,

— Karşıyakalı Zübeyde, Muhtar Ağbinizi kapattı... Na ordalar... Baş pezevenk Malik Bey'in sermayesi Muhtar Ağbiniz... Ne duruyorsunuz ulan içsenize...

Bir sessizlik oldu. Gözler Fatoş'taydı. Bir adım daha attı Fatoş, masadan bir içki kadehi daha alıp içsin mi, içmesin mi gibisine duraladı. Tökezleyecekti düzeldi,

— Ne bakıyorsunuz be? dedi. İnanmıyor musunuz? Ordalar işte... Na şuracıkta ulan... Kamaraya kapattılar orospuları. Cümbüşteler.

Elindeki kadehi, gösterir gibi uzattı önce, sonra geriye doğru kaldırıp karşı ki tekneye fırlattı, ulaştıramadı, bardak yakınına düştü teknenin. Daha da sinirlenmişti. Sesini yükseltip,

— Kıııızz, Karşıyakalıııı! diye bağırdı. Ayrancı'nın Zübüüüş!.. Dayan kızım dayan!.. Üstündeki herif senden orospu. Hadi ikinize de helal olsun!.. Ooohhh... Ooohhhh... Oohhh!.. İçin ulan ne duruyorsunuz?..

Elini vurup parmaklanın şakırdatarak göbek atmaya başladı. Bir yandan da bir tartımla yineleyip duruyordu aynı sözleri.

— Alttaki de orospu, üstteki de orospu...

İş iyice rezilliğe varmıştı. Öğretmenle karısı önlemek isteğiyle, güçlükle toparlanıp bir atılım yapıyorlardı ki karşı teknede devinimler oldu. Güverteye çıkan birinin sesi duyuldu.

— Susturun şunu be!.. Kim bu terbiyesiz?..

Bağıran deli Mimar'dı; ardından yetişen Malik Bey ileri çekmekte geç kalmıştı. Fatoş içkinin verdiği çöküntüyü üstünden atıvermiş, daha da güçlenmişti sanki. Fırladı, masa dibindeki şampanya şişelerinden birini çekip aldı,

— Terbiyesiz senin anan, baban ulan boynuzlu deyyus, diye bağırdı, şişeyi fırlatıverdi karşı tekneye. Yiğitlevent'in bordasında gürültüyle patlayan şampanya şişesiyle iş daha da alevlenmişti. Kızgın bir sövgü duyuldu karşı yandan. Fatoş da ağza alınmaz sövgülerle ikinci, üçüncü şişeyi sallayarak güvertede patlatınca denetimini yitirmiş Malik'in sesi çınladı birden,

— Tutsanıza şunu be!.. Ne bakıyorsunuz hayvan gibi?..

— Hayvan sensin ulan... Keçiiiyy!..

Davlumbaza ok gibi fırlayan İbraam'dı bu. Malik'in sinirden titreyen kısık sesi duyuldu gene,

— Ulan it!.. Senin ben...

Tamamlayamadı. Fatoş, İbraam? Dişçi, Rahmi, derken ötekiler, "Hayvan sensin"den başlayıp bir dizi sövgüyü sıralayıvermişlerdi. Bir iki de şişe fırlamıştı gene... Yanına yöresine düşüp; patlayan şişeleri de görünce iyice teller koptu Malik'te. Yanında toplanmaya başlayanlarla birlikte gürültüde duyulmayan bir şeyler söyleyip de hırsını alamayınca; birden sol eliyle sağ pazısına şap diye vurup,

— Nah size! diye, sağ kolunu ayıp biçimde sallamaya başladı Nergis teknesine doğru...

Artık apaçık savaş duyurusuydu bu! Sövgüler de, şişe, bardak, tabak çanak atışları da gönlüne kalmıştı herkesin! Sövgünün ayıplı ayıpsız bütün türleri dökülüverdi ortaya. Şarap, konak, viski, rakı, votka, cin, bira, su, meyve suyu, maden suyu şişeleri havada uçuşuyordu. Tabaklar, bardaklar... Yiğitlevent'teki erkek bir iki kadın sesi çığlığa dönüşüp kesilivermişti birden, Nergis'tekilerin coşkulu atışlarına, ağız dolusu sövgülerine öteler de dayanacak gibi değildiler. Kolunu sallayan Malik'i görünce gülmekten katılacaktı Nergis.

Yiğitlevent'tekiler bir iki tayfalarını da savaşa sürerek şişe atışına başlayınca güçlükle tuttuğu Özgür'ü çekerek davlumbazın öte yanına kaymış, ay ışığı altında tarihin bu koylarda gördüğü en gülünç tekneler arası savaşını seyretmenin tadını çıkarıyordu. İkide bir fırlayan Özgür'ü tutmak da kolay olmuyordu. Kolunu boynuna dolamış, ara sıra öpücükler konduruyordu yanağına, durultmaya çalışıyordu. Korkusu, Özgür'ün bozulup bir bunalıma düşmesiydi yeniden. Gerçi sağlıksız görünmüyordu tepkiler.

— Niye karışmayalım? Vay orospu çocukları... Baksana!..

Karışmalarına da gerek yoktu aslında! Nergisliler savaşı önde götürüyorlardı. Kardeş Yiğitlevent teknesinin armağanı iki sandık dolusu içki, savaşın yazgısını belirlemişti. Yiğitlevent'tekiler kuytulara saklanmışlardı. Güverte boşalmıştı. Merdivenlerden çıkıp başkaldırmış teknesine doğru bağırıp bir şeyler söylemeye kalkışan Muhtar'ın omzundan yedi yıldızı bir Metaksas şişesi teğet geçip şangırtıyla kaptan köşkündeki

camları tuz buz edince, ardı sıra çıkan Zübeyde’yi aşağı iteledi çabucak, merdivene sindi o da... Utkuyu kazanmış armadanın başkomutanı gibi elindeki şişeyi sallayarak bordada bağıran Fatoş’un sesi çın çın ötüyordu koyda,

— Recai’nin katillerii! Namussuzlaaar!.. Bu şişeler kıçlarınıza girsin de orda parçalansın orospu çocukları!..

Tarihin ilk kadın Amirali, Karia’lı Lygdamis’in dulu Kraliçe Artemisia da ancak bu kadar yiğit davranmıştır Salamis Körfezi Savaşı’nda!.. Bu da Özsağlık Ecza deposu sahibi Rahmi Bey’in dulu. Kolay mı?.. Herifi de yanı başında!..

— Silah kaçakçısı pezemekleer!.. Hak yiyici deyyoslaaar!.. diye bağırıyordu İbraam da... Ardı sıra, İbraam’ın attığı bir bardak, ampulü parçalayınca kıç yanı karanlığa büründü Yiğitlevent’in! Anlaşılmaz sesler duyuldu, sonra da bir motor sesi geldi birden. Tayfalar fırlamış zinciri çekiyorlardı. Yiğitlevent kaçmaya hazırlanıyordu!.. Nergislilerin sövgüleri utku çığlıklarına dönmüştü. Yuhalar çekiliyordu pat pat uzaklaşmaya çalışan Yiğitlevent’in ardından. Bu gürültü içinde başüstüne, kapak yanına uzanmış Kambur Kaptan küpeşteye tutunarak yaklaştı Nergislere, karanlıkta gözlerini sağa sola kaydırarak,

— Gitti mi cavullaa? dedi.

Gavurlar koyun ağzında durmuşlardı. Teknenin ardı sıra sürüklenen filikaya biri indi, kürek çekerek yaklaşmaya başladı Nergis’e, Muhtar’dı bu. Yiğitlevent burnu dönmüştü. Nergis’tekiler sinirli bir bekleyişle Muhtar’a bakıyorlardı. Nergis’e de sıkıntılı basmıştı. Bakalım ne yapacak Muhtar Bey? Fırlayıp kıçtan tekneye çıktı Muhtar Bey, filikayı grivaya bağladı. Dönüp,

— Vira!., diye bağırdı başa doğru, daha motoru çalıştırmadan.

Hırsla titriyordu sesi. Kambur Kaptan ok gibi fırladı yerinden. Muhtar kıçtaki halata el atmıştı. Demin bağırıp çağıranlar beklemedikleri bir durumun yarattığı gevşemeyle sessiz duralayıp kalmışlardı. Başkaldırmış tayfalarına bir anda egemen olmuş kurt kaptan değildi Muhtar, ama içine basa basa sinsi bir yöntemi başarıyla uyguladığı da söz götürmezdi. Bu gevşemeden zararlı çıkacağını sezinleyen Fatoş da bir sözü ya da atılımı göze alamıyordu. Masada nasılsa kalmış bir kadehe uzandı, rakı koydu, sulandırıp içti. Ötekiler de ne yapacaklarını, ne diyeceklerini bilememenin

ağırlığından kurtulamamışlardı daha. Yalnız İbraam atılıp halatı çekmede yardımcı olmaya başladı Muhtar'a,

— Neta!.. diye bağırıp duruyordu Kambur Kaptan baş yandan.

Çapayı güverteye alıp da artık herkesin silahları bıraktığını kestirdiği anda, sessiz, giderek bu suskunluktan doğacak fırtınayı sezinler gibi ürkekleşmiş bekleyen Fatoş'a döndü Muhtar, birden...

— Suç bende, dedi. Bilmeliydim senin ne aşağılık karı olduğunu...

Aynı ürkütücü sessizlik başladı gene. Öteki bekleyenler açısından bir rahatlama olmuş da denebilirdi. Beklenen dışında değilse bile çok altında bir tepkiydi bu da... Özeti buymuş demek; bu kadar basitmiş!.. Yalnız Fatoş taş gibi sessizliği içinde sallanır gibi oldu. Muhtar atlayıp motoru çalıştırınca yayılan büyük gürültü eskileri kapatıp teknede yeni bir dönem başlatıyordu sanki. Ama olmadı, hiç beklenmedik biçimde Rahmi fırladı birden,

— Aşşağılık sensin ulan, dedi. Namussuz!..

İbraam önüne geçmemiş olsa kudurmuş gibi atılacaktı kaptan köşküne geçmiş Muhtar'ın üstüne... Muhtar dönüp put gibi baktı, içindeki fırtınayı savuşturmak için başını salladı, dümene geçip tekneye yol verdi. Öğretmenle İbraam zorla çekip oturtmaya çalışıyorlardı Rahmi'yi. Bırakın ulan, ben bu namussuz herifi zaten... Fatoş kalktı, bir el uzatmasıyla susturdu Rahmi'yi. Sanki Fatoş'a gösteriydi yaptıkları da onun davranmasını beklemişti; susup gözlerini Fatoş'a dikti Rahmi. Herkesin gözü Fatoş'taydı.

— Haklı, dedi Fatoş. Aşağılık olmasam neyim var neyim yok, ayaklarına serer miydim böyle bir adamın?

Öylesine inandırıcıydı ki Muhtar da şaşırmış gibi dönüp baktı. Birden dikeldi Fatoş,

— Bak istediğin kadar bencil davran, dedi. Çıkarlarından, keyfinden başka hiçbir şeyi, hiç kimseyi gözün gördü mü?

İçtenlikle acı, etkiliydi sesi. Muhtar'ı da etkilemiş olmalı ki bir şey diyemedi, dümene döndü. Koyu çıkmış, kıyıya doğru adayı dolanıyorlardı. Sessiz hıçkırıklarla ağlamaya başlamıştı Fatoş. Birden öyle bir dokundu ki Nergis'e de doldu dolacaktı gözleri onun da... Aman ne duygulu görünüm! Kızmak istedi kızamadı kendine. Zavallı değil mi bu kadın şimdi? Peki Muhtar? Nesi zavallı onun? Dediği doğru Fatoş'un, bencil... Bütün erkekler gibi bencil... Kadın bencilliği peki? Kadını, erkeği yok bunun, insan

bencilliği... Erkek güçlü toplumda, üstün durumda; bencilliğini söktürüyor... Üstünlükleri nerden geliyormuş?” Şu zırıl zırıl ağlayan kadınlar olmasın da göreyim onların üstünlüğünü!.. Bir nedeni var demek, durup dururken ağlamıyor ya bu kadınlar! Hele böylesi içten... Artık iyice belli olan içkili ağzıyla durmadan söyleniyordu Fatoş. Etkililiği de yitmeye başlamıştı. Alışkanlık olmuştu çevrede! Söyler bu kadın!.. Ne diye yineler? Anladık artık; yalancı bu adam, herkesi kandırır, kendinden ötesi umrunda değil. Sen oysa onun için... Deli gibi sevmişsin, anladık... Birden bir hıçkırık daha duyuldu. Demin güçlükle çekip Fatoş’un yanındaki tabureye oturttukları Rahmi’ydi. Ellerini yüzüne kapamış, tutmaya çalıştığı hıçkırıklarla boğulacak gibi ağlamaya başlamıştı,

— Hepimizi kandırdı bu adam, diyordu kesik kesik. Bizi yedi bitirdi Fatoşçuğum, benim güzel karım, bizi yedi bu adam... yuvamızı yıktı....

Bu melodramla vodvil karışımı görüntü Nergis’i şaşkın etmişti; nasıl tepki göstereceğini bilemeden kalmıştı ki yanında sessiz duran Özgür mırıldanır gibi,

— Yuvasıymış... dedi birden... Dalya...k...

Gerekli tepkiyi anımsamış gibi gülmeye başladı Nergis. Özgür gülmemişti, olayı da, kişilerini de küçümseyen bir kızgınlıkla bakıyordu. Birden ayar gibi Özgür’e takıldı Nergis’in gözleri. Bu adamın kızgınlığı erkeğin ağlamasına. Oysa... Oysa, Rahmi gülünecek durumdan da kurtuluvermişti. Fatoş’tan bile içtendi hıçkırıklarında. Beklenmedik bir anda fırladı yerinden, kıçtan denize attı atıyordu kendini. Dişçi, Öğretmen, hanımı, yetişen İbraam yakalayıp gene güçlükle çekip oturttular yerine. Kendini yitirmişti Rahmi. Kaptığı bir içki bardağını alıp olanca gücüyle masaya çarptı. Kırık camlar avcunu parçalamış, kan içinde bırakmıştı. Duygusuzdu sanki. Öteki eliyle de bir bardak kapıyordu yetişmeseler. Fatoş da atılıp yakalamıştı Rahmi’nin kolunu.

— Canavar bu adam, diye bağırıyordu Rahmi... Bırakın da görsün ne yapacağım!.. Ben onun gibi alçak, namussuz...

İlk kez doğruldu Özgür de; irkilmiş gibiydi. Çok kısa sürdü; aynı umursamaz, tepeden bakar görünümüyle çekildi kabuğuna. Nedense ta içinden sarsılma duyuyordu Nergis. Parçalanmış, kan içindeki ellerinden çok, bu adamın yüreği acı veriyor insana. O gülünç yüreği!.. Ne çok ortağı vardır melodramların... Doktorun, dişçinin karılarının da gözleri dolu doluydu.

Öğretmenler, karıkoca açıkça ağlıyorlardı. Kaptan köşkünde; dümende arkası dönük Muhtar, kılı kıpırdamadan ilerlere bakıyordu sadece. Dişçiyle Doktor, ecza dolabından aldıkları bir şeylerle kanı durdurup yarayı bantladılar. Cam kırığı kalmamıştı kesikte. Büyük parçaya ayrılan bardak, deriyi derince kesip parçalamıştı birkaç yerinden. Rahmi sessiz hıçkırıklarla ağlamaya başladı yeniden. Fatoş yanındaydı, bir iki okşayınca önüne düşmüş başını eğilip göğsüne dayadı Rahmi. Bir an duralamadan sonra Fatoş da doladı kollarını, ağır ağır, sevecen okşamaya başladı. Rahmi'nin hıçkırıkları çocuksu bir boşalımla içten içe sürüp gidiyordu. Güvertede, olayların dışındaymış gibi bakıp duran Nergis'le Özgür'ü ilk kez görüyordu sanki Fatoş; gözleri takıldı birden, bakıp durdu bir süre. Nergis'in gülüvermelerini anımsamıştı da kızmış mıydı? Başka bir şeyleri mi çağrıştırmıştı bu bakış? Dümende sırtı dönük Muhtar'a kaydı gözleri,

— Babanıza sorsanıza Nergis Hanım!., diye bağırdı birden.

Toparlandı Nergis. Bana diyor... Motorun pat patları arasında eğildi, ne diyorsun gibisine. Gözlerinde bir kinli parıltı vardı Fatoş'un.

— Oteldeki arkadaşınızı sorun, dedi. Kimin ele verdiğini sorun ona, o bilir!.. Hangi namussuz? diyordunuz!..

Algıladığı bir şeylerle kaskatı kesilmişti Nergis. Babasına baktı, Muhtar da sallanır gibi olmuştu. Düşmanına en ağır son vuruşu yapmanın doyumu içindeki gözlerini Fatoş hiç ayırmıyordu Nergis'ten; sağlıksız biçimde tadını çıkarıyordu yengisinin... Bir yerlere varamıyordu Nergis. Bir türlü tükenmeyen bu pis ay ışığı, bu motor sesi, bu Allah'ın belası tekne, bu kişiler bitse de artık şu Muhtar Bey'e... Işıklar göründü, geldik mi ne?.. Büyük bir gürültüyle sarsıldılar birden. Tekne çatırtıyla karada sürüklenmeye başlamıştı sanki... Çığlıklar atıldı.

— Langırt, dedi Özgür... Ezdin balıkları!..

Epeydir kıyıya yakın giden Nergis teknesi, denize serpinti sıra kayalara çıkmıştı; durdu, yana eğilip kaldı.

XXV

Fakülte'yle ilişiğinin kesildiğini bildiren kâğıdı, gezi dönüşü evde bulunca hiç umursamamıştı Nergis. O iş çoktan bitti, nesine aldıracağım? Para işini bir yoluna koymak gerek. Nasıl? Ne bileyim! Aç, açık değilim ya, düşüneceğiz... Bankada birkaç kuruş var daha. Öylesine yorgun, dağınıktı ki kafasının içi, yattı uyuyamadı; kalkıp dolaştı bahçede bir süre, olmadı.

Tekneyi Kale'nin önüne bağlar bağlamaz çekip gitmiş olan babasını bulup hemen konuşmak için evden fırladı, otelin yolunu tuttu. Anlat şu Banu olayını bana, ne diyor bu karı? Kızı sen mi ele verdin yoksa? Hesaplaşacağız, başka yolu yok bunun. Hiç usuna gelmeyen bir şey oldu: Babasının gelir gelmez ilişkisini kesip gittiğini söylediler otelden. Şaşırdı. İnanmadı önce. Çıkıp odasına baktı. Kadınlar yatakları değiştirip boşalmış odayı temizliyorlardı. Merdivenleri inerken resepsiyondaki komiser emeklisi alaylı bakıyor gibi geldi Nergis'e. İzmir'e gitmiş Muhtar Bey. Dokuz otuz arabasına yetişmiş; bir şey de dememiş... Kapıdan çıkarken dönüp baktı Nergis, lokantada bir adamla konuşarak bir şeyler tıkınan İrfan Serhan'ı gördü. Bir ara gidip herife saldırmak geçti içinden. Yapacağından değil, delilik. Bu heriflerle mi işbirliği etti benim babam? Fatoş'tan öğreneceğiz artık. Öylesine kinle dolu birinden doğru nasıl öğrenilir? Doğruyu açıklatan da o kin oldu ama... Doğru mu? Doğru olan ne? Niye hemen çekip gitti bu adam? Gelir nasıl olsa. Sevgili teknesi limana bağlı. Beli kırık tekne... Yorgun, bezgin döndü eve. İçi kazınıyor, bir şey yemek istemiyordu gene de. Gidip sırtüstü uzandı yatağına, dalıp gitti. Gözlerini açtığında karanlıktı. Önce anımsayamadı nerde olduğunu. Bir sesle uyanmış gibi geldi. Telefon, kapı? Yoo, sessiz, ıpıssız ev. Saat yediye geliyordu. Kalkıp mutfağa indi, bir şeyler atıştırdı. Yatsa gene uyuyacak gibiydi. Ne çok uyudum oysa. Koyu bir neskafe yaptı büyük fincanla, çıkıp sedire ilişti. Kahvesini yudumlarken bir şeyler düşünmek isteğiyle hiçbir şey düşünmemenin dağınıklığında bocalayıp durdu bir süre; sonra olaylar yerli yerine oturmaya başladı kafasında. Birbiriyle didişen acımalarla, kızgınlıklarla doluydu içi. Dün gece teknede görüp yaşadıklarıyla sımsıkı tuttuğu bir şeyler eriyip kayıveriyordu parmaklarından. Bu bozulup dağılma, iki erkek arasındaki Fatoş'u yüreğinde duymaya kadar varınca kendi kendine acıma duygusuyla yıkılıveriyordu. Ne benzerliğim var bu kadınla benim? Eline geçirdiği oyuncağı benim gibi kurcalayıp duruyor mu o da? Yoo, senden üstün yanı var onun; istediğini biliyor da kavuşamıyor! Ben de biliyorum istediğimi. Söylesene!.. Tekneden inince niye Özgür'le gitmediğini düşünmeye başladı. İçinden gelmemişti. Rıhtıma bıraktığı arabalarına Rahmiler, Fatoşlarla Özgür'ü de çekmiş, sürüp gitmişti Doktorlar. Ben de gitsem ne olacaktı? Dadılıktan bıktım!.. Bütün gövdem öyle sağlıklı çalışıyor ki ben de biliyorum ne istediğimi. Korhan ne yapıyordur şimdi? Cehenneme, pis Laz... Bırakıp gitti beni, duygusuz,

kafasız herif... Bir de başına bir şeyler gelirse ben... Sıçradı iliştiği yerden. Durulmaya çalıştı. Bir bok da olmaz ona!.. Olaylar da durdu... Kalkıp duvardaki aynada yüzüne baktı. Demek Fatoş sanıyorsun kendini? Yadsıma!.. Yoo, niye yadsıyacağım? Her kadın Fatoş biraz!.. Aman ne büyük söz!.. Keşke her kadın Fatoş olabilse!.. İstediği için öyle savaşı göze alacak kaç kadın var? Her kadın yürütür savaşını; yöntemi, biçimi değişiktir. Bu erkek denen canavarlarla birlikte nasıl yaşanır yoksa? Demek her kadın gibisin sen de? Doğal değil mi? Öyleyse ayrıcalıklar, üstünlükler kurma kendi kendine. Bir şey kurduğum yok benim. Yok mu? Yok da; yalnız ben, sözgelimi, ne öyle bir evde kapanıp ya da diyelim bir adama uzatayım da boynumu, o nasıl isterse hani, yok olup gider insan be... İyi; tek başına kurtar kendini yok olmaktan!.. Tek başıma mı? Niye tek başıma olacakmışım? Tek başına ne yapılabilir şu yeryüzünde? İnsanlar yan yana gelmeseler, acısız, tatlısız, neyin anlamı kalır? Geceyi anımsadı. Gözleri doğru dürüst görmeyen Kambur Kaptan olmasa tekne kalırdı orda. Hangisi bilirdi tekneyi yattığı yana daha da yatırıp motoru çalıştırarak yüzdürmeyi, tekneyi yana yatırmak için sereni döndürüp ucuna sandal bağlayarak batırmayı... Belki İbraam duymuştur... Sintinedeki safra taşları atmak da yetmeyince tatlı su deposunu, ardından yarım tona yakın mazotu denize boşalttılar. Şafak sökerken kurtarabilmişlerdi tekneyi. Görünürlerde bir şeyi yoktu ya, yol boyunca başını iki yana sallayıp durdu Kambur Kaptan. Teknenin durumunu beğenmiyor anlamındaydı bu. Karinada çatlak olmasından kuşkuluymuş. Limana gelip bağladıklarında epeyi su vardı sintinede. Postalarda, maderlerde bir şey görünmüyor ya, beli kırık olmasın. Pompalar da bozulmuştu. Bütün gece kurtarma sırasında Kambur Kaptan'ın söylediği biçimde motoru çalıştırıp dümende oturan, ağzından tek söz çıkmayan Muhtar'ın tekneyi bırakıp gidişini anımsadı Nergis. Demek kaçışmış bu... Niye?.. Yıkıntılar içinde düşe kalka gidiyordu zaten, yıkılıp kaldı belki de!.. Niye?.. Sokak kapısının açıldığını duydu. Yüreği hop etti birden. Balkona çıktı; İbraam'dı gelen.

— Abla, uyuyor musun? diyordu.

— Yoo, gel!

İbraam çıkıp kapı yanındaki sandalyeye oturdu. Yüzünde, kaygı, ürkü, utangaçlık. Her vakit ki İbraam. Yoo, dikelmiş biraz...

— Te'ne kötü, dedi...

Tekne kötü müymüş? Bana niye söylüyor? Adaşız ya, karıştırıyor! Ben de kötüyüm İbraam...

— Bugün Erol Usta gelip baktı. Bir de dalıp baktık Ziya Usta'yla... Omurgada çatlak var...

Sessiz duruyordu Nergis.

— Bana niye söylüyorsun İbraam? dedi.

— Ne bilem ablam, dedi İbraam. Muhtar Bey, baktır te'neye dedi bene. Ben de...

Sen de bana söylüyorsun. Söyle bakalım.

— Yüz elli iki yüz arası dek duru ustalar...

İki yüz bin lira diyormuş ustalar. Bulup onartsın teknesini Muhtar Bey; adımı da silsin ordan. Uğur getirmedim işte. Kime uğur getirdim ki!.. Haydi kalk gidelim İbraam. Öyle bakıp durma... Serindi. Ay çıkmıştı gene. Sokakta yürürlerken hep bir şey soracak gibiydi İbraam. Sordu sonunda.

— Korhan Abem Angara'da mı?

— Ankara'da...

Bir şeyler daha soracak, soramıyor. Sorma İbraam; öğreneceğin bir şey yok benden. Ben ne biliyorum ki?.. Akkonak'ın önünden geçerlerken ışıklar içindeydi pencereler. Gidemedi bunlar da... Üç kez ertelemişler ayrılık şölenlerini. İtalyan konukları gelecekmiş, onu bekliyorlarmış. Şimdi kimler var acaba? Az garip yer değil şu konak da... Burda her şey garip!.. Bu ay ışığında Oraklar Deniz Savaşı vardı dün gece!

— O heriflerin sandalı ne oldu?

— Biri gelip aldı bugün, dedi İbraam. Adamıymış onların. Telefon etmişler. Deyyoslar, bakalım ne bok yiyecekler?..

Bir boklar yemesini bekliyor heriflerin bu da demek. Gerçekten, ne olacak şimdi? Bir şey de olmaz. Öyle pişkindir ki onlar; vurgunları bozulmadıkça yüzlerine tükürülse umursamazlar... Hadi güle güle İbraam. Gene gel, evdeyim ben. Tekne işini bana sorma; senin kadar bile ilgim yok benim o tekneyle. Nasıl olsa arar Muhtar Bey, dert etme! Rastladığı Türkbükülü arkadaşlarıyla İbraam gidince tek başına Kale'ye doğru yürüdü ağır ağır. Kıyıya bağlı tekneye yaklaşınca duraladı. Gülecekti, gülemedi. Yüzüne nefretle bakarak (Fatoş'un açıklamasından sonra öyle yorumluyordu bakışını) başını çeviren Banu gözlerinin önündeydi. Boşuna kaçıyorsun Muhtar Bey, bu acılı kız bırakmaz seni!.. Issızdı sokaklar. Ünlü meyhane sezon sonlarını yaşıyor. Bu yıl ne vakit kapatırlar? Bayramı

bekliyorlarmış. Hep bayramı bekleriz bu ülkede! Daha çok bekleriz... Neler söylemişti Korhan o gün, bu meyhanede oturmuştuk da... Doğruydu dedikleri ama... Yanlış demedik ki... Saat on, Özgür'e bir uğrasam mı? Niye uğrayacağım? O Hollandalı karının suratını görmeye mi? Belki de Akkonak'a gitmiştir. Peki, Özgür? Yalnızdır. Kalamaz mı? Kalır da... İçi evecenlikle doldu birden. Çabuklaşmaya başladı adımları. Serin havada iyi oluyor böyle yürümek. Dün geceyi konuşuruz. Balıkları ezdin, sözünü de nerden buldu birden. Zeki oğlan. Gittikçe parlayan bir yanı var. Tam düzelecek bu. Eski durumunu bilmeyen anlayamaz zaten.

Peki bu Hanna gitse de, biz... Kapıya geldiğinde yüreği küt küt atıyordu. Durdu bir süre. Ne saçma. Hanna yoksa bile daha tam... Bahçe kapısını iteleyip açtı yavaşça. Avlu ay ışığındaydı. Sönük bir ışık vardı Özgür'ün penceresinde. Kapı örtülüydü. Gıcırtıyla açılır iteledin mi... Seslensem mi? Yatmışsa. Ne olur yatmışsa?.. Gürültü etmekten çekinerek ağır ağır yürüdü, pencereye yaklaşıp eğildi cama. Duralayıp kaldı birden. Önce algılayamamıştı sanki gördüklerini. Bu çatlak, aralıklı camda inilti, fısıltılarla şey bunlar... Fatoş demek!.. Bütün yuvarlarında kopan fırtına kesiliverdi. Ses aygıtı bozulmuş film gösterisi gibi kımıl kımıl devinimden oluşuyordu yatakta sırtüstü, çırılçıplak kıvranan Fatoş'la bir boğa gibi azgın kaslarıyla abanmış soluyup duran Özgür... Hepsi bu işte!.. Camdan bir türlü çekemiyordu kendini. Ne yapacağını bilememekten belki de. Bakma artık, dönüp gitmen gerek. Ya biri gelirse. Gerçekten bir korku geçti içinden. Bahçe kapısından birileri girip de... Onları mı görecek, seni mi? Beni... Onlarınki doğal... Bütün gövdesinde bir susuzluk duyarak çekildi yavaşça. Ağır ağır gitti, bahçe kapısını açıp çıktı; kapatırken bütün gücüyle çarptı kapıyı. Karanlık sokakta koşar gibi çabuk çabuk uzaklaştı. Ne yapmışlardır kapıyı duyunca? Keyifleri bozulmuş mudur? Sanmam. İkisinin de umursayacakları şey değil. Niye yaptım sanki? Bana ne bundan? Demek Fatoş'la oluyor. Aşağılık... Tutamıyordu kendini... Hanna'yla olursa doğal da Fatoş'la aşağılık mı?.. Yoo, bir ayrımı yok aslında... Öyleyse?.. Öyleysesi; ne bileyim, şu anda düşünemiyorum belki de... Sağlıklı değilim. Bu sağlıklı gövdeye bu kadar karşı koyabildim demek. Daha çoğunu niye benden istiyorlar hep? Ağlayabilse ağlayacaktı. Fatoş muyum ben? Olamazsın ki. Doğru; olamadım da, olamıyorum da... Orospu olmak için... Doruğuna varmıştı zevkin, titriyordu, orospu... derken kıskandıklarımız orospu oluyor demek! Nesini kıskanacağım? Zavallı bir adamı sağlığına

kavuşturdu, kötü mü etti? Bunu sen istiyordun, başaramadın. Benim isteğim bu muydu? Aptallık!.. Artık daha kolay alabilirim istediklerimi. İstediklerini biliyor musun? Yetmiyor; başkalarının ne istediğini de bilmek gerek. Tekneyi kurtarma sırasında sereni çeviren, halatlara sarılan Özgür'ü, büzüldüğü köşede Rahmi'yi pışpışlarken gözleriyle yiyip bitirdiğini göremedin Fatoş'un. Görsem ne olacaktı? Çok mu önem veriyorum sanki bu olaya? Yoo, önem vermek değil de, kafandan atamıyorsun bir türlü. İstediğim anda atarım. Halikarnas'a kadar yürüyüp eve dönüyordu ki Azmak'tan bir araba durdu yanında. Ferhat Bey'in arabası. Gülerek başıyla selamlıyordu Ferhat Bey. Annesi inip boynuna sarıldı. Alkol kokuyordu. Arabada birileri vardı, hepsi de çakırkeyiftiler, gülüşüp duruyorlardı.

— Hadi gel Edip Beylere gidelim, dedi Jale Hanım... Bak...

— Yorgunum, hemen eve gidip yatacağım...

Sertçe karşı çıkmıştı, Jale Hanım üstelemedi. Bir isteği olup olmadığını sordu. Yoktu. Fakülte'yle ilişiğinin kesildiğini açsa mıydı? Açmadı,

— Uğrayacağım, dedi Jale. Mürvet'le konuştum. Londra'dan dönmüşler. Ameliyat başarılı geçmiş... Kanser sandılardı, değilmiş. Prostat ameliyatı olmuş Şahap Bey... Seni birkaç kez aramış telefonla, yanıt vermiyor, demişler. Nerde kalıyorsun?

Özgür'e taşındın mı demek bu. Nerde kalacağım, evdeyim. Mürvetler geleceklerse bir yoluna bakayım. Yooo, yokmuş öyle bir niyetleri. Evi satacaklarmış belki de. Sana alalım mı? diyordu Jale Hanım. Hem de hiç şakaya benzemiyor söylemesi. Bu kadının niye ayağı yere basmaz hiç? Güle güle canım... Eve geldiğinde acıkmıştı. Ekşimiş yoğurt vardı mutfakta; birkaç günlük kuru ekmek, zeytin vardı. İçki yoktu. Öyle istiyordu ki. Üst dolapları karıştırdı. Bir eski şişede vişne likörü buldu biraz. Mürvet'ten kalma. Tatlı içki de içilir mi? Bir yudum aldı, yutamadı, tükürdü. Şişeyi fırlatıp attı hırsla. Bir sesle döndü; kapı ardındaki su küpüne çarpmıştı şişe. Çatlattı mı yoksa? Yaklaşıp baktı; çatlatmıştı. Acılı kızgınlıkla umarsız, çatlamış küpe bakıp kaldı bir süre. Yemek isteği de kalmamıştı. Sular sızacak şimdi. Dünyayı su bassın isterse!.. Çıkıp yatak odasında ne yapacağını bilmeden ayaküstü dikelip durdu. Bir şeyler okusam. Yaklaşıp komodinde kitap arandı. Buraya koymamış mıydım?.. Korhan mı götürdü yoksa? Anouilh okur mu o? Daha yeni başladımdı... Yatağa ilişip gözleri yandaki karyolada öylece kaldı bir süre. Şu Laz'a bir telefon açayım...

Niye? Ne bileyim? Uykusunu bozarım hiç değilse! Kalkıp yazdırdı hemen. Biraz sonra da telefon çalmaya başladı; bağlamışlardı. Uzanıp da açarken bir çarpıntı başlamıştı yüreğinde. Ne diyeceğim? Aloo, diyordu Korhan'ın uykulu sesi. Odanın içinde gibi net. Dudakları kilitlenmiş Nergis'in, açamıyordu bir türlü. Korhan bağırmaya başlayınca, "Aloo!" diye, telefonu kapattı yavaşça. Rahatladı birden. Kurtulmuştu; tatlı bile gelmeye başlamıştı oynadığı bu ilkel oyun. Bağırıp dur bakalım Ankara'dan bu yana doğru aptal Laz!.. Soyunuyordu ki telefon çaldı yeniden. Odur. Açsam mı? İkircikli kaldı bir, gidip açtı. Santraldi. Ankara'nız hazır, konuşsanıza diyordu. Konuştum, kesin, deyip kapattı. Uzandı yatağa gözleri tavanda yeni bir telefon sesi bekleyip durdu saatlerce. Ne olur bir de sen arasan ya Korhancığım! Hiç arar mı? Merak da mı etmiyorsun taş yürek? Daldığında ortalık ağarmıştı. Öğlene doğru uyandı. Daha iyiydi. Dinlenmişti. Hava da iyi olmalı, güneş görünüyor parça bulutlar arasında. Kalkıp çarşı pazar dolaşıp yiyecek içecek bir şeyler alayım; ev boşalmış. Bu kış burda kalacağım. Ne Ankara, ne İstanbul... Gidip de ne yapacağım? Düzenli bir yaşam kurayım şurada. Çeviri yaparım her gün dört beş saat. Önce bir mektup yazayım Tijen'e; yayınevinde çalışıyor, bir şeyler ayarlasın. İstiyorlardı zaten... Bir süre tek başıma kalıp içimdeki dağınıklığı gidermem gerek; onarılmaz biçimde yıkılıp dökülürse toparlayamam bir daha... Haydi iş başına!.. Sepetini koluna takıp fırladı evden. Bir türkü tuttursam yolda!.. Biraz yapaylık yok mu bu mutlu aldırmazlık görünümünde? Bankaya uğrayıp para çekti önce. Defterindeki kalan paraya korka korka bakıyordu ki,

— Kaygılanmana gerek yok Nergisciğim, dedi bir ses. Arkası gürül gürül nasıl olsa...

Döndü; yüzündeki iğreti gülüşüyle Haberci'ydi. Bankaya girerken görmüş de.

— Hadi bir şeyler yiyelim şurda, diyordu. Zenginsin!..

Zengin miyim? Ne var bu herifin dilinin altında. Çoktur konuşmadık, epeyi birikmiştir!.. Körfez'de yemekleri ısmarlayıp da karşılıklı bakışarak beklemeye başlayınca Haberci'nin yüzündeki gülücük iyice sinirine dokundu. Neler var bu sırıtışın altında? Fatoş'la Özgür'ü biliyor olmalı. Alaylı gülüyor bu herif. Her vakit böyle gülmez mi? Sorsana!..

— Şu Banu'nun yakalanışı nasıl olmuş? dedi Nergis. Ne diyorlar?

Hem öğrenmek istiyor, hem de çarpmasından korkuyordu gerçeğin. Bir yalanlasa şu Fatoş orospusunu!

— Zaten kuşkulanıyorlarmış, dedi Haberci. Sonra biri de tanımış mı ne?.. Doğrusu ayrıntılı bir şey duyamadık daha... Otel de, resepsiyonda komiser emeklisi var, biliyorsun...

Gülmüyordu Haberci. Sakladığı bir şeyleri derinlerden çekip çıkarmak ister gibi gözlerini adamın gözlerine dikip uzun uzun baktı Nergis; boştu.

— İrfan Serhan olmasın, dedi. Bardağına su koyarken,

— Demek onu da tanıyorsun, dedi Haberci. Sanmam. Buralarda dolanıp duruyor ya, başka dalgaları olmalı onun. Zaten s...tir etmişler galiba! Bir bölük onlar; yedikleri bok ayyuka çıkmış. Bir bir uzaklaştırıyorlarmış hepsini... Geçende bizim İzzet Hadi de söylüyordu, Leleg Çobanı...

— Onun da bilmediği yok!..

Bu anlamlı sözü, yüzüne yeniden taktığı gülümsemesiyle vurguladı Haberci. Bu da yetmemiş gibi,

— Ağbimizdir!.. dedi. O bilmezse olur mu?

İrfan Serhan adını Muhtar Bey'i aklama çabasıyla ortaya atmıştı Nergis. Biri tanımış mı ne? diyor. Banu'yu kimin tanıdığını bilmiyor musun? Biliyorum da belki bir başkası da... Fatoş'u karalama uğraşındasın sen; sorun baban değil... Yalan söyleyip şuna buna kara çaldığını duymak istiyorsun o orospunun ille de!.. Olabilir; yemeyeceği nane değil ki o orospunun!.. Orospu sözcüğünü yenilemekle doyuma varıyorsun? Varıyorum... Niye sen değil de o? Erkeklerle yatıp kalkmakta cömert davranmaksa ölçü... Ne güzel pişmiş bu etler.

— Eeee, Oraklar Savaşı'ndan söz edelim biraz da...

Oralı olmadı Nergis,

— Neyinden söz edeceğiz, dedi. Duymuşsun işte...

Bir şey demeden bir süre yemeğini çiğnedi Haberci, biraz çekingen,

— Çok iyi olmuş o namussuzlara, dedi. Muhtar Ağbemin de ne işi var o heriflerin arasında?..

Ürkek susup yan gözle Nergis'e baktı kollar gibi. Muhtar Bey adına kızacağımı mı sanıyor? Beni konuşturacak aklı sıra!.. Muhtar Ağbi'nin de... Niye söylediğini kendi de bilmeden,

— Omurga çatlamış, dedi Nergis. İki yüz bin istiyorlarmış onarıma...

Gene aynı sırıtış Haberci'nin yüzünde. Sevinmiş sanki!..

— İki yüz binin de sözü mü olur sizin için? Yaptırıverirsin. Tekne senin sayılır...

Öyle ya para basıyorum ben. İki yüz binim olsa bu yılı nasıl geçireceğimin derdine düşmezdim... Tekne de benim sayılıyor!.. Gülümsedi Nergis,

— Yaa, ne demezsin, dedi... Yelkenlerini de atlastan yaptıracağım!.. Osmanlı Hazinesi bu, biter mi?

Nergis'in sözlerine kaçamak yanıtlar gibi anlamlı bakıyordu Haberci,

— Tarih hazinesi hiç bitmiyor!., dedi.

Tarih hazinesi bitmez; biter mi?.. Ama bir şeyler diyor bu adam!.. Haberci, bir iki daha geveleyip sonunda açıklayınca şaşkınlıktan ne diyeceğini bilemeden kalakaldı Nergis. Haberci, onun içtenliğinden kuşkuluydu gene de; nasıl bilmezdi?.. Ferhat Beyler antik bir madalyonu (...) köyündeki bir adamdan yirmi bin liraya almışlar. İzmir'de on bir milyona satmışlar! Bir sağlık, bir de güvenlik görevlisinin parmağı varmış bu işte. Birer milyon vermişler onlara. Üç milyon da yerli halktan biri (adını söylüyordu Haberci; ortalarda dolaşıp duran, lümpen bir adamdı) almış. Jale Hanım'a en azından üç milyon düşmüş bu vurgunda. Uyduruk, düş ürünü gibi geliyordu Haberci'nin anlattıkları Nergis'e. İnanmazlıkla, gülende dinledi.

— Sen inanıyor musun? dedi bu söylediklerine. Haberci gülmüyordu.

— Masal mı anlatıyorum sandın? dedi. Hem öyle gerçek ki... Güvenlik görevlisini de iyi tanırım. En bağnaz gericilerden. Parayı örgütü için almış. Sağlıkçı da öyle... Onlara verilen sus payı... Sokaklarında dolaşmakla tanınmıyor bu kent. Denizin altında sünger, toprağın altında gömüler dolu abla!.. Çıkarmasını bilene... Bak seninki geçiyor!..

Kimmiş benimki? İbraam'dı. El salladı Haberci. İbraam sevinmişti Nergis'i görünce. Gelip ilişti masanın kıyısına. Yemek yemiş o.

— Ben de sene bakıp dumdum abla, dedi. Kambur Kaptan çıkma duru te'neden...

Çıkmazsa çıkmasın!.. Sinirlenmişti Nergis,

— Yahu İbraam, dedi, ille de beni bulaştıracaksın o tekneye. Gidip de adımı mı kazıyayım, ne yapayım, seni inandırmak için? İlgim yok diyorum oğlum. Kambur Kaptan çıkmıyorsa bırak otursun; sana ne, bana ne?

Sinirli gülmeye başladı birden. Kambur Kaptan’a gülüyordu. Kaptan dediğin gemisini bırakır mı? Muhtar gibi yalancı kaptan mı o, kaçsın?.. İbraam da gülmeye başladı.

— Nebile Nine, karısı, bırakın çıkmasın dek duru, dedi. Denizde ölmepdurumuş o!..

Lokantadan çıktıklarında ayrıldı Nergis. Çarşıdan, yiyecek içecek aldı, evin yolunu tuttu. Mutfakta öteberiyi yerli yerine korken acı acı gülümsüyordu. Jale Hanım da kaçakçıymış meğer!.. Hem de en gericilere paralar dağıtarak. O Ferhat Bey denilen... İnanıyordu artık. Bol keseden atması boşuna değilmiş karının. Bana bu evi almaktan söz etti. Zorla paralar tıkar çantama. Gerçi oldum bittim açıktır eli ya, parası da sayılıdır. Korkusuz harcayamazdı. Demek... Allah tümünüzün belasını versin. Nereye gitsen kurtulamıyorsun pislikten. Bir daha para vermeye kalkarsa kafasına mı çalayım, ne yapayım? Oturup hemen çalışmaya başlamalı; ekmeğimi kazanmam gerek. Yoksa... Odaya çıkıp masayı çalışma düzenine soktu özenerek. Kâğıtlarını yerleştirdi. Tijen’e, Ankara’da tanıdığı bir kitapçıya mektuplar yazdı. Yatağa uzanıp gözleri tavanda uzunca süre dalıp kaldı. Bütün direnmeleri boşa gitmişti, yalnızlık duygusu altında ezildi ezilecekti; fırladı yataktan. Çalışmak bunun için de gerekli. Boş durursam çıldırırım! Çıktı evden. Sokaklar akşam karanlığındaydı. Serindi iyiden iyiye. Dönüp hırka alsam! Boş ver, mektupları atıp döneceğim. Dönmedi, ağır ağır yürüdü postaneden aşağıya doğru. Raşit’in kahvesini geçince tekne geldi aklına. Limana yürüyüp teknenin önünde durdu. “Nergis” yazısına baktı uzun uzun. Sönük bir ışık vardı teknenin içinde. Girip konuşayım mı şu Kaptan’la? Çekmedi içi. Alt yanı bir bunak... Yürüdü rıhtım boyu. Kente baktı. Yer yer ışıklarıyla karanlık kent. Neresi mavi bu kentin? Sen mavi misin ki, kent mavi olsun!.. Ağır ağır döndü küçük alana doğru. Sokağın içindeki meyhaneye gözü takıldı. Birileri vardır. Tek tük girip çıkanlar... Şurda oturup konuşmuştuk; Korhan’ı anımsatmaktan başka görevi yok sanki bu meyhanenin! Sağlığına bir cin tonik içeceğim Korhancığım. İçeri girince amerikan bara dizilmiş tanıdık yüzler biraz şaşırarak döndüler. Eşcinsel oyuncu gösterdi en sıcak ilgiyi. Takılanlar oldu. Ablak suratlı eleştirmen sırıtarak bakıyordu. Artık gelirmiş Nergis; özgürmüş, kurtulmuş büyük bilim adamının baskısından!.. Büyük bilim adamı Korhan! Dalga geçiyor aklınca! Onun baskısından gelemiyordum demek. Yalan mı? Doğru belki de. Özgürlüğüne kavuştuğun da doğru öyleyse!.. Hiç yitirmedim ben.

Bu sersem sürüsü desin istediğini. Gülümseyerek sessiz kaldı Nergis. Cin toniğini yudumlamaya başladı. Ha burda toplanıp içmişler, ha bir büyük kentteki benzen bir yerde; değişen ne var? Burası daha güvenli şimdilerde. Meğer ne tatsız özgürlükmüş bu... Sıkıldı. Kalkacaktı, Fatoş girdi içeri. Duraladı Nergis'i görünce, gülümseyerek selamladı, Nergis de başını eğdi şöyle bir. Elinde olmadan gerilime düşmüştü birden. Kalkamıyordu da. Karıyı görünce kaçmış gibi!.. Köşedeki masadakilere katılıp çene çalmaya başlamıştı Fatoş. Nergis'i çoktan unutmuş görünüyordu. Fiskoslar, gülücükler, kahkahalar... Yanındakiler de şey değil mi?.. Kalkıp çıkarken, Nergis'in peşinden kapıya doğru bir bakışı vardı Fatoş'un gizler gibi göründüğü her şeyi ustalıkla ortaya döküvermişti. Dönüp bağıra çağıra karının üstüne yürümek geldi içinden, güç tuttu kendini... Tümünüzün Allah belasını versin! Yürüdü sokağa. Çöküntüye düştü düşecekti bu kez de, yüreğinde bu duygulara yer verdiği için. Hanna da benim yolumu kesmeli!.. Orospu, benim erkeğimi ayartsın ha!.. İşte, ne sana, ne bana!.. Hanna'nın da pek umrunda!.. Geçen hafta Jülide Hadiler orji yapmışlar hamamda. Hamamı kapatmışlar. Doktor'un karısı söylüyordu teknede. Hanna da gitmiştir belki. İrlandalısıyla... Gitmişse gitmiş, sana ne? Yoo, bana hiçbir şey de, Özgürlere uğrasam mı? Geçiyordum da... Kaçar gibi yürüdü sokağı, eve girdi. Kendinden korkuyordu. Tutamayıp daha ne haltlar edeceğim bakalım? Cilam kazınınca Fatoş gibi biri çıkıyor altından. Utanç duyuyordu. Mutfağa girip bir şeyler koydu tepsiye, rakı koydu, yukarı çıkıyordu ki telefon çalmaya başladı. Evecenlikle koşup açtı telefonu. İzzet Hadi'ydi. Düş kırıklığı dolaşıyordu Nergis'in içinde. Nasılmış, niye hiç uğramıyormuş. Öyle görecekleri gelmiş ki... Jülide de sorup duruyormuş Nergis'i. Özgürler de ordaymış, hemen gelemez miymiş? Özür diledi Nergis. Yorgunum. Gerçekten de yorgundu. Telefonu kapatıyordu ki İzzet Hadi anımsamış gibi,

— Yirmi ikisinde bekliyoruz, dedi. Gidiyor Jülideler. Geleceksin değil mi. Küserim ha!.. Sensiz şölen olur mu?..

Hiç olur mu? Olmaz doğal ki... Gelirim deyip kapattı Nergis. Daha çok var yirmi ikisine. Seni de küstürmem Lezzet Bey; koca kış birlikte olacağız!.. Soyunup dökündü, ev giysilerini geçiriverdi üstüne. Tepsideki peynirlerden, çarşı böreğinden, acı biberden, domatesten başladı. Kavun da pek kötü değildi. Rakı da şu kavunla ne sarıyor zıkkım, ikinci kadehte düzelmiş buldu kendini. Tek başımayım, kimseye borçluluğum yok.

Bağlılığım da yok... Fatoş'un da yok kimseye bağlılığı. Amma yok!.. Dana gibi böğürüyordu be Muhtar Bey için... Hem şimdi nerden girdi orospu bu odaya? Burası benim. Koca bir kış çalışıp kafamı dinleyeceğim köşem. Kimse giremez buraya ben istemeden. Jale Hanım'ı da sokmayacağım, Muhtar Bey'i de... Şeyleri de... Kimleri? Ne bileyim. İstemediğim hiç kimse girmeyecek işte... Geç saate kadar düşündü. İçti, düşler kurdu. Doçentlik tezini de yeniden alacaktı. Okumadığı bir kitap vardı. Onları da bitirdi mi, çalışma basılabilirdi bile. Bir önsöz yazdırırım Profesör GİRGİN'e. Yazar. Beğenip onaylamıştı o. Bırak şu korkak, pısırık herifi. Onayladı da çok şey oldu. Savunabildi mi? Onun barutu da o kadar! Küçük şişenin yarısını geçince ağırlık basmıştı üstüne. Uyuyabilirim artık şöyle bir toparladı ortalığı. Masayı olduğu gibi bıraktı. Uzandı yatağa, başucundaki lambayı söndürmemişti. Korhan'ın yatağına baktı. Çabucak dağılıveren bir kızgınlık geçti içinden. Seni gene uyandırayım mı eşek Laz?.. Gözlerini kapattı, lambayı söndürmeye uzanıyordu ki bahçe kapısındaki bir gürültüyle doğruldu yatağın içinde. Kapıyı kapatmamış mıydım? Kapatmamıştı. Çoğu kez kapatmıyordu. Gine İbraam mı yoksa... Kalkıp sabahlığını takana kadar aşağıki kapı vuruldu yavaşça. Merdivenlerden inerken yüreği, nedenini kendi de bilmeden küt küt atıyordu. Korkuyor musun? Ne var korkacak, kimmiş bakalım?

— Benim!.. Açar mısın?

Yüreğinde bir sıkışma duydu. Kapıyı açıp da kara sakalları içinde ışıltılı gözlerini üstüne dikiveren Özgür'ü görünce daha da arttı bu sıkışma,

— Sen miydin? dedi...

Ses çıkarmadan bakıyordu Özgür. Çekildi Nergis, döndü, merdivenleri çıkmaya başladı ağır ağır. Kapıyı kapatıp ardı sıra gelen Özgür de bu karşılaşmayı yorumluyor gibi düşünceliydi. Odaya girdiler.

— Bağışla, dedi. Yatıyordum ben de... Çok dağınık...

Özgür dinlemiyor olmalıydı. Sandalyeye ilişti. Kaldırıp başını Nergis'e baktı. Kapısını çalan mutluluğun sanki yeni bilincine varmıştı Nergis de. Özgür'ün kıvılcımlı bakışıyla içinde nasılsa oluşmuş pas lekeleri dökülüvermeye başlamıştı. Mavi mavi menevişleşen bir çelikti bu eğreti lekelerin altındaki.

— Hanna'yı kovdum...

Hiçbir şey söylemiyordu aslında bu sözler Nergis'e. Hanna'yı kovmuş! Fatoş'u da kovarsın. Beni de kovmuştun bir zamanlar. Bu Özgür

müydü o? Ben de seni mi kovayım şimdi? Masaya gidip şişeyi aldı Nergis.

— Biraz kalmıştı, dedi. İçer misin?

Özgür duymamıştı sanki. O da kalktı, gidip kapıya yaslandı, gene gözlerini dikip bakmaya başladı Nergis'e. Tıpkı eski Özgür. Kılıcına güvenli bir şövalye gibi bakıyor orospu çocuğu!.. Şişeyi bırakıp yaklaştı Nergis de. Dikildi Özgür'ün karşısına. Baktı bir süre,

— Ne istiyorsun? dedi...

Duraladı Özgür. Ürkmüştü sanki.

— Gidelim artık, dedi. Çalış diyordun...

Sustu. Söylediği birkaç sözcükle değişmişti. Çocuksu bir çekingenlik vardı bakışlarında.

— Ben de çalışacağım, dedi Nergis, yavaşça dönüp yatağının ayak ucuna ilişirken. Burda çalışacağım... artık yalnız kalabilirsin...

Çocuksu bir ayma ile irkilmiş gibi başını iki yana salladı Özgür.

— Yok, dedi. Olmaz. Seni istiyorum ben... Nergis'in suskun, sevecen bakışıyla yüreklenip yaklaştı,

— Konuşmuştuk, dedi. Biliyorsun. Seviyorum ben... Sen de dedin. Demedin mi?

Güldü Nergis. Daha iyileşmemiş bu adam. Eski Özgür değil bu!.. Niye sevmeyeyim, eski Özgür'ü bile sevmiştim!.. Şu gözlere bak nasıl yanıt bekliyor... Uzatmak boş artık.

— Dedim.

Başka bir söze gerek görmedi Özgür. Güvenle oturdu Nergis'in yanına, kucaklayıp göğsüne bastırdı, çok yıllar önce yaptığı gibi ıslak dudaklarını boynunda, omzunda, kulak memelerin de gezdirmeye başladı. Her şeyiyle güçlüydü. Yüreğinde yıllarca büyüttüğü özlemin kapıları açılmıştı Nergis'e. Kendini susuzlukla bıraktı.

XXVI

Özgür'ün evine taşınmadı Nergis. Bu konuda, nedenine tam da varamadığı bir direnç oluşmuştu içinde, aşamıyordu. Coşkuyla seviştikleri o gecenin sabahında Özgür'ün yalvarmaya varan isteği de, daha sonraki günler yinelediği üstelemeleri de bir şeyi değiştirmedi. Gündüzleri, genellikle Özgür'ün evinde oluyorlardı. Çarşı pazar dolaşıyorlardı birlikte. Yemekler yapıyorlardı, evi toparlıyorlardı. Sevişiyorlardı sık sık. Geç vakit çoğu kez birlikte geliyorlardı Nergis'in evine. Sonra Özgür gidiyordu; ilk

gecenin dışında, kalmasına da izin vermedi Nergis. Üç beş gün içinde yerine oturmuş gibiydi bu düzen. Özgür de alışıyordu artık; çalışmaya değilse bile ön hazırlıklarına başlamıştı. Tuvaller gerildi, boyandı. Çerçeveler kesildi. Vidalarını bulup sehpayı onardı, avluya kapının içine kurdu, büyücek bir tuval taktı. Boya tüpleri döküldü ortaya. Fırçalan, paletleri temizleyip tartar gibi yokladı eliyle. Yıllar öncenin doğal ortamına dönmüştü her şey. Bir şey doğal değildi yalnız. Sık sık kendini denetleme gereğini duyuyordu Nergis; bir eksiği vardı, bulamıyordu bir türlü. Bu değil miydi istediğin? Buydu. Bir şey dediğim var mı benim? Ne diyeceğini bilmiyorsun da ondan. Bilmiyordu. Bir şeyler aranıp duruyordu yalnızca. Hep böyleyimdir ben. Özgürüm, mutluyum, çalışmalara da başlarım yakında. Tijen'den gelen telgrafa da pek sevinmişti. İki roman postalıyorlardı. İstediğine önce başlayabilirdi. Yayınevi bir an önce bitirmesini diliyordu. Yeni bir dizinin ilk kitaplarıydı bunlar. Haftası dolmamıştı daha Özgür'ün eve geldiği gecenin, bir sabah uyanınca, her şeye kanıksanmış buldu kendini. Özgür'e gitmeyeyim de biraz okuyayım bugün. Orda okuyamaz mısın? Okurum da... Okurdu da, Özgür'e gitmek gelmiyordu içinden. Görmek bile gelmiyor!.. O kadar da değil. Gecikirsem damlar nasıl olsa. Onun için mi gitmiyorsun? Öyle bir şey düşündüğü de yoktu doğrusu. Bugün de gelmese... Bir süredir aradığı, peşinden koştuğu şeyi yakaladı yakalayacaktı da uzanıp tutmaktan korkuyordu sanki. Dalıp kaldı yatakta. Direnip yadsımaklı varlığını önleyemediği sıkıntılar kıpır kıpır dolanmaya başlamıştı içinde. Ne gereği vardı şimdi bunların!.. Kalktı, bahçeye indi. Kahvaltı etme isteği de duymuyordu. Dün de zorla yiyordum. Sağlığımı mı yitiriyorum? Bir şeyim yok. Kaçıp durma öyleyse; adını bul, söyle!.. Sıkıntı sadece. Herkese olur... Küçükorospular ne güzel çiçek açmış... Nasıl güldüydü domuz Korhan bu adı İbraam'dan duyunca. İbraam kızarır. Sonra da o gün yukarı çıkmıştık da bıraksam şuracıkta deli gibi kanepede sedirler vardı daha. Yağmurlardan kararmış tahtasıyla çıplak kerevete baktı. İlişti kıyısına. Yanlış yapmış bile olsak sonunda doğruyu bulmamıza yaramışsa niye üzülelim? Laz derdi bunu sık sık. Doğru ama. Vardığımız doğruların olup bitmiş yanlışlara gücü yetmiyor bazı. E, o da doğru da, senin asıl söylemek istediğin? Bir şey yok, yağmur başlamasa gene. Asıl söylemek istediğim... Bir şey söylemek zorunda mıyım? Akıp gidiyor yaşam. Mutluluk da bata çıka yüzüyor işte.

Söyledin sonunda. Çürük bir tahta parçası gibi sulara kapılmış mutlulukla nereye varılır? Nereye varmak istiyorsun? Bunu bilsem!.. Daha da mı öğrenmedin? Kolay mı? Öğrendiklerimizi benimsemek sorunu var bir de. Diret istediğin kadar. Önce bir koyu kahve yapsam kendime gelirim belki!.. Mutfağa yürüyordu ki Özgür girdi bahçe kapısından,

— Günaydın, dedi. Nerde kaldın? Yürüyecektik bu sabah...

— Haa, yorgunum, dedi Nergis. Kahve içer misin? Yaklaştı, öpmek istedi Özgür.

— Dur, dedi Nergis şöyle iteler gibi. Bir ağrı var başımda. Ağrımıyordu başı. Mutfağa girdi, cezveyi koyup su kaynattı.

İki fincan neskafeyle dönünce durgun bekler buldu Özgür'ü. Tahta sedire ilişmişti, gözleri çiçeklerdeydi. Kahveyi görünce anımsamış gibi,

— İçmeyeceğim ben, dedi.

Ses çıkarmadı Nergis. Senin tepkin de bu! İçme... Sedirin öte başına oturup kahvesini yudumlarken suskun, düşünceli kaldılar ikisi de. Bir şeyler mi değişiyordu? Değişecek doğal ki, değişmeden olur mu? Mezarlıkta bile var değişme. En büyük değişme ölümle başlıyor.

— Çizdim biraz bu sabah, dedi Özgür.

— Öyle mi?

Kahvesini yudumladı Nergis, bir şeyler söylemesini bekler gibi baktı. Özgür susup kalmıştı gene. Uzanıp bir yaprak kopardı yakındaki saksıdan. Sararmış yaprakla oynamaya daldı.

— Neye çalışacaksın?

Anlamamış da yinelemesini bekliyormuş gibi doğrulup baktı Özgür. Nergis de kaldı bir süre,

— Şey, dedi. Bir baş çiziyorum... Şöyle...

Bulamıyordu aradığı sözcükleri. Bir kaynaşma olmalıydı içinde. Tam bulacağı anda bulamıyordu gene!.. Bir baş... Şöyle... Kalktı.

— Gidip biraz bakacağım ben... Şey... Demek gelmiyorsun...

Boş fincan elinde Nergis de kalktı,

— Gelmeyeceğim, dedi. Dinleneceğim bugün... Sen çalış bakalım... Yarın sabah görüşürüz...

Yürüyecekken gene duraladı Özgür, yüzü karışmıştı,

— Yarın sabah mı? dedi.

— Yarın sabah. Evde her şeyin var. Yapayalnız şöyle dinlenmek istiyorum bugün... Güle güle... Sağ ol Özgürcüğüm anlayışlısın!..

Hiç de öyle görünmüyordu Özgür. Döndü dönecekti kapıdan çıkarken. Ardından bahçe kapısını sürgüledi Nergis. Bir yükten kurtulmuş gibiydi. Mutfağa girip peynir ekmek atıştırdı bir iki. Bir baş çiziyormuş. Fatoş'un başını çiz... Nerden çıkardı bu baş çizmeyi? Yarın görürsün ne başı olduğunu!.. Devenin başı!.. Ne soğuk... Yatak odasına çıkıp oturdu pencere önünde, dönüp içerisini gözden geçirmeye başladı bir bir. Korhan'la ilk geldiğimiz gün şurda... Çekip gitti... Ne yapacaktı gitmeyip de?.. Kurcalayıp bozacakmışım elime geçirdiğim oyuncağı. Bozmadım işte. Daha çok oynamak da gereksiz artık. Bitti! Neymiş biten?.. Biten şey... Kalkıp giyindi çabucak, çıktı evden. Kentin ara sokaklarına dalıp başıboş yürümeye başladı. Şu küçücük kentte ne çok sokak varmış bilmediği, görmediği. Hele arka mahalleler... Tavukların, horozların, keçilerin, koyunların, yalınayak çocukların ortaklığındaki toprak sokaklar; bakımlı, bakımsız bahçeler arasına serpilmiş ak kireç badanalı evler. Kapılarından, pencerelerinden çiçekler, yapraklar sarkan kuleli taş yapılar. Yemşeyil mandalina bahçeleri. Çitin kıyısında, alaca bir inek dik dik baktı Nergis'e, önündeki ota eğildi. Tek kollu bir adam geçti eşek üstünde. Kentin dışına çıkan yolda develer vardı. Kayrak taşları yüklemişlerdi. Elmas taşıyormuş gibi yukardan bakarak salına salına gidiyorlardı. Konacık sapağına gelince durdu. Yorulmuştu. Bir taşa oturup denize, uzaktaki kente baktı bir süre. Serindi hava. Bulutlar indi inecek. Birden, demin eşek üstünde giden tek kollu adam takıldı kafasına. Balıkta mı kopmuştur kolu, dinamit atarken. Var burda öyle kolu bacağı gitmiş. Süngerde de vurgun var. Zayıf, sarı benizli sandaletçiyi anımsadı, vurgundan nasılsa kurtulmuş. Sırım gibi delikanlıymış, süngerciliğe başladığında. Belden aşağısını güçlükle tutuyor şimdi. O talihli gene. En ilkel araçlarla çalıştırıyorlar; vurgun yedin mi kurtulma olasılığın yok gibi. Derinlere daldın mı, birden çıkmayacaksın su yüzüne! Vurgun yersin!.. Çok mu derinlere daldım ben?.. En acısı da eli boş dönmek... Dinlenmeliyim. İyice dinlenmeliyim... Aksona yaptın mı korkma; biraz geç de olsa masmavi gökle birlikte yaşam başlar bütün ışıltısıyla. Korhan da böyle düşünüyordur bence... Korhan mı? Kalktı, iki bin yıllık zeytin ağacının bulunduğu taşla çevrili zeytinliğe baktı bir süre. Gidip görsem mi bir daha? Yüzyıllar boyu oturup yerleşmiş ağaç. Öyle dalacaksın derinlere daldın mı? Kökleri kim bilir nerelere vardı? Fırtınayı niye umursasın? Doğanın yasalarına saygılı oldun mu korkuya gerek kalmaz; bizim de yasalarımız onlar... Büyük bilim adamının baskısı

dedikleri bunlar olacak meyhanedeki... Korhan'dan sık sık duyduğum... Bu yağmur da başlayamıyor bir türlü. Bir başlarsa... Başlarsa başlasın. Boşansın üstüme. Daha çabuk arınırım belki. Aceleye kalkışma gene. Suyun dibindesin daha; ağır ağır... Vurgun yemek istemiyorsan. Bir aksona da Özgür'de yapmalı!.. Hani bugün gitmeyecektin. Artık gidebilirim. Dalgın yürüyüp geçti sokakları. Bahçe kapısına geldiğinde şimşekler çaktı; derinlerde gökgürültüleri gezindi. Girdi bahçeye, eve yaklaştı. Bugün kimle yatıyorsun Özgürcüğüm? İnan ki kılım kıpırdamayacak. Oda kapısı açıktı; tuval, palet, boya tüpleri dağılmıştı avluya.

— Özgür!

Eğilip odaya baktı camdan, kimse yoktu. Bir yere gitmiş bu; ev boş. Çizdiğin baş bu tuvalde mi Özgürcüğüm? Yaklaşıp eğildi, merakla baktı tuvale. Loş avluda belli belirsiz çizgileri çıkarmaya çalıştı. Bir yüz var... Gözler... Çevresinde de... Neye benziyor bunlar? El değil mi? El... Eller... Bir de ayaklar var burda... Başparmak bu... Topuk... Ne bu böyle? Ne demek istiyor bu oğlan. İlk kez kalkışıyor böyle şeye. Hele çıksın bakalım!.. Doğrulup yürüdü, çıktı evden. Damla damla düşen yağmur altında sevinç dolmaya başlamıştı içine. Nedeni? Ne bileyim? Özgür'ün evde olmaması bile bir neden... Eve gelince yağmur boşalmıştı. Bahçe kapısını sürgüledi. Çıkıp kapandı odasına. Gazeteleri okudu. Edebiyat dergilerini karıştırdı. Bahçe kapısı vurulup zorlandı gece, hiç oralı olmadı. Kimdi acaba? Kimse kim. Aksonadayım; nasıl çıkarım yukarı!.. Çevremi kuşatmış bulanık kirli su, yosunlar, çirkin köpekbalıkları. Açık havaya dönüşü beklediğim için gene de güzel her şey. Yarın erkenden Özgür'e gidip... Kimin yüzü o çizdiği? Bir de onu konuşuruz. Son aksona bu gece. Erken saatlerde dalıp gitti uzandığı yatakta. Geç vakit gözlerini açıp şaşkın bakındı, uyudu gene. Uyandığında sekizdi. Uyumak buna derim işte! Acıkmıştı, kalkıp koşmak geliyordu içinden. Kahvaltıdan sonra, bahçeye çıkıp çiçeklere baktı. Çiğler altında parıltılı yeşil yapraklarıyla gülüp duruyorlar! Küçükorospular da yunup arınmış geceki yağmurla. Oh dünya sizin! Kirlendik mi, hiçbir yağmur arıtmıyor bizi! Sokaklar ıslaktı; küçük su birikintileri kıyılarda. Gene bulutlar var, tam boşalmadı. Bir başladı mı... Başlasın; ben de çalışmaya başlayacağım nasıl olsa. Hiç çıkmam evden. Gerekirse telefon ederim İbraam'a filan, getirirler istediklerimi. Dün gece kapıya vuran İbraam mıydı? Teknenin bir derdi vardıysa gene!.. Bahçeye girdiğinde Özgür'ü tuval önünde çalışırken buldu. Sevindi doğrusu. Eski Özgür bu.

Başını kaldırıp baktı Nergis'e, görmemiş gibi işine döndü gene. Boya karıyordu palette. Gerçekten eski Özgür.

— Günaydın!..

— Günaydın, dedi Özgür mırıldanır gibi. Fırçayı tuvale uzatmıştı; başka şey girsin istemiyordu araya. Yoksa küslüğe mi kalktı bu? Kötü mü? Yoo, daha iyi belki de... Yaklaşıp arkasına geçti Özgür'ün, tuvale baktı. Karalar, kırmızılar, sarı turuncu çizgiler... Yüz denmez daha...

— Kim bu?

Durdu; duymamış gibi önündeki tuvale bakıp kaldı Özgür. Fırçayı uzattı, yüze dokunacak gibi yapıp çekti hemen. Kaldırdı başını, görmüyormuş gibi Nergis'e baktı bir süre,

— Bilmiyorum, dedi.

Sonra gene resme döndü, uzattı fırçayı, küçük küçük dokunmaya başladı yüzdeki sarılara. Nergis mutfağa döndü,

— Kahvaltı ettin mi? dedi.

— Seni bekledim...

Beni mi beklemiş? Bir şey demeden mutfağa geçip çayı koydu. Kışın, yağmurlu havalarda mutfakta yedikleri masayı hazırlamaya başladı. Biraz sonra Özgür gelip oturdu. Bardaklara çay boşaltırken,

— Ben kahvaltı ettim, dedi Nergis. Bir çay içeyim.

Kahvaltı etmiş olmasına takılmış gibi gözlerini Nergis'e dikmiş, bakıp duruyordu Özgür. Bakar, ne var şaşacak? Birlikte kahvaltı, sevişmenin en duygulu göstergesi değil midir! Ona bozuldu çocuk. Ne aranıp duruyorsun yüzümde Özgürcüğüm? Saklayacak hiçbir şey yok senden, göreceksin. Su yüzüne çıktım artık. Başlıyordu ki bahçe kapısı açıldı birden. Koca bir paketle Fatoş girdi. Kim gelse canı sıkılacaktı Nergis'in. En az bu karıya sıkıldım gene. Tutamadı güldü de. Karı, bohçasını alıp tam vaktinde yerleşmeye geldi!.. Yardımcı olayım da sevinsin şunlar. Tedirgin bakakalmıştı Fatoş'a Özgür. O hiç oralı olmadı, gülümseyerek yaklaştı,

— Günaydın, dedi. Oldu perdeler. Sakız gibi yapmış çocuklar... Takıverelim...

Bir şey demeden önündeki peynire, reçele döndü Özgür. Üst kat pencereleri perdesizdi günlerdir. Yıkatmaya verdiğini söylemişti Özgür. Fatoş'a diyemedin. Ah sen ne aptalsın Özgürcüğüm! Ben Muhtar Bey'le Berrin Hanım'ın botta sevişmelerini seyrettim on dördümde; bu da sorun

mu? Fatoş'un güvenli, doğal davranışı Özgür'ün içine kapanık görünümünü göze batırıyordu. Çayını bitiren Nergis'e,

— Yardımsız takmak güç, dedi Fatoş. Sizin bitti galiba... Doğal bir gülümsemeyle kalktı Nergis.

— Telefona gitmem gerek, dedi. Hemen eve döneceğim... Siz yapıverirsiniz...

Özgür başını kaldırdı, ne diyeceğini bilmeden bakıp kaldı. Yenememişti şaşkınlığını... Nergis, Jale Hanım'dan yürüttüğü meşin ceketini aldı sandalye üstünden,

— Hoşça kalın!..

Ağır ağır yürüdü, bahçe kapısını usulca kapayarak sokağa çıktı. Sevinç vardı içinde. Üstünden yük atmıştı. Eve gelip odaya çıktığında daha da yeğnimişti. İyice su yüzündeyim artık yüz yüzebildiğin kadar. Yanımda da o hamsi azmanı Laz!.. Laboratuvardan çıkarabilirsen!.. Abartma!.. Doğayı, yaşamı onun kadar sevebiliyor musun sen? Ben mi? Sen!.. İstersen ötekiler... Karanlıkta körebe oynamıyor o. Yordamla değil, gerçek tutkusuyla seviyor. Doğaya da, yaşama da saygısı var. O alçakgönüllü sevgisi par par yanan bu ateşten kaynaklanıyor... O par par yanan ateş sana da sıçradı mı? Ağzında sakız gibi, hamsi azmanı Laz diye... Aptallaşma!.. En kızdığım anda bile Korhan'ı düşünürken... Ürpermişti. Merdivenlerde ayak sesleriyle doğruldu. Bekliyordun değil mi? Onun için kilitlemedin kapıları. Bu kadar çabuk beklemiyordum. O mu? Oydu. Merdivenlerden çıkıp girdi odaya, Nergis'in karşısındaki sandalyeye oturdu. Sararmış gibiydi. Baktı bir süre,

— Seninle konuşmak istiyorum, dedi.

Konuşalım Özgürcüğüm, vakti geldi. Sinirlilikle bir iki kımıldadı Özgür. Duramadı, kalktı, pencereye yürüdü, dönüp arkasını duvara yasladı, saplantılı bakışını gene dikti Nergis'e,

— İstanbul'a gidelim! dedi.

Şaşırmıştı Nergis. Gülümseyecekti, tuttu kendini. İstanbul'a mı? Özgür diyor bunu. Sessiz bakıp duruyordu Nergis, açıklama bekler gibi. Özgür önemli engeli aşmış, durulmuştu. Ağır ağır geçti deminki yerine, sırtını sandalyeye dayadı, Nergis'e baktı,

— Korkutma beni artık, dedi. Sensiz oldum mu... Boğazına bir şey takılmış gibi durdu. Bitirmedi tümceyi...

Söylesene!.. Bensiz oldun mu?.. Ben söyleyeyim istersen. Hiçbir şey olmaz Özgürcüğüm! Alışıyor insan... Binlerce Nergis var dünyada. Binlerce Özgür var. Korhan bile vardır.

— Korkulara gerek yok, dedi Nergis. Güçlüsün artık... Benim olmamla bir şey değişmez...

Sessizliği Özgür bozdu,

— Kendimi biliyorum, dedi. Sağlıklıyım. Kazandım. Bunu sen yaptın. Eskiden söyleyemezdim bir türlü. Öyle istiyordum ki...

Durdu, yutkunur gibi yaptı,

— Seviyorum seni, dedi.

Ses çıkarmadı Nergis. Öyle uzağındaydı ki bu sözcükler. Ne onurlanma, ne öç alma duygusu. Seni sevmiyorum deseydin de aynısı olacaktı Özgürcüğüm.

— Kapıyı çarpan sendin değil mi?

Ne diyor bu? Haa, şu Fatoş'la çiftleştikleri gün... Gülümsedi Nergis. Özgür sarsıldı, toparlanıp dikeldi gene de,

— Her şey yeniden başladı burda, dedi. Bu odada!.. Evlenelim göreceksin... Eski Özgür değilim ben... İnan bana!

Evlenmek mi? Bunalmış gibi doğruldu Nergis,

— Anlıyorum seni, dedi. Eski Nergis değilim ben de... Değiştik... Seninle birlikte ben de iyileştim Özgürcüğüm... Sen de bana inan. Sana borçluyum. Taş atıyorum sanma, üzülürüm. Ben de apaçık konuşuyorum senin gibi... Seni sevmediğimi öğrettin bana. Hanna'ymış, Fatoş'muş boş bunlar... Sen de bilirsin. Kırılma... Coşkulu etimiz konuştu mu, doğrular bulanık oluyor... Bak şimdi ne güzel... Daha güçlüyüz...

Gözleri pencere dışında, dalgındı Özgür. Pis bir yağmur vardı camlarda. Nergis söyledikleriyle mutluydu. Gerçekleri söyledim. Söylenince daha iyi ortaya çıkıyor doğrulukları. Sevmiyorum seni Özgürcüğüm, bağışla beni. Seni iyileştirme çabam kendimi iyileştirmeydi aslında. Biliyor muydun bunu? Şimdi söyledim işte, o zaman bilmem çok mu gerekliydi. Gerçekler yaşanmadıkça nerden bilinir?.. Şu kara sakalların, geniş alnın, çevresine acılı alayla şimdi daha da güvensiz bakan gözlerin, katılıkla öğretmeye çalıştığın duyarlığın düşümde değil artık; sen de gerçeksin. Başka gerçekleri yeğleyebiliyorum şimdi. Aşılmaz sandığım bir engeldi. Bu kadar kısa sürede buraya vardığıma ben de inanamıyorum bazı. Bakma öyle. İnan ki öç almıyorum senden.

— Korhan var değil mi?

Soru değil bildiriydi Özgür'ün sözleri. Ses çıkarmadı Nergis. Baktı sadece. Yok mu sanıyordun? Ben de öyle sanmıştım Özgür'cüğüm. Başını önüne eğdi Özgür, gözlerini yerde bir yere dikti, saplantılı kaldı bir süre.

— Biliyor musun? dedi. Tutuklandığımda, hücrede en çok düşündüğüm oydu. Dediklerini anımsadım bir bir... Kızıyordum da... Ama haklıydı... Olmuyor işte burda... İstanbul'a gidip orda çalışmayı deneyeceğim. Gene de beni sevmediğine inanmıyorum. Biraz geçsin, gene konuşacağız seninle. Büyük kentte daha kolay çizerim belki. O pis yüz, büyük kentte. Biz buralara saklanıyoruz... Orda güçlüyüz oysa... Bizden biri gibi dolaşıyor buraya geldi mi onlar da. Umursamıyoruz... Kapıp götürüyorlar, parçalamak için... Canavarı ininde vuracaksın... Korhan'la konuşacağım ben de... O yüzü bir çizeyim... Göreceksin...

Nergis’i etkilemişti söyledikleri. Sessiz, dalgın kaldılar bir süre. Özgür kalktı, ikircikli sallanır gibi Nergis’teydi gözleri,

— Sevişmeyecek miyiz artık? dedi.

Kızgınlığını güçlükle tuttu Nergis. Ne diyor bu? İlle de kovulman mı gerek?

— Bir daha sözünü etme bunun, dedi Nergis. Yardımıma da gereksinmen kalmadı...

Nergis’i duymamış gibi odada bir iki adım attı. Döndü,

— Perdeleri o karıdan istemedim ben, dedi...

Gülmek geldi Nergis’in içinden. O karıya perdeleri verdin diye koptuk Özgürcüğüm!.. Bitti artık!..

— İyi oldu, dedi Özgür, bir daha da uğramaz...

Onu da kovdun demek. Mutlu ettin beni!.. Kaç süre sonra konuşursak konuşalım kolay anlayamayacaksın. Geç de olsa anladım ben. “Bu karı” ya da “şu karı”, senin gibi güçlü erkeklere yararlı olacaklar bir süre, sonra böyle kovuvereceksin!.. Bak ben seni kovamıyorum. Güçsüzüm de ondan!.. Saygım var sana; bu saygım artsın istiyorum. Deli geçmişimsin sen benim!

— Çalışalım artık, dedi Nergis.

Kalkıp masa üstündekileri toparlar gibi yaptı. Gitmesi için kalkmıştı. Özgür dik dik baktı,

— Ankara’ya gitmeyeceksin değil mi? dedi. Buradasın... Umut ışığı vardı gözlerinde. Dönüp baktı Nergis. Acıma duydu.

— Ayrıntı bunlar, dedi. Dinlenmem gerek. Sen de çalış. İstanbul’da mı olur, burada mı, en iyi sen bilirsin. Dediklerine katılıyorum. Korhan haklıydı... Öyle çok iş var ki bekleyip duran... Pirzola yaptırmıştım, sana da vereyim istersen. Ateşe korsun hemen...

Yanıtını beklemeden yürüdü. İndi merdivenleri. Dolaptan pirzolaları çıkardı, yarısını bir plastik torbaya koyup arkasından gelen Özgür’e uzattı. Kapıda durmuş, donuk bakıyordu Özgür. Gülümsedi Nergis; uzanıp yavaşça bir öpücük kondurdu Özgür’ün yanağına,

— Güle güle, dedi. Sabah kahvaltıya gelirim belki. O yüzü öyle merak ediyorum ki. Başarılar...

Özgür ağır ağır uzaklaşıp da bahçe kapısını kapatınca ardından bakan Nergis hiç beklemediği bir eziklik duydu. Dönüp mutfağa girdi, tabureye oturdu, dalıp kaldı bir süre. Barışıktı içiyle; gene de bir eksiklik, onarmak isterken kırıp döktüğü sanısı vardı içinde. Kendini bildiğinden bu yana

geleduran yaşam şeridini, bugüne varan bütünlüğü içinde denetlemek istiyor, beceremiyordu bir türlü. Öç alma için yapmadığın kesin mi? Bu oğlandan mı öç? Bu oğlandan!.. Daha kötüsü, Korhan'dan belki... Ama niye? Küçükken de böyleydi; karışık saçlarını anneannesi sık tarakla açmaya kalkınca tepinir, ortalığı yıkardı. Acıdan!.. Şimdi duymuyor musun? Daha kötüsünü, acının ötesinde bir şeyi, içinde yerleşip kök saldı sandığı şeylerin, sütdişleri gibi bir iki sallanmayla dökülüverdiğini duyuyordu. Hem de istekle ısırdığı anda. Çok çabuk oldu. Şımarıktım, doğru dürüst taratmazdım ki saçlarımı. Kalktı fincana çay koyup ağır ağır odaya çıktı. Yağmur bardaktan boşanıyordu. Pencere önünde bir süre dışarlara baktı. Yağmur altında kararmıştı bahçe. Bitkilerin, çiçeklerin, ağaçların kararma umrunda mı; suları kana kana içmenin tadını çıkarıyorlar, öç alıyorlar güneşten. Deli gibi sevdikleri güneşten. Sen de öyle yapıyorsundur küçükorospu! Sanki niye bu kadar imrenirmişim size? Niye bitmesin artık? Bu eziklik de geçecek. Mutfakta olduğumdan bile daha güvenliyim şurda. Günler değil, saatler değil, dakikalar bile sürükleyip götürüyor yol açıksa. Eziklik önleyemiyor görmemi: Yol açık... Geçip gidiyor işte bu karanlık yağmur. Bir gün Korhan'la sağanağa tutulmuştuk Keçiören'de; kötü ıslattı bizi, geçip gitti!.. Bir konsere yetiştikti. Ne güzeldi. Uzandı yatağına, saatler saati akşam olup karanlık basıncaya dek o güzelliği yaşadı. Islaktı bütün giysileri de. Yavaş yavaş kurudu!.. İnip bir şeyler yedi mutfakta, gene çıktı. Silip atmıştı içindeki ezikliği. Gitmeyeceğim Ankara'ya. Bir süre kalmam, durulmam gerek. Yalnız mı? Bilmem ki... Birlikte belki de. Telefonu yazdırdığında on birdi. Önce kanallar bozuk dediler. Sonra bağladılar. Korhan'ın sesini duyunca çılgınca bir sevinç dolaştı içinde. Tuttu kendini. Soluk soluğa koşmak bitti artık.

— Merhaba, dedi... ?

— Merhaba!..

Sustu. Diyecek şey bulamıyordu.

— Kapatıyor musun? dedi Korhan. Bitti mi?..

— Saçmalama, dedi tersleyerek.

Niye kızıyorum bu adama ben? Nasıl söyleyeceğim şimdi? Alay eder.

— Sen kapatırsın belki bu kez.

Gülmeye benzer bir ses çıkardı Korhan,

— Söyle de uzatmayalım öyleyse, dedi.

Başladı bile domuz Laz. Söylemeyeceğim.

— Dinliyorum!
— Dinliyor musun gerçekten?
— Seni dinlemediğimi hiç anımsamıyorum.
Bir sensizliği yaşadılar telefonda göz göze. Bu bekleyişle yüreklenmişti Nergis,
— Şey diyecektim, dedi... Seni seviyorum ben...
Yüreği korkuyla sıkışmıştı. Bir anda daha da yaklaştı sessizlik, kuşattı Nergis'i. Ilıktı, sevecendi. Üsteledi gene de,
— Kapatsana, dedi. Niye kapatmıyorsun? Çok mu kızdın bana?
— Sana hangi gün kızmadım ki? Durdu, gene bir sessizliği yener gibi,
— Haklıydın, dedi Nergis.
— Bir daha söyler misin?
— Söylerim.
Neyi bekliyor bu adam? Suskun.
— Ne vakit geliyorsun? dedi Korhan.
Sevinç yok mu sesinde bu adamın?
— Gelmeyeceğim, dedi Nergis. İzin ver bana; bir süre dinlenmek istiyorum.
— Ben de, dedi Korhan. Artık ben de istiyorum dinlenme.
— Yakınma mı bu?
— Sen gel istersen, dedi Nergis. Birlikte dinlenelim...
Sessizlik acı geldi bu kez. Gelir mi hiç?
— Nasıl istediğimi nerden bileceksin?
Titremek değil bu; rengi başkaydı Korhan'ın sesinin. Dokusu belki. Hiç duymadımdı. Demek bu adam da...
— Yoo, dedi Nergis, eskisi gibi değil. Daha kolay anlıyorum... Bir engel yoksa...
Bitiremedi. Üstelemek yok.
— Sen kızacaksın bu kez de... dedi Korhan. Alaylıydı sesi... Çekingenlikle ekledi,
— Bir hafta sonra, dedi. Deneme bitti. Journal of Applied Physicels bekliyor yazıyı. Bütün çalışmalar uçar gider yoksa...
Güldü Nergis,
— Kızmıyorum, dedi. Haklıydın dedim ya...
— Yinele öyleyse...
— Seni seviyorum, dedi, çok seviyorum. O ki geleceksin...

Durdu. Öyle duygulanmıştı ki güçlükle ekledi,

— Gel... Gel artık!..

Bir sessizlik oldu gene, sonra Korhan'ın alaylı sesi duyuldu.

— Zaten hep uykumu kaçırırsın, dedi. Yarın da beşte kalkacağım.

Duraladı, Nergis'in bir şeyler demesini bekliyordu. Ses çıkmayınca, Yinelememi istiyor musun benim de? dedi.

— Evet!

— Senin de haklı yanların vardı, dedi aynı alaycı sesle. Seni seviyordum, hem de şimdiki kadar... İyi geceler. Biraz da senin uykun kaçsın!.. Anlatırsın sonra...

— İyi geceler... Gel, olur mu Korhancığım?

— Geleceğim...

Telefon kapanmıştı. Sinirli kaldı birden. Söyleyeceklerim vardı daha. Duyduğu sözcüklerle baş başaydı; yaşam boyu tatmadığı şeyler dolanıyordu çevresinde. Korhan karşısına dikilmiş, bıyık altı gülüyor gibiydi. Demek her şeyi biliyordu bu domuz Laz. Çocukları da kendine benzer bunun!.. Uyku bastırmıştı. Yağmur arttıkça artıyordu dışarda. Gidip yatağa uzandı. Yorgundu. Öyle mutlu yorgundu ki...

XXVII

Akkonak kalabalıktı. Sokaklarda tek tük tanıdıkların görüldüğü kentin bu boşalmış günlerinde bu kadar çok insanın nereden çıkıp toplandığına şaştı Nergis. Ankara'dan, İzmir'den yeni yüzler vardı. Bir de çok sayıda, hiç görmediği yabancılar. Jülide Hadi'nin günlerdir ağırladığı konukları, artık ev sahibi görünümündeydiler. İrlandalısının yanındaki Hanna da dolaşıp duruyordu ortalıkta. Birlikte gidiyorlarmış cumaya. Akkonak gene İzzet Hadi'ye kalacak... Türkçeden çok yabancı dil duyuluyordu nerdeyse!.. İngilizce, İtalyanca, Fransızca... Arapça bile vardı. Bahçeyi geçer geçmez karşınıza çıkan, kalın, taş direklerin bekleştiği büyük mermer salonda üçer beşerli gruplar özel giysileriyle dolaşan garsonların taşıdığı çeşidi yiyecek tepsilerine uzanmayı unutmadan ellerinde içki kadehleriyle konuşuyorlar, söyleşiyorlar, gülüşüyorlardı. Salonda başlayan ilk çekingen mırıltılar, içki tüketimiyle birlikte gelişip uğultuya dönüşmüştü.

Her yıl, daha öncelere, yağmurların başlamadığı günlere rastlayan bu ayrılık şölenlerinde bahçeye masalar kurulurdu. Jülide Hadilerin bu yıl kentten ayrılışları hayli uzamıştı; günlerdir sürüp giden yağmurlar olmasa

da bahçede kalınamayacak kadar serinlik basıyordu akşamları. Masa kurulmamış olması çağrılı sayısının daha da geniş tutulmasına olanak sağlamış görünüyordu. Nergis'le Özgür geldiklerinde salon dolmuştu. İzzet Hadi karşılamış, onları birlikte görmekten duyduğu mutluluğu özentili biçemince dile getirmişti. İzmirli bir tanıdığı koluna asılıp pencere yanındaki bir yabancı gazeteciye doğru sürüklemese, bu konuda can sıkıcı daha epeyce söz üretecekti belli ki. Özgür durgundu. O kesin konuşmayı yaptıkları birkaç gün öncesinden beri, Nergis'i kaygılandıran bir ölçüde, gün günden artan bir durgunluktu bu. Bunalımlı bir arayışla resme kapanmadan geliyordur belki de; ille de seni yitirmesine bağlamaya ne gerek var? Bağlamıyorum ki... Hem kaygılı, hem kuşkuluydu gene de. Resimden başını kaldırınca saplantılı bakışla gözlerini bir üstüne dikişi vardı Özgür'ün, ne gülümsemekle, ne uyarma çabasıyla söyleyiverdiği sözcüklerle, dakika boyu durumunu değiştirtemiyordu Nergis. Elinde olmadan, ürpertiler, ürküntüler geziniyordu içinde. Benim yüzümü arıyor bu!.. Postadan çıkan, Tijen'in gönderdiği iki Fransızca romana da doğru dürüst başlayamamıştı daha; şöyle karıştırıyordu ara sıra, Korhan'daydı aklı. Gelsin bir; onunla konuşmadan hiçbir şeye başlayamam artık. Bir süre sonra Ankara'ya döneriz. Laboratuvarı bekliyor onun. Ben de orda bir iş düşüneceğim artık. Yine Fakülte olur belki de... Danıştay'a filan; uğraşacağım bu heriflerle. Dayanamamış dün gece gene Korhan'ı aramıştı, yanıt vermemişti telefonu. Erkendi biraz, dönmemişti. Sonra arayayım dedi, uyuyakaldı. Öğlene doğru kalkıp otobüs terminaline gitti, Ankara arabasına bakındı. Belki de çıkar. Böyle sürprizler yapar o bazı. Çıkmadı. Düş kırıklığı duyacaktı nerdeyse. Sanki adam söz verdi. Akşam Özgür uğrayıp almıştı Akkonak'a gitmek için. Yolda Korhan'ı sordu birden. Gelecek mi? Haftaya filan, dedi Nergis tedirginlikle. Kızdı da tedirginliğine. İlişkimi kesmem mi gerek yoksa bununla? O da saçma geliyordu. Saçmadan da öte, çirkin. Şurda birkaç hafta sonra kendiliğinden kesilecek. Özgür'ü de düşünmemiz gerek. Sağlığını korumalıyız. Yoksa çok mu güç bir işe kalkıştık?.. Çekildikleri direk dibinde, dalgın içkisini yudumlayan Özgür'e baktı. İçimde niye yıkıldı bu adam? Korhan'la birlikteyken tattığım güven, bütün karşı duyguları yıktı içimde, yalnız onu değil. Yeğlemenin bilincine geç vardım biraz, o kadar. Benim de haklı yanlarım vardı! Eski alışkanlıkları denemek, elden geçirmek gerekti bu pörsümüş duyguları aşabilmek için. O da uzun sürmedi. Yıkılmak da değil; ben bir solukta geçip

gittim oralardan; onlar belki de yerli yerindedir gene!.. Sen ne domuz Laz'sın, benim koca erkeğim! Beni, bana kazandırdın; senden esirgeyecek neyim olabilir artık? Seninle ancak böyle yan yana gelebilirdik. Artık hep haklı olacağız birbirimize karşı, insanca mutluluk böyle üretilir. Bunu da senden duymuştum bir gün. Niye hep ağır işledi kafam? Yılların pisliği dolanmıştı ayaklarına kolay mı? Elime geçirdiğim oyuncağı da bozmadım işte aptal Laz!.. Yanında öyle bir işe koyulacağım. Sen de şaşacaksın!..

— Niye bu kadar uzaktan bakıyorsun bana?

Toparlandı Nergis. Özgür'ün suçlayan bakışıyla karşılaşmıştı. Ne yanıt vereceğini bilemedi. Daha mı yakın olacaktık?.. Sana bakmıyordum bile oysa. Bir şey demesine kalmadan Özgür, dönüp geçen garsonun tepsisinden bir votka daha aldı. Bu üçüncü oluyordu. Kaygısını belli etmemeye çalıştı Nergis. O da yeniledi içkisini. Düşe mi kapılıyorum bu oğlanla yeni ilişkilerimiz için. Gün günden eski Özgür oluyor bu. Hem de hızla. İyileşiyor!.. Sessizliği nasıl bozacağını düşünürken Jülide Hadi yaklaştı birden. Ellerini sıktı; sevgi, sevinme tümceleri sıraladı. Birazdan Mister Johnattan Higgins'le tanıştıracakmış Özgür'ü. Amerika'nın en tanınmış galerilerinden birinin danışmanı, ünlü bir resim eleştirmeniymiş. Bu sabah gelmiş o da. Özgür'ün resimlerini göstermeyi çok istermiş.

— Gece; konuklardan sonra gideriz belki de, dedi. Olur mu?

Niye olmasın?.. Başını eğdi Özgür. Jülide Hadi, başka konuklarıyla ilgilenmek için ayrıldı. Delişmenliği, şımarık zengin tavrıyla uyumlu kısıtlamasız konuşkanlığı, budalaca snopluğunu örtecek kadar sevimli yapıyordu kadını. Parasal olanaklardan kaynaklanan bir sevimlilik!.. Boyalı kızıl saçları, bol makyajlı yüzü bile, alışıp da, gülmemeniz için gerekli süre geçti mi, bu küçümsenebilecek sevimliliğine bir şeyler katıyordu. Türkçeyi de iyi öğrense altı dili tam biliyor denecekti. İngilizce, Fransızca, İtalyanca, Almanca, Arapça... Kahire'de, Beyrut'ta beş yıl kalmış. Soylarında da Araplık olabilir. Leningrad'da Hermitage Müzesi'ni gezerken Rus dilmaçla rahat tartışamadığına kızmış, Rusça da öğrenmeye kalkmıştı son yıllarda. Puşkin'lerin Tolstoy'ların dili, diyordu, yazık ki Bolşeviklerin elinde! Siyasal görüşleri kaba biçimde açık seçikti. Özgürlere uğradıkları bir gün söz oraya gelince,

— Devrimciler elimizdekilere göz dikmişler, dedi. Zırnık vermem.

İzzet Hadi'ye bakmayın, bonkörlük gösterisi yapıyor ya, o benden cimridir... Hiçbir şeyini vermez o da... Sanata bağlıyım her şeyimle.

Devrimciler daha mı iyiye kullanacaklar benim elimden alıp da?

Kocasıyla ilişkileri, sanat hobby'sine parasal destek sağlama sorununa da bağlanamazdı. Kendi varlığının kocasından aşağı kalmadığı söylenirdi. Akkonak'a bazı yıllar uğrayıp bu yıl da olduğu gibi çoğu kez erken dönen, kırmızıya çalan sarı benizli iriyarı belki Musevi kökenli bir Amerikalıydı Mister Hadi!.. Akkonak'taki bahçıvanın buluşuydu bu Mister Hadi! Mister Burgsteiner adını bir türlü becerememiş de, bir gün... Kahkahalarla gülmüş Mister Hadi!.. Yes... Yes... I am Mister Hadi... All right All right... İzzet Hadi anlatmıştı bunları. Enişte Bey'in babacan demokratlığına örnekti. Anımsadığı gereksiz şeylerden sıkılmış gibi şöyle bakındı Nergis. Islanmış saçlarını eliyle sıvazlayarak Haberci girmişti salona. Yağmur duracak gibiydi; artmış gene. En dipteki pencere yanına bir göz attı Haberci. Yüzünde bir değişiklik oldu sanki. Nergisleri selamladı başıyla, o yana doğru gidip dipteki direğin altında söyleşiye dalmış tanıdıklarına katıldı. Gözü takılmıştı Nergis'in. Haberci aralarına karıştığı bu tanıdıklardan çok, arkasında söyleşen dört kişiye ilgi duyuyordu sanki, belli etmemeye çalışarak. Kim bunlar? İkisinin arkası dönüktü. Öteki ikisinin yüzünü görebiliyordu Nergis. Yabancı yüzler. Bir ara Jülide Hadi uğradı gene. Bir iki sözcükten sonra ayrılıp başka konuklara geçti.

— Sıkılmadın mı?

Gülümsedi Nergis. !

— Bilmem, dedi yöresine kızmış gibi bakan Özgür'e. Nergis'e döndü Özgür,

— Hadi gidip bir yere oturalım da... İçelim filan, dedi... İçelim sözünü bir boşluğu doldurmak için kullanmıştı. Gidip bir yere oturalım, dedikten sonra şaşalamış, ne isteyeceğini bilememişti birden. Ne istediğini biliyordu Nergis onun! Güldü,

— İçiyoruz ya!., dedi... Hem dur bakalım, seni birilerine tanıştıracak Jülide Hadi...

Kızgın baktı Özgür; bir şey diyecekti, demedi. İçkisini yeniledi. Sıkılacağını bilerek gelmişti Nergis. Hele ilk anların soğukluğu daha da tatsız olur böyle. Giderek ısınır ortalık. Gülünecek, gerçekten kızılacak şeyler çıkar ortaya. Eksiği var da!.. Tepsilerde sıcak yiyecekler dolaştırıyorlardı. Birbirinden çekici hepsi de. Bu İzzet Hadi, gerçekten Lezzet Bey!.. O düzenler her şeyi. Garsonu durdurup mantarlı, kuşbaşı etlerden aldı, Özgür'e de koyacaktı, elinde tabakla duyarsız gibiydi Özgür.

Şaşırdı. Ne oldu buna? Özgür, gözlerini, demin Haberci'nin ardındaki dörtlüye dikmişti. Arkası dönüklerden biri çekildi aralarından, öte yanda söyleşen başkalarına karıştı. Adamı tanır gibi oldu Nergis. Ankaralı... Kim? Çıkaramadı. Arkası dönük ötekine takılmıştı kafası. Sürekli konuşan adam, bir ara pencereye bakar gibi dönünce, yandan onu da tanır gibi olmuştu. Onu da çıkaramıyordu bir türlü. Özgür'e baktı. Yontu gibiydi; gözlerini kaskatı çakmıştı o yana. Haberci'ye bakıyor belki de!.. Yok canım, başka bir şey bu...

— Ne oldu?

Duymamıştı sanki Özgür. Biraz sonra aymış gibi,

— Kim şu adam? dedi. Sırtı Haberci'ye dönük...

Demin pencereye bakarken yandan görünmüş, karşılarındakilere sürekli bir şeyler anlatan adamı soruyordu.

— Çıkaramadım, dedi Nergis. Sanki tanıyacağım da... Yeteri kadar aydınlık değildi salon. Bol lamba var ya, voltaj düşüklüğünden belki. O köşe de iyice loş. Direk de giriyor araya, yaklaşsak mı? Özgür, gözleri sırtı dönük adamda, o yana doğru ağır ağır yürümeye başlamıştı bile. Haberci görmüştü, gülerek karşıladı Özgür'ü

— Sizi rahatsız etmek istemedim, dedi. Buyrun... Özgür'le Nergis çoğu tanıdık kalabalığa yaklaşırken Halikarnas Zerzevatçısı diye takıldıkları, bitkiler üstüne şiir yazan ünlü bir ozan da sokulmuştu aralarına. Bir sıcaklık içinde karşılıklı söz atmalar, iğnelemeler, yumuşak taşlamalar, gülüşmeler başlamıştı hemen. Kentteki yeni arsa durumunu, fiyatlarını filan takılmak için soruyorlardı ozana!.. Bu konulara ilgi gösterir mi ozan dediğin!.. Tam o sıra İzzet Hadi, Haberci'yi çekip bir şeyler söyleyerek kapıya doğru götürünce ardındaki üç kişi, direği siper etmiş gibi konuşan adam da, daha iyi çıktı ortaya. Önce gene anımsayamadı ya, sonra birden tanıdı Nergis. İrfan Serhan'dı. Özgür'e baktı, gözler adamda, taş gibi dikilip kalmıştı.

— Kim bu adam?

Boğuktu sesi. Bir düşte sayıklıyor gibi sormuştu. Ne diyeceğini bilemeden kalmıştı Nergis de... Banu'nun kırık dökük sözleri, Özgür'ün acı öyküsü birbirine dolanmış iki ateş şeridi gibi akıp geçiyordu kafasından. Bu adam İrfan Serhan... Bu adam... Önemli olan Özgür burda. Ne olacak şimdi?

— Bir avukatmış sanırım, dedi sesini doğallaştırma çabasıyla. Titremesini önleyemedi gene de. Boğazı kurumuştu. Bir yudum aldı içkisinden.

Sıkıldım, gidelim diyecekti. Korkuyordu Özgür'den. Niye korkuyorum sanki? Anlamsız... Ozanın bir sözüne çevredekiler kahkahalarla gülüyorlardı. Öyle dışındaydılar ki Nergis'le Özgür'ün.

— Avukat mı? dedi Özgür.

Sesi daha boğuktu. Toparlandı Nergis. Kolundan tuttu Özgür'ün,

— Avukat, dedi. Şöyle oturalım istersen...

Duvar dibindeki sedire doğru çekti yavaşça. Gözlerini İrfan Serhan'dan ayıramıyordu Özgür. Tam oturuyorlardı ki konukları tek tek karşılayıp ilgilenmek görevini bitirmiş Jülide Hadi yanında uzun boylu bir adamla yöresine bakınırken gördü bunları,

— Sizi arıyorum ben de, diye yaklaştı. Mister Higgins'le tanıştırayım... Gelin!..

Özgür'ün elinden tuttu, gene bakınıp arandı. Demin yanındaki uzun adam, İrfan Serhan'ın konuştuklarıyla, ilk karşılaşmanın sevinci içinde gülüşerek el sıkışıyorlardı. İrfan Serhan'ı da tanıtmışlarda adama. Aynı sıcak el sıkışmayı onunla da yineledi. Jülide Hadi sürükler gibi çekip aralarına soktu Özgür'ü de; İngilizce,

— İşte size sözünü ettiğim sanatçımız, John! dedi. Yapıtlarını görünce övgülerimizi sönük bulacağınıza inanıyorum. Özgür...

Dazlak kafalı, kızıla çalan suratlı, kırmızı kemer burunlu Mister Higgins, Özgür'ün yakaladığı elini sevinçli gülücükler içinde sıkarken, Jülide Hadi, işi eksik yaptığını anımsamış gibi Özgür'ün peşi sıra gelen Nergis'e döndü birden; Özgür'ün koruyucu meleği diye tanıttı, bu güzel bayanı da!.. Psikiyatrist. Öteki Amerikalıyla da tanıştırıyordu, Mister... Mister... Değil adlarını duymak, yüzlerini bile göremez olmuştu Nergis. Gözü, aklı Özgür'deydi, İngilizce konuşmalar arasında uyurgezer gibi bakan Özgür'de. İrfan Serhan'a tanıtmamıştı Jülide Hadi. Sıra kalmamıştı daha doğrusu. İrfan Serhan uzanıp şaşkın, kaskatı kalmış Özgür'ün elini sımsıkı tuttu, cansız eli salladı bir iki,

— Nasılsınız? dedi çabucak.

Kırk yıllık yakını gibiydi. Böyle oyunları oynamaktaki becerisine güvenerek bakıyordu Özgür'e.

— Sakal iyi gitmiş yüzüne, dedi birden...

Yüreği duracakmış gibi atıyordu Nergis'in. İşte bu!.. Çizmek için kıvrandığı yüz bu. Başkası olamaz. Ele verdi kendini. Budala it. Yıllardır sakalsız ben bile görmedin Özgür'ü... Haydi Özgürcüğüm, vur şunun kafasına bardağı. Ne var bunda korkacak? Korkmuyorum. Senin hakkın bu. Çizdiğin o kanlı eller, ayaklar arasında yılan gibi sürtünüp kaybolan bu çizgilerdi. Ben bile tanıdım. Bu utanmaz yüz işte... Bu... Bir koluna Mister Higgins, bir koluna Jülide Hadi girmiş ilerdeki kadınlı erkekli yabancı birilerine doğru götürüyorlardı Özgür'ü. Haberci, İzzet Hadi sokuldular. İngilizce, Türkçe sürüyordu söyleşi. Şaşkın kalmıştı Nergis. İzzet Hadi, ünlü bir mimar, İrfan Serhan konuşuyorlardı. Evler bahara bitermiş. Senatör Evleri'nden söz ediyorlardı. Karaincir'e yakın... Yarı bitmiş bir ev varmış. Orda kalıyormuş İrfan Serhan. Yağmurlar da başlamış. Bu yağmurlar geçer geçmez, daha bir iki ay rahat denize girilebileceği konusunda güvence veriyorlardı Haberci de, İzzet Hadi de. Buralar böyleydi... Cennetti. Mutlu gülüyordu İrfan Serhan. Yılların yorgunluğundan söz ediyordu. Ancak dinleniyormuş. Amerikalılar gene gelmeyi çok istiyorlarmış. Suudi Arabistan'da ünlü birkaç gazetenin muhabiriymiş Mister... Öteki de İtalya'da bir firmanın temsilcisi. Mister Burgsteiner'in eski dostları... Akkonak'ı övmeye başladılar bir ara... Mimar övgüsünü bilimselleştirme çabasındaydı. Bahçeye açılan avluya tahta kepenkler koymak iyi düşünülmüş ya, dayanıklılık açısından çam olmalıymış belki... Yandakiler Halikarnas Zerzevatçısının bir şakasına kahkahalarla gülüyorlardı. Uğultu iyiden iyiye artmıştı salonda. Nergis'in gözü, ilerdeki direğin yanında, kadınlı erkekli konuşanların arasında aynı donuk dikilmişliği içinde duran Özgür'deydi. Birden şaşkın kaldı. Kıvranır gibi iki kat olmuştu Özgür. Elini karnına bastırıyordu. Bir de acı inilti geldi kulağına Nergis'in. Karışmıştı orası. Salonun öteki yanlarından da bakışanlar, yaklaşanlarla bir anda kaynaşmaya başladı Özgür'ün çevresi. Fırladı Nergis, Jülide Hadi, doktor aranıyordu çevreye seslenerek. Nergis varıncaya dek birileri kucaklayıp salonun yanı başındaki bir küçük odaya aldılar. Nergis girdiğinde doktor, Özgür'ü sedire yatırmış, eliyle karnına, midesine bastırıyordu. Yüzü kül gibiydi. Bacaklarını karnına çekmiş kıvranıyordu. Suratı acıdan katılaşmıştı. Gözlerini kapatıyor, bağırmamak için güç tutuyordu kendini belli ki. Oda kalabalıklaşınca doktorun isteği üzerine, herkesi çıkarttılar dışarı. Nergis kalacaktı bir ara, sonra o da çıktı. Koridorda, kapı önündeki Jülide Hadi öyle üzgündü ki... Yemek zehirlenmesiyse, skandaldı bu. Bir

kez de Los Angeles’ta otelde olmuştu böyle bir olay. Hem de toptan... Yedikleri dana eti bayatmış meğer. Hangi yiyeceklerden almışlardı Nergis’le Özgür? Yoksa içkiden mi?.. Kapı açılıp da doktor, Özgür’ün sinirsel bir mide spazmı geçirdiğini söyleyinceye kadar sürdü bu kaygıları. Geçmiş olsuna girip çıktı odaya Jülide Hadi, öteki konuklarına koştu hemen. Özgür’ü tanıyan, hastalığında da birkaç kez yoklamış olan doktor bir süre dinlenmekle düzeleceğini söyleyip salona geçti. İzzet Hadi, Haberci, öteki tanıdıklar da (Fatoş da görünmüştü bu ara) geçmiş olsun dileklerini içeri girmekle girmemek arasında ikircil duran kapıdaki Nergis’e bildirerek gittiler nedense. Yalnız Haberci’nin yüzünde, gerçek nedeni kendisinin de bildiğini anlaştıran bir görünüm var gibi geldi Nergis’e. Koridorda kimseler kalmayınca kapıyı yavaşça aralayıp baktı. Sedirde sırtüstü yatmış Özgür, gözleri tavanda kımıltısız duruyordu. İyi gibi. Girip de kapıyı kapatınca aynı dalgın bakışlarını Nergis’e çevirip kaldı bu kez. Solgun yüzünde yer yer titremeler oluyordu sanki. Tiki filan yoktu bu çocuğun, Nergis yaklaştı sevecenlikle,

— Nasıl oldun? dedi...

Yanıtlamadan bakıp duruyordu Özgür. Biraz sonra kesin yargıya varmış gibi,

— Oydu, diye mırıldandı... O herifi..

Başını salladı Nergis. Onaylıyordu.

— Avukat demiştin!..

Avukatmış önceleri!.. İşkenceleri yönetir olmuş sonra. Doğruldu Özgür. Pantolon düğmelerini ilikleyerek kalktı. Ceketini giyerken kapıya yöneldi sessizce. Nergis durdu önünde.

— Nereye?

Gözlerini dikti Nergis’e,

— O herifi... dedi.

Kollarından tutup yavaşça sedire çekti Nergis,

— Gitti o herif, dedi...

Özgür’ü odaya getirirlerken İrfan Serhan’la Amerikalı gazetecinin salondan çıktıklarını görmüştü gerçekten de. Gidip gitmediklerini bilmiyordu.

— Yat biraz, dedi, Özgür’ü sedire oturturken; doktor dinlenmeni söyledi...

Uysaldı Özgür. Gözleri daldı gene,

— Elimi de sıktı it, dedi.

Gene bir seğirme oldu yüzünde, mırıldandı,

— Gitti demek!..

Nergis suskundu. Gitti ya!.. Tam vaktini nerden bileceksin Özgürcüğüm! Ya erken atılırsın ya da geç... Sen Korhan değilsin ki! Bu karşılaştırma bitmedi mi daha? Çoktan bitti. Gene de takılıyor işte... Karşılaştırmaktan korksaydım Korhan'a erişebilir miydim? Kapı vuruldu, açıldı yavaşça, İzzet Hadi girdi, ardından elinde bir fincanla garson geliyordu.

— Adaçayı, dedi İzzet Hadi gülerek. Sakın benden bilme. Doktor yaptırdı. İçsin, bir şeyi kalmaz dedi.

İzzet Hadi, herkese salık verdiği adaçayına Özgür'ün tepkisini bildiği için suçu üstünden atar gibi doktoru öne sürüyordu.

— Gene bizi korkuttun koca adam, dedi.

Garson fincanı bırakıp çıkınca o da pek durmadı. Özgür'ün dalgın sessizliğine saygı gösterisi gibi usulca çıktı odadan. İzzet Hadi'nin ardından kapıya baktı Özgür, kalktı yavaşça,

— Gidelim biz de, dedi. Çok bunaldım...

— İçmeyecek misin?

Dumanları çıkan fincana döndü,

— İçmeyeceğim, dedi, yürüdü kapıya.

Salondaki uğultu, kahkahalar, sevinçli çığrışmalar koridorlardaydı. Avluda tanımadıkları birileri giriyordu kadınlı erkekli... Her yıl gürültülü olur bunların şölenleri ya, gecikti de ondan mı, bu yıl da bir başka türlü. Panayıra dönecek nerdeyse! Salondaki uğultu durdu birden, keman sesi duyulmaya başladı. Polonyalı bir müzisyenden söz etmişlerdi, bir şeyler çalacakmış, odur. Durup kulak verdi Nergis, parçayı çıkaramadı. Yeni bir şey olmalı. Keman, usta işi gerçekten. Özgür yürüyüp çıkmıştı, peşi sıra yürüdü Nergis de. Ahmak ıslatan altındaki sokaklar parıltılı, taşlar kaygandı. Bir süre sessiz yürüyüp ara sokakları geçtiler. Tepecik Camisi'nin önüne vardıklarında yağmur durur gibi oldu, bir süre sonra artarak başladı. Nereye gidiyoruz, diye sorsam mı? Öyle dalgın gidiyor ki... Acılar içinde kıvranan deminki adam bu değil!.. İyi olacaktı resimlerini şu eleştirmenin görmesi. Gece geç vakit damlarlar belki. Jülide Hadi bu işi böyle bırakmaz. Eve erken göndermeli bunu. Heriflerin tümünün ne bok olduğu belirsiz ya, gene de yararlı olabilir Özgür'e. Nasıl karmaşık yumak! O gazeteci, o

sanayi temsilcisi Amerikalı. Karşılarında İngilizce dil döken İrfan Serhan. Onlarla dostluk içinde galeri danışmanı, eleştirmen. Jülide Hadi, İzzet Hadi... Daha kıyılarda, köşelerde fiskos eden bir sürü yabancı kişiler. Yerliler... Günlerce beklenen İtalyan dostlar. Onlar nerdeydi? Pencere önünde makarna gibi bir karı vardı, çevresinde de bir sürü tipsiz herif. Gülüşüp duruyorlardı. Bu kadar çeşitli yaratık bir araya toplanıp da nasıl bir kumaş dokurlar? Biz nesi olduk bu dokunun? Şok geçirdi oğlan İrfan Serhan'ı görünce. Geçirmez mi? Benim bile içime bulantı geldi. Ne rahatlıkla sıktı Özgür'ün elini... Niye çizmek istiyor o yüzü? Aramızda dolaşan ne İrfan Serhan'lar var. Tamam olduk; boşandı yağmur. Konuşmadan rıhtımda biraz ilerdeki Gurup Restoran'a koşup daldılar. Televizyonun karşısına sıralanmış, polisiye bir dizi seyrediyordu beş on kişi. Masalarda tek tük yiyip içenler. Deniz kıyısına yakın bir yere oturdular. Gelen garsona bir küçük rakı ısmarlamaya kalktı Özgür; Nergis diretti içmemesi için.

— Öyleyse sen iç! dedi Nergis'e. İçki içmeni de seviyorum senin...

Gülümsedi Nergis. Doğal karşılamış göründü, içinde kaygılar vardı oysa. Bir duble rakıyla peynir söyledi. Özgür'e de çorba. Şehriye çorbaları varmış.

— Hastaya çorba, diye takıldı Nergis.

— Hasta filan değilim, dedi Özgür.

Midesini ovalar gibi yaptı.

— Şuramda bir yengeç vardı, dedi. Bayılacağım sandım. Gevşetip çekti kıskaçlarını...

Garson öteberiyi koyuyordu masaya. Çorbadan dumanlar çıkıyordu.

— Sıcak sıcak iç, dedi Nergis... İyi gelir... Duymamış gibiydi Özgür,

— Herif de gitti, dedi dalgın.

Bir sessizlik oldu. Silah sesleri gelmeye başladı televizyondaki diziden. Yıldırım hızıyla. Kaya çarpıla koşan, dönüşler, frenler yapan, kulak, sinir tırmalayıcı araba gıcırtıları... Rakısından bir yudum alırken baktı, gözleri belirsiz bir yerde, dalıp kalmıştı Özgür.

— Gitmese ne olacaktı? dedi Nergis.

Sarsıp uyarmak isteğiyle açmıştı sözü biraz da. Sürdürdü.

— Tek tek öç alarak varılır mı bir yere? Gençleri bu duygusal çukura itiyorlar... Korhan'la da tartıştıktı, biliyorsun. Sen de karşısındır...

— Karşı olmam bir şeyi değiştirmedi...

Birden kesmişti Nergis'in sözünü. Yüzündeki seğirme gene çıktı. Bütün yüz kaslarında gerilme, titreme belirtileri vardı. Diretir gibi başını kaldırıp Nergis'e baktı. Kapkara bir kin vardı bakışlarında. Hiç açmasa mıydım? Doğal bakışlar değil bu. Doğal ne kalmış ki!..

— O herifin yüzünü gördün ya, dedi... Tıpkı öyleydi gene... Yere yığılmış bir insan yıkıntısıydım ben. Bana kimler bağlıymış? Kimden emir alıyorum?.. Gözümdeki bağ kayıp aralanmıştı. Bu yüz bana bakıyordu. Elimi sıkarken, sakallı yüzümden söz ederken bakışı neyse, aynı yüz. O zaman çöktüm. Bir insan böyle bakabiliyorsa... Kan, kas, kemik külçesine karşı bu yüzle dimdik ayakta durabiliyorsa, bitmiş bu işler... En kahpe savaşları duyduk, okuduk, gördük... İnan, bu değil...

Tıkanmış gibi sustu. Bitmemişti sözleri de aradığını bulamıyordu belli ki. Kımıl kımıldı dudakları. Bir bulut oturmuştu Nergis'in yüreğine. Değiştirsem mi konuyu? Hiç konuştu mu bugüne dek? Tıkama yolunu... Durulmuş gibiydi Özgür.

— Bu yüzü göstermek istiyordum, dedi dalgın gözlerle yöresine bakarken. İnsanlar... Herkes tanımalı... Kan, irin içinde nasıl bakıyor sana bu yüz, görüyor musun? Bunu anlatıyorum işte. Çizip boyamam gerek... Bunu yapıyorum...

Durdu bir, sonra aynı dalgınlıkla ekledi yavaşça,

— Ama yetmiyor bazı...

Sustu. Bir şeyler söylemek istiyordu Nergis. Yetmeli sana, demeliyim. Başarıyla çizip boyarsan... Daha bilinçle yaklaşırsan... Kaçmadan, bir köşelere sığınmadan... Gereksiz bir şey söylemek bu adama. Güç anlatmak. Anlaması da güç... Acısız da anlamak güç doğruları, acıyla da... Doğrulan sezinlediğini kendi de söyledi, ama birden olmuyor gene de... Yinelemek gerek belki... Salt acılarla, o acıların ürettiği bencil kinlerle... Duraladı. Televizyonda dizi bitmiş, haberleri veriyordu spiker. Ankara'da bugün bir saldırıya uğrayan... Taş kesildi birden. Ekranda spikerin yerini Korhan'ın resmi almıştı. Konuşma sürüyordu,

— ... Üniversitesi Fizik Bölümü asistanlarından Korhan İlyasoğlu'nu üç kurşunla vurup öldüren saldırganlar, bekleyen bir Murat arabayla kaçmayı başardılar... Bugün saat...

Elindeki bardak düştü Nergis'in. Kalkmak istedi kalkamadı. Bütün telleri çekip kopardılar yüreğinden. Karanlıkta mırıldandı... Olmaz... Olmaz bu...

XXVIII

Yaşadıkları, anımsadıkları, karanlık pencere camında birbirine karışmış görüntülerdi Nergis için. Sıkmıyordu camı; her şey birbirine daha çok karışacak!.. Delireceğim o zaman. Delirmekten korktuğundan değil... Korkmak mı? Korhan korktu mu? Kapkara kılcal damarlara bölünüp dağılıyordu cam, dipsiz karanlığa dönüyordu her şey. Sonra gene o karanlık camda ağır ağır biriken silik biçimler beliriyordu. Dünya bu; yolunu burda bulacaksın!.. Daha ben ilk adımı nasıl atacağımı bilmiyorum ki. Kapandığı bu odadan bile nasıl çıkacağını bilemiyordu. Gerek de yok ki böyle bir şeye... Kinin çiğnemiş gibi acıydı ağzı, birkaç yudum suyu bile güç yutuyordu. Uykuyu unutmuştu. Duvardaki aynaya yaklaşmaktan korkuyordu; biri bakacak ordan bana, suratıma her şeyi haykıracak!.. Kendini suçlama duygusu gittikçe artan ağılı bir tortuydu içinde. Başkalarını suçlamakla kurtulamazsın, sen de biliyorsun asıl öldüren kim O'nu!.. Acı da duymuyordu artık. Bir televizyon görüntüsüyle başlamış yazgıydı bütün olaylar. Neyi yapabilirdi? Öyle!.. Gurup Lokantasında, ekranda Korhan'ı gördüğü anda anlamıştı bunu. Kalkmış yürümüştü sonunda. Gözlerine kırık camlar bata bata, seyre başlamıştı yoluna çıkanları. Kolundan tutmaya çalışan Özgür'ü birkaç kez ittiğini anımsıyordu. Gözlerinde yaş mı vardı Özgür'ün? Sana ne oluyor be? Yağmur yağacak. Yağmadan olur mu? PTT görevlisi Ankara'yı bağlamadıysa bir nedeni var demek. Kanallar bozukmuş. Yalan. Bakışından belliydi adamın; her şeyi biliyordu! Gidin başımdan diyordu, siz mi kaldınız O'nu arayacak!.. Küçükorospular için bitti O. Yağmurlu taş merdivenlere oturup kaldığını anımsıyordu sokak üstünde. Bir kez daha itelemişti Özgür'ü. Bırak beni be!.. Sen kendini kurtar kurtarabilirsen budala!.. Ankara'ya gidip de ne yapacağım ben? İşte şoförler de biliyor, öldüren benim O'nu! Götürmezler beni!.. Ne yüzle çıkacağım karşısına? Seni bir daha öldürmeyeceğim desem inanacak mı? Kale'nin önünü anımsıyordu. Kambur Kaptan bekliyor bu ölüyü de! Öteki tekneler de gömülmesini bekliyorlar, dizilmişler yanı sıra!.. Burda ne işimiz var bizim? İşte kapanmış meyhane, çıkıyorlar. Özgürlüklerine saygılı olacağız bunların. Çarpılırız yoksa! Mutsuzlukları mutluluğa döndürür bunların özgürlükleri!.. Buraya sığınıp canlarını da kurtardılar. Kafayı tam bulmuşlar, özgür özgür nasıl da sallanıyorlar gece yarısı, yağmurlu sokakta... Bir büyük şişe diyor, üç de

duble... He he he... Hadi bir de işeyin şu sokağa, özgürlüğünüz tam olsun!.. Korhan yok artık. Bunlar yaşayıp gidecek. Domuz bir burjuva bencilliğinde kıçlarını dönmüşler. Ağır suçlamak, sövüp saymak, saldırmak geliyordu içinden. Bulantıyla durduğunu anımsıyordu sokağın başında. Şu ilerde gidenler var ya, sallana gülüşe... Birden görülen İbraam'ı anımsıyordu, sokağın alacasında bile kıpkırmızı gözleri. Benim evden geliyormuş İbraamcık. Televizyonda, diyor korka korka... Ben de gördüm İbraam. Bunlar var ya İbraam; bu hani Korhan demişti ki bir gün... Nerden bileceksin sen? Beni de o kurtardı bunlardan. Gerçekleri bir bir o gösterdi bana. Kalın kafalıyım ben. Çok güç anladım. Onun için vurdular onu. Ben neydim ki o olmasa?.. Çürüyüp kalmıştım bu heriflerin arasında... Para babalarının barmeni, şu ilerici, vurguncu mimarın... Cicili boyalara sığınmış şu kaçak ressamın... Ortalık kararmaya yüz tuttu mu, içinin karanlığı dışına vuran devrimci eleştirmen bozuntusu şu dangalağın. Sokağın ötesinden sesi geliyor bak!.. Havlar gibi gülüşü geliyor... He he he... Ben tek başıma iki büyük şişe... Şu sanatçı oyuncu diye... Bırak ulan, çekiştirme kolumu, siktir ol git başımdan sen de. Özgür müsün, ne bokun soyusun!.. Ağılı taş gibi yaşam boyu oturdun yüreğime, içimi kararttın... Tek sen misin işkence gören?.. Bir bardak bile vuramadın İrfan Serhan'ın başına. Bir parmak kızken beni soymasını biliyordun değil mi? Gene gözün etimde. Kusacağım sizleri gördükçe. O öldü, sana kaldım sanıyorsun değil mi orospu çocuğu?.. İbraam'ın kolunda ağır ağır yürüdüğünü anımsıyordu. Bahçeye sırılsıklam girdiklerini, merdivenleri çıkarlarken İbraam'ın ürkek bir kuş gibi titrediğini anımsıyordu. Bak İbraam, sen daha görmedin İstanbul'u, Tophane'ye git İstanbul'a varınca. Bir işçi yontusu var orda. Elleri yok. Daha dikildiğinde, bir gece, karanlıkta kırdılar ellerini. O elleri kıranlar kıydı O'na da. Senin de ellerini, bu güzel ellerini... Uzanıp dudağından öptüğünü anımsıyordu İbraam'ı... Niye böyle yaptığını bilerek öptüğünü... İçi kanayarak istekle öptüğümü... Soluk soluğaydı İbraam. Ağzı soğan kokmuyordu. Şaşkındı. Gözleri kıpkırmızı. Sımsıcak utanıyordu. İstediğini biliyorum İbraam; ne gereği var saklamanın? Ben bittim artık. Titriyordu İbraam. Dudakları titriyordu. Bıraktı İbraam'ı. Bu zavallı çocuğa yıkılmak niye. Nasıl taşır beni? Ben kendimi taşıyamıyorum. Yüreğindeki ateş parlayıvermişti yeniden. Kavuruyordu. Her şeyi yok etme duygusuyla yanıyordu içi. Sana yazık İbraam. İstediğin bu değil senin. Bana sokulma; hep ağlarsın... Başını iki eli arasına alıp utangaç, yaşlı gözlerine bakmıştı

İbraam'ın. Yenikti İbraam, hıçkırıklarını tutamıyordu. Ben nasıl da yanacağım? Odadan çıkışını anımsıyordu İbraam'ın. Merdivenlerden yorgun inen ayak sesini. Yavaşça çekilen kapıyı: Oda birden zindan kesilmişti. Duvarlara bakıp bütün sesiyle bağırmak, haykırmak geliyordu içinden. Çıldıracaktı. Karyolaya attı kendini, kapandı. Saatlerce, sabah ışıyıncaya dek boğulacak gibi hıçkıra hıçkıra ağladığını anımsıyordu. Sonra telefon başlamıştı. Kaç kez sövgülerle kovmuştu herkesi. Kim olduğunu bile sormadan. Jale Hanım'mış, Haberci'ymiş, İzzet Hadi'ymiş, Ankara'ymış... Yok olun tümünüz!.. Ben de yokum artık... İnip bahçe kapısını sürgülemişti... Kapı vuruldu, Nergis diye seslenenler oldu, uzandığı yerden kımıldamadı bile... Sonra gene telefon... Bırakın beni! Allah tümünüzün belasını versin... Artık ağlayamıyorum da işte. Kurudu gözpınarlarım. Açamıyordu gözlerini, cam kırıkları parçalayacak. İyice bulanıyordu her şey. Daldı. Sıçrayarak doğrulduğunda karanlıktı oda. Camlarda yağmur ışıltısı. Uyumuş muyum? Düşler görmüştü, seçemiyordu. Neler neler görmüştü oysa... Bir tek Korhan yoktu... Niye? Bilmiyor musun? Suçluyum da ondan... Suçlusun!.. Kalkıp bahçeye indi. Kapıda durup karanlıkta çiseleyen yağmura baktı. Şimşekler çaktı üst üste. Gök gürültüleri geldi. Radyodan şarkı sesleri geliyordu derinlerden. Ölümü düşünmeye başladı. Sisler de dağılmaya başlamıştı kafasında. Ayrıntılar çıkıyordu ortaya. Çözüm bu demek!.. Önce bir ip. Kuyudaki ip de olabilir... Kuyuda... Kuyunun dibindeki taş gibi... Ne çok yinelerdi bu dizeleri... "Boynunun borcudur fakat / Düşmana inat bir gün fazla yaşamak..." Tek başıma mı inatlaşacağım? Nasıl? Kiminle? Güçsüzdü. Yavaş yavaş gülünç de bulmaya başladı kendini... İçini gene o bulanıklık sardı. Gene o karanlık camda her şey. Sadece ölüm net, ölüm apaçık!.. O da gülünç! Ziya Usta sokakta oynarmış daha, komşuları Hâkime Hanım kendini astığında. Pencereden girip de merdivendeki ipte sallanan ölüyü görünce dili tutulmuş, günlerce konuşmamış.

Beni de ilk bu mahallenin çocukları mı görür? Türkü de yakarlar!.. Hâkime Hanım, Mefharet Hanım / Neden astın kendini? / Altın makas, gümüş bıçak ile / Doğradılar tenini... Nergis Hanım... Bugüne dek tanımadığı bir acıyla, umutsuz, umarsız bir gülünçlükle altın makas, gümüş bıçak altında parçalanıyordu yüreği!.. Döndü, ağır ağır çıktı merdivenleri. Yan odaya geçti, balkonun önüne oturdu. Gülünç acılık, gerçekleri saran buğuyu dağıtıyordu. Camdaki karanlık dağılmaya başlamıştı. Korhan

demişti ki bir gün... Sen nasıl Korhan olursun? Çalışacak laboratuvarın mı var? O çalışırdı... Ölüm yabancısı değildi onun; iyi tanıyordu. Böyle sen sarsılırsın ancak. Güçsüz, beceriksiz, dirençsiz... Ne yaptımsa onun gibi olmak için yaptım. Boşmuş... Hiç de derinlere dalmamışım oysa; herkesin yüzdüğü sularda yüzüyormuşum. Pis, kirli sularda. Bağışlar mı beni? Yağmur karanlığı aklamak ister gibi, arttıkça artıyordu. Yalnızlık iyiden iyiye serpilip boy atmaya başlamıştı içinde. Her şey ortadaydı artık. İsler silinip gitmişti ayna üstünden; kendini bütün açıklığıyla görebiliyordu şimdi. Bir kadındı. Kurtulmak için çırpınan bir kadın. Kavgayı kazandım sandığı anda, bir şeyini yitirmişti, yapayalnızdı. Yağmurlu küçük kentin kimsesizliği de üstüne çökmüştü bu gece yarısında. Kendine kıyan yargıç kadının öyküsü, o gülünç türkü giderek içini burkan bir tohumdu yüreğinde. Ölümü düşünmekten başka ne ilgin var o kadınla? Düşünüyorum.

Düşünüyordu. İyiden iyiye durulmuştu kafası. Bu karanlıkta böylesine bastıran açıklıktan ürkmüyordu. Kazandığına inanıyordu bunu. Acımasız bastıran olaylara tepkiydi bu ışıltı. Yüreğimin, kafamın çiğnenip ezilmeye karşı en doğal başkaldırısı. Didinip doğrulara varmaktan başka ne mutluluğumuz var, demişti Korhan. Karşı çıkmamıştım ki ben!.. Onu anladığımı kanıtlamak istedim. Tam yolun sonuna vardığımda... Yolun sonu yok ki... Öyle demez miydi o? Yol hep yeniden başlıyor. Biten biziz. Bitmemek için savaştığımız kadar insanız. Ölüm, hemen bitiverenler içindir. Korhan bitti mi? İçindeki ışıltı, dayanılmaz bir yalım oldu. Gözlerinden sessiz yaşlar inmeye başladı. Dün geceki ağlama değildi bu. Artık her şeyi bilerek ağlıyordu. Yanaklarından ağır ağır inen gözyaşları yazgısını çiziyordu sanki. Paris'teki yaşamı gözlerinin önündeydi. Hiçbir şey yüzünü kızartmıyordu. Küçümsüyordu kendini, o kadar... Küçümsemek de değil, acıyordu. Ne aradığını bilmeden soluk soluğa koşan, acılara batan biri buraya mı varmalıydı? Niye Fatoş olmadım? Jale Hanım, Jülide Hadi? Yargıç Hanım da olamam! Neden kafamdan atamıyorum bu kadını? Gülerek dinlemiştik öyküsünü. Şimdi de gülebiliyor musun? Yaşadığın ülkenin dramını yüklenmiş kadıncağız... Özgürsün demişler, eşitsin erkeklerle; al diplomanı. Kadınlar için on iki ay karanlık günlerinde bu küçük kent. Dolanıp duruyor erkek tilkiler. Doktoru, eczacısı, savcısı, bezirgânı... Haydi özgür ol bakalım Paris'lerde sürtmüş Nergis Hanım!.. Tavşanlı'dan geliyorsun. Bir küçük memur kızısın... Halkına sığınmış önceleri, yoksulca. Kuran okumuş yaşlı kadınların dizi dibinde. Hani

devrimler yapıldıydı ya, o halk... Bu da aydın!.. Bir tanedir Hâkime Hanımımız; namazında orucunda... Bir de kavga başlamış ki dışarda; kahveler, camiler ayrı. Demokrat'san bu yana. Halkçı'ysan öte yana!.. O zaman da o oyun var fukara millete. Kalktı balkonun önünden. Ayaküstü dikilip kaldı. Nereye varmak istediğini bulamıyordu bir türlü. Yürüyüp yatak odasına geçti. Gökten yere akan bir ırmağa dönmüştü yağmur. Aşağı doğru kirli çizgiler inmeye başladı duvarda, tavan akıyordu. Başladı mı günlerce sürer bazı. Tek başına oturup neyi bekler bir kadın. Yargıç da olsa... Yağmur saldırmış. Karanlık saldırmış. Erkek de istemeyecek. Aile toplantıları başlayınca Savcılarla, Hükümet Doktoru'yla, Eczacı'larla... Bir gramofon, bir bardak bira... Allahtan içkiliydi. Af buyur aaaabem, başladı millet: "Bu da bi garış ...mınnan yargıçlık yapacak da!.." Nasıl gülmüştü Korhan!.. Kızmıştım. Niye kızmıştım sanki? Gülümseyecekti, hıçkırık takıldı boğazına. Gözleri yanıyordu gene. Dişilik organı, en kesin kanıt yeteneksizliğe!.. İnandırılmışız da!.. Ona gülüyorum ya Nergisciğim, ona gülüyorum ya... Tutkuyla sevişmişlerdi o gece. Gene de diyemedim bir türlü. İki sözcük değildi ki sadece onun istediği. "Seni seviyorum." Özel bir yürek gerekti yalansız üretmek için; kavuştuğumda da kopardılar yüreğimi... Şimdi ne yapacağım? Belli değil mi? İçim kazınıyor işte. Gidip bir şeyler atacağım ağzıma. Kanar yoksa; ülser başlangıcı demişlerdi onikiparmakbağırsağı'nda. Er geç, çekip sürükleyecek gövdem. Çişim gelecek. Bağırsaklarımı boşaltmak isteyeceğim. Karnım acıkacak. Uykum gelecek. Yaşamış olacağım böylece. Peki, bu kafam, bu yüreğim? Hem de onlarla yapacaksın ne yapacaksan!.. Gövdenden ayrı mı onlar? Dolapta süt olacaktı biraz. Kalktı, hiç de yakışmayan bir iş yapıyormuş duygusuyla indi mutfağa. Çıkardı sütü dolaptan, bulanarak birkaç yudum içti, bıraktı. Başı ağrıyordu. İlişti tabureye. Kapı mı vuruluyor? Bahçe kapısı! Yağmurdan. Bu yağmur da geçecek. Bu baş ağrısı da... Sonra erkekler isteyecek beni. O iş için... Ben de isteyeceğim. O ki yaşıyorum... Bu kadar pis yükü niye taşımak zorunda olayım? Niye? Niye? Öteki yolu yeğleyebiliyor musun? Merdivende, ipin ucunda sallanıp... Gene iyi durumdasın Nergis Hanım!.. Kovabilirsin! Yargıç Hanım, Savcı'yla sevişince, Doktor'u, Eczacı'sı sıraya girip hak istemişler. Ne yapardı Tavşanlılı Mefharet, yolu yok, izi yok bu karanlık kentte?.. "Bodrum'un ekinleri erkenden bitti / Hâkime Hanım kendisini intihar mı etti?.." Hâkime Hanım'ı götürüp Tavşanlı'ya gömmüşler. Vasiyeti varmış: Daha on sekizinde sevgilisi ölmüş de, mezarını

onun yanına kazdırıp yıllardır bekletmiyor muymuş?!.. Soğumuştu ölümden. Kalkıp yukarı çıktı, yatağa girip uzandı sırtüstü, gözlerini kapattı. Yanda da Korhan yatıyor! Hep böyle yatar... Ne düşünüyordur şimdi? Elime geçirdiğim oyuncağı bozmadım değil mi Korhancığım? Yanlış şeyler yapmıyorum değil mi? Beni aptal bulmuyorsun artık!.. Soluk soluğa sana koştum ben Benim haklı olduğum yanlar vardı; sen tümüyle haklısın.

Uyanık olmamız gerek, yaşatmazlar seni!.. Buğdayı, balığı, süngeri çalanlar; kanı, teri, uykuyu, gözyaşını çalanlar; erkeği çalanlar kadını da çalacak!.. Kendini assan bile gülünç olursun... Uyumak istemiyorum. Öyle çok şey var ki konuşacak... Uyumuştu. Gözlerini açtığında şaşkın bakıp algılamaya çalıştı bir süre. Düşünde değil miydi Özgür? Korhan da gülüyordu. Bitez'de mandalina ağaçlarının arasında... Karşısındaydı şimdi. Gözleri halkalanmış, kara sakallar altındaki yüzü çökmüştü sanki. Bakışları ürkekti.

— Uyandın mı? dedi fısıldar gibi...

Ses çıkarmadı Nergis. Nerden geldi bu? Anlamış da kızmasını önlemek istiyormuş gibi açıklama gereğini duydu,

— Korktuk, dedi Özgür. Kapıyı kıracaklardı... Yan duvardan atladım ben... Balkondan girdim... İyi misin?

Suskun bakıyordu Nergis. İyi miyim? Ne biçim soru bu? Aptal da değildir bu oğlan... Başının ağrıdığını anımsadı. Geçmişti... Doğruldu. Gün ışığı vardı pencerede. Yağmur vardı. Bitmedi mi bu yağmur? Biter mi?

— Görüyorsun, iyiyim... dedi. Git şimdi!.. Kımıldamadan bakıyordu Özgür. Yalvaracak! Gözleri dolacak!

— Kovma beni artık!.. Biliyor musun ben...

Kekeler gibi kaldı. Yalvarıyor gerçekten de. Bu kadar değişmesine ne gerek var bu adamın? Sen değişmedin mi? Ben mi?.. Bunaldı. Uzandı yavaşça, başını yastığa bırakıp kaldı öylece. Gözleri tavanda, duvarlardaydı. Yeniden başlayacağını biliyordun her şeyin. İçindeki tortular neyi değiştirir? Yalnız sen değilsin ki, Özgür de var!.. Var, biliyorum. Neler var daha; bir bir saymam mı gerek? Güç olan karışmak bunlara. Biliyorum, o da olacak... Eğildi Özgür, uzandı, Nergis'in şilte üstündeki elini okşadı yavaşça, çekingenlikle,

— Hepimize saldırdılar, dedi.

Titrek, kısıktı sesi. Sürdürüp sürdüremeyeceğini kendi de bilemiyordu belli ki. Nergis'in tepkisiz suskunluğuyla yüreklenmişti. Dikelir gibi baktı,

— Sevindirmemeliyiz onları, dedi.

Duraladı. Bulamıyordu aradığını. Güvensizdi. Yüzündeki çöküntünün çizgileri derinleşti.

— Ne olursun bana inan artık, dedi kekeler gibi... Seni seviyorum... Önemli değil senin için, biliyorum... Ben de ölebilirdim. Daha iyi olurdu belki... Suçluyum ben de...

Tıkandı. Başını döndürdü yavaşça. Ağlıyor mu? Çok mu acı çekiyor?.. Yüreğinde sıcak bir şeyler dolaşıyordu Nergis'in. Sesi... Sesi böyle miydi bu adamın?.. Yan duvardan mı atlamış? Çok yüksek orası. Dallara tutunmuştur. Sormak geliyordu içinden. Özgür için sorun mu bu, nesini soracaksın? Eski Özgür artık... İnanmamı istiyor. İnansam ne olacak? Ben eski Nergis olamam ki... Kimse bunu istemiyor ki senden. Yürümeye başlamayacak mısın? Bu da yürüsün yolunca. Yürüsün... Telefon sesiyle irkildi. Özgür baktı Nergis'e, konuşacak mı gibisine, kımıltısız durduğunu görünce kalkıp gitti telefona, açtı. İzmir arıyormuş. Bekledi biraz. Jale Hanım'mış arayan. Döndü Nergis'e,

— Annen, dedi... Havaalanında...

Durgun bakıp başını salladı Nergis, konuşmayacağım anlamına... Duraladı Özgür.

— Telefona gelemiyor, dedi. Yooo... İyi de... Evet... Ben de... Vereceğim... İletirim... Size de... İyi yolculuklar...

Kesik kesik sözlerle kapatılan telefon yeniden sessizliğe bulamıştı evi. Gelip yandaki yatağa, Nergis'in karşısına ilişti Özgür. Sormasını bekler gibi baktı bir süre,

— Dışarı gidiyorlarmış, dedi... İsviçre'ye... İlgilenmediğini görünce, cebinden çıkardığı bir kâğıdı uzattı Nergis'e,

— Dün uğramış buraya, dedi. Kâğıt kapıdaydı. Tahtaya sıkıştırmış... Verecektim.

Islak kâğıdı yavaşça önüne bıraktı Nergis'in. Neymiş bu? Açıp okumak gelmiyordu Nergis'in içinden. Ne yazacak kaçakçı Jale Hanım? Vurdular vuracaklarını, soluk soluğa dışarı kaçıyorlar şimdi. İsteksiz açtı. Yapışmış katlı kâğıtta, tükenmezle yazılmış yazılar akıp birbirine karışmıştı. Okunabiliyordu. Gelmiş, bulamamış. Acele yurtdışına gidiyorlarmış. Korhan'a çok üzülmüş. Başımız sağ olsun!.. Dışardan yazacak. Ben de oralara gitmek istersem bildireyim. Sevinecek... Buralarda yaşanmaz oldu. Sakın büyük kente gitme, kalacaksan orda kal, diyor... Bankaya hesabına

para yatırdım. Öpüyor, öpüyor beni... Sağ ol anneciğim, sözünden çıkar mıyım senin?!.. Kaçakçı paradan bana da pay vermişsin. Bu ne? PS: “Muhtar’ın Ankara’da bir kliniğe yattığını duydum. Kalp krizi dediler! Babanla ilgilenirsin değil mi? Benim de geçmiş olsun dileklerimi söyle. Yine öperim Nergocuğum. Ne olursun, sen de bana yaz!..” Cansız gibi yanına bıraktı elini. Bilinçsiz oynadı bir iki, yere düştü kâğıt.

İçini çekip soluklandı nedense. Pek mi dokunaklı gelmişti Özgür’e? Nasıl yorumladıysa,

— Bağışla, dedi. Hemen vermeyecektim. Telefon gelince...

Anlamadan baktı Nergis. Neyi vermeyecekmiş? Bu kâğıdı mı? Niye? Muhtar Bey’in hastalığını duymamı geciktirecek! Çok incelmiş bu!.. Duyamayacağım ne kaldı benim? Ben de yatsam keşke bir kalp kriziyle! Sapasağlam benimki; gümbür gümbür. Acı duvarını aşmış hem de!.. Daha nice yıllar, neler çektirecek bana kim bilir... Jale Hanım var başımda, Muhtar Bey var. Sen bile varsın Özgürcüğüm... Ne gözlerini diktin gene? Boşuna yoracaksın çeneni. Benden sana hayır yok. Git bul birilerini. Hanna mı olur, Fatoş mu olur, bir yenisi mi? Kadın mı yok? Yalnız kalmazsın!.. Kadınlar, Yargıç Mefharet Hanım’ın öcünü alıyorlar şimdi bu kentte!.. Gençsin, yakışıklısın, sanatçısın!.. Yeşil gözlerine bir başka anlam, derinlik kazandırdı çektiklerin... Gizemli bakıyorsun!.. Hiçbir gün el atıp boş dönmedin ya; artık eskisinden de kolay senin için... Düşen kâğıdı eğilip aldı Özgür, katladı, bilinçsizce evirip çevirmeye başladı elinde. Önemli şeyler söylemeyi tasarlıyor. Camlarda yağmur sesi. Kâğıda oyunu bırakıp Nergis’e kaldırdı başını.

— Kızma bana, dedi Özgür. Seni anlıyorum... Kimseleri görmek istemiyorum ben de...

Durdu; söylese mi, söylemese mi?..

— Bir tek seni, dedi. Söyleyince daha da duygulanmıştı. Sesi titreyerek fısıldar gibi,

— Bir tek seni... yanımda görmek istiyorum hep...

Bakıp kaldı bir süre Nergis’in tepkisini ölçer gibi. Suskunluğuyla aldı gene,

— İkimiz de yaralıyız, dedi. Ben ölürüm tek başıma kalırsam...

Utanmış, onuru kırılmış da başkaldırıyormuş gibi kalktı birden, pencereye yürüdü. Arkası odaya dönük, yağmurlu camlara daldı. Sözleri etkilememişti Nergis’i. Bakıp duruyordu penceredeki Özgür’e. Beni ne

etkiler artık? Ölecek miymiş? Ölmesin!.. Bir yararı yok... Korhan öldü, bütün ölümler bitti! Seninle birlikte yıkılmayı nasıl göze alırım? Seni kurtaramam ki Özgürcüğüm. Beni sen mi kurtaracaksın?

— Bir süre gidelim seninle...

Dönmüş, Nergis'e bakıyordu Özgür. Yaklaşıp yatağın kıyısına ilişti. Dimdik baktı. Yukardan bakıyor gibi, kararlı.

— Aspat'ta kalalım, dedi. O eve gelmiyorsun... O evde ben de boğuluyorum... Burda da... kendimizi onarmadan başlayamayız... Güçsüzüz... Seni öptüğüm gün var ya Aspat'ta, o gün iyileştim ben... Ne olursun, kovma beni artık...

Gene onuru kırılmış gibi gölgelendi yüzü, başını önüne eğdi yavaşça. Yalvarış yoktu sesinde oysa. İçtendi. Sıkıldığını gösteren bir devinimle toparlanıp ardına yaslandı Nergis. Benden yanıt mı bekliyor bu? Kovmuyorum işte. Gitsin. Ben de kalkayım artık. O kadar çok şey var ki yapılacak. Doğru söylüyor; önce her şeyi onarmam gerek!.. Bıktım bu telefonun zırlamasından da... Telefona bakan Özgür'e,

— Bırak çalsın, dedi kaskatı... Koparacağım o teli...

Bir iki daha çalıp durdu telefon. Yağmur da durmuştu. Odanın sessizliği yağmurlu camlarla ıslaktı.

— Benden ne istediğini biliyor musun? dedi Nergis.

Yanıtlamadı Özgür. Suskun bakışıyorlardı. Gözlerini Özgür'den ayırmadan,

— Neyi onarırız seninle? dedi suçlar gibi.

Açık saldırıydı bu. Küçümseme de değil yadsımaydı... Ekledi yavaşça,

— Acıları mı? Onardıkça büyüteceğiz onları. Dayanabilir misin? Nasıl göze alacağız bunu?

Gözlerini pencereye döndürdü Özgür; Nergis'in kaygılarını bölüşüyor gibi dalıp kaldı. Başını yavaşça Nergis'e çevirdiğinde hüzün doluydu gözleri.

— O kadar mı umarsız? dedi.

Öylesine çocuksuydu ki soruşu, beklemediği kadar sarsıldı Nergis. Kaynağı ben miyim umarsızlığın? Niye bana soruyor? Nerelere vardığımızın bilincinde değilse neyi anlatırım? Ben sevmeyi öğrendim. Senin verdiklerinle yetinemem. Denemeye kalkınca neler yitireceğimi iyi biliyorum artık. Neye bakıyor bu? Örtü aşağı kaymıştı, taşkın göğüslerini

güçlükle sınırlıyordu. Yukarı çekti örtüyü yavaşça. Bir şey diyecek oldu Özgür, beceremedi. Kalkıp gidecekmiş gibi kımıldadı, vazgeçti gene. Döndü,

— Biliyor musun? dedi. Ölümden tiksiniyorum.

Gözleri Nergis'te, suskun bekledi bir süre. Meydan okumaydı belki de. Güvenle açıkladı,

— Oysa ne çok düşündüm. Hiçbir gün de güç gelmedi bana... Seni istiyorum... Aşağılıyorsun beni... Ben de suçladım kendimi. Şimdi nasıl bırakırım? Kolay mı sanıyorsun? Sen hep güç olanlara saldırdın. Biliyorum bunu. Ben de korkak değilim... Eşitlikse...

Durup arandı bir süre. Gözlerini ayırmıyordu Nergis'ten. Kızgındı. Acı doluydu.

— Eşitlikse, diye mırıldandı. Tek başına eşit olunmaz!.. Bunu sen öğrettin bana!.. Yolun en çetin yerinde izin vermeyeceğim beni bırakmana!..

Şaşırmıştı Nergis. Kızmayı da beceremiyordu. Sözcükler, kırık dökük tümceler ne çok şeyi kımıldatıyor bazı!.. Söz bende şimdi!

— Bak oğlum, dedi sertçe. Benden bir şey bekleme artık... Ölümden ben de tiksiniyorum. Düşler bitti. Yıkıldı yıkılacak, yorgunum, ama gerçekler bitmedi. Önce kafamda bir düzene koyacağım her şeyi. Biriktirdiklerim karışık biraz. Geçecek o da... Senin burdaki yerini göremiyorum daha. Sen de büyütme benim yerimi! Sevişmeye aç yeni yetmeler değiliz. Diyelim seninle bir sorunum yok. Saygım bile var... Dayanabiliyorum... Bu yeter mi?.. Ya hep seni suçlayacaksam?..

Sustu. Çarpıcı olmuştu sözleri. Duraladı Özgür, bir şeyler arandı. Gerilemek zorunda olduğunun bilincine vardı birden,

— İstemeyeceğin hiçbir şeyi beklemeyeceğim senden, dedi çabucak. Bu kadarı yeter bana...

Bu tez gerileme, belli ki büyük çabayla tuttuğu dengeyi de sarsmıştı. Gözleri doldu birden. Ne yapacağını bilemedi. Bakışlarını kaçırmayı bile beceremiyordu. Hıçkıracak gibi oldu, tuttu kendini.

— Görüyorsun, dedi acılı sesle, eşit bile değiliz. İstediğin kadar suçla beni, bırakma yalnız!..

İçinde bir ürperme dolaştı Nergis'in. Şimdi nasıl yola çıkacağız bu adamla? Artık bu da ağlıyor!.. Herkes ağlıyor bu odada. Kurtulmalı burdan... Yağmur gene mi başlayacak?..

XXIX

Güneşli günlerle başladı Aspat'taki yaşam. Çekip gittiğinde unutuluverir burda yağmurlar; bir daha gelmeyecek sanılır. Yağışlı havalar konuktur; ev sahibi güneştir burda. Havalar biraz daha serinleşmiş, günler biraz daha kısalmıştı, o kadar... Böylesine sevecen bir doğada bile, iki kişilik yalnızlığı bölüşmek, bir başına yalnızlığı taşımaktan daha ağır geldi Nergis'e. Dayanamayacağını sandı. Gecelerce uyku tutmadı gözleri. Korhan'la konuşuyordu ara sıra!.. Nergis'in yattığı iç bölümde sesler duyan Özgür yavaşça gelip kapıya dikilmişti ilk sabah. Yorgun yüzü sapsarıydı onun da...

— Günaydın, dedi. Bir şey mi istedin?

— Hayır, dedi Nergis. Ne isteyeceğim? Günaydın... Geliyorum şimdi...

İnanmaktan kaçıyordu Korhan'ın ölümüne. Haberci'nin getirip çekingenlikle tekneye bıraktığı, Korhan'la ilgili haberlere, resimlere yer veren gazeteleri usulca uzanıp almış, açıp bakmadan Adaboğazı'nda teknenin ardında köpüren sulara bırakmıştı. Aspat'a gitme önerisi de bu yüzden çekiciydi belki de. Birileri gelip öldüğünden söz edemezler. Bir sürü yalancıyla boğuşmak zorunda mıyım? Başarısı için yer vermişlerdir televizyonda da! Dürüst, üstün yetenekli bir bilim adamını ülke adına onurlandırdılar!.. Ruh sağlığını onulmaz biçimde yitirmekten korkmaya başlayınca birkaç gün uyku ilacı niteliğinde yatıştırıcı haplar aldı. Özgür'ün de kullandığı haplardı bunlar; o kesmişti artık. Uykusuzluk üst üste bindirince Özgür de almaya başladı. Oysa sınıra varmıştı o, almaması gerekirdi. İlaçları toplayıp önce saklamak istedi, sonra götürüp dereye attı Nergis. Savaşı göze alamıyorsak niye geldik buraya? ikimizde yarım sağlıklı sayılırız; iyi kullanırsak bir eder!.. Böyle diyordu ya, asıl çabanın kendine düştüğüne inanıyordu gene de. Hem kendimi taşıyacağım, hem de bu adamı. Korhan'sız olur mu? Deneyeceğiz. Yaşam boyu kalacak değiliz buralarda; kimsenin elini tutmadan yürümesini öğrenmemiz gerek. Kurallar yavaştan çıkmaya başladı ortaya. Çay kaynatıp yiyecek hazırlıyorlardı. Bağla'dan tekneyle gidip içme suyu getiriyor, birkaç yüz metre yukardaki komşuları çobanlardan süt alıyorlardı. Nergis'in umduğundan da çabuk, haftasında düzen tutturmuşlardı. Karaincir'e giden yol üstündeki bakkaldan, gereğinde bir şeyler bulup alabiliyorlardı. Yaşamı bölen belirli işlerin dışında, Özgür, girişe kurduğu sehpasında, Nergis okumaya çalıştığı kitaplardaydı görünürde. Aslında ne Özgür çalışabiliyordu istediği gibi, ne de Nergis doğru dürüst okuyabiliyordu: İki gözlü bir kulübeye kapanmış, birbirlerini kollamakla görevli, yarı küskün, kime küskün olduklarının belki tam bilincine de varamamış iki tedirgin kişiydiler. Birbirlerini ölçüyor, deniyorlardı sanki. Kim bir şeyler bulup çıkaracak, gerçek kimliğini önce kim koyacak ortaya? Geçerken durup Özgür'ün tuvaline bakıyordu Nergis; boştu yüzün yeri. Üst üste, sayısız boyayıp silmekten kirlenmişti. Bir gün de iki çirkin göz vardı o boşlukta, onu da sevmemişti. Bir şey demiyordu Özgür'e. Sorduğu yoktu onun da... Akşama, kaba fırça vuruşuyla kırmızı bir çizgi çekti gözlerin üstüne, bıraktı,

— Balığa çıkalım mı? dedi.

Balığa mı? Fırçaları, boyaları topluyordu Özgür.

— Çıkalım, dedi Nergis...

Oysa içerde uzanıp tatlı düş dünyasında yitmeyi düşünüyordu bir süre. Sağlıklı değil böyle yapmak. Biliyorum; olsun, bitirip tüketeceğim yasakları. Hiçbir sorunu çözümsüz geçiştiremem artık. Önce kafamın içinde bitirmek gerek... Kafanın içinde bitmez kızım! Kim bitirebilmiş? Neden sağlıksız olsun öyleyse?.. Kurmakla, hadi düşünmekle diyelim, bir yere varamazsın. “Düşünmek değiştirmez yaşamı.” İstersen bir de sen dene bakalım!.. Günbatışına yakındı çıktıklarında. Derenin kıyısındaki Zoka’ya inerlerken bir hışırtıyla duraladılar. Yılan olmasın!.. Yıllar önce, gene oralarda öldürdükleri yılanı anımsadı Nergis. Yılandan korkmazdı, bayılırdı renklerine; taşla ezilmiş ölüsüne bakıp,

— Ressam olacaksın!., demişti Özgür’e. Nasıl kıydın bu renklere?

Otlar arasındaki büyücek bir kaplumbağaydı hışırtı yapan. Durup bakakaldı Nergis. Dolup taşan bir duyarlık kaplamıştı içini. Türkbükü’nde İbraamlara giderlerken Korhan’ın anlamsız, tatsız tuzsuz gelen, tozlu yolda can sıkıntısıyla dinlediği sözleri, yüreğini kanatıyordu şimdi. Tosbağa derlermiş köyde. “Ola Korhan, bi daha da çıkma yoluma, kötü ederum seni...” Ben buna Korhan desem kızar mı?

— Korhan!..

Şaşkın, biraz da kaygılı bakan Özgür’ü görünce acı gülümsedi Nergis. Geldiler!., sanıyor oğlan... Öykü mü anlatayım şimdi sana? Biraz ilerdeki tekneye yürüdü. Peşi sıra gelip atlayan Özgür, kıyıya bağlı ipi çözerken, Nergis’e göz ucuyla tedirgin bakıyordu. Dereden sessiz çıktılar. Özgür motoru çalıştırmamıştı; gözleri, karşısında oturmuş, çevreye bakan Nergis’te, Bağla’ya doğru, siya siya kürekle götürüyordu tekneyi. Bir kez ilerde bir kaya dibinde oltayla ufacık bir kefal almıştı, balık olduğuna inanıyordu orda. Akyarlar’a doğru bir tekne gidiyordu açıklarda. Takma motorlu bir kauçuk bot Karaincir’den çıkıp Kocaburun’a doğru atıldı uçar gibi, kıvrıldı kayaları. Burundan bir balıkçı motoru döndü. Martılar inip çıktılar yandaki kıyılara. Yorgun, isteksiz bağrışıyorlardı. Kayalık sete dizilmiş birkaçı kuşkuyla sağa sola bakmıyor, Kocaburun’a eğilmiş güneşin, kımıltısız denizi döke saça boyamasını bekliyorlardı! Kıça geçti Özgür, yemleri takıp attı oltayı. Baştaki Nergis boş küreklere oturdu, tekneyi oyalamaya başladı. Sessiz bekliyorlardı.

— Niye dalmıyorsun?

Beklemediği bir soruyla karşılaşmaktan sıkılmıştı Özgür. Yavaşça öne arkaya sallandı bir iki, gözü oltanın ipinde suskun kaldı. Oltayla balık tutmak Nergis'in sevdiği, Özgür'ün de alaya aldığı bir şeydi aslında. Denize dalmaktan, ne dalmaktan, girmekten bile korkar oldu adam! Yanıtlamıyor da... Güneş aşağı kaydıkça artan serinlikle ürperti duydu Nergis. Uzanıp kazağını aldı, başından geçirip giyindi çabucak.

— Vereyim mi seninkini de?

Anlamamış gibi dönüp baktı Özgür, başını salladı iki yana,

— Üşümüyorum, dedi.

Kollarını dirseğine yakın topladığı, kırmızı yün gömleği vardı üstünde. İyice kızıla çaldı deniz, kana battı İstanköy'e doğru. Serindi, nemlenmeye başlamıştı tekne. Birazdan iyice kararır. Ağır ağır çekti oltayı, yemleri yeniledi, suya saldı. Hiç konuşmuyorlardı. Sessizliği bozmak istemiyorlardı sanki. Çevresini kuşatan uysal doğa, içindeki gerginliği gevşetiyordu Nergis'in. Karaincir'den çıkan iki balıkçı teknesi, derinden gelen sönük pat patlarla Kocaburun'a doğru yan yana koşuşmaya başladılar. Özgür dönüp baktı,

— Balık orda, dedi... Akyarlar'a dönerken...

Ses çıkarmadı Nergis. Özgür birden topladı oltaları, geçip motorun ipine asıldı çalıştırmak için.

İlk çekişte almamıştı motor, ikinciye asılıyordu ki,

— Oraya, dedi Özgür.

Bir gürültüyle çalışmaya başlamıştı motor. Nergis soğuk bir bakışla.

—İstemiyorum, ben, diye seslendi...

Durdu Özgür, sinirlenecekti, tuttu kendini,

— Niye? dedi...

Soğuk bakıştılar bir süre,

— İstemiyorum, diye yineledi. Beni bırak kıyıya, sen git istersen...

Ses çıkarmadı Özgür. Dümene geçti, çevirdi tekneyi, Zeytinlidere'ye yaklaşırlarken Nergis kumsala inmeye kalkıyordu ki tekne kıvrılıp altını sürterek yavaşça girdi dereye, dere boyu gitmeye başladı. Eve yaklaştıklarında kararmıştı ortalık. Ağaçların altı daha da karanlıktı, serindi. Motoru kesip taş kıyıya geldiklerinde Özgür de indi; tekneyi bağlarken,

— Niye gitmiyorsun? dedi Nergis,

İpi ilmekleyip doğruldu Özgür, Nergis'e baktı,

— Sensiz ne yapayım? dedi.

Yürüdü. Nergis de ses çıkarmadan yürüdü peşi sıra. Bensiz ne mi yapacaksın? Kızıyordu. İçinde, tanımadığı, tanımak istemediği bir sevinç dolaşmasına kızıyordu en çok da... Alış bensiz olmaya. Ben yokum artık. Bakma buralarda dolaştığıma, ikimiz de çekip gideceğiz yakında. Nereye varacağımızı anladığımız gün, atılıp geçeceğiz bu uydurma yaşam biçimini. Ben anlamaya başladım bile, sana da anlatırım diretmezsen. Erken bitirmemize yarar. Biz şimdi iki kez kaçağız. Uzun sürmez bu. Korhan'dan bana kalanlar, çürüyüp gider türden olsa öldürmezlerdi onu!.. Odaya girip de gaz lambasını yakınca kapıda duran Nergis'e döndü,

— İçelim mi? dedi Özgür.

— Hayır... Ben içmeyeceğim...

Oysa canı istiyordu. O geceden bu yana ağzına içki koymamıştı. Birkaç şişe getirmişti Özgür ya, o da içmemiş, önermemişti bile. Şimdi bir şeyleri değiştirmek istiyor!.. Sığınmışız bu mağaraya, neyi değiştireceğiz?.. Kötü mü ettiniz sığındınız? Düşünmedim bile. Neyi düşünebiliyordum ki? Sırası geldi artık. Yoğurtlu makarnayla, yumurta yemekten bıkmıştı; yemeğe isteksiz oturdu.

— Yarın dönsek diyorum...

Şaşalayarak baktı Özgür. Beklemiyordu demek. Bir şey demeden önüne döndü; çatalıyla ağır ağır makarnaları ezerken,

— Daha yeni geldik, dedi mırıldanır gibi.

Sustu, bekledi bir süre. Nergis'in de sustuğunu görünce çekingenlikle sürdürdü,

— Havalar da güzel!.. Ne yapacağız gidip? Sıkılmaksa, orda daha çok sıkılacaksın belki...

Nerde daha çok sıkılacağım? Bir iki yudum su alıp bardağı bıraktı Nergis,

— Sıkılmıyorum burda, dedi. Bir işe yaradığı yok... Boş geçiyor. Bir yol, bir çözüm aratır sıkılmak. Aramama gerek yok... Burda yapabileceğim her şeyi başka yerde de yaparım... Burda yapamayacaklarımızla dolu bir sürü yer var... Bağlı kalmak niye?.. Bir süre yararlı oldu, sessiz düşünebildim... Bitti gibi geliyor...

— Benim için bitmedi, dedi Özgür. Anlıyorum, nefretinden kurtulamayacağım ne yapsam... Oysa ben... düşledim kendimce, kurdum... İnanamıyorum gene de, neden sonu gelmiş olsun?.. Ne yitirirsin bir süre daha denesek? Konuşmaktan kaçıyorsun benimle. Ben susuz gibiyim.

Korkuyorum yalnızlıktan; senin olmadığın her yerde yalnızım. İnanmıyorsun biliyorum. Oysa bir denesen... Denize de dalamıyorum değil mi?.. Birlikte atlar mısın benimle? Hiç değilse bir süre elimden tutacaksın... Sonra bırak... Sövüp saydın bana, yaşam boyu karartmışım içini... Oynuyordum ben, inan ki kötülük için değildi. Ben de sonradan anladım her şeyi... Bozuldu oyunlarım... Söv istediğin kadar. Ben de Korhan'a sövüp sayıyordum içimden... Ne oldu şimdi? Ezildim... Yürümekse, al götür beni de. İlle de yalnız mı gideceksin?.. Tam sağlıklı olacağıma niye inanmıyorsun?

Susmayacaktı. Nergis'le birlikte o da kalktı masadan. Yolunu keser gibi gidip kapıdaki tabureye oturdu. Nergis dalgın yürümüş, Özgür'ün yatak diye kullandığı sedire ilişmişti,

— Sen sağlığını yitirmedin mi? dedi Özgür. Ama sana güvenim var. Ben de yitip tükenmedim... Burda daha neler yapabiliriz... Eğreti bunlar. Bana yardımcı olsan. Ne güzel ateş yakarız bu ocakta... Kaç aylar burdaydık kışın; unuttun mu? Burda kalacak değiliz sonuna kadar. Söyledim; İstanbul'a gitmek istiyorum... Donatalım kulübeyi... Bir motosiklet... Yöreyi dolaşırız seninle. Bak o zaman beni daha iyi tanıyacaksın!.. Saçmalıyorum değil mi? Öyle bakıyorsun bana...

— Öyle bakmıyorum, dedi Nergis. Nasıl bakmam gerektiğini arıyorum. Sana bir türlü anlatamadığım bir şey var Özgürcüğüm.

Bakıp kalmıştı. Neydi anlatamadığı? Bir türlü bulup söyleyemiyordu da onu. Daha kendim de tam anlayamadım ki...

— Neymiş? dedi Özgür. Söyle, neymiş anlatamadığın?..

— Yalnızlığa ben de dayanamıyorum artık, dedi Nergis yumuşak, sevecen bir sesle.

Durdu bir süre. Sonra yavaşça sürdürdü,

— Seninle nasıl ayrıldık, değil de ayrımımız nasıl çıktı ortaya çözemedim daha. Ama apaçık bilincindeydim bunun. Benim dokularımı değiştirdi birisi, tastamam olmasa bile yapımda, özümde bir başkalığın yolundayım. Seni tanıyorum Özgür. Konuşmaktan kaçmak değil bu. Korkuyorum ben de; her söz, ayırmaktan da öte düşman edecek bizi. Ya da sen katlanmak zorunda kalacaksın. Hangisi iyi?..

Söyledikleriyle güç kazanmıştı. İşte doğrular. Bunu demek istedim hep. İyi oldu açtığı. Yakın düşündüğümüzü sandıkça uzaklaşacağız bununla. İyi söyledim yapı sorunu bu... Benim hamuruma başka tür maya çalındı...

— Yalnızlık diyorsun... dedi. Ben seninle birlikteyken yalnız oluyorum. Söyle nasıl yapacağız?..

Suskun kaldılar bir süre. Nergis gözleri dalgın ekledi gene,

— Biz birbirimizi yalnızlıktan kurtaramayız.

Her söylediği kafasında kilitli bir çekmeceyi açıyordu. Çekmecede hep aradığı şeyler... Bir şey demeden kalktı Özgür, dönüp çıktı kapıdan. Nergis gaz lambasının gölgelediği odaya, duvarlara, kıyıya çekilip dayanmış resim araç gereçlerine baktı. Yemek yedikleri dağınık masa, köşedeki gaz tüpü, ocağın üstündeki rafa dizilmiş kap kaçak, açık kapıdan görülen kendi odası, yatağı, daha mutlu bir yaşamın bekleyişindeydiler. Bir konuşmayla mı oldu bu değişiklik? Hepsi doğru muydu söylediklerimin? Hiç yanlışı, eksiği olmayan doğru nerde görülmüş? Peki, Özgür'ün doğruları? Kalkıp ağır ağır çıktı odadan. Özgür, çömelir gibi oturmuş avludaki taşa, karanlık geceye bakıyordu. Samanyolu, yıldızlı gök, cırcırböcekleri, kurbağa sesleri, ağırdan kımıldayan dallar, bir dev sessizliği kemiriyorlardı. Nergis kapıda dikilip durdu bir süre,

— Yürüyelim mi biraz? dedi.

Bir şey demeden kalktı Özgür. Taş duvardaki basamaklarda elinden tuttu Nergis'in, toprak yola çıktılar. Merdivende tuttuğu eli bırakmıyordu. Nergis de çekmedi. Yan yana yürüdüler bir süre. Biraz sonra ay çıktı. İlerde, toprak yolun yanı sıra, deniz kıyısındaki kayalara yayılmış ikişer katlı ak yapılar göründü. Camsız, çerçevesiz karanlık pencereler boş boş bakıyorlardı ay altında. Bu yıl da bitiremediler bunları. Senatör Evleri, Meclis Evleri dedikleri. Bahara biter demişlerdi. O herif burda mı kalıyordu? Öyle demişti İzzet Hadilerde. Eğreti ışıklar görünüyordu birkaç yerinde yapıların. Birisi İrfan Serhan'ın odası belki de! Bundan söz etsem mi şimdi? Ne olacak edeceğim de. Hiçbir konuda söz etmek istemiyordu canı. Sessizliği, bu yürüyüşü sevmişti. Elini sımsıkı tutan Özgür'ün sıcak kemikli parmaklarını da... Bıraksam neye varır bu ilişki? Neye varacak, eskilerin daha yıkıcı yinelenmesine. Bu kez kendimi de bağışlamadan suçlayacağım. Bulanmaya başladı içinde akıp giden su. Benim yolum ne olacak, peki? Kimi bekliyorum? Korhan gelmez. Gücünü nerden alıyordu o? Nasıl arayıp bulurum? Doğrulardan yaşam boyu kopmamak kolay mı? Anladık, Özgür değil. Kim? Kimler? Nerden bileceğim yeni tanıdıklarımın dokusunu? Söylerken doğru görünen şeyler kendimi alamadığım düşler olmasın!.. Şu parmaklarımı sıkıştırıp duran adam belki de benden daha

gerçekçi!.. Ödün vermenin ufak ufak aranmaları mı bunlar? Kesinlikle değil. Ödün verirsem iyice mutsuz olacağımı, çıkmazlara düşeceğimi biliyorum. Ama daha doğal görünüyor böyle bakınca. Buraya geldiğimizden beri ancak ilk kez yerli yerinde her şey. Deminki konuşmayla başladı belki; vardığım doğrulara karşı çıkmasam onlardan da kuşkulanmasam her şey yarımdı, gene de eğretiydi hepsi... Sonra? Bakkal da kapalı, kahve de; dönmeli artık. Yavaşlayan Nergis'e baktı Özgür,

— Akyarlar'a gidelim mi? dedi.

Epeyi var Akyarlar'a. Gece öyle güzel ki, niye olmasın? Elini çekti Özgür'ün avcundan, uysallıkla yürüdü. Issız kır ortasında ay ışığıyla çizilmiş tozlu yolu konuşmadan yürüdüler. Uzun ışıklı farlarıyla ilerden bir araba göründü, tozları kaldırarak hızla gelip geçti yanlarından, içinde birileri vardı; iki erkek mi ne, arkada. Birisi İrfan Serhan olmasın!.. Dönemeçte kayboldu araba... Yeni yapılara gidiyorlarsa odur!.. Benziyordu da!.. Ne güzel de görüp tanıdın ya o toz duman içinde, yarı karanlık arabada... Markası neydi arabanın?

— Biliyor musun? İrfan Serhan burda oturuyormuş...

Özgür durup dikildi birden, Nergis'e baktı.

— Nerde?

Daha söylerken pişman olmuştu ya, Özgür'ün tepkisiyle daha da arttı pişmanlığı. Duramadın sonunda.

— Öyle konuşuyorlardı şölen günü İzzet Hadilerde, dedi, pek de ciddiye almadığını vurgulamaya çalışarak.

— Burda bir dostu mu varmış ne, bir ara onda kalmış olmalı... Senatör Evleri'nde... Daha yarım, biliyorsun...

Sessiz yürümeye başladılar gene. Özgür, takıldıklarının peşindeydi belli ki. Başı önünde, her şeyiyle dışarıya kapanmış çabuk, sert adımlarla yürüyordu. Söz atmak istedi Nergis, vazgeçti. Dalgasını taşlamayalım!.. Sessizlik içinde Akyarlar'a vardılar. Kahve, meyhane benzeri bir yerin önünde birkaç kişi vardı. İçerde yemek yiyenler. Bağıran bir radyo... Özgür yürüdü lokantaya, Nergis karşı çıkacaktı. Niye hep karşı çıkıyorum sanki? Girip pencere yanındaki masaya oturdular. Birileri yeni kalkmış. Koşturup elindeki bezle sildi masayı bir adam.

— Şarap, dedi Özgür.

Kavaklıdere yokmuş, etiketi yırtık bir büyük şişe kırmızı şarap koydular masaya. İki bardak.

— Ben içmeyeceğim, dedi Nergis.

Korkular depreşmeye başlamıştı içinde. Şarap Bitez'deki bunalımını anımsatmıştı Özgür'ün nedense. Nedensesi var mı? Yineleyemeyeceğine kim güvence verebilir? Yok canım; çok değişti o günden bu yana. Nergis'in bardağına da şarap koydu Özgür,

—- Bir yudum olsun al, dedi. Öyle içim çekti ki...

— Yollarda sızmaya kalkma sakın, dedi Nergis gülerek. Taşıyamam, bırakır giderim...

Özgür gülmedi, şarabı bardağa koyduktan sonra baktı Nergis'e,

— Biliyorum bırakacağını, dedi.

Yarıya kadar içti, masaya koydu bardağı. Bir şey demedi Nergis. Takılmamak gerek buna. Kaçırmıyor, taşı gediğine koyuyor hemen. Birkaç yudum aldı şaraptan, iyi geldi; yarıya kadar içti o da. Cızırtılı radyoda reklamlar vardı. Biraz sonra saat ayarına geçti. Haberleri verecek. Nergis fırlar gibi kalktı. Özgür de kalktı. Haberleri dinleyemediğini biliyordu Nergis'in. Şarap şişesini aldı, parayı ödedi ayaküstü, Nergis'in peşi sıra çıktı o da. Kıyıdan ayrılıncaya kadar ay ışığına bulanmış koya bakıp yürüdü Nergis. Radyoda spikerin sesi derinden derine adları sıralayıp duruyordu. Ya trafikte, ya kıyımda ölenlerdir. Ne çok düşmanı var güzelliğin. Dönüp baktı; şarap şişesini başına dikmişti Özgür. Epeyi içtikten sonra şişeyi indirip soluklandı. Durup baktığını görünce Nergis'e uzattı,

— Al, dedi. Güzel şarapmış.

Almadı Nergis.

— Benim payım şişede kalsın, dedi yavaşça.

Yürüdü. Özgür bir süre baktı ardından. Bozulmuş gibiydi. Kaldırdı şişeyi yine başına dikecek gibi yaptı, vazgeçti, fırlatıverdi birden. Yolun kıyısındaki bir taşa çarpıp parçalandı şişe. Nergis durdu, döndü, ürkek baktı. Özgür yürüyüp ağır ağır geçti yanından. O da sessiz yürümeye başladı peşi sıra.

— Duymadın değil mi? dedi Özgür.

— Neyi duymadım?

— Gene bir kahveyi taramışlar Ankara'da, dedi. Ölenleri okuyordu...

Suskun yürüdüler bir süre. Tozlu, toprak yola çarpan ayak sesleri çevreyi kaplamış böcek cırlamalarına karşı umutsuz bir savunuda gibiydiler. Bir köpek havladı. Denizden motor sesleri geldi. Serin bir yel esti günbatıdan. Durmadı, daha da arttı giderek, Özgür'e yaklaştı Nergis,

yürüyüp geçti. Çabuk yürümeli. Bir an önce eve varıp yatağıma uzanmaktan başka şey düşünmek istemiyorum...

— Biz de heriflerin yüzünü çizip boyuyoruz, dedi Özgür.

Yaptığını aşağılayan sesi öylesine batmıştı ki Nergis'e, dönüp bir şey dememek için güç tuttu kendini. Yorgunum, bir çatışmaya giremem bununla. Hem gereği yok, hem yararı. Yüzünü çizebilsen, gerçek yüzünü bu heriflerin, ne isterdin daha?.. O da biliyor bunu. Niye böyle konuşuyor? Kolay doyumlara alışmış bir kez. Doku başkalığı dediğim de bu. Al eline Kalaşnikofu, sen de git onları tara! Tilkiler de göbek atsın sevincinden... Eve vardıklarında kapıda durdu Özgür,

— Bağışla, dedi. Beni bırakıp gideceğin düşüncesine alıştırmak istiyorum kendimi, beceremiyorum bir türlü. O zaman da inanamıyorum. Gitmeyeceksin değil mi?

Sesi, ay ışığındaki yüzü öylesine duyguluydu ki ne diyeceğini bilemeden kaldı Nergis. Gülümseyerek dağıtmak, geçiştirmek istedi bu yoğun duygu saldırısını. Beceremedi,

— Daha burdayız işte, dedi kekeler gibi...

Acıma vardı içinde. Sevgi? Kim tanımlayabilmiş ki sevgiyi? Onun karışmadığı yer var mı? Bir şeyler daha diyecekti, kalmadı, kollarını doladı Özgür, sevecenlikle çekti kendine. Oysa karşı koymak geliyordu içinden Nergis'in.

Öylesine özlemle uzandı ki dudaklarına... Şarap kokan ağzıyla öptü Özgür. İçer gibi öpüyordu. Dolgun göğüslerinde dolaşan güçlü elleri Nergis'in direncini aştı aşacaktı. İteleyip birden çekti kendini,

— Yapma, dedi Nergis. İstemiyorum dedim sana.

Kesik kesik soluyarak bakışıp kaldılar bir süre. Döndü Nergis, bahçede dereye yakın tuvalete gitti. Çıkıp dişlerini yıkadı ay ışığındaki lavaboda. Gelip içeri girdiğinde Özgür, yatağında oturmuş, gözleri yerde, iki ayağının arasında, kımıltısız duruyordu. İyi geceler dediğini duymadı gibi. Odasına girip doğru dürüst kapanmayan kapıyı örttü Nergis, soyunup yatağına girdi. Sessizdi kulübe. Sabaha kadar bıraktığım gibi mi duracak o oğlan orda? Ne yapayım duracaksa? Koynuma mı alayım gönlünü etmek için? Sonu yok bunun. İstemiyordu. Ta içinden istemiyordu. Yalnız demin göğüslerimi sıkarken bir ara... Anımsayınca ona da kızdı. İstek değildi o, kışkırtılan etin yanıtı bir tür! Sevişmeyi istemek başka bir şey... İbraam geldi aklına. Onunla istedim sanmıştım. Öç almak isteği belki de... Olmadı.

Olamazdı da... O da anlamalıydı olmayacağını. Benden başka kim öğretirdi ona gerçeği? Utancını atamıyor bir türlü. Öteberiyi tekneye taşımalarına yardım ederkenki yüzü geldi aklına İbraam'ın. Gözlerini kaçırıyordu hep Nergis'ten. Her şeyin bir izi olmalı yaşamımızda. Yoksa kendimizi nasıl tartacağız?.. Onu da Korhan'dan öğrendim gibi geliyor? Öyledir belki de... Korhan bir gün... Niye uyuyamıyorum gene... Dışardaki Özgür'e takılmıştı da ondan mı? Çıt çıkarmıyor. Kıyar mı kendine? Nerden geldi aklıma şimdi? Ürktü birden. Yapmayacak adam değil!.. Deli... Birkaç kez kalkıp bakayım ya da sesleneyim dedi, yapamadı bir türlü. Gerildikçe gerilen sinirleri ancak gün ışırken izin verdi kötü düşlerle dolu bir uykuya dalmasına. Gözlerini açıp nerde olduğunu anlamaya çalışır gibi, kim bilir kaç kez ürkek bakınmıştı tam uyanmadan. Kalktığında gene bir sessizlik vardı kulübede. Saat on ikiyi geçiyordu. Giyinip çıktı odadan. Evecen çarpmaya başladı yüreği. Boştu dışarısı da. Resim araç gereçleri akşam çekildiği duvar dibinde duruyor. Masada süt var. Kaynatılmış. Yatıştı biraz. Demek sabah gidip sütü aldı çobanlardan. İçmemiş ama, olduğu gibi duruyor. Kahvaltı da edilmemiş burda? Gene karaltılar bastı içine; nedenini tam bilemeden. Niye hep kötü şeyler, korkunç olasılıklar üretiyor kafam? O değil deli, benim... O da öyle dedi ya!.. Kulübeden çıkınca duruldu birden. Özgür, belden yukarısı çıplak, karşıki taşa serili hasıra sırtüstü uzanmış, güneşleniyordu.

— Günaydın, dedi Nergis.

Yaklaştı.

— Günaydın...

Kımıldamadan göğe bakıyordu Özgür.

— Serin esiyor. ,

Üşürsün diyecekti, vazgeçti. Üşür mü bu?., Sağucunda duran konserve kutusuna eğilip baktı,

— Nerden aldın bu çimçimleri? dedi.

— Kahvede balıkçılardan...

Sabah yürümüş demek. Yemleri hazırladı, balığa gidecek. Bir şeyler diyecekti. Boş ver!.. Küskün gibi bu. Tuvalete gitti. Çıktığında kalkmış, içeri geçmişti Özgür. Yıkanıp girdi kulübeye. Kahvaltı masası hazırlanmıştı. Özgür, kaykılır gibi oturduğu sandalyede gazeteye bakıyordu! Günlerdir gazete görmemişlerdi. Görmek istemiyordu Nergis. Kahveye indi ya ordan... Renkli resimlerle donanmış sayfalarda dünkü saldırının delik deşik

edilmiş kurbanları sergileniyordu. Bütün gövdesinde titreşen bir elektrik akımıyla çarpılmış gibi duraladı Nergis. Bağırıp ağır sözler söylemek geldi içinden. Bana kötülük olsun diye getirdi bu gazeteyi. Biliyordu, ben... Tuttu kendini, toparlandı. Yenik düşmeyeceğim! Hiç oralı görünmeden gidip masaya oturdu.

— Sağ ol, dedi. Kurt gibi acıkmışım. Süt koyayım mı sana da?

— Koy?..

Elindeki gazeteye bir süre daha baktı Özgür, kapatıp Nergis'e uzattı,

— Bakmak ister misin? dedi.

Gözlerini Nergis'e dikmişti. Denemeye tutuyor beni! Hem de kafa tutuyor itçe! Bozuntuya vermeden sütünü içti Nergis,

— Koy oraya, dedi. Bakarım sonra.

Sessiz yemeye başladı Özgür. Dalmış, sinirli bir istekle doymak bilmeden yiyip duruyordu. Nergis de. Açıp karşısında okuyacağım gazeteyi. Kanlı ölü resimlerini de duvarlara asayım. Şu yatağının duvarına!.. Sen de keçileri kaçırmaya başladın!.. Hep o mu kaçıracak?.. O kaçırırsa tam kaçırır bu kez. Aklını başına topla!..

— Kızdın bana, biliyorum...

İçine düşecek gibi eğildiği tabağından başını kaldırıp baktı Nergis,

— Yoo, dedi kızmadım.

Ne güç şey yalan söylemek. O yalan söylemiyor ama. Kızdırmak için yaptığını açıkladı.

— Kızdırmak için yapmadım, dedi Özgür. Sana aşırı güvenimden belki. Bitsin diyorum şu yasaklar. Sandığından iyiyim ben. Dün gece biraz geç uyudum, o kadar... Bu yumurta pek taze değil... Başka yapayım mı?

— İstemez, dedi Özgür, Akşama balık şölenimiz var!.. Hangi balık dayanır o çimçimlere?

İçinden gelmiyordu ya, gülümsedi Nergis. Kahvaltı bitmişti. Ne çok yediğini, öteberiyi kapı ardındaki küçük teldolaba taşırken anladı. Çok sayılmaz, hem de öğle yemeği bu. Kapağı açınca irkildi birden,

— Aman, dedi. Bu pis hayvanlar burda da... Nerden girmiş...

Kakalak dedikleri kanatlı, kırmızıya çalan kiremit renginde bir tür uçan karafatma dolaşıyordu teldolapta. Hayvan koşturur gibi gelince uzattığı peynir tabağını ürkerek kaydırdı elinden. Tabak yere düştü, peynirler dağıldı...

— Hay Allah cezasını versin!.. Bu pis yaratıklar... Gürültüler, sesler arasında bir iki dolanan hayvan da birden açtı kanatlarını, yerdeki peynirlere eğilen Nergis'in üstüne doğru uçtu. Bir çığlıkla kendini duvara attı Nergis. Hayvan yere düşmüş peynirler arasında gezinmeye başlamıştı. Özgür yaklaştı, eğilip uzandı, o yana bu yana kaçmaya çalışan hayvanı yakalayıp kaldırdı yerden, parmakları arasında oynayan ayaklarına baktı,

— Bir filmde gördüm, dedi. Adam yiyordu bunu...

Duvar dibine çekilmiş Nergis'in fenalık gelmişti içine; tiksintiyle buruşturdu yüzünü,

— At şunu! diye bağırdı... Gülümsedi Özgür. Kapıya doğru giderken,

— Ne yapsın? dedi. Bu hergele de ekmek derdinde... Hadi ulan başka kapıya!..

Çıktı. Yıkıldığı yerden biraz da utanarak kalktı Nergis. Yere saçılmış peynirlere baktı. Köşedeki süpürgeyle faraşı alırken Özgür girdi içeri,

— Atarsan peynirsiz kalırız, dedi gülerek. Bu sabah sordum, cumadan önce veremem dedi çoban Mahmut. Bakkalda da yok. Yıkarız onları...

Eğilip peynirleri toplayacaktı ki Nergis atıldı,

— Ben toplarım, dedi. Sen önce ellerini yıka!..

Ses çıkarmadan dönüp kapıdan çıktı Özgür. Gerçekten iyileşmiş bu oğlan! Tam eski Özgür. Bakalım daha neler çıkacak? Fare beslemişti bir keresinde... İrice peynirleri plastik tabağa aldı, döküntüleri faraşta topladı. Çıktığında Özgür sırtüstü hasıra uzanmıştı, gene maviliğe dalmıştı. Ellerini yıkamış mıdır? Daha neler!.. Belli olmaz, atlatır bazı!.. Hayvanları hep sever. Neyi sevdiği belli mi onun? Daha da mı belli değil? Değil! Belli olsa? Aman ilgilendirmiyor beni. Dönüp odayı toparladığında Özgür girdi içeri,

— Su bidonu boşalmış, dedi. Akşam erken çıkalım. Bağla'ya uğrarız önce...

Ses çıkarmadı Nergis. Olupbittiye getirdi benim de balığa gitmemi. Başka ne yapacaktım?

— Başlıyor musun çalışmaya? dedi Nergis oturduğu sandal yeden kalkarken.

— Çalışmayacağım, dedi Özgür.

Gidip sedire ilişti, yaslandı duvara.

— Söyledim sana. Çalışmayacağım...

Kararlı bakıyordu. Başkaldırmış gibiydi biraz da. Nergis de durup baktı. Söylemiş bana!.. Peki, ben ne diyeyim buna şimdi? Bir şey demek zorunda mısın?.. Yoooo; çalışmasın...

— Sen çalışıyor musun? Yanıtlamadı Nergis. Doğru söylüyor.

— Şurda üç beş gün kalacağız, dedi Özgür. Balığa çıkalım. Çevrede yürüyelim. Doğaya karışalım biraz. Gök masmavi. Öyle ağırıma gidiyor ki oturup resim yapmak. Yapamıyorum da, görüyorsun. Daha yorgunum, ondan belki. Sen dinlendin mi? Bir daha birlikte olmayacağız buralarda... Senin gibi değilim ben...

Sustu. Sesi, söyleyişi inandırıcılıktan da öte etkileyiciydi. Bir daha birlikte olmayacağız buralarda... Ilık bir yel esti Nergis'in yüzüne.

Sırtüstü uzanıp ekledi Özgür,

— Saat iki buçuğa geliyor. Biraz yatayım. Dörtte filan gideriz. Bir uykum var...

Sessizce içeri geçip yatağa uzandı Nergis de. Öyle yorgun buldu ki kendini, şaştı. Uyuyamıyordu da. Ne vakit gitmeli burdan? Nereye gideceğim? Ankara, diyemiyordu. Yasak mı o kent? Değil de... Önce İstanbul'a belki... Ya da bu kış burdaki evde... Bunalır gibi oldu birden, doğruldu yatakta. Kesin olmaz. O eve girmeyeceğim bir daha. Neden? Sonunda gene Ankara'ya belki... Ama önce... Dalmıştı. Gözlerini açıp şaşkın bakındı. Saat dördü geçiyordu. Kalktı. Sessizdi kulübe. O da uyandı mı? Çıkıp baktı; kalkmıştı Özgür. Kulübenin önünde balık takımlarıyla uğraşıyordu. Kapıda görünce,

— Haydi, dedi Nergis'e. Ben de seni uyandıracaktım... Geç kalıyoruz...

Su bidonlarının yanında, paletleri, deniz gözlüklerini görünce şaşırdı Nergis. Su tüfeklerini de almış. Benim mayoları da. Dalacak mıyız? Üşürüm ben. Hepsinin Zoka'ya taşınmasına yardım etti ses çıkarmadan. Öylesine sağlıklı, sevinçli görünüyordu ki Özgür, Nergis şaşırdı, ürktü biraz da... Motoru işletip de dere boyu sürünce dümende güvenle oturup gülümseyen Özgür dağıttı bütün ürküntüsünü. Belki de doğrusun Özgürcüğüm, daha bir süre dinlenmemiz gerek. Sağlıklı yargıya, sağlıklı kafayla varılır. Yorgunuz... Bağla'da su bidonlarını doldurup tekneye yüklediklerinde güneş iniyordu. Bir saat sonra yıkılır iyice. Yarın gene erkenden işbaşı yapacak; hiç bitmiyor işi; ne güç!.. Serin bir yel esiyordu günbatısından. Deniz oynaktı... Döndürüp Karaincir'e doğru sürdü tekneyi

Özgür. Karaincir, kumsalı, gerideki ağaçları, bahçeleriyle Kocaburun'a doğru uzanıyordu. Bir iki sünger teknesi görünüyordu yeni yapıların bulunduğu kıyıya yakın bağlanmış. Kumsal bomboş. Lokantalar kalkmış. Asıl şimdi güzel. Karşıda İstanköy. Bir tanker geçiyordu açıktan. Upuzun.

Hangi bayrağı taşıyor? Görünmüyor. Büyükçe bir tekne gidiyor Gürecik Adası'na doğru. Adaboğazı'na kıvrılacak. O gün Adaboğazı'nda nasıl bırakıp gittikti bu adamı. Bu teknede yapayalnız... Sonra da alıp götürdüler. Ezildi yüreği. Ne olaylar akıp gitti şu altı ayda... Korhancığım... Kocaburun'a yaklaşınca motoru yavaşlattı Özgür...

— Dalacak mısın?

Ses çıkarmadan, başüstüne yığdığı araç gereçlere baktı Özgür. Nergis'e döndü.

— Sen?

Gülümsedi Nergis,

— Üşürüm ben, dedi.

Ses çıkarmadan dalgın kaldı Özgür. Sevinci dağılmıştı. Gerçekten üşüyordu Nergis. Dalmak geliyordu içinden. O ki bana bağlıymış dalması.

— Dalma, dedi Nergis sevecenlikle. Yüz biraz. Sen üşümezsin.

Ses çıkarmadı Özgür. Tekne, Kocaburun kayalıklarına yaklaşmıştı. Nergis'e baktı Özgür; savunma gereğini duymuş gibi.

— Dalmadan olur mu? dedi. Denize niye girilir?..

Durdurdu motoru. Konserve kutusunda kıpraşıp duran çekirge gibi çimçimleri çıkarıp oltalara taktı. Bir takım da Nergis'e uzattı.

— Bunları da sen at istersen...

Teknenin iki yanına oltaları salıp beklemeye başladılar. Bir balıkçı teknesi geçti. Yakınlarından Akyarlar'a dönüp kayboldu. Güneş aşağılara indi. Boyamaya başladı dört bir yanı. Tekne oynayıp duruyor. Nergis Özgür'e döndü. İçinde artık iyice kımıl kımıl duyguları tanımaya, tanımlamaya çalıştı. Korkular duydu gene. Kurnaz bu oğlan. Dinlenince değişmeler başlıyor. İpi çekiyordu Özgür. Bir küçük balık çırpınıp duruyordu oltanın ucunda. Pek de küçük değilmiş.

— İspan, dedi Özgür balığı oltadan çıkarıp deniz suyu dolu kutuya atarken. Ağzı yırtık balık, daracık kutuda dolanmaya başladı. Bizi de yakalayıp böyle kutulara atıyorlar işte. Bana balık gelmiyor. Gelmesin. Hep bu tutsun balıkları, ona yakışıyor!.. Gözleri nasıl özlem dolu suya bakarken. Niye dalmadım sanki?

— Dalsaydın, iki zıpkınla akşam yemeği tamamdı.

Kışkırtmaya çalışıyordu. Gülümsedi Özgür.

— Balık için dalmayacaktık, dedi. Reste yer burası.

Sert bir dalışı gösterdi eliyle,

— Birden iner. Tüple dalmak gerek. O da değmez burda. Öyle balık nerde!

Başını kaldırıp açıkta, martıların inip kalktığı tümsek kayaları gösterdi,

— O küçük adada var balık. Cevri'nin İbraam'ın tekneyle daldıktı. Nargileyle. Böyle böyle mercanlar. Yirmi kulaç su...

Birden kesip suya dikti gözlerini. İpi çekti. Daha da küçüktü bu kez gelen. Güldü, oltadan çıkarıp baktı çırpınan küçük balığa,

— İt, dedi. Sana boşuna verirler mi o çimçimi? Hastir!..

Suya attı balığı. Yemleri yeniledi, oltayı denize bıraktı. Elindeki oltayı unutmuştu Nergis. Özgür'deydi hep. Niye tek yanlı bakıyorum gene? Bir yakalarsa, bu küçük balık gibi bırakmaz da beni. Hep içimden bir şeyler yapmak geliyor bunun için. Bitti diyorum, bitmiyor demek... İlerde sivri bir serpme kayayı dönen boş bir bota takıldı. Gözlüklü, şnorkelli birisi dalış yaptı botun yanı sıra.

— Bak, dedi Nergis, adam dalıyor... tüfekle...

Oralı olmadı Özgür. Gözü denizdeydi gene.

— Eğleniyordur, dedi. Aşağısı akvaryum... Ahtapot olabilir...

Yakıcı bir özlem vardı sesinde. Ürperdi Nergis. Kim çözecek bu kördüğümü? Gülerek kalktı,

— Yetti be!., dedi... Donsam da dalacağım... Bu akvaryumu görmezsem uykularım kaçar bütün kış...

İnanmaz gibi dönüp baktı Özgür. Oltayı bırakmıştı. Eteğinin altından mayosunu geçiren Nergis'e bakıyordu. Bir ürkü dolaştı yüzünde. Yenmeye çalıştı. Gülümsedi. Üstü çıplaktı zaten. Kalkıp mayosuna uzandı. Duraladılar. Hemen yanlarındaki sivri kayanın ardından denize kapanmış, şnorkeli dışarda yüzen biri dönüvermişti. Adam daldı birden. Bir süre sonra teknenin burnundan çıktı. Zıpkınında bir küçük balık çırpınıp duruyordu. Yüzünü kapatan maske gibi deniz gözlüğünü soluyarak alnına sıyırınca yüreği duracak gibi oldu Nergis'in. Bir şey tıkandı boğazına...

— Yuvaları var şurda, diyordu adam gülerek. Karagöz...

Mayosu elinde ayağa kalkmıştı Özgür. Sallanır gibi oldu.

— Bırak ulan onu, diye bağırdı boğuk, kısık bir sesle. Orospu çocuğu!..

— Ne diyorsun ulan...

Tümce yarım kaldı adamın ağzında. Pars gibi atılan Özgür'le bir anda sulara gömüldüler.

— Özgüüür!..

Gırtlağını yırtar gibi bağırması boştu Nergis'in. Bütün kasları gerilmiş, ne yapacağını bilmeden dikilip kalmıştı. Korkunç bir boğuşma başlamıştı suda. Hırlamalar, dalıp çıkmalar, sövgüler, boğuk sesler, ince çığlıklar, gittikçe artan kan sızıntılarıyla yavaşlamaya başladı. Bir denizci bıçağı, ucunda balık oynayan bir zıpkın batıp çıktı bir iki. Kayalarda çırpınan sular iyice kana bulanmıştı. Daha çok suyun altında sürüp gidiyordu boğuşma. Atlamak geliyordu Nergis'in içinden. Bağırmak geliyordu. Ağlamanın sırası mı şimdi? Teknenin yakınında yüzü göründü adamın. Alnına kaykılmış deniz gözlüğünün altındaki parçalanmış yüzüyle İrfan Serhan'dı. Gözleri dışarı uğramıştı. Soludu. Kan sızıyordu saçlarından...

— Özgür!., diye inledi Nergis...

Sudan çıkmış titrek elleri, havada umutsuz bir şeyler arandı, düştü; hınk diye bir ses çıkarıp sarsıldı adam. Boş boş sallanıp durmaya başladı çırpıntılı, kanlı suda. Battı yavaşça. Hava kabarcıkları kaynaşıp duruyordu. Tekne öte yana eğildi birden. Iskarmozları yakalamış bitkin kollarıyla Özgür çıkmaya çalışıyordu, dönüp bakan Nergis taş kesilmişti. Sevinçli bir hıçkırıkla donup kaldı yüreği. Özgür, son bir çabayla sıçrayıp soluk soluğa çıktı tekneye. Sular akan pantolonuyla bacaklarını sarkıtıp omuzluğa oturdu. Ellerinde, kollarında, göğsündeki çizik, yırtık kaslardan kan sızıyordu. Gövdesi titriyordu. Günbatısı sert esiyordu. Serindi iyice. Sivri kayaların ötesinde boş bir kauçuk bot sallanıp duruyordu.

XXX

Karanlık basmıştı eve geldiklerinde. Görünüşte her davranışıyla, ürkütecek kadar aklı başında, serinkanlıydı Özgür. Islak giysileri çıkarıp mayo, gömlek giymiş, motoru çalıştırmış, dümene geçmeden tenekede çırpınan küçük balığı, çimçimleri denize atmış, yerine oturup yol vermişti motora. Taş gibi duran Nergis yoktu sanki; tek başınaydı o! Bu ara, gözleri kayıp dalmıştı bir iki,

— Orospu çocuğu! diye mırıldanmıştı, o kadar.

Nergis de anımsamıyordu kendi varlığını. Tekne ok gibi fırlayıp da Aspat'a doğru yol almaya başlayınca karşı çıkmak geldi içinden. İstanköy, en iyisi İstanköy!.. Şurası hemen... Unuttu onu da. Hemen attı kafasından. Ayıp gelmişti birden. Titremeye başladı; elinde değildi, içi boşanıyordu. Kuzey esiyor; daha da artacak!.. Şimdi ne yapacağız? Ürkütücü suskunluğu, dereye tekneyi bağlayıp eve girerlerken Özgür bozdu,

— İstersen git sen, dedi, elindeki araç gereçleri taşlığa bırakıp. Cip vardır kahvenin orda...

Gerçek yaşam bu sözlerle başladı. İçeri girip lambayı yaktı Nergis; çekmecedeki ilaç kutusundan tendürdiyot, pamuk, bez, bant çıkardı. Kısık lamba ışığıyla gölgelenen odada Özgür'ün sözleri yüreğine işledi birden. Aşağılıyor beni... Bırak şimdi. Gömleği kan içinde gidecekmişim!.. Döndüğünde yatağına öylece oturmuş, gözleri yerde, dalgındı Özgür.

— Çıkar şunları, dedi Nergis.

0 zaman ayrımına varmış gibi bakındı; gömleğini, fanilasını çıkardı uysallıkla. Derince bir yara, sağ memenin altında vardı sadece; sıyrıklar, çizikler, uzunca kesiklerdi ötekiler. Hepsini silip ilaçladı, bantlayıp bağladı. Hiç ses çıkarmadı Özgür. Yalnız sağ meme altındaki yarayı oksijenli suyla temizlerken pamuğu çokça bastırınca kendini çekti, o kadar... Ayağa kalkınca oturduğu yerin kanlandığını gördüler. Acıyı o zaman duymuş gibi yüzünü buruşturdu Özgür, mayosunun sıktığı baldırından da kan sızıyordu. Uykuda sayıklar gibi bir sesle,

— Orospu çocuğu, dedi... Oku karnıma batıracaktı... İyi oldu, yol gösterdi bana...

Elini apış arasına uzatıp yokladı, kanlıydı. Ok sıyırıp geçmişti baldırın iç yanından. Pamuğu tentürdiyotu alıp kendi temizledi yarayı; kapatıp plasterle bantladı. Kanlı giysileri, yatak örtüsünü toplamış, gidiyordu ki,

— Bir şey giy, dedi Nergis.

Sargılar, bantlar içindeki gövdesine şöyle bir bakıp gömlek, pantolon geçirdi çabucak, kapının önüne bıraktığı kirlileri topladı çıktı. Her geçen dakikayla olay sıcaklığını biraz daha yitiriyor, bütün ağırlığıyla biraz daha çöküyordu Nergis'in omuzlarına. Şimdi ne olacak? Düşünme yeteneğini edindikçe, doğal düşünemediğini, ölümden söz etmek, ölümü düşlemekle somut ölüm arasındaki boşluğu aşacak güçten umutsuz, umarsız biçimde yoksun olduğunu anlamaya başlamıştı. Anladıkça da onurundan bir şeyler

yitirmenin acısı kaplıyordu yüreğini. Cip vardır kahvenin orda, istersen git!.. Ters gelerek onurunu kıran sözler, doğru kılığında daha da yıkıcı olmuştu. Toparlanmaya çalıştı. Kendine gel!.. Çocuk oyuncağı mıydı yıllardır ülkede yaşanan gerçekler? Sıçradı işte... Kaçmakla, yılıp sinmekle arınamazsın. Aklanamazsın bile... Daha kötüsü de olabilirdi; o pis herif öldürebilirdi Özgür'ü. Bu olasılık yüreğine battı birden. Kapıdan giren Özgür'ü görünce mutlulukla kaynadı içi. Kalktı çöktüğü yerden,

— Aç mısın? dedi...

Duymamış gibiydi Özgür. Yatağın başından aldığı havluyla kurulandı, astı havluyu; teldolabın altındaki şişelere gidip yarım bir rakı şişesini alırken,

— İçer misin? dedi.

Şaşırmış gibi şöyle bir bakıp rafa uzandı Özgür, bardakları aldı, rakı koydu ikisine de; kapı ardındaki testiden sulandırdı, götürüp masaya bıraktı birini. Ötekini yudumladı önce, yarıya yakın içti. Bir yudum alınca Nergis'e de iyi geldi içki, hiç istekli uzanmamıştı oysa. Gidip yiyecekleri almak için dolabı açınca,

— Ben yemeyeceğim, dedi Özgür. Sen ye istersen...

Kapattı dolabı Nergis. O da istemiyordu. Gidip masaya oturdu. Elinde rakı kadehiyle ayakta dalgın duran, ağır ağır bir iki adım atıp dönen Özgür'deydi gözleri. Sende de soğumaya başladı olaylar; değil mi Özgürcüğüm? Çıkış peşindesin sen de... Nasıl bırakırım bu durumda ben seni? Yardım; ilaç verip hasta beklemek midir? Gitmemden bir daha söz edersen iyice kırılırım... Bir yazgıyla bağlıyız artık; böylesi gerekliydi belki de... Özgür bardağı sonuna kadar içip şişeye uzanınca, elinden aldı Nergis.

— Yeter Özgürcüğüm, dedi sevecen bir sesle. Yararı yok bunun. Konuşmaya çalışalım artık. Ne yapacağız önce?..

— Ne mi yapacağız?

Gidip yatağa oturdu, gözleri Nergis'te,

— Ne yapacağım söylemiştin sen, dedi.

Kızıp bağırmak geldi içinden Nergis'in, dağılıverdi. Suçlamadı ki bu, anımsadı sadece. Taşlayacak durumda mı baksana!.. Başka şeylere takılmış gibi dalgındı Özgür. Ne demeli buna? Doğal değil bakışları. Doğal ne kaldı ki?.. Dışarda kabaran yel uğultusuyla odanın sessizliği de büyüyordu. Gaz lambasının alevi titredi. Bir yerlerden esiyor demek... Gören olmuşsa, bu gece basarlar burayı. Yatıştırmaya çalıştı kendini. Yoktu kimseler. Deniz bu;

yitip gider bakarsın... İçindeki ürkü, zincire bağlı azılı bir canavar gibi kıpırdıyordu ikide bir. Onuru kırılacaktı üstüne yürümese! Kalktı yavaşça, gidip yatağa, yanına oturdu, elini sırtına koydu sevecenlikle,

— Bak Özgürcüğüm, dedi. Bir çözüm bulacağız nasıl olsa. En güç durumlardan kurtulmak için bile bir yol vardır. Önemlisi kendimize olan güvenimiz. Onu yitirmemiz için de bir neden yok... Saat ona geliyor. İyisi yatmak belki de. Kafamızdaki pası uyku siler...

En doğruyu söylediğine inanıyordu. Okşar gibi sırtına sürdü elini, kalktı Özgür'ün yanından. Çıkıp tuvalete gitti. Bodur ılgın dalları lavabonun duvarına çarpıp duruyordu dişlerini uğarken. Karanlık yöreye kuşkuyla baktı; kuzey yeliydi dolaşan. Eve girdiğinde rakı doldurduğu bardağını yudumlarken buldu Özgür'ü. Şöyle bir başını kaldırıp,

— Yatacağım ben de, dedi Özgür, savunur gibi.

Ses çıkarmadan gidip dolabı açtı, sabahtan kalan sütü başına dikti; yarıya kadar içip bıraktı maşrapayı. İstekli de değildi. Dişlerimi de yıkamıştım...

— İyi geceler, dedi. Uyumaya bak!.. Aldırma Özgürcüğüm, en doğrusunu bulacağız... Bir isteğin var mı?

Öylece bakıp durdu Özgür, düşünüyor, arıyormuş gibi,

— Yoo dedi sonra... İyi geceler!.. Ne isteyeceğim?

Oynadığı bu oyunu sonuna dek götüremeyeceğini daha yatağa girer girmez anlamıştı. Yalnızca yattığı karanlık odada gerçekler ışıyıp dökülüvermişti ortaya. Güçsüz, zayıf, ürkekti; alabildiğine korkuyordu üstelik. Özgür'ün, "Ne isteyeceğim?" derkenki umutsuzluk dolu yüzünü İrfan Serhan'ın parçalanmış suratı bastırıyordu birden. Üşüyordu. Her gün çok gelen battaniye altında titremeye başlamıştı. Korkusunu tanımaya çalıştı önce. Kulağı dışardaki Özgür'de, dalgın kaldı bir süre. Sonunda yargıya varmıştı; Özgür'dü asıl korkusu. Bu yükü nasıl taşır bu adam? En iyisi çekip gitmesi buralardan. Teknede ilk aklıma gelen en doğru yoldu demek. Atladı mı, bir saat sonra İstanköy. O da bunu düşünüyor belki de. Lamba yanıktı daha; çıt yoktu dışarda. Sızdı mı yoksa? Ayrıntılar üstünde düşünüp planlar kurmaya başladı. Yunanistan'a geçti mi, ben de pasaportla çıkar... Sana ne oluyor? Hiiç. Birlikte başladığımız bir işi bitirmek işte... Ürperdi birden. İnce mırıltılı sesler geliyordu kulağına. Doğruldu. Baygın, bitkin, yardım arayan bir ses... Geceliğiyle fırladı yataktan, dışarı koştu. Şaşkın kaldı kapıda. Yana yatmış gözleri kapalı Özgür uyuyor muydu?..

Sızmış ya da baygın mıydı? Ayıramamıştı. Alnında, karmaşık yüzünde boncuk terler vardı. Yüzü kasılıyor, dudaklarından anlaşılmaz sözler, iniltiye benzeyen garip incecik sesler çıkıyordu. Masadaki rakı şişesi boşalmıştı. Ateşi mi çıkıyor? Yavaşça ilişti yatağının kıyısına. Dokunsa mı dokunmasa mı, ikircikli baktı bir süre. Yoğun bir rakı kokusu geliyordu soluğundan. Yüzü öylesine titreşimlerle gerili ki bağıracak diye korktu. Uzanıp sarstı yavaşça,

— Özgür!.. Özgürcüğüm!..

Silkinir gibi oynattı başını, gözlerini açıp ürküyle baktı Nergis'e, algılamaya çalıştı, toparlanıp doğruldu yavaşça. Derin soluklandı, alnındaki terleri sildi eliyle,

— Gitmedin mi? dedi.

Düş mü gördü? Titriyor gibi bu.

— Nereye gideceğim? dedi Nergis sertçe. Ateşin mi var? Elinin üstünü alnına koyup,

— Yoo, dedi Özgür. Bir şeyim yok. Dalmışım öyle. Sen de gidersen dedim...

Sonunu getiremedi. Gözlerini Nergis'e dikti. Neler söylemek istiyor bu? Gerçekten mi yok ateşi? Uzanıp alnına koydu elini; soğuktu, nemliydi. Bir şey anlaşılmıyor. Bir de sağlığını yitirirse... Nabzına bakmak için bileğine uzanan elini tuttu Özgür, sıktı avuçlarında,

— Yok, dedi, bir şeyim yok... Korkma, iyiyim ben... Dedin ya atlatacağız bunu da... Nerelerden geldik seninle!.. Değil mi?..

— Atlatacağız, dedi sevecenlikle... Sağlığımızı yitirmeyelim ki...

— Yitirmeyeceğiz, dedi Özgür. Niye yitirelim? Seninle olunca hep sağlıklıyım ben... Bilmezsin, nasıl öpmek geliyor seni içimden...

Deniz fenerine benziyordu gözleri! Umarsız karanlıkla umutlu ışık sürekli yer değiştiriyordu. Uzanıp kollarını boynuna doladı Nergis, dudaklarını yaklaştırıp istekle titreyen dudaklarına bıraktı. Ortalık ışıyıncaya dek sürdü bir öpüşmeyle başlattıkları. İlk kez, boşalmasına katlanmıştı sadece. Sonraki sevişmelerinde istekli, gönüllü, işbirlikçiydi. Utanıyordu da bundan. Alabilirdi kendini, almak istiyordu da; alamıyordu gene de!..

— Seviyorsun beni değil mi? diyordu Özgür. Seviyorsun değil mi?

— Bilmiyorum, dedi Nergis. Sorma artık. Sevmek buysa, seviyorum işte... Yorgun dalıp kalmışlardı ki bir gürültüyle ürkerek açtılar gözlerini,

doğruldular. Kapıydı. Donup kalmışlardı. İlk kez Nergis toparlandı gene,

— Kim o? diye seslendi...

— Çoban geldi!..

Tanıdık bir sesti. Çoban Mahmut değil. Bir oyun olmasın!.. Kalktılar çabucak. İçeri gidip sabahlığını aldı Nergis; kapıya gidiyordu ki göğsü sargılar içinde, öylece duran Özgür'ü gördü birden, kızgın fısıldadı,

— Giyinsene! Deli misin?

Pantolonunu, gömleğini giyinip düğmeleri iliklemesini bekledi Özgür'ün. Odaya göz attı yeniden, durulmaya çalıştı, gidip açtı kapıyı. Kızsın mı, şaşsın mı, sevinsin mi bilemedi birden. Leleg Çobanı giysileri içinde, şakacı gülüşüyle İzzet Hadi'ydi.

— Saatten haberiniz yok galiba, diyordu. Çıkmışlardır, bu vakte kalmazlar diyordum; yataktan bile çıkmamışlar!..

On ikiye geliyordu. Konuklar çekilince geleneksel yürüyüşlerine başlamış Leleg Çobanı. Beşte kalkmış bu sabah, dağ kır yürümüş kentten buraya. Yolu düşmüşken de uğrayayım demiş.

— Sevindirdiniz, dedi Nergis.

Korktuklarından kurtulunca, duydukları sevinç hiç de az olmamıştı! Gene de kuşkuluydu Nergis. Özgür'e baktı, o da bir şeyler aranır gibiydi. Ne kadar özen gösterseler, adam, tedirginliklerini sezmiş gibi geldi Nergis'e. Belki de kuruntu ediyorum. Sezdiyse bile Korhan'ın yasına bağlamış olmalı ki o konuda söz etme gereğini duydu. En değerliler yitiriliyormuş. Ne olacakmış bu ülkenin durumu?.. Bir sessizlikle Özgür'e döndü. Çalışıyor muydu? Çalışmıyor, dinleniyordu. İyi ediyordu; dinlenmek de çalışmak kadar önemliydi bir sanatçı için. Jülide selam yazıyordu kartlarında. Sağ olsun... Sıktığını anlamış gibi birden kalktı, birlikte kahvaltı etme önerilerine de,

— Günde iki kez kahvaltı olmaz, dedi gülerek. İrfan Serhan, hani şu yabancı gazetecilerleydi şölen günü, avukat mıymış ne; gel deyip duruyordu. Ahtapot, balık yiyecekmişiz... Uğrarım demiştim. İki kadeh de rakı. Şöyle kendime geleyim... Parlamento Evleri'nde kalıyormuş... Siz de gelin isterseniz... Toparlanıp,

— Başka bir gün, dedi Nergis! Daha yeni kalktık... Poyrazın savurduğu tozlu yolda el sallayıp uzaklaşan İzzet Hadi'nin ardından bakıp kaldılar bir süre. Kırık dökük birkaç söz ettiler odaya döndüklerinde. Yargıya varmak kolay değildi. Gerçekten rastlantı mıydı adamın bu günde

çıkıp gelişi? Bir oyun, düzenlenmiş bir tuzak mıydı? Ne gerek var böyle dolaylı oyunlara? Sessiz, isteksiz yaptılar kahvaltıyı. Bir süre suskun kaldılar gene. Çekingenliğini yenme çabasıyla masadan kalkıp yatağa ilişti Nergis,

— Düşündüm ki, dedi, karşıya geçiversen daha mı iyi olur?.. Bir süre sustu Özgür. Örtüdeki ekmek kırıntılarıyla oynadı.

— Suçu üstleneyim yani!., dedi yavaşça.

O da doğruydu. Ama böyle de... Kalktı, gidip testiden doldurdu bardağı,

— Ne olacaksa olacak, dedi. Bir yere gitmem... Bardağı dikip bir solukta içti; ekledi yavaşça,

— Artık hiçbir şey öyle korkunç gelmiyor. Sen varsın. Bu kadarı yetiyor bana...

Gidip dikildi Nergis'in karşısına, iki eline uzattı sevecenlikle,

— Kalk, dedi. Tekneyle çıkalım şöyle. Katiller cinayet yerine dönerlermiş, biliyorsun! Eksik bir iş yapmayalım!..

Ürperdi Nergis. Böyle alaycı yaklaşıma birden nasıl vardı bu adam? Doğal mı bu? Gece ben mi kazandırdım? Acı bir gurur geziniyordu içinde. Ben de kurtulmalıyım artık. Dereden çıktıklarında Nergis, korkuyla bakmaya başladı karşı burundaki kayalıklara. Ne olur, gitmesek oraya. Teknenin yanı sıra sallanmaya başlarsa herifin... Söylemesine kalmadan dümeni kırdı Özgür.

— Poyraz sert, dedi. Gidip su alalım... Görünüyor işte... Bir şey yok orda!..

Nergis de bakıp bir şeyler göremedi ya, neyi göreceğini bilmeden bakmıştı aslında. Bot ne oldu? Adam... Gene bir ürperme dolaştı içinde... Soğuk poyrazın da etkisi vardı belki; içi boşanıyordu gene dünkü gibi. Açıklardan bir şilep geçiyordu. İstanköy orda durup duruyor işte. Niye çıktık sanki?.. Bizden başka kimse yok denizde... Lavabo yerine kullandıkları musluklu bidonu doldurmuştu Özgür; bidon yarımdı oysa. Yarın ya da öbür gün gidebilirlerdi suya. İki bidonla, testiyi almışlardı. Kumbahçe'nin çinko tankerli, tenekeler yüklü su motoru vardı Bağla'da. İki yanı kargılık yoldan suyun bulunduğu havuzlu yere giderlerken sucunun geri zekâlı oğlu çıktı karşılarına. Ürkmüş gibi durdu bunları görür görmez. Öyle garip sesle anlaşılmaz şeyler söyledi ki birden katılıp kaldı Nergis. Özgür,

— Ne haber? dedi, gülerek geçti...

Gene garip seslerle yürüyüp gitti oğlan da... Nergis çalıştı, tutamadı kendini; havuza gelmişlerdi ki,

— Yüzü niye karıştı öyle, bizi görünce o oğlanın?., dedi... Gürül gürül akan oluğa bidonu dayarken dönüp alaylı baktı Özgür,

— Bilmem, dedi. Bu da görevli belki, İzzet Hadi gibi!..

Bir şeyler diyecekti, vazgeçti Nergis. Havuzun altındaki yeşile çalan yosunlu küçük gölde dolaşan kurbağalara, su kaplumbağasına baktı. Aklı Özgür'deydi. Seviniyordu da bir bakıma; olayın üstüne çıktı bu. Ben de ezilip kalacak değilim. Gözleri ürküyle kara kara açılmadı mı bizi görünce o oğlanın? Ne demek istedi? Gerçi durup böyle garip sesler çıkarır, bir şeyler demeye kalkar bu çocuk ya, bugün başkaydı!.. Bugün, senin için başka... Eve döndüklerinde bir kez daha ürkek kaldı. Özgür'ün dün yıkayıp astığı kanlı çamaşırlar, pantolon yoktu ipte. Tam sağlıksız yorumlara giriyordu ki,

— Baksana, dedi Özgür, Poyraz nereye atmış bizim çamaşırları...

Utançla sustu. Toparlayıp girdiler içeri. Yorgunluk duyuyordu Nergis. Gidip karyolasına sırtüstü uzandı.

— Ben Akyarlar'a kadar gideceğim, dedi Özgür. Bir bakayım...

Ses çıkarmadı Nergis. Neye bakacak? Neye bakarsa baksın...

— Sen de gelmek ister miydin?

— Hayır...

Özgür gidince, evin sessizliğinde birbirini çağrıştırarak üşüşüveren, olacak olmayacak düşünceler arasında bocaladı bir süre; gücü kesildi sonunda, yitip gitti. Gözlerini açtığında kararmıştı ortalık. Dışarda tıkırtılar vardı. Deminkiler düştü demek... Ankara'daydılar da; kocaman dikenli çitler arasından çıkmış, adam boyu bir kurbağa garip seslerle bir şeyler demeye... Kalktı. Çıktığında masayı hazırlanmış buldu. Salata, peynir, yeni bir rakı şişesi. Dışardan da balık kokuları gelmeye başlamıştı. Özgür girdi. Gülüyordu.

— Kalktın mı? dedi. Cip vardı. Karatoprak'a gittim. Et, balık, bir şeyler aldım...

Yardıma çıktı Nergis. Taşlıkta tüp gazın üstündeki tavada kırmızı tekirler cızırdıyordu. Görünüşündeki çekicilik, yayılan kızarmış balık kokusu istek uyandırmamıştı. Ağzındaki acılık geçmiyordu bir türlü. Oturduklarında da yemekten çok, büyük bir açlıkla, şölende eğlenir gibi

yiyen Özgür’e dikilmişti gözleri. Balığı özenle kılçığından ayırması, dalgın dalgın rakı yudumlayışı, hele saldırı yapar gibi çatalı birden uzatıp salataya saplaması... Daha yirmi dört saat önce öldürdüğü adam denizlerde şişmiş, belki de balıklar, ahtapotlarla... Çatalı bırakıp kalktı masadan. İçi bulanıyordu. Fırladı dışarıya, lavaboya koşup öğürdü birkaç kez. Çıkaramıyordu. Soğuk terler birikti alnında. Yüzüne su vurdu. Özgür de koşup gelmişti peşinden. Tutmaya, saçlarını okşamaya çalışıyordu.

— Ne oldun?..

— Bilmiyorum...

Çivideki el havlusuyla kuruladı yüzünü. Gidip taşlıktaki kütüğe, yorgun, bezgin, kendini bırakır gibi ilişti. Kaygılı bakışlarla karşısına çömeldi Özgür,

— Neyin var? dedi.

— Bilmiyorum... Daha alışamadım belki.

Bir şey diyecek oldu, demedi. Kalkıp duvar dibindeki tahta sete ilişti, içerdeki lambanın ışığı, açık kapıdan taşlığa vuruyordu. Uğultulu poyraz, dalları sallayıp duruyordu. Suskun kaldılar bir süre.

— Beni suçluyorsun değil mi?

Sesi kısıktı Özgür’ün... Gene bir suskunluktan sonra,

— Neyi suçlayacağımı bilemiyorum daha, dedi Nergis. Belki de ondan. Kırılma sakın; öyle çabucak sağlıklı olman korkutuyor beni!..

Keşke söylemeseydim gibi dönüp sevecenlikle baktı Özgür’e. Dalmıştı Özgür, Nergis tam bir şeyler daha diyecekti ki aldı birden.

— Doğru, dedi. Daha geç olabilirdi. Hiç olmazdı. Sağlıksız kalabilirdim. Belki sen de yetmezdin... Benliğimi, kişiliğimi, ruhumu çiğnedi herifler. Başka ne kurtarırdı beni, yok etmeseydim?

— Anlıyorum, dedi Nergis.

Sustu. Anlaması uzaklaşmalarını artırıyordu sanki.

— Öldürmen gerekmezdi, dedi... Sessiz bakıp durdu bir süre.

— Atılan ben miyim? Onu bile bilmiyorum... Sen hiç odaya kedi kapatıp dövmeye kalktın mı? Ben çocukluğumda yaptım. Parçalıyordu beni; kör oluyordum az kalsın... Dün atılan o kediydi işte!

Ağır ağır bir iki daha dolaştı. Kendi kendine söylenir gibi,

— Kıl payıyla kurtuldum ben, dedi. Bacağındaki bıçağa el attığını görüp kapmasaydım, şimdi ben delik deşik yüzüyordum...

Acı dolu bir sevecenlikle başını salladı Nergis. Biliyorum bunları... Gene de... Kalktı yavaşça,

— Ben yatayım Özgürcüğüm dedi. Geçecek belki... Bağışla. Sevinmem mi kurtulmana? İyi geceler...

Yatakta da dönüp durdu gene ortalık ışıyıncaya kadar. Düştüğü gerginliği atlattıktan sonra insancıl duygulardan çok, onulmaz bir yanlışa batmak korkusuyla tedirgindi. Bir köpeğin gebermesi değil olay!.. Ölen köpek değil, insan ya... Doğal ki insan... O nedenle de, bundan sonrasının getirecekleri, bu gelecekleri nasıl karşılayacağımız asıl sorun. Kan gövdeyi götürüyor ülkede. Gerçek çözüm nerde? Özgür'ün davranışı ne olacak gerçek çözüm karşısında? O da uyuyamıyor. Işığı yanıp duruyor içerde. Geç vakit kalktığında uykudaydı Özgür. Güçlükle uyandı. Yoğun rakı kokusu vardı odada.

— Günaydın!., dedi Nergis.

Anlamamış gibi kısık gözlerle baktı bir süre,

— Günaydın, dedi... Kente inmek istiyorum bugün, gelir misin?

Güldü Nergis,

— Düşünde mi gördün? dedi.

Ses çıkarmadan indi yataktan. Nergis yıkanmaya çıkarken bir şey arar gibi bakınıyordu. Döndüğünde, elinde bıçak, günlerce çalıştığı tuvali parçalıyordu düşünerek, ağır ağır. Kapıda kalmış, kaygılı bakan Nergis'e döndü...

— Tuvali de kirletti!., dedi. Çirkindi... Çalışma isteğimi kuruttu benim!.. Ne güzel şeyler var dünyada...

Bir şeyler yiyip yola çıktıklarında öğleni bulmuştu. Kente ikide vardılar. Salıntılar, motorun patırtısıyla susup çevreye dalmışlardı yol boyu. Güneş poyrazın serinliğini güç yeniyordu. Limana girip de Kale'yi kıvrılınca, Nergis teknesinin güvertesinde serene yaslanmış güneşlenen Kambur Kaptan'ı gördüler. Gülümsedi Nergis. Kimse ölümden söz etmemiş bu adama!..

Palmiyeli kahveye kırdı Özgür. Karakolun önüne çıkmak istememişti belki. Kent de boştu, sokaklar da... Bankaya uğradılar. Nergis'in hesabına üç yüz bin lira yatırmış Jale Hanım. Altı bin lirası kalmıştı onun dışında. Çekti altı bini. Ötekiler ne olacak? Bilmem. Sorun bu mu? Bir tanıdığa rastlayıp bir şeyler duymak var şimdi!.. Yalı Kahve'ye yürüdüler ağır ağır. Karakola şöyle bir bakmakla, konuşmadan anlamışlardı sanki! Yapının

önündeki bahçede birileri oturuyordu; bir polis iniyordu yukardan; her şey doğaldı, olağandı görünürde. Meyhanenin önünden geçtiler. Kapalıydı. Yazın tıklım tıklım olan çoğu yerler kapalıydı. Kış başlamıştı. Özgür, çevresine, boş sokaklara bezgin baktı,

— Gitmeli burdan, dedi.

Bir kaçışın değil, yaşamlarındaki yeni bir dönemin bildirişiydi bu.

XXXI

O gün, daha sonraki günler bir daha Aspat'a dönmedi Nergis. Anımsarken bile ürküyordu o çevreden. Özgür'ün evine yerleşmelerine karşı çıkmadı. Özgür'le aynı odada kalmaya yanaşmadı, o kadar. Yukardaki odayı aldı. Kendini konuk sayıyordu bu evde. Çekip gidecekti nasıl olsa. Aspat'taki kulübede ne var ne yok toparlayıp bir ciple Özgür alıp getirmişti ertesi gün. O da konuk sayıyordu kendini. Mektuplar gelmişti, İstanbul'da, Karaköy'deki hana bakan baba dostu avukattan. Han satılıyormuş ablası da ona bırakmış payını. Büyük para geçiyormuş eline. Gelirse İstanbul'da... Aslında, İstanbul deyip durması bundan değildi Özgür'ün. İdeolojik, doktriner, artistik nedenleri, gerekçeleri vardı! Korhan'ı doğru bulmuştu, büyük kente gidip kavgaya karışmadan boştu yaratıcılık! Ses çıkarmıyordu, ilk duyduğunda sevinmişti bile, ya, bir eksiklik, bir terslik var gibi geliyordu Nergis'e, bu doğruda. Bunları konuşmak, varsa eksiğini gediğini çıkarmak, değilse anlaşmaya varmaktı asıl yapılacak şey. İstediği de buydu Nergis'in. Sıra mı kalmıştı?.. Kanlı olay, yorgun sinirlerini sağlıksız biçimde germekten de öte, aradaki boşluğu daha da açacak, çatlağı uçurum yapacak diye korkuyordu. Bu korkusunun yersiz olmadığını her geçen gün, ortaya çıkan her olay, yavaştan kanıtlamaya başlamıştı. Doku ayrımı dediğim işte buydu benim... Sağlıksız, tepkisel bir öç almanın yarattığı doyum olarak görmüyordu Özgür, İrfan Serhan'ı öldürmekle kazandığını. Bu yaklaşımdan kaçıyor; siyasal gereklilik gibi görmeye, göstermeye çalışıyordu. İlk günler belli belirsizdi bu açıklama. Kaçak güreşiyordu daha. Olayın ağırlığı altında yaşanan kaygılı günlerde korku ağır basıyordu. Geldiklerinin ikinci haftasında, gazeteler, Ankaralı avukat İrfan Serhan'ın dinlenmekte olduğu Akdeniz kıyılarında dalış sırasında kazayla öldüğünü birkaç satırla verince, kocaman kaya kalkmıştı omuzlarından. Datça'dan bildiriliyordu gazeteye. Demek o yörede bulundu. Nergis de sevinmişti ya, yarımdı onunki. Sevindiğine sevinemiyordu!.. Özgür'de beklediği değişme

açık seçikti artık. Silahlı, somut eylemdeymiş ülke sorunlarının çözümü; boş sözmüş gerisi... Eski tanıdığı gençlerle, kente gelişleriyle başlayan, yeni ilişkilerden kaynaklanıyordu belki de bu düşünceleri. Birkaç öğrenci sık sık uğrar olmuşlardı eve, Özgür Ağabeylerine. Çoğu da Nergis evde olmadığı zamanlar... Gazete haberi kaygılarından kurtaramamıştı Nergis'i. İkircikli bakıyordu her şeye, sürekli tedirgindi. Böyle kapanıp gidecek mi bu iş? Gizliden araştırıyorlardı belki de. Kazayı da o yüzden yaydılar... Haberci uğradı bir gün. Doğal, biraz da alaycı bir görünüşle,

— Ne olmuş İrfan Serhan'a Haberci? dedi. Balık tutayım derken... balıklar mu tutmuş herifi?

O da aynı alaylı gülüşle baktı,

— Öyle diyorlar, dedi. Mersincik'e doğru bulmuşlar cesedi. Güç tanınıyormuş; balıklar yemiş her yanını. Botu da Yunanlılar gönderdi İstanköy'den. Oraya vurmuş...

Balıklar yemiş, sözüyle ürpermeler duydu Nergis. Olağanüstü çaba gösteriyordu dışa vurmamak için. Habercinin gözleri, alaylı gülüşüyle Nergis'teydi.

— İnandın mı? dedi.

— Neye?

Sesi güçlükle çıkmıştı Nergis'in.

— Kaza olduğuna...

Yüreği duracak gibiydi. Yeni bir tuval geren Özgür'ün sinirli devinimlerle yan yan baktığını görünce daha da arttı çarpıntısı. Haberci, gözlerini Nergis'ten ayırmadan,

— Bana sorarsan, öldürüldü İrfan Serhan, dedi.

Buz gibi bir sessizlik kapladı avluyu. Soramıyordu Nergis. Biliyor bu. Her şeyi biliyor. Kaza haberi oyundu demek. Şimdi... Gene aldı Haberci,

— Harcadılar herifi, dedi. Adım adım izleniyordu burda. Yabancılarla ilişkiler, bağlantılar peşindeymiş. Tatile gelmiş de, dinleniyormuş!.. Yerler mi?..

Yavaşça bir soluk aldı Nergis.

— Harcayanlar kim?

Daha da anlamlı, bildikleriyle güvenli bir gülümseme dolaştı Haberci'nin dudaklarında,

— Sen de beni, bütün gizleri eli altında tutan biri sanıyorsun abla, dedi. Ne bileyim?..

Gülümseme dağıldı yüzünde, ekledi yavaşça,

— Bilirsin, severler, kullanırlar köpeği; her işi gördürürler sırasında, kudurdu mu öldürürler!.. Hadi eyvallah!.. Rahmi Ağbem gelmiş, Fatoş Ablama yalvarıp duruyor yeniden evlenelim diye! Bir rakısını içeyim.

Gülerek çıktı. Yarın da Ankara'ya gidiyormuş, bir isteğimiz var mı? Yok. Haberci'nin yorumunu başka kimseden duymadılar. Yaygın söylenti kazaydı. Oku kasığına mı, baldırına mı ne saplanmış, acemi herif... Ölüm, öldürme, öylesine kanıksanmış olaylardı ki gazetelerde, radyoda, televizyonda, Ankaralı bir avukatı balıkların nasıl yediği kimin umrundaydı? Korhan bile unutuldu... Artık açık seçik tartışmalara başlamışlardı Özgür'le. Bu yolla bir yere varılamayacağını söyleyen, savunan Nergis'e, ben vardım, ben varırım kasılmasıyla öyle bir yukardan bakışı vardı ki dayanılmazdı!.. Yaralarındaki son bantlar da alınınca utku kazanmış gerilla komutanı davranışları takınacaktı nerdeyse. Korkusu, bu işin sözde kalmayacağındaydı Nergis'in. Çoluk çocuk denecek bir iki gençle odaya kapanıp fiskoslar ediliyor, Nergis girince konu değiştiriliveriyordu. Ya da Nergis'e öyle geliyordu. Çevresine, yöresinde herkese kuşkuyla bakmaya başlamıştı. Belki de ben yitiriyorum sağlığımı. Paranoya belirtileri mi yoksa? Ama ben doğruları savunuyorum. Alkol de sorundu. Sürekli içen Özgür'le aralarındaki cinsel ilişkiler de gün günden kinci olmaya başlamıştı Nergis için. Doyum aradığı yoktu artık. Diretebildiği kadar diretiyor, boşalmasına katlanıyordu sonunda. Bırakırsa, her gün birkaç kez üstüne çullanmaya can atıyordu Özgür. Her geçen günün, kendinden neler koparıp götürdüğünü iyi görüyordu Nergis. Yaşamın, karşı konulamayan kötü alışkanlıklara dönüşmesineydi kızgınlığı. Kişiliğinin örtülerini değil, dayanıklılığına güvendiği katı özünü de eritip tüketecek diye korkuyordu, tiksinerek katlandığı bu erozyon. Bir türlü karar veremezse, işte böyle karar vermeden yaşıyor insanlar!.. Parası da bitmişti. Bir pantolonla bir kışlık pabuç alabilmişti. Bankadaki kaçakçı parasına dokunursa içinde bir şeyler yıkılacaktı sanki. Saçma!.. Saçma ama, öyle. O duyguyu da yenemiyordu. Ay durumunda beklediği kanama da olmayınca çıldıracaktı artık! Korunma haplarını özellikle atladığı belirli günler olurdu; bir sorun çıkmamıştı bugüne dek. Şimdi ne yapacağım? Karnımda da bu adamın dölü. Günler, haftalar geçince iyice anladı durumunu. Sabaha kadar çocuk gibi içini çeke çeke ağladı bir gece. Lodoslar başlamıştı, sinir bozucu lodoslar; uğultuyla cama çarpıyordu. Kumbahçe'de, kıyıdaki evlerin

duvarlarına saldıran dalgalarla, kapalı camlardan bile geçirip odalara doldurduğu kumlar, eriştelerle lodoslar... Dalgakıranın güç tuttuğu lodoslar... Ertesi akşam mutfakta yemek hazırlarken gelip kapıda durdu Özgür. İçkiliydi. Daha öğlenden başlamıştı. Gazeteleri gösterdi. Bilmem kimlerin eylemleri olmuş. Azılı bir sağcıyı... Dinlememeye çalışarak yemekle uğraşıyordu Nergis. Tartışmak gereksizdi artık. Çocukların doğru davranışlarına övgülerle oturdu, yemeğe başladı Özgür. Kadehi doldurmuştu gene.

— Şaşıyorum, diyordu, nasıl görmüyoruz gerçekleri? Bu azılı herifi öldürmekle bize kazandırdıklarını görmemek için insanın kör ya da...

Tutamadı Nergis,

— Görmez olur muyuz? dedi. Bizden öldüreceklerine gerekçe kazandırıyorlar...

Allak bullak oldu Özgür'ün içkili yüzü.

— Gözümüzü açalım biz de, dedi. Enayileri öldürürler...

Birden gözleri karardı Nergis'in. Tüm gövdesini bir kesiklik kapladı,

— Saygısızlık etme ulan it!., diye bağırdı kısık bir sesle...

Yemeği bırakıp yüz yüze geldiler birden. Nefret fışkırıyordu Nergis'in gözlerinden. Özgür de duralamıştı. Tutamadı kendini, masadaki içki şişesini kapıp mutfağın duvarına fırlattı Nergis. Şişe şangırtıyla parçalanmış, duvardan aşağı rakılar akmaya başlamıştı. Kalktı masadan, koşar gibi çıktı merdivenleri, odaya girdi, çabucak toparlayıp valizine tıkıştırdı eline geçen öteberilerini. Çantasını aldı başucundan, çıkıp merdivenleri indi gene koşar gibi. Bahçe kapısına yaklaşmıştı ki Özgür atılıp tuttu kapıyı,

— Nereye gidiyorsun? dedi...

İçkili yüzü gerilmişti, gözleri alev alevdi.

— Çekil!., dedi Nergis boğuk, titrek bir sesle...

— Seni bırakacağım ha?

Karşılıklı solumaya başlamışlardı.

— Çekil diyorum, diye bağırdı Nergis.

— Boşuna uğraşma, dedi Özgür aynı kısık sesle. Dön!..

— Niyeymiş?

O anda mı gelmişti Özgür'ün aklına, içindeki bir kuşkunun açığa vurulması mıydı, gerçekten?

— Neyine güveneceğim? dedi. Bir yere gidemezsin...

Her şey bitti birden Nergis için. Ne diyor bu? Gidip ele vereceğimden mi korkuyor? Alçağın biri bu. Elindeki valiz düştü birden. Aynı anda, nasıl yaptığını kendinin de bilemediği sağ elinin kalkmasıyla bir kocaman tokat patladı Özgür'ün yüzünde. Ardından öteki de geliyordu ki Özgür atılıp tuttu ellerini. Bir itiş kakışta sırtüstü düştü Nergis. Özgür de üstüne kapaklanmıştı, iniltiler, hırıltılar arasında elleri kurtulunca yeniden vurmaya, tekmelemeye başladı kendini yitirircesine. Özgür savunmadaydı daha çok, vurmuyordu. Bir ara yana uzattığı eline sert bir şey çarptı Nergis'in. Yakalayıp çekip kopardı, olanca gücüyle Özgür'ün şakağına indirdi birden. Çırpındı Özgür, boşalmış gibi kaldı; devrilip yıkıldı yanına. Nergis fırladı, valizini kaptı, açtı kapıyı, çıkıyordu ki öylece yığılmış duran Özgür'e takıldı gözü. Gidemiyordu, bakıp kalmıştı soluk soluğa. Öldü mü yoksa? Bayılmıştır ya da sızmıştır belki. O kadar içkiye... Çıkamadı. Attı valizi. Gidip eğildi, uzanıp eliyle yokladı karanlıktaki başını, ıslaktı. Kana bulanmıştı avucu. Ürktü, acı dolu pişmanlık kapladı içini. Koşup bahçenin elektriğini açtı. Gelip baktı yeniden. Şakağı kan içindeydi Özgür'ün. Bahçeyi suladıkları hortumu taktı musluğa, açtı. Eğilip suyla akıttı kanı. Soğuk suyla gözlerini açıp boş boş baktı Özgür. Deli gibi sevinç doldu Nergis'in içine. Korkusuna egemendi artık. Şakağın üstünden sızan kandan ürktü gene, toparladı. Eğilip tuttu Özgür'ün omuzlarından, kaldırmaya çalıştı, kendisi yardım etmezse olacak gibi değildi.

— Kalk hadi, dedi küskün, sert bir sesle. Kalk!.. Kımılda biraz...

Kımıldadı Özgür, davrandı. Yarı sürüklenerek yatağa kadar gitti Nergis'in kollarında, yardımıyla soyunup düştü yatağa. Yarasını temizleyip sarmasına, haplar vermesine karşın ateşi çıktı gece. Sayıklamaya başladı. Yeniden korkular, pişmanlıklarla kıvranıp durdu Nergis. Suçlu buluyordu kendini. Uymamalıydım ona... Sabaha kadar başında bekledi. Anlaşılmaz şeyler söylüyordu. Nergis diyordu ara sıra... Terleyip durdu bütün gece. Sabah ışırken açtı gözlerini, bir şeyler anımsamaya çalışır gibi kırpıştırdı. İlk sözü,

— Sen gitmedin mi? Oldu...

Gözlerini kapayıp daldı gene. Ses çıkarmadı Nergis. Acıdan, sinirden, sevinmekten dolup boşalıyordu içi. Bahçeye çıkıp valizini aldı. Yerdeki kanlı taşı aldı. Çimentoyla kaynamış çiçek tarhının kıyısından koparmıştı taşı. Şaşıp kaldı nasıl gücü yettiğine. Yıkadı oraları. Valizi yukarı götürdü. Sırtüstü yatağa bıraktı kendini. Uyumuştu. Gürültüyle fırladı, indi

merdivenlerden. İbraam'dı. Mutfağa aldı. Gidip Özgür'e baktı; uyanmamıştı daha. Dönüp çay koydu. Konuşacak şey bulamıyordu İbraam'la. O da tedirgin, geldiğine pişman gibiydi.

— Ne oldu senin fabrika işi?

— Grev bitmiş, dedi İbraam. Geçende Musto geldi İstanbul'dan. Bugün yarın çağırırlarmış. Selam göndermişler...

O da bitti. Şimdi ne konuşacağız. Konuşabileceğimiz şeyler var aslında, niye olmasın. Beni kuşatan olaylar altında ezilip kalıyor hepsi.

— Bizim Kambur Kaptan teknede, değil mi? dedi alaylı gülerek.

Bu konunun açılmasına sevinmişti İbraam. Terslenmekten çekinmese o açacaktı belki de.

— Te'nede, dedi gülerek.

— Su almıyor mu tekne?

— Almapduru, dedi. Torununun oğlu var ya Kaptan'ın; Cumhur. Marangozda çalışıp duru. O gitti; marşları kaldırmışlaa, ta'ta ma'ta furdular. Biz de tulumbaları yaptık. Ööle durup duru sini...

Çay içerken odadan sesler gelince kalktı Nergis,

— Özgür de akşam fazla kaçırmış, dedi. Düştü.

İbraam kalkıp gitti. Bu düşüşü kolay atlatamadı Özgür. Bir haftada kendine gelebildi. Doktor bir kafa filmi almak gerek demişti, kötü çarpmış başını! Bir durgunluk, bir uysallıkla dolaşmaya başlamıştı evin içinde. Olayları anımsamıyordu sanki. Elinden geldiğince sevecen davranıyordu Nergis'e.

— Seni seviyorum, dedi, bir akşamüstü gene mutfakta yemek yerlerken: Saplantılardan kurtarsan kendini mutlu olacağız. Korhan'a benim de saygım var. Biraz da benim açımdan bak!.. Ben de onun kadar doğru yolda olduğuma inanıyorum. Sen sanıyorsun ki kapris, fantezi benimki... Öyle değil...

Duraladı. Söze karışmamak için güç tutuyordu kendini Nergis. Ne fantezi, ne de kapris sanıyorum. Temelden yanlış oğlum. Sana nasıl anlatayım bunu? Ne desem boş... Suç bende belki de. Eksiklik bende. Anlatacak kadar güçlü değilim. Bende yeni anlamaya başlamıştım daha... Nergis'in suskunluğu yüreklendirmişti Özgür'ü.

— İlk kez öldürülenleri düşün, dedi. Biz mi başlattık bu kanlı oyunu?

— Demek birileri istedi, dedi Nergis. Bu da yeterli bir neden değil mi bu işi sürdürmemek için?

İstediğini alamamıştı Özgür. Geri çekilir görünmeyi yeğledi duygusallıkla,

— İstanbul'da evlenelim, dedi, yan yana bulacağız yolumuzu. Sen dememiş miydin, çıkar yol var diye?.. Bırak artık beni karşında görmeyi...

Ne diyeceğini bilemeden susup kaldı Nergis. Özgür'ün yanıt beklediğini görünce,

— Düşünürüz, dedi. Yorgunum...

Yeniden aldı Özgür. Nergis'in kaçamak sözleriyle daha da coşmuştu. Mırıl mırıl anlatıp duruyordu. Nergis'e olan sevgisi, ülkenin durumu, siyasal sorunlar, sanatın, sanatçının davranışlarındaki temel ilkelerin en önemlileri. Nergis'e olan sevgisi, Akademi'deki birkaç dostuyla İstanbul'daki çalışmalarında yapmayı düşündüğü resimlerin artık verilen kavgadan ayrılmadan Nergis'e olan sevgisi... Bu mırıltılı anlatım gözlerinin önünde El Greco'nun Laakon tablosunu çıkarmaya başlamıştı Nergis'in. Yılanların sarılıp ağıladığı insanlar. Yılanlar ne güzeldir! Ya insanlar? Yazgılarıyla baş başa, acılar içinde kıvranıp dururlar... Boyuna söylüyor Özgür. Resimleri filan toparlayıp çıktılar mı burdan... Birkaç gün sonra artık iyice ezberlemişti ne yapacaklarını Nergis. Resimleri toplayıp da burdan çıktılar mı İstanbul'da... Özgür hazırlıklara başlamıştı bile. Mutlu, sevecen dolanıp duruyordu evin içinde, kentte. Sağlığına kavuşmuştu. Ara sıra başı ağrıyordu, o kadar. Nergis'e olan sevgisi... Sonunda, yattıkları bir gecenin sabahında içi titrer gibi okşadı Nergis'i öptü,

— Gitseydin ölürdüm ben!., dedi.

Güldü Nergis, çıkıp dolaşmaya başladı kentin sokaklarında. Lodos vardı ağırdan. Yalı Kahve'de oturmuş gazete karıştıran Haberci'nin yanına gitti,

— Otur, dedi Haberci. Ben de size uğrayacaktım... Dün geldim, bugünde gidiyorum...

— Gene Ankara'ya?..

— İstanbul'a...

Ortakent Yalısı'nda bir motel işini kovalıyordu. Ortaklar İstanbul'a gitmişler filan...

— Muhtar Ağbimi gördüm, dedi. Geçen hafta çıktı hastaneden. İyi, kilo atmış, çıta gibi... Telefon açmanı istedi İstanbul'a. Evinde kalacakmış artık. Tekneyi sordum. Tekne Nergis'in dedi. Ondan geçmiş artık... Bir diyeceğin var mı babana?.. Ben uğrayacağım...

— Yok...

Soğuk bir tek sözcük Haberci’ye dokunmuştu. Bozulur gibi oldu, gülmeye vurdu acılıkla,

— Çok katısın be abla, dedi. Öğrendik o işi de. Fatoş’a ne bakıyorsun?

— Kimseye baktığım yok...

— İçkiliymiş Muhtar Ağbi... Senin için çırpınıyor adam... Ne yapsın?

Ses çıkarmadı Nergis. Herkes benim için çırpınıyor!..

— Banu için de çok uğraşmış...

Dönüp baktı Nergis. Banu için mi uğraşmış, içindeki yükü atmaya çalıştı demek Muhtar Bey.

— Ne oldu Banu?

Sözgelimi soruvermişti. Şaşkın baktı Haberci, kuşkulu gibiydi.

— Bilmiyor musun? dedi.

Neyi bileceğim? Nergis’in soru dolu gözleri Haberci’yi inandırmıştı. Duraladı bir,

— Güvenlik’te üst kattan attı kendini, dedi. Nergis taş kesilmişti. Haberci ekledi yavaşça,

— Soruşturması sürüyormuş daha...

Güçlükle toparlandı, boğazına tıkanan düğümü çözmeye çalıştı,

— Nerden bilecektim, diye mırıldandı...

— Gazete yazdı, dedi Haberci. Siz Aspat’taydınız demek... İki satırdı...

XXXII

Kalkıp Kale’ye doğru yürümeye başlayınca eksilmişti iyice. Bir şeyler daha koparıp götürmüşlerdi Nergis’ten. Kalanını taşımanın anlamı ne? Kuşatmışlar dört yanını, umutsuz, umarsız dolan dur!.. Kale’ye girdi. Taş merdivenlerde yürüdü ağır ağır. Yolun sonuna vardığını biliyordu artık. Duvarın kıyısına çıkıp aşağı boşluğa baktı. Denize inen kayalar çirkin, şuracıktaydı hemen. Bir de ölmezse sakat kalır insan. Daha daha yükseklerden olmalı! Alanya Kalesi geldi aklına. Bir kule vardı. Ölüm hükümlülerini ordan aşağı atarlarmış. Deniz, kayalar, uzak mı uzak aşağılarda. Ya da Boğaz Köprüsü. Kısa bir süre olsun her şeyi unutup uçacaksın boşlukta. Zavallı Banu. İki satırdı, diyor Haberci. Niye zavallı? Döndü ağır ağır. Surların aralığından kente, çevresini kuşatan tepelere,

limana, dizi dizi teknelere baktı. Benimmiş Nergis teknesi! Bin bir deli yelle azıp oynaşan orospu deniz dururken Kambur Kaptan'ın bile değil... Lodos coşuyor gene. Yıldızı, karayeli, poyrazı var daha.. Eve geldiğinde iyice artmıştı rüzgâr. Komşu bahçedeki ağacın koca dalları kireçli duvara çarpıp duruyordu. Bahçeyi geçip Özgür'ün odasına yaklaştı. Birileri vardı içerde.

— Onlar sizi bulur ağbi, diyordu çocuksu bir ses... Numarayı çevirip Akdeniz'den selam diyeceksiniz. O kadar...

Sustular birden. Nergis kapıyı açınca da kalktılar. Zaten kalkıyorlarmış! Özgür Ağbilerine sık sık gelip giden gençlerdi. Oğlanları yola koyup döndü Özgür.

— Ankara'ya gidiyor bunlar da, dedi. Boykot kalkmış Fakülte'de. Amma öğrencilik yaşıyorlar be...

— Biz ne vakit yola çıkıyoruz?

Durdu, şaşırmış gibi baktı Özgür. Evecenlikle yaklaşıp oturdu Nergis'in karşısındaki sandalyeye,

— Sana bağlı, dedi. Bugün de, bugün olsun!.. Gülümsedi Nergis. Ağzımın içine bakıyor zavallıcık!.. Gözlerini Özgür'ün gözlerine dikti, durdu bir süre,

— Belalarla dolu büyük kent, dedi, biliyorsun.

— Biliyorum.

— Korkmuyor musun?

— Ben mi? dedi Özgür.

Öyle bir başkaldırısı, yukardan bakışı vardı ki. Daha da küçümseyen bir vurgulamayla,

— Sen korkuyor musun? dedi.

— Korkuyorum, dedi Nergis.

Bu yanıtı beklemiyordu Özgür belli ki. Sessiz kaldılar bir süre.

— Korkuyla bir yere varılmaz ki... Başını salladı Nergis,

— Çevrede her şey yapay biçimde doğal; o korkutuyor beni, dedi. Bizi de bir yerlere itiyorlar o doğallıkla.

— Nasıl?

Umarsızlıkla bakınıp durdu Nergis. Bir tam anlayabilsem o nasılı. Bir tam anlayabilsem. En kötüsü bu yarımlık...

— İrfan Serhan'ın kazada gittiğine inandılar mı gerçekten? Özgür, kızgınlığını önleme çabasıyla tedirgin kımıldadı bir iki,

— Sen nasıl yorumluyorsun? dedi.

— İpler hep birilerinin elinde...

Soğuk, kesin yargıydı bu. İnce alaylı gülüşünü sevecenliğe çevirdi Özgür. O üstünlükle baktı bir süre.

— Onun için de korkuyorsun?..

— Onun için de korkuyorum...

Sessiz göz göze bakışıp duruyorlardı. Bir meydan okuma, bir kafa tutuştu bu. Bir savaş bildirimi belki de. İkisi de açıklama bekliyordu.

— İstanbul'a gitmeyecek miyiz?

— Niye gitmeyelim? dedi Nergis aynı soğuk sesle. Bir koşulum var yalnızca.

Alaylı, üstünlüğü ele geçirmenin ustalığıyla kışkırttı,

— Sen korkmazsın biliyorum, dedi.

Gene sessiz bakışıp kaldılar. Özgür'ün bekleyişini denetliyor gibiydi Nergis. Oyunun süresini yeterli bulmuş olmalı ki yavaşça bildirdi koşulunu,

— Tekneyle gideceğiz, dedi. Bizim Nergis teknesiyle...

Bildirinin anlamını çözmeye çalışır gibi duraladı Özgür. Gülümsedi. Nergis bildiriyi kesinleştiren mührü vurmakta gecikmedi,

— Yoksa yalnız gidersin...

Böyle bir olasılığı itelemek ister gibi iyimser bir gülüşle kalktı birden,

— Tekneyle mi? Niye olmasın?., dedi Özgür.

Odada dolaşmaya başladı çabuk çabuk. Öneri gittikçe çekici geliyordu belli ki.

— Demin Ibraam uğradı, dedi, sen gelmeden, İstanbul'daki fabrikadan çağırmışlar. Birlikte gideriz demiştik. Onu da alırız!..

İbraam'ı duyunca birden sevindi Nergis. Ağır ağır kolu kanadı kırılır gibi kaldı sonra. Bizim peşimize sen nasıl takılırsın İbraamcığım? Nereye varacağı belli olan o deli teknesinde senin işin ne?..

YOLCULUK

Lodos gene denizden kuşatmıştı küçük kenti. Acımasız dalgalar, iç limanı örten mendireğe sürü sürü atlılar gibi çarpıp parçalanıyor, serpile saçıla ardındaki beton yola dek uzanıyordu. Yat Limanı'ndaki tekneler de güvensizdi. Daha baskın bir saldırının korkulu yazgısını bekleşir gibi, gıcırtılarla sallanıp duruyorlardı. Gümrüğün önündeki rıhtıma dizilmiş tekneler, ana kalenin koruyucu böğrüne sokulup sığınmış gibi kımıl

kımıldılar. Birkaç gemicinin, balıkçının, halktan üç beş meraklının ayaküstü dikilip baktıkları Nergis teknesi, yola çıkmak için gerekli bütün işlemleri bitirmiş, sinirli bir sessizlik içinde saatlerdir bekleyip duruyordu. Dik tutmaya çalıştığı başı öne sarkmış, küçük kolları biraz daha uzamış görünen Kambur Kaptan, dümen dolabının yanında, ölü ışıklardan başka bir şey seçemeyen gözleriyle sağda solda bir şeyler aranıyor, halatı çözüp “VİRAA!” diye bağırmasını geciktiren kişinin nerden çıkacağını kestirmeye çalışıyordu. Özgür gözlerini Raşit’in kahvesinden yana dikmişti, umudunu yenileme gereğini duyuyormuş gibi,

— İbraam gelecek, diyordu ikide bir...

Güvertede, sırtını direğe yaslamış, kımıltısız duran Nergis sessizdi. Halk da sessizdi. Bu sessizlik içinde, dakikalar geçip durdu gene. Ortalık kararmaya yüz tuttu. Özgür yitirmişti umudunu. Utancını gizler gibi kaçamak bir bakış attı Nergis’e,

— Geç oldu, dedi. Gelmeyecek...

Nergis ses çıkarmadan doğruldu yaslandığı yerden,

— Haydi Kaptan, dedi...

— Neta, diye bağırdı Özgür.

Kambur Kaptan yordamla arayıp bastı düğmeye, motoru işletti.

Özgür isteksiz çıktı rıhtıma, halatı çözüp ayrılan tekneye atladı. Gözünü yoldan ayıramıyordu gene. Nergis kimseyi beklememişti, beklemiyordu belli ki. Tekne açılıp da Özgür baştaki demire asılırken, dümende, kaptanın yanındaki Nergis’in durup yola, kente, insanlara bakışındaki yorgunluğun, bezginliğin içinde bir özlemin ışıltısı vardı gene de...

Özgür koşarak gelip atladı kaptan köprüsüne. Daha iki fener arasından çıkarken yolunu kesen dalgalarla allak bullak gidiyordu tekne. Sessiz halk, yavaşça yürüyüp dağılmaya başladı. Biraz sonra İbraam göründü kahvelerin ordan. Üzgün, acılıydı yüzü. Görünmekten çekinir gibi yürüdü Kale’nin önünden, mendireğe çıkıp baktı. Yelken basmış, Değirmenler Burnu’nu dönmeye çalışıyordu Nergis teknesi. Bir süre bakıp durdu ardından. Tekne burnu dönüp kaybolunca indi mendirekten, ağır ağır yürümeye başladı... Raşit’in kahveye varmıştı.

— Gözlep’ durdular seni be İbraam. İstanbul’a gitmeecen mi?

Sinsice bir alayla söylenen söze anlamamış gibi baktı İbraam,

— Yoo, gidecem, dedi. Fabrikada be’lepdurular. Birazdan otobüsnen gidecem...

Elinde tuttuğu biletini gösterdi.

— Enayi miyim, işi Allah’a bırakma? Dosdoğru gitmek varken...

Yürüdü.

Mehmet Kaptan’la Aliko biri alıp öteki vererek başlamışlardı hemen,

— Doğru depduru... Beli ça’lak de’neyle açık deniz, Sisam’ın dar boğazını tutacaklar... Boğazda akıntısı, anaforu... Bir de bora patladı mı... Diyelim geçtiler Darboğaz’ı... Menderes Bataklığı’nı da atlattı. Çeşme’ye varmadan Mersincik Topukları... Serpmekaya... Ardından Karaburun... Diyelim onu da geçtiler... İzmir Körfezi... Çandanlı Körfezi... Yıldızı, karayeli... Diyelim onu da geçtiler...

22 Ağustos 1982
BODRUM